

EEN WOORD OP ZIJN TIJD

TWINTIG PREKEN

Preek 22-42

DEEL 2

door

BERNADUS SMYTEGELT

in zijn leven getrouw bedienaar des Evangelies te Middelburg

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD

ZESSENTWINTIGSTE PREEK over Psalm 48:15a

Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos.

TWEEËNTWINTIGSTE PREEK over Matthéüs 5:29, 30

Indien dan uw rechteroog u ergert, trek het uit en werp het van u; want het is u nut, dat één uwer leden verga en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde. En indien uw rechterhand u ergert, houw ze af en werp ze van u; want het is u nut, dat één uwer leden verga en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde.

Op het Heilig Avondmaal

DRIEËNTWINTIGSTE PREEK over 1 Kronieken 21:16

Als David zijn ogen ophief, zo zag hij den engel des HEEREN staande tussen de aarde en tussen den hemel, met zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem; toen viel David en de oudsten, bedekt met zakken, op hun aangezichten.

VIERENTWINTIGSTE PREEK over Prediker 7:2

Het is beter te gaan in het klaaghuis dan te gaan in het huis des maaltijds; want in hetzelfde is het einde aller minschen, en de levende legt het in zijn hart.

VIJFENTWINTIGSTE PREEK over Spreuken 23:26a

Mijn zoon, geef mij uw hart.

ZESSENTWINTIGSTE PREEK over Psalm 48: 15a.

Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos.

ZEVENENTWINTIGSTE PREEK over Psalm 48:15b

Hij zal ons geleiden tot den dood toe.

ACHTENTWINTIGSTE PREEK over 1 Thessalonicenzen 4:17b

En alzo zullen wij altijd met den Heere wezen.

NEGENENTWINTIGSTE PREEK over 1 Korinthe 15:28

En wanneer Hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

DERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 3:11b

Maar Christus is alles en in allen.

EENENDERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:12

Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.

Op een dankzegging na het Avondmaal

TWEEËNDERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:13a

Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis.

DRIEËNDERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:13b

En overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde.

VIERENDERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:14

In Denwelken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden.

VIJFENDERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:15a

Dewelke het Beeld is des onzienlijken Gods.

ZESENDERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:15b, 16

De Eerstgeborene aller creatuur. Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten: alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen.

ZEVENENDERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:17

En Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem.

ACHTENDERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:18

En Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente; Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.

NEGENENDERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:19

Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou.

VEERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:20

En dat Hij door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelven, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn.

EENENVEERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:21

En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend.

TWEEËNVEERTIGSTE PREEK over Kolossenzen 1:21, 22

En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend, in het lichaam Zijns vleses, door den dood, opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich stellen.

TWEEËNTWINTIGSTE PREEK over MATTHÉÛS 5:29, 30

Indien dan uw rechteroog u ergert, trek het uit en werp het van u; want het is u nut, dat één uwer leden verga en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen wonde. En indien uw rechterhand u ergert, houw ze af en werp ze van u; want het is u nut, dat één uwer leden verga en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen wonde.

Op het Heilig Avondmaal

Wij lezen, als Paulus in die grote stad, te Cesaréa, voor Festus stond, en zo krachtig van de leer sprak, dat Festus in zijn spreken inviel, en hij zeide met grote stem: *Gij raast, Paulus, de grote geleerdheid brengt u tot razernij.* Hij wilde zeggen: man, u hebt al te veel gelezen en gestudeerd, u hebt er uw hersens door gekrenkt, u weet niet wat u zegt. Dat was nogal een fatsoenlijke bejegening. Diezelfde Paulus stond eens te Athene en predikte ook van de leer; zo zeiden ze: *Wat wil toch deze klapper zeggen?* Hand. 17:18. Het grondwoord is zo scherp niet als ons Nederlands woord, het is te zeggen: 'Wat wil toch deze bedelaar zeggen?' Het beduidt enige verachte lieden, die daar kwamen als het marktdag was en het zaad, dat op de markt uit de zakken viel, opzamelden, en die daar veel geruis en gerucht maakten. Dat liep ook nogal goed af. Maar op het laatst was het: *gij zijt beroerders.* Dan zeiden ze: u bent mijn vijand, gijlieden zijt een sekte die overal tegengesproken wordt, een pest die men onder de mensen schuwen moet, een afschrapsel en uitvaagsel van de wereld. En in goeden gemoede, wat hadden zij de wereld gedaan, dat ze de wereld zo tegen hadden? Waarom haatten zij hen zo? Om deze redenen. Zij haatten hen ten aanzien van de leerstukken in het prediken. Zij haatten hen om hun zeden en manier van leven, die zij aannamen. Zij haatten ze om de wijze van bekering, die zij de mensen gingen prediken. Zij zeiden, dat zij dwaas waren, dat zij zich iets inbeeldden: *zou God van de hemel tot u gesproken hebben?* Zeiden ze, volgens Hand. 9 en 26, waar Paulus zijn bekering verhaalt. En te Athene, als Paulus daar predikte, daar kwamen heidenen, die zeiden: *Wat leerstukken der religie zijn dat? U brengt enige nieuwe dingen voor de dag: Kunnen wij niet weten, zeiden ze, welke deze nieuwe leer is, waar u over spreekt?* Hand. 17:19. Dan zeiden ze: het is het dwaze Gods, en is dat van God? Ja, het dwaze Gods is wijzer dan de mensen, en het zwakke Gods is sterker dan de mensen, 1 Kor. 1:25. Het volk zei: *wat willen wij met zulk een doen?* De reden waar zij hen om haatten, was om hun praktijk: die ging al hun bevassing te boven. Philo, een Jood, had eens het Nieuwe Testament gelezen, en inzonderheid de evangelisten. Ten aanzien van de stijl van schrijven, zei hij, *ik vind dat ze verstandig is; maar ten aanzien van de praktijk vind ik het zeer moeilijk en bijna onmogelijk om te betrachten.* Wie heeft dit ooit gehoord, zei hij: u moet uw wangen geven en toekeren dengene die u slaat? Wie heeft het ooit gehoord: u moet alles verkopen en Christus volgen? Wie heeft het ooit gehoord: u moet haten uw eigen leven, vader, moeder, vrouw, kinderen, en al wat u lief is, en Christus aankleven? Wie heeft het ooit gehoord, wat een gek ding is dit: u moet uw rechervoet wegwerpen, uw rechterhand afkappen, uw rechteroog uitsteken, wilt u in de hemel komen?

Geliefden, als wij u dit, of deze verzen, voorgelezen hebben: wij hopen dat u in uw gedachten niet hebt, dat God zou willen hebben dat u die leden van uw lichaam zoudt afkappen, uitsteken, wegwerpen. Deze verzen komen in de eerste opslag wel duister

voor, maar wij hopen dezelve u klaar en eenvoudig voor te stellen, en dan zullen ze u zo duister niet zijn als wij scheiden. En daarin moeten wij zien:

- I. De gelegenheid bij welke Christus dit voorstelt.
- II. De voorstelling van de gelijkenis zelf: hoe dikwijls gebeurt het dat uw rechteroog, uw rechterhand u ergert.
- III. De heilzame les: als dat gebeurt, zo trek het uit, houw ze af en werp ze van u.
- IV. Een heerlijke aandrang: Want het is u nut, dat één uwer leden verga en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde; het is u nuttiger zonder die leden in de hemel te gaan, dan die leden te hebben en in de hel te gaan.

Verleden rustdag hebben wij van de hel gesproken; wij dachten: laat ons er dit van de hemel bijvoegen. Wij zouden niet graag in de hel komen, wij zouden liever in de hemel zijn: hier is een goede raad, die wij moeten opvolgen. Hier hebben wij dan,

- ten eerste, in het begin, de gelegenheid bij welke de Heere Jezus deze tekst predikte.
- Dan, de voorstelling van de zaak zelf.
- Vervolgens, de les die Hij daaromtrent gaf.
- Ten laatste, de aandrang.

I. Ten eerste hebben wij de gelegenheid bij welke de Heere Jezus dit sprak, en dat was deze. In de twaalf eerste verzen had Hij zoveel zaligsprekingen voorgesteld, zo mochten de vijanden gezegd hebben: u spreekt ze allen zalig, al lijkt het nergens naar. De Joden zouden wel gezegd hebben: *Hij moet Zijn apostelen wel liefhebben, dat Hij ze zo vleit*. Het is waar, dat zou er uit opgemaakt kunnen worden. Maar nu komt de Heere van het dertiende tot het twintigste vers en zegt: Meent niet dat Ik iemand vrijheid geef om te zondigen, maar is er een leraar onder hen, Ik wil hebben dat ze als het zout der aarde zijn, als het licht op de kandelaar, als een stad op een berg. Meent u dat er iemand van Mijn onderdanen is, die Ik ontsla van de wet der liefde, om die te onderhouden? *Nee, Ik ben niet gekomen om de Wet of de Profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar om ze te vervullen*. Ja Farizeeën, zei de Heere, zo Mijner onderdanen gerechtigheid niet meerder en overvloediger is dan de uwe, zij moeten naar de hel, zij zullen dan niet ingaan in de hemel.

Daarop toont Hij overeenkomstig de leer van het christendom waarin zij meer gerechtigheid hebben dan de Farizeeën, en Hij gaat ze uitleggen het zesde en zevende gebod van de wet: op z'n farizees is het zo, en op z'n christens zo; op z'n christens zo: *Zo wie een vrouw aanziet om dezelve te begeren, die heeft alrede overspel in zijn hart met haar gedaan*, maar op z'n farizees niet voordat ze de daad zelf doen, maar de christenen zijn schuldig met het aanzien om dezelve te begeren tot zulk een einde.

Ja, daarop komt Hij in dit 29^e en 30^e vers, en zegt: zo iemand een ergerlijke zonde heeft, die brengt ze eens bij dit zesde of zevende gebod, of bij enige van de andere geboden, en hij doorlope zo de ganse Wet, en Ik zeg u: *roei ze uit, en kap ze af, al was het u nog zo lief, scheid er uit; indien dan uw rechteroog u ergert, trek het uit en werp het van u; want het is u nut, dat één uwer leden verga en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde. En indien uw rechterhand u ergert, houw ze af en werp ze van u; want het is u nut, dat één uwer leden verga en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde*.

En Hij gaat daarop in het 33e vers het derde gebod verklaren: op z'n farizees is het zo, en op z'n christens zo. En in het vervolg wijst Hij aan hoe de Farizeeën zeggen: gij

moet uw vijanden weerwraak doen, gij moet uw vijanden haten; maar op z'n christens is het: gij moet uw vijanden liefhebben. Is er nu wel vleierij in de leer van Christus? Dat is nu het eerste stuk.

II. Nu hebben wij in de tweede plaats te bezien de voorstelling van de zaak: hoe dikwijls gebeurt het dat uw oog of hand u ergert! Die zaak gebeurt elk kind van God wel, en ook de zondaar. Het gebeurt de wedergeborene en de onwedergeborene, dat hij een ergerend oog, hand en voet heeft. Hier komt ons voor een rechteroog en rechterhand, en die zijn uit te trekken, af te houwen en weg te werpen.

U zult zeggen: *zijn dat die leden van ons lichaam, die wij uitsteken, afkappen, wegwerpen?*

Nee, de Heere houdt van dat snijden en kerven in de godsdienst niet. Dat laten wij voor de Baäls priesters en papen. Zo leest men: *Zij sneden zichzelf met messen en met priemen naar hun wijze, totdat zij bloed over zich uitstortten*, 1 Kon. 18:28. Het volgende vers toont dat de Heere dat niet in het oog heeft. Er zullen er wel, die zulke leden gehad hebben, in de hemel gaan, en er zullen er, die geen rechteroog of -hand of -voet gehad hebben, in de hel komen.

Is het dan het zielsoog van het verstand des mensen, dat af te kappen is en uit te steken en weg te werpen? Is het te zeggen dat een mens moet leven als een gek?

Nee het, dat is het niet te zeggen, dat een mens moet leven als een gek, men mag dat oog niet uitrukken. De koning David had die zonde eens, toen hij bij de koning Achis te Gath was: hij stelde zich gek aan, 1 Sam. 21:13.

Moeten wij er dan door verstaan het ganse lichaam der zonde, moeten wij dat weg kunnen doen?

Ach nee, de besten hebben verdorvenheid, en wel grote, en dat tot hun doodsbed toe: daar leggen zij het past eerst af; zolang als ze onder de maan zijn, zullen zij hun vlekken hebben. Daarom worden Gods kinderen bij de maan vergeleken, die haar vlekken gedurig heeft. Zij zullen nooit geheel zonder vlekken wezen, totdat ze in de hemel komen.

U zult zeggen: *ik verlang om te weten wat het dan is, dat rechteroog, en die rechterhand, wat ik daardoor verstaan moet.*

Wel, het zijn die particuliere zonden, waar zij allen aan vast zijn, vroom en onvroom, de goddelozen en de vromen. De een is vast aan deze, en de ander aan gene zonde. De een is vast aan staatszucht, de ander aan eerezucht, de ander aan geldzucht, de ander aan wraakgierigheid, de ander aan dronkenschap, de ander aan dobbelen en speellust, de ander aan onkuisheid, en de ander weer aan wat anders; welke zonden, zo er een mens aan vast is en hij ze laat blijven, hem zullen hinderen om in de hemel te komen. Dat wordt genaamd het bijliggende kwaad, boezemzonden. Er zijn zonden van aanwensels en gewoonte, als leugentaal; er zijn gelegenhedszonden, eii nog andere zonden door opruien. Nu, daar moet door verstaan worden elke verdorvenheid, die particuliere zonde van vrome en onvrome.

Maar, *waarom komen die hier voor onder het beeld van een rechteroog en rechterhand?*

1. Ten eerste, omdat die leden ons zo wel voegen, zo wel staan. Wel, ze zijn tot onzer versiering. Zo is het ook met de verdorvenheden. Zijt u bij een goddeloze, u durft eens tieren, u laat het vloeken eens als een bloemtje van uw rede zijn; de hovaardij van een hovaardige is zo mooi in zijn oog, een vrome, die ziet er ook al iets in.
2. Particuliere zonden worden rechterogen en rechterhanden genoemd, omdat een mens zo node van die leden scheidt. Wie scheidt er gemakkelijk van? Een vrome

heeft ook al zijn tranen en worstelingen, eer dat hij ervan kan scheiden. *O Heere, zeggen ze, neem toch de zonden van mij weg, ik kan ze niet verdragen.*

3. Ons rechteroog en onze rechterhand: wij doen er ons werk zo gemakkelijk mee, het gaat ons zo handig af. Zo gaat het met die verdorvenheid: ze gaat ons zo handig af. Is het leugentaal, bedriegerij, geveinsdheid, hoogmoed: het gaat ons zo handig af, gelijk als iemand die met zijn rechteroog en -hand of -voet werkt. Hoe behendig, wist Gehazi om te gaan met liegen! *Uw knecht*, zei hij, *is noch herwaarts noch derwaarts gegaan*, 2 Kon. 5:25. Zo behendig gaat hen hun af.
4. De verdorvenheden komen ons onder dit beeld voor, omdat die leden, rechterogen en rechterhanden, ons zo geriefelijk zijn in alle plaatsen, zij komen zo wel te pas. Komt u met genade in een gezelschap: u zult er zo aangenaam niet wezen, dan indien u er met uw verdorvenheden komt. Dan is het: nu bent u een man naar ons hart, nu kunnen wij nog met u verkeren. Het gaat dan beter dan dat het met genade kan.
5. Het zijn leden die ons zo natuurlijk eigen zijn; maar ach, de verdorvenheden zijn ons zo natuurlijk, zij zitten zo in ons; het is zo waarachtig wat er van die leden staat: Al het gedichtsel der gedachten van des mensen hart is te allen drie alleenlijk boos, van zijn jeugd aan, Gen. 6:5 en 8:21. Is men driftig, hovaardig, het is ons natuurlijk. Daarom wordt het voor wat wonderlijkst aangetekend, dat er mensen waren die links waren én handig, Richt. 20:16: daar waren zevenhonderd uitgelezen mannen, welke links waren en op een haar konden werpen, want deze allen slingerden met een steen op een haar dat het hun niet miste. Ehud was ook een man die links was, Richt: 3:21.
6. Waarom worden de verdorvenheden zo genoemd: rechteroog, rechterhand? Omdat men die leden zo liefheeft. Die zonden, die onze boezemzonden zijn, heeft men zo lief. De goddelozen hebben ze zo lief. Maar Gods kinderen hebben eigenlijk geen beminde zonden, maar zij hebben ook alle hun humeurzonden, zij moeten ook alle zeggen, dat er in hen, dat is in hun vlees, niets goeds woont, Rom. 7:18. Zij zeggen niet dat de zonde hun lief is, maar de daden zeggen het, het is hun troetelkind. De mens is zo vast aan de zonden, en hij is er zo node af te krijgen.

Daar hebt u nu het beeld, waar de gelijkenis in voorgesteld wordt. Nu indien uw oog, uw hand, uw voet u ergert. Wat is ergeren? Wat het grondwoord aangaat, men spreekt daar zeer breed over, doch wij zullen dat niet alles ophalen maar met één woord zeggen.

- Ten eerste, ergeren is te zeggen iemand erger maken dan hij was. Zo doen de verdorvenheden, zij maken de mens erger. Ook beduidt het iemand iets in de weg te leggen, waarover hij struikelt of valt en zo geen voortgang kan maken.
- Nog eens, ergeren is te zeggen iemand tot een strik te zijn, en dan is het de gelijkenis van een jager, die in verborgen plaatsen zijn strikken spant en een lokaas daarbij heeft: in de gangen, waar het wild naar het lokaas komt, zijn de strikken, en zo worden zij gevangen. Net zo is het met de verdorvenheden, die rechterogen en rechterhanden, zij maken de mens erger; zij maken dat hij geen voortgang kan maken op die weg die de verstandige naar boven leidt; ja, zijn verdorvenheden zijn hem als een strik met een lokaas: u bent vast, en u weet het niet; u bent verstrikt eer u het merkt. Dan is het: *ach Heere, ik wist niet dat van zulk een kleine zonde zulk een grote zou kunnen komen.*

Nu hebt u klaar de voorstelling in de gelijkenis. Als u de zonde laat blijven, u zult alle dagen erger worden, zij zal u hinderen op uw weg, u zult geen voorspoed hebben, zij

maakt dat u in een strik vast raakt, zodat u uiteindelijk begint te zeggen: *ach Heere, ik zie, het is om mijn leven te doen; ach Heere, hoe heb ik zo kunnen vervallen?*

Wanneer ergert nu iemands rechteroog en rechterhand (om u de gelijkenis nog al meer en klaarder te doen zien)?

1. Ten eerste, als iemand aan de ene of de andere zonde vast is: zij zal uw ganse hart en zinnen bezetten; u slaapt ermee, u waakt ermee, waar u zijt, u bent ermee bezet. Zo'n boezemzonde of beminde zonde hadden de mannen van Athene: overal waren zij met nieuwsgierigheid bezet, hun hart en mond was ermee vervuld, om anders niet dan van wat nieuws te spreken en te horen, daar besteedden zij al hun tijd in, Hand. 17:21. Zo is het met de boezemzonden: waar u bent (slaapt u of waakt u), uw hart is er zo mee bezet, gelijk het hart van Amnon met begeerte tot onkuisheid omtrent zijn zuster Tamar, 2 Sam. 13; Naboths wijngaard: Achabs hart was ermee bezet bij nacht en bij dag.
2. Dan: als men aan een verdorvenheid vast is, verachtert al wat wij doen. Ons bidden verachtert, onze geloofsoefening verachtert, ons stichtelijk en geestelijk spreken verachtert, onze voortgang in het geestelijk leven verachtert, ons uitkomen voor de Heere verachtert. Bileam, hij wilde God gehoorzamen, maar hij had het goud lief: daar stuitte hij in zijn gehoorzaamheid, hij kreeg het loon der ongerechtigheid lief, 2 Petrus 2:15. Een Démas zou wel bij de Heere gebleven zijn, om het met Hem te houden, maar hij had een ergerend oog, en wat was dat? Hij kreeg de tegenwoordige wereld lief, 2 Tim. 4:10. Veel mannelijker deden die drie jongelingen, toen er gezegd werd: u zult in de oven moeten, zo u niet zult nedervallen en het beeld aanbidden. Werp ons liever erin, zeiden zij. En Daniël; zij zeiden tot hem: u zult bij de leeuwen moeten, zo u iets van enige god of mens begeert, gedurende de tijd van dertig dagen, behalve van de koning. Werp mij bij de leeuwen, zei hij, liever dan dat ik mijn gewoonlijk gebed tot God zou nalaten. Maar anders, zo begint het meteen te verachten: uw gebed, uw geloof, uw gehoorzaamheid, uw liefde, uw vreze Gods.
3. Dat is een ergerend rechteroog en rechterhand of -voet, als u zo tevreden zijt met uw verdorvenheid, gelijk die jongeman in Markus 10: hij was zo tevreden met zijn goed, dat hij liever Christus missen wilde. Het is gelijk Christus eens zei van de Farizeeën: *Zij hadden de eer van de mensen lief, meer dan de eer van God*, zij waren daar meer mee ingenomen dan met de ere Gods, Joh. 12:43. Vrome, onvrome, bent u zo tevreden als u geëerd wordt en God niet: dat is een ergerend rechteroog.
4. Zegt u: God moet wat van mij hebben, en mijn verdorvenheden ook wat? Zegt u: er is een tijd dat ik God wat voldoen moet, en er is een tijd dat ik mijzelf ook wat moet voldoen? U bent dan evenals die vrouw in 1 Koningen 3: het levende kind, zei ze, dit is noch het mijne noch het hare, snijd het maar door. Zegt u: mijn hart is wat voor God en wat voor de zonden; dan wil ik eens bidden, en dan eens vloeken, en dan eens ter kerke gaan, en dan eens in een herberg, en dan wil ik eens in een stichtelijk gezelschap gaan, en dan eens in een goddeloos?

Nu komt de Zaligmaker en zegt: *Indien* het zo is, *als* zulks in u is. Wat is dat te zeggen, dat Hij zo voorwaardelijk spreekt?

1. U zult er niet toe komen om dat te onderzoeken, of u zult het zo bevinden.
2. U moet niet al te goede gedachten van uw verdorvenheid hebben.
3. Wees overal voorzichtig.
4. Pas op, waak.

1. Ten eerste, u zult er niet toe komen, of u zult op 't zelfde ogenblik een overtuiging hebben dat u wel een ergerend oog en hand hebt, en dat zij kwaad is.
2. Zo u geen ondervinding hebt dat uw verdorvenheden u kwaad doen. Gods kinderen zien het en gevoelen het wel dat zij erdoor verachten, en u wordt er zo dikwijls van overtuigd; heb dan niet te goede gedachten van uw verdorvenheden, geef er u niet te veel in toe.
3. Wacht u ook wel, al houden zij zich een tijdlang stil, om te denken dat u ze kwijt zijt. Zij zijn gelijk een verrader: als zij weten dat er naar hen gezocht wordt, dan houden zij zich een tijdlang stil. En gelijk een dief: als hij hoort dat bekend is dat er een dief is, dan houdt hij zich stil; maar zo dadelijk is er weer een gelegenheid, of hij komt voor de dag. Als u naar uw verdorvenheden gaat onderzoeken, dan houden zij zich stil, maar komt u in gelegenheid tot zondigen, dan komen zij voor de dag.
4. Het is te zeggen: pas op, waak, *behoed uw hart boven al wat te bewaren is*, Spr. 4:23; *zie dan hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijken, maar als wijzen*, Ef. 5:15. Geen vijand is meer te vrezen, dan die het minst gevreesd wordt.

Daar hebt u nu de gelegenheid bij welke de Zaligmaker deze tekst predikte, en de voorstelling, en de gelijkenis: *Indien dan uw rechteroog u ergert, en indien uw rechterhand u ergert, gelijk het dikwijls gebeurt, wat dan? Trek het uit, houw ze af en werp ze van u.*

III. Dat is ons derde stuk, en dat is de les, en dat is een gelijkenis die de Heere Jezus gebruikt van de chirurgijns of wondhelers. Die komen daar bij een patiënt en bezien zijn hand; zij zeggen: zij is geïnficeerd, zij moet afgezet worden. Zij bezien zijn oog; zij zeggen: u loopt gevaar om ook uw andere oog te verliezen als u dit niet uit laat steken. Zij bezien zijn voet: die is al geheel vermorzeld; als u ze niet af laat zetten, zeggen zij, uw gehele lichaam is in gevaar. Daar komt er dan het hoge woord uit: *ik wil dan liever één lid verliezen dan allebei.*

Zo wil de Heere ook de verdorvenheid niet in ons hebben. *Als u ze niet uitsteekt en afkapt, zegt Hij, u zult in de hemel niet komen.* Als iemand met zijn oog eens vuur voor water aanzag, en als zijn hand, waar hij mee werken moet, hem kwetste, en als zijn voet, waar hij mee gaan moet, zijn gehele lichaam verstijfde, zou zo een niet denken: wat zal ik gaan doen? Ik zal liever dat oog laten uitsteken, en die hand en voet laten afkappen en wegwerpen!

U zult in uw gedachten denken over die verdorvenheden: wat nu gedaan? De Heere zegt het: *Trek het uit, houw ze af, werp ze weg.* U zult misschien in uw gedachten denken: hoe kan dat geschieden, geestelijk? Ik kan het wel begrijpen hoe het lichamelijk geschieden kan, maar hoe is dat geestelijk? Wij zullen u eenvoudig en klaar zeggen, hoe dat geschiedt.

1. Ten eerste, zo een die het uitwendig laat doen, die kent zijn kwaad. Die het nu geestelijk doet: *Ach Heere, zegt hij, ik ken mijn verdorvenheden.* De mensen vragen elkander wel: wat genade hebt gij? Maar niemand vraagt: wat is uw zonde waar u aan vast zit? Ach Heere, er is zulk een stilzwijgen van de verdorvenheid, men wil ze voor geen mens weten, en God weet ze evenwel. Is het toorn, eerzucht, werelds vermaak? Kent u het? Zegt u: dat is mijn ergerend oog?
2. Als iemand een verdorven lid uitwendig heeft, hoe bekommerd is hij hoe het nog af zal lopen, hoe dat vergaan zal. Maar de particuliere verdorvenheden, daar zegt zo een van: *Hoe zal dat nog vergaan, Heere, ik vrees dat ik U nog tot zulk een*

oneer zal zijn, dat Uw Naam om mijnentwil nog zo gelasterd zal worden; tot welk een hoogte zal dat nog groeien? Ik ben bekommerd vanwege mijn zonde, Psalm 38:19. Ach God, ik ben zo bekommerd over mijn verdorven hart.

3. Als dat uitwendig geschiedt, men veroordeelt dat lid, men zegt: oog, hand, voet, dewijl u zo verdorven zijt, zo heb ik u niet van node, en daar geschiedt de uitspraak en het vonnis: dewijl u mij tot geen nut zijt, ga dan af. Zo doet een ziel ook, als zij oordeelt over haar particuliere verdorvenheden: u zijt, zegt ze, als een eerstgeboren kind des duivels, u moet af, ik heb u niet van node.
4. Als de chirurgijn een hand of voet afzet, daar geschiedt een scheiding, hij doet het met daden, hij scheidt dat lid van de andere leden af. Ach, zei David, *dat is mijn verdorvenheid, mijn zonde, ik scheid eruit, ik kan en mag ze niet meer doen; henen uit, ga weg, u verzint niet de dingen die des Geestes Gods zijn, u belet mij.* Zij zijn als een Paulus: toen hij bekeerd was, hij keerde niet weder tot zijn vorige zonde, Hand. 9. De tovenaars, als zij bekeerd werden, keerden niet weder tot hun toverboeken, maar zij verbrandden die, Hand. 19.
5. Weet u wat het is, als het uitwendig geschiedt? Als de chirurgijn een lid afgezet heeft, hij snijdt het weg. Zo komt een ziel, en die werpt de verdorvenheden weg, als een Jona werpt zij die buiten boord, ja als een wegwerpelijk kleed, Jesaja 64:6.
6. Als een lid afgezet is, het wordt zo walgelijk en lelijk. De boezemzonden, waar zij zoveel mee op hadden, daar zeggen zij van: doe dat oog, die hand, die voet van onder mijn ogen weg.
7. Zo een keert nooit tot die verrotte hand of voet terug, hij wil ze er nooit weer aangezet hebben. Zo is het met een kind van God ook. *Heere, zeggen ze, ik kan die zonde niet meer doen.* Heb ik onrecht gewrocht, ik zal het niet meer doen, Job 34:32. Ik was oprecht bij Hem, zei David, ik wachtte mij voor mijn ongerechtigheid, Psalm 18:24.
8. Voor het laatste: zij zijn zo dankbaar als zij die verdorvenheid wat ten onder krijgen; Heere, zeggen zij, ik placht zoveel moeite te moeten doen, maar zij is nu wat minder, zij is wel niet geheel weg, maar zij is zo krachtig niet.

Zie, dat is het uittrekken, het afhouden. het wegwerpen van het rechteroog en de rechterhand.

IV. Nu komt de Heere met ons laatste stukje, en Hij klemmt deze rede op de harten: Wilt u die leden houden, houd ze en ga dan naar de hel; maar wilt u in de hemel komen, hou ze dan af: Is het u niet nutter, dat één uwer leden verga, dan dat geheel uw lichaam in de hel zou geworpen worden? Wilt u nu om uw hovaardigheid, onkuisheid, of een andere zonde, inwachten dat geheel uw lichaam in de hel geworpen wordt, of wilt u die zonden uitsteken en afkappen, en in de hemel gaan? Kies nu wat u doen wilt. Hebt u de zonden uitgestoken, zondaar, u zult in de hemel komen.

Wat is dat, de hemel? Dat schone paleis. Wij hebben gezegd dat wij daar iets van zeggen zouden, maar wij zullen er niet veel van zeggen, maar bekijk dikwijls eens de onderste zoldering van die ruime zaal aan gene zijde van dat water. De hemel is die stad die fundamenten heeft, waar God de Kunstenaar en Bouwmeester van is, van die staat en plaats der hemelingen, Hebr. 11:10. Ja, het is een heerlijke plaats, waar zaligheid is met heerlijkheid, blijdschap en heiligheid. In die hemel kan men ingaan, terwijl men nog op aarde is. Men gaat erin als men sterft, en in de opstanding der doden.

U zult zeggen: *gaat men daar in, terwijl men nog op aarde leeft?*

Ja.

Wanneer?

- Dan, als u hier het werk der hemelingen gaat doen. Wat doen die duizenden hemelingen? God dienen, lieven, danken, loven, verheerlijken. Uw wandel is in de hemel als u zo vertoeft met die werkzaamheden van uw gedachten in de hemel. Dan zoekt u de dingen die boven zijn, Kol. 3:2. Dan gaat u hier al in de hemel, als u krijgt te genieten de voorsmaakjes en beginsels van de hemel, als u God tot uw Deel krijgt. Dan gaat u in de hemel, als u gevoelt in uw hart de nabijheid Gods, en die blijdschap en troost die daaruit vloeien.
- Dan gaan Gods kinderen ook in de hemel, als hun lichaam sterft; dan gaat de ziel der vromen naar boven, gelijk Lázarus van de engelen gedragen werd in de hemel, Lukas 16:22.
- In de dag der opstanding zullen zij ontwaken ten eeuwigen leven, Dan. 12; dan zullen zij den Heere tegemoet gevoerd worden in de wolken in de lucht; en alzo zullen zij altijd met den Heere wezen, 1 Thess. 4:17.

Maar met die ergerende leden zult u er niet inkomen, dat is onmogelijk; de plaats en het gezelschap is daar heilig, God is heilig, de ordonnantiën Gods zijn heilig, God is een vijand van de verdorvenheid; voor de poorten van de hemel zullen Gods kinderen al hun verdorvenheid moeten nederzetten, vlees en bloed zal daar niet inkomen, zij zouden het daar niet kunnen houden; zelfs toen de engelen duivelen werden: zij moesten eruit.

Zegt u: *ik ga met mijn verdorvenheid evenwel naar de hemel.*

Dat is een leugen, als u ze niet wilt uitsteken en ertegen worstelen.

Zegt u, *nee, dat doe ik niet.*

Dan gaat u zeker niet naar de hemel, maar dan gaat u naar de hel, die plaats en staat, die de gevangenis van de Koning is, waar al de rebellen tezamen zullen komen, duivelen en mensen, die vreselijke plaats, dat verschrikkelijke gezelschap, die plaats der pijnigingen, waar u hier soms de voorsmaken van hebt, in die sprankels van de hel, die nepen in uw gemoed, waar wij verleden rustdag breder van spraken.

- Men gaat in de hel hier al op de aarde zijnde, als men dat werk van de hel doet, als men de weg naar de hel gaat bewandelen, en loopt op die brede weg waar men zo met z'n velen een goddeloos leven leeft. U gaat in de hel door te gevoelen de voorsmaken, bestaande in die schrikken, nepen en vervaarnissen, dat u wel zo benauwd zijt, dat u geen raad weet hier op de wereld. Dan gaat u in de hel, als u niet af wilt scheiden van uw goddeloos leven, en als u een ander, die er af wil scheiden, verhindert.
- U gaat in de hel, als uw lichaam sterft: toen hief de rijke man zijn ogen op in de hel, in de vlam, zijnde in de pijnen, Lukas 16:23.
- In de opstanding der doden gaat u naar de hel. U hebt die leden willen houden, waar u om in de hel moet, tegen Gods raad, tegen de dreigementen in, en dan zult u onbekwaam zijn om in de hemel te kunnen verkeren, want u bent dan niet wedergeboren, uw bedenken is vijandschap tegen God, en als al uw verdorvenheden zo heersen, dan bent u van Christus niet, want die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden, Gal. 5:24. En daar wordt niet gezien noch gehoord een duivelse taal. Ja, hoe vele duizenden zijn er al met die leden in de hel? De eerste wereld wilde die leden niet afkappen, en zij zonken in de hel. Sódóm en Gomorra, zij vielen in de hel. Waarom? Zij wilden die leden niet afkappen. En wilt u ook zo doen, verwacht dan ook de hel.

Nu komt de Heere en doet zoals Mozes eens deed: Kies, zegt hij, *ik heb u voorgesteld den zegen en den vloek, het leven en den dood. Kies nu de zegen en het leven, opdat*

gij leeft, Deut. 30:19. Zo mocht de Heere Jezus ook zeggen: Ik heb u voorgesteld de hemel en de hel, kies. Wilt u uw verderfelijke leden houden, ga dan naar de hel. Rekent ge u dat niet nut, die af te kappen? Als u die houdt, u zult in de hel gaan; anders zo zult u in de hemel gaan. En wat is u nuttiger? Wat is de nuttigheid van die leden af te kappen? Veel in alle manier. Het is van groot nut vanwege het gezelschap, vanwege de staat, en vanwege het werk. Die het niet wil doen: het verlies is ook veel in alle manier. Het is verschrikkelijk dat de meeste mensen zich niet willen laten leiden door zo'n drang.

1. Ten eerste, de beesten zullen u overtuigen, de beesten kiezen het beste voor het slechte. De ooievaar zal in de winter niet komen, hij kiest de beste tijd. De natuur leert het de beesten die tijd tot hun komst te gebruiken die het best is.
2. De natuur leert het, dat u liever één lid zult uitsteken om het andere te behouden. Daar gaat u in de stoel zitten, en u zegt tegen de chirurgijn: zet het af, opdat mijn gehele lichaam niet verderve. Kunt u ook zo niet doen, en zeggen: zo deze leden der zonden blijven, zo moet ik naar de hel, en daar ziel, en lichaam verderven.
3. Ten laatste, als de chirurgijn een lid afgezet heeft, hij kan u geen beter geven; maar als u voor God komt, en u wilt van die leden der zonden scheiden, Hij zal u betere geven: Hij zal u geven verlichte ogen des verstande, een eenvoudige voet om naar de hemel te lopen, een hand des geloofs om de Heere aan te grijpen.

Ik geloof dat het stuk u nu zo duister niet is als. in het begin. Daar liggen dan onze vier stukken helder. Nu wilde ik u wel een vraag doen: *is die taal der christenen overeenkomstig met Christus' taal?* Zij zeggen: wij moeten blijde zijn, geloven, opspringen, danken, want Christus heeft voor ons voldaan. Wij zullen u antwoorden.

1. Ik zeg: De eerste stelling, de zaak in de eerste stelling begrepen (dat zeggen wij tot roem van God), is waar. Christus heeft voldaan, en voor wie Hij voldaan heeft, die moeten geloven en blijde zijn. Hij heeft het gezegd dat zij blijde zouden zijn, en Paulus roept ze toe: *Verblijdt u in den Heere allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u*, Filipp. 4:4.
2. Maar dit is ook waar (wat door u tot roem van God beleden moet worden): heeft Christus mij gekocht en zou ik dan in de zonde blijven leven? Dat zij verre, Rom. 6:1, 2. Zullen wij de zonden blijven doen en ergerlijke leden blijven houden; al onze aanmatiging, van genade te bezitten is ijdel, en uw geloof is een dood geloof als het zonder de werken is, Jak. 2:26. Het ene moet men doen, en het andere niet nalaten. Wilt u nalaten die leden uit te rukken: u zult nooit in de hemel komen, u zult in de hel vallen, u moogt al denken zoals u wilt.
3. Ook zeg ik: Wat op de ene tijd waarheid is, dat is op de andere tijd geen waarheid. Als u in een huis kwam waar van een kind zijn arm afgezet moest worden, daar is het geen tijd om te lachen, en het was in datzelfde huis op een andere tijd eens een tijd om blijde te zijn. Als uw verdorvenheden moesten afgezet en uitgerukt worden, is het dan tijd om te danken en te juichen? Nee het, dan is het een tijd om te schreien en te kermen. De eerste stelling alleen is geen Goddelijke waarheid; dan zou Christus niet voor u gestorven zijn. Wilt gij u dat aantrekken als Christus predikte al die zaligsprekingen, Matth. 5, dan moet gij u dat ook aantrekken als Hij toonde hoe dat een mens omtrent God moet leven, hoe omtrent zichzelf, en hoe omtrent zijn naaste: Godvruchtig, matig en rechtvaardig.

Toepassing

Toehoorders, daar hebt u de preek van de Zaligmaker; wat is er onder het verhandelde allemaal in uw hart omgegaan? Wilt u het ons wel eens toelaten, dat wij het eens zeggen?

1. Ten eerste, in het hart van velen zal opgekomen zijn: Mag ik naar geen goed, eer, en vermaak staan? Mag ik zo niet opgeschikt gaan? Dat is immers geen ergerend oog, als ik ga naar de mode: mijn hart zit daar niet in, ik ken dat voor geen ergerende leden. Hoe droevig is het, als u zo zijt! Kent u er dat niet voor als u de zonden doet? Zegt u dat er uw hart niet in zit? Geeft gij u aan uw verdorvenheid over, en Zegt u: het mag gaan zo 't wil, dat gaat evenwel zo naar de hemel? Helaas, zo gaat het; het is of er in onze stad geen ergerend oog meer is, en hebt u er al een, u zult (denkt u) er evenwel mee in de hemel komen.
2. Wat zegt u, christenen? Afkappen die leden? Wel, u zou er nog liever voor pleiten. Het is: "Handel mij zachtken met mijn verdorvenheden, ik moet er de kost mee winnen, ik moet er mijn vrienden mee behagen, ik moet erbij leven. Zou ik die afkappen? Ik moet er gunst van mensen door krijgen, ik zal het wel laten dat ik ze zal afkappen, ik zal daar wel afblijven."
3. In plaats van dat, zo zou ons volk, en wij, allemaal (zo slecht zijn wij), wij zouden liever een gezond oog uit laten steken. U zou wel zeggen: *Ziener, zie onze bedriegerijen niet, schouw ons niet wat recht is.* U houdt niet van de Boanèrgessen en de Nehémia's. Dan is het: die is een beroerder. Waar zijn ze, die zeggen kunnen: De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn; en hij bestraffe mij, het zal olie op mijn hoofd zijn, het zal mijn hoofd niet breken? Psalm 141:5. Waar zult u nu zulke kinderen Gods vinden?
4. Mogen wij u wel eens ontdekken? U bent van een geheel andere mening als Christus was. *Wat nuttigheid is het God te dienen*, zegt u, en zo spreekt u Christus tegen, Die zei: *u zult in de hemel gaan*. En wilt u dat zo al goedpraten? Loop dan heen, als u naar geen bidden luistert, als Christus' liefdemaaltijd, Zijn Avondmaal, u niet klemmt, noch het woord der overtuiging van Christus. En wil deze gemeente van Middelburg zo voort lopen, dat ze daar allemaal niet naar luistert, wilt u uw ergerende leden houden: u gaat naar de hel. En hoe bitter zal het zijn, als u daardoor de dood zult ingaan! En in de opstanding, dan zult u moeten zeggen: ach Heere, ik heb zo willen doen, ik wist wel dat het mij niet paste; en nu heb ik er de vruchten van.

Ik wilde u wel een vraag doen, onvrome. Hebt u dan de zonden zo lief, dat u anders niet doen wilt? Om een kort tijdje de zonden te doen, wilt u daarom eeuwig verloren gaan? Het is wel, neem dat op u. Zegt u: ik ben er zo vast aan, ik kan er niet af, ik kan het dan niet helpen; u moet er af, of u moet naar de hel. En draag dan al die nepen, en al die overtuigingen. Mochten wij u nog een weinig behandelen; wij zouden dat zeggen:

1. Houd ze toch niet. Denkt u dat die particuliere leden geen ergerlijke leden zijn? Zo u ze laat blijven, verwacht u niet dat u allengskens erger zult worden? Kunt u wel voortgang maken? Is het u alles niet tot een strik? Als de zonde begint klein te worden in uw ogen, en de lust groot, schrik dan. Als iemand begint in een zonde te vervallen, daarna moet hij zeggen: ik had het nooit geloofd dat ik zo zou vervallen hebben.
2. Let eens op de vruchten. U zult, zo u ze blijft houden, allengskens slechter worden; het kwade zal nog al het goede in u overwinnen, in plaats dat het goede het kwade zou overwinnen, totdat eindelijk een dokter zegt: ik geef het op. Zo gaat

het met de verdorvenheden: als u ze uitrukte, u zou allengskens heiliger worden, maar als u het niet doet, wordt u allengskens goddelozer.

3. Ach, kon ik u die leden eens in de hel doen zien! Wij hebben ze u doen zien in de rijke man.
4. Ach, kon ik u in de hemel eens doen zien, en die ze afgekappt hebben, hoe zij daarover dankbaar zijn, dat zij het gedaan hebben!
5. Mogen wij u wel eens bij het Avondmaal brengen? Hebt u het niet beloofd, en zult u zo liegen, zult u zo tegen uw beter weten doen, tegen uw beloften in?
6. Mogen wij u, zondaar, wel eens bij Gods kinderen brengen? Hoewel zij ook slecht zijn in hun wandel, zij zoeken evenwel niet mee te doen, zij zuchten over hun verdorvenheden, zij belijden ze voor God en mensen, zij zeggen niet: mijn kleine verdorvenheden; naar zij hebben er smart over. U zult zeggen: zouden de vromen ook zulke leden hebben? Ach ja, de genade neemt het humeur niet weg. Maar zij worstelen ertegen, die boezemzonden wilden zij er wel uit hebben.

Vrome en onvrome, zullen wij eens zeggen welke uw boezemzonden zijn? Deze.

1. Ten eerste, waar u allerdikwijlst van overtuigd zijt: dat is doorgaans uw humeurzonde.
2. Die u allerdikwijlst en zo lichtelijk omringt, Hebr. 12:1.
3. Die uw vijand u gedurig in het aangezicht werpt, en waar u mee verkeert.
4. Die u zo dikwijls verbergt, versteken en verschonen wilt.
5. Die u het minst lastig gevallen wilt hebben.

Ga, zie nu welke uw boezemzonde is, waar u mee boeleert, die uw hart en zinnen bezet, waar u zijt.

Zegt u nu: ik zou ze wel kunnen kennen, maar ik wil er niet eens naar zoeken? Dat is voor uw rekening. Zegt u: ik wil er niet aankomen, ja, ik kan ze wel weten, maar ik wil ze niet weten? En dat zal voor uw rekening wezen.

Kinderen van God, wij moeten u hetzelfde zeggen. Mijd de schijn van de zonde; mijd de gelegenheid waar u een ergerend oog zoudt krijgen, vlied ze, ga ze voorbij, stel er u tegen in het begin, het kwaad begint met een kleintje: Zie, een klein vuur, hoe groten hoop hout het aansteekt, Jak. 3:5. Geen vijand is er ontzaglijker, dan die u bepleit. *Waak en bid, opdat gij niet in verzoeking komt*, Matth. 26:41. Houd de wacht als u ergens gezeten zijt: uw vijand is er ook. Zeg: o God, breek de kracht van mijn verdorvenheid! Zeg niet: handel mij zachtken; maar: al was het mijn zoon Jónathan, hij zal sterven. Breng uw verdorvenheid bij het bloed van Christus, bij uw beloften, bij de vloek van de wet, en zet ze eens tussen hemel en hel. Zou u zo met uw verdorvenheid voor God durven komen? Zou u met die leden in het oordeel durven komen? Ga, zit en sta eens bij die leden stil. Zult u niet moeten zeggen: *Ach Heere, hoe ben ik vervallen? Ik heb mijn eerste liefde verlaten; ach, hoe ben ik verachtd! Dat heeft dat oog gedaan, die hand, die voet!*

Wilt u zo leven, dan zult u het nog wel te boven komen en God danken. Dan kan een klein handje volk een groot leger slaan. Geliefden, elk kind Gods is als een wonderteken. De engelen in de hemel hadden geen verdorvenheid van binnen, noch verzoeking van buiten, en zij zijn gevallen. Adam had verzoeking van buiten, maar geen verdorvenheid van binnen, en hij is gevallen. Maar een kind van God heeft het allebei: verdorvenheid van binnen en verzoeking van buiten, en dikwijls kleine en zwakke genaden, en zij verliezen het niet, zij blijven staande. In Galaten 5 telt de apostel wel zeventien werken des vlees op, en dan zegt hij nog: *en dergelijke*, en hij

telt maar zeven of acht werken des Geestes op. Ach kinderen van God, dàn zullen uw verdorvenheden eens de sterkste zijn, en dàn uw genaden.

Weet u waarom u het niet verliezen kunt? U bent in het bloed van het Lam gerekend, gewassen, geheiligd en gerechtvaardigd. Maar dat zeggen wij niet opdat u zorgeloos zoudt worden. O, die ze zo wil afkappen, al is het meer in voornemen dan in daden, die zal niet in de hel komen. De zonde en zwakheden, tegen uw wil in u overig, zullen niet hinderen, zodat God u niet in genade zou aannemen.

En gij, zondaar, wilt u het niet doen: u gaat naar de hel. Niet dat wij het graag zagen, Nee, uw dodelijke dag begeren wij niet, maar wij bidden, dat God u believe te bekeren, en u en ons te laten gaan in de hemel, *tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil*. Amen.

DRIEËNTWINTIGSTE PREEK over 1 KRONIEKEN 21:16

Als David zijn ogen ophief, zo zag hij den engel des HEEREN staande tussen de aarde en tussen den hemel, met zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem; toen viel David en de oudsten, bedekt met zakken, op hun aangezichten.

Wij lezen iets opmerkelijks in Jozua 5:13, 14. Jozua ging uit, naar een eenzame plaats, misschien om eens te zien hoe het te Jericho al ging, en hoe dat hij zijn zaken al aanleggen zou; of misschien gelijk als een Izak, die tegen het nalen van de avond uitging naar het veld om eens te gaan bidden. Zo wanneer de man daar bezig was, zo ziet hij een andere Man staan tegenover hem, met een uitgetogen zwaard in Zijn hand. Mozes, weidende de kudde, zag ook eens een gezicht, hij zag dat het braambos brandde: ik zal mij daar naartoe wenden en zien, zei hij, wat dat beduidt, Exod. 3. Zo was het hier met Jozua: als hij nabij Jericho kwam, zo ziet hij daar zo'n Man staan; hij gaat ook naar Hem toe, en spreekt de Man aan, en zeide tot Hem: *hoe staat u daarzo; bent u van ons of van onze vijanden?* De Man Die antwoordt hem: *Ik ben aan uw zijde, en aan de zijde van uw leger; Ik ben de Vorst van het heir des HEEREN, Ik ben nu gekomen; u bent wel de veldheer, maar Ik ben boven u, Ik ben gekomen om die volkeren, waar u naartoe gaat, uit te roeien.* Dat was een troostelijk gezicht.

God gaf wel gezichten die zo troostelijk niet waren. Vromen en onvromen gaf God wel een gezicht. Bileam en het stomme jukdragende dier kregen eens een gezicht van een Engel, Num. 22. Het stomme dier ziet daar een Engel met een glinsterend zwaard op de weg staan; het beest dat week zo lang als het kon, totdat de Engel op zo'n plaats ging staan, waar het beest niet meer wijken kon; hij kon tegen het zwaard des Engels niet aangaan, zo legde hij zich op de grond.

En wat zag David, en zijn regenten, en de inwoners van Jeruzalem, hier een vervaarlijk gezicht: Tussen den hemel en tussen de aarde, daar staat een engel met een uitgetrokken zwaard, uitgestrekt over Jeruzalem. Wat deden zij? Kwamen zij er tegen in? Ach nee, maar zij vallen op hun aangezichten, en zij bedekten zich met zakken, en zo gaan zij als de HEERE verbidden met hun gebeden en tranen, dat Hij het zwaard niet gebruiken zou.

Geliefden, dat vreselijke gezicht hebben wij voorgenomen u open te leggen. Dit hoofdstuk komt overeen met het 24ste hoofdstuk van het tweede boek van Samuël. De inhoud komt hierop neer: de duivel ging rondom de koning, zoekende hem te verslinden. Anders zou men zeggen: hoe kwam de man tot zo'n daad? Het was een man die veel genade had, maar hij had ook verdorvenheden. De duivel dan, die vervult zijn hart met hoogmoed. Nochtans zo, dat u kunt zien, dat God er Zijn voorzienig beleid in had, 2 Sam. 24. Het was een man van grote genade, maar die ook zware vallen gehad heeft. Maar geen groter vinden wij van hem, dan dat van Bathséba en Uría, en dan dit stuk, dat zijn hart hem verhief.

Daar zit hij in zijn hart en denkt: wat ben ik een grote koning Over hoe velen regeer ik! Ik wilde het wel eens weten hoeveel onderdanen ik heb. Het was hem zo donker door de hoge verheffing van zijn ziel.

Toen zei hij tegen Joab: *ga, tel het volk, en geef mij het getal te kennen.*

Joab raadt het hem af; die zei: *doe het niet.*

Nee, zei de koning, u zult het doen.

Hier was de vrome koning zwakker dan de goddeloze Joab. De koning bleef bij zijn gedachte.

Doch zodra was het niet geschied, of Davids hart klopte hem. Maar dat was niet genoeg. Hij vernederde zich niet genoeg. Wat gebeurt er dan? Daar komt een trouwe ziener uit last van God; het was de profeet Gad, Davids ziener, en die handelt in het volbrengen van zijn boodschap getrouw, hij deed zijn opdracht gelijk God hem belast had.

Koning, zei hij, ik heb u wat te zeggen en te vragen van Godswege.

Wat? zei de koning.

Ik heb u drie zware plagen voor te stellen, en u moet één van de drie kiezen.

- Ten eerste, of u wilt hebben drie jaren honger in uw land.
- Ten tweede, of liever drie maanden door het zwaard van uw vijanden vervolgd te worden.
- Ten derde, of u liever wilt hebben drie dagen de pestilentie.

Zie toe, zei de profeet, wat antwoord u mij zult geven, en u moet aanstonds mij erop antwoorden.

De koning, die bedenkt zich vlug in de overlegging van zijn ziel. Hij bedenkt: drie jaren honger, dan zou ik die gezonde mensen langs de straten zien razen van de honger; dat kan hem niet van 't hart. Hij denkt: drie maanden oorlog, hoe zullen mijn vijanden aanvallen, die mij van der jeugd aan zo gehaat hebben, wat wreedheden zullen zij gebruiken! *Dat ook niet*, zegt de koning. Zo bedenkt hij zich: drie dagen de pest, dan moet ik in de hand van God komen.

Kom, zegt hij tegen Gad, zeg tegen de HEERE, dat ik in Zijn hand 't liefst wil vallen, om van Zijn hand onmiddellijk gekastijd te worden, en daar geeft hij reden van.

God deed ook zo, en Hij hield vreselijk huis onder de twaalf stammen van ver en van nabij, zodat er in minder dan drie dagen zeventigduizend door de pest gedood waren. Uiteindelijk zo komt de HEERE, nadat Hij het ganse land doorwandeld had, aan het hoofd der stad Jeruzalem, en Hij zet daar Zijn engel zichtbaar, met een uitgetrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem. Daar tussen den hemel en de aarde ziet David hem, en de oudsten, en buiten twijfel al het volk. Wat doen zij? Zij vallen, met zakken bedekt, op hun aangezichten, zij schikken zich om de HEERE te ontmoeten, en zij zetten zich in de bres, en God liet Zich van hen verbidden. Hij geeft hun raad, wat zij doen moeten, en zij volgen het op. Waar u dan op hebt de gezegende uitkomst.

In dit vers dan hebben wij:

- I. Ten eerste, een vreselijk gezicht tussen hemel en aarde over de stad Jeruzalem.
- II. Dan, het godzalig gedrag van de koning en de regenten en de hovelingen.
- III. Ten laatste, hoe net richtten zij hun gangen! Zij hadden het rechte geneesmiddel gebruikt tegen de pest. En wat is dat? Tranen, gebeden, verootmoedigingen. Dat zijn dan onze drie stukken.

- Ten eerste, het vreselijke gezicht.
- Het Godvruchtig gedrag.
- Zij hadden de zaak recht gevat.

I. Wat het eerste aangaat, hier is een vreselijk gezicht. Meent u, toen God de pest zond, dat de koning ledig was? Buiten alle twijfel heeft hij vastendag op vastendag

gehouden. Heeft hij het met het gehele land in 't eerst niet kunnen doen, hij heeft het tenminste gedaan, gelijk de koningin Esther deed: zij vastte met haar jongedochters, Esth. 4:16. Des konings kind werd eens de dood aangezegd: toen zocht David God voor dat jongskens; en David vastte een vasten, en ging in en lag den nacht over op de aarde, 2 Sam. 12:16. Hoeveel te meer zal hij het toen gedaan hebben, als hij van alle kanten hoorde die droeve boodschappen: daar zijn zoveel doden, ginder zijn er zoveel gesneuveld! Naar alle gedachten zal hij gebeden en gesmeekt hebben met zijn hof: *Sla ons, HEERE, zie ik, ik heb gezondigd, en ik, ik heb onrecht gehandeld, maar wat hebben deze arme schapen gedaan? Die hebben geen schuld aan het tellen van het volk, maar ik: Uw hand zij toch tegen mij en tegen mijns vaders huis*, 2 Sam. 24:17. O, hoe is een bidder soms gesteld in zijn gebed! Wij zullen dat niet alles ophalen. Hij heft zijn ogen eens op, hij slaat, zijn ogen eens op naar boven. De koning ook: David hief zijn ogen op. Wat is dat te zeggen: als iemand met ernst worstelende is, en hij heft zijn ogen op naar de hemel?

1. Vooreerst, zo geeft het een grote verslagenheid te kennen. Men ziet eens ginds, men ziet eens herwaarts. Het is te zeggen: ik heb geen moed; *ik zag uit ter rechter- en ter linkerzijde, maar er was geen helper*.
2. Ook geeft het te kennen een gelovig vertrouwen, en dan is het te zeggen: mijn gezicht is als verstorven aan de HEERE; ik wijs met mijn ogen dat ik niet graag afgewezen zou worden; al mijn hulp is van Hem; *waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen; waarlijk, in den HEERE onzen God is Israëls heil*, Jer. 3:23.
3. Ook geeft het te kennen het verlangen van de bidder; het is: o, ik kan geen uitstel lijden, kom toch haastelijk. In Micha 7:7 zegt de Kerk: *Ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen*.
4. Verder geeft het te kennen een luisteren naar antwoord. Psalm 85:9: *Ik zal horen, wat God de HEERE spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken*. Hábakuk luisterde, wat antwoord de HEERE geven zou, hfdst. 2:1.
5. Het geeft te kennen zijn innige zielswerkzaamheid: ik begin iets wonderlijks te voelen, er komt vertrouwen en dankzegging; ik hef mijn ogen eens op gelijk als Christus deed in Matthéüs 11: *Hij hief Zijn ogen op naar de hemel, en zeide: Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde*, vers 25. Zo doet een bidder: hij heft zijn ogen eens op. Ik voel, zegt hij, dat enig vertrouwen in mijn hart komt. Dan, wil de koning zeggen, zou mijn verlossing wel nabij zijn.

De koning was niet als de tollenaar: die durfde zijn ogen niet opheffen naar de hemel, Lukas 18:13. Nee, de koning ziet eens naar de hemel, en misschien zijn ogen opheffende (en zo een pauze in zijn gebed krijsende), daar krijgt hij een gezicht. O ververschrikkelijk gezicht! Daar ziet hij *een engel des HEEREN* staan tussen de aarde en tussen den hemel, met zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem.

Engelen heeft God in de hemel. Het zijn Zijn boden. Duizendmaal duizenden dienen Hem, en tien duizendmaal tienduizenden staan voor Hem, Dan. 7:10. Het zijn krachtige helden, en Zijn knechten, die Zijn woord doen, gehoorzamende de stem Zijns woords, Zijn dienaars, die Zijn welbehagen doen, Psalm 103:20, 21. Zij zijn vaardig tot Zijn dienst: Hij maakt Zijn engelen geesten, Zijn dienaars tot een vlamvend vuur, Psalm 104:4. God heeft hen dikwijls gebruikt tot slagen voor de kwaden, en tot zegen voor de goeden. Een engel heeft God gebruikt tegen Farao in

Egypte, om daar de pest te brengen: Er was geen huis, waarin niet een dode was, Exod. 12:30, en in Jesaja 37 komt een engel des HEEREN, en die slaat daar honderd vijf en tachtig duizend soldaten in het leger van Assyrië, vers 36.

Maar zou dit een geschapen engel zijn geweest? Misschien nee, misschien is het de Heere Zelf geweest, Die Zich menigmaal vertoont heeft onder het Oude Testament. Het schijnt wel dat het de Heere Zelf is geweest, uit dat vallen op hun aangezichten en het aanbidden van dat heerlijk wezen dat zich daar aan de lucht vertoonde. De Heere Jezus heeft dikwijls de gedaante van een engel aangenomen.

Alleen blijft er in bedenking: *of Hij ooit gekomen is om onder Zijn volk oordelen uit te voeren. Kwam Hij dan niet altijd gelijk Hij zei in Lukas 9:56: De Zoon des mensen is niet gekomen om der mensen zielen te verderven, maar om te behouden?*

Het is klaar dat Hij wèl gekomen is om oordelen uit te voeren. Zo kwam Hij naar Sódóm en Gomórra, om die te verderven, Gen. 19. En zo ging Hij naar Kanaán voor het aangezicht Zijns volks Israël, om hun vijanden te verderven en uit te roeien, Exod. 33. En zo vinden wij dan geen zwaarigheid dat het de Heere uit de hemel Zelf was, die Zich hier in een voorspel van Zijn menswording vertoont.

U zult misschien in uw hart denken: wist de koning dat wel zeker dat hij een engel zag? Stéfanus zag de Heere eens, en verder niemand, Hand. 7, en Paulus zag diezelfde Heere eens, maar zijn gezelschap zag Hem niet, Hand. 9. U zult denken: vergiste de koning zich niet? Nee, hij vergiste zich niet. Dat blijkt uit de beschrijving, die hij ervan gaf. De oudsten en al het volk zagen hem wellicht ook staan in de wolken. *Daar zien zij een engel des HEEREN staan tussen de aarde en tussen den hemel; in zijn hand had hij een zwaard dat uitgetrokken was, en die hand met dat zwaard was uitgestrekt over Jeruzalem.* Wat een ijselijk gezicht! De oudsten, en allen die erbij zijn, zien het naar alle waarschijnlijkheid ook.

Hij stond. Dat gaf te kennen, dat hij nog geen gedaan werk had, gelijk de engel die op de steen van het graf van Christus zat: die zat; dat gaf te kennen dat het werk gedaan was. Maar deze stond: hij was vaardig als een vorst, en gewillig en gereed om dit werk uit te voeren. Hij staat daar tussen de aarde en tussen den hemel. Dat is God niet te wonderlijk, op de lucht iemand te doen staan; Die de wolken kan doen buigen. Het was God niet te wonderlijk, Petrus op de zee te doen wandelen, Elia met een vurige wagen in de lucht te doen varen. Zal het Hem wel te wonderlijk zijn, al Zijn volk door de wolken en door de lucht heen te voeren den Heere tegemoet? U zult het zelf ondervinden moeten, zo u in de hemel zult komen, 1 Thess. 4:17. Hij plaatste Zich daar tussen hemel en aarde. Wij lezen in de Openbaring van Johannes, *dat daar een engel stond met zijn ene voet op de zee en met zijn andere voet op de aarde, en hij zwoer, dat na deze tijd geen tijd meer zijn zal*, hfdst. 10:5, 6. Hier ziet u de Heere of de engel des HEEREN tussen de hemel en de aarde staan. Waarom?

1. Ten eerste, hij had beneden zijn werk te doen; hij kwam een beetje van boven naar beneden om daar een werk te doen.
2. Om te tonen dat hij meer was dan een mens, want niemand kan hem dat nadoen; hij wandelt daar op de lucht als een heer des luchts, gelijk de Heere zo eens wandelde op de vleugelen des winds, Psalm 104:3. Het was geen spook, maar een ware bode.
3. Behalve dat, hij had op allebei de elementen werk te doen: hij had heerschappij over de lucht, en ook over de aarde. Wat had hij aan de lucht te doen? Die te

verpesten en vurig te maken. En op de aarde de mensen die verpeste lucht te doen inhalen, en hen in één ogenblik zo te doen bezwijken en sterven. Ja, in de lucht had hij zijn plaats, daar had hij zijn werk te doen als rechter.

Wat ziet u nog meer, David? God zei eens tegen Jeremia: Wat ziet u? Ik zie, zei hij, een ziedenden pot, ik zie een amandelroede, Jer. 1:11,13. Wilt u David vragen wat hij ziet, hij zal het u zeggen: een engel des HEEREN, met een uitgetrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem. In Daniël 5 zag Bèlsazar, tijdens die goddeloze maaltijd, vingers van eens mensen hand aan de wand. Hier ziet David de hand van de engel des HEEREN. En wat geeft dat te kennen?

1. Dat gaf te kennen, dat de engel grote sterkte en kracht had. De arm des HEEREN werd hier geopenbaard, de hand des HEEREN was hier hoog, des HEEREN hand was hier sterk.
2. Ook geeft het te kennen Zijn vrijmachtig beleid en Zijn voorzienigheid. Die hand was het, die de pest bewerkte, en die ze ook matigde.
3. De hand des HEEREN, zei Naómi, is tegen mij uitgegaan, Ruth 1:13. Zo moesten zij ook toen zeggen: hier is de vrijmachtige hand des HEEREN openbaar in de pest te zenden; wie zal deze hand afslaan of tot Hem zeggen; Wat doet Gij? Niemand, Dan. 4:35.
4. Ook geeft het te kennen: u moet geen oorzaak van het verwekken der pest zoeken dan God. Wilt u goddeloze gedachten maken, en denken: het komt hier-, het komt daarvandaan? Nee, zij komt van God; zodra u ze ziet, moet er geschreeuwd worden (zoals de Egyptische tovenaars eens deden): *Dit is de vinger Gods!* Exod. 8:19.
5. Het gaf te kennen, dat die God, Die ze beschikt had, ze ook een bepaling kon maken. Hij kon die hand stilhouden, en daarmee zou het gedaan wezen.

Zie daar, hij zag hem staan, en hij zag zijn hand, en wat had hij in zijn hand? Een zwaard, en dat was uitgetrokken, en uitgestrekt over Jeruzalem. De pest heeft vele namen. Dan wordt zij eens genoemd *de pijl des verderfs*, dan *de dood*, dan *de plaag*, dan *de brand*, dan *het vuur*, en ook *een zwaard*. *Het zwaard der pest* wordt zij menigmaal genoemd in het Woord van de levende God. God deed de profeet eens een zwaard zien, dat gescherpt was en gevaagd, opdat het een glinster had, om een grote slachting te slachten. Voor de eerste verwoesting van Jeruzalem, en voor de tweede verwoesting door de Romeinen omtrent 66 of 67 jaar na Christus' geboorte, werden er legers met zwaarden in de lucht gezien. Maar deze koning zag in de lucht een engel des HEEREN, die in zijn hand een zwaard had. God stelde aan de ingang van het paradijs een engel met een vlamig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde in zijn hand, om te bewaren den weg van den boom des levens, Gen. 3:24. Hier was ook een engel des HEEREN, staande tussen de aarde en tussen den hemel, met zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand. Van het zwaard van Goliath staat: het had zijns, gelijke niet. Maar de koning mocht wel van dit zeggen: *het heeft zijns gelijke niet*. Een zwaard is een teken van oorlog en krijg, het is een teken dat er vlees gegeten en bloed gedronken zal worden. Ziet men in de krijg vlam, spies, en zwaard: het is alles vreselijk. Het zwaard verteert zowel deze als gene, zowel de vrome Uría als een ander. Het zwaard velt zowel de goede als de kwade. Wat wil dit zwaard zeggen?

1. Ik heb de oorlog tegen u verklaard, het is geen tijd van vrede onder de twaalf stammen: met eens vijands plaag zal Ik u bezoeken, Ik ben in een vijand tegen u verkeerd, Jesaja 63:10.
2. Het is te zeggen: in die oorlog zal Ik de verslagenen vele maken, en geen kwaliteiten noch hoedanigheden zal dit zwaard ontzien; het kent de rijke niet vóór de arme, noch de aanzienlijke vóór de geringe, noch de wijze vóór de dwaze; het verschoont niemand, noch die de koning op de troon volgen moet, noch het kind van een arme dienstmaagd die in de molen maalt: het is geen aannemer des persoons, dat zwaard is dronken geworden van het bloed der mensen te drinken.

David zag *de engel staande en in zijn hand was een uitgetrokken zwaard*. Hij ziet hem staan, het was een engel des HEEREN, hij had een uitgetrokken zwaard in zijn hand, en dat was uitgestrekt over Jeruzalem. En aan welk oord van de stad houdt hij het zwaard?

Het was over Jeruzalem, die heilige stad, die de hoofdstad was, waar totnogtoe een goede lucht was; het was deze stad, waar die beroerder Israëls in was, die Jona die de storm verwekte, waar die David was, die zeggen moest: *Ik, ik heb gezondigd, en ik, ik heb onrecht gehandeld, maar wat hebben deze arme schapen gedaan? Uw hand zij toch tegen mij en tegen mijns vaders huis*, 2 Sam. 24:17. Het was die stad, waar de ban in was. Hier was de man, om wiens wil de pest ontstoken was; die man was er, die de overtreding bedreven had, en daar kwam het zwaard het laatst, waar de oorzaak was waarom het zwaard was opgeheven. Men zou denken: o God, hier zal het ermee doorgaan, deze stad zal de droesem van Gods toorn moeten drinken. Het zou ook in haar zo gegaan zijn, ten ware hij zich geschikt had om God te ontmoeten, ten ware er mannen geweest waren die in de bres stonden, die het God als het ware niet toelieten. De engel, die stond dan met zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem. Men zou gezegd hebben: heel de stad zal het ontgelden.

Maar aan welk oord van de stad stond hij? Wilt u het weten aan welk deel der stad hij stond: *De engel des HEEREN was bij den dorsvloer van Arauna, den Jébusiet*, 2 Sam. 24:16, anders genaamd de dorsvloer van Aranja, den Jebusiet, vers 18, of de dorsvloer van Ornan, den Jebusiet, 1 Kron. 21:18, of anders *de dorsvloer van Arauna, de koning*, 2 Sam. 24:23. Daar stond de engel, zo nauwkeurig bepaald. Waarom werd die man daar *de koning* genoemd? Misschien werd hij als hun koning, daar onder de heidenen, gehouden, eer hij bekeerd werd. Anderen denken dat *de koning* zijn toenaam was. Anderen denken, omdat hij zich zo koninklijk gedroeg omtrent de koning David; als hij de dorsvloer van hem wilde kopen, zo zei hij: *daar is de dorsvloer, daar is het hout, daar zijn de runderen, ik geef het alles*, 2 Sam. 24:22. Van Nabal staat: Hij had een maaltijd in zijn huis als eens konings maaltijd, 1 Sam. 25:36. Maar deze man deed *een koninklijke zaak: ik geef het alles ten dienste des HEEREN*, zei hij.

Waar was nu die dorsvloer? Op de berg van Moría, waar Sálomo daarna de tempel gebouwd heeft, waar Abraham geboden werd Izak te offeren, waar een spreekwoord van uitging: *Op den berg des HEEREN zal het voorzien worden*, waar Abraham zijn kind moest binden om te offeren, en waar hij de HEERE hoorde roepen, toen hij het mes opnam om hem te slachten: *doe de jongen geen kwaad*, Gen. 22. Daar komt nu de Heere of een engel des HEEREN, en daar werd het alles voorzien: daar werd het zwaard uitgestrekt, maar daar werd het ook in zijn schede gestoken.

II. Zie daar, geliefden, hebt u dat verschrikkelijke gezicht. De man zag de engel zo staan, en buiten twijfel zagen hem ook de oudsten, en al het volk. Wat was nu het Godvruchtig gedrag? Toen viel David en de oudsten, met zakken bedekt, op hun aangezichten. Kom, bezie hier eens de koning met de regenten. Zou men dat nu wel doen? Wat een zotte en dwaze praat is dat: dat moest slechts in het Oude Testament geschieden! God zendt nu nog dezelfde plagen op dezelfde zonden, waar dan toe behoren dezelfde geneesmiddelen. *Als zij de engel zagen, zo vielen zij neder op hun aangezichten.* U zult zeggen: wat deed die gemeente? Dat zullen wij u zeggen.

1. Hoor, wat er slechts staat van de koning en de oudsten, daar is de gemeente onder begrepen. Als de regenten ootmoedig zijn, dan volgt vanzelf dat het volk het ook is. Zo ging het te Ninevé: toen de koning van zijn troon opstond, schreeuwde het volk ook tot de Heere. Het volk wil altijd de groten navolgen. Zijn het goddeloze regenten: het volk, dat volgt; zijn het vrome: zij volgen ook.
2. Waarom wordt slechts de koning met zijn oudsten genoemd? Om te tonen hoe heerlijk het stond binnen Jeruzalem. De regenten waren waarlijk eerwaardige mannen; het waren geen regenten die maar kinderen waren, hun koning was geen kind.
3. Ja, ten derde, om te tonen dat het Godvruchtige regenten waren die de koning had. Was er een Godvruchtige, die was in zijn hof; maar was er ergens een goddeloze, een wrevelige, hij dreef ze eruit: *Mijn ogen, zei hij, zullen zijn op de getrouwen in den lande, dat zij bij mij zitten; die in den oprechten weg wandelt, die zal mij dienen. Wie bedrog pleegt, zal binnen mijn huis niet blijven; die leugens spreekt, zal voor mijn ogen niet bevestigd worden. Allen morgen zal ik alle goddelozen des lands verdelgen, om uit de stad des HEEREN alle werkers der ongerechtigheid uit te roeien*, Psalm 101:6-8. O, gelukkig land, waar het zo is in tijd van nood. Zij waren geen atheïstisch ruigte, die zeggen: De HEERE doet geen goed en Hij doet geen kwaad, Zef. 1:12. Zulk een ruigte en gespuis waren zij niet.
4. Er staat slechts van de koning en de oudsten; misschien hadden zij de raad aan de koning gegeven, en gezegd: blijf bij uw opvatting, en ga ermee door, om het volk te tellen, al wil Joab het niet, hij begeert de moeilijke reis niet. De koning en de oudsten dan, zijn zij de eerste in overtreding geweest, zij zijn de eerste in verootmoediging. Zo past het ook: als de hoofden in de schuld zijn, dat ze invallen.

Wat doen zij? *Zij vallen op hun aangezichten tegen de grond, en zij bedekken zich met zakken.* Wat zijn er al voor bewegingen in het bidden, die ons in het Woord voorkomen? Dan is het eens staan, dan knielen op de grond, dan kruipen als een worm in het stof, dan wriemelen. *Ach Heere, wilden zij zeggen, te staan is al te veel en te hoogmoedig, te knielen is ook al te hoogmoedig en te veel.*

Wat doen zij dan? Niet staan, niet knielen, maar *zij vallen op hun aangezichten*, de koning met de regenten: zij liggen daar als een wormpje en wriemelen en steken hun neus in het stof, zij durven niet eens opzien; het is wat anders dan op te zien. Wat wil dat zeggen?

Dit: *wij buigen ons voor U neer, HEERE, en wij leggen ons als een straat, opdat U over ons gaan zou, wij leggen onze rug bloot; wij willen des HEEREN gramschap dragen, want wij hebben tegen Hem gezondigd*, Micha 7:9. *De kroon onzes hoofds is afgefallen; o wee nu onzer, dat wij zo gezondigd hebben!* Klaagl. 5:16. Wilt U dat de aarde haar mond opent, en ons er doen inzinken, HEERE: het zal rechtvaardig wezen. Wilt u de aarde onder onze buik tot ons graf maken: het zal rechtvaardig wezen. Wilt

U ons laten verteren, en als mest op de aardbodem doen zijn: hier zijn wij, HEERE, wij zijn niet waard Uw hemel te aanschouwen, wij zijn niet waard de lucht te aanschouwen, die wij verpest hebben door onze zonden, wij zijn niet waard op de aarde te wandelen. HEERE, zeggen wij, doe met ons zoals het goed is in Uw ogen, wij zijn als stommen, wij hebben niets in te brengen; wat hebben wij meer voor gerechtigheid, of meer te roepen tot de Koning? Wij zijn lieden des doods.

Het was of u Jozua zag, Joz. 7: *Wat ligt gij zo op de aarde*, zei God, *sta op; waarom ligt u dus neder op uw aangezicht?* vers 10. En of u Mozes zag, Deut. 9: *God zei dat Hij u verderven zou, Israël, maar ik wierp mij neder op de aarde voor des HEEREN aangezicht, en ik lag er veertig dagen en veertig nachten, ik wilde het God niet toelaten dat Hij u verderven zou; zolang wierp ik mij neder, dewijl de HEERE gezegd had, dat Hij u verdelgen zou*, vers 25.

Ging dit nu hier stommelings toe? Dat is niet te denken. Met tranen ging het gepaard, en smekingen. Dat kunt u uit het vervolg zien. Zij bidden: *ach HEERE; Uw hand, zei de koning, zij toch tegen mij en tegen het huis mijns vaders, maar niet tegen Uw volk ter plage. Ik zelf ben het die gezondigd en zeer kwalijk gehandeld heb, maar wat hebben deze arme schapen gedaan? Die hebben geen schuld aan het tellen van het volk; Uw hand zij tegen mij en mijn hof.*

Zo liggen zij dan daar niet stom, maar met gebeden en smekingen, gelijk Jakob: Te Bethel, daar vond ik Hem, daar weende ik, en daar smeekte ik, Hoséa 12:5. Op de dorsvloer, daar vond hij Hem, daar weende, daar bad, en daar overmocht hij Hem, daar verootmoedigden zij zich.

De koninklijke en hoffelijke klederen kwamen toen niet te pas, en daarom waren zij met zakken bedekt. Men zou zeggen: mag de koning zich niet opschikken? Nee.

Het is een zondig zeggen: *in het uitwendige bestaat het niet, al is het in tijd van nood.*

Ach ja, het is een onbehoorlijk zeggen, bijzonder in een predikant. Wij weten wel, dat met het uitwendige de hemel niet te verdienen is, maar wij weten dat God ook het uitwendige begeert. God. roept tot geweën en tot rouwklage en tot kaalheid en tot omgording des zaks, tot zak en as, Jesaja 22:12. Omdat de mensen graag opgeschikt zijn, daarom bestaat het (volgens hen) in het uitwendige niet, en opdat zij dan geen kloppingen zouden hebben, als, zij dit en dat deden, en dit en dat nalieten. Daar scheelt het: men wil meedoen, en daarom bestaat het in geen uitwendigheden. De heidense Ninevieten hebben beter geweten. De goddeloze Achab wist wel beter en dat God ook daarop zag.

De vrome David en zijn oudsten wisten beter: *zij waren met zakken bedekt.* Ach mannen, zeiden zij, laat ons onze sieradiën wegdoen, al de versiering van het hoffelijke en van ons lichaam. Buiten twijfel hebben zij hun klederen gescheurd, en zich met zakken bekleed niet alleen, maar ook as en stof op hun hoofden geworpen. Zo ging het toen, als er recht gehandeld werd. Zegt u dan nog dat het in dat uitwendige niet bestaat, het is mis: het ene moet men doen, en het andere niet nalaten; men moet zijn hart scheuren, en ook zijn klederen. Dat zijn schone pleisters voor zulke etterige wonden. Het treuren, en het neerslachtig zijn, en het verootmoedigen, is een teken van het inwendige. Ach HEERE, zeiden zij, wij zijn geen sieraad waard, wij zijn geen klederen waard, wij zijn slechts waard naakt uitgeschud te worden. Waar past hoffelijk sieraad, als men een engel des HEEREN ziet staan met een uitgetrokken zwaard, terwijl men weldra niet meer dan een doodskleedje van node zal hebben?

Schik u al op in zware tijden, ga uw gang, na korte tijd zult u niet meer van node hebben dan een eenvoudig linnen laken aan uw lichaam.

III. Dit was nu het rechte geneesmiddel tegen de pest; dat is een zaak, die gemakkelijk te vatten is, dat dit het rechte middel was, waarom het zwaard in de schede gestoken werd. 'Politieken' hebben in tijd van nood hun politieke middelen, en geneesheren hun geneeskundige; maar de Godgeleerden hebben ook hun Godvruchtige middelen, en die gaan nog vrij zekerder te werk dan die van de staatkundigen en de geneesheren. Tranen en gebeden zijn hun geneesmiddelen. Zo vatten het al de heiligen op. Numeri 16: terwijl de gedoden vele waren in de stad, zo hadden zij de wierookvaten, zij offerden en baden, en zo verboden zij de HEERE nog. Jesaja 38: als Hizkía met de pest lag, kirde hij als een duif, en piepte gelijk een zwaluw; dat was zijn toevlucht, vers 14. Hoor Job eens roepen: *Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, o gij, mijn vrienden; want de hand Gods heeft mij aangeraakt*, Job 19:21; en u hoort hem tot God roepen: *Houd op, zet van mij af, opdat ik mijn speeksel een weinig inzwelge, opdat ik mij een weinig verkwikke; eer ik heenga en hier niet meer ben*, Job 10:20, 21. Zo begrepen het al de heiligen, en het is het rechte middel, dat God aangenaam is, en dat God hen ook voorschrijft. Als gij u bekeert en berouw hebt, dan is het: *Hoe zou Ik u overgeven, o Efraim, u overleveren, o Israël? Hoe zou Ik u maken als Adama, u stellen als Zebóim? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tezamen ontstoken*, Hoséa 11:8.

Er is anders geen raad voor, hier is geen geweer in deze krijg, dan tranen, gebeden en verootmoedigen. Is de Heere der pest bevredigd, de pest zal haast een einde hebben.

Daar zijn onze drie delen van onze tekst. Wilt u een degelijk traktaat daarover lezen, van één die over de pest geschreven heeft, over de naam, over de zaak, en over de geneesmiddelen, lees dan het traktaat van Simon Oomius, geschreven in het laatste pestjaar, *over de naam, de zaak, de geneesmiddelen, en allerlei gevallen der consciëntie daar achteraan, met een praktikaal onderwijs over de voorzienigheid Gods*. Koop het, die er wat bij kan: u zult zulke traktaten niet veel in handen krijgen.

Toepassing

Wij zijn, gelijk de gemeente bekend is, enige tijd bezig geweest om op alle gevallen en ontmoetingen te prediken. In het jaar 1718: wat een sterfte was er onder de mensen! In het jaar 1719: wat een buitengewone hitte, zodat mens en beest als versmolt! En in datzelfde jaar en het volgende heeft God de sterfte doen komen door de pest onder de runderen. Daar is het zo toegegaan, dat er als geen rund in de stal was. Wat zeggen wij? Al zien wij geen engel des HEEREN staan, wij kunnen wel zien met de ogen van onze ziel. Als wij ze maar opheffen willen, zo moeten wij zeggen: wij zien wel geen engel staan, maar de Heere Zelf met een uitgetrokken zwaard in Zijn hand, uitgestrekt over Europa, van het noorden tot het zuiden. Bent u dan blind, of ziet u niet met al? Bent u dan doof, of hoort u niet? Kunt u dan niet lezen, of wilt u niet onderzoeken? De pest onder de runderen heeft nu al meer dan tien jaren geduurd. Eerst is ze in Turkije geweest, en toen is ze overal verspreid, heel Europa door. Een tien of twaalf jaren lang heeft ze al geduurd, en wij op ons eiland hebben die drinkbeker ook moeten drinken, in het jaar 1719 en 1720.

Wij hebben u dat gezicht eens doen zien, als wij u de runderkudden deden horen, uit Joël 1:18-20. En het was toen of God zei: *Ik zal u in uw bezitting slaan, en zien of gij u zult bekeren, en zo niet, Ik zal ook de mensen slaan*. Er zijn bijna geen geschiedverhalen die ervan melden dat het alleen onder de beesten gebleven is, dan

kostte het ook mensen: *Ik zal mensen en beesten wegrapen*, zei God, Zef. 1:3. Ja, het is nu al meer dan tien jaar ook over de mensen gegaan, dat zwaard daar in het noorden, en het is er nog in het noorden en Polen en in die gebieden. Wat is de sterfte daar groot geweest te Danzig en in al die plaatsen, zodat het min of meer was of wij suizelden of bezwijmden, als wij het hoorden.

En daar staat God nog,, en nu ook in het zuiden, in Zwitserland, te Genève, en in Italië, en in Frankrijk, waarvan ze zeggen dat er vijfhonderd steden, dorpen en vlekken in liggen. Zodat de God van de hemel huishoudt met dat zwaard in het noorden en zuiden tot bij Duitsland. Onze provincie is tussen beide. Wordt het dan nog geen tijd om op te merken, als God zegt: *er ziet een kwaad uit van het noorden en van het zuiden?*

In het zuiden begint het ook vreselijk, te Marseille, die gruwelijke plaats, die spelonk der moordenaars, waar elke burger een vergenoegde beul geweest is van de vromen op de galeien, door de hardigheid huns harten en hun blijdschap in het hart der beulen aan te moedigen: daar, in die moordkuil, ontsteekt God de pest, Hij steekt dat zwaard in hun ingewanden zo verschrikkelijk, zodat er al twintig- of vijfentwintigduizend mensen gesneuveld zijn, zodat de een de ander niet sneer helpen kan. Men zette er post op post, opdat er niemand uit zou komen, tenzij het zulken waren die half uitgehongerd waren, die om huns levens wil zichzelf een weg baanden en door de soldaten heen vluchtten. Zij hebben de mensen als mest op de straten laten liggen, zodat ze uiteindelijk de galgeboeven, die om hun schelmstukken op de galeien zaten, hebben doen afkomen om hen van de straten weg te helpen, en waar misschien wel christenen onder geweest zijn, want zij noemen hen toch zo, die hun liefde wellicht daar aan hen ook al getoond hebben, gelijk de eerste christenen deden onder de heidenen. Zo verschrikkelijk was het daar, dat men begon te spreken van de stad in brand te steken. Men heeft er de huizen, gehele straten, en poorten toegemetseld.

Zien wij de engel Gods niet staan in Europa? Dat loopt alsmaar voort, en nog is het einde niet. Het is er zo verschrikkelijk, dat onze broeders in Zwitserland de dertiende van deze maand een heerlijke bededag gehouden hebben; die zeiden: *o God, spaar ons toch, het komt tot aan onze grenzen!*

Geliefden, meent u dat wij geen reden hebben van spreken? Als een wachter het zwaard ziet komen, en hij waarschuwt het volk niet, wat heeft hij dan te verwachten? Hoor God Zelf zeggen: Wanneer de wachter het zwaard ziet komen, en blaast niet met de bazuin, zodat het volk niet is gewaarschuwd; en het zwaard komt en neemt een ziel uit hen weg; die is wel in zijn ongerechtigheid weggenomen, maar zijn bloed zal Ik van de hand des wachters eisen, Ezech. 33:6. Wij zien het, en wij willen het niet verzwijgen, opdat wij onze zielen niet schuldig zouden maken. Bovendien, is er geen reden om tel vrezende? Aan alle hoeken van uw straten, en aan de pui van het Stadhuis is het aangeplakt, opdat alle hinder mocht worden voorkomen. Gaat u daar telkens voorbij; en leest u en ziet u dat niet? Bent u dan zonder gevoel? Het is alsof u gevoelloos geworden zijt. Ja, op de dertiende november van het jaar 1720, in de uitschrijfbrief van de bededag, hebben onze regenten het niet langer kunnen verbergen. Ik weet wel, dat zij het zo lang verbergen als zij kunnen.

De grote God is wonderlijk. Hij heeft ons nog gespaard. Daar komt van Marseille een schip; misschien waren het mensen die dieven waren van eens anders goed, of zij kwamen met hun eigen goed, en dachten: wij zullen daarvan bestaan in Nederland. Zij

komen voor Oostende. Daar wilden zij hen niet toelaten dat zij erin zouden komen. Zij blijven daar liggen, daar wat vandaan, waar anders een goede haven is. God beschikt een storm, het schip en goed vergaat, de mensen zijn naakt uitgestroopt en daar aan het strand enige tijd gehouden.

Ga een stapje verder. Daar komen nog drie schepen van Marseille naar onze landen toe; het wordt voorzien; de plakaten kondigen af dat zij er niet in mogen komen. Bij Texel, daar gaan zij liggen op de rede, waar het altijd veilig is geacht, en vermoedelijk heeft daar het kwaad geschuld. Wat doet God? Hij verwekt een geweldige storm: daar moeten ze omkomen. Bent u dan geheel en al blind of zinneloos geworden? Is het waarlijk dan nog geen tijd om te waken?

Zegt u: het is nog zo ver? Hoe ver? Twee of drie weken reizen. Hoe spoedig kan God een vergiftige damp doen waaien! Is de Heere wel iets te ver? Is Hij niet een God van verre, zowel als een God van nabij? Jer. 23:23. Zou u zeggen: wij maken het er niet naar? Ik weet dat u in uw hart moet zeggen, dat u wel beter weet. Al die zonden, waar God de pest om doet komen, zijn er: atheïsme, godslastering, misbruiken van het Avondmaal, ongehoorzaamheid, de maat der zonden te vervullen. Ja, was de pest onder het vee niet ver toen ze in Italië was? Is ze hier niet gekomen? Al zulke zotte uitvluchten. Het heeft vijfenvijftig en een half jaar geduurd dat God ons daar niet mee bezocht heeft; maar let eens of het wel lang meer duren zal.

Wilt u dan de zonden zo liefhebben, dat u zou zeggen: laat ze komen? Haal dan uw hart op, leef dan in de zonden, raas, tier, vloek, wees dan ongodsdienstig, hovaardig, drink, dobbel, speel dan, ga dan voort, en laat het komen. Schikt u zich daarin, verwacht het dan ook: zo'n verschrikkelijke zaak, dat de man bij de vrouw niet durft te komen, noch de vrouw bij de man, dat uw adem uw huisvrouw vreemd zal zijn. O, dan durven dikwijls de ouders naar hun kinderen niet te gaan, noch de kinderen naar hun ouders. Daar gaat u dan levend uit, en u komt dood thuis. Daar ligt u dan in een eeuwigheid, in een ogenblik bent u in de hel of in de hemel. U gaat dan niet slapen, of u zegt elkander voor eeuwig goede nacht. Daar schuwt u dan elkander op de straat, u schuwt de huizen. Wilt u dat inwachten, en al uw ijdelheden en zottigheden blijven doen: spelen, dobbelen, hovaardig en ongodsdienstig zijn? Is de zonde u zoveel waard?

Zegt u: *ik zal misschien vrijuit gaan?*

En misschien niet: misschien zult u de eerste zijn.

Kortom, nog een woord. Wie kan, die zie het traktaat u aanbevelen, te krijgen. Zegt u: wat moeten wij doen? Wij zullen u nog een woord geven dat God ons geeft. Sla eens op het tweede boek der Kronieken, het zevende hoofdstuk, waar God Sálomo verschijnt. In het twaalfde vers zegt God: *Ik heb uw gebed verhoord en heb Mij deze plaats verkoren tot een offerhuis.* Let nu op hetgeen volgt: *Zo Ik den hemel toesluite, dat er geen regen zij, of zo Ik den sprinkhanen gebiede het land te verteren, of zo Ik de pest onder Mijn volk zendes en Mijn volk, over dewelke Mijn Naam genoemd wordt, zich verootmoedigen en bidden, ede Mijn aangezicht zoeken en zich bekeren van hun boze wegen; zo zal Ik uit den hemel horen en hun zonden vergeven en hun land genezen.*

Wij hebben er niet meer bij te zeggen dan dit: Die drie of vier schone middelen, gebruik die. Verootmoedigen, dat is, zich bekeren, het is des Heeren aangezicht te zoeken, het is bidden. Ik beroep mij op uw gebed: als u alleen zift, hebt u hier ooit om

gesmeekt, dat God het afwenden wilde? Het moest dikwijls een artikel in uw eenzaam gebed zijn. Ik beroep mij op de gebeden in uw huisgezin, die er behoorden te geschieden: is het daar een artikel in uw gezinsgebed? Ik beroep mij op de gebeden die in het openbaar in de kerk geschieden: moest het daarin geen artikel wezen? Uw verootmoedigen, wat is dat te zeggen? Is dat te zeggen: op te schikken? Ik ken zulk een theologie niet. Is dat te zeggen: hovaardij? Doe geen kwaad; ik dacht dat verootmoedigen al heel wat anders was; ik dacht dat het was zijn sieradiën af te leggen, Exod. 33. Maar och arme, wil men daar aankomen, daar wil men niet meer aan. Ik dacht dat boetvaardigheid, die in het hart is en naar buiten getoond wordt; geen geveinsdheid was; maar is dat nu geveinsdheid geworden? Zo dacht ik, dat het ons paste dat wij arme schuldigen klein voor God waren, en dat men zich bekeerde van zijn boze wegen: maar wie wil daaraan? Wilt u daarvan spreken, niemand wil daarnaar horen.

En wilt u er niet naar horen, dan zult u moeten horen, dat de pest gezonden zal worden, als gij u niet bekeert. En kunt u dat zo alles verzetten, dan zal God u tezamenkloppen in plaatsen waar aanschouwers zijn. Wilt u de pest mijden, mijd de zonden. In pestige tijden mijdt men de pestige mensen: de goddelozen zijn pestige mensen. In pestige tijden parfumeert men en wierookt men de huizen: wilt u hebben dat de pest niet komt, daar moet wierook van gebeden wezen. Wilt ge u niet verootmoedigen voor de Heere van het pestzwaard, God kan ze haast in minder dan een halfjaar in uw land doen komen. Maar wilt u horen naar de heilzame raad, God kan het afwenden en ons bewaren. Maar wilt u niet horen naar de heilzame raad, God zal rein van uw bloed wezen, en wij hopen ook daarvan rein te zijn.

Wij leggen het dan voor uw voeten neder, overleg het, kies en zie wat antwoord u aan de Heere geven zult. En wij hopen dat God hetgeen wij gesproken hebben, zal zegenen, aan ons, en aan ulieden, tot *Zijn eer, om Zijns Zoons wil*. Amen.

VIERENTWINTIGSTE PREEK over Prediker 7:2

Het is beter te gaan in het klaaghuys dan te gaan in het huis des maaltijds; want m hetzelve is het einde aller mensen, en de levende legt het in zijn hart.

Wij lezen dat de koningin van Scheba, het gerucht van Sálomo gehoord hebbende, *tot hem kwam om hem met raadselen te verzoeken*, 1 Kon. 10:1. Zij had zoveel van zijn wijsheid gehoord, en misschien had zij gehoord dat hij zoveel spreuken gesproken had. Zij komt ook om hem met raadselen te verzoeken.

Wat is een raadsel? Het zijn korte gedeelten waar zware zaken in liggen: de woorden schijnen tegen de zaken in te lopen en u geheel van de zaak af te leiden. Een raadsel is een kort en bondig stuk, waar u op letten en denken moet, zodat, als u erachter komt, u verwonderd moet staan dat er in zulk een tegenstrijdige redenering zulk een grote wijsheid lag, en zulke nette bondige en krachtige zaken.

Simson sprak ook eens een raadsel. Zie eens wat voor een strijdige redenering dat hij sprak, en hoe krachtig drukte ze de zaak uit! Wie zou dat bedacht hebben, dat er honing in een dode leeuw zou zijn? *Spijze, zei hij, ging uit van den eter en zoetigheid ging uit van den sterke*, Richt. 14:14. De woorden liepen recht tegen de zaak in, en hoe wonderlijk krachtig drukten ze de zaak uit!

Er wordt niet gezegd, met wat voor raadselen de koningin Sálomo ophield. Het is gebruikelijk geweest in oude tijden, als zij in een gezelschap waren, dat zij geen drinkgelagen hadden, dat zij hun tijd niet doorbrachten om met de kaart te spelen, noch met achterklap, met grappen, gekkernijen, zot geklap, Nee, maar zij gaven spreuken op; zij zeiden: *wie wil er een wijze rede opgeven?* En zo wisten zij hun tijd op een verheffender wijze door te brengen.

Het is opmerkelijk wat u vindt in de apocriefe boeken, waar op de titelregel staat '*Het derde boek Ezra*', in het 3^e en 4^e hoofdstuk; daar zult u vinden, dat er drie jongelingen waren, die de wacht over de koning hielden. Wat deden die lieden? Brachten zij hun tijd ledig door? Nee, zij zeiden: laat ons een iegelijk een spreuk opheffen over wie de sterkste is, en zo wiens woord wijzer zal blijken, hem zal de koning grote giften en verering geven. De eerste zei dat de wijn de sterkste is; de tweede dat de koning de sterkste is; de derde dat de vrouwen de sterkste zijn. De koning, wakker wordende en zulks horende, vereerde hem, van wie hij dacht dat die de wijste was, met grote gaven. Het is een zeer loffelijk samenzijn.

U zult zeggen: waar zullen wij al de raadselen halen, om elkander daarmee op te houden? Als u dat spreekt, dan zou u geen wijze praat doen. Gods Woord is zo vol raadselen, het is niet te peilen. De apostel Paulus sprak van veel raadselen, 1 Kor. 13. Zijn er geen raadsels in het Woord? Jezus kwam met raadselen, en Zijn apostelen kwamen tot Hem en zeiden: "Eilieve, verklaar ons deze gelijkenis van de akker, van de schat in de akker; van de koopman die een parel zag van grote waarde, en heenging en alles verkocht wat hij had, en die parel kocht; van het zaad dat in de doornen viel, en bij de weg, en in goede aarde, en op de steenachtige aarde." Wij weten het niet, zeiden zij, wat het te zeggen is.

Ja, als u het Woord wilt onderzoeken, wat al stof zult u vinden om Schriftuurlijke raadselen voor te stellen!

- Wie is de man, die de meeste mensen gedood heeft in zijn leven?
- Wie heeft de meeste levend gemaakt door Zijn dood?

Wie heeft er in zijn leven de meeste gedood, en wie door zijn dood de meeste levend gemaakt?

De eerste was de eerste Adam, en de andere de tweede Adam.

- *Welke dag was de allerongelukkigste dag?*
- De dag op welke Adam viel.
- *Welke dag zal de allerongelukkigste en de allergelukkigste tegelijk zijn?*
- De dag der opstanding: voor het ene deel, voor de vromen, zal het de allergelukkigste dag zijn; maar voor het andere deel zal het de allerongelukkigste dag zijn, voor de goddelozen.

Wat zijn er al spreken in het Woord! Sálomo alleen al sprak er duizend en vijf. Wilt u spreken hebben, lees dan zijn Spreken, en zijn Prediker; daar zult u zoveel spreken in vinden, waar u van zult moeten zeggen: *wat is dat?* Als u in uw gezelschappen elkander ermee onderhouden wilt, dan zult u elkander stichtelijk onderhouden, en dan zult u zo niet zijn als een onbedrevene. Maar als u het zou doen om elkander te bedroeven, dat is een kwaadheid, dat zou misselijkheid in het hart opwekken. De Heere Jezus heeft Zich dan veel met raadselen beziggehouden, en de vromen hebben ook spreken gesproken, en u zult niet kwalijk doen als u die navolgt.

Thans hebben wij u een of twee spreken voorgelezen, die de koning Sálomo terneer stelt.

- *Raad eens, zegt hij eerst, wat is er beter, goede olie of een goede naam?*
- *Raad, wat is er beter, de dag dat iemand geboren wordt of de dag des doods?*
- *Raad, wat is er beter, te treuren of te lachen?*
- *Raad, wat is er beter, te gaan in het klaaghuys of in het huis des maaltijds?*

Wilt u met vlees en bloed te rade gaan, dan zult u hier dolen. Maar wilt u met Gods Woord te rade gaan, in hetwelk secreten (verborgenheden) zijn niet te doorgronden,

Uwe getuig'nissen zijn schoon en goed

Daarin zijn secreten niet om doorronden. Psalm 119:65, Datheen

.. dan is er achter het stuk te komen, en bij de uitkomst zult gij u verheugen.

Het kan de gemeente niet onbekend zijn, dat wij ons enige tijd hebben beziggehouden met op alle gelegenheden te prediken, en zo hebben wij u getoond,

- eerst een vrome zieke, uit Jesaja 38:14.
- Toen een goddeloze zieke, uit 2 Koningen 1:15-17.
- Toen een vrome zieke uit zijn ziekbed opgestaan, uit Jesaja 38:16, 17.
- Toen een goddeloze zieke gezond geworden, uit Johannes 5:14: *Zie, u bent gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede.*
- Daarop hebben wij de gemeente getoond een stervende, zieke vrome die niet opkwam, en een stervende, zieke goddeloze die niet opkwam, uit die zeer aanmerkelijke historie, Lukas 16.
- Daarop zeiden wij, dat er op ons hart lag, dat wij vreesden dat de Heere ons bezoeken zal met dat bittere, de pest. Dat hebben wij ook gemeld, hoe dat David een engel des HEEREN zag staan, met een uitgetrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem, uit 1 Kronieken 21:16; en David met de oudsten vielen op hun aangezichten ter aarde, met zakken bedekt, en zij verootmoedigden zich. Wij zeiden toen, dat het pestzwaard gewet was, en dat het was uitgestrekt van het noorden tot het zuiden van Europa, en dat wij de ogen van onze zielen niet konden opheffen, of wij zagen de Heere staan met dat uitgetrokken zwaard.

- Wij hebben ook gemerkt dat God enige jaren getwist heeft met sterfte onder de mensen. Velen zijn ziek, zwak, stervende, en velen zijn er ontslapen.
- Wij konden van die stof nog niet af, of wij moesten u eens tonen *dat het beter was te gaan in het klaaghuis, dan in het huis des maaltijds*.
- En omdat wij niet weten wat God nog voorheeft met ons te doen, zo zullen wij er dan op laten volgen: *Mijn zoon, geef mij uw hart*, uit Spreuken 23:26.
- En dan van dat nauwe verbond: *o God, Gij zijt mijn God, Gij zult mij geleiden tot den dood toe*, uit Psalm 48:15.
- En dan uit 1 Thessalonicenzen 4:17: *Alzo zullen wij altijd met den Heere wezen*.
- En dan zullen wij zien dat wat God verder geeft.

Thans hebben wij een stuk te verhandelen, waar de wereld niet veel van houdt. Wij hopen het u zo te tonen, dat u het zult kunnen verstaan, en wij wensen dat het een indruk mag hebben op uw harten. Wij hebben dan:

- I. Ten eerste te zien twee huizen, en de gang der mensen naar die beide: *het gaan in het klaaghuis, en het gaan in het huis des maaltijds*.
- II. Ten tweede hebben wij te onderzoeken waar dat het beter is, namelijk in het klaaghuis, en waarom: *Want in hetzelve is het einde aller mensen, en de levende legt het in zijn hart*.
- III. Ten derde hebben wij te onderzoeken wat Sálomo voor een oogmerk had in dit te verhandelen.

Dat zijn dan onze drie stukken.

- Ten eerste, twee huizen en de gang der mensen daar naartoe.
- Dan, dat het beter is in het rouwhuis dan in het vreugdehuis.
- Ten laatste, wat Sálomo in zijn hart heeft met dat te zeggen.

I. Wat het eerste aangaat, hier hebt u een klaaghuis en een huis des maaltijds, en het klaaghuis heeft de voorrang. Waarom? Omdat het hart van de man er zo vol over was. De gehele wereld is als een klaaghuis geworden na de val, het is alles der ijdelheid onderworpen, en het ganse schepsel tezamen zucht, Rom. 8:20, 22. Er zijn algemene grote klaaghuizen, en er zijn particuliere klaaghuizen.

- Er zijn algemene, en dat zijn armenhuizen van genade en milddadigheid, gasthuizen waar de zieken in liggen, en op de genade en milddadigheid Gods en der mensen daar liggen en gehouden worden. In Johannes 5 was zo'n huis, aan het badwater te Bethesda, een huis van genade en milddadigheid, dat vijf zalen of grote plaatsen had, waar de zieken in lagen, vers 2.
- Dan zijn er particuliere klaaghuizen. Elk heeft toch zijn eigen bittere droefheid. Daar hebt u zuchtingen in het hart, tranen in de ogen, klachten in de mond, zodat ze ten monde uitgeperst worden.

Wat zijn nu die klaaghuizen? Zulke waar doden zijn, en zulke waar zieken zijn. In de sterfhuizen, in dat klaaghuis, daar staat de vrouw bij haar stervende man, de man bij zijn stervende vrouw, de vader en moeder bij hun stervend kind, de kinderen bij hun stervende ouders, de broeders en zusters bij elkander. Wat een gezucht en gekerm is daar, zodat het hart moet breken!

Daar zegt er een: *daar ontvalt mij de lust van mijn ogen*, en daar wordt dat huis een huis der rouw en der rouwklagers, Pred. 12:5. Dan zijn er particuliere klaaghuizen, waar de zieken niet sterven, maar nog weer opkomen, waar één zieke of meer liggen. Zo vindt u het bij de koning Asa, 2 Kon. 1: de koning lag ziek te bed. Zo was het bij

de koning Hizkía: in Jesaja 38 lag hij op zijn ziekbed, en kirde en piepte. Daar hebt u zo'n klaaghuis, bij Petrus' vrouws moeder, Markus 1. Daar klagen de zieken van pijn en ongemakken; daar hoort u ze klagen over hun harteloosheid, en over hun achteloosheid, en over hun trouweloosheid omtrent God; daar is het: *ach, ik word afgesneden van het overige mijner jaren!*

Wilt u daarin, onder al die klachten en tranen? Nee, zegt de wereld, er is een beter huis. En wat is dat voor een huis? Het huis des maaltijds, waar men maaltijden geeft en gasten houdt, waar men vrolijk is, waar men lacht, en springt, en ha-ha zegt. Er zijn huizen der maaltijden in het Woord bekend bij de geboorte, bij de spening van de kinderen, en bij de verjaring. Bij de geboorte is de blijdschap dikwijls groot. Bij de spening: toen Izak gespeend werd, had u zo'n maal. En bij de verjaring, want de kinderen van Job kwamen bijeen op de dag hunner geboorten: in Job 1:4 kwamen de broeders en zusters bij elkander. Herodes had op zijn verjaardag een grote maaltijd. Dan zijn de huizen der maaltijden huizen van blijdschap, en dan niet alleen, maar ook als er in het verbond des huwelijks getreden wordt. Dat is bij alle mensen bekend. Wil Laban zijn dochter aan Jakob geven, hij roept het volk van de stad bijeen. Simson, die had een feest toen hij in het huwelijk trad. De Zaligmaker was op een bruiloft te Kana in Galiléa. Dan zijn er nog maaltijden, die vrienden en bekenden aan elkander doen: tot een teken van liefde en dankbaarheid noden zij elkander eens te eten. Jakob noodde zijn broederen eens te eten op de bergen van Gilead, Gen. 31. Abraham zei tegen die drie mannen: *laat ik u een weinig spijsje voorzetten*, Gen. 18. Zo wilde Manóach ook doen aan de Engel, Richt. 13. De koning Bélsazar had zo'n maaltijd met zijn hof, toen die vingers eens mensen hand aan de wand kwamen, Dan. 5. Zo maakt men maaltijden om te lachen, en de wijn verheugt het hart der levenden, Pred. 10:19. Daar hebt u die twee huizen.

Nu moeten wij zien de gang naar die twee huizen: *het gaan in het klaaghuis, en in het huis des maaltijds*. Die huizen blijven niet onbekend, zij kunnen niet verborgen blijven. Daar hebt u het klaaghuis: de liefde trekt u naar het treurhuis, zij brengt u naar het ene en het andere toe. Daar zult u vinden dat een vriend naar zijn vriend gaat, en naar een bekende die ziek is. In Genesis 48 vindt u die goede Jozef: hij neemt zijn twee kinderen, en hij gaat met hen naar zijn vader die ziek was. Zo deed die grote profeet, Elia: hij ging naar die kranke koning Aházia, 2 Kon. 1. Zo deed de koning Joram: in 2 Koningen 13 ligt die grote profeet Elisa ziek, hij brengt hem een bezoek, hij staat daar voor zijn bed en stort tranen; de profeet moest hem meer sterken, dan dat hij de profeet deed. Zo gaat het, en zo ging Jesaja de profeet naar de kranke koning Hizkía Jesaja 38. Zo zei de Zaligmaker: Ik ben krank geweest en gij hebt Mij bezocht, Matth. 25. Zo doet men: *men gaat in het klaaghuis*, en op een andere tijd gaat men in het huis des maaltijds.

Dan ziet u de mensen gaan naar het huis der maaltijden, opgeschikt; u ziet: zij worden te gast genood en zij gaan te gast. Daar haalt elk zijn hart op met praten en lachen, de vreugde ligt op elks aangezicht. En was er een mens onder die treurig zag, men zou wel zeggen hetgeen de koning zei tegen Nehémia: *u bent in uw hart treurig, want u bent niet ziek; waarom is uw aangezicht treurig?* Neh. 2:2. Als iemand daar wat onbewogen ziet, men zou hem wat uitlachen. *Zie, daar is de gang naar het huis der maaltijden, en naar het klaaghuis.*

II. Nu komt die grote en wijze man: *raad eens*; zegt hij, *waar het beter is*. Wel, waar is het beter?

Ik wilde graag zo prediken, dat u een goede preek had; zal ik het eens raden? Wie Gods Geest niet heeft, zal hier feilen; *die zou zeggen: Wat doet u bij tranen? Laat ons vrolijk wezen. Ik ben van de keuze niet waar men treurt.*

Wel, dan bent u van een arme keuze; dan is alle uur, dat u nadert aan uw dood, uw rampzaligheid nader. Druk het toch op uw hart, onvrome.

Maar bent u vroom, dan bent u elke dag, die u nadert, nader aan uw zaligheid.

Die de rampzaligheid naderen, die zeggen: *ik kan die keuze niet doen, van liever te gaan in het klaaghuis dan in het huis des maaltijds.*

Maar wilt u de vromen horen, die spreken naar het Woord, die zullen deze keuze doen, dat het beter is te gaan in het klaaghuis dan in het huis des maaltijds. Het is te zeggen, dat het beter is te gaan in het klaaghuis, in het ziekenhuis, in een huis waar men ziet sterven, dan in het huis des maaltijds waar men trouwt, waar men eet, drinkt, en vrolijk is; dat is met ronde en korte woorden te zeggen: het is beter dan waar gastmalen zijn.

U zult zeggen: dat moet zijn reden hebben. Ja, dat heeft grote reden. Wij zullen u het omstandig zoeken te zeggen; span uw gedachten nog een weinig in, en wij zullen u niet te lang ophouden.

1. Ten eerste, in het huis des maaltijds vergeet men datgene, wat den mensen eenmaal gezet is, dat is te sterzen, Hebr. 9:27. In het klaaghuis zegt men: ik zal ook eens moeten sterven. Nu, het is daar beter, waar men denkt om datgene wat elk mens eens gezet is te doen; het is beter, omdat men er aan beter zaken denkt.
2. In het klaaghuis is het beter, waarom? Daar sticht men elkander, en in het huis des maaltijds ontsticht men elkander. Hoe zeldzaam is het als daar eens van God, van de hemel, van Jezus, van de Geest Gods gesproken wordt, of van de deugd! Hoe zelden komt dat te pas! Wil daar iemand een woord der stichting hebben, zo moet hij alleen spreken. Dan ziet men aan elk die op dat gastmaal is, dat zij wel wilden dat hij ophield. Maar in het klaaghuis spreekt men tot stichting, de gezonde tot de zieke, en de zieke tot de gezonde; dan is het: *Zo er enige goede rede is tot nuttige stichting, een woord dat genade geeft dien die het horen, spreek dat*, Ef. 4:29.
3. Het is beter in het klaaghuis, want in het huis der maaltijden bedrijft men de zonden, maar in het klaaghuis, daar kermt men over de zonden. In het huis der maaltijden, wat hoort en ziet men daar al ijdele woorden en ongeregelde zottigheden! Wat wordt daar een harteloosheid vertoond! Maar in het klaaghuis treurt men over de zonden, men zoekt er een droefheid te hebben die naar God is, en niet die naar de wereld is, 2 Kor. 7:10.
4. Het is beter in het klaaghuis, want in het huis der maaltijden gaat men al vloekende, lachende, zingende naar de hel; men gaat er de weg van de hel op, al zingende. Maar in het klaaghuis gaat men al zuchtende, biddende, en schreiende naar de hemel.
5. Nog eens, waarom is het in het klaaghuis beter? Daar zijn betere middelen om aan ons gezegend te kunnen wezen, zo'n beroering in het hart te krijgen, en ons te bekeren. U zult haast nooit zien dat er in het huis der maaltijden iemand bekeerd wordt.

Het is opmerkelijk, wat er verhaald wordt van Petrus Waldez, van wie de Waldenzen afkomstig zijn: zijnde in een ijdel gezelschap, zo blijft daar op diezelfde plaats iemand heel schielijk dood; dat sloeg hem zo aan het hart, dat het

als een middel was waardoor hij naar God toeging, en daarna zulk een grote man voor de kerk geworden is.

Bezie eens in de dood van Jezus, de moordenaar: hij was ook in datzelfde klaaghuys waar de Heere Jezus in was; daar hoort hij Hem roepen: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* En het is een middel van zijn bekering. Wat behoeven wij andere historiën op te halen dan uit het Woord? In Johannes 11 had ge zo'n klaaghuys: Lázarus was gestorven; daar kwamen er velen bij Maria en Martha om hen te vertroosten; de Heere kwam daar ook in dat klaaghuys, en daar werden er velen in hun hart gegrepen.

Wat denkt u nu: Is het er niet beter, als u die vijf dingen eens overlegt?

1. Men denkt in het klaaghuys aan hetgeen de mens eens gezet is, maar in het andere vergeet men het.
2. In het klaaghuys sticht men elkander, maar in het andere ontsticht men elkander.
3. In het klaaghuys betreurt men de zonden, maar in het andere bedrijft men ze.
4. In het klaaghuys gaat men al zuchtende en schreiende naar de hemel, maar in het andere al lachende naar de hel toe.
5. In het klaaghuys zijn betere middelen om bekeerd te worden dan in het huis der maaltijden. In het klaaghuys zijn zulke Schriftuurlijke middelen die God zo dikwijls gezegend heeft.

Dat zijn onze vijf redenen in het algemeen, maar Sálomo's redenen zullen wij u ook geven. Hij heeft twee hoofdredenen, waar de onze genoegzaam in opgesloten liggen.

- De eerste is: *daar is het einde aller mensen.*
- De tweede: *En de levende legt het in zijn hart weg.*

A. Als u in het klaaghuys zit, daar is het einde aller mensen.

1. Daar hoort gij de zieken zeggen: Zie hier een einde aan mijn gezondheid, en ook een einde aan mijn ongezondheid! Wat placht ik een fris, kloek, sterk en jeugdig schepsel te wezen! Hier is nu het einde van mijn gezondheid. Ik placht als een bloem op het veld te bloeien. En hier is ook het einde van mijn ongezondheid. Ik leg het allemaal af in de dood.
2. Dat niet alleen, maar staat gij bij een ziek- en sterfbed, daar hoort gij ze zeggen: hier maak ik een einde aan al mijn kommer, die ik had over mijzelf, over mijn vrouw, over mijn man, over mijn kinderen, ik maak een einde aan mijn kommer over land en kerk, ik begin een einde aan al mijn kommer te maken, ik moet het al aan God laten. De keizer Theodosius zei bij zijn dood: *ik maak een einde aan al mijn kommer.* Zo ook: zij leggen alle kommer neer, van 'wat zal ik eten en drinken?' en zo van alle dingen.
3. Hier ziet u een einde aan al hun bezigheden, van hun reizen, bloedig werken, draven en lopen. Wat heb ik 's morgens vroeg en 's avonds laat erbij moeten zijn! Nu staak ik het alles.
4. In het klaaghuys ziet u een einde van het verblijf op de wereld. Ik ga, zeggen zij, naar mijn eeuwig huis, ik kan niet langer bij u blijven; *vaarwel, man en vrouw.*
5. Zij maken een einde aan hun lieve leven, zij scheiden ervan, het aardse huis huns tabernakels wordt gebroken, de zielskoorden worden aan stukken gebroken, de kruik wordt pari de bornput aan stukken gestoten, Pred. 12.
6. Is het een vrome zieke: bezie mij eens, zegt hij, hier is een einde van mijn geloof, van mijn hoop, van mijn strijd; hier is een einde van mijn kruis en van al mijn verdorvenheden; hier is een einde van de verberging van Gods aangezicht. Kom, bezie mij eens, zegt hij, ik leg het alles neder voor de poorten van de eeuwigheid,

en mijn geloof zal zo veranderd worden in zien, en mijn hoop in bezitting, en ik zal in eeuwigheid niet meer zuchten, de duivel zal mij in eeuwigheid niet meer zoeken te verslinden.

7. Is het een goddeloze: kom, zie mijn einde, zegt hij, hier leg ik al mijn vleierijen af, al mijn zandgronden, al mijn atheïstische gedachten, al mijn inbeeldingen; ik maak een einde aan al de middelen der genade, ik leg de tijd neer, en eindig het alles. Daar wil de zieke voor het laatst nog een woord spreken, daar spreekt hij er nog een, en het is uit, de dood sluit zijn mond. Daar is het: dat waren zijn laatste woorden, gelijk er staat van David: *Dit zijn de laatste woorden van David*, 2 Sam. 23:1. Is het dan een werelds mens geweest, dat geven dan die laatste woorden te kennen. Zijn het geestelijke woorden, het is een teken dat het een geestelijk mens was, of tenminste geven ze het te kennen dat hij ervan overtuigd is dat hij het wezen moest. U hebt de laatste woorden van David, en de laatste woorden van Christus aan het kruis, en na die laatste woorden zo ziet u het einde.
8. Is het nu een vrome, zo maken zij met hun einde een begin aan hun eeuwige blijdschap, maar is het een onvrome, zo maken zij bij hun einde een begin aan hun eeuwige smart. *Let op den vrome en zie naar den oprechte, want het einde van dien man zal vrede zijn*, Ps. 37:37. Maar let op de goddeloze, het einde van die zal verschrikkelijk wezen, want daar volgt: *De overtreders worden tezamen verdelgd, het einde der goddelozen wordt uitgeroeid*, vers 38.

B. Als nu het einde daar zo gezien wordt, wat doen de levenden, die daar zo bij staan, de omstanders? De plaats is soms vol mensen, vol met burens, bekenden en vrienden: zien zij dat zo maar aan? Nee, maar zij leggen het in hun hart. Zij staan daar niet versuft bij, terwijl de zieke daar ligt op het bed, zich om en om keert als een deur op zijn hengsel; zij staan daar niet zorgeloos bij gelijk de beesten, die daar staan om gekeeld te worden, die er haast niet van weten; maar de levende legt het in zijn hart weg, als een schat die hij wegsluit en spaart, totdat het hem eens te pas komt in tijd van nood: hij sluit het als in een kabinet weg. Maria legde al die woorden weg in haar hart, Lukas 2. Jakob legde de droom van Jozef weg in zijn hart, van die schoven, Gen. 37. Wat legt hij weg, terwijl hij daar staat?

1. Dit. Heere, zegt hij, laat ik eens zien: is de stervende kalm of mat? Wat voor benauwdheden heeft hij, wat voor angsten, wat voor kloppingen?
2. Hij legt weg in zijn hart, niet alleen in welke benauwdheden, hij dat schepseltje vond, maar ook in welke gestalte, en welk oordeel hij over dat schepseltje had: of hem het beste ontbreekt of niet, of hij genade had of genadeloos was.
3. Ook legt de levende dit weg: heeft hij zijn tijd wel waargenomen of niet? Wat sprak hij? Beklaagde of verheugde hij zich ergens over? Ik zeg: beklagde de zieke zich ergens over, of verheugde de zieke zich ergens over?
4. Dan gaat de levende in zijn hart dit zorgvuldig wegleggen: Daar gaat dat schepseltje nu naar een eeuwigheid; dat weet ik, dat het naar God gaat, maar wat zal de uitkomst wezen als het daar komt? Heere, Heere, waar zal dat schepseltje geplaatste worden? Dat overlegt en bewaart hij, dat kleeft hem aan.
5. Nog eens, ook legt hij dit weg: die zwijgende zieke, die niet meer spreken kan, of die zwijgende dode, spreekt mij evenwel aan. En wat zegt de zieke, die niet spreken kan of wil? *Heden is het mijn beurt, en morgen is het uw beurt*. Zelfs de dode die op de baar ligt, schreeuwt dit tot allen die achter hem gaan van voren tot achteren: iedere trede, die u achter deze baar doet, en nader komt aan mijn graf, bent u een trede nader aan uw dood; iedere trede, die u achter mij doet, bent u er een nader aan uw eeuwig geluk of aan uw eeuwig ongeluk. Lukas De mensen gaan

daar zo heen achter een dode zonder enige indruk, en wie bedenkt er eens dat de dode roept: *iedere trede, die u achter mij doet, bent u er een nader aan de hemel of aan de hel*; en wie legt dat in zijn hart weg?

Wie er een indruk van heeft, die legt het in zijn hart weg, en hij zegt: *Heere, Heere, ik zal ook misschien haast een lijk wezen; hoe oud en hoe zwak ben ik al!* En al ben ik een gezonde, ik ben maar als hooi en als een bloemetje; liet u Uw hand maar eens los, daar lag ik, en lag ik dan eens in plaats van die zieke, hoe zou het mij dan te moede wezen? Heb ik mijn tijd wèl waargenomen, en als de wijze maagden intijds olie zoeken te kopen? Dat is zeker, dat het evenwel mijn beurt haast wezen zal.

Zie daar, de levende legt het in zijn hart en hij maakt er gebruik van. Zo gaat het; komt er dan voor hem ook eens een kwade dag of een dag des doods, dan zegt hij: lieve God, het heugt mij dat ik toen daar dat gehoord heb, en nu komt het mij te pas.

Nu komt de man Gods, Sálomo, die het stuk voldongen had, en hij zegt: Is het raadsel nu niet op een uitnemende wijze verklaard? Is het niet Godvruchtiger en beter te gaan in het klaaghuis, en is er niet meer nut te doen dan in het huis des maaltijds? Het hart der wijzen, zegt hij, is in het klaaghuis, maar het hart der zotten in het huis der vreugde en der maaltijden, vers 4.

De wijze zegt: ach Heere, hoe nuttig was het mij daar, ik wilde dat ik al weer eens zo'n gelegenheid had. Het hart der wijzen is in het klaaghuis, dat is te zeggen: met zijn lichaam er afwezig zijnde, zo is het of hij er evenwel tegenwoordig was met zijn hart. Maar het hart der zotten in het huis der vreugde, dat is te zeggen: al is het dat hij bloedig moet zitten werken, zo zit hij aldoor en denkt: ach, was ik eens in het huis der maaltijden!

Maar, zegt Sálomo, het treuren is beter dan het lachen, want door de droefheid des aangezichts wordt het hart gebeterd, maar door het lachen niet, vers 3. Als een zondaar een treurig aangezicht ziet: hij wordt er meer door gestuit in de zonden dan door het lachen; zijn hart wordt er meer door gebeterd dan indien men met hem lacht.

III. Waarom zei nu de koning dit? Om te tonen waar de tijd het best mee moest doorgebracht worden. Ik ben zo'n groot koning, waarmee houd ik mij op? Met blijdschap? Nee, maar ik ben een opmerkende koning, ik heb liggen studeren wat de mensen 't best doen zouden, en wat ik de mensen in heel de wereld nalaten zou, en waar ik het alles mee zou besluiten. De ene zegt: dāt is beter; de andere zegt: nee, maar dāt te doen is beter.

Maar als ik het zal besluiten, van alles dat ik onderzocht heb, om te zeggen wat voor alle mensen het beste is, dat is: *Vrees God en houd Zijn geboden, want dat betaamt allen mensen*, Pred. 12:13. Geniet het goede van al uw arbeid, sta naar geen grote dingen, sta slechts daarnaar, dat u en uw huis God moogt vrezen, en gebruik hetgeen God u geeft; al zou u zo als een vergetene en stille in den lande leven: dien God; hebt u genade, en leeft u zo maar als een stille in den lande, dat is het allerbest; hebt u een beroep, neem het getrouw waar; of bent u een ongetrouwde: dien de Heere. Wilt u zo leven, er is niets beter: zo als een stille in den lande, die zich nergens mee inlaat. Leef zo in vrede met God, in een stille toegang tot de Heere, als een die genade gevonden heeft in Zijn ogen; hoe vuriger hoe beter. Maar met dat iemand een figuur in de wereld moet worden, dan, is het zo niet meer. Gaat u in het klaaghuis, legt u daar wat weg, het zal u te pas komen geheel uw leven door in al wat u ontmoet.

Toepassing

Nu nog een woord tot een stichtelijk slot.

Ik denk dat u het allen hebt kunnen verstaan. Bent u nu wijs of dwaas? Gods Woord spreekt zo. Nu komt het er maar op aan. De mensen zeggen: de vromen zijn zot; maar Gods Woord spreekt anders. Hij zegt dat zij wijs zijn, en onvromen zot. Ik vraag u: waar is het beter? Bent u tegen het oordeel van het Woord? Wou u liever aan een maaltijd zitten, met een Ahasvéros (al was heel de burcht Susan verward), dan in het klaaghuis te zijn? Wou u zeggen: laat ons schapen slachten, runderen kelen, vlees eten, wijn drinken, als in Jesaja 22? Of wou u liever in het treurhuis gaan? Welk is er beter? Dat zullen wij u tonen; en dan scheiden wij ervan af. Wij zullen zien wie van het gevoelen Gods niet is, en wie er wel van is.

a. Wie is er niet van het gevoelen Gods?

1. Ten eerste, die niet, die zo gemakkelijk ter maaltijd te krijgen zijn, maar in het klaaghuis niet: dan moet u ze bidden, en smeken, en veel redenen gebruiken; maar nodigt hen iemand ter maaltijd, dan zijn zij aanstonds klaar, maar nooit zijn zij klaar om naar het klaaghuis te gaan.
2. Die niet, die er zo lang tegen woelen als zij kunnen, om toch niet naar het klaaghuis te gaan. Is er ergens een zieke of stervende, naar wie zij genoodzaakt zijn om te gaan: zij schrikken ervoor.
3. Die zijn niet van het gevoelen Gods, die, als zij naar het huis der maaltijden moeten gaan, in hun element zijn, maar moeten zij naar een treurhuis: zij kunnen geen teken van blijdschap of genoegen tonen; moeten zij bij een zieke of stervende zijn, daar zijn de minuten hun urenlang, en de uren dagenlang. Gaan zij in het klaaghuis, och arme, daar staan zij benauwd.
4. Wilt u weten of u van het gevoelen Gods zijt? Dan niet: bent u eens ter maaltijd geweest, u wenst dat u er alweer eens waart, maar bent u in een klaaghuis geweest, dan zou u wel zeggen: ik hoop dat ik nooit op zulke plaatsen meer komen moet. Bent u nu van het gevoelen Gods of niet? U zit en schrikt ervoor dat u eens naar een klaaghuis toe moet, en u zegt: wat is dat naar, iemand te zien sterven! Ja, het is of hem de koning der verschrikkingen zelf ontmoet.
5. Al ziet zo een het einde aller mensen in het klaaghuis, hij legt er niets van weg, hij acht het ook niet nodig, ja, hij durft niets weg te leggen, opdat hij er niet aan denken zou, en opdat het hem toch niet aankleven zou, en hij heeft ook niet graag dat hem iemand te binnen brengt, dat er iemand zegt: weet u het nog wel, toen wij daar waren, in dat klaaghuis, wat daar gebeurde? Hoe zult u het dan maken, als het in uw huis het klaaghuis is?

De Joden hadden een spreekwoord, *dat zij om een vriend te bezoeken wel een uur ver wilden gaan, en om een droevige te troosten wel een paar mijlen.*

De Arabieren zeiden, *dat het niemand teveel moest zijn een uur ver te gaan om een zieke te bezoeken, en twee uren om vrede te maken waar onenigheid was.*

Zo past het; hoe overtuigen ons al zulke dingen! Er is soms een treurhuis, waar men naar toegaat: hoe maakt men het? Dikwijls spreekt men niet één woord terwijl men er is; voordat men weggaat, dan wenst men eens zegen; van honderd geen een, die eens een gebed des geloofs voor de zieken doet. Meent u dat het zo allemaal volstrekt niet is? En waren er dan nog maar geen, die zoveel van wereldse dingen spraken, zodat het de zieke verveelt, en dat hij ligt en wenst dat zij al weg waren! Geliefden, het is onder ons droevig gesteld, en wij merken het niet; daarom geeft God het in ons hart om al zulke stoffen te prediken; men gaat er dikwijls zo licht overheen.

b. *Wie is er nu onder ons, die het met God eens is? Zulken:*

1. Ten eerste, als hij ter maaltijd genodigd wordt, ach, hij heeft er zoveel tegen in te brengen om niet te komen, hij schrikt ervoor; maar is er ergens bij een ellendige eens te gaan, dan heeft hij niet veel in te brengen, hij is meteen gereed.
2. Moet hij eens in het huis der maaltijden zijn, door de nauwe betrekking en vriendschap die hij op iemand heeft: hij is geheel niet int zijn schik, hij maakt het huis der maaltijden tot een klaaghuis; vromen maken het huis der maaltijd tot een klaaghuis. Waarom? Zij zoeken hun naasten te stichten en op te wekken.
3. O, die God zo danken kan, dat hij zulk een afkeer heeft van het huis der maaltijden, dat is een grote genade; de natuur leert het niet, die wil ook ijdel wezen. David dankte daar eens voor.
4. Die zich zo zoeken voor te bereiden voordat het klaaghuis bij hen komt. Ik weet niet, zegt zo een, wanneer het bij mij zal zijn.
 - Het is opmerkelijk wat er verhaald wordt: dat de hertog bij keizer Karel kwam toen hij ziek was, en hij toonde hem zijn aards paradijs; als hij de keizer dat alles getoond had, zei hij: *wat is het schoon! Ja vriend*, zei hij, *dat zijn de dingen die de mensen zo node doen sterven.*
 - Er was in het Koninkrijk van Engeland een kanselier, een man die grotelijks geëerd werd; hij wordt ziek, zo dat er kans op sterven begon te komen: Ach God, zei hij, moet ik nu sterven? Foei dood, dat ge u niet wilt laten afkopen met al mijn geld.
 - Een ander, op zijn doodsbed liggende, liet al zijn geldstukken bij zich brengen, en hij zei: moet ik u nu verlaten en van u scheiden, hoe benauwd valt mij dat!
 - Een ander (op zijn doodsbed) liet enige stukken geld bij zich brengen, en legde ze op zijn hart: ik zal eens zien of het niet baten zal, zei hij, maar daarna riep hij: ach, het baat, ach, het helpt alles niet!
 - Een ander (wat nog verschrikkelijker is), ziek zijnde, had een schone luthof; hoe krank hij was, hij liet zich daarin brengen, en daar sprak hij tot God zulke verschrikkelijke taal: ik heb U de hemel nooit benijd; wel, benijd mij toch mijn aardse luthof niet; ik zal U Uw hemel laten behouden, laat mij mijn aarde behouden.

Wat zegt u nu, bent u het met Gods Woord eens? O, maak u los van de aarde, en zoek al zulke dingen te hebben waar u uit kunt besluiten dat u genade in Gods ogen gevonden hebt, en zeg dan: laat er een klaaghuis komen, ik wil er wel in, en zo wil ik ook verwachten het einde der vromen.

Nu hebben wij het zover gebracht. Zo God wil, zullen wij laten volgen: *Mijn zoon, geef mij uw hart*, uit. Spreuken 23:26. Staat het zo, dat de Heere als met een uitgetrokken zwaard staat van het noorden tot het zuiden van Europa, met recht dan: *Mijn zoon, geef mij dan uw hart*. Dat hopen wij toekomstige keer te hebben.

En ik wens dat God dit gesprokene gelieft te zegenen, aan ons en ulieden, tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil. Amen.

VIJFENTWINTIGSTE PREEK over Spreuken 23:26a

Mijn zoon, geef Mij uw hart.

Wij lezen dat de Heere Jezus Christus zei: *Geef den keizer wat des keizers is, en Gode wat Gods is*, Matth. 22:21. U moet, wilde Hij zeggen, de overheid geven wat haar toekomt, en u moet God ook niet weigeren wat Hem toebehoort. Wat komt de overheid toe? Dat zal Paulus u tonen, Rom. 13: *Alle ziel zij den machten over haar gesteld onderworpen; want er is geen macht dan van God, en de machten die er zijn, die zijn van God geordineerd. Alzo dat die zich tegen de macht stelt, de ordinantie Gods wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zichzelf een oordeel halen*, vers 1, 2. Zo geeft dan een iegelijk wat u schuldig zijt, schatting dien u de schatting, tol dien u den tol, vreze dien u de vreze, eer dien u de eer schuldig zijt, vers 7. Daar handelt hij zo over in de zeven eerste verzen.

U zult zeggen: *Dat zien wij wel, wat de mensen toebehoort, maar wat hoort God toe? Wat zullen wij aan God geven?*

Wel, wat voor een vraag is dat? Het hoort Hem alles toe, de gehele wereld met al wat erin is, want zo wordt er gezongen: *De aarde is des HEEREN, mitsgaders haar volheid, de wereld en die daarin wonen*, Psalm 24:1. Al wat wij hebben, is Godes: *Wat hebben wij, dat wij van Hem niet ontvangen hebben?* 1 Kor. 4:7. Zodat elk mens die wat heeft, wel mag zeggen tot God: *zie, al wat ik heb, het is alles van U en ik geef het U uit Uw hand*, 1 Kron. 29:14.

U zult zeggen: *wij blijven bij ons zeggen: wat moeten wij God geven, wat komt Hem toe?*

Geliefden, al gaf u God veel gedaante en schijn, dan zou u Hem niet geven wat Hem toekomt. In Jesaja 1:13 kwamen zij met hun reukoffers: *Het is Mij een gruwel*, zei God, *Ik mag ze niet rieken*. Waarom? Zij kwamen maar met hun gedaante en schijn. *Meent u*, zegt God, *dat Ik wat gedaante of schijn hebben wil?* 'Nee, maar Ik eis evenwel iets: Ik eis een gift der giften, die alle andere giften overtreft, en alle andere giften insluit, en dat is: *Mijn zoon, mijn dochter, geef Mij uw hart*'. Als, u met uw hart komt bij al wat u geeft, al is het nog zo weinig, dan is het groot; maar als u zonder hart komt, al gaf u Mij dan nog zo veel, dan is het niemendal.

In Lukas 21:1, 2 komt daar een zekere arme weduwe in de tempel, en zij werpt in de schatkist twee kleine penningskens, hetwelk was een oortje; het was groot, omdat zij het met haar hart deed. Leviticus 5: komt u daar met een paar tortelduifjes, arme mensen, al is het geen os of kalf, het is Mij evenwel aangenaam, als het maar met het hart is. Ja, er komt daar een rijke mevrouw of heer, Exod. 35, die daar vrijwillig een grote gift geeft van zilver of goud tot oprichting van de tabernakel, en er zal een arme vrouw komen met wat geitehaar: *welk zal er aangenaam wezen bij de Heere?* Geitenhaar zal even aangenaam wezen als het zilver of het goud van de rijke, als het met het hart gegeven wordt. En daarom zegt de Heere: *Ik eis wat, en zou u het Mij niet geven?* Als de keizer of de overheid iets eisen, zou u het hun niet geven? Zou u het hun geven, en zou u dan God niet geven wat Gods is, wat Hem toekomt? Dat alleen is bijna genoeg om ons te overreden. Het zou in de samenleving der mensen een mens zijn die een schandvlek was, als hij de overheid en de mensen niet gaf wat hun toekwam: *wel, geef dan de Heere ook wat Hem toekomt, uw hart*.

Wij hebben enige stoffen op de tijd zoal verhandeld. Er zweeft toch in ons hart en uw hart, dat God staat met een uitgetrokken zwaard in Zijn hand, het zwaard der pest, dat Hij wellicht in het midden van onze boezem brengen zal. Laatst spraken wij van deze plaats over Prediker 7:2: *Het is beter te gaan in het klaaghuis dan te gaan in het huis des maaltijds; want in hetzelfde is het einde aller mensen, en de levende legt het in zijn hart.* Wij zeiden toen, dat er in alle gevallen en ontmoetingen, dewijl wij niet weten wat ons zal gebeuren (en het mocht ons eens gebeuren dat God de pest zond), niets beter te doen was dan dit: *Mijn zoon, geef Mij uw hart.* Hebt u het God gegeven, laat dan al komen wat wil naar Zijn raad.

- I. Ten eerste hebben wij te zien de grote Eiser.
- II. Dan van wie God hier wat eist, *van Zijn kinderen.*
- III. Dan dat Hij wat groots eist, *het hart.*
- IV. Verder: wat is dat, het hart aan God te geven?
- V. Ten laatste, hoe billijk en redelijk die eis is, en hoe billijk en redelijk dezelve op te volgen. Ei lieve, zoek wat ingespannen te zijn! Dat zijn onze vijf stukken.

- Ten eerste hebben wij te bezien de grote Eiser.
- Dan van wie God wat eist, van Zijn kinderen: *Mijn zoon*, zegt Hij.
- Dan wat Hij eist: *uw hart.*
- Dan wat het is het hart te geven.
- Ten laatste: hoe billijk is die eis, en hoe nodig is het hem op te volgen!

I. Wat het eerste aangaat: wie is hier de eiser? Naar, de letter kan het genomen worden voor Sálomo, naar de geestelijke zin voor God de Vader in Christus, of voor Christus Jezus Zelf.

Naar de letter kan het genomen worden voor de koning Sálomo. Dat was een man, die vanwege zijn rijkdom, wijsheid, gaven en eer geroemd was in het Woord. Billijk gaf hij dan aan zijn zoon deze les. Het was een man, die een voorbeeld daarin had gehad aan zijn vrome vader. In 1 Kronieken 28:9 had hij het al van zijn vader David geleerd; die zei: *En u, mijn zoon Sálomo, ken den God uws vaders en dien Hem met een volkomen hart en met een willige ziel.* De man doet ook zo aan anderen. Hebt u vrome ouders, zegt hij, doe ook zo, kleef ze aan. En zo onderwijst hij ook zijn kind Rehábéam, dat nog niet zo scherp van verstand was, en zo was hij een rechte trouwe, vrome vader in zijn tijd. Mijn kind, mijn zoon, zegt hij, geef mij uw hart.

Hij was ook een recht type van de Heere Jezus Christus. In zijn naam, die was 'vrede': Christus is onze Vrede, Ef. 2:14. In zijn rijk, dat was groot; Christus' rijk ook, Psalm 72:8: *Hij zal heersen van zee tot zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde. In het bouwen van de tempel, want van Christus staat: Hij zal des HEEREN tempel bouwen. Ja, Hij zal den tempel des HEEREN bouwen, Zach. 6:12, 13.* In zijn wijsheid; Sálomo's wijsheid is maar dwaasheid bij de wijsheid van Christus: Hij is de Opperste Wijsheid, alle schatten van wijsheid en kennis wonen in Hem en zijn in Hem verborgen, Kol. 2:3 en Spr. 9:1. Derhalve, de eiser is God de Vader in Christus, of Christus in het bijzonder, de Zone Gods, de Opperste Wijsheid. In Spreuken 8 wilde Hij Zijn kinderen al wetenschap leren. Hij komt als een Vader voor in het Woord: in Jesaja 9:5 wordt Hij genaamd Vader der eeuwigheid. Die Vader wil Zijn zoon leren, Hij eist wat van Zijn kind.

U zult zeggen: wie moet ik nu hierdoor verstaan, om ons niet te vergissen? Versta er eerst door de letterlijke Sálomo, dan God in Christus, en op Wie het 't meest ziet, *de Heere Jezus Christus*.

II. Nu komt de Heere Jezus Christus, of God de Vader, Die spreekt iemand aan, van wie Hij wat hebben wil: Mijn zoon, zegt Hij. Wie moeten wij hier door deze zoon verstaan?

1. Ten eerste, de uiterlijke belijders. *Mijn zoon*, zegt God op hetzelfde ogenblik dat zij in de kerk komen. God is vriendelijk tegen hen: Mijn zoon, zegt Hij, Ik heb geen lust in uw dood, al bent u nog niet bekeerd; let op wat Ik u zeg, uitwendig christen, Ik heb een grote vraag' aan u: hebt u uw hart thuis gelaten, of brengt u het mee? Mijn zoon; dat wil zeggen: uitwendige belijders, er schuilen ook uitverkorenen onder u, die Ik tot zonen maak. Dan wil de Heere ze een indruk geven, dat zij geen uitwendige belijders blijven moeten, maar dat zij een zoon moeten worden. Mijn zoon, zegt Hij, opdat Hij ze tot verlegenheid zou brengen, dat zij zouden beginnen te zeggen: ben ik nog geen zoon, maak het mij, en dat zij zo aan het zoeken zouden raken.
2. Mijn zoon; er zijn ook vromen onder u, die God en die de Heere Jezus Christus aanspreekt, tegen wie Hij zegt: Mijn kind, Mijn zoon, die macht gekregen hebt om kinderen Gods genaamd te worden, Joh. 1:12; die kunnen zeggen: U, o HEERE, zijt toch onze Vader, Jesaja 63:16; van wie God zegt: Ik heb u onder de kinderen gezet. Vromen, als u in de kerk komt, en u hoort spreken als tot zonen, die het in waarheid zijn die rechte kinderen Gods zijn. Bedenk dan:
 - a. Ten eerste, *dat u er dan toe uitverkoren zijt*, Ef. 1:4, 5. Ik heb in de eeuwigheid u daar al mee begiftigd, als u het niet wist; in de vrederaad heb Ik al over u gehandeld, zegt God.
 - b. Bedenk dan dat u veranderd zijt; van kinderen des duivels heb Ik u, zegt God, tot kinderen Gods gemaakt door de wedergeboorte, Joh. 3:3, en Joh. 1:13, 1 Joh. 5:1: Gij zijt uit God geboren.
 - c. Ik noem u Mijn zoon uit kracht van de ondertrouwd, Hoséa 2:18.
 - d. Mijn zoon, Mijn kind, Ik heb u aangenomen tot Mijn kind, de aanneming tot kinderen is uw geluk geworden, Rom. 8:15, Gal. 4:5.
 - e. Mijn zoon, Ik heb u Mijn Geest gegeven in uw hart, Die u doet roepen: Abba, Vader! Rom. 8:15.
 - f. Mijn zoon, Ik heb u gelovig gemaakt, I u bent een kind Gods door het geloof in Christus Jezus, Gal. 3:26.
 - g. Ten laatste: Mijn zoon, u hebt een kindergedrag, vreze Gods, liefde tot God, onderwerping, gelijk een kind aan zijn vader doet.

Maar wat is er nu redelijker dan dat de Heere zegt: *Mijn zoon*?

Dat woord *Mijn* is van gewicht. De Joden zeiden: *de kleinste letter* (gelijk deze is), *daar hangen gehele bergen van zaken aan*. Hier hangt een gehele berg van zaken aan.

1. *Mijn zoon*; dat is, ten eerste, een woord van eigendom. Zo komt God in Christus Jezus, en Hij zegt: gij zijt *Mijne*, Jesaja 43:1, en Ezechiël 16:8: *Ik zwoer u en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERS, en gij wendt Mijne*.
2. Ook wil God zeggen: als ik *Mijn* zeg, dat geeft te, kennen een woord van uitzondering, uit anderen: *Zie, Mijn knechten zullen eten, doch gijlieden zult hongeren; zie, Mijn knechten zullen drinken, doch gijlieden zult dorsten; zie, Mijn knechten zullen blijde zijn, doch gijlieden zult beschaamd zijn. Zie, Mijn knechten*

zullen juichen van goeder harte, maar Gijlieden zult schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zult u huilen, zei God tegen de zondaar, Jesaja 65:13, 14. Het is dan een woord van uitzondering uit anderen. Die anderen zijn Mijne nog niet; wat zij nog worden zullen, daar spreek Ik hier niet van.

3. Mijne zoon; dat geeft te kennen de grote liefde Gods. Als Abraham met Izak ging om Izak te offeren, zo sprak Izak tot Abraham zijn vader en zeide: *Mijn vader*. En hij zeide: *Zie, hier ben ik, mijn zoon*. En hij zeide: *Zie het vuur en het hout; maar waar is het lam tot het brandoffer?* En Abraham zeide: *God zal Zichzelven een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon*, Gen. 22:7, 8. Het gaf te kennen zijn liefde tot zijn vader, en Abrahams liefde tot hem, zijn kind. *Mijn zoon*, zegt dan hier de Heere Jezus, *Mijn Vader heeft u lief, en Ik heb u ook lief*, Ef. 5:1: *Gij zijt geliefde kinderen*.
4. Het is een woord van gemeenzaamheid. Wel, mijn kind, zegt een vader. Jonathan zei eens: *mijn vader Saul doet geen grote of kleine zaken, of hij geeft ze mij te kennen*. God zegt: *Mijn zoon, Ik ben gemeenzaam met u, en u met Mij: Ik zal Mijzelvert aan u openbaren*, Joh. 14:21.
5. Het is een woord van hartelijke vriendelijkheid, om het kind op het noemen gaande te maken, om de eis te volbrengen. Zo zegt de Heere dan: *Mijn kind*, om hen zo een prikkel in hun gemoed te geven, om ze te doen zeggen: *mijn Vader, zie hier ben ik, wat wilt u dat ik doen zal?* Daarop gaat God een grote eis doen. Zo kwam Sálomo's moeder eens: *Wat, o mijn zoon, en wat, o zoon mijns buiks; ja, wat, o zoon mijner geloften?* Wat begint u? Een kwade weg in te slaan? Spr. 31:2. Nu zegt de Heere Jezus, of God in Christus: *Wat, o Mijn kind, wat gaat u doen? Waar wilt u uw hart gaan brengen buiten Mij? Hoor naar Mijn raad*. Wij hebben de Eiser gezien, en wie Hij aanspreekt.

III. Nu komt de Heere, ten derde, en Hij stelt daar voor een grote eis: "Geef Mij uw hart." Het hart des mensen is een beeld van vele zaken en veel betekenissen, waar veel dingen door verstaan worden. U kunt u dan voorstellen, als de Heere Jezus, of God in Christus, het hart eist, dat Hij dan vele dingen eist. U zult zeggen: hier komt het op aan; als de Heere het hart eist, wat eist Hij dan? Wij zullen het u ordentelijk zoeken te zeggen.

1. Ten eerste is het te zeggen: laat Mijn woord en raad bij u ingang hebben, leg uw hart ópen voor Mijn pijlen, voor Mijn nodigingen, voor Mijn kloppingen, voor de bewerkingen van Mijn Geest, en voor alles wat Ik aan u doen wil, leg er uw hart voor open. Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte, Hoogl. 5:2. Ik sta daar zo dikwijls en klopf aan de deur van uw hart, Openb. 3:20. Mag Ik dan geen ingang bij u vinden? Hoor naar Mijn raad en eis. Kunt u dan niet? Ik raad u, dat u van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat u moogt rijk worden, Openb. 3:18; u zult er niet bedrogen mee uitkomen. Dat is het eerste van de eis: zet uw hart open voor Mijn bewerkingen, overtuigingen, en vertroosting, voor alles wat Ik u geef; geef Mijn raad plaats, doe uw hart open, laat Ik niet tevergeefs aan uw hart staan kloppen, laten Mijn pijlen in u ingaan, Psalm 45:6.
2. Ten tweede is het dit: draag uzelf en al wat u hebt aan Mij op; verklaar u eens, waar u het mee houdt, ga eens alleen, zeg eens met wie dat u het houdt, en geef uw hart aan Mij; Ik eis het opdragen aan Mij van alles, wat u bent en hebt. Met een voornemen des harten moesten zij blijven bij den Heere, Hand. 11:23. Paulus schreef van de gemeente van Macedónië aan de Korintheërs: Zij deden niet alleen gelijk wij gehoopt hadden, maar meer dan wij dachten. Wel, wat was dat? Zij

gaven zichzelf eerst aan den Heere en daarna aan ons, door den wil Gods, 2 Kor. 8:5. Het zijn mensen die hun zielen aan de Heere overgegeven hebben, Hand. 15:26. Ik acht op geen ding, zegt zo een met Paulus, noch houd mijn leven dierbaar voor mijzelf, Hand. 20:24. Als u uzelf aan Mij opdraagt, zegt de HEERE, wentel dan uw weg op Mij, en Ik zal het, maken, Psalm 37:5. Als u het alles voor Mij en voor Mijn zaken in de waagschaal stelt, zo zal Ik voor u ook alles in dienst stellen. Eilieve, onthoud het, en ga het eens na, of u het kent.

- Ten eerste, behaagt Mijn raad u? Zet u uw hart voor Mij open?
 - Ten tweede, of u het opdragen gedaan hebt, al uw zaken aan Mij hebt opgedragen, met al wat u drukt en smart.
3. Verder zegt de Heere: als Ik uw hart eis, dan eis Ik uw consciëntie. Van uw consciëntie mag niemand meester zijn dan God, en dat is geen consciëntiedwang; een mens mag ze niet eisen, dat zou dwang zijn. Heb dan altijd een goede consciëntie voor God, een blanke en gereinigde consciëntie, reinig u van een kwade consciëntie. De apostel Paulus toonde dat hij zo'n goede consciëntie had: Mannen broeders, ik heb met alle goede consciëntie voor God gewandeld, zei hij, tot op dezen dag, Hand. 23:1. En hierin oefen ik mijzelf, om altijd een onergerlijke consciëntie te hebben bij God ere de mensen, zei hij, het is mijn gehele bezigheid, Hand. 24:16. Ik vraag dan ook naar geen mensen, wat die zeggen: Mij is voor het minst, dat ik van ulieden geoordeeld word, of van een menselijk oordeel, maar ik beroep mij op Gods oordeel, ik ben mijzelverz van geen ding bewust, 1 Kor. 4:3, 4. Dat is mijn roem, dat ik getuigen kan, dat ik in een goede consciëntie voor God heb zoeken te leven, 2 Kor. 1:12, en Rom. 9:1: Ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet (mijn consciëntie mij medegetuigenis gevende door den Heiligere Geest).
Dat is het derde: let erop; Ik eis uw gemoed, dat u daar goed mee werkt.
 4. Ik eis uw oprechtheid. Dat niet alleen, maar ook tegelijk uw voorzichtigheid. U moet niet als een botte duif zijn; Ik wil niet hebben dat u als een botte duif zijt, Ik wil hebben dat u ook voorzichtig zijt: wees oprecht gelijk de duwere, maar ook voorzichtig gelijk de slangen, Matth. 10:16. Koop uw tijd uit, wandel niet als onwijzen, maar als wijzen: *Ziet dan hoe gij voorzichtiglijk wandelt, den tijd uitkopende*, Ef. 5:15, 16. Het is een voorzichtigheid der rechtvaardigen, niet een voorzichtigheid des duivels, Lukas 1:17. U moet niet bedriegelijk handelen met God en mensen. Moet u oprecht zijn, wees oprecht voor de Heere uw God. O, u moet dat geslacht uitmaken, dat in zijn oprechtheid wandelt, Jesaja 57:2, zodat men van u kan zeggen: *Let op den vrome eer zie naar den oprechte, het einde van dien man zal vrede zijn*, Psalm 37:37. Vraag naar de oprechten van hart, Psalm 97:11.
 5. Ik eis uw liefde, zegt God, waar is uw liefde? U moet Mij liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand en uit geheel uw kracht; u moet Mij liefhebben met uw hart, niet met woorden, maar met daden, Matth. 22:37 en Lukas 10:27, en Deut. 10:12: Wat eis Ik anders, dan dat u Mij dienen en liefhebben zult? Opdat als het Mij lust u eens te vragen gelijk Ik aan Petrus deed: Hebt u Mij lief? U dan kunt zeggen: Heere, u weet alle dingen, u zweet, dat Ik u liefheb, Joh. 21:16, en als David: Ik heb lief, Psalm 116:1, hartelijk lief heb ik U, o HEERE, mijn Sterkte, Psalm 18:2.
 6. Ik eis uw aandacht, uw verstand, en uw oordeel. Ik vorder van u dat u als Lydia acht neemt en geeft op hetgeen van Mij gesproken wordt, Hand. 16:14. Ik eis dat u uw hart op uw wegen stelt, Hagg. 1:5, dat u merkt op hetgeen Ik zeg, beloof,

antwoord, dreig, en op al hetgeen Ik doe; stel er uw hart op, en zeg: Ik zal horen en luisteren wat God de HEERE spreken zal, Psalm 85:9. Geef Mij uw hart zo.

7. Ik eis uw achting en schatting, dat niemand bij u zo hoog geschat is, noch u zo nodig noch nuttig is, als Ik ben, dat u in uw hart kunt zeggen: Wien heb ik nevens U in den hemel? Niemand; en er lust mij ook niets of niemand nevens U op de aarde, Psalm 73:25. Al wat er in de wereld is; nevens U gewogen, zo is het alles te licht bevonden. *Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn*, zei Paulus, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijn Heere; als ik de Heere maar hebben mag, dan is het wel, Filipp. 3:8.
8. Als Ik uw hart eis, dan eis Ik uw overleggingen en uw gedachten. U moet ergens aan denken; Ik weet, uw beroep heeft zijn gedachten nodig, maar als u buiten uw zaken zijt, geef Mij dan uw gedachten. In Psalm 139:17 zei David: *Hoe kostelijk zijn mij, o God, Uw gedachten!* En u zult moeten zeggen: hoe meer ik aan God denk, hoe meer ik aan Hem denken wil. Wilt u dat doen, u zult een klein Kanaän, ja wat zeg ik, u zult een groot Kanaän hebben in aan Mij te denken, daar zult u nooit een einde aan hebben, en dan zult u zeggen: Mijn overdenking van U is zoet, Psalm 104:34, en Psalm 73:28: *Mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen*. Speel en denk met uw gedachten op Mijn Wezen, op Mijn eigenschappen, op Mijn werken, en op Mijn zegeningen: de stukken zijn uw overdenking waard. Hoe ben Ik u voorgekomen? Hoe heb Ik al met u gehandeld in de voortgang? Hoe hebt u het nu alles? Ben Ik uw Schat, laat dan uw hart bij Mij zijn, Matth. 6:21. *Bedenkt en zoekt de dingen die boven zijn*, Kol. 3:1, 2. Het beroep zou wel zeggen: ik moet al uw gedachten hebben, maar het is zo niet.
9. Geef Mij uw hart, dat is, geef Mij geheel uw vertrouwen, geef dat aan geen mensen, maar aan Mij, laat Ik de Rotssteen van uw hart wezen, de Petra waar u op bouwt. Zo u op iets anders bouwt, het zal een zandgrond zijn. Laat Ik uw enig en eeuwig Fundament van uw zaligheid zijn! Geef Mij uw hart, al uw zaken, vertrouw het allemaal in Mijn hand.
10. Ach, Ik eis uw gehoorzaamheid: wees als gehoorzame kinderen, 1 Petrus 1:14; gehoorzamen is beter dan slachtoffer, 1 Sam. 15:22. Doe wat Ik u zeg, en zeg van tijd tot tijd eens: *ach Heere, och, dat mijn wegen gericht waren om al Uw inzettingen te bewaren!* Psalm 119:5.
11. Ik eis uw onderwerping en trouw, en dan zult u het Mij alles geven, als u Mij aldus uw hart geeft: als u Mij uw trouw geeft, als ge u aan Mij onderwerpt, stilzwijgt, en Mij uw lijdzaamheid geeft en alles wat u hebt.
12. Ten laatste zegt de Heere: Ik eis uw hart, al zou u zeggen: Heere, zou ik U mijn hart geven? Het is zo loos, het is geesteloos, het is zo mismoedig, het is zo verslagen, het is zulk een goddeloos hart, het is zulk een hard wederstrevig hart: zou ik U dat ook al geven?

Ja, zegt de Heere.

Ach Heere, het is te allen dage alleenlijk boos; het is zulk een diep hart, er zijn diepten in die niet te doorgronden zijn: wat zou u met zo'n hart doen?

Wel, geef het Mij evenwel, zegt de Heere, Ik zal het heiligen en reinigen.

Ach Heere, uit mijn hart komen boze bedenkingen en raadslagen!

Ik zal Mijn Heilige Geest in uw hart geven, zegt de Heere, Die zal het er allemaal uithalen. En is het zo mismoedig, Ik zal het verkwikken; en is het zo gekwetst en gebroken, Ik zal erop zien, Ik zal het niet overstelpen, maar verbinden, het is een offer dat Mij behaagt, Ik heb er balsem voor, Ik ben de Heelmeester; en is het hard, Ik zal het week maken; en is het afzwervende en wederstrevig, Ik zal het weer terechtbrengen.

Daar is nu de eis. U kunt verstaan dat al die dingen daarin liggen. Daarop loopt geheel de Bijbel en geheel het christelijke leven uit.

Als iemand zei: *dat ik dat zo eens doe in de loop van mijn leven, dan is het goed.*

Ach nee, dat is mis.

Misschien zullen er wel zijn, die het deze dag eens zullen willen doen.

Wel, geef het dan op de rechte wijze.

Zegt u: *Heere, hoe zal ik het doen, hoe zal het U behaaglijk zijn?*

1. Ten eerste zegt de Heere: Doe het aanstonds, zo dadelijk, op hetzelfde ogenblik dat u overtuigd wordt, neem het niet in uw beraad, talm' er niet mee; bij uw eerste overtuigingen, ga eens alleen (gelijk zij deden in Handelingen 2: bij hun eerste overtuiging kwamen daar die drieduizend naar de Heere). Aanstonds, als u voelt dat Ik u bewerk, ga dan eens alleen.
2. Ook wil Ik het zo hebben, geheel: Uw geheel oprechte geest en ziel en lichaam, 1 Thess. 5:23. Het moet geheel Mijne zijn, zegt de Heere, niet een deel; Ik moet er geheel de Heere en Meester van zijn.
3. Ook is het te zeggen: u moet het Mij dikwijls geven; duizendmaal moet Ik uw hart hebben; Ik wil gedurig door u met uw hart gediend worden, draag het duizendmaal, de duizenden verdubbeld, aan Mij op, u kunt het niet te veel doen.
4. Laat het geen gedwongen spel zijn; doe het genegen, gewillig, gaarne: u moet Mij dienen met een volkomen hart en met een willige ziel, 1 Kron. 28:9. Ik moet zulk een gewillig volk hebben als er beschreven wordt in Psalm 110:3. Ik zit, Mijn ziel zet zich op de wagens van Mijn vrijwillig volk, Hoogl. 6:12. Doe het dan zo gaarne, laat het dan geen gedwongen toneelwerk wezen, doe het met blijdschap, als in 2 Kronieken 15:15: zij waren verblijd over de eed.
5. Boven dat wil de Heere zeggen: Ik wil niet hebben dat u het lichtzinnig doet; zit eerst neder en bekijk het, zie of het niet redelijk is, of het u niet past, of u er wel schade bij lijden zult; maar u zult het evenwel niet al te lang doen.
6. Als u het wel doet, zo moet u het eens voor al, voor eeuwig doen, het opdragen moet voor altoos gedaan worden: als het uit uw hand is, moet u het nooit terug willen hebben.
7. Geef het, al moest u bij het geven de dood vinden; geef het met al wat eraan vast is, met al de haat, smaad, spot, kruis, die ermee gepaard gaan kan. Zeg: Heere, daar is mijn hart, en ik kies U te dienen met al de liefde, haat, zuur, zoet, licht en zwaar, al wat er zou kunnen komen; ik trek het niet terug, al moest mijn leven erbij inschieten.
8. Doe het zo, dat u zegt: Heere, ik geef het U overal; in mijn kamer als ik alleen ben, of in het veld met Izak, die uitgegaan was om te bidden in het veld tegen het naken van den avond, gelijk men leest in Genesis 24:63; en als een Asaf: die overlegde in den nacht in zijn hart, Psalm 77:7; en als een David, die zei: Als ik wakker word, zo ben ik nog bij U, Psalm 139:18. Waar u bent, geef het: in de godsdienstoefening, aan het Avondmaal, in gezelschappen van vromen, in gezelschappen van goddelozen, wáár u bent of iets spreekt, in kruis, in voorspoed, op uw sterfbed, overal, altijd; dan (zegt de Heere), zeg Ik u, zult u Mij aangenaam wezen.

Wel, Mijn kind, zegt de Heere, kunt u nog niet bewogen worden? Kunt u uw hart wel zelf houden? Kunt u het wel alleen houden? U kunt niet zijn, of u moet het iemand geven. Er zijn zovele verzoekers toe: de duivel, de wereld, uw eigen begeerlijkheden

en zonden, uw eigen verdorvenheden, de bezigheden van uw beroep; die zijn er allemaal minnaars van.

- Het beroep zegt: u moet niet anders doen dan dat, u hebt wat anders te doen dan God te dienen, geef mij uw hart.
- De duivel zegt: Ik ben uw oude heer, hebt u het dan bij mij niet goed gevonden? Hoe genoeglijk had u het in mijn dienst! Laat uw ziel voor mij, en doe dan met de rest wat u wilt. Of kom, kunt u het mij niet geheel geven, uw hart, geef mij dan een deel, een stuk; laat het Gods noch mijns geheel wezen, en dan ben ik tevreden, en laat God ook tevreden wezen.
Maar hij weet het wel, dat u geen twee heren dienen kunt. Laat God ook wat afstaan, zegt hij; wel, God staat ook wel stipt op Zijn eis. Hink wat op twee gedachten, leef zoals de hinkende christenen, dan zal ik tevreden zijn.
- Ach arme, zo wordt het verzocht van een iegelijk.
Wel, Mijn kind, zegt God of de Heere Jezus, Ik moet het geheel hebben, Ik laat niets vallen van Mijn eis, Ik moet het duizendmaal hebben.

IV. U zult zeggen: Wat is dat nu, het hart te geven? Wij hebben gezien wat de eis is. Maar wat is de gift? Hoe is zo'n ziel werkzaam als hij het geeft? Let eens op, en dat is ons vierde stuk. Die het gedaan heeft, die zal in zijn levenstijd zo werkzaam geweest zijn:

1. Ten eerste, toen hij het deed, zal hij gezegd hebben: Heere God, hier sta ik voor U, ik heb zoveel onderzocht' wat er allemaal in de wereld is, maar nu zou ik mijn hart aan U geven, nu betuig ik dat ik mijn hart ontzeg aan de duivel, aan de zonde, aan de wereld, en ik ontzeg het mijzelf. Die althans wil ik het nooit geven; het wordt maar verleid, het wordt ijdel, zij maken dat het verstrikt wordt, het wordt zondiger; ach Heere, ik raak er mijn hart bij kwijt.

Zet u voor God; kent u het wel, dat ontzeggen van uw hart aan al wat buiten God is, tot uw eigen zelf inclus: naar mijn zin wil ik niet meer leven? Ik, zei Paulus, ik ben mijns zelfs niet meer, dat is uit, 1 Kor. 6:19.

2. Heere, zegt zo een, ik zou nu mijn hart aan iemand geven, daartoe ben ik hier plechtig' voor U, en ik betuig dat ik het goed overwogen heb; geef mij Uw bijstand om oprecht' in Uw tegenwoordigheid het aan U te geven! Ik kies dan nu U te dienen, evenals Ruth deed toen zij Naómi haar hart gaf: met u zal ik gaan, en u nooit verlaten, zei zij. Zo zegt zo een: oprecht en met grote ernst kom ik U kiezen, Heere, gelijk Jozua, die zei: *Aangaande mij en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen*, Joz. 24:15, en 1 Koningen 18:39: De HEERE, zeiden zij, is God, *de HEERE is God, het zij verre van ons dat wij een andere God dienen zouden*. Dat is het tweede: het hart dan God te geven.

3. Ook zult u dit bevinden: als u de verklaring voor God en mensen gedaan hebt, dan zult u tegen uw zondig gezelschap zeggen: doe mij nu geen moeite meer aan, ik ben mijn hart kwijt, ik heb mijn woord aangegaan, en wil het graag kwijt zijn, ik heb mijn hart aan God gegeven, en het moet zo blijven, ik kan niet teruggaan; kwel mij niet over mijn vroomheid of dat ik God dien, woel er niet over, want ik ben mijn woord kwijt, en het moet zo blijven: *ik heb het met mijn hand geschreven dat ik des HEEREN ben, met deze mijn hand heb ik het geschreven, ja ik, ik heb het gezworen en ik hoop het te bevestigen*, Jesaja 44:5 en Psalm 119:106.

4. Die zijn hart aan de Heere Jezus gegeven heeft als een kind, gaat dan nu dat opdragen, die verbondsmaking versieren met een heilige wandel; waardig zulk een Heere, als hij gekozen heeft te dienen, gaat hij wandelen. O, daar komt een Henochs en een Noachs wandel, Gen. 5 en 6. Dan gaan zij zich gewennen aan de Heere, Job 22:21, en Jak. 2:12 en 18: zij spreken zo en doen alzo, zij zullen uit hun werken hun geloof gaan tonen.

Is het nu wel zwaar God te dienen? Kent u het, of kent u het niet? Bezie het; zit hier iemand die het niet kent: u hebt nooit uw hart aan God gegeven, maar dan heeft het de duivel en de wereld nog, en schrik en beef dan. Maar die het gedaan heeft, zegt: nu heeft de duivel en de wereld niets meer aan mij.

V. Nu ons vijfde stuk: hoe billijk en redelijk is de eis!

- Ten eerste, hij is redelijk, want de Eiser is er de Eigenaar van. Hij is de Schepper van ons elk, Hij heeft ons volmaakt geschapen, maar wij zijn goddeloos geworden, en Hij blijft er evenwel de Eigenaar en de Eiser van.
- Ja, u bent Zijn kind, zo u aan de Heere Jezus gegeven zijt in de vrederaad.
- Ja, u bent Zijn kind: Hij heeft u gekocht en verlost, Hij heeft u zo duur gekocht, 1 Kor. 6:20.
- De eis is in alle billijkheid dat u uw hart en ziel aan de Heere geeft. U kunt geen kind zijn, of Hij moest Zichzelf voor u overgeven; zal Hij Zichzelf voor u overgegeven hebben, en zult ge u aan Hem niet geven?
- Al wat u zonder hart doet, dat stinkt: uw tranen, uw aalmoezen, uw gebeden, het is alles stank ja al gaf u uw lichaam over om verbrand te worden, en u had de liefde niet, het was alles niets, 1 Kor. 13:3.
- Zo u het weigert, u bent geen zoon of kind, uw gehele toonschap hangt daaraan; u bent dan nog een bastaard, u bent dan een kind des duivels. Toen de verloren zoon zonder hart kwam, was hij geen kind, maar toen hij wederkwam met zijn hart, was hij een zoon, Lukas 15.
- Geheel de gemeente moet het weten, zeiden zij eens, dat het God is, Die de nieren en harten proeft. Het eerste waar Ik naar zie, is het hart, zegt God, houd het toch niet verre van Mij. Ik ben het, Die ziet op den arme en verslagene van geest, Jesaja 66:2. Mijn oog ziet naar waarheid in het binnenste, Psalm 51:8, evenzogoed als de priesters naar het hart van de offerdieren zagen.
- Het is billijk dat u Mij uw hart geeft, zegt de Heere, want ik kan geen onoprechtheid verdragen; Ik ontdek die geveinsd zijn, Ik spreek een wee uit over de geveinsde, maar die spreek Ik zalig, in wiens geest geen bedrog is, Psalm 32:2.

Daar hebt u onze vijf stukken. Wat dunkt u nu? Het is alsof God onder ons stond en riep in het midden van deze vergadering, als in Deuteronomium 5:29: Och, dat zij, dit volk, zulk een hart hadden om Mij te vrezen en al Mijn geboden te alle dagen te onderhouden! En alsof Hij riep uit het veertiende vers van de eenentachtigste Psalm: Och, dat dit volk naar Mij gehoord had! Hebt u wel kunnen zeggen: o God, naar Uw Woord betaamt het ons te doen? Laat ons toe dat wij nog een woord ter toepassing spreken, en een weinig dieper aan uw ziel komen.

Toepassing

- Wij zullen u eerst enige kentekens geven van iemand die zijn hart nog niet gegeven heeft aan de Heere.
- Dan zullen wij u zoeken te tonen de ellendige toestand van dezulken.
- Dan waar het vandaan komt, dat zovelen weigeren hun hart aan God te geven.

- En dan zullen wij kentekens geven van diegenen die het waarlijk aan de Heere gegeven hebben. Span uw gedachten nog wat in.

Wie weigert zijn hart aan de Heere? Wie heeft de kentekens, als zovele zegels, dat hij het weigert?

1. Ten eerste, die in zijn hart overlegt: wie ik dienen wil, God in ieder gevalt niet; aan wie ik mijn hart geven wil, het minst aan God. Kent u zulke overleggingen: aan God wil ik mijn hart in ieder geval niet geven? De wereld zegt: ik heb God niet graag dicht bij mij: *Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust*, Job 21:14. Ach, ongelukkige schepselen!
2. Een tweede kenteken is: Ik zag zo gaarne, zegt zo een, dat elk het weigerde, ik wilde dat geheel de stad het weigerde, dat allen die in mijn huis waren, het weigerden en het voor God toesloten! Ik wilde dat er niemand was die het aan Hem gaf! Ik zag zo graag dat elk deed als ik! Wij lieten heel de godsdienst en Jezus varen. En is er iemand, die ik ken, die deze weg op wil, ik zal ze hem zo moeilijk en zo smakeloos maken als ik kan. Ik wil niet ingaan, en ik zal ook anderen zoeken te verhinderen. Dat is een gewis teken, dat u het niet gedaan hebt: is er iemand van mijn dienstboden of kinderen, ik zal ze zoveel beletten en hinderen als ik maar kan.
3. Die hun hart aan de Heere niet gegeven hebben, zij geven het aan henzelf. Wij zijn vrije lieden; zegt de zondaar, wij staan onder niemand, wij oordelen dat wij leven mogen zoals wij willen, wij willen door niemand lastig gevallen worden, door predikanten noch vromen, wij willen door u niet lastig gevallen worden. Ja, zij zouden, konden ze, hen wel doodslaan. Ach, zeggen zij, laat ons Zijn banden verscheuren en Zijn touwen, Zijn juk, van ons werpen. Psalm 2:3. God te dienen is hun een last, het is in het zwart te gaan, Mal. 3:14.
4. Die het aan de Heere niet geven, die geven het aan de duivel, die houden hem tot hun vriend, tot hun koning, en tot hun god. De duivel is hun hoofd. De duivel behoeft nu geen koninkrijken van de wereld te presenteren om een voetval voor hem te doen: hij kan het nu alles voor minder krijgen.
5. Die geven het aan God niet, die hun hart geven aan de zonden. Zij geven het aan de zonden: aan de toorn, aan de haat, aan de nijd, aan de wraakzucht, aan de hoogmoed, aan kaart en teerlingen, aan hun buik, aan hoereren, aan atheïstische boeken en gezelschappen. Zij doen evenals een Achab, die zichzelf verkocht had om kwaad te doen, 1 Kon. 21:25.
6. Wie weigert de Heere zijn hart? Die het aan het schepsel geeft, aan gemak, gezag, eer, rijkdom, vermaak, en geld. Daar geeft hij zich geheel aan over, hoe ongestadig, ijdel en nietig het is, en wat voor gebroken bakken het zijn. Al is het dat in zijn leven al die dingen hem zo node doen sterven, hij geeft er evenwel zijn hart aan.
7. Nog een kenteken: zij geven hun hart aan de zwier, aan de mode, aan het fatsoen van de wereld. Als ik het niet doe, zeggen ze, dan heb ik zulk een moeite, maar als ik het doe, dan heb ik geen moeite met mijn hart. Is er wat nieuws, hoe onfatsoenlijk en onkuis het is, zij doen met de menigte mee, mannen en vrouwen; wij zien het, hun hart zit erin, zij volgen de hoop. Ofschoon God zegt: *De vriendschap der wereld is een vijandschap Gods*, Jak. 4:4, ofschoon Hij zegt: *Overspelers en overspeelsters zal God oordelen, en de vriendschap der wereld werkt de dood*, Hebr. 13:4, en ofschoon Hij door Zijn knechten laat zeggen: *wij bidden u, wordt dezer wereld niet gelijkvormig*, Rom. 12:2, mijn hart ligt daar evenwel in, zeggen zij, en dat moet zijn wellust hebben.

8. Die hebben het aan de Heere niet gegeven, die het aan goddelozen en goddeloze gezelschappen geven: dat zijn hun boezemvrienden, dat zijn hun vertrouwden', gelijk Simson zijn hart gaf aan Delila. Al staat er in de eerste Psalm: *Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in den raad der goddelozen, noch staat op den weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters*, zij doen het evenwel, tegen hetgeen David zei: *Zou ik niet haten, HEERE, die U haten? En verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan? Ik haat hen met een volkomen haat, tot vijanden zijn zij mij*, Psalm 139:21, 22.
9. Die niet, die het nu en dan eens geven, als de nood het vereist, als de dood op de lippen komt, of als het niet goed staat met land of kerk, of als er eens een wolk van pest hangt, daar in het noorden en zuiden, waarvan men vreest dat die tot ons zal komen, of als zij eens onder een ernstige preek geweest zijn. Misschien zal dit prediken in iemand van u allen die uitwerking wel eens hebben. Ja dan, als er eens een vrome geweest is die u eens aangesproken heeft. Ja, is het eens een Avondmaalsdag geweest, u hebt uzelf eens moeten beproeven, toen gaf u het eens, en u weigert het nog: Als Hij hen doodde, zo vraagden zij naar Hem, en keerden weder, en zochten God vroeg. En zij vleiden Hem met hun mond en logen Hem met hun tong, maar hun hart was niet recht met maar verre van Hem, Psalm 78:34, 36, 37.
10. Die weigeren het de Heere, die het zolang in beraad en overweging houden. Zij zullen het eens overleggen of zij het geven zullen, en dat heeft dikwijls een twintig jaren, minder of meer, geduurd. Zij zeggen: ik zal het eens overleggen, en zij blijven daarbij.
11. Die ook, die zeggen: Ik zal maken dat God en dat de wereld niet zal klagen. Ik maak mij in alle gezelschappen aangenaam: kom ik in een vroom of in een werelds gezelschap, ik ben er aangenaam. Ik zal wat hinken op twee gedachten. Wie zo doet: u hebt het mis.
12. Die weigeren hun hart aan de Heere, die het geven aan de vleierij van hun eigen gerechtigheid: dat zij eerlijk en burgerlijk zijn, vele deugden bezitten. Die liggen ziek in het gasthuis van hun eigen gerechtigheid; hun deugden zijn soms zo schoon, zij maken er een afgod van. Wel, wees nog zulke eerlijken en burgerlijken, en nog zo uitwendig godsdienstig: buiten Jezus is nooit de weg naar de hemel. Alle deugden buiten Christus zijn de weg naar de hel. Dan ontbreekt u dat ene ding, het beste, dat ene nodige, wat u niet missen moogt.

Leg u nu eens naast die tekens, en zeg: God in de hemel, ik ben nu hier, maar ik merk dat ik nog een ongelukkig mens ben. Waarom bent u zo ongelukkig?

1. Wel, ten eerste, u bent nog geen zoon, geen kind Gods. Een zoon des duivels zijt u, een kind des toorns, een kind der hel alsnog; wat u nog worden kunt, weet ik niet.
2. U hebt uw hart gegeven aan de duivel (al weet u het niet, al wilt u het niet weten), en hij is een moordenaar van den beginne, een verscheurende leeuw, een tegenpartij, die u ook niet gemakkelijk zult kunnen afzeggen als u hem niet meer dienen wilt.
3. U bent een monster in de zonden, in liefdeloosheid tegen de Heere, daar Hij zegt: *Allen, die Mij haten, hebben den dood lief*, Spr. 8:36. En de Heere Jezus zegt: *Die Mij niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maranatha!* 1 Kor. 16:22. En van zulk een man des bedrogs heeft de HEERE een gruwel, Psalm 5:7. Het is ook ongehoorzaamheid, en de toorn Gods blijft op dezulken, Joh. 3:36. Het is onachtzaamheid, en wat zegt Paulus daarvan? Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op

zo grote zaligheid geen acht nemen? Hebr. 2:3. U zondigt goddeloos, en wat laat God zeggen? Jesaja 3:11: Wee den goddeloze, het zal hem kwalijk gaan. Uw zonde is een rebellie, en wat zegt de Heere daarvan? Brengt deze Mijn vijanden hier, die niet gewild hebben, dat Ik Koning over hen zou zijn, en slaat ze voor Mij dood, Lukas 19:27.

4. Weet u wat uw ongeluk is? De Heere of niemand heeft dan een hart voor u, alles is tegen u gewapend. Al telde u nog zoveel vrienden, het is alles tegen u als de Heere tegen u is.

Hoe kunt u toch weigeren uw hart aan Jezus te geven? Hoe komt het dat zovelen het weigeren?

1. Ten eerste, het is de mode niet in de wereld, onder groot of klein, rijk of arm.
2. Ook zeggen de mensen: Wel, het hoopje is zo klein, zou ik dat doen? Ik weet dat er zijn die het doen: dat, kan geen standhouden, het zijn er zo weinigen, het is een klein hoopje, en als ik mijn hart gaf aan de Heere, dan diende ik mee te doen met die weinigen; wel, en dat strijdt met mijn waardigheid. Maar het streed met Davids waardigheid niet, 2 Sam. 6; toen zijn vrouw met hem spotte, zei hij: Met die dienstknechten en dienstmaagden zal ik verheerlijkt worden, vers 22.
3. Er zijn er die zulke slechte ondervindingen hebben, zoveel kruis, die moeten zeggen: Mijn straffing is er alle morgens, Psalm 73:14; wie zou daar zin in hebben? Dat is bekend bijt alle mensen, dat van hen die hun hart aan de Heere gegeven hebben, elk zoveel heeft als hij dragen kan; ik heb er geen zin in, zeggen zij, om al die kwade gevolgen die het heeft.
4. Daarom heb ik er geen zin in, omdat zij aan zovele banden vast zijn, en zij kunnen daar niet van los. Zij moeten hun rechterhand afkappen, hun rechteroog uitsteken, hun boezemzonden moeten zij laten, en ik weet niet wat zij niet al laten en doen moeten; en ik kan daar niet af, van mijn zondig gezelschap en al het plezier van mijn leven, ik kan dat niet laten.
5. Zij doen het niet, uit dartele lichtzinnige inbeeldingen: ik heb mijn hart aan God gegeven, zeggen zij, ik ben geen weigeraar. En zij stemmen het terstond toe, als een gedane zaak.

Nu, kom, bezie u hier, en onderzoek u hier. Zie of u dat onderzoek gedaan hebt, en waar u het gedaan hebt. Zet u nog, en onderzoek u. Wie heeft de rechte merktekenen?

1. Ten eerste, die het gedaan heeft weet dat het zo gemakkelijk niet toegegaan is. U kunt wel van de kommer zweten. Zij kennen wat het is, dat de tranen rollen over de wangen. Het heeft worstelen, bidden en angst gekost. Het stuk wordt hen dikwijls betwist. De vijanden van buiten zijn listig en boos, en van binnen is het dikwijls donker, vol engte, en veel vrees. Die het gedaan hebben, moeten zeggen: o God, het ging niet gemakkelijk toe.
2. Die het hart aan de Heere Jezus gegeven heeft, hij herinnert het zich, waar hij het deed, wanneer, met welke bewegingen en betuigingen, uit welk beginsel, en welk oogmerk hij erin had. Ach, zegt zo een, dat vergeet ik mijn leven niet. Is het in het veld geschied, of in een keuken, of in een stal, of op een zolder: waar het was, hij herinnert het zich en zet daarbij: Gedachtenis. Ik heb heden den HEERE doen zeggen, dat Hij mij tot een God zal zijn, en God heeft mij doen zeggen, dat ik Zijn kind zou zijn, en dat ik zal wandelen in Zijn wegen en houden Zijn inzettingen en Zijn rechten, en dat ik Zijner stem zal gehoorzaam zijn, Deut. 26:17. Zij zetten er stenen bij, omdat die langer zouden blijven dan de mensen, opdat zij zouden gedenken aan het verbond dat daar geschied was, als in Jozua 24:26, 27.

3. Die het gedaan heeft: hij is zó blijde dat het erdoor is. Hij kon er in het eerst niet toe komen, maar toen het erdoor was, zei hij: ach Heere, hoe blijde ben ik dat het gedaan is! Daar is het nu gedaan, zeggen zij. 2 Kronieken 15:15: met wat voor een blijdschap hadden zij gezworen! Gans Juda was verblijd over dezen eed, staat er in vers 15. En bij die blijdschap hebben zij zulk een vrijmoedigheid gekregen, zij kunnen het niet langer verzwijgen: ik heb het gedaan, het is geschied.
4. Heere, zegt zo een, ik heb U mijn hart gegeven, en ik heb er geen berouw van, en ik zal er in eeuwigheid geen berouw van hebben. Hebreeën 11:15: hadden zij berouw gehad, zij hadden tijd om weder te keren, maar zij hadden geen berouw.
5. Ach, ik wilde dat allen die in mijn huis zijn, het deden, ik wilde dat elk het deed! Daartoe bid en zucht ik: werk het toch, Heere, in hen! Kon ik het erin stampen, ik deed het. Ik zeg: verhard toch uw hart niet! Daartoe bidden zij en schreien zij eens met hun huisgenoten.

Een vrome zegt: ik heb nog niet genoeg, ik wilde dat u mij nog een teken of twee gaf, waar ik het aan weten kon of ik mijn hart aan de Heere gegeven heb.

1. Zo u het gedaan hebt, zo zult u allermeeft werk hebben met uw hart. Ach, zult u zeggen, hoe zondig is het! Hoe ligt het kwade mij bij! Rom. 7:21. Ach, was ik mijn zondig hart kwijt!
2. Ook zult u dit kennen: allerliefste Heere, ik heb mij beproefd, maar u waart zo verre van mijn nieren; ik was ten Avondmaal, maar mijn hart was er niet bij. Kent u dat kermen als u het kwijt zijt?
3. Ach Heere, zeggen zij, ik, moet mijn hart zo bewaren en oppassen, meer dan al mijn geld en mijn goed en dan mijn goede naam; ik moet het allermeeft bewaren. En zij zetten er zulk een edele wacht bij: de vreze Gods, de liefde Gods, het geloof in de Heere Jezus; die edele posten moeten uitstaan, of zij zijn het kwijt.
4. Wilt u er nog een hebben? Zij kunnen onder geen bediening zijn waar hun hart niet geraakt wordt, waar zij over het hoofd gepredikt worden. 'Het is geen mensenwoord', zeggen zij; zij houden van een geestelijke bediening, waar ze bewerkt worden, waar kentekens gesteld worden, waar ze niet over het hoofd gepredikt worden, waar ze niet ongemoeid naar huis kunnen gaan.
5. Nog eens, zij onderzoeken zich duizendmaal of zij het gedaan hebben, en zij geven zich aan God om te onderzoeken: ontdek het mij, Heere, zeggen zij, zo mijn hart niet recht is, doe het mij zien, en maak het dan oprecht voor U!

Wat zegt nu uw gemoed? Vrome, u kent het. En wij eisen nu nog in de Naam van God en Christus van elk die hier is, dat hij zijn hart voor de Heere opent, en wij hopen dat het in uw oren zal klinken zolang als u leeft, dat wij deze dag uw hart voor de Heere geëist hebben, en u toegeroepen: ei, geef het. Verbeeld u, dat de Heere door al de rijen heenging, en het elk vraagde, gelijk wij het met menselijke stem doen: zou u het wel durven weigeren? De Heere gaat als voorbij uw ziel, en Hij zegt: Geef Mij uw hart, Mijn zoon.

Zegt u: wat zou de Heere doen Met mijn onbekeerd hart? Hij zou het bekeren. Zegt een overtuigde: wat zou Hij met mijn overtuigd hart doen? Wel, Hij zal het stillen. Zegt een ander: wel, wat zou Hij met mijn treurig hart doen? Wel, Hij zal het troosten. Zegt een ander: wat zal Hij met mijn zwak hart doen? Wel, Hij zal het maar sterken, Hij zal het ondersteunen! Het verbrokene zal Hij verbinden, als u het Hem maar geven wilt; Hij zal het bewaren, en dan zal Hij het tenslotte naar de hemel opnemen. Het dorre hart zal Hij bewerken.

En u kinderen Gods, die u verdorven gevoelt, geef Hem uw hart. Wat zou Hij ermee doen? Hij zal het heiligen en zuiveren. En u die in duisternis zit, Hij zal in uw hart licht doen opgaan, en Hij zal niet rusten, voordat Hij u in heerlijkheid gebracht zal hebben. Hebt u daar iets tegen? Is het niet alles begeerlijk? Kom dan door de Heere Jezus met uw hart tot God, en Hij zal u eeuwig gelukkig maken. Kunt u het wel weigeren? Zegt u: ik ga uit deze kerk en ik zal het aan een ander geven? Doe dat, die zal het naar de hel brengen; het verschil is groot; geef het aan God, en Hij zal het in de hemel opnemen. *En wij hopen dat God dit woord aan ons en aan u zal zegenen, tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil. Amen.*

ZESENTWINTIGSTE PREEK over Psalm 48:15a

Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos.

Wij lezen: *Als nu Abram negen en negentig jaren oud was, zo verscheen de HEERE Abram en zeide tot hem: Ik ben God, de Almachtige, wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht*, Gen. 17:1. Als nu Abram negen en negentig jaren oud was, zo verscheen hem God; in zijn hoge ouderdom had hij nog een verschijning Gods, en God sprak tot hem. Wat zei Hij? *Man, Ik ben God, de Almachtige.*

God te zijn, wat is dat? Dat is, een oneindig volmaakt Wezen te zijn. En is iemand God, een oneindig volmaakt Wezen, zo is er geen ander dan die God. U moogt al verzinnen wat u kunt, u zult geen andere vinden. Ik ben, zegt God, alleen met Mijn Naam de HEERE, de Allerhoogste over de ganse aarde, Psalm 83:19. Ofschoon God zegt tot de overheid: gij zijt goden, Hij zegt er ook meteen bij: gij zult nochtans sterven als een mens, Psalm 82:6, 7. Ik ben God, zei de HEERE tegen Abram. Is Hij God, zo moet Hij van eeuwigheid zijn, en dan moet Hij een volmaakt Wezen zijn. En is Hij een volmaakt heerlijk Wezen, zo is Hij ook de Onveranderlijke, en dat altijd, Mal. 3:6: Ik, de HEERE, word niet veranderd; Jak. 1:17: bij Welken geen verandering is of schaduw van omkering; Psalm 90:2: van eeuwigheid tot eeuwigheid bent u God. Al vergaat het alles, u bent en blijft Dezelfde, en Uw jaren zullen niet geëindigd worden of ophouden, Psalm 102:27, 28 en Hebr. 1:11, 12. Al gaan de kronen weg, al wankelen de tronen en de scepters, Uw troon, o God, is eeuwiglijk en altoos, Psalm 45:7. Immers is een ieder mens, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid, Psalm 39:6, maar God is altijd Dezelfde.

Dat niet alleen, God zei niet alleen: *Ik ben God, maar man, Ik ben God, de Almachtige, de God Abrahams, de HEERE, de God Israëls, die God, Die alleen wonderen doen kan*, Psalm 72:18. Het zal alles vergaan, ook Uzelf, maar Ik blijf: geen van Mijn gedachten zal of kan afgesneden worden, en daarom, wentel al uw werken op de HEERE, Job 42:2; wat onder de ganse hemel is, dat is het Mijne; Ik ben God, de Almachtige, nooit zult u Mij machteloos of radeloos bevinden, Ik ben groot van raad en machtig van daden, Jer. 32:19. Dat niet alleen, maar Ik ben ook de Algenoegzame. Ik heb zulk een Wezen en zulke deugden, om allen die tegen Mij en de Mijnen zijn te verschrikken en te vervaren: allen die tegen Mijn Kerk of volk opstaan, Ik kan ze de lendenen verslaan, Ik kan de spies in stukken slaan, en maken dat de stalen bogen verbroken worden; Ik heb macht en genoegzaamheid genoeg om de allermachtigste vijanden te verwoesten. Ik ben ook de Algenoegzame om Mijn volk, Mijn kudde, die Ik uitverkoren heb en Mij verworven, te verzekeren en te bewaren, haai te doen groeien en blijven, haar te verkwikken en te troosten, Ik heb er volle borsten van vertroosting voor, volle fonteinen zullen zij in Mij vinden, zodat zij zullen moeten zeggen: mij ontbreekt niet, ik heb genoeg, mij lust niet meer, ik ben zo voldaan.

Wel man, zei God, ben Ik zo'n God, en zou u dan niet werkzaam omtrent Mij zijn? Wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht. Ik ben vóór de vrienden van de Kerk en tegen de vijanden, en dat zal zo blijven al de eeuwen door. Zo'n God hebt u, Die niet rusten zal voordat Hij de ganse Kerk en elk lid in dezelve, in de heerlijkheid zal gebracht hebben, uit de tijd, van onder de klauwen harer vijanden en van haar wederpartijder, tot die zalige staat daarboven in de hemel.

Wanneer iemand dat begrip heeft, dat zo dat Wezen, die God, zijn God is, dat hij met die God bevredigd is, dan kunnen zij zeggen: *Al wat aan Hem is, dat is gans begeerlijk*, Hoogl. 5:16. En vraagt er dan iemand: *wie is uw God?* Dan kunnen zij zeggen: Deze God is onze God. Daarvan vinden wij zulke plaatsen in het Woord, gelijk wij u daar een vers voorgelezen hebben, waarin men hoort uitroepen: Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos, en zulke en dergelijke zijn er veel in het Woord.

In deze Psalm staat niet aan het hoofd wie er de schrijver van is, wie er, zeg ik, de menselijke schrijver van is. Hij wordt genoemd een lied, een Psalm, en hij is voor of opgedragen aan de kinderen van Korach, die alle een heel gelukkig talent hadden om te onderwijzen. U hebt de 44e, 45e, 46e, 47e en 49e Psalm: die zijn alle aan de kinderen van Korach, omdat zij zulk een bekwaam talent hadden om van die dingen die erin begrepen waren, het volk te onderwijzen. Toch is er een schrijver voor deze Psalm. God de Heilige Geest is de Maker van deze Psalm, Dewelke die. dichter dan daartoe gebruikt heeft, die het Hem liefde: *Al de Schrift is van God ingegeven, en de heilige mensen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken*, 2 Tim. 3:16 en 2 Petrus 1:21.

Dat deze Psalm niet van eigen uitvinding was, toont het tweede vers: die stad was Gods stad, den berg Zijner heiligheid. Het was de stad Sion, gelegen aan het noorden, een schone en heerlijke stad, vers 3. Het was een stad waar God woonde, waar Hij Zijn hut en tent had, Psalm 76:3. Dat Jeruzalem is dikwijls een beeld van dat Jeruzalem dat boven is, waar Paulus van spreekt, en zegt: *welk ons aller moeder is*, Gal. 4:26; en dat Jeruzalem wordt *een stad Gods* genoemd, om al die algemene en bijzondere reddingen en bewaringen die God haar gaf, Psalm 87:3. U zult niet dwalen als u door *die berg Zijner heiligheid* verstaat die berg welke de kerk gehad had, nog had, en hebben zou door al de eeuwen heen. Zij wordt *Gods berg* genoemd, de kerk, omdat Hij er de Grondlegger van is.

De Auteur en de Stichter is God de HEERE, en Hij heeft ze uitermate schoon gemaakt, in het 3e en 4e vers: *het was Jeruzalem, schoon van gelegenheid, waar de tempel aan het noorden was*. Zij was schoon door de leer die daar geleerd werd; zij was schoon door de genademiddelen die er geschonken werden aan hen die schoon zijn in hun wandel; zij was schoon in haar vastigheden.

Had die stad dan geen vijanden? Ja, zij had er zoveel. De stad Jeruzalem had zovele vijanden, maar dit geestelijk Jeruzalem ook: koningen vergaderden ertegen, in het 5^e vers. Wat is er al gewoel tegen de kerk geweest! Ach ja, koningen en al hebben ertegen gewoeld. Maar wie het waren, zij moesten als zij haar zagen, weglopen, zij zijn tezamen doorgetogen. Wat er te water of te land tegen gedaan werd; God blies erin. Dat, zeiden zij, hebben wij gehoord en gezien in die stad, Psalm 46: de HEERE deed de oorlogen ophouden, Hij regende op de vijanden oordelen, zodat elk moest zeggen: het is de HEERE, Die haar gered heeft. Wat deden zij dan? Zij zetten er gedachtenis bij; het was: *O God, wij gedenken Uwer weldadigheid in het midden Uws tempels*, vers 10. Zij hielden een vier- en dankdag; zij staken de vaandelen op, en zo werd het bekend dat zij zich, goed bij God bevonden hadden: *Gelijk Uw Naam is, alzo is ook Uw roem, tot aan de einden der aarde; Uw rechterhand is vol van gerechtigheid*, vers 11. Moesten de Sionieten hun hoofd wel laten hangen als een bieze, en zeggen: mijn hart ontvalt mij, nu dat zij zulk een God hadden? Ach nee, maar zij zeiden: *wees blijde, laat de berg Sion blijde zijn, laat de dochteren van Juda zich verheugen*; in het 12e vers. Zou het zo blijven? Hebben zij de nederlaag niet te verwachten? Nee, maar zij zullen nog groeien en toenemen en vaster worden, zodat men zal zeggen: hier is een kerk, ginder een vergaderplaats, en daar schijnt er zich

weer een op te doen en te zullen komen: *Gaat rondom Sion, zet er uw hart op, merk het alles op, houd er nooit mee op, die stad zal in de wereld blijven.* Ouders, roep uw kinderen, en predikanten uw volk, en vertelt het hun vrijmoedig en met blijdschap. En komen er dan die zeggen: wat hebt u daar voor een God? Zeg dan: *Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe.*

Wij hebben verleden rustdag gesproken over Spreuken 23:26: *Mijn zoon, geef Mij uw hart.* Of u het gedaan hebt, weten wij niet. Of u ertoe vastbesloten zijt, of dat u er nog mee worstelt, weet ik niet. Eén ding weet ik, en wat is dat? Dat u het moest gedaan hebben, want het past ons elk. En wat zou het dan zijn? Ach, als u het aan God gegeven had, u zou het gegeven hebben aan zulk een grote, goede en getrouwe God; ik weet er geen beter om het aan te geven. Dewijl wij niet weten wat ons overkomen zal (misschien zal het geen kruis maar het zal misschien het pestzwaard wezen, waar de Heere zo mee staat uitgestrekt in Europa van het noorden tot het zuiden en zo vreselijk huishoudt, misschien zullen wij als in een ogenblik gedood worden), ei, geef God dan uw hart, of hebt u het gegeven? Laat het dan zijn zoals het wil, zo is het dan met God goed; dan zult u kunnen zeggen: *Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe.*

Wij hebben zo al enige stukken op de tijd verhandeld, en wij raken zo allengskens naar het einde toe. Wij zeiden verleden rustdag: laat het gaan zo het wil, zoek maar met de Heere om te gaan, en u zult vrede hebben, laat er dan komen wat wil. Wij zeiden toen dat wij dit vers in de komende tijds ook zouden verhandelen. Wij zullen er tweemaal over spreken.

- Eerst zullen wij dit hebben: *Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos.*
 - En dan de leiding van Zijn volk daarna: *Hij zal ons geleiden tot den dood toe.*
- In het eerste stuk hebben wij aan te merken:

- I. Van Wie zij hier spreken, als zij zeggen: *Deze God is onze God.*
 - II. De vrolijke toepassing die zij er voor hun hart van maken: *Hij is onze God, eeuwiglijk en altoos.*
 - III. De aandrang die erin is, als het hun, alles tegen is: *Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos.*
- Ten eerste, zeg ik, moeten wij zien van Wie zij melden, als zij zeggen: *deze God is onze God.* Het is of zij met hun vinger naar de hemel wijzen, en zeggen: *Deze is onze.* Het is of u ze met hun vinger op de Bijbel of op deze Psalm ziet wijzen.
 - Ten tweede, hoe stond het dan, als die God hun God was? Wel, wij hebben vrolijke gedachten hoe het met ons gaat.
 - Ten derde, zij klemmen het met het woord *want*.

I. Wat het eerste aangaat, zij zeggen: *deze God.* Het woordje God is maar een kort woordje, maar van een grote klem; het is een woordje van maar drie letters in onze Nederlandse taal, maar van een volle inhoud: het bevat de drie Goddelijke Personen, het bevat heel de Godheid in zich; het is een klein woordje van drie letters, maar het drukt het Wezen Gods uit, dat onbegrijpelijk is, dat alle verstand te boven gaat, een zalig Wezen: *Die hetgeen Hij is van Zichzelf is.* God kan dat alleen zeggen: dat kan niemand zeggen, dat hij van zichzelf is. Ja, God is zo'n oneindig volmaakt, zalig Wezen, dat Hij zegt: *Ik behoef geen schepsel, Ik heb geen schepsel nodig.* Dat kan geen mens zeggen. De koningen zelfs, hoe groot zij ook zijn, zij worden van het veld gediend. Hoe groot een koning is, hij heeft het veld, hij heeft de aardse juwelen, hij

heeft wol nodig. De koningen worden van het veld gediend, en zij hebben ook dienstknechten nodig; maar God niet. Dat Wezen heeft niemand nodig: niemand kan Hem iets toebrengen om Hem te vermeerderen, of iets afnemen om Hem te verminderen, niemand kan Hem gelukkig of ongelukkig maken. Het is dat Wezen, dat aan een schepsel niets schuldig is. Maar al is Hij een schepsel niets schuldig, zo heeft het God evenwel liefd Zich bekend te maken vóór de val, en na de val laat Hij het nog blijven. Voor de val maakte Hij Zich bekend door de schepping van het heelal'; Hij schiep ook de mens naar Zijn beeld. De Prediker zegt in hoofdstuk 7:29: Dit heb ik gevonden, dat God den mens recht gemaakt heeft. God heeft Zich bekend laten blijven na de val. Hoe? Door de schepselen, door de consciëntie, door de wet, door het kennelijke Gods, door Zijn voorzienigheid, door de wondertekenen. Wij kennen God door de schepselen; Paulus zegt, Rom. 1:20: *Zijn onzienlijke dingen worden van de schepping der wereld aan uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid.* En in Psalm 19:2 zegt David: *De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk.* Hoe door de schepselen? Door middel van ontkenning, van veroorzaking, van verheffing. Ziet u iets goeds in ons, in de Heere is duizenden malen meer. Ziet u enige onvolmaaktheid in ons, in onze Maker is dat niet. Ziet u ons, zo moet u weten dat wij van onszelf niet zijn, maar wij zijn het werk Zijner vingeren.

Hoe maakt God Zich bekend door de consciëntie? Die zegt: ik ben door God gemaakt en ik moet terugkeren, tot God, ik ben van God tot een getuige en rechter in u gesteld om u te veroordelen of niet te veroordelen, 1 Joh. 3:20 en 21. De oordelen en de gerichter die op aarde zijn, schreeuwen het uit, dat er een God is Die dat alles doet. Staat een Sódóm in brand, de vlammen en de vonken roepen uit dat God het doet komen. De wateren, die geheel de aarde overstromden: elke golf en elke stroom die er kwam, riep uit dat het de hand Gods was die het deed: De toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over de goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, Rom. 1:18. Door de wondertekenen wordt het ook bekend: daar is een rots die water geeft. En wat zijn er al ontelbare wonderen in het Woord bekend, waar men van moet zeggen: het is de hand Gods. Door de voorzienigheid ook, want wie weet niet, dat de hand des HEEREN dit alles doet? Job 12:9. Dan ook door het kennelijke Gods. Dat kan niemand uit zich rukken of uit zich jagen. Is er iemand die moeite doet om dat uit zich te krijgen: het is een mens zonder enig aanzien'; die dat niet wil toestaan dat er een God is, zijn naam is al verrot in zijn leven, God neemt zijn naam van hem weg. U zult te schande worden zo u dat ontkent, ja het is tot uw schande zo u zegt: ik wil het niet weten, zolang, totdat ik mij erover zal moeten vervloeken en met de duivelen het zal moeten ondervinden en sidderen. Het wordt ons ook ontdekt in de Bijbel, dat alles wat wij daar gezegd hebben: niet alleen dàt God is, maar wàt Hij is, en wat Hij worden wil, voor een arme verloren zondaar, in Christus, wat Hij doet voor degenen wiens God Hij is, en hoe zacht Zijn juk en hoe licht Zijn last is, en dat Zijn geboden niet zwaar zijn, dat Zijn dienst niet zwaar is. Dat alles ontdekt het Woord aan het volk, dat in deze stad Gods woont, ook in deze Psalm.

Deze God is het, Die de goddelozen zo doet beven als zij tegen Hem en tegen deze stad Gods opstaan. Deze God is het, in Wie Zijn volk zich zo verblijden kan. Het is deze God, Die het getoond heet, nog toont, en nog tonen zal, dat al wat Hij is, heeft en werkt, voor Zijn volk is. Het is Deze, Die het hart van een iegelijk in Zijn hand heeft. Het is deze God, Die de Hoge en Verhevene is, Wiens Naam heilig is, Die in de eeuwigheid woont, Die een algenoegzaam volmaakt Wezen is. Deze hebben zij in het oog. Wie kan daar bij? Toen zeiden zij wel tegen de vrome, lasterlijk: *Waar is uw*

God? Psalm 42:4. Farao zei: *Wie is de HEERE?* Exod. 5:2. Nebukadnézar zei tegen Daniëls metgezellen: *die God, Die u geduriglijk eert, zal Die u kunnen redden?* Dan. 3, en Darius zei tegen Daniël: heeft die God, Die u geduriglijk eert, u uit mijn hand en de muil der leeuwen kunnen redden? Dan. 6. Ja koning, zei hij, mijn God heeft Zijn engel gezonden, die heeft der leeuwen muil toegehouden, dat zij mij niet beschadigd hebben, vers 23. Een Rabsaké mag lasterlijk zeggen: *wie is de HEERE, dat Hij u zou kunnen redden uit mijn hand?* Met zijn helse tong zegt hij: *wie is de HEERE?* Wilt u het eens zeggen? Gods volk zegt: *Deze is het, deze Hoge, Die de vijanden doet beven, en Die ons redt uit hun hand.*

II. Nu komen zij nader, en zij maken een vrolijke toepassing van die God aan hun hart. Dat is ons tweede stuk. Ach, konden wij het elk doen, en in waarheid zeggen: Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos! God is de God van de mens geweest voor de val, Hij is de God van Zijn volk na de val. Hij is het geweest voor de val. Wanneer Hij hem geschapen had naar Zijn beeld, zo is Hij met hem in een werkverbond gekomen, Hoséa 6:7 en Rom. 5. Daar is Hij met het menselijke geslacht in dat verbond getreden, en zolang die mens getrouw was in dat verbond, zo was God zijn Deel, zijn Goed: Zijn ganse voorzienigheid was voor de mens. Maar het schepsel was zo de ijdelheid niet onderworpen gelijk als nu. Zo is God nu de God van de mens niet meer.

Maar na de val is God de God van Zijn volk geworden door een uitwendige verbintenis, of uit kracht van het genadeverbond door uiterlijke verbintenis. Daartoe behoren al de geroepenen. Dat was onder de Joden, in het Oude, en dat is nog onder de heidenen in het Nieuwe Testament, hoewel het met enig verschil was onder de Joden. *Die natie*, zei God, *zal Mijn volk zijn*. Die maakte Hij Zijn woord bekend, Psalm 147:19, 20. Tot die sprak Hij: *wees Mij een heilig volk, een oprecht volk, dat Mij dient en kent*. De Heere dan stelt het als het ware in hun keuze, of zij Hem willen dienen, gelijk Jozua eens deed, Joz. 24: met uw zaak en met uw volk, zeggen zij, zullen wij het houden en ons afscheiden van alles. *Als u dat doet*, zei de HEERE, *zal Ik u zegen geven in uw huis, in uw geslacht, in alles zal Ik u weldoen*. En zij zeggen: U nemen wij aan, en in de nood zullen wij tot U vliesen en ons vertrouwen op U stellen, niemand is onze dan U.

En in het Nieuwe Testament gaat het in de Kerk al hetzelfde, onder alle natiën waar God Zijn Kerk heeft. Hij heeft Zijn Kerk onder alle tongen en volken gebracht, en daar komen zo gehele kerken onder het verbond, en zij doen belijdenis van de bediening des verbonds. God zegt, tot dat Zijn volk: *als u naar Mijn rechten leeft, in Mij gelooft, Mij belijdt, dan zal Ik tonen wat Ik allemaal voor u heb, Ik zal u zegenen, bewaren, helpen*. Daarvandaan hoort u dan die taal, zodat dat volk zegt: *Heden hebben wij God doen zeggen: Ik ben uw God, en u zult Mij tot een volk wezen; en God heeft ons doen zeggen: u bent onze God, en wij zijn Uw volk*, Deut. 26:17, 18.

En dan is er een derde wijze, op welke God de God van een volk is, en dat is uit kracht van het genadeverbond. Daar wordt Hij de God van een arm verloren goddeloos schepseltje, en dat gaat Hij ook onderwijzen: *dat is ook Mijn kind*, zegt God. Dat gaat dieper en inwendiger, dat heerlijke verbond, dat in alles zo wel geordineerd is, om Gods heil te doen zien. Dat verbond is zo, u kunt het niet anders wensen. Daar werkt de Vader door de Zoon, en de Vader en Zoon door de Geest. De Vader eist voldoening voor de schuld, de Zoon voldoet, en de Geest brengt de uitverkorene in het stondekje der minne in dat verbond, Hij doet ze het inwilligen. Welke namen draagt dat ver-

bond? Het wordt genoemd de vrederaad, een eeuwig verbond, een zoutverbond, een genadeverbond, omdat het van voren, in het midden, en in het einde genade is. Nu, uit kracht van dit verbond zeggen de inwoners van deze stad: *Deze God is onze God.*

U zult in uw hart denken: hier kunt u nu niet voorbij, of u moet ons eens zeggen wat het insluit en te zeggen is God tot zijn God te hebben. Dat is waar; span u een weinig in; het sluit dit in:

1. Ten eerste, als God uit kracht van het genadeverbond iemands God is, dan is Hij mét zo'n schepseltje, Hij is niet tegen dat volk. *Grimmigheid*, zegt God, *is bij Mij niet, Ik behoud de toorn niet in eeuwigheid, uw zonden maken geen altoosdurende scheiding*, Jesaja 27:4. Hij is onze Vrede, kunnen zij zeggen, Hij is onze Verzoening. De een bouwde eens een altaar, en die zei: *De HEERE is mijn Banier*. Een ander zei: *De HEERE is vrede*, Hij is mijn verzoend God. God kan uw of mijn God niet zijn, zonder dat er verzoening geschiedt. God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, 2 Kor. 5:19. Zie daar, God is met hen bevredigd, Hij is hun vijand niet, maar Hij is hun vriend, en zij zijn vrienden en vriendinnen Gods geworden.
2. Ook kan God niemands God zijn uit kracht van het genadeverbond, of Hij moet hem veranderd hebben, Zijn beeld in hem hersteld hebben. Hij is anders niemands God; Hij is geen God van die geestelijke doden, maar van de geestelijke levenden. Wiens God Hij is, zijn hart moet veranderd worden en vernieuwd, het moet weer gemaakt worden naar de !gelijkenis Gods, Ef. 4 en Kol. 3. Hij zet er Zijn stempels, Zijn beeld weer in. Daar staan zij weer zo schoon versierd voor God in een behaaglijke wandel. Hij maakt ze als der Goddelijke natuur deelachtig, 2 Petrus 1:4, en 2 Kor. 3:18: zij worden allengskens heerlijker, allengskens meer naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd. Dat is het tweede: Hij heeft ze herschapen, zij gelijken weer naar die God.
3. Wiens God Hij is uit kracht van het genadeverbond: *geheel het Wezen Gods is onze*, kan zo een zeggen, al gaat God dikwijls een weg met hen in, die als onbegrijpelijk is, en al zegt de wereld: arme kinderen Gods, wat hebt u toch? Zij hebben dikwijls in heel de wereld niet één voetje land dat hun eigen is; ja, zeggen zij evenwel, *wij zijn niet arm, God is onze Schat. De HEERE is mijn Deel*, Klaagl. 3:24. Levi's deel is God. *Welgelukzalig is het volk, welks God de HEERE is*, Psalm 33:12. *God*, zeggen ze, *is de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid*, Psalm 73:26. God is mijn Deel en mijn Heil, Psalm 35:3. Zij hebben gemeenschap, aan Vader, Zoon, en Heilige Geest, 1 Joh. 1:3. Als het hun alles ontvalt, en heel de wereld hen niet helpen kan, dan hebben zij God nog.
4. Uit kracht van het genadeverbond is de Drie-enige God hun God, in Zijn Personen, in Zijn huishouding, in Zijn werken en beloften. Heeft God de Vader een vrijmachtige verkiezing, een Vaderlijke ontferming, een eeuwige liefde: dat heeft Hij voor mij, kan zo een zeggen. Is de Zoon de Borg, heeft Hij Zijn borgtocht volbracht, heeft Hij een verworven zaligheid en voorbede: het is voor mij. Maakt de Heilige Geest het stenen hart tot een vlezen hart, getuigt Hij aan de ziel, is Hij een onderpand en een Trooster, leidt Hij Zijn volk, blijft Hij eeuwig bij hen: dat is alles voor mij. Daarom laat God Zich als een Drie-enig God in het Woord bekend maken, en in het Nieuwe Testament worden de bondelingen met zulk een nadruk gedoopt in de Naam van de Drie-enige God, en van elke Persoon in het bijzonder. Wiens God Hij is: de beloften zijn uwe.
5. Verder brengt het mee dat al de volmaaktheden die God bezit, uwe zijn. Wat heeft Hij schone volmaaktheden! Het is al uwe: Zijn goedheid om u van tijd tot tijd te

verkwikken, Zijn algenoegzaamheid om van tijd tot tijd uw gebrek eens te vervullen. Zijn wijsheid om u zo wijs te leiden, Zijn macht om u te ondersteunen in uw zwakheid, Zijn trouw opdat u van Hem zoudt kunnen melden dat u zulk een grondvest in Hem vindt, Zijn rechtvaardigheid om uw wraak te wreken aan uw vijanden. Al Zijn volmaaktheden zijn voor u, Zijn genade om buiten en boven, ja tegen uw verdiensten aan u wel te doen. Dat alles is uw deel.

6. Dan brengt het mee, dat al de goederen en beloften, die in geheel de Bijbel staan, uwe zijn, daar hebt u deel aan: aan het goud, beproefd komende uit het vuur, aan de ogenzalf, aan de lange witte klederen, aan de melk en wijn, zonder geld en prijs, Jesaja 55 en Openb. 3. Ja, u hebt deel aan de goederen van geheel de wereld: *Want alles is uwe*, zei Paulus, *hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Céfas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle uwe*, 1 Kor. 3:21, 22. Wordt geen dienstknechten van mensen, 1 Kor. 7:23. Het is alles uwe: vrome mensen, begaafde predikanten, overheden en machten, tegenwoordige en toekomstige dingen, leven en dood, alles is uwe; doch u bent van Christus, en Christus is Gods, 1 Kor. 3:23. God gaf een Kanaän aan de Joden, maar aan het volk van deze Stad, aan al Zijn kinderen in geheel de wereld, aan hen geeft Hij het alles. Hij is de Behouder van alle mensen, maar bijzonder van Zijn volk, Hij doet ze uitnemend veel goed. De hemel is uwe, volk van God, de aarde is uwe, ja de duivel, de engelen, het is alles uwe, het moet alles voor u zijn, elk in zijn soort.

Geliefden, Gods kinderen zijn schatrijke mensen; ik heb het alles, kunnen zij met een Jakob zeggen, omdat zij Gods zijn. En als God noch mensen op aarde niet meer voor hen zijn, dan gaan zij naar de hemel. Zon, maan en sterren, het is alles voor dat volk, doch niet voor de goddelozen, maar voor Zijn volk, opdat zij zouden kunnen zeggen: *dat heeft mijn Schepper voor mij gegeven*. Zij zijn erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus, Rom. 8:17. Geheel de regering en voorzienigheid Gods is voor dat volk. Dat God aan het roer zit, is voor Zijn volk. Dat God de ark stuurde, was voor Noach. Dat God de wereld en de kerk regeert, dat is voor Zijn volk. Zij kunnen tegen de vijanden zeggen als Jozef: *Gijlieden wel, u hebt kwaad tegen mij gedacht, doch God heeft dat ten goede gedacht*, Gen. 50:20. De goede vijgen moesten eerst uit het land gaan: waarom? U ten goede, zei God, Jer. 24:5. *En wij weten, dat dengenen die God liefhebben, alle dingen en overal moeten medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn*, Rom. 8:28.

7. Nog eens, het is dit: in de tijd deel te hebben aan de voorsmaken van het eeuwig leven. Daarna brengt Hij ze tot een eeuwig geluk. Hier kan God ze tot juichens toe brengen, tot opspringens toe. *Het is mij zo goed*, zeggen zij, nabij God te wezen, in de binnenkameren gebracht te worden, met de flessen en appels ondersteund te worden, Psalm 73:28. Het is heerlijk; u zult er elk op uw stondekje ook al iets van krijgen. Waar? Waar u eens vertroost zult worden. En als God hier in de kerk niets meer voor u zal hebben, dan zal Hij in de eeuwigheid nog vóór u zijn. Als het hier alles ophoudt, kan een bondgenoot van God zeggen: *Wat mij verkwikken kan, is: dan zal ik eeuwiglijk en altoos bij de HEERE wezen*.

Wat is dat te zeggen, dat Hij *eeuwiglijk en altoos* hun God is?

1. Ten eerste, zolang als er tijd zal zijn en als men eeuwen tellen kan, zal dat waar zijn in de kerk. Sedert dat deze Psalm gemaakt is, zo is er al drieduizend jaar, min of meer, verlopen.
2. Zolang u de tijd niet uitgediend hebt, zolang als u in de tijd bent.

3. Als de tijd uitgediend heeft, als er geen zon meer opgaan zal, dan zal God nog bij u zijn, en uw God zijn, Openb. 21:23. *Dan zal God alles in allen wezen*, 1 Kor. 15:28.

III. Deze twee stukken dringen Gods kinderen nu aan tegen de vijanden, met te zeggen: *Want Deze is onze God*. Staak nu uw gewoel, willen zij zeggen, houd op, u verliest of u loopt zo in het vuur, val ons niet lastig, zie van ons af, tast ons niet aan, het zal u niet gelukken, u zult verbroken worden; also weinig kunt u voor God bestaan als een stoppel voor het vuur, en als een kafje voor de wind; u zult verstrooid worden, zo u tegen ons woelt, God zal u verbreken.

Dat is nu: *Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos*. Hebt u deel aan deze God, zie naar geen andere om. Dat zegt een vader tegen zijn kind, een predikant tegen zijn gemeente. Verblijd u in die beschouwing, wàt u ontmoet. God zegt: *Ik zal u, niet begeven en Ik zal u niet verlaten*, Hebr. 13:5. Maak daar staat op: Laat uw wezen achter, Ik zal hen verzorgen en in het leven behouden, en laat uw weduwen op Mij vertrouwen, Ik zal ze onderhouden, en zie dan naar geen ander om, u zult genoeg aan Mij vinden, Jer. 49:11. En van Sion zal gezegd worden: *Die en die is daarin geboren; en de Allerhoogste Zelf zal haar bevestigen*, Psalm 87:5.

*Uit hen zal altijd iemand komen voort,
Om den nakomers te leren Uw woord,
Ende de goedigheid hoog geprezen,
Van U bewezen.*

Psalm 22:16

Toepassing

Daar hebt u dan onze drie stukken. Mogen wij nog wat tot u spreken, nog een woord van toepassing, tot opwekking?

Zij kunnen het niet allen nazeggen, die hier zijn. U kunt niet allen in kracht en waarheid zeggen: *Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos*.

Zondaar, burgerlijk of goddeloos mens, het raakt u niet. U zult zeggen: dat zeggen is hard; en wij moeten er evenwel bij blijven. U hebt er geen deel noch part noch lot aan, de snoeren zijn u in die liefelijke plaats niet gevallen. U zou kunnen zeggen: dat ambt, dat huis, dat hof, dat stuk geld, dat juweel is mijne; maar u kunt niet zeggen: *God is mijne*. Hij is de uwe ook niet, Hij is uw vijand, Hij is tegen u, Hij is niet vóór u, en wie of wat zal er dan voor u wezen, en wie of wat is dan niet tegen u? De hemel en de hel is tegen u, en de ganse aarde, geheel het schepsel is tegen u gewapend. Kreeg het de vrijheid, het stortte u in het verderf, zodat u er in eeuwigheid niet weer uitkwam. God is uw God niet (u weet het wel), u houdt het met Hem niet, noch met Zijn zaak, noch met Zijn volk.

Ik houd van dat volk niet, zegt u, *die zo teder leven, zo dicht bij God zoeken te leven*. Ja, als u uw hart rechtuit zoudt spreken, zo moet u zeggen: ik wilde dat er niemand was die het met Hem hield, ik wilde dat er niemand Hem zocht, ik ben boos als iemand van de mijnen het met God houdt. Al was het dat God Zijn eigen kind riep, een zondaar zou boos zijn, en zeggen: omdat u het met God houdt en Hem vreest, daarom mag ik u niet zien. Deze God is uw God niet, zondaar, u hebt er geen deel aan tot in eeuwigheid als u zo blijft, maar Hij zal tot u zeggen: *Lo-Ammi, Mijn volk niet, Lo-Ruchama, de niet ontfermde*.

Zegt u: *u zegt dat zo ronduit, zou het ons niet raken?*

O, dat u eens in het eenzame ging en zei: Zou het voor ons niet zijn? Ik heb dat daar gehoord, en het is als een donderslag op mijn hart gekomen: ik was daar in de kerk, en dat woord dat ik hoorde, raakte mij niet; ik kan er niet van rusten! Was het zo met u,

het zou u kunnen geraakt hebben, en het zou u nog kunnen raken, onder Gods zegen zou het u tot verlegenheid kunnen brengen. Raakte het u zo, wat was dan deze dag u een gezegende dag! Dat u zeide: *ach God, ik ben zo bedroefd dat ik er geen deel aan heb, ik kan niet rusten; ach, wou u ook mijn God wezen!* Geliefden, dan ging het u wel, en het zou u gezegend raken. Ga, leg u voor de pijlen.

Ja, hier zal misschien een zwaarmoedig hart zeggen: *het raakt mij wellicht niet*. De besten zeggen: *ik vind het niet*.

En de slechtsten zeggen: *het raakt mij, ik heb er ook deel aan*. Terwijl de slechte mensen moesten zeggen: *ik heb er geen deel aan*.

U moeten wij een weinigje behandelen, die vreest dat u er geen deel aan hebt, en wat nader tot uw hart komen.

1. Ten eerste, als u er deel aan hebt, zo zult u dit ondervonden hebben: dat u van nature onder een ander verbond lag, onder een verbroken verbond; u zult een gezicht van uw verloren toestand gekregen hebben, en in dat gezicht en in de verlegenheid van uw hart zult u gezegd hebben: ik ben slechts waard de wraak van dat verbond te ondergaan en eeuwig vervloekt te zijn, want ik heb het verbond overtreden als Adam, Hoséa 6:7. Hoe rechtvaardig, Heere, al smeed U mij weg.

Ik weet wel en moet bekennen voortaan,

Dat ik in ongerecht'heid ben geboren;

Ook staat mij dit tot allen tijd wel voren,

Dat mijn moeder in zond' mij heeft ontvaan. Psalm 51:3, Datheen

2. Die God tot hun God hebben uit kracht van het genadeverbond, die verbraken het verbond met de duivel, met de wereld, met de zonden, en met hun eigen zelf. U maakt mij maar ijdel, zeggen zij, u maakt dat ik mijn hart maar kwijt raak, en zij voelen in hun ziel oneindige begeerten, die met geen eindig goed te vervullen zijn, en daar gaan zij hun rechteroog uitsteken, en hun rechterhand en rechtervoet afkappen, hun bemindste zonden moeten weg, ja zelfs hun deugden, om daarop te bestaan, zijn niets: *Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijck kleed*, zeggen ze, Jesaja 64:6, ik scheid ervan; ik ben verbonden geweest met zulke goddelozen, ik breek mij eraf.

3. Ook zult u dit kennen: Heere, ik stel mij voor U; zou u mijn Bondsgod toch willen zijn! Mag ik Uw kind zijn? Ik wil in Uw verbond niet komen dan op een rechte wijze, en langs de rechte weg: langs de weg van ontdekking aan mijzelf, langs de weg van tranen, strijd, worstelingen, geloof. Ik zou niet voldaan wezen als het anders was. Laat ik op de rechte wijze in Uw verbond komen! Zou U mijn God in Christus wel willen zijn, Heere, zeggen zij.

En God zegt: *zou u Mij wel tot een volk willen zijn?*

Ach ja, zeggen zij, anderen mogen dienen wie zij willen, ik zou zo graag God dienen.

Meent u het? Zegt God.

Ach ja, Heere, zeggen zij, toets mij, daar is mijn hart eens voor al, voor eeuwig geef ik het U in Uw hand, en ik zeg: de HEERE is God, de HEERE alleen is God, Israëls God is God, de God dan Elia is God; ik kies U bedaard, bedachtzaam, oprecht, en ik beding niets uit dan alleen achtervolgende genade om voor U te wandelen. Kent u het?

4. Wier God Hij is, die zeggen: de Middelaar van dat verbond, Die de God des verbonds aan Zijn volk gegeven heeft, Die is mijn Hoofd, mijn Schat, de Fontein,

de Parel, door Welke ik deel aan dat verbond gekregen heb en aan God; Die is mijn Losser: Al wat aan Hem is, dat is gans begeerlijk, Hoogl. 5:16.

5. Zo een wil ook heilig leven en heilige daden vertonen, liefde en vreze Gods, Hem eren, zich aan God onderwerpen, Hem gehoorzamen. Is dat in uw hart?
6. Ach, de inwonende zonde, zegt zo een, die drukt mij, zij is tegen mijn wil en dank in mij overig, Heere, ik kan ze niet meester worden, Rom. 7. Ik kerm, worstel, strijd ertegen.
7. Kent u dit? Heere, ik kom dagelijks tot U, ik kan zonder U niet leven, ik ben ziek om U te hebben, om U schrei en schreeuw ik. Dat tonen zij duizendmaal. Ik wil mij aan U overgeven, ik ben met U tevreden; als u mij tot een God wilt zijn, leidt u mij dan naar Uw raad, maak, breek, bouw, plant, werp omver, doe alles met mij wat U belooft. Heeft dat ooit² in u omgegaan, of is het nog in zijn begin? Het kan wezen, dat u nu donker zijt, en met veel strijd, u zult het evenwel wel weten.
8. Kent u het: roem de vrije genade. Moest u dat wezen, één misschien uit duizend? Ach, zeggen zij die het gekregen hebben, *het is genade*. Daar sterven zij mee in hun mond. Doe ook zo. Het is als zij sterven hun laatste woord bijna: Christus en genade; het is, zeggen zij, door de genade Gods in Christus dat ik zalig word.
9. Nog eens, al hebt u zwakheden en struikelingen, geef de moed niet verloren, het verbond Gods staat vast in Zijn hand: O Mijn schapen, schapen Mijner weide, gij zijt mensen; maar Ik ben de HEERE uw God, spreekt de Heere HEERE, Ezech. 34:31.
10. Nog eens, maak geen meesterachtige gedachten over het doen Gods: dat kan Hij niet verdragen; wees u stil, laat God doen wat Hem behaagt, Hij is de getrouwe Schepper, vertrouw Hem alles toe, en beveelt Hem uw ziel met weldoen, 1 Petrus 4:19. Laat Hij u leiden naar Zijn raad; het past u dat gij u laat leiden.

Nu dan, wil Hij dan onzer verslagenen vele maken, gelijk daar in Frankrijk, waar ze als mest op de straten liggen: moet dat hier ook zo komen, geef u in de hand van God, Hij zal het wel maken, Hij zal u geleiden tot de dood toe. En hoe het dan zal gaan, als wij tot de dood geleid worden? Dat zullen wij in het vervolg misschien tonen, hoe God dan doet als Hij tot de dood toe Zijn volk leidt. Dan zal Hij niet rusten, voordat Hij al de vromen in het rijk der heerlijkheid gebracht zal hebben, *waar God dan alles in allen wezen zal, wat ik ons elk toewens!* Amen.

ZEVENENTWINTIGSTE PREEK over Psalm 48:15b

Hij zal ons geleiden tot den dood toe.

Wij lezen in de 33e Psalm in het 12e vers: *Welgelukzalig is het volk, welks God de HEERE is; het volk, dat Hij Zich ten erve heeft uitgevoren.*

U zult denken in uw hart: is er zulk een volk in de wereld? Ja het, er is zo'n volk in de wereld, dat met zijn hoopje kan zeggen, hetgeen er in de 16e Psalm staat: *De snoeren zijn mij gevallen in lieflijke plaatsen; de HEERE is het Deel mijner erve en mijns bekers*, vers 5, 6. *De HEERE is mijn Deel*, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen, Klaagl. 3:24. Is er zo'n volk? zult u in uw hart zeggen. Ja het, en het wordt genoemd een uitgevoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk, dat uit de duisternis geroepen is tot Gods wonderbaarlijk licht, om de deugden van de Heere te verkondigen, 1 Petrus 2:9. Iemand zal misschien in zijn hart denken: is er veel van dat slag van volk? Nee, het is maar een klein kuddeke, Lukas 12:32. Weinigen hebben het geluk om naar de hemel te wandelen, Matth. 7:14. *Velen zijn geroepen, maar weinigen uitgevoren*, Matth. 22:14.

U zult wellicht in uw hart denken: *is dat volk dan beter dan andere mensen, zijn zij gelukkiger dan andere mensen?*

Ja, dat zijn ze. Sálomo zegt in Spreuken 12:26: De rechtvaardige is voortreffelijker dan zijn naaste. En in Genesis 18 hebt u er een blijk van: als er tien rechtvaardigen geweest waren, zo zou God Sódóm gespaard hebben.

U zult in uw hart wellicht denken: maakt dat kleine kuddeke dat elkander niet maar zo wat wijs, zijn zij alleen het gelukkige en het zalige volk? Ja, zij zijn het alleen. In Matthéüs 5, van het eerste tot het twaalfde vers, hebt u vele zaligsprekingen over dat volk. En in de 32e Psalm, vergeleken met Romeinen 4, spreekt David die mensen ook zalig.

U zult in uw hart denken: *wel, wat is dan dat volks geluk? Zeg het mij dan eens wat het geluk van die mensen is.*

Jawel, dat is zo gemakkelijk niet eens te zeggen. Dat volks geluk is zoveel, dat men u dat niet gemakkelijk kan zeggen. Maar kom, span u een weinig in: wij zullen u er evenwel iets van zoeken te zeggen. Zij zijn zalig. Wanneer? Met dat zij opgewekt worden ten jongsten dage. Zij zullen niet opgewekt worden tot versmaadheden, maar ten eeuwigen leven, tot heerlijkheid en tot blijdschap, Dan. 12:2. Zij zullen zalig zijn in de dag des oordeels, als zovele duizenden rampzalig zullen wezen. Waar zal daar hun zaligheid in bestaan? Daarin, dat zij gesteld zullen worden aan Gods rechterhand, en daar zullen zij zulk een zalig vonnis en uitspraak ontvangen, gelijk u kunt zien in Matthéüs 25:34. En zij zijn het ook in de eindeloze eeuwigheid.

U moet niet denken dat dat een kunstig verdicht stuk is, in de hemel zalig te wezen. Al is 't dat het geen oog gezien, noch een oor gehoord heeft, en het in 's mensen hart niet is opgeklommen, wat God bereid heeft dien, die Hem liefhebben, en weggelegd voor die Hem vrezen, Psalm 31:20, 1 Kor. 2:9; al staat ervan: *Het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen*, 1 Joh. 3:2, denk daarom evenwel niet dat het een kunstig verdichtsel is. Nee, Gods kinderen hebben er hier de eerstelingen en voorsmaakjes al van, in dat nieuwe leven dat zij van God ontvangen hebben, in die gegronde en levende hope, in die Godvruchtige wandel, in die zoete blijdschap, in die stille vrede die zij in hun hart genieten, en in dat heerlijke licht dat zij van tijd tot tijd eens

genieten. O, zij hebben zoveel van de hemel op de aarde, zodat zij moeten zeggen: *hoe goed dat het hier is, het zou evenwel nog beter voor Uw troon wezen, Heere*. Wat genieten zij daar voor een geluk? Daar zijn zij bij de zalige Drie-enige God, Die kennen zij volmaakt, en op een volmaakte wijze beminnen zij Hem, zodat er geen zonde of verdorvenheid in hun hart is noch oprijst. Daar behoeven zij niet te klagen: Als ik het goede wil, zo ligt het kwade mij bij, Rom. 7:21. Ja, zij zullen daar niet alleen de drie-enige God kennen en zich in Hem verlustigen en Hem grootmaken, maar zij zullen daar ook nabij Hem leven.

U zult zeggen: *Is dat ál dat volks geluk, dat ze hierná hebben? U spreekt zo groot van hun geluk, maar het is alles hierna; zijn ze dan in de tijd niet gelukkig?*

Ja, op de wereld zijn zij ook gelukkig in hun voorspoed, die God hun in Zijn voorzienigheid geeft: het werkt hun alles mede ten goede, ja het moet hen alles medewerken ten goede, Rom. 8:28. Zie het in een Abraham, Izak, Jakob.

Ja, gebeurt het eens dat de voorspoed hun ontbreekt, hoe gaat het dan in de druk en tegenspoed? Dan wentelen zij hun weg op God, Die het maakt voor hen, Psalm 37:5. De goede hand, die in de voorspoed met hen is, die is ook in de tegenspoed met hen, zodat zij tegen de vijanden wel kunnen zeggen hetgeen Jozef tegen zijn broeders zei: gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht, doch God heeft dat ten goede gedacht, Gen. 50:20. En hetgeen Israël zei onder Ahasvéros: op diezelfde dag, als de vijanden over ons meenden te heersen, zo hebben wij geheerst over onze haters, zo is het omgekeerd, Esther 9:1. Zij mogen wel in vuur en door het water gaan op de getrouwe voorzienigheid Gods, op dat woord: *Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult u niet verbranden en de vlam zal u niet aansteken. Want Ik ben de HEERE uw God, de Heilige Israëls, uw Heiland*, Jesaja 43:2, 3. En vrees dan niet, want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten, Hebr. 13:5. *Alle dingen moeten u medewerken ten goede*, Rom. 8:28. Ik heb die goede vijgen, zei God, vooruitgezonden en weggeschikt naar het land der Chaldeeën, ten goede, Jer. 24:5. Ja, dan kunnen zij zeggen, al is het dat de pest komt, deze God, onze God, Die in de voorspoed met ons geweest is, Die zal in de tegenspoed ons ook niet verlaten. Die God, voor Wie de koningen en elk schrikken moeten, want Hij doet de scepters en alles voor Hem buigen, die God zal voor geen koning of prins wijken: wat behoeven wij dan te vrezen, als die God met ons is?

Ja maar, zegt een kind van God, *ik moet nog door dat nare, in die vallei der schaduw des doods*.

Wel, denk dan: God heeft mij weten te brengen door al het moeilijke, Hij zal mij door dat laatste ook wel helpen. Zo beginnen zij in hun hart moed te scheppen, en te zeggen met deze Psalmist: *Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe*.

De christelijke gemeente kan het weten, dat wij over het eerste lid van dit vers laatst gesproken hebben. Toen zeiden wij, dat ons nog over was het laatste lid, namelijk: *Hij zal ons geleiden tot den dood toe*. Wij hebben laatst de inhoud van de ganse Psalm u doen zien, van vers tot vers. Wij kunnen ons thans daar niet mee ophouden.

Wij zullen zo meteen het stuk in de hand nemen, waar wij in te zien hebben:

- I. De grote weldaad: *Hij zal ons geleiden*.
- II. Hoelang die leiding duren zal, en waar ze zal ophouden: *Hij zal ons geleiden tot den dood toe*.

- III. Dat zij met recht konden zeggen: *Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos*; laat ons nu naar geen ander omzien, wij zijn met Hem ten volle tevreden.

Dat zijn onze drie zaken. Ach, dat u het in uw hart weglegde, en ik ook!

- Ten eerste, de grote weldaad die God hen deed: *Hij zou ze leiden*.
- Dan, hoelang het duren zou: *tot de dood toe*.
- Ten laatste: nu hadden zij genoeg aan God, nu waren zij weltevreden.

I. Wat het eerste aangaat, zij spreken van een Hij. Wie is die Hij? Het is die Hij, van Wie zij tevoren gesproken hadden, en gezegd: *Deze God is onze God*. Het is God de Vader, Zoon en Heilige Geest. Het is die God, aan Wie wij ons opgedragen hebben. Het is die Hij, Die wij ons verkozen hebben tot onze God, aan Wie wij ons sterk verbonden hebben; die Hij, Die zulke gerichten geoefend heeft onder de vijanden als zij ons lastig vielen; die Hij, Die ons zovele verlossingen teweeggebracht heeft. Het is de Waarachtige, de Getrouwe, de Algenoegzame, de Machtige.

Maar wat zou die Hij nu doen? *Hij zal ons geleiden*.

- Dat kan ontleend zijn aan een generaal of een overste in een leger, van wie elke soldaat zegt: dat is onze overste, die ons leiden zal tegen onze vijanden in het leger, die ons weder zal brengen in onze legerplaats, evenals Mozes en Jozua bij het volk waren, die de vorsten van de heiren des HEEREN waren, die verschrikkelijk als slagorden met banieren waren. Neemt u het zo, dan is het de Drie-enige God, als de Vorst van al het volk Gods, om hen te leiden, als hun overste Leidsman, Hebr. 12:2. Hij is de overste Krijgsman, des HEEREN Naam is Krijgsman, Exod. 15:3. En Zijn volk is verschrikkelijk als slagorden met banieren, Hoogl. 6:10; de Sulammith is als een rei van twee heiren, vers 13. Zij zijn zeer wel aangegord, en de Koning gaat voor hun aangezicht heen.
- Het kan ook ontleend zijn aan een vreemdelingetje: hij heeft een leidsman, die hem de streken van het land wijst. Zo ging het met Jakob en met Israël in de woestijn; zij zeiden tegen Mozes' schoonvader: blijf toch bij, ons, geleid ons in deze woestijn, en u zult ons tot ogen wezen. Is God nu de Leidsman niet? Zij beleden het openlijk, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren, Hebr. 11:13. Wat zeiden zij daarmee? Wij zijn niet thuis, wij hebben een ander vaderland, wij moeten boven bij God zijn. Nu, de Drie-enige God is de Leidsman van Zijn volk, Hij leidt ze door en naar Zijn raad, Psalm 73:24.
- Nog eens, het beeld kan ontleend zijn aan een herder. De man gaat zijn kudde leiden, hij leidt ze van de ene weg tot de andere, van de ene akker tot de andere; hij is zijn kudde trouw; hij heeft ze lief; hij zoekt ze te bewaren en te beschermen. Zo is de Drie-enige God als een Herder. *Hij kent Zijn schapen*, Joh. 10:14. Hij tekent ze, Hij volbrengt Zijn kracht in hun zwakheid, Hij heeft ze lief, het gekrookte rietje zal Hij niet verbreken, maar Hij verbindt het, Hij leidt ze met een zachte hand: ach Mijn lam, zegt God, Ik zal u nigte te veel slaan, en geef .Ik u eens een klein slagje, het is uit liefde, want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, Hebr. 12:6. Hij voegt Zich naar de gang van het werk. Ik zal u niet overhaasten, zegt God, Ik wil het werk niet in één week gedaan hebben; Ik zal Mijzelf ook niet overhaasten, maar Ik zal Mij op Mijn gemak als Leidsman voegen naar de gang van het werk. In Psalm 23 zei David: ach, u voert mij zo zachtken aan zeer stille wateren, vers 2.
- Het beeld kan ontleend wezen aan een moeder, die haar teder kind bij de hand neemt: hoe houdt ze het kind vast! Zulke ontferming zult u bij de Heere vinden. *Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over*

degenen, die Hem vrezen, Psalm 103:13. Het is gelijk een moeder, Jesaja 49: Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over den zoon haars buiks? Ofschoon dezen vergaten, zo zal Ik toch uwer niet vergeten, vers 15.

- Het beeld kan genomen wezen van een onkundige: hij heeft een leidsman nodig. Wij zijn ook zulke onkundigen: de Drie-enige God hebben wij nodig, om ons te leiden en te leren. De Koning moest eens zeggen: *O onverstandigen en dragen van hart, hoelang zal Ik nog bij u wezen?* Lukas 24:25. *Ben Ik zo lang bij u geweest, en hebt gij Mij noch Mijn Vader gekend?* Joh. 14:9.

Leer mij, Heere, zeggen zij, Uw wegen,

Die Gij wilt dat ik zal gaan.

Tot dezelve maak genegen

Mij en doe mij die verstaan! Psalm 25:2, Datheen

- Het beeld kan ontleend zijn aan een blinde: er moet iemand komen, die hem leidt, of hij weet niet te gaan. Die beloften heeft God ook aan, Zijn volk gedaan, Jesaja 43: Ik zal, zegt Hij, de blinden leiden door deni weg, dien zij niet geweten hebben, Ik zal hen doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen en Ik zal hen niet verlaten, vers 16. T
- Ten laatste, kan het ontleend zijn aan een huisman, die zijn vrouw leidt, de huisvrouw van zijn jeugd: hij leidt ze zo trouw, hij wil geen verlater van haar wezen. Zo zal ook de Drie-enige God Zich tonen aan Zijn volk te zijn een Leidsman: Uw Maker is uw Man, staat er in Jesaja 54:5. En zij worden genoemd *de bruid en de vrouw des Lams*, Openb. 21:9.

U zult zeggen: is er anders niet in die leiding? Ja, er is nog veel meer in.

De Drie-enige God, Die heeft nu de leiding Zelf! U hebt de vergelijkingen gezien, maar hoe is het met de leiding zelf? God leidt Zijn Kerk en volk nu eens op een buitengewone wijze, en dan weer op een gewone wijze.

- Soms doet God het op een extraordinaire wijze. Zo deed God omtrent de richters, en de protestanten en grote reformatoren, en de apostelen die de eerste stichters der kerk waren, gelijk wij zien in Simson, Jefta, Barak, Debora, en Pínehas die in zijn ijvergeest er zo velen doodde (maar dat mogen wij niet navolgen).
- En dan is er een ordinaire leiding, en die is of naar het uitwendige of naar het inwendige, die is algemeen of zij is zaligmakend. God heeft Zijn inwendige of Zijn uitwendige leidingen.
 - De uitwendige, daar zijn alle mensen tegelijk onder; daar heeft God een ordinaire koers van Zijn voorzienigheid die Hij houdt over alle mensen: in het beroep, in het huwelijk, in het huisgezin. Daar zijn zij allen in die op de wereld leven. Onder die leiding Gods hebben zij in hun hart, hetgeen Abraham in zijn mond had: *Op den berg des HEEREN zal het voorzien worden*, Gen. 22:14. De HEERE zal over mij brengen en volbrengen, dat Hij over mij bescheiden heeft, en over mijn kinderen en huis, Job 23:14. Het werkt alles naar den raad van Zijn wil, Ef. 1:11.
 - Maar er is ook een zaligmakende leiding Gods, die geschiedt alleen aan de uitverkoren mensen, en die geschiedt dan, als God in Zijn vrije genade, uit kracht van de verdiensten van Christus, krachtiger door Zijn Geest in hen begint te werken. En dat begint God zo:

1. Ten eerste, dat Hij ze over hun natuurweg begint bekommerd te maken. Lieve God, zeggen ze, hoe heb ik gewandeld, en waar ga ik naartoe! Toen God ze een

gezicht gaf van hun natuurstaat, toen deed Hij ze zien dat zij op een dwaalweg waren, waarop zij nooit, zo zij erop bleven, konden terechtkomen. In mijn natuurlijk leven kan ik nooit terechtkomen; ik heb, zeggen zij, een duivels leven geleefd. En daar houdt de Heere hen staande, en Hij brengt ze tot overleggen: *wat nu gedaan? Ach God, welke weg moet ik op?*

2. Ook doet de Heere hen begrijpen: blijf ik op deze weg, daar is niet dan het uiterste gevaar. Heere, daar is de duivel, de wereld, mijn eigen verdorvenheden: het spant allemaal, samen om mij te verderven. De duivel zoekt mij maar in vrede te houden, die sust mij, en komt er iets wat mij ontroert, hij heeft argumenten om mij te stillen. De wereld verleidt mij ook, zij sust mij en zij verraadt, zij lacht toe, en zij steekt dood. Mijn eigen hart, ach Heere, het is zo listig, het is ondoorgrondelijk kwaad, het leidt mij gedurig terzijde af, het is zo vol begeerlijkheden dat het kriélt van allerlei begeerlijkheden, het ontvangt en het baart alle dagen zonde, jak. 1:15. Er gaat geen uur bijna voorbij of ik heb al overtreden, Heere, het spant op deze weg alles tezamen wat er is, om mij te verderven.
3. Dan doet God ze zien dat er een betere weg is. Heere, zeggen zij, ik zie het voor mijn ogen, dat er mensen zijn die op een betere weg wandelen; ik lees het in de Bijbel; ik hoor ook in de kerk een betere weg beschrijven; ik ben zo dwaas niet of ik zie het wel dat er een oud en goed pad is. Zo lezen we in Jeremia 6:16: ze zouden staan op de wegen, en vragen naar de oude paden, waar en welke de oude en de goede weg was. Ik zie een weg, zeggen zij, van bekering, geloof, godsvrucht, en ik zie: ik ben er niet op.
4. Het vierde is: ik kan er niet op komen of ik moet erop gebracht worden, ik ben krachteloos en onmachtig om mijzelf erop te helpen; al neem ik al voor en beloof ik dat ik erop wandelen zal, vorder ik de ene week wat, de andere ga ik weer achteruit, ik kan niet doen wat ik beloofd en voorgenomen had. Wat ben ik onder de heerschappij der zonden, wat ben ik aan kleinigheden en aan grote dingen vast! Ik ben vervoerd, eer ik het weet.
5. Dan brengt God ze op hun hart, dat ze onwillig zijn van nature; al wilde God, zeggen ze, zo Hij mij niet gewillig maakte, ik zou niet willen. In Matthéüs 23:37: hoe dikwijls heb Ik u willen vergaderen, maar u hebt niet gewild. Het willen, dat is ook het werk Gods, Filipp. 2:13.
6. Nog eens, dat schepseltje zo staande, zo komt God krachtdadig werken; met Zijn genadige en krachtdadige hand brengt Hij het over. Dat werk gaat dan niet weer over, maar dat goede werk blijft en wordt voleindigd, Filipp. 1:6. *Hoelang*, zegt God, *hinkt gij op twee gedachten? Houd op*. En onder Gods zegen krijgen zij door te breken, en zij gaan zich van hun vorig gezelschap afscheiden, zij zeggen het op. Uw spot, zeggen zij, zal ik dragen, en zij geven God ere dat Hij hen heeft overgebracht, en zij zeggen tot hun gezelschap: ik wilde dat u was als ik! Dat is dat leiden. God brengt ze krachtdadig op de weg naar de hemel van de kwade weg af, en daar gaan zij nu op wandelen. *Dat is erdoor*, Heere, zeggen zij, *hoe blij ben ik dat ik de keus gedaan heb om het geheel met U te houden*. Daar valt een pak van hun hart, sedert dat zij die verklaring voor God en mensen gedaan hebben.
7. Dan zegt God: Ik heb u op die weg niet gebracht opdat u daar nu alleen op blijven zou, nee, maar Ik, Die er u op gebracht heb, zal u ook bekwaam maken om erop te blijven, Ik zal u in Mijn kracht bewaren, Ik zal u niet begeven noch verlaten, Ik zal u niet alleen laten. Ik ben met u, vrees dan niet, gij wormken Jakobs, gij volksken Israëls, Jesaja 41:14. Al is het dat u eens valt, u zult niet geheel vervallen noch weggeworpen worden, Ik zal u ondersteunen en Mijn hand aan uw werk houden, Psalm 37:24. Er is geen diepte te diep, noch hoogte te hoog, waar Ik u niet door

kan helpen; wel, vertrouw het Mij toe, dat Ik het goede werk in u begonnen, niet zal laten varen, maar het zal voleindigen, Filipp. 1:6.

8. Dan schiet er in dat hart een wonderlijke blijdschap en dankzegging, zodat zij beginnen te zeggen en uit te roepen: *Wel Heere, dit is mij te hoog en te wonderbaar. Brengt u mij op het pad der rechtvaardigen, dat gelijk een schijnend licht is?* Spr. 4:18. Is mijn ziel het ontkomen? Wat zal ik U vergelden? Daar overstelpt hun hart als van liefde en dankzegging over de goedheid en de wijsheid Gods.
9. Voor 't laatste; ach, zegt God, alle leidingen (als een leidsman iemand leidt), die hebben dat eigen, dat er een einde aan komt: of ze geven die zij leiden een beetje rust, of er komt een einde. Zo gaat het met een overste in het leger, met een herder, met iemand die een blinde leidt of een vreemdeling, of een moeder die haar kind leidt; zij geven het eens wat verademing, wat rust. Nu, *deze God, onze God*, kunnen zij zeggen, *Die leidt ons naar het einde van ons pad*. Want Hij brengt ze uit hun vreemdelingschap in die stad die fundamenten heeft. *Hij leidt ze tot den dood toe*.

II. U zult zeggen: *tot de dood toe, wat wil dat zeggen?*

Wel, moet dan die genadige Leidsman met het werk ophouden? Kan Hij ze dan niet meer achtervolgen? Is God als een Mozes, die de leiding van het volk Israël moest overlaten. aan Jozua, toen hij ging sterven? Nee, zo is God niet, maar Hij leidt ze tot aan, tot in, tot over de dood. Span u nog een weinig in: *tot den dood toe te leiden*, dat heeft drieërlei zin.

- Eerst zegt God: Ik leid u tot de dood; dat is: Ik zal u leiden zolang als u leeft, tot uw doodsbed toe.
 - Ten tweede, op uw doodsbed zal Ik uw Leidsman zijn, als u daar met de dood ligt en worstelt.
 - Ten derde, als u de dood ondergaan hebt, dan zal Ik u over en achter de dood nog leiden. Is het dan nog niet genoeg? Ik zeg: tot aan de dood, in de dood, (als u uit de tijd zult wezen) na de dood, zal Ik uw Leidsman wezen.
1. Ach volk, zegt God, vertrouw uw zaak dan aan Mij toe, al wat u ontmoet, Ik zal uw Leidsman wezen; al wat u ontmoet, is Mijn beschikking; de hand Gods beschikt het alles, het goede en het kwade: *Ik formeer het licht en schep de duisternis; Ik maak den vrede en schep het kwaad, Ik, de HEERE, doe al deze dingen*, Jesaja 45:7: *Gaat niet uit den mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?* Klaagl. 3:38. Ach volk, zegt God, ziet u Mij niet? Ik leid u in al wat u ontmoet, en Ik zal het voortzetten totdat u sterft, u zult onder Mijn nauwe voorzienigheid zijn en blijven tot uw dood toe, niet alleen naar uw lichaam, maar ook naar uw ziel; als Ik u op de weg des levens gebracht heb, dan zal Ik u zoveel genade geven, dat u genoeg zult hebben om ten hemel binnen te komen. Dàn zal Ik u eens raad geven, dån zal Ik u eens nabij zijn, dån zal Ik u eens aanmoedigen, dån zal Ik u eens ondersteunen, dån zal Ik u eens verkwikken, en Ik zal u in Mijn kracht doen blijven, al kwam geheel de hel tegen u, al veranderde de aarde haar plaats, al werden de bergen verzet in het hart der zeeën, Psalm 46:3. Ik zal zeggen: vrees niet, al vielen er duizenden aan uw linkerhand, en tien duizenden aan uw rechterhand, Psalm 91:7. Ik zal zeggen: *u bent Mijn kind, Ik ben uw Heil, u bent naar Mijn Naam genoemd*.

2. Dat is het niet alleen, dat Ik u niet verlaten zal, en dat Ik bij u zal zijn, dat is, *tot de dood*. Maar allerliefste Heere, wanneer ik dat geloof, dat u zolang bij mij zult zijn: ik moet *in de dood*, die nare vallei moet ik in; daartegen is geen hoger beroep; en misschien komt er wel een pest, niemand zal dan aan mijn bed durven zijn of mij durven naderen; hoe zal ik het dan maken?

Ik, zegt God, zal in de dood bij u zijn, als u daar ligt en sterft.

Hoe zal dat wezen, zult u zeggen, wie weet hoe dat is? Wij hebben dat elk nog niet ondergaan, maar al hebben wij het niet ondergaan, wij zullen het u evenwel klaar doen begrijpen.

- Ten eerste; als Ik u *in* die nare vallei leid, zegt God, zal Ik dicht bij u wezen; er zal dan niemand meer in uw hart malen dan Ik, u zult nergens meer aan denken dan aan de genade Gods in Christus.
- Ten tweede, Ik zal u zo bewerken, dat u van alle andere dingen buiten Mij zult afzien; het zal u niets aandoen, al staan daar uw vrouw, man, kinderen of vrienden voor uw bed; u zult van hen afzien en zeggen: ik laat u aan de Heere, ik beveel u Gode en het woord Zijner genade, Die machtig is u op te bouwen en een erfdeel te geven onder al de geheiligden, Hand. 20:32. *Laat uw wezen achter, en Ik zal hen in het leven behouden, en laat uw weduwen op Mij vertrouwen, Ik zal ze verzorgen, spreekt de HEERE*, Jer. 49:11. Mijn huis, mijn klederen, mijn vrienden, ik heb er geen hart meer voor; en tot die hun aangaan, zeggen ze: ik heb voor u geen hart meer dan tot uw eeuwig behoud; ik heb u trouw zoeken te zijn zolang als u mij hier genoten hebt; nu kan ik mij niet meer met u inlaten. En zo doet God ze afzien van al het zienlijke.
- Tot *in* den dood, dat is, Ik zal de schrik en de vreze des doods matigen of zal ze geheel wegnemen, zodat zij u zo geen koning der verschrikkingen meer wezen zal, maar dat u de dood met blijdschap onder de ogen zult durven zien, en zeggen: welkom bode, bent u mijn dienaar, die mij in Gods eeuwige gemeenschap zult brengen, hier ben ik en weiger niet te sterven. Paulus zei: Ik acht op geen ding, noch houd mijn leven dierbaar voor mijzelf, ik weiger niet te sterven, Hand. 20:24. De vreze des doods zal tenietgedaan worden, Hebr. 2:15.
- Hij leidt ze tot in de dood. Hoe? Zo: als Hij ze op hun doodsbed soms zo blij maakt, zodat Hij ze als met blijdschap overstroomt. Daar begint een stem en taal voor de dag te komen, die men wel hoort maar niet kan spreken; het is een sprake die, al zijn ze nog niet in de hemel, toont dat de hemel al in het hart is; het is een sprake die de omstanders niet kennen; het is als een Stéfanus: Ik zie de hemelen geopend, Hand. 7:56, en als een Paulus, die tot in den derden hemel opgetrokken werd, 2 Kor. 12:2. Meent u dat dit ongelooflijke dingen zijn? U bent veel te vleselijk; meent u dat God geen hoge dingen geven kan?
- Als zij het dan nog wat lang maken, dan beginnen zij uit te zien. Ach, daar komen zulke hartelijke pleitingen, en het is: ach, ik heb zulk een begeerte om ontbonden te wezen en met Christus te zijn, Filipp. 1:23, en verlang zo met mijn woonstede die uit den hemel is, overkleed te worden, 2 Kor. 5:2, en Openb. 22:20: Kom haastelijk, Heere Jezus, ja, kom haastelijk.

Hij leidt ze zo tot in de dood, gelijk wij u daar in die vijf stukjes getoond hebben.

1. Hij is ze nabij.
2. Hij doet ze van alle schepsels afzien.
3. Hij neemt de vreze des doods weg.
4. Hij laat de hemel eens in hun hart dalen, zodat zij als lachende heengaan. 5

5. Zij verlangen om heen te gaan: *Kom haastelijk, Heere Jezus*, zeggen zij, en zij geven de laatste snik, en dan is het gedaan.
3. Men zegt van hen: Onze vriend slaapt, hij is gestorven; wie is nu hun Leidsman? Nu zijn zij de dood gepasseerd; wie is het *over* de dood, als zij de dood gepasseerd zijn?
Ik, zegt God, Ik neem aanstonds uw ziel onder Mijn geleide, Ik breng ze aanstonds in de heerlijkheid, en Ik stel ze daar voor God in heerlijkheid. Wie zal het *over* de dood zijn? Het is nu goed met de ziel, Heere, maar mijn lichaam? Daar zal Ik voor zorgen, zegt God, Ik zal zorg dragen voor uw stofjes, en Ik zal u opwekken, en u zult opstaan in uw lot, in uw zalig deel, in het einde der dagen, Dan. 12:13. Het lichaam is ook Mijne, en uw verheerlijkte ziel die zolang voor Mij gestaan heeft, die zal Ik weer met dat lichaam tezamen verenigen, en Ik zal de Leidsman zijn van lichaam en ziel tot die fonteynen van de wateren des levens. En daar zal het eeuwig blijken dat God de God van Zijn volk is, eeuwiglijk en altoos, en dat Hij ze geleid heeft en welgedaan heeft. Hoelang? *Tot* de dood, *in* de dood, *over* de dood. En zo zal Hij met hen zijn, en zij met Hem, tot in alle eeuwigheid toe.

III. Nu ons derde stuk. Konden zij niet zeggen tot de vijanden: Wat ligt u en woelt tegen ons? Die stad zal God bouwen, dat volk heeft God Zich geformeerd en Hij zal het staande houden; staak nu uw woelen, want wat doet u ermee? U stoot ons maar uit de wereld in de hemel; u zult ons niet overwinnen, maar wij u. Belieft het God niet dat wij u overwinnen, dan steekt u ons maar over die nare stikdonkere beek des doods. Gaan wij wonen uit de nare tijd, wel, wij bevelen onze zielen in de handen van onze getrouwen Schepper met weldoen, 1 Petrus 4:19. Woelt u tegen Gods zaak: wat doet u? U kunt tegen Hem niet bestaan, staak dan uw woelen.

Kinderen Gods, vertel dat nu aan het navolgende geslacht, aan uw kinderen, dat u zulk een getrouwe Leidsman aan God hebt, houd daar vierdag van, richt er een gedenkteken van op, vertel het uw kinderen en aan allen die ver en die nabij zijn. Zeg het dat u het met geen ander houden kunt dan met God, dat u het met Hem zo goed stellen kunt, dat Hij u in al uw benauwdheden geholpen heeft, en dat Hij u ook helpen zal tot *aan*, tot *in*, tot *over* de dood. En zeg dan: *Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos*, en wij zien naar geen andere om, Hij is voor ons al wat wij wensen en begeren kunnen; nu dat die laatste vijand, de dood, ook verslonden is, zo hebben wij meer dan wij wensen kunnen.

Toepassing

Nu hebben wij u dit vijftiende vers uit deze Psalm getoond, en het is een wonderlijke voorzienigheid van God. Wij hebben zolang op de tijd en op alle dingen gepredikt. Er is sedertdien zoal een jaar of twee gepasseerd. Wij zeiden: wij voorzien het dat er pest komen zal; het zal niet gaan, het zal niet gaan.

Wij zijn bijna ten einde van de stof, en daar is het toekomende woensdag biddag, en zoals wij het vernemen, zo is dat het voornaamste stuk waarom het biddag is, omdat de pest in Europa is aangestoken. God zei eens: *Ik heb de beesten weggeraapt, en Ik zal ook mensen wegrapen*. Nu heeft God beesten weggeraapt, en wij zijn er elk wel van overtuigd dat wij het waardig zijn dat Hij ook mensen weg zou rapen, en wij vrezen. Wij hebben zware gedachten over deze biddag. Het is nu een tijd dat de inwoners van het land heet in de zonde zijn. De wagens en de wegen en de zeekant schuimen als van de zonden. Is dit nu een tijd om biddag te houden, terwijl de

kermessen en de jaarmarkten ophanden zijn? Onze Godvruchtige voorzaten hebben daar altijd de beste tijd toe gerekend in het voorjaar of in het najaar, maar niet dan als men in zijn lusthuizen en zomerhuizen zit, of het moest zijn in tijd van zware oorlog. Wij hebben een zwaar hoofd in deze biddag: wij vrezen dat God erdoor opgewekt zal worden om Zijn grimmigheid te tonen aan ons.

Geliefden, wij zeggen: Het is een wonderlijk stuk; wij hebben onze stof bijna ten einde, en daar is het nu bededag, en dat over onze stof. Zal dat niet tot onze waarschuwing wezen, of is er geen doen meer aan? 's Morgens vroeg rijden en rossen de wagens; het is of er de hemel mee te winnen is. De vermaken gaan hun gang aan het water en te land; daar is niets meer aan te doen. Het is of het ganse land in een opstand tegen de Heere is. En kunt u dat zoal vrijmoedig doen? Wel, zo er geen verootmoediging komt, God zal een zodanige bijl nemen om ons uit te kappen, dat u zult moeten zeggen: behoud, o Heere, wie zal er overblijven? Ach, schikt u zich dan zo daarin en bent u welgemoed dat er een pest komt?

Wij moeten nog een woord hebben tot onze stichting. Moet zij dan komen in Gods voorzienigheid, mochten wij dan dit woord het onze kunnen maken: Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot aan den dood, en in en over de dood! Ach, mochten wij er dan elk deel aan hebben, dat wij in het eenzame gingen, en in nederige vrijmoedigheid dit voor de Heere konden zeggen!

Ach zondaar, God leidt u ook, u bent ook onder Zijn leiding, u wordt ook door Hem geleid, hoewel u er geen indruk van hebt. u bent evenals een slapend man in een wagen: hij wordt meegevoerd, al weet hij het niet. En gelijk Jona in het schip: hij sliep in het midden van de storm, hij had er geen indruk van. U ligt ook daar op de wagen van Gods voorzienigheid, maar er is geen indruk in u. Hij zal u ook tot de dood leiden; eerder zal Hij niet van u afscheiden.

Maar u hebt een andere leidsman naar uw ziel dan God: het is de duivel, wiens kind u bent en wiens wil u zo graag doet. Die herder volgt U. Zoveel macht heeft de satan op uw hart, hij leidt u naar uw eeuwig verderf. Komt God en biedt Hij u Zijn zalige leiding aan, als Hij zegt: *wil Ik u leiden en op een goede weg brengen?*

U zegt: Nee. U zegt niet eens: welke is die?

Ach, zegt God, wou u naar Mij horen! Verhard dan toch uw nek niet, word aan die zonde toch niet vast, dat u zo'n harde nek als een ijzeren zenuw zou krijgen. Maar er is geen leiden aan, u schopt ertegen in de wind, u wilt door God niet geleid worden, en dat terwijl Hij zo vriendelijk is; u wilt onder Zijn genadige leiding niet overkomen. Wilt u niet, wel, hoor dan, want dan zal het u gebeuren evenals een dief en een misdadiger, die door schout en dienaars uit zijn huis gehaald en naar het schavot geleid wordt tot de scherprechter om door hem gestraft te worden. Zo zal God ook doen: Hij zal u uit uw huis en van uw werk halen, en u op het ziekbed vasthouden waar u niet meer van af zult komen, en dan zal Hij u leiden *tot* de dood. Hij zal uw lichaam laten brengen in het nare graf; en Hij zal u als een rechtvaardige Leidsman ook leiden over de dood, en dan zult u geleid worden tot God, de rechtvaardige Rechter aller dingen; en als Hij Zijn vonnis over u zal hebben uitgesproken, zo zal Hij u laten leiden naar de duivel, en die zal u naar de hel leiden. Dien nu zo de zonde. Is het u zo dierbaar? Staat ze u zo dierbaar aan, u kunt het doen. Beklaag het u dan niet als het te laat zal wezen.

Ach God, mocht toch de zondaar geraakt worden vóór zijn dood, dat hij verschrikt en verslagen werd!

U zult zeggen: *wat zou ik dan doen?*

Dan zou u een eenzaam plekje zoeken, en u zou op uw knieën voor de Heere gaan liggen, en zeggen: Ach, ik ben het dwalen zo moede geworden, Heere, help mij toch terecht.

Wat zullen wij nog meer zeggen? Kunt u dat alles verzetten en op uw hart af laten stuiten? U kunt het dan doen. Wij weten dat wij duidelijk prediken, dat u het goed verstaan kunt. Wij doen het ook met die opzet.

Ach, zal een bekommerd hart zeggen, *was ik onder de leiding van die God!* En wie is eronder? Wij zullen u een kenteken, twee of drie, geven, en daarmee besluiten wij deze preek.

1. Ten eerste, hebt u voor God ooit al erkend dat u van nature op een doolweg bent? Zo dadelijk kwam de Heere u niet te leiden, of u zei: ach Heere, ik leef niet goed.
2. Hebt u ooit met tranen wel gezegd: mijn Heere, ik zie het wel dat ik niet goed ben, maar wat zal ik doen?
3. Hebt u ooit wel gezegd: Heere, al kan ik van de weg der zonde niet af, ik wil en ik moet eraf? Op die weg, liefste Heere, waar ik op wandel, word ik maar verstrikt, ijdel, harder. De oneindige begeerten van mijn ziel kunnen er niet voldaan worden. Ik word er goddelozer op, ik wil en ik moet eraf.
4. En of ik mij al veel onderwind om wat voor te nemen en te beloven, ik vorder niet. Vorder ik de ene week wat, ik ga de andere week weer almeer achteruit.
5. Ik kan op die weg niet komen dan door de kracht Gods. Heere, wat ik niet kan, kunt U, ik zal U achternagaan; bekeer u mij, Heere, zo zal ik bekeerd zijn; trek u mij toch, en dan zal ik U nalopen; help u mij toch, Heere! Kent u dat?
6. Nog eens, hebt u het opdragen van uw hart en alles wat u hebt, aan God gedaan? Is dat geschied zonder uitbeding? Als u de keuze deed dat u God wilde gaan dienen, zei u: neem toch van mij weg al wat mij beletten zou, en laat dan komen wat U belijft, als U maar mijn Leidsman zijt; ik geef mij aan U over, met U houd ik het?
7. Ging u het met dat gezelschap houden, dat het ook gedaan heeft? Was dat het beste volk bij u, al was het een bedelaar?
8. Hebt u ooit wel eens gedankt? Zei u: Heere, ik kan het zo alles niet loochenen, ik moet U ook eens danken en eens groot maken over hetgeen u aan mij gedaan hebt? En ging u het zo eens optellen, van 't eerste af, van dat u maar begon bewogen te worden om God te gaan dienen? Zei u: Heere, daar dank ik U over, en daar en daarover, en dat U mij nog niet overstelpt en nog niet verbroken hebt; al is het mij dikwijls betwist, het is evenwel gebleven, ik kan zo niet altijd klagen? En zijn zij daardoor geraakt: ach Heere, zeggen zij, u hebt mij overvloedig verkwikt.
9. Geeft gij u zo blindelings aan de leiding van de Heere over, zonder murmureren van uw hart? Zegt u: mijn, hart, hoe het is, u zult Gode zwijgen; beroerd gemoed, u zult zwijgen, wat hebt u aan dat knorren? Hij is wijs, genadig, ontfermende: zwijg dan, en laat Hij u leiden.
10. Ten laatste komt dan die laatste bode van uw leven, als u in de doodsschaduw zult moeten gaan. Zegt u niet al dikwijls eer het komt: hoe zal het dan gaan? Of durft u daar niet aan te denken? Durft u het u wel te verbeelden hoe het op dat laatste bedje zal gaan? Zegt u dikwijls: waar dan naartoe, hoe zal ik het dan maken (even alsof het al gebeurde, alsof u met het werk bezig was), liefste Heere, zult U dan mijn Leidsman zijn? Dan zal ik mijn ogen standvastig op U slaan, U vasthouden, en zeggen: nu kan ik U niet laten gaan of Uw aangezicht moet met mij gaan; ik kan niet heengaan of het sterven moet mij gewin zijn. Denkt u op zulk een wijze dikwijls aan uw laatste bode? Wie daar niet aan durft denken: daar is het slecht

gesteld. U zult dān misschien niets kunnen denken, u moet het nu doen, nu terwijl u gezond bent.

Als u het wilt weten wat God dan doen zal: uw bode is misschien nabij, en van ons elk; laten wij dat dan ook stil aan de Heere overgeven. Al kwam er dan een tijd van pestilentie, al was het dat het alles sterven moest, laat ons onszelf in de hand van God geven, dat Hij ons leide tot *aan* de dood, *in* en *over* de dood. Dan zal dat ons geluk wezen, *dat wij altoos bij de Heere zullen wezen.*

Dat wens ik aan ons elk, *dat de Heere ons daar believe te brengen, tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil.* Amen.

ACHTENTWINTIGSTE PREEK over 1 Thessalonicenzen 4:17b

En alzo zullen wij altijd met den Heere wezen.

Wij lezen in de vijftigste Psalm in het zevende vers: *Hoor, Mijn volk, zegt God de HEERE, en Ik zal spreken, hoor wat Ik onder u spreken of zeggen zal.*

Zij mochten zeggen: *wat, HEERE?*

Israël, Ik zal onder u betuigen.

Wat zult u betuigen, HEERE?

Een ernstig woord.

Wat is het, HEERE?

Het grootste woord, het aangenaamste woord dat er is.

Wat is dat voor een woord, HEERE?

Dit: *Ik, God, ben uw God.* Ik ben uw God, uw Schat, uw Goed en enig zalig algenoegzaam Deel, uw eeuwig Deel en Schat.

God is de Verbondsgod van Zijn volk, en zij Zijn verbondsvolk. Ze zijn Zijn volk en Hij is hun God uit kracht van dat schone verbond, dat in alles welgeordeneerde verbond waar geen gebrek aan is, Gen. 31, Jesaja 54, 2 Sam. 24. Ze zijn Zijn volk, want zij kiezen en lieven Hem. Dat blijkt in dat verlangen en wensen om Hem, Psalm 63:2 en 73:25, 26.

Is God de Verbondsgod, en zijn zij Zijn verbondsvolk, zo zal God hun Zijn goederen geven. Daar kunnen zij staat op maken, dat Hij hun Zijn goederen geven zal, die zij moeten hebben in dit leven, op hun ziek- en doodsbed, en in het oordeel ook. Zij zullen de goederen des verbonds krijgen hier op de wereld.

En weet u wat Ik allemaal heb voor u? zegt God.

Wel, wat, HEERE? zeggen zij.

Dit: Ik zal u bevrijden van de vloek der wet, van Mijn toorn, van de heerschappij der zonde, van een beroerde consciëntie, van de vreze des doods en van verloren te gaan; en Ik zal u Mijn Geest geven, Die in u zal scheppen een nieuw leven, en in u werken vrede, rust, kalmte, troost. Ik zal u dat niet alleen geven in uw leven, maar op uw ziekbed zal Ik ook wat doen.

En wat zal God ze daar voor goed doen genieten?

1. Hij zal ze los van alles maken, en ze doen zeggen: vaarwel alles wat er is, ik neem afscheid van u. En als zij de nare doodsvallei in moeten, dan zal Hij bij hen wezen, zodat zij zullen zeggen: ik vrees geen dood meer, -hij is mij geen koning der verschrikkingen.
2. Dat niet alleen, maar Hij zal ze verlangende maken om heen te gaan, zodat zij zullen beginnen te zeggen: *ik woon nog uit van de Heere, ik wilde dat ik bij Hem in mocht wonen*, 2 Kor. 5:8. Ik weet, zegt zo een, dat mijn aardse huis van mijn tabernakel zo los, zo bros en zo slecht is, dat ik daar haast zal moeten uit gaan wonen, maar ik weet dat ik dan een gebouw bij God heb, 2 Kor. 5:1. Ja, Hij geeft ze op hun ziekbed wel eens de hemel in hun hart, en Hij geeft ze een taal te spreken, die de omstanders dikwijls niet verstaan, zodat zij moeten zeggen: wij kunnen daar niet op antwoorden. En in dat laatste momentje doet Hij ze naar Hem uitzien, en zij spreken dan nog wel met hun mond hun laatste stichtelijke woorden, gelijk u ziet in Jakob in Genesis 49:18: *Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE.* In 2 Samuël 23:1 staat van David: *Voorts zijn dit de laatste woorden van David.* U ziet het in de Zaligmaker aan het kruis: Hij sprak Zijn laatste woorden. Stéfanus, onder de stenen, zei: *Heere Jezus, ontvang mijn geest*, Hand. 7:59.

3. Dat niet alleen, maar als hun Verbondsgod zal Hij hun ziel verzorgen: die zal Hij in heerlijkheid opnemen, op datzelfde momentje van hun vertrek zal zij tot Hem geleid worden. Volk van God, laten zij met vrijmoedigheid op uw doodskest zetten: *Zalig zijn de doden, die in den Heere sterven, van nu aan*, Openb. 14:13. En laten zij met vrijmoedigheid op uw dode romp dat daar op het stro ligt, zetten: *de ziel van dit lichaam is boven*. Terwijl de goddelozen naar hun hoofd de duivel gaan, zo gaan zij naar God. De goddelozen hebben hun koning de duivel trouw gediend en tot de laatste snik de zonde gedaan: *ga nu naar hem toe*, zegt God. Maar Gods volk, dat Hem gediend heeft, gaat naar God.
4. Dan geeft God aan Zijn volk nog een goed des verbonds, dat is in het oordeel. Meent u dat God uw ziel alleen bij Hem zal nemen? Nee, Hij zal het daar niet bij laten. Daartoe heeft Hij u Zijn Doop en Avondmaal gegeven, om u dat te bevestigen. Gelijk u met uw ziel en lichaam in het verbond kwam, zal Hij ook al Zijn goederen aan uw ziel en lichaam geven. *God is niet een God der doden, maar een God der levenden*. Dat lichaam, dat daar in de aarde gezaaid wordt in de dood, zal God weer doen uitspruiten. Dit is hun hoop in al wat hun wedervaart, en hun troost in het kruis, dit maakt al het bittere zoet, en het doet hen de dood met vrijmoedigheid onder de ogen zien. Dit is een artikel van het geloof van de Joodse ware Kerk, en, het is ook een artikel van het geloof der christelijke ware Kerk, Joh. 11:23, 24. Maar dan zal het geen artikel van het geloof meer wezen. Nu is het een artikel van het geloof *dat wij zullen opstaan en eeuwig leven*, maar dan zal het een artikel van ondervinden wezen. Dan zal het een artikel van zien en genieten en bezitten wezen. Dan zal Gods volk vrij uitgaan in dat grote jubeljaar, en naar boven gebracht worden, *en daar zullen zij altijd met den Heere wezen*.

Wij hebben de gemeente enige tijd beziggehouden met verscheidene stoffen op de tijd. Laatst was het uit Psalm 48:15: *Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe*. "Staak gerust al uw gewoel," wilden zij zeggen tegen de vijanden, "wij hebben zulk een trouwe Leidsman." Toen zeiden wij dat wij er deze woorden op zouden laten volgen: *En alzo zullen wij altijd met den Heere wezen*. Om dat wel te doen, zo moeten wij zes of zeven dingen overdenken:

- I. Hoe komt dit vers hierin?
- II. Wie is die Heere?
- III. Wat zal het wezen bij die Heere te wezen?
- IV. Wat willen die woordjes beduiden: *alzo en altijd*?
- V. Ook moeten wij zien wiens lot dat zal wezen.
- VI. Uiteindelijk, hoe dit diende tot Paulus' oogmerk om hen tegenover de aanstaande dood van hen of de hunnen te troosten.
- VII. Ten laatste zullen wij een kort woord tot een stichtelijk slot hebben.

- Ten eerste, zeggen wij, dat wij moeten zien, hoe dit vers hier te pas komt.
- Dan, wie de Heere is op Wie Paulus hier het oog heeft.
- Dan, wat dat wezen zal, *bij de Heere te zijn*.
- Verder: wat willen die woorden beduiden: *alzo en altijd*?
- Dan: wiens lot zal het zijn?
- Uiteindelijk: hoe diende dit tot Paulus' oogmerk?
- Ten laatste, een stichtelijk slot.

1. Wat het eerste aangaat: hoe komen die woorden hierin? Let eens op. Paulus legt zich hier toe op der Vromen wandel in vers 1, 2 en vers 3 en in het vervolg: *Wees*

heilig, zegt hij, want dit is de wil Gods, uw heiligmaking U mag daar niets van afstaan. Dan in het 4e, 5e, 6e en 7e vers toont hij wat daartegen streed, te weten onkuisheid, geweld, bedrog.

Dan mochten zij denken: *Paulus, wat vragen wij naar uw bevelen?*

- Ach, zegt hij in het 8e vers, zeg dat niet, want verwerpt u ons, zo verwerpt u God Die ons door Zijn Geest het gegeven heeft dat te bevelen; wacht u dan, dat u ons niet verwerpt.
- Dan in het 9e en 10e vers zegt hij: ach, u hebt zulk een liefelijk verkeer onder elkander, zodat ik u daartoe niet moet opwekken, gelijk ik andere gemeenten heb moeten doen; anderen heb ik ertoe moeten opwekken, maar met u heb ik geen moeite, u bent zo aangenaam in het verkeer.
- Daarop komt hij in het 11e en 12e vers en hij zegt: blijf daarin, bevestig u, uw vijand zal u ook al willen storen; en hebt u het arm naar de wereld, wees naarstig in uw beroep, breng geen blaam op het christendom, sla uw hand aan het werk, en laat u niet in met eens anders doen; en is er een arme onder u, zie dat u hem nu en dan een aalmoes geeft.

Ja maar man, mochten zij zeggen, u wilt ons hart verkwikken met al zulke redenen, maar weldra zijn wij u kwijt; en krijgen wij anderen, die zullen wij ook al kwijt worden: hoe zullen wij het dan maken, als wij dan nog leven?

Wij weten dat wij sterven moeten. Wel, matig uw droefheid, zegt de apostel, droog uw tranen op, wees gemoedigd, raas noch bazel zo niet, tier niet gelijk de heidenen die geen hoop hebben (in het 13e vers). U hebt grond om te geloven dat u weer zult leven (in het 14e vers). De opstanding uit de doden is zeker.

Ja, zeiden zij, er ligt nog iets op ons hart: Hoe zal het wezen in die opstanding uit de doden? Zal er dan geen kerk meer wezen op aarde?

Ach ja, een kerk vol volk zal er wezen, vol levende mensen evenals nu.

Hoe zou het gaan?

Meent u dat God maar alleen de vromen die dan leven, in de hemel zal nemen, en dat Hij de doden zal vergeten? Of denkt u dat als God de levenden in de hemel zal genomen hebben, dat Hij dan daarna eens zal gaan bedenken wat Hij met de doden zal doen? Nee. Meent u dat zij die dan leven, eerder de hemel binnen zullen zijn dan de doden? Och Nee.

Wat dan?

De Koning zal met zulk een stem, die over de gehele aarde en in de zee klinken zal, roepen, zodat Hij de doden ook levend zal maken, !en over hen die dan levend zullen wezen, zal Hij zulk een verandering brengen, alsof zij ook gestorven waren geweest: Hij zal ze van sterfelijk onsterfelijk maken, zonder hen nochtans de dood te doen smaken, en dan zal Hij al de levenden bij elkander brengen, en Hij zal tot Zijn knechten, de engelen, zeggen: *breng ze allemaal naar Mij toe! En alzo zullen wij altijd met den Heere wezen.* Onderhoud elkander, zei de apostel, met zulke woorden; als u spreekt en verkeert met elkander in uw stichtelijke gezelschappen, moedig dan daar elkander mee aan.

Zij mochten zeggen: *Paulus, gaat dat zo zeker?*

Jazeker, zegt hij, dat zeg ik niet, maar de Heere, Die mij zulks geopenbaard heeft.

Zo komen er deze woorden in. Dat is ons eerste stukje.

II. Nu zult u zeggen: *wie is deze Heere?*

1. Het is de grote Heere, Die op Zijn kleed en dij geschreven heeft dezen Naam: Heere der heren, Openb. 19:16.

Wie is deze Heere?

2. Het is de Heere Jezus Christus, de Zoon des levenden Gods, God geopenbaard in het vlees, 1 Tim. 3:16. Het is de waarachtige God en het eeuwige Leven, 1 Joh. 5:20; God boven allen te prijzen in der eeuwigheid, Rom. 9:5. Het is de Heere onze God, van Wie staat: De aarde is des HEEREN, mitsgaders haar volheid, de wereld en die daarin wonen, Psalm 24:1.

3. Hij is Heere, als Middelaar; zo is Hij God-mens.

Hoe is Hij de Heere als Middelaar en over wie?

Hij is Heere als Middelaar over al de uitverkorenen, en dat zo:

- Ten eerste, zij zijn door de Vader aan Hem gegeven. Er is geen uitverkoren vat, van wie Hij geen Heere is: u hebt ze Mij gegeven, Vader, zegt Hij, Joh. 17:6.
- Ten tweede is Hij hun Heere door koping met Zijn bloed. Hij heeft ze duur gekocht, 1 Kor. 6:20. Zij zijn gekocht door het dierbaar bloed van Jezus Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam, 1 Petrus 1:19. Daarom wordt Hij genoemd *hun Bloedbruidegom*.
- Ten derde, Hij verlost ze. Zij zaten gevangen bij de duivel. Hij weet ze eruit te halen. Weet u hoe Hij hun Heere wordt?

Zij zaten gevangen bij de duivel, die sterkgewapende, maar Hij weet er Zijn vaten uit te halen, uit het huis van die sterkgewapende, en zo ontrooft Hij hem zijn vangst.

"Ik verlost u en eigende u Mij toe tot Mijn eigen volk, zegt de Heere, tot Mijn schapen, tot Mijn lidmaten, en u eigende uzelf Mij ook toe."

U zei: *Gij zult mijn Heere zijn, zolang als ik leef.*

"Ik heb erbij gestaan toen u het deed. Daar was niemand bij dan de Drie-enige God. Ik zei het Mijn Vader, en de Geest zei het Mij, en Wij zeiden: *laat Ons dat schepseltje eens ontmoeten*. Daar wilde u Mij gaan dienen, gaan lieven en achten. En u ging zo van Mij afhangen, en u maakte zo met elkander één volk uit, één kudde. U werd leden van één lichaam, één gemeente, één Kerk, en Ik werd uw Heere. Ik was uw Hoofd, Ik vloede in u. En dan werkte gij ook op elkander. Ik werkte eerst. *Zonder Mij kunt gij niets doen*. Zonder Mij kunt u geen licht, geen vrede, geen troost hebben."

4. Dat is die Heere, Die in de Bijbel zo bekend is, in het Oude en Nieuwe Testament. Mijn Heere, zei David, Psalm 110:1; zowel als Thomas: Mijn Heere en mijn God! Joh. 20:28. Dat was die Heere, Dien zij zochten, Mal. 3:1, en die Heere, Die zij ook vonden.

5. Het was de Heere uit den hemel, 1 Kor. 15:47, de Heere der heerlijkheid, 1 Kor. 2:8. Er gaat geen één dag in de wereld op of onder, of Zijn volk buigt zijn knieën voor die Heere. Er is geen één dag des Heeren, of heel de wereld door, waar de Kerk is, wordt van die Heere gesproken tot Zijn gedachtenis: zij bekennen het overal dat Ik de Heere ben. Er geschiedt geen één gebed of preek, of zij zeggen: *dat is onze Heere*.

6. Het is die Heere, tot Wie al Zijn volk, als het wat schort, loopt, en van Wie zij zeggen: *Onze hulp is in den Naam des HEEREN*, Psalm 124:8; de heerschappij is op de schouder van die Heere, Jesaja 9:5.

7. Hij zal die Heere zo zijn tot op het oordeel toe. Maar daar op de wolken, dan zal Hij de heerschappij over Zijn Kerk als neerleggen. Dan moet er naar deze tekst nog wat

volgen, als Hij Zijn bewind als Middelaar van Zijn volk zal neerleggen. Dat had u misschien niet gedacht, wat er nog volgen zal als Hij al Zijn volk ten hemel zal binnengebracht hebben. Dan zal Hij Zijn bewind neerleggen, en Hij zal het Koninkrijk aan God en den Vader overgeven, 1 Kor. 15:24. Als het God belieft, zullen wij dat misschien nog laten volgen. *En dan zal God zijn alles in allen*, vers 28. Zie daar, dat is de Heere waard, dat Hij die Naam draagt.

III. Nu komen wij tot ons derde stuk, *wat het is bij die Heere te wezen*. Als Hij op de wolken komt, dan zullen zij met die Heere wezen. Waar de Heere is, daar zullen ook Zijn knechten wezen. Waar Ik heenga, kunt u Mij nu niet volgen, zei Hij eens, maar u zult Mij namaals volgen, Joh. 13:36. *Met den Heere te wezen*, wat is dat dan?

Eenvoudig maar; hoe eenvoudiger dat wij het u zeggen, hoe klaarder dat het u zal wezen. In de hemel zullen zij bij de Heere zijn en hier; maar het allerbeste *hier* bij de Heere te zijn, is niets bij hetgeen *hierna* zal wezen.

A. Hier is een bijzijn bij de Heere bekend op verscheidene wijzen:

1. Zij waren bij Hem als Hij in een voorspel van Zijn menswording Zich vertoonde aan hen, en als Hij zo bij hen is, dan zijn zij zo blijde. Abraham, die lachte in geloof toen hij zo Zijn dag gezien had, Gen. 17 en 18. Zo was Hij bij Manóach en zijn vrouw. Zo was Hij bij Jozua. Maar dat bijzijn was heel kort.
2. De Heere is bij ons op de wereld in de middelen der genade. Waar zo? *Waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, daar ben Ik in het midden van hen*, zegt Hij, Matth. 18:20. Hij is bij hen onder het bidden, onder het lezen, onder de samensprekingen der vromen; als zij van Hem spreken, zo moeten zij wel zeggen: waarlijk was de Heere aan die plaats en in dat gezelschapje, de Heere was daar. Is er een vergadering of kerk met mensen, daar wandelt Hij tussen de rijen heen, Hij wandelt tussen de gouden kandelaren; daar spreekt Hij elk aan, die daar zit onder Zijn Woord, en Hij zegt: *Wat bent u er voor een? Hoe staat het met u?*
3. Ook is er hier een bijzijn bij een vroom hart in zijn eerste bewerkingen. Zij weten dikwijls niet hoe dicht Hij bij hen is. Die gebrokenen van hart, zegt de Heere, Ik zal ze eens verbinden, Jesaja 61:1. Die nederigen van geest, hoe komt het dat zij niet overstelpt worden, en dat zij niet allang overstelpt en verbroken zijn, en dat zij niet door hun vijanden al zijn omgekomen, die zwakken, hoe komt het? Hoe zou het komen? De HEERE is bij die gebrokenen, Hij sterkt ze, of Hij geeft ze weer eens een nieuw argument tegen hun vijanden, een nieuwe opwekking. "Want also zegt de Hoge en de Verhevene, Die in de eeuwigheid woont en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien, die van een nederigen geest is, opdat Ik levend make den geest der nederigen, opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden. Want Ik zal niet eeuwiglijk twisten en Ik zal niet geduriglijk verbolgen zijn; want de geest zou van voor Mijn aangezicht overstelpt worden, en de zielen, die Ik gemaakt heb", Jesaja 57:15, 16. De HEERE is nabij allen, die Hem aanroepen, allen, die Hem aanroepen in der waarheid, Psalm 145:18. Als u bidt, zegt de Heere, meent u dat Ik zo verre en niet dichtbij ben, al ziet u het niet? Ach nee, Ik ben dicht bij u.
4. Ook is de Heere in hun leven bij hen in geestelijke bewerkingen, als zij hier eens een bezoek krijgen van Hem, een bewijs van Zijn vriendschap, als Hij ze troost, kust, troetelt, omhelst, naar het hart spreekt, en tot hen zegt: *Mijn vriendin, Mijn schone*. Dan maakt Hij ze dronken van de vettigheden Zijns huizes, Psalm 36:9. Dan is het: *Mijn vriendin, eet, drinkt, en wordt dronken, o liefste*, Hoogl. 5:1. Dan leidt Hij ze in Zijn binnenkameren, Hoogl. 1:4. Dan brengt Hij ze in het suizen van

een zachte stilte, en de zuidenwind doorwaait dan de hof, en zij krijgen vrijmoedigheid om te zeggen: Mijn Liefste is mijne, en ik ben de Zijne, Hoogl. 2:16; ik ben mijns Liefsten, en Zijn genegenheid is tot mij, Hoogl. 7:10; en: Toen was ik in Zijn ogen als een, die vrede vond, Hoogl. 8:10.

5. De Heere is hier op de wereld bij Zijn discipelen geweest. De Bruidegom was bij de bruiloftskinderen, maar Hij bleef er niet altijd bij; anders zou het hun gegaan zijn als Jakob, die zei: Ik zal U niet laten gaan, Gen. 32:26. Hij blijft nog bij Zijn volk in de eerste bewerkingen, in de middelen der genade, in de verzegelende vertroosting. Zie, Ik ben met ulieden, zegt Hij, al de dagen tot de voleinding der wereld, Matth. 28:20. Met Zijn majesteit, genade en Geest blijft Hij bij hen. Zo is Hij nog bij hen, en zo omringen di Hem alle dagen, zij slingeren hun ziel rondom Hem, zij zijn dicht bij Hem, waar zij gaan en staan.

B. Maar dat is het eigenlijk niet waar hier van gesproken wordt: het is een bijzijn ná de opstanding. Het allerbeste bijzijn hier is niets bij dat bijwezen ná de opstanding. Wat zal dat dan wezen? Waar zal dat in bestaan?

1. Ten eerste, dan zal de Heere in het laatste jaar van de wereld, in de laatste maand, week, dag, momentje, tot Zijn engelen zeggen: "Stel Mijn volk hier aan Mijn rechterhand, Ik spreek ze vrij van de zonden en van de hel, en gij, Mijn engelen, breng ze naar Mij toe, vergader al dat volk, en breng ze van de aarde, en voer ze door de wolken en door de lucht hier bij Mij, en daar zullen zij zijn in de vreugde, vrij van benauwen, en zo zullen zij hun Koning liefelijk aanschouwen."

Het zal met hen wezen: Henoch was niet, God nam hem weg, Hebr. 11:5; Elia was niet meer: er kwamen vurige wagenen, die maakten een scheiding, en zij namen hem op tot voor de troon, 2 Kon. 2. En het zal zijn gelijk er van de Heere Jezus staat: *Een wolk nam Hem weg van hun ogen, daar zij het zagen*, Hand. 1:9. Als zij daar de Heere tegemoet gevoerd zullen worden in de wolken in de lucht, het zal niet zijn als met Paulus; *of het in het lichaam of buiten het lichaam geschied is*, zei hij, *weet ik niet*. Maar zij zullen het weten dat het in, maar niet buiten het lichaam geschiedt. Zij zullen zeggen: *wij weten dat het in het lichaam geschiedt*. Dat is het eerste: het zal met hen zijn, gelijk met Jozefs broeders: hij bracht ze in zijn huis. Zo zal de Heere zeggen: *breng al Mijn volk bij Mij*.

2. Ten tweede, bij Hem gebracht zijnde, bij de Heere zijnde, daar zullen zij genieten Zijn tegenwoordigheid. Hier op aarde zien zij wel eens de blijkjes van des Heeren tegenwoordigheid; maar na de opstanding, dan zullen zij in Zijn tegenwoordigheid wezen, en dan zullen zij kunnen zeggen: *nu zijn wij in Uw tegenwoordigheid*. Hier waren zij er wel eens in, zonder dat zij het wisten; maar dan zullen zij kunnen zeggen, hetgeen Jozef zei tegen zijn broeders: *Uw ogen zien het en de ogen van mijn broeder Benjamin, dat mijn mond tot u spreekt*, Gen. 45:12. *Uw ogen zien het*, zal de Heere Jezus zeggen, *dat Mijn mond met u spreekt*. Zij zullen gestadig in Zijn aanwezigheid en tegenwoordigheid wezen. Zij zullen met Hem kunnen verkeren en spreken, zij zullen de Heere volgen waar Hij gaat, Hem lieven, en danken, en zeggen: "Heere, Uw tegenwoordigheid maakt ons de hemel uit. Wat de hemel tot een paradijs maakt, dat is dat U er bent. *Mijn Heere*, zullen zij zeggen. *U maakt de hemel zo schoon*." Waar de koning is op aarde, daar is het hof; maar waar de Heere Jezus is, daar is de hemel. "Heere, *U maakt de hemel zo schoon*. Die heerlijke serafijnen en cherubijnen maken de hemel tot geen hemel, maar U, Lam, Die de Kaars zijt, Openb. 21:23. Uw tegenwoordigheid, Heere, maakt de hemel zo groot en schoon."

3. Ten derde, met den Heere te zijn, zal hierin bestaan, dat zij Hem zullen zien gelijk Hij is. Nu zien zij Hem niet gelijk Hij is, zij kunnen dat hier niet. Maar dan zal het zijn gelijk Job zegt: *met deze mijn ogen, zal ik God aanschouwen en niet een vreemde*, Job 19:27. Johannes zegt: *Het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is*, 1 Joh. 3:2. *Zij zullen Hem zien op de wolken*, Openb. 1:7. Zij zullen Hem zien in Zijn tegenwoordigheid, maar het zal een ander zien zijn dan waar Augustinus eens om wenste (die begeerde Christus in het vlees te zien); en hetgeen Zachéüs zag toen hij op de boom Jezus zag in Zijn vernederde staat. Nee, het zal een zien zijn van Jezus verheerlijkt, in zulke glans, dat wij Hem nu zo niet zouden kunnen zien. Als Hij maar een straal van die glans te zien gaf aan Zijn apostelen op de berg, zo wisten zij niet wat zij zeiden, Matth. 17. Paulus zag eens een grote straal van Zijn heerlijkheid, maar hij wist niet of het in of buiten het lichaam geschied was, 2 Kor. 12:2.

Er zei eens iemand tot zijn vriend: zal ik u eens al de heerlijkheid van Griekenland laten zien? Zijn vriend zei: dan zou ik u maar één man laten zien. Zo is het ook; zo u zou zeggen: als ik met de Heere zal zijn, wat zal ik dan zien? Anders niet dan Jezus verheerlijkt. Dat zult u zien met uw ogen. *Met deze mijn ogen*, zei Job, *en geen vreemde*, Job 19:27.

4. Ten vierde bestaat het hierin: u zult Hem genieten in al de blijdschap, grootheid, glans en heerlijkheid die op Hem ligt. Iemand kan een schone lusthof aan de wand uitgeschilderd zien, maar hij kan er evenwel niet in gaan. En men kan schone vruchten uitgeschilderd zien, maar men kan er niet van eten. Maar hier zullen zij Zijn heerlijkheid ook genieten in een altoosdurende gelijkvormige rust. Zij zullen het verheerlijkte lichaam van Christus gelijkvormig zijn. De Heere zal hun lichamen in zo'n staat stellen, dat zij van Zijn heerlijkheid ook zullen kunnen genieten en er deel aan hebben, gelijk Mozes: de Heere had van Zijn glans op hem gelegd. Maar Jakobus, Petrus en Johannes deelden niet mee in de heerlijkheid van Christus op de berg, Matth. 17. De reden was dat daar hun lichamen nog niet toe in staat waren. Maar dan zal de Heere niet alleen aan u, maar ook in u verheerlijkt worden. Daarom zal de Heere met zulk een kracht zeggen: *Ga in, in de vreugde uws Heeren*, Matth. 25:21. Als Hij op de wolken zal komen, dan zal Hij van Zijn heerlijkheid op Zijn volk leggen.

5. Ten vijfde, wat het alles vergroot, is dat, dat alles zal gepaard gaan met een eeuwigheid zonder scheiden. De gedaante van heel de wereld gaat voorbij, hoe zoet zij is. Het is opmerkelijk dat Alexander de Grote, die een heiden was, beschouwende al het goed van heel de wereld, en ziende welke verandering het onderworpen was, en wat een onbestendigheid erin was, eens een schilder riep, en zei dat hij eens op een tafel *een rad* zou schilderen, waarbij hij vergeleek al het goed van de wereld. Hij wilde zeggen: *hoe zoet het is, het is alles zo ongestadig*. Zo is het wel met alle dingen, met alles wat onder de zon is. Maar dit gaat gepaard met een eeuwigheid: korter mag het niet zijn en langer behoeft het niet. Het zal zijn, zoals er staat in de berijming van Psalm 65: *"Zonder te scheiden meer." Ik zal van u niet scheiden*, zal de Heere zeggen, *en u van Mij niet*.

6. Ten laatste, het sluit dit in na de opstanding, dat de Heere hen in die staat zal stellen, dat zij altijd bij Hem zullen kunnen wezen. Hier zei Jesaja: *Ach Heere, ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben*, Jesaja 6:5. Ach, zei Daniël, *er is*

geen kracht meer in de knecht van deze mijn Heere, Dan. 10:8. Ach, zei Johannes, *toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten*, Openb. 1:17. Ach, zei Petrus, *Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens*, Lukas 5:8. Maar dat zal ophouden: zij, zullen in staat gesteld worden om altijd bij de Heere te wezen, gelijk God door Zijn kracht de jongelingen in staat stelde om in de brandende oven te wandelen, en gelijk Hij Mozes in staat stelde om bij Hem op de berg te zijn, en gelijk Henoeh en Elia nu zijn met hun lichamen in de hemel. Als Ik u hier, zegt de Heere, maar een stroompje van Mijn liefde geef, zegt u: ik kan het niet verdragen. Maar dan zal Hij zeggen: *nu zal Ik maken dat u het verdragen kunt*. Daar hebt u ons derde stuk.

IV. Nu het vierde: wat beduiden die woorden: *alzo en altijd*?

a. Ten eerste, *alzo*, wat wil dat zeggen?

1. Ten eerste, u mag er staat op maken, het zal geen misslag wezen, het zal zeker *alzo* zijn, het zal niet missen. Ik zeg het, wil de apostel zeggen, door het woord des Heeren. Er zijn verscheiden teksten in het Woord die het zeggen, de rechtvaardigheid Gods vordert het, en de betrekking die Gods volk op de Heere Jezus Christus en op Zijn Geest heeft.
2. Ten tweede, *alzo* zult u afgescheiden worden van het kaf dat er nog op de dorsvloer geweest is. Daar zal geen ark met reine en onreine dieren wezen, daar zal geen ark wezen met een Cham en Sem, geen paradijs met een slang, geen Abrahams huis waar een Izak en een Ismaël in was, geen maaltijd van Christus waar Judas en de andere apostelen waren, geen maaltijd waar een vriend zonder bruiloftskleed aan was. Nee, *gij* alleen zult daar wezen.
3. Ten derde, u zult er *alzo* zijn: levend, met bedaard verstand. In Mattheüs 17 wisten zij niet wat zij zeiden, daar waren zij het spoor allen bijster. Mozes en Elia wisten het wel wat zij tegen Christus spraken, maar Zijn apostelen wisten het niet. Maar daar zal het met zulk een bedaard verstand zijn: zij zullen niet één zwakheidje hebben, het zal *alzo* onverderfelijk zijn als uw verheerlijkt lichaam onsterfelijk is; al wat u ooit gekweld heeft, is dan weg: droefheid, tranen, pijn, en u zult moeten zeggen: het is alles weggevlogen. Zie, *alzo* is dat.

b. Maar wat is nu: *altijd*? Dat *altijd*, geliefden, dat is ook groot.

- Ten eerste, altijd bij de Heere te wezen, dat is altijd in een plaats te wezen.
- Dan, altijd in een gestalte.
- Dan, altijd in een staat.
- En, ten laatste, altijd in een gezelschap.

Dat *altijd* bestaat in die vier dingen:

1. *In altijd te zijn* in een plaats. Adam moest uit het paradijs, hij werd eruit gezonden. De Joden moesten uit hun schoon Kanaän. De gevallen engelen moesten uit de hemel. David, hoe dikwijls moest hij omzwerven als buiten de kerk? Hoe dikwijls was hij er als van verstoten, waar zijn hart zo aan kleefde! Hier, zei Paulus, hebben wij geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige, Hebr. 13:14. Maar daar zullen zij er nooit uit moeten: *Ik zal ze maken*, zegt Christus, *tot een pilaar in den tempel Mijns Gods, zodat zij niet meer daaruit gaan*, Openb. 3:12.
2. *Altijd bij de Heere te zijn*, dat bestaat in *altijd* in een gestalte te zijn, zo geruste en stil. Hier op aarde zijn de goddelozen altijd in een gestalte: hard, blind, zorgeloos, hardnekkig; maar de vromen zijn hier niet altijd in een gestalte. Wat verschilt de ene preek van de andere, het ene bidden van het andere, het ene horen van het andere, het ene Avondmaal van het andere, de ene dag van de andere! David: als u

zijn Psalmen beziet, u kent de man soms nauwelijks, zo verschilde hij de ene tijd met de andere. Maar dan zullen zij altijd bij de Heere zo gerust wezen, in zulk een vrede, nabij in het licht, in zulk een heiligheid.

3. Ook bestaat het in *altijd* in diezelfde staat te wezen. Nu kunnen Gods kinderen wel niet verloren gaan, maar de staat der engelen en die van Adam ... wat een verandering was zij onderworpen! De engelen verlieten hun beginsel. Adam valt, en al de mensen van geheel de wereld met hem. Sebna's staat, ... wat een verandering kwam erover! Jesaja 22. Tronen worden omgekeerd, de kronen vallen van de hoofden, de scepters wankelen, Dan. 11. *Wee u, Kapèrnaum, dat tot den hemel toe verhoogd zijt, gij zult tot de hel toe nedergestoten worden*, staat er in Mattheüs 11:23.
4. Zij zullen *altijd* in hetzelfde gezelschap wezen, in het gezelschap van de Drie-enige God, van de Heere Jezus Christus, en in het gezelschap Zijner engelen, en in het gezelschap van al de vromen, welker stichtelijk gezelschap op de wereld hun zo lief was. Maar het toppunt van alles is, altijd bij de Heere te wezen. Ofschoon Hij het bewind van Zijn Middelaarsambt zal hebben afgelegd, zo zullen zij evenwel altijd moeten zeggen: *door U ben ik hier*.

Nu, dat is ons vierde stuk.

V. U zult zeggen: u hebt daar zoveel van gezegd, maar wiens geluk zal het zijn?

Wij zeiden, dat wij voor het laatst een kort woord tot slot zouden hebben, en dat zeiden wij met opzet, omdat wij het hier zouden zeggen wiens geluk het was. Wij moeten ervan zeggen: *zalig is dat volk*. Wie zal het geluk hebben? *Wij*, zegt de apostel. Hij vat het onder een klein woordje van twee letters: *wij*. Wie zijn het dan, Paulus? Wel, het zijn die, aan wie ik tevoren de brief geschreven heb. En daar komt hij tot de kentekens. Wie?

1. Ten eerste, het zijn de *uitverkorenen*. Dat kon Paulus van zichzelf weten. Hij kon het ook van anderen weten; in 1 Thessalonicenzen 1:4 zegt hij: Wetende, geliefde broeders, uw verkiezing van God, en in 2 Thessalonicenzen 2:13: Maar wij zijn schuldig altijd God te danken over u, broeders, die van den Heere bemind zijt, dat u God van den beginne heeft uitverkoren tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes en geloof der waarheid. Leg er u nu eens bij. Hebt u een blijkje van uw verkiezing?

Ach, zult u zeggen, daar schort het mij.

Ei, laat het u daar niet schorten. Wilt u er een hebben, kort en klaar? Hebt u de Heere verkozen uit alles wat er op heel de wereld is?

2. Ten tweede, bent u *geroepen* naar die verkiezing? Paulus zegt in 2 Timótheüs 1:9: Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden der eeuwen. Die roeping is niet uitwendig, te weten' zo uitwendig, dat de inwendige ermee gepaard gaat. Waaraan zal ik dat kennen, zult u zeggen? Daaraan, Hand. 2:37: Zij werden verslagen in het hart. In Handelingen 9 zei de man: Wat wilt Gij, Heere, dat ik doen zal? vers 6. Is dat ook de uitkomst van uw roeping geweest, dat u uitriep: *wat moet ik doen?*

3. Ten derde, die zullen het zijn, die Hij tevoren beschreven had *als bekeerden*.

Zegt u: zeg het mij eens, ben ik bekeerd?

Hoor kort: er is er geen één bekeerd, of hij is van de weg der zonden afgekomen; niemand of iets zou er u langer op kunnen hebben houden; u kwam over op de weg der deugd, het kostte wat het kostte, u moest erop; niemand kon u anders stillen. Is het zo? Dat blijkje is duidelijk.

4. Ten vierde. Die allen waren het, die *het geloof* hadden, over welker geloof Paulus in zo grote bekommernis was. Is het geloof in uw hart geplant? Het kan niet missen of het is er, als u zulk een schat hierin ziet, als God u in Christus liefde aan te zien.
5. Ten vijfde, die zo Gode waardig zoeken te leven en *zo heilig zijn*.
Ben ik heilig? Zult u zeggen. Ach, mijn kleine heiligmaking!
Hoor, wij zullen u een tekenje geven, en dan zult u het meteen voelen. Als u niet heilig waart, dan zou u niet klagen over uw kleine heiligmaking; toen u onheilig waart, klaagde u daar niet over.
6. Ten zesde, het waren degenen die zo graag *bij de broeders* waren en hen zo lief hadden. Paulus had niet nodig hen daartoe op te wekken, gelijk wel andere gemeenten. Wat zegt u nu? Bent u liever bij de goddelozen of bij de vromen? U weet het wel; met wie houdt u het?
7. Die wij die om des Heeren wil *kruis en smaadheid dragen*, en beroofd worden van hun ambten, goederen en eer. En is er dikwijls een ondeugende, een goddeloze, die krijgt het, en wij missen het, en dat om des Heeren wil. Het is een goed teken als de wereld zegt: ik heb niets tegen u dan dat u zo vroom zijt; tevoren, toen u zo vroom niet was, toen was ik zulk een vriend van u, maar nu kan ik niet met u omgaan. Waarom niet? Ik kan uw bidden, uw lezen, uw spreken, uw consciëntieus-zijn niet verdragen.
8. Zij zijn het *die op de toekomst van de Heere wachten*. Zij weten dat de toekomst van de Heere nabij is, en zo verwachten zij ze met weldoen. Doet u ook zo? Zoekt u uw weg zo te richten, wetende dat het einde nabij is? Wat zegt uw hart? Kent u hier zo al uit, wiens lot het zal wezen?

VI. Ons zesde stuk is: *hoe brengt Paulus dat nu tot zijn oogmerk?*

"En alzo zullen wij altijd met den Heere wezen."

1. Daar klemt hij ze mee, dat zij zich zouden oefenen in de heiligmaking. Hoedanig, zegt hij, behoorden wij dan te zijn in een heilige wandel en in Godvruchtigheid? Wees dan toch Godvruchtig, laat de Godsvrucht u toch niet vervelen: u zult de Heere toch eens volmaakt moeten dienen.
2. Ook wil hij zeggen: ik wilde u brengen tot standvastigheid; wees dan standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere, 1 Kor. 15:58. *Wie volharden zal tot het einde toe, die zal zalig worden*, Matth. 24:13.
3. Ook doet hij het opdat zij hun kruis gemoedigd op zouden nemen, en dragen met blijdschap al wat de Heere hun toezond. Hebt u kruis en lijden: aan het einde hangt de kroon, en dat verzoet het alles. *Want ik houd het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden*, Rom. 8:18.
4. Moet u uw waarde panden verliezen: laten zij gaan, zij gaan u maar wat vooruit. Bedenk dat u zult volgen. Zij zullen u maar wat in de hemel verwachten. Met uw ziel zult u haast bij elkander komen. Het is maar voor een tijd dat uw lichaam afgescheiden is, man van uw vrouw, u zult uw graf weer eens zien opengaan. En daar zult u dan weer de kinderen bij de ouders, en de man bij zijn vrouw zien komen. Daar zult u ze weer bij elkander zien komen met dezelfde lichamen. *Zodan, vertroost elkander met deze woorden*, vers 18. Wilt u nu razen, bazelen, tieren over iemands dood? Doe het niet, zeg: *vaarwel, mijn vriend en vriendin, in de opstanding zat ik weer bij u komen*.

Toepassing

VII. Nu hadden wij ten laatste nog een stichtelijk slot. Kort nog een woord tot toepassing.

Alzo is het met de goddelozen niet, die als kaf verstrooid worden, gelijk men daarvan leest in de eerste Psalm. Maar zegt den rechtvaardige, dat het hem welgaan zal, staat er in Jesaja 3:10. Maar zondaar, u niet, het zal u kwalijk gaan, vers 11. Bent u nog onbekeerd, heeft God nog nooit in uw hart gewrocht, al werd u dan de oudste van de stad, de geëerdste, de aanzienlijkste, de wijste, de voorspoedigste, de gezondste mens, God zegt evenwel ook tot u: het is u gezet, eenmaal te sterven, en daarna het oordeel, Hebr. 9:27. En dat zal elk zondaar en elk mens overkomen. Geloof het. En het zal u wellicht overkomen ten dage als u er niet aan gedacht hebt. Al sterft u nog zo onwillig, u zult dat gezette niet overtreden wat God zo bepaald heeft.

Onbekeerde, hoe kunt u nog langer zo goddeloos blijven leven, daar u zo schrikt tegen dat uw vertrek geblazen wordt? Als het geblazen wordt, uw vertrek, dan zegt u: moet ik nu van al mijn vermaak en van al mijn goed scheiden? Daar zit u dan evenals een mens die eens anders goed bezit: hij heeft het er zo goed bij gevonden, dat hij er niet uit wil voordat de stadsdienaars komen en er hem met geweld uithalen.

Ach Heere, zegt de zondaar, stond het in mijn wil, ik zou wel met de slang voor eeuwig in het stof willen kruipen, als ik maar tot stof mocht wederkeren. U zult er dan zo node uit willen, als u hier de duivel zo gediend hebt. En schrik, evenwel zult u moeten, u zult hier niet blijven, het staat in uw wil of keuze niet. En wat zult u dan gaan zeggen, als u dan uw ogen zult opslaan in de eeuwigheid, wat zult u dan zeggen? Waar is nu mijn buur, mijn vriend? Waar zijn mijn regenten? Waar zijn de burgers van mijn plaats? Waar is mijn man, mijn vrouw, mijn kind, mijn broeder, mijn zuster: waar zijn ze? Wilt u in het bedrijven der zonden ontslapen, dan moeten wij ook zeggen dat u alzo en altijd eeuwige versmaadheid zult hebben, en u zult ook eens opgewekt worden, maar het zal zijn tot versmaadheid: uw aanzien, uw glans, uw eer, het zal alles van u weggenomen wezen, en u zult zonder enige verkwikking wezen, Dan. 12.

Dan zult u ook een *alzo* en een *altijd* hebben, en dat tot in alle eeuwigheid, zonder herstel.

- U zult een plaats hebben, en dat is de hel, dat Tofeth, en daar zult u *altoos* zijn in een gestalte, radeloos in knaging en wroeging van uw gemoed.
- En daar zult u altoos in een staat wezen, in een staat van vervloeking.
- U zult altoos branden, en nooit verbranden, altoos sterven, en nooit gestorven zijn.
- Altoos zult u in een gezelschap wezen, gescheiden van de Heere Jezus Christus, bij de duivelen, bij de Sodomieten, en al het goddeloze gespuis dat er ooit op de wereld geleefd heeft, bij de menseneters, bij de wilden, en dat zal altijd wezen.

Ach Heere, zult u zeggen, mijn hart wordt koud (zo u enige aandacht hebt, en het mag wel), *zou dat mijn lot wezen?*

Misschien zal het van meerderen hun lot wezen dan wij denken, en misschien van minderen. God weet het, wij willen het niet bepalen. De uitkomst zal het tonen.

U zult zeggen: *ik wilde het wel eens weten of ik zulk een verschrikkelijk deel te wachten heb.*

Wij zullen het u zeggen naar het Woord.

1. Ten eerste u die Gods verschijning en Zijn Woord niet graag dichtbij u hebt. U houdt God zo graag uit uw gedachten, het is geen blijdschap voor u aan Hem te denken, en zo u eens aan Hem denkt, zo denkt u alsmaar aan het liefelijke dat er in God is, doch het is alles ongegrond.
2. U bent niet graag dicht bij Jezus, u houdt niet van een dag van voorbereiding of Avondmaal, om u te beproeven en met de Heere aan te zitten. Wijk van mij, zegt u, ik heb geen lust om tot U te naderen. U bent niet graag ingespannen.
3. U bent niet graag dicht bij de vromen waar eens over uw toestand gesproken wordt.
4. U bent graag bij de onvromen, dat zijn lieden naar uw hart, daar zou u de wereld mee door kunnen reizen.

Het zijn kwade tekens als u zo blijft, en het is te vrezen dat u voor eeuwig van de Heere gescheiden zult worden.

U zult zeggen: *wie zal het genieten, wie zal er bij de Heere zijn?*

Wij hebben zoveel van de Thessalonicenzen gezegd, dat wij denken dat het genoeg is. En evenwel, kom aan, wij zullen u nog een teken drie of vier geven. Weet u wie?

1. Gaat u en staat u met God? Houdt u het met God? Dat Goddelijke Wezen, stelt gij u dat dikwijls voor? Met wie gaat U? Tot wie is uw zucht en begeerte? Weet u het niet? Is het niet: *ach, Heere Jezus, ach, dat ik Uwe was en U de mijne wilde wezen?* Is daar uw hart en mond vol van? Dan zou het zo wel eens zijn: *Mijn ziel dorst naar U, zij schreeuwt om U, als in Psalm 42:2, 3. Kent u zulke uitgangen van uw ziel?*
2. Als u eens geesteloos, hard, vervreemd zijt, kunt u het dan niet harden? Kost u dat dan geen tranen, klagen, kermen, zoeken? Ik geloof dat u het wel kent, de minste gelovige kent dat: *ach Heere, ik ben zo hard, vergeef het mij, ik ben zo vervreemd van U, waar bent u gebleven? Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft*, zei de bruid, Hoogl. 3:1.
3. Krijgen zij weer enige hoop en enige werkzaamheid in hun hart, zij gaan naar God, en het is meteen: *Het is mij weer zo goed nabij God te wezen*, Psalm 73:28.
4. Als u het wist, dat u de Heere eeuwig zoudt moeten missen, zou u niet zeggen: ik zou mij dood treuren, ik stierf voor mijn tijd, ik kan noch mag Hem missen, mijn hart heeft dan geen lust in heel de wereld?

Zie, dat zijn vier tekenjes, leg er u eens bij; zult u niet moeten zeggen dat u er iets van vindt? Zo u er iets van vindt, moeten wij zeggen tot u: *alzo en altijd zult u met den Heere wezen*. Kunt u wel beter voldaan zijn? Wie dat nu heeft (wat is eraan gelegen!): al sterft u, u zult bij de Heere wezen. Dat niet alleen, maar u zult ook bij elkander wezen. Hier bent u niet thuis; al is het hier nog zo goed, het is er zo nog niet, het is bij de Heere nog beter. Gaat dan uw vriend naar de Heere, *zo dan, vertroost elkander met deze woorden*. U bent maar voor een tijd gescheiden, gelijk Jakob van Jozef, u zult voor eeuwig bij elkander komen.

Wij zijn veel te vleselijk. Er zijn zulke troostelijke dingen voor ons hart, dat uw hart opspringen moet. Hoe zouden wij bij de Heere komen, als wij niet sterven? Zie er dan niet tegen op. Moet u de Heere dienen, doe het met vreugde, en kunt u het niet met vreugde doen, doe het evenwel. Moet u dan sterven, misschien zal de Heere u dan blijdschap geven, en Hij zal u opnemen in en laten leiden door de wolken, *den Heere tegemoet, in de lucht; en alzo zullen wij altijd met den Heere wezen*. Dat is mijn wens voor ons allen! Amen.

NEGENENTWINTIGSTE PREEK over 1 Korinthe 15:28

En wanneer Hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

Wij lezen bij de profeet Ezechiël in het 37e hoofdstuk in de 14 eerste verzen, dat God de profeet in een gezicht bracht, en Hij deed hem zien een vallei vol dorre doodsbeenderen die begonnen te leven, waar een nieuw leven in kwam: *er kwam een geest des levens in.*

Er is een drieërlei opstanding bekend in het Woord.

- Ten eerste, een burgerlijke;
 - ten tweede, een geestelijke;
 - ten derde, de opstanding ten laatsten dage.
1. Er is een burgerlijke; dat is als iemand in grote ellende is, en daaruit gered wordt, zodat hij moet zeggen: God heeft mij als van de dood genadig hersteld. In Psalm 30:4 zei die man: *HEERE, u hebt mijn ziel, mijn leven, als uit het graf opgevoerd.* Dit zag Ezechiël in dit gezicht. Daar zat Israël in de Babylonische gevangenis, zonder moed; zij hadden geen gedachten dat zij eruit zouden komen; maar God wist Zijn raad wel uit te voeren. Daar krijgen zij bevel: *ga naar uw land!* Daar kregen zij weer een nieuwe moed, en zij werden tot een nieuwe republiek. Daar moesten zij zeggen: *Als de HEERE de gevangenen Sions wederbraecht, waren wij gelijk degenen, die dromen,* Psalm 126:1.
 2. Er is ten tweede een geestelijke opstanding uit de geestelijke dood. Daar is de ziel dood door de misdaden en de zonden, Ef. 2:1. Daar komt God door de stem van Zijn Woord en Geest, en Hij zegt: *Ontwaak, gij die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten,* Ef. 5:14. Ontwaak, en u zult de heerlijkheid van de Heere Jezus Christus zien. Daar komt God, en Hij roept eens aan dat graf der zonden, en Hij zegt: wilt u Mij volgen, zo kom uit uw zondengraf, en daar gaat Hij werken op het hart van de uitverkorene, en daar komt een geest des levens in, zodat men moet zeggen, gelijk als de vader van de verloren zoon, Lukas, 15:24: *Deze mijn zoon was dood en is weder levend geworden.* Tevoren was hij dood, toen hij zo leefde en werkzaam was in de zonde; maar nu was hij levend geworden, nu hij niet leefde in de zonden en er niet zo werkzaam in was. Paulus merkte dat ook zo aan in Eféze 2: eertijds, toen u dood waart door de misdaden en de zonden, heeft God u levend gemaakt door Zijn Geest, vers 1 en 5. *Er zal een leven uit de doden komen onder die natie,* zei Paulus, onder die geestelijk verstokte natie, Rom. 11.
 3. Dan zal er een derde opstanding wezen, dat is de opstanding ten laatsten dage. Dan zal de stem des archangels gehoord worden, en dan zullen de graven geopend worden, en elk been zal tot zijn been komen. Daar zullen de vaders en de moeders en de kinderen elkander weer zien; de aarde zal ze altemaal weer opwerpen, evenals de vis Jona op de aarde wierp, evenals een gezaaid zaadje weer een zaadje tevoorschijn brengt. Het zal een uitnemend grote schare wezen, die niemand tellen kan, veel meer dan de sterren waar de zon en maan bij zijn, veel meer dan dat grote leger van Sanherib en Zerah de Moor. Dan zal de Heere Jezus Christus Zijn bruid leiden in de heerlijkheid, en daar zal de Heere Jezus Christus dan zeggen met betrekking tot al de uitverkorenen, gelijk Hij op de wereld eens zei, Joh. 17:4,

5: *Vader, Ik heb voleind het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen. En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was.* Dan zal Hij ook zeggen: "Vader, nu heb Ik al het werk voleindigd dat gij Mij op de wereld en in de hemel gegeven hebt; daar liggen nu de vijanden, zij zijn vermorzeld als een aarden vat; hier zijn nu al de uitverkorenen tot de heerlijkheid opgewekt; nu kan Ik geen Middelaar meer zijn, zij hebben geen Middelaar meer van node; er wordt er geen één gemist, zij zijn allemaal binnen; nu houd Ik op van Mijn Middelaarsambt te bedienen." Dan zal de zalige Drie-enige God, de grote God en Zaligmaker, al Zijn zalige volmaaktheden en algenoegzaamheden aan hen onmiddellijk meedelen, als de laatste uitverkorene binnen zal wezen. En wilt u weten hoe het dan zal gaan? Dat zal de apostel Paulus zeer nauwkeurig tonen in dit ons teksthofdstuk.

Hij was zeer hoogdravend in zijn schrijven. In het gehele Nieuwe Testament is dit wel het allerhoogdravendste hoofdstuk. Dit is een hoofdstuk waarin al de vragen en de nieuwsgierigheden der vromen voldaan worden: hoe het met hen zal gaan in de dood, in het sterven, en in de opstanding, en in het oordeel, en na het oordeel. Petrus zei eens, 2 Petrus 3:16: onze geliefde broeder Paulus heeft veel dingen geschreven, in welke dingen sommige zwaar zijn om te verstaan. De onbekeerden hebben hier niets aan; maar de bekeerden, in plaats van het te lasteren, moeten zeggen: *het is mij een honingraat op mijn weg naar de eeuwigheid, door welke, als ik er maar een weinigje van geproefd heb, mijn ogen verlicht zijn.*

U zult zeggen: *geef mij dan eens de korte inhoud van dit heerlijke hoofdstuk.*

Wij zullen het u tonen, en dat zullen wij zo doen.

- De apostel toont dat er zeker een opstanding zal wezen, welke sommigen ontkenden (in het 12e vers). En dat gaat hij bewijzen uit de opstanding van Jezus Christus, van het 1e tot het 13e vers. O, zegt hij, de Heere Jezus is opgestaan; dat zeggen wij u naar de Schrift, en er zijn getuigen van geweest, die Hem gezien hebben. Hij is van meer dan vijfhonderd broederen op eenmaal gezien, waarvan het merendeel nog leeft, u kunt ze het vragen.
- Daarop zegt hij van het 14e tot het 19e vers dat de doden zullen opgewekt worden, gelijk Christus is opgewekt. Dat blijkt uit de kracht die dat prediken op het hart der mensen gedaan heeft: zij werden eronder bewrocht, zij kwamen over tot het geloof, velen zijn er ook in gestorven, zij zouden er alles voor over hebben wat zij hadden. *Wel, zeiden zij, hadden wij dat niet, dan waren wij de ellendigste van alle mensen.*
- Dan kon er in hun gemoed en gedachten oprijzen: "Is er een opstanding, laat dat zo zijn; is Christus opgestaan, wat raakt dat mij? Het kind van die Sunamietische, het kind van die weduwe te Zarfath, en Lázarus, die zijn ook opgewekt: wel, wat heb ik daaraan?"

Hoe, wou u Jezus' opstanding rekenen als de opstanding van een particulier? Nee, Hij is het Hoofd, en het Hoofd opgestaan zijnde, is het vast dat de leden ook opgewekt zullen worden. Hij is de Eersteling, en Hij opgewekt zijnde, dat is een bewijs dat de gehele oogst volgen zal. Dat toont hij aan met die eersteling Adam; die was het hoofd; en u hebt die vrucht in zijn sterven ondervonden, u zult ook de vrucht van dit tweede Hoofd ondervinden in Zijn leven.

- Zij mochten denken: *waarom zijn zij niet allen opgewekt, die toen dood waren, toen Christus is opgewekt?*

Alle ding moet zijn tijd hebben: er liep altijd enige tijd door tussen de eerstelingen en de inzameling van de gehele oogst, Exod. 14. Alles heeft zijn tijd, naar het

zeggen van de Prediker: er is een stonde wanneer iemand geboren wordt, en dan is er een dat hij sterft, en dan zal er ook een zijn dat hij opgewekt zal worden. God is een God van orde: zo is dan opgewekt eerst de Eersteling Christus, en daarna zal de oogst volgen.

- Zij mochten zeggen: *hoelang zal het aanlopen?*
Niet langer dan totdat al de vijanden onder de voeten van Christus zullen gebracht wezen, als Hij de laatste vijand, de dood, zal tenietgedaan hebben, in het 25^e en 26^e vers.
- *Hoe zal het dan gaan? Zal Christus dan geen Middelaar meer blijven?*
Nee, dan is het gedaan. Dat toont hij in het 28e vers: *En wanneer Hem alle dingen onderworpen zullen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.*
- Dan gaat hij verder, en hij zegt: Zie wat klem en ingang die leer gehad heeft; als de mensen daar gedoopt werden, zouden zij zich voor de doden hebben laten dopen? Bij hun doop zeiden zij: nu sterf ik de wereld en de zonden af, en ik bied mijzelf aan bij God om voor Hem te leven, al was het dat ik met een bloedige doop zou moeten gedoopt worden; laat ik alle dagen in gevaar zijn, ik geef er niet om, vers 29, 30. Dan van het 32^e tot het 34^e vers: spreek dan niet zo'n goddeloze taal, en zeg dan niet: *Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij. Dwaalt niet; kwade samensprekingen bederven goede zeden. Waakt op rechtvaardiglijk, rust niet, en zondigt niet.* Zou u zulke verschrikkelijke dingen gevoelen? Wees zo goddeloos niet. *Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.*
- En dan van het 35^e tot het 39^e vers; u mocht in uw hart denken: *hoe zal het met die lichamen gaan die verbrand zijn, die verrot zijn? Is het mogelijk dat die opgewekt zullen worden?*
Gij dwaas, zegt hij, niet om ze te schelden, maar om ze te stuiten, en te tonen wat voor onopmerkende mensen dat zij waren. Ga eens in uw tuin en op uw akkers, zegt hij, ziet u daar niet een zaad dat daarin geworpen wordt en het verrot? Daar brengt het weer een ander zaadje voort, daar komt een scheutje dat eruit spruit, en daar komt weer hetzelfde zaadje van. Zaait u tarwe, u krijgt er geen gerst van. Zo ook: wordt er een menselijk lichaam gezaaid, er wordt geen beest opgewekt; elk wordt opgewekt in zijn eigen soort.
Wel, zeiden zij, de beesten die blijven wel zonder opstanding. Wel, alle vlees is niet hetzelfde vlees; maar een ander is het vlees der beesten, en een ander der mensen, om de ziel die erin is, om de deugd en ondeugd die erin is. De mens die God gevreesd heeft, zal loon ontvangen; die Hem niet gevreesd heeft, straf.
- En van het 40e tot het 42e vers mochten zij zeggen: *hebben wij lichamen om in de hel en in de hemel te komen en daar te kunnen verkeren?* Hoe kunt u nog zo dwaas zijn, zegt hij, er zijn immers hemelse lichamen en er zijn aardse lichamen; kan God lichamen daar aan het firmament stellen onder de zon, en zou Hij uw lichamen niet boven de zon kunnen stellen?
Zolang wij het beeld des aardsen dragen, leven wij nog onder de zon; maar als u het beeld des Hemelsen zult dragen en het verheerlijkte lichaam van Christus gelijkvormig zult zijn, zult u dan niet in de hemel kunnen zijn? Is Christus niet bekwaam om met Zijn lichaam daar te wezen?
Maar ja, man, mochten zij zeggen, *hoe zal het gaan als God de wereld zal oordelen? Zal zij dan ledig van mensen zijn?*
Ach nee, zij zal zo volkrijk zijn als zij nu is.
- *Maar hoe zal het met die gaan, die nog leven?*

"Wel, hier, zegt hij, zeg ik u een verborgenheid, die u nog nooit zo van de profeten of apostelen gezegd is, noch ook van mij, dan heden door het Woord des Heeren."
Wel, wat zal de Heere met die dan doen?

Zij zullen wel niet allen ontslapen en sterven, maar zij zullen allen veranderd worden; in een punt des tijds zal er zulk een verandering over hen komen, alsof zij gestorven waren, vers 51, 52. En wilt u het begrijpen, bekijk dan een Henoch en een Elia, bekijk de jongelingen in de vurige oven. Zo kan dan God zonder de dood een goddeloze tot de hel bekwaam maken, en een vrome tot de hemel. En als het dan alles vervuld zal wezen, dan zal ook de dood verslonden zijn tot overwinning, vers 54. En dan zullen zij uitgalmen: *Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? Het is alles weg, en Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus*, vers 55-57.

- Wel geliefden, zegt hij in het laatste vers, zijn die dingen alzo, gelijk zij zijn, zet het dan alles door, en wees verzekerd dat God het u genadiglijk belonen zal, want u zult vrucht op uw werk zien: *Zo dan, mijn geliefde broeders, zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.*

Daar hebt u zo de inhoud van dat heerlijk hoogdravende hoofdstuk. Wij hebben u het 28e versje voorgelezen dat zeer zwaar, Goddelijk en hemels is. Wij zullen het evenwel zeer klaar en eenvoudig onder des Heeren bijstand u zoeken open te leggen. Wij hebben dan:

- I. Ten eerste te bezien Christus' heerlijkheid terwijl Hij Zijn Middelaarsambt bedient, hierin begrepen namelijk dat Hem alle dingen onderworpen zijn.
- II. Ten tweede dat, wanneer het einde van die onderwerping zal wezen, dan de Middelaar Zelf aan God Zijn Vader zal onderworpen worden.
- III. Ten derde, hoe het Drie-enige zalige Goddelijke Wezen dan handelen zal met al de hemelingen, en alles zijn zal in allen.
- IV. Ten vierde, hoe Paulus hieruit bewijst de zekerheid van de opstanding.

- Ten eerste, zeggen wij, de heerlijkheid van de Heere Jezus Christus: hoe Hem als Middelaar alle dingen onderworpen zijn.
- Dan, als dat volbracht zal zijn, dat Hij dan Zelf de Vader zal onderworpen worden.
- Dan, hoe dat God dan alles en in allen zal wezen.
- Ten laatste: hieruit bewijst hij dat de opstanding uit de doden zeker is.

I. Wat het eerste aangaat, de glorie en de heerlijkheid van de Heere Jezus Christus is dat alle dingen Hem onderworpen zijn, en aan Hem onderworpen moeten worden. Om dit goed te begrijpen, zo moeten wij u leiden met uw gedachten tot een eeuwigheid van voren, en dan tot op de dag des oordeels en tot op de opstanding uit de doden. In de eeuwigheid van voren, daar hebt u de onderhandeling van God Drie-enig over dat klein kuddeken der uitverkorenen, waaraan Hij Zijn Koninkrijk wil geven, Lukas 12:32; *die raad des vredes*, Zach. 6:13.

- In die onderhandeling komt God de Vader, de eerste Persoon in het Goddelijke Wezen, en Die zegt: "Het is Mijn welbehagen aan sommige mensen het Koninkrijk te geven, maar tot eer der Godheid kan het niet zijn, of er moet iemand van Ons de hemel verlaten, Zijn staat verminderen, en een vloek worden, en dan beloof Ik dat Hij tot een Hoofd van allen zal zijn; Zijn regering en macht zal over allen wezen, totdat Hij Zijn verlorne volk volmaakt zal hebben, en al de vijanden weg zullen wezen."

- De Heere Jezus Christus, Die onderwerpt Zich. Hij zei: "Ik zal Mij onderwerpen, zend Mij en Ik zal het alles volbrengen wat in het hart Mijns Vaders is."
- De Vader zegt: "Ik neem het aan, Ik heb een vol genoeg in U, Ik kan van U niets vorderen wat U niet zoudt kunnen volbrengen."
- Een tweede onderwerping van de Heere Jezus Christus is: "Ik zal wachten zolang als het Mijn Vader belijft, om dat werk te volbrengen; Ik heb geen wil, Ik doe Uw wil gaarne; al heb Ik nog zulk een begeerte om het te volbrengen en uit te voeren, zo zal Ik Mij onderwerpen aan Mijns Vaders wil, en Ik zal wachten tot die stonde, dat het Hem belijft Mij te zenden," Psalm 40.
- De derde onderwerping is de dadelijke uitvoering. Daar komt Hij onder de wet: Hij verliet de hemel, Hij bedekte Zijn Goddelijke glans onder de voorhang van Zijn menselijke natuur. Daar wordt Hij een vloek, Hij gehoorzaamt tot de dood. *Vader*, zegt Hij, *Uw wil geschiede!* Mag de drinkbeker niet voorbijgaan, niet Mijn, maar Uw wil geschiede, Lukas 22:42. Daar hebt u de drie onderwerpingen des Middelaars.
- Nu komt God de Vader, en Die zegt: *Mijn Zoon, Ik heb zulk een behagen in U, dat Ik alles U onderworpen heb.* In die raad des vredes heeft de Vader niet alleen geëist van de Zoon, maar Hij heeft ook belofte gedaan dat Hij het Hoofd zou zijn van al de uitverkorenen. Hij zegt: "Ik zal de eed bevestigen, Ik heb het gezworen, Ik zal het houden, Ik zal het vervullen, Ik zal al Mijn woorden ja en amen maken. Gewisselijk, Mijn recht is bij den HEERE en Mijn werkloon is bij Mijn God," zei Hij daarom in Jesaja 49:4.
- "Nu, zegt God, nadat Gij zult opgestaan zijn uit de doden, zult U ten hemel varen, en zitten aan Mijn rechterhand, en daar zal Ik dan alles aan U onderwerpen; Ik zal U geven alle macht in hemel en op aarde, en daar zult U alles doen voor dat volk wat er te doen is tot oprichting en bescherming en volmaking van Uw rijk; er zal niets uitgezonderd zijn, wat U niet onderworpen zal wezen," Hebr. 11:8. Het is nu nog niet alles onderworpen: er zijn er die gedurig Zijn regering tegenspreken en er zich tegenaan stellen, maar God zal eens alles onder Hem stellen: engelen, duivelen, vijanden van de Kerk, voedsterheren, niets uitgezonderd. Dan, zegt de Vader, "zal Ik tot U zeggen: Kom, zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik al Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten en onder Uw voeten zal gelegd hebben, Psalm 110:1. Dan zal de executie geschieden over duivel, wereld, en allen die hier zulk een geweld tegen U hebben aangericht. Dan zal het alles onder U gesteld worden: duivel en wereld."
- "Er zullen wel vervolgingen geschieden, maar het zal alles niet tegen U kunnen bestaan. Het zal alles tegen U komen: de dood, het graf, de duivel, de wereld; het ene huis zal tegen het andere beginnen op te staan, de kinderen tegen de ouders, het zal alles in rep en roer raken, duizend dingen zullen er op de been raken om te beletten (doch tevergeefs) dat de Messias Koning op de aarde zou zijn. Als er tien in een familie waren, en er was er maar één die met de Koning was: de andere negen zouden ertegen zijn."
- Doch al zien wij dat nog niet, dat alle dingen Hem onderworpen zijn, zo moeten wij evenwel bekennen dat Gode al Zijn werken van eeuwigheid bekend zijn, Hand. 15:18. Wij zien het in zijn begin. Soms wordt er een vijand in het hart gegrepen, zodat hij als omgekeerd wordt. Soms zijn er zulke blijken dat de vijanden beginnen te schreeuwen: wij zullen het nog alles verliezen, het moet Hem alles onderworpen zijn. Hij zit als de Voorspraak Zijner kinderen aan 's Vaders rechterhand, en daar heeft Hij over geheel de wereld het bewind, en het moet alles medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Gods voornemen geroepen

zijn, Rom. 8:28. Geloofden wij dat, en vertrouwden wij de Heere Jezus de regering van de kerk maar toe! Doch daar zitten wij, en wij willen allen zelf regeren; zo gaat het. Petrus zegt van Hem: Welke is aan de rechterhand Gods, opgevaren ten hemel, de engelen en machten en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde, 1 Petrus 3:22. Hij is ver boven alle machten en krachten, boven alle engelen en alle naam die er genoemd wordt in hemel en op aarde.

Dat is de glorie van de Heere Jezus Christus.

II. Nu, als de uitvoering van dat alles op het einde zal wezen, dan zal Hij vromen en goddelozen opwekken, en al de goddelozen zal Hij vermorzelen en doden. Als Hij zo het gericht zal houden, dan zullen de vromen in de wolken de Heere tegemoet gevoerd worden in de lucht. En hoe zal het dan met de Middelaar gaan? Dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, gelijk Hem de Vader alle dingen onderworpen heeft. Laat ons onszelf nog een weinigje inspannen voor de Heere, en het stuk bekijken. De Heere Jezus Christus zal dan ook de onderwerping ondergaan aan God Zijn Vader; wat is dat?

1. Ten eerste, is het dit: *zal Hij dan Zijn Goddelijke macht moeten neerleggen?*
Ach, nee, nee; die heeft Hij gehouden zelfs in Zijn allergrootste vernedering. Hij heeft er van tijd tot tijd zulke stralen van laten schieten, dat zij moesten zeggen: deze is de waarachtige God.
2. Is het dan dit, dat het met Christus was gelijk met twee koningen, die zo tegen elkander gestreden hebben, dat zij geen macht meer over hebben?
Nee, Hij zal ten laatste over het stof opstaan, zei Job, hfdst. 19:25. Zijns Koninkrijks zal geen einde zijn, Lukas 1:33.
3. Zal het dan dit wezen, dat de Heere Jezus nog eens wederkomen zal om Zich nog eens aan Zijn Vader te onderwerpen in lijden en gehoorzaamheid?
Nee het, met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden, Hebr. 10:14; Hij sterft niet meer, Rom. 6:9.
4. Zal het dan dit zijn, dat Zijn Goddelijke en menselijke natuur vaneen zullen moeten scheiden?
Nee het, Hij is God en Mens in enigheid van Zijn persoon tot in eeuwigheid. Zijn Goddelijke natuur was niet gescheiden van Zijn menselijke; zelfs in het graf, veel minder zal ze gescheiden wezen als Hij in heerlijkheid wezen zal! Alle tong zal Hem zo belijden, als God en Mens beide, en voor Hem zal zich buigen alle knie dergenen die in den hemel; en die op de aarde zijn, Filipp. 2:10, 11.
5. Wat zal het dan wezen? Zal de Heere Jezus het heerlijke Hoofd van Zijn volk niet blijven? Zal Hij het Hoofd van Zijn gemeente niet blijven?
Och ja. Al de broeders zullen het graag erkennen dat Hij hun Hoofd is, en Hem aanbidden, en hun kronen voor Zijn voeten neerleggen, en uitroepen: *U bent het door Wie wij hier zijn.*
6. Is het dit dan: zal Hij de glans van Zijn Goddelijke Majesteit in Zijn lichaam niet vertonen?
Och ja, veel meer heerlijke glans zal er in Hem gezien worden dan in Mozes toen hij van de berg kwam. Het zal meer dan een engelenglans zijn die op Stéfanus gezien werd, Hand. 7. Veel heerlijker dan toen Hij op Thabor gezien werd, Matth. 17.
7. Nog eens, zullen dan al de hemelingen het niet eeuwig erkennen dat zij nu bij God zijn in de hemel, ontslagen zijnde van al hun vijanden, en dat al die weldaden die zij genieten, van Hem als hun Hoofd afvloeien, en dat zij er door de Geest van Christus toe gebracht zijn?

Och ja, zij zullen allen de Zoon danken, gelijk zij de Vader danken, en zeggen: die blijdschap dat ik hier ben, en die vreugde te genieten, en die ruimte, dat is de vrucht van Uw Middelaarsambt. En zij zullen in alle nederigheid, liefde, verwondering tot in eeuwigheid wegsmelten.

8. U zult zeggen: zeg het mij eens, wat moet ik er dan van maken?

Wat u ervan maken moet, het zal al heel wat anders zijn dan wij u tot nog toe gezegd hebben, en het is geenszins tot oneer van de Middelaar, maar het is tot roem en heerlijkheid van de Middelaar. Om het u op te helderen, zo zullen wij u het door voorvallen die in de wereld gebeuren, klaar doen zien en begrijpen.

(1) Neem eens: er is een stad waar twintigduizend burgers in zijn; zij hebben een goede magistraat; daar rebelleren tienduizend burgers tegen, zodat zij verschrikkelijk strafbaar zijn door de justitie; de justitie weet als geen raad om die allen te straffen; er staat er een op van die magistraatspersonen, die zegt: geef in mijn bewind al de rebellen, en laat ik macht hebben om te straffen en te pardonneren, en moet ik iets ondergaan om de justitie te voldoen, ik zal het doen. Zij nemen het aan, en hij gaat van hen uit, en hij ziet hoe hij het stuk terecht brengen zal door straf te oefenen en te pardonneren. Als hij het alles verricht heeft, zo gaat hij weer naar zijn college, en hij zegt: dat zijn de vrijgesprokenen en dat de gestraften, ik heb het stuk uitgevoerd; de vrijgesprokenen zullen niet meer rebelleren, en de geslagenen hebben noch moed noch kracht om weer te rebelleren. Daar gaat hij weer zijn zitplaats nemen in het college, en de vrijgesprokenen erkennen: die man is het die ons terecht gebracht heeft. Is dat nu wel tot oneer van die man, zittende weer in het college, dat hij dat werk uitgevoerd heeft?

(2) Wij zullen het u zoeken op te helderen door nog een voorval dat in de wereld gebeurt. Neem eens, er is een koning die een grote regering over vele onderdanen heeft. In de ene of andere plaats van zijn rijk beginnen zij te rebelleren. De koning heeft een enige zoon, en hij zegt tot zijn zoon: u geef ik het bewind over hen om die rebellen te straffen of ze te beteren, en u zal ik in staat stellen om het uit te voeren. De zoon die neemt dat lastige werk op zich uit liefde tot de vader; hij is er enige jaren mee bezig om die wederhorigen te straffen; de anderen, die vallen toe, hij geeft die pardon; de wederhorigen worden te vuur en te zwaard vervolgd. De vrijgesprokenen waren zeer getrouw, de wederhorigen waren sterk wederhorig, en die werden alle gestraft; er is dan geen één rebel meer. De zoon gaat naar zijn vader met de vrijgesprokenen, en hij zegt: vader, nu leg ik dat lastige pak weer neer, er is voor mij niets meer te doen, ik leg het nu af; de vrienden zijn getrouw, de vijanden zijn dood. Daar komt hij weer onder zijn vader, onder zijn vaderlijke heerschappij, en zijn vader en de onderdanen moeten erkennen dat de zoon dat gedaan heeft, en hij blijft evenwel de heerlijkste onder die allen.

Nu, zo is het met de Heere Jezus ook. Die zal zeggen: "Vader, er is voor Mij niets meer te doen, in de ene noch de andere hoek. Al de uitverkorenen zijn opgewekt; de voedsterheren van de kerk, om ze te beschermen, zijn daar niet meer van node; zij hebben geen predikanten meer van node om te prediken. Mijn Geest hebben zij zo niet meer van node om ze te bewerken, te bestieren, te leiden. Nu leg Ik Mijn regering af, zij hebben ze niet van node; zij hebben geen sabbat, geen predikanten, noch regenten, noch al dat bewind over de kerk nodig."

In het 24e vers van dit hoofdstuk lezen wij: *Kracht, macht, heerschappij, Hij zal het alles tenietmaken*. Als Hij dat gedaan heeft, dan zal Hij al de hemelingen volmaakt

voor Zijn Vader stellen: een gemeente die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, Ef. 5:27. Dan zal Hij zeggen: "*Vader, zie, hier ben Ik en de kinderen die u Mij gegeven hebt*, Jesaja 8:18. Zij zijn thans zo volmaakt als de engelen, en zo volmaakt als Adam voor de val, en zo volmaakt als hij eeuwig zou geweest zijn, zo hij niet gevallen was. Al wat er te doen is geweest voor Mij, dat is alles verricht. Er is niet één stukje voor Mij meer te doen; zij hebben Mij niet meer tot hun voorspraak van node. Vader, zie, zij zijn volmaakt."

Dan zal Hij ten aanzien van Zijn menselijke natuur als een van de broederen wezen, nochtans zo, dat Hij altijd de heerlijkste zal wezen onder al de broederen. Zij zullen Zijn heerlijke tegenwoordigheid genieten, die Hem ook altijd de eer geven zullen dat Hij hun Middelaar is geweest. Hij zal (als de zoon des konings) naar Zijn menselijke natuur altijd onder de Vader wezen, gelijk al de anderen; nochtans zal Hij altoos de heerlijkste wezen.

Ook zal Hij zeggen: "Vader, nu is het einde. U hebt de geestelijke bediening, de bediening des Middelaars daartoe geschikt, opdat er een einde aan zou komen. Ik geef het nu aan Mijn Vader over; nu is het einde." En dat kan tot Zijn oneer niet zijn. Is het einde van een werk niet beter dan zijn beginsel, volgens de regel van de Prediker, hfdst. 7:8? Wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, tenietgedaan worden, zegt Paulus in 1 Kor. 13:10. Zo lang als wij hier zijn, zijn wij onvolmaakt.

Zie, dat is de onderwerping des Middelaars, geliefden. "Ik leg het alles af, Ik heb geen werk meer voor Mij, Mijn menselijke natuur, Vader, die staat onder U, om in de verzadigende kracht van al Uw volmaakte algenoegzaamheden Mij eeuwig te verlustigen."

III. Wat is nu het gevolg van die onderwerping? Dat is een zwaar stuk. Het is, *opdat God zij alles in allen*. Wat is dat? Dat is dit.

1. Ten eerste, daar moeten zij eerst allen staan, die verlost en, op die gouden straten, en in dat heerlijke paleis: allen die er ooit geweest zijn van Adam tot Mozes, van Mozes tot David, van David tot Christus, van Christus tot op het einde der eeuwen; op die gouden straten zullen zij daar allen gesteld worden, en zij zullen een wandeling hebben onder degenen die voor God staan, Zach. 3:7. Allemaal zullen zij daar staan van Adam en Mozes' tijden af; al de verheerlijkten, dat stichtelijke gezelschap, dat zullen zij zien, daar zullen zij mee spreken en handelen, veel beter dan nu; daar zullen al die scharen staan in die ruime zaal, in dat paradijs, de derde hemel.
2. Ten tweede, als zij daar staan, dan zal God de Heere elk en een ieder aanspreken en zeggen: bent u nu niet volmaakt? Is al wat u ooit ontbrak niet weg?
Ach Heere, ja, zullen zij zeggen, ik voel geen zonden meer, geen aanritseling tot de zonden, ik ben al mijn onvolmaakte genade kwijt, ik voel geen verheffing en geen trotsheid, ik voel niet meer dat het kwade mij bijligt, ik heb geen honger, geen dorst; geen smart, geen rouw, geen kommer, ik behoef niet te schreien noch te kermen.
3. Dan, in de derde plaats, zal de God de Heere beginnen Zichzelf mee te delen aan hen, en dat zonder tussenkomen van de Middelaar, en zonder Woord of Geest, evenals Hij aan de engelen doet, evenals Hij aan Adam deed voor de val, en zou hebben blijven doen in eeuwigheid, ware hij niet gevallen. U weet hoe schoon het voor de val was, wat een vriendelijke omgang Adam had met God, zonder tussenkomen van een Middelaar. Zo zullen zij met God omgaan, op de allervolmaaktste wijze. God zal zeggen: *thans handel Ik niet meer met u in de*

Middelaar. En Christus zal zeggen: Ik was de Weg en de Waarheid en het Leven, ga nu zo direct naar God!

4. In de vierde plaats, dan zal dat zalige, grote, Drie-enige, majestueuze Wezen al de mensen tegelijk overstromen, en Hij zal al die vaatjes van allerlei soort in die oceaan vol doen lopen, Hij zal ze vol doen in hun verstand, vol in hun wil, vol in hun memorie, vol in hun consciëntie, vol in hun blijdschap, vol in hun oordeel: ziel en lichaam zal God zo vol heerlijkheid gieten, zodat zij overstromd zullen worden. Het zal op zo'n wijze zijn, die wij nu nog niet kennen, maar bent u ooit eens nabij God geweest op de wereld, dat was er een blijkje van. Dan zullen wij eerst weten in de grond, wat het is God tot zijn Deel te hebben. Dan zullen wij dat goede, grote, vriendelijke, heilige aangezicht Gods zien, in die verzadigende kracht van onze ziel.
5. Dan zal God ze zodanig vervullen, en het zal zo onbegrijpelijk groot zijn, dat een mens in eeuwigheid niets meer zal lusten. Hebt u op de aarde Soms eens moeten zeggen met Asaf: *Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde*, Psalm 73:25, en Uw genade is mij genoeg, 2 Kor. 12:9, en nu lust mij niets meer. Dat heeft u zo menige traan en zucht gekost, als u dat al gezegd had, dat u dan weer zo van de Heere af moest leven, u kon uw oneindige begeerten van uw ziel niet genoeg vervuld krijgen. Maar dan zult u Zijn zalige gemeenschap genieten, en dat zal heel anders wezen. Dan zult u van het heerlijke aanschouwen Zijner algenoegzaamheden vervuld worden, en Hij zal u met Zijn liefde en al Zijn volmaaktheden zo overschaduwen, dat u zult zeggen: *o God, ik heb genoeg*. Dan zult u zeggen: "Heere, hoe zoet is het onder de lommer van de lieve, machtige, zalige en genadige God te wezen! Wat is het zoet door U getroeteld te worden als een lief kind, en als een uitverkoren beminde volmaakt voor God te staan!"
Dan zal God hen aanspreken, en zeggen: *Wat zegt u nu? Ontbreekt u nog iets? Kunt u nog meer begeren?*
En zij zullen allen gelijkelijk antwoorden: *ach, wij zijn voldaan, mij ontbreekt niets, nu zijn wij met Uw beeld verzadigd*, Psalm 17:15. Nu zien wij hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen, 1 Kor. 2:9.
6. Dan zal God elk en een iegelijk vragen en zeggen: "Nu bent u in de hemel, maar wat is nu uw alles? Is het dat, dat u in de hemel zijt? Is het dat, dat u bij de engelen zijt? Is het dat, dat u in het gezelschap van al de volmaakten zijt? Is het dat, dat u in het gezelschap van de Heere Jezus zijt? Is het dat, die heerlijkheid die Ik u gegeven heb, dat u in zulke toestand zijt, dat u met de Heere Jezus spreken kunt? Is dat uw alles?"

Nee, Heere, zullen zij zeggen, dat is wel wat groots, maar dat is ons alles niet.

"Wel, Wie dan," zal de Heere vragen, "Wie is uw alles?"

U, Drie-enige en zalige God, zullen zij zeggen, zijt ons alles. Wel, mijn Heere, zullen zij zeggen, dat U ons alles zijt, blijkt: toen wij op de wereld leefden, kleefden wij de Heere Jezus Christus aan, wij lieten de Geest in ons werken, opdat wij de Drie-enige God eens eeuwig zouden genieten zonder tussenkomen van de Middelaar en zonder werk van de Geest. Drie-enige God, U bent ons alles. Niet U, Middelaar alleen; het is wel groot, maar opdat wij gemeenschap zouden hebben aan God Drie-enig, daartoe hebben wij in U geloofd. Wij wisten het wel dat Uw Middelaarsbediening ten einde moest lopen, wij zagen Gods oogmerk wel dat het zo moest gaan, opdat God eens alles in allen zou worden. Dan zullen zij zeggen: U, God Drie-enig, U ben voor mij alles, ik heb het nu alles.

En God zal zeggen: "nu ben Ik alles en in allen, doe Ik niet? Geef Ik geheel Mijn bestek Zijn wezen niet?"

Ach ja, zullen zij zeggen, nu bent U alles in allen.

IV. Nu komt Paulus, en die zegt: daaruit kunt u nu bewijzen de zekerheid van de opstanding uit de doden. Dat is ons vierde stuk.

1. Moet Christus alles onderworpen worden, de dood dan ook; die zal dan na de opstanding geen plaats meer hebben.
2. Hij moet Zelf onderworpen wezen; dat kan niet zijn vóór de dood, dat zal slechts eerst na de opstanding zijn uit de doden.
3. God is de God van de lichamen zowel als van de zielen.

Zie daar, geliefden, is dat zware stuk; ik hoop dat u die klaarheid zult hebben, dat u zult zeggen: ik begrijp er nu wat meer van dan tevoren. Een natuurlijk mens kan hier niet veel mee doen. Meent u dat er in ons christendom niet al veel te doen is? Ach, wij hebben zulke kleine vaatjes: al vatten wij er al wat van, het is nog zo weinig.

Toepassing

Nu nog een stichtelijk woord tot slot; wij zullen het niet te lang maken.

- Geloofden wij dit, hoe getrooste namen Gods kinderen hun kruis op, en hoe zouden ze zeggen: laat komen wat wil, wij komen allengskens nader bij onze Koning! Al komt er tegenspoed, armoede, druk, ja, al moest u voor Zijn Naam sterven, ... in plaats van moedeloos neer te zitten, zou gij u liever verblijden in de hoop en roemen in de verdrukkingen, Rom. 5:3. In plaats van moedeloos te zijn, zou u zeggen: *wij weten dat onze korte en lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid, 2 Kor. 4:17.*
- Geloofden wij dit, hoe klein zou ons de wereld zijn, met al wat erin is! Zij is te ongestadig en te voorbijgaande, dan dat wij er ons hart op zetten zouden. Zet uw hart niet op iets dat in de wereld is: op voorspoed, op eer, op aanzien, op rijkdommen. Laat het u niet beletten om dit in het oog te houden en ernaar te grijpen. Laat uw hart door de wereld niet verslingerd worden: al wat erin is, dat is het bezien niet waard.
- Geloofden wij dit, wat moest het ons de hemel niet gedurig in het oog doen houden! Kinderen van God, waarom houdt u dit niet gedurig in het oog? Mozes hield zich vast, als ziende den Onzienlijke, Hebr. 11:27. De Heere Jezus Christus zag op de vreugde, die Hem was voorgesteld, en Hij verachtte al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid, Hebr. 12:2 en Matth. 4:8. Zo verstaat God het ook in Genesis 15:1: *Abraham, Ik ben u een Schild, en uw Loon zeer groot.* Zo wil de Heere Jezus het ook hebben: Strijdt, zegt Hij, om in te gaan door de enge poort, Lukas 13:24. Zo begreep het Paulus ook in Filippenzen 3: Ik jaag daarnaar, of ik het ook enigszins grijpen mocht, vers 12. Daar wekte hij Timótheüs toe op: *Strijd den goeden strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, 1 Tim. 6:12.*

Vrome, al gaat het dan op de wereld naar uw wens niet, neem het zo kwalijk niet. Al ontmoet u iets, wat niet naar uw wens is, neem het zo nauw niet. Al ging het in de kerk en in de wereld naar uw wens niet, het is hier geen tijd om op Nebo te zijn en met een Paulus in de derde hemel. Het is hier de tijd om op Golgotha en in de hof van Gethsémané met de Heere Jezus te zijn. Het is hier de tijd om te arbeiden, te zuchten,

te schreien, te strijden; daarna zal het de tijd van rust wezen, van overwinning en juichen.

Kinderen Gods, dit woord raakt u alleen, geloof het; dat zult u misschien weldra naar uw ziel ondervinden, en dan daarna eens eeuwig naar ziel en lichaam beide.

Geloofde u dat, wat zoudt ge u verkloeken om als een voorbeeld van Godzaligheid te leven in een tedere en heilige wandel!

Geloofden wij dat, wij zouden onderweg iemand zoeken mee te slepen, gelijk de Heere Jezus deed, Joh. 17: *Vader, zei Hij, Ik heb U verheerlijkt op de aarde*, vers 4. Wij zouden ook zo doen, wij zouden van onze heerlijke Koning spreken onderweg, hoe wij eens met Hem bij Zijn Vader wezen zullen.

Kinderen van God, hoe vreest u zo voor de dood? Zij is haar moordpriem kwijt, zij is een middel om u te ontslaan van al uw smart en van al uw onvolmaakte genade. De dood moet ook teniet gedaan worden, dat is het laatste; hij zal u niet altijd onder zijn klauwen houden. U die God vreest, verblijd u in uw hoop. Het is een gebrek in Gods kinderen dat zij altijd zo in het tegenwoordige leven. Zij wilden wel dat zij wilden wel dat; zij wilden wel zien wat hier en wat daar nog van komen zal, hoe dit én dat zal aflopen; zij wilden wel meer werkzame genade hebben, zij wilden wel meer licht en verzekering hebben. Maar zie nu en dan eens op uw hoop. Ondertussen vliegt de tijd heen, en u verlustigt u niet eens in God!

Ja, zult u zeggen, ik durf daar niet aan te komen, ik vrees dat ik het nog mis. Daarom houd ik mij zo met het tegenwoordige op, en daarom zeg ik: ik wilde dat ik eens wist of ik genade had, en of ik het geloof heb.

"Het is evenwel niet altijd te prijzen."

Ja, zult u zeggen, als ik eraan denken wil, komt meteen: dat zal uw deel niet zijn, u hebt geen grond om dat te hopen.

"Wilt u het weten of u er deel aan hebt? Hoor dit."

1. Ten eerste, Wie is alles voor u? Wij hebben u anders niet te vragen; ga eens in uw kamer, in uw keuken, op het veld; trek u eens van alles af, en vraag u eens voor de Heere: Wie is mijn schat, zolang als ik leef? Is het mijn goed? Is het dat, dat ik ter tafel en ter maaltijd ga? Ga en getuig het eens voor God; zult u niet moeten zeggen: U bent het, Drie-enige God; ik ben beangst als ik dat mis, dat ik met U niet kan omgaan, ik kan niet van U af.
2. Wij vragen u een tweede vraag: Wie is uw alles om tot dat alles te komen? Nu is het nog de Middelaar door Wie wij tot dat alles komen. Is Hij uw alles? Nu zegt u: liefste Heere Jezus Christus, daarom kleef ik U aan; opdat ik God tot mijn Deel voor eeuwig zou hebben, daarom zucht en schrei ik, daarom honger en dorst ik naar U. Wat zegt u? Als u in uw kamer gesloten waart, of in een keuken, of op het veld, zou u voor God niet zeggen: *dat bent U, Heere Jezus?*
3. Wilt u nog het alles om u tot dat alles te brengen, behalve de Heere Jezus? Hoe, zult u zeggen, zou er nog Iemand wezen? Ach ja, de Geest van God. Als u uw kamer sloot, zou u niet moeten zeggen: Geest van God, ik kan niet leven als ik U niet voel, als u mij niet aandoet om mijn liefde te betuigen en eens te bidden?
4. En wat zou u voor een alles hebben voor de Heere? Zou u alles voor Hem hebben? Ach, ja. Sluit u eens alleen voor God, en vraag het u eens af; zult u niet moeten zeggen: och ja, Heere, zoveel als ik mijzelf ken, ik wil het alles voor U hebben; Heere, u weet hoe zondig dat mijn vlees is, maar anders, als u er mij genade toe belooft te geven: mijn goed en bloed is voor U?

Als u die vier tekentjes kunt beantwoorden, dan is dat alles voor u.

Zegt u: *ik ben het zo onwaardig!*

Dat is zo, maar de Heere Jezus, onze lieve Middelaar, is het waard. Wilt u Die onderworpen zijn? Die Middelaar zal niet rusten voordat Hij het werk in u ten einde zal gebracht hebben.

Arme zondaar, dat alles komt u niet toe. U bent nu zulke grote meesters op de aarde, dat u de Heere Jezus Christus niet onderworpen wilt zijn, maar u zult haast onder de doodspijl moeten blijven liggen. Foei, dat ge u onder Hem niet wilt buigen. Leg toch de wapens voor Hem neer. Hij heeft een ijzeren scepter; u zult het toch tegen Hem niet kunnen uithouden. Hij zal u vertrappen gelijk Jozua: hij zette zijn voeten op de halzen van die koningen, en hij vertrapte ze, Joz. 10.

Wel zondaar, die de wetten van de Heere vertrappt hebt: als God alles in allen wezen zal voor Zijn volk, dan zal Hij ook uw Rechter wezen. Ach, dat het op uw hart kwam, u zou uitroepen: *Wat moet ik doen?* Ik heb als een zot geleefd, waar loop ik heen? Ach, u zou op uw knieën vallen en zeggen: *ach, mocht ik U, Heere Jezus, onderworpen worden, dat u toch ook mijn Koning ware!*

Dat is nu het stuk, bewaar het in uw hart en bekijk het. Wij zullen misschien er nog bijvoegen *hoe Christus is alles en in allen op de aarde*, Kol. 3:11. Dat is ook een wonderlijke zaak. *Nu, ik hoop dat God ons dit zal laten ondervinden, tot Zijn heerlijkheid, om Zijns Zoons wil. Amen.*

DERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 3:11b

Maar Christus is alles en in allen.

Wij lezen in de 45ste Psalm, in het derde vers, dat er tot die Heere, van Wie daar gesproken wordt, gezegd wordt: u bent veel schoner dan de mensenkinderen. De Heere Jezus is een dierbaar Persoon. Hij is dierbaar bij Zijn Vader, bij de engelen, bij al de vrome mensen.

1. Hij is dierbaar bij Zijn Vader. Hierom zei de Vader van Hem: *Gij zijt Mijn Knecht, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb*, Jesaja 42:1. God de Vader wil zeggen: *al Mijn volmaakheden rusten in U, zij zijn volkomen voldaan*. Hierom werd de stem van de hoogste Majesteit van de hemel meer dan eens gehoord: *Deze is Mijn geliefde Zoon, in Welken Ik Mijn welbehagen heb*, Matth. 3:17 en 17:5. Hierom wordt Hij genoemd *die kostelijken Hoeksteen*, Jesaja 28:16, *bij God uitverkoren en dierbaar*, 1 Petrus 2:6. Hierom zei de Vader: *het werk zal door de hand Mijns Knechts gelukkiglijk voortgaan*, Jesaja 53:10. Het was in de gelijkenis van Zerubbábel, de zoon van Sealthiël: *Ik zal u stellen als een zegelring, Mijn knecht; want u heb Ik verkoren*, Hagg. 2:24; maar Hij zou een Zegelring zijn aan de hand des HEEREN, en zou den tempel des HEEREN bouwen, Zach. 6:13.
2. Christus is niet alleen dierbaar bij Zijn Vader, maar Hij is het ook bij de engelen. Die cherubijnen der heerlijkheid waren boven over de ark, en zij overschaduwden het verzoendeksel, Hebr. 9:5. Zij waren begerig om er in te zien, maar zij was gesloten, 1 Petrus 1:12. Wat beduidde het? Dat zij begerig waren om het werk der verlossing in te zien; maar het was voor hen bedekt. Maar moest in de gemeente bekendgemaakt worden de veelvuldige en grote wijsheid Gods, zij deden het, als God hen zond. Liepen de profetieën ten einde, was het nog maar zeventig jaarweken, moesten zij het Daniël, die zeer gewenste man, bekend gaan maken, zij deden het, Dan. 9. Kwam de volheid des tijds ... *ik moet naar Maria*, zei de engel, en zeggen: *u bent de vrouw uit wie de Messias geboren moet worden*; hij doet het, Lukas 1. Wordt Jezus geboren, daar is een gehele schare met engelen, Lukas 2. Was er ergens enige dienst voor Hem op de wereld te doen, zij doen het, Mattheüs 4: de engelen dienden Hem, staat er in vers 11, en in Lukas 22 kwam een engel uit de hemel, die Hem versterkte, hij hield Hem het gehele contract voor, vers 43. Staat Hij op uit de doden, zij komen het zien, Matth. 28. Vaart Hij ten hemel, zij zijn erbij, Hand. 1:10. Komt Hij weder ten hemel binnen, zij aanbidden Hem, Hebr. 1:6. *Zij zeggen: wij zijn Uw knechten, die tot Uw dienst bereid staan*.
3. Hij is een kostelijk Persoon bij al Gods kinderen! Ach, Hij is hun zo dierbaar, zij zouden wel alles voor Hem overhebben. *Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit eronder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet, zegt de bruid*, Hoogl. 2:3. *Als een Roos van Saron, een Lelie der dalen*, vers 1; als een Fontein der hoven, en een Put der levende wateren, Hoogl. 4:15. Ik kan niet van U afzien, zeggen zij. Met hun ogen stelen zij Hem het hart. *Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid; u hebt Mij het hart genomen met één van uw ogen, met één keten van uw hals*, vers 9. Hij is hun zo dierbaar, dat zij van Hem zeggen: Hij draagt de banier boven tien duizend, Hoogl. 5:10. Hij is die Gezant, die Uitlegger, Eén uit duizend, Job 33:23. En in dat alles hebben zij grote reden om Hem zo dierbaar te schatten. Hij is hun Zon en Schild, Die hun genade en ere geeft, Psalm 84:12. Zij hebben grote reden, want de verzoening met God schenkt Hij hen. Hij, namelijk Christus, is een

Verzoening voor onze zonden, 1 Joh. 2:2. In Hem zijn zij allemaal volmaakt, Kol. 2:10. Zij kunnen zeggen: Ik heb geen behoefte, liefste Heere Jezus, dan naar U. U kunt naar Uw rijkdom al mijn nooddrift vervullen, Filipp. 4:19, en meer doen aan mij dan ik bidden of denken kan, Ef. 3:20. U bent mijn Alles, er is mij geen schepsel zo lief; ik heb geen liefelijker bezigheid dan van U te spreken. Als zij aan Zijn macht en hoogheid denken, dan barsten zij wel eens uit in een vrolijke taal. Als u een mens hoort spreken van zijn hoogheid en macht, hoe vrolijk is hij! Maar als u een christen van Christus hoort spreken, zijn hart raakt dan wel eens aan het branden in liefde, ja, zij kunnen dan niet eten, noch drinken, noch slapen, als zij van Christus zwijgen. Zij hebben met Paulus voorgenomen niets te weten dan Christus, en Hem ook aan anderen bekend te maken, hetzij dat hij een particulier of predikant is, 1 Kor. 2:2. Paulus zei eens: al preekte u nog zoveel zonder Christus, dan hebt u nog niemendal gepreekt. En al kende en genoot u nog zoveel zonder Christus, dan hebt u nog niets bekend noch genoten. Maar als u Hem kent en geniet, dan kent u het Alles. Immers, dat toont hij in al zijn brieven, Wie er het pit en het merg van was: *het was Christus, de Middelaar*. En in deze brief doet hij dat inzonderheid.

- In het eerste hoofdstuk toont hij wat een beminnelijke schoonheid er in God de Zoon, de Middelaar, was. Hij stelt Hem voor in Zijn volheid.
- En in het begin van het tweede hoofdstuk blijft Hij er nog bij, en toont aan dat al de schatten der wijsheid en der kennis in Hem verborgen zijn, vers 3. *Is dat zo*, zei hij, *weg dan met de schaduwen, weg met de filosofie, weg met de dienst der engelen*.
- Nu komt hij in het derde hoofdstuk, en hij zegt: Wel, kleef met uw hart aan de aarde zo niet. Hebt u genade, hebt u geestelijk leven, wel, dan met uw hart naar boven in de hemel; bedenk wat daar te doen is, bemoei u met de dingen van de aarde zoveel niet. U vult er uw gedachten zo mee; vul uw gedachten liever met die dingen die in de hemel zijn; denk zoveel niet aan de aardse dingen, denk aan de hemelse, vers 1-4.
- U zult zeggen: *er zijn zoveel verdorvenheden in mij*. Ik weet dat wel, zegt hij, maar trek ze eruit. Weet u wel dat het u niet past? Doodt dan uw leden die op de aarde zijn, vers 5. Moet u er schande en schade om lijden, wel laat dat zo zijn. Moet u eens in de hemel leven, wel, doe het hier al. Laat het openbaar worden, of het zal u schadelijk wezen. Ja, zijn er onder ons, die de oude mens nog hebben, doe den ouden mens uit, en doe den nieuwen mens aan, vers 9, 10.
- Zij mochten denken: wel, Paulus, is dat prediken onder de heidenen? Dat u zo predikte onder de Joden, dat was goed; maar wij zijn barbaren, Scythen, zulke verschrikkelijke goddelozen. Ja, zegt hij, God is nu niet alleen een God der Joden, maar ook der heidenen. Jezus is de Middelaar ook voor de heidenen; de Geest werkt ook in de heidenen. Al is tot nu toe zulk een prediken onder u niet gehoord geweest, Jezus maakt het alles goed.

Wij hebben de gemeente God alles in allen gepredikt uit 1 Korinthe 15:28. Wij zeiden toen dat wij nog wat groots zouden verhandelen, en tonen hoe dat Christus alles in allen voor de Kerk is. En dan zullen wij misschien er nog op laten volgen, zo God ons het leven en gezondheid gelieft te geven: *Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht*, uit Kolossenzen 1:12. En dan misschien hoe zij ertoe gekomen zijn: *Die ons getrokken heeft uit de*

macht der duisternis, en overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde, vers 13. En dan zullen wij misschien erop laten volgen de heerlijke beschrijving die de apostel in datzelfde hoofdstuk van de dierbare Persoon van de Heere Jezus geeft. Op zulk een wijze zullen wij ons zoeken bezig te houden, zo God ons het leven en gezondheid geeft.

Thans hebben wij Christus alles en in allen te beschouwen in onze tekst. In Christus is alle volheid en gelukzaligheid die er bedacht kan worden, voor allerlei mensen in de wereld. Wij hebben dan te bezien:

- I. Ten eerste, wie het is die hier spreekt.
- II. Dan, van wie dat hij spreekt.
- III. Dan, wat hij ervan zegt. Verder, voor wie is het? Dat zal vanzelf blijken dat hier onderscheid moet gemaakt worden.
- IV. Tenslotte, is er staat op dat zeggen te maken? Om dit alles goed te doen, zo dienden wij ons wat in te spannen, en u ook, opdat wij het elk aan ons hart brengen.

Ik zeg:

- Wie spreekt er? Het is Paulus.
- Van wie spreekt hij? Van Christus.
- Wat zegt hij ervan? Dat Hij is alles en in allen.
- Voor wie is het? Voor allerlei mensen, Joden en heidenen.
- Is het wel waar? Mag men er wel staat op maken? Mogen wij Paulus wel geloven? Zie, dat zijn onze vijf stukken, die als vijf wonderen zijn.

I. Ons eerste stuk is: *wie is het die hier spreekt?*

Dat is al zulk een wonder alsof u voor een doorn een dennenboom zag opgaan, voor een distel een mirtenboom; het is al zulk een wonder alsof u Bileams ezelin met menselijke stem hoorde spreken. *Wie spreekt hier dan?* Ach, het was tevoren zulk een vijand van die partij: hij dwong anderen om de Heere en Zijn Naam te lasteren, hij vloekte ze, hij omreisde steden en vlekken om ze te vervolgen die in die Naam spraken, hij dwong ze en bond ze om die Naam te lasteren, hij geselde, hij was bovenmate woedende. Zie Handelingen 9, 1 Timótheüs 1:13-15. Deze man, in zulk een gewoel, die wordt gegrepen. Het is juist alsof u iemand naar een herberg zaagt gaan om te drinken, of een dief om te stelen, of een moordenaar om te moorden, en hij wordt gestuit. Zo was het ook: daar wordt hij van zo grote vijand zo grote vriend. Wat is de genade wonderlijk! Zij maakt dat een vijand Gods het niet blijven kan, maar dat hij een vriend wordt; zij verandert een leeuw in een lam, een beer in een schaap, een woelende Paulus tot een predikant van Jezus; zij maakt dat een vloeker Hem ere geeft, een die Hem vervolgd heeft, er zelf om geseld en vervolgd wordt.

Geliefden, geef het niet op; hebt u een goddeloos kind of mens onder u, geef het niet op, geef zijn bekering niet op. De verloren zoon en de moordenaar aan het kruis werden nog bekeerd. zou u hun bekering opgeven? Nee. Zijn zij goddeloos, geef het evenwel niet op.

Dat is de man die spreekt. Zou u het wel van hem gedacht hebben? Ach nee, al zo weinig als dat van de ezelin, dat die met een menselijke stem zou spreken. Hier is zijn tong als de pen van een vaardige schrijver; het is hier of de 45ste Psalm in zijn mond is.

II. Nu het tweede: *van wie spreekt hij?*

Van Christus, de Zone Gods, Die al de roem, blijdschap en kroon van Zijn volk is. Met welke naam benoemt hij Hem? Met een naam die oud en schriftuurlijk is, die veel in zich bevat: *het is Christus*.

Is die Naam Christus schriftuurlijk?

Ja, in Daniël 9 wordt Hij genaamd de Messias en de heiligheid der heiligheden die gezalfd is, vers 26 en 24. Hij was met die naam bekend onder het oude volk Gods: Ik weet, zei de Samaritaanse vrouw, dat de Messias komt, Joh. 4:25, en in Johannes 1:42 zei Andréas tot zijn broeder Simon: *Wij hebben gevonden den Messias, hetwelk is, overgezet zijnde, de Christus*. Christus is te zeggen 'Gezalfde', vanwege de voorverordining; Spr. 8: Ik ben van eeuwigheid a f gezalfd, staat er in vers 23. Hij werd ertoe geschikt om een Profeet te zijn: al de raad Gods zou Hij aan rampzaligen bekendmaken. Hij zou ook een Priester zijn, Die Zijn ziel tot een schuldoffer voor velen zou stellen, Jesaja 53:10. Een Koning om ze pardon te geven, om de mensen te beheersen, te bemachtigen, te heiligen, te beschermen. Hij is gezalfd toen Hij overstort werd met al die gaven des Geestes, zodat met dergelijke nooit iemand zou overgoten worden: Hij kreeg den Geest niet met mate, dat is, zonder mate, Joh. 3:34, waardoor Hij in staat gesteld werd tot het uitvoeren van alle drie die ambten, om die te kunnen bekleden, Jesaja 61:1-3. De Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN rustte op Hem, Jesaja 11:2. *God heeft Mij gezalfd*, zei Hij, Jesaja 61:1. Hij is die Gezalfde Die ook heerlijke gaven der zalving heeft uitgestort als Hij ten hemel binnenkwam, gelijk er gezongen wordt: *Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd, Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, HEERE God!* Psalm 68:19. Het moet alles voor Hem knielen, alle machten die in de hemel en op de aarde zijn, Filipp. 2:10, 11. Hij is Alles ten beste van Zijn volk. Hij werd geschikt om de Middelaar te zijn, opdat de verkiezing haar uitwerking zou hebben. Hij werd geschikt om Profeet, Priester en Koning te wezen, en dat alles ten beste van Zijn volk. Hij kreeg de Geest zonder mate, opdat Hij hun Zijn Geest zou meedelen. Hij is nu in de heerlijkheid. Toen Hij op de aarde was, was het groot dat Hij hun Zijn heerlijke zalving deelachtig maakte, maar nu is Christus in de heerlijkheid, opdat Hij hun Zijn heerlijkheid zou deelachtig maken, Matth. 25. Hij is daar, opdat Hij ze in de vreugde des Heeren zou doen ingaan.

Van Die spreekt hij, *maar wat zegt hij van Hem?*

Die noemt hij Christus, de Gezalfde. Dat is wat groots, wat wonderlijks: *Men noemt Zijn Naam Wonderlijk*, Jesaja 9:5. Wat al namen draagt Hij in het Woord! Hij wordt genoemd de God van volkomen zaligheid, Psalm 68:21; in Wie ook de volheid der Godheid woont, Kol. 2:9. Maar hier gaat hij nog hoger, als hij zegt, *dat Hij is alles en in allen*.

III. Dat is ons derde stuk: *hij noemt Hem alles in allen*.

De heidenen, bij het licht der natuur, spraken van een god die het alles had, alles bezat, en alles geven kon, en dan dienden zij nog *een onbekende God*. De Atheners dienden al de goden die hen bekend waren: kon de ene hen niet helpen, dan zou het de andere doen; en nog moesten zij een altaar hebben, met dit opschrift: DEN ONBEKENDEN GOD. Paulus dat ziende, werd als een vuur, en hij ging ze prediken God in Christus, Hand. 17. De naam waar Farao Jozef mee benoemde, was 'behouder van allen'. In 2 Koningen 7 zeiden zij: er zijn nog vijf paarden, die zijn als onze gehele menigte, vers 13. Van David zeiden zij: u bent als onze ganse menigte. Maar wat een verhevener stuk is dit! Kan men zo onder de mensen spreken, wat kan men dan van Christus zeggen! Hij is alles en in allen. Van geen David, van geen vijf paarden, van

geen afgod van onder de heidenen kan men dat zeggen, maar van Christus. Hij alleen is dat Hij waarachtig, Hij is volkomen en zeker alles.

U zult zeggen: *Is hij daarvoor bekend in de Schrift? Hebt u dat ooit in de Bijbel gelezen?*

Ja, Hij is er in oude tijden alzo bekend. Gen. 17:1: Ik ben God, de Almachtige; of '*Algenoegzame*', dat is hetzelfde. Hij is zelfs zo al bekend geweest aan Jakob, die zei dat hij alles had, omdat hij Jezus had, Gen. 33:11; hij had Hem overmocht, Gen. 32:28. *De HEERE is mijn Herder*; zei David, mij zal niets ontbreken, Psalm 23:1. Meent u dat dit maar een taal van het Nieuwe Testament is? Nee, ook van het Oude, in volle kracht. In Psalm 73 zei Asaf: *Wien heb Ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde.*

Dat Christus het alles is, zullen we ook onder beelden tonen, in aller gelovigen tijden: een zon vol licht is Hij, een schat vol rijkdommen, een borst vol voedsel, een springader des levenden waters, een rots die volgde, een hoorn vol voorraad, een rots die oliebeken uitgoot, een machtig en krachtig zilver, een fontein des levens, Psalm 36:10. Ach, houd u toch altijd dicht bij Gods Woord! Christus is het alles al in oude tijden geweest. Daar zijn beelden van; de bewerkingen hebben het ook getoond in oude tijden.

Hoe zullen wij dat alles begrijpen? Hoe is Hij het alles?

Ach, wij heten christenen, en wie is er haast vreemder van dit stuk, ja zelfs de vromen! Om u het evenwel ordentelijk te zeggen hoe Hij het alles is, zo zullen wij het aldus doen:

- a. ten eerste, Hij is alles als God,
 - b. ten tweede, als Middelaar.
- a. Dat Hij het alles is als God, is zeker, maar dat zou ons niet kunnen helpen, was Hij het niet ook als Middelaar. Hij is het als God, want Hij draagt al de volmaakheden en eigenschappen die God bezit: er wordt er geen één in Hem gemist. Hij is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid, Rom. 9:5. Hij is de Sterke God, Jes. 9:5. Al de Goddelijke volmaakheden zijn in Hem, Kol. 2:9. Ik en de Vader zijn één, zegt Hij, Joh. 10:30. Drie zijn er in den hemel Die getuigen: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn één, 1 Joh. 5:7. Al wat de Vader heeft, is Mijne, zegt Hij, Joh. 16:15. Wij zullen niet meer ophalen om de kortheid van de tijd.
 - b. Was Hij slechts alles als God, dat zou een verlegen hart niet stillen kunnen, maar Hij is ook alles als Middelaar voor een verslagen en beroerd hart. Sálomo zei: Het geld verantwoordt alles, Pred. 10:19. Maar Jezus zegt tot een verslagen hart: *Ik verantwoord het alles*. Moet u schreeuwen: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods? Rom. 7:24, en zeggen: ik ben jammerlijk, arm, blind, naakt, alles dings gebrek hebbende, Openb. 3:17. Ik verantwoord het alles, zegt Jezus, Ik ben het alles voor u!

Hoe is Christus het alles als Middelaar? Let erop.

1. Zo, dat al wat tot volle zaligheid bedacht kan worden, uit Hem is.
 2. Om Zijnentwil.
 3. Door Hem uitgewrocht.
1. Ten eerste, al wat u hebben wilt, moet u uit die fontein scheppen, Jesaja 12:3. Daar is het dat u scheppen kunt, en anders niet. U kunt God niet krijgen, noch Zijn Geest krijgen, zo het niet uit Hem is. Zijn Geest werkt niet, zo het niet uit Hem is.

Uit Zijn volheid ontvangen wij allen genade voor genade, Joh. 1:16. Waarom gaat u niet méér naar Jezus?

2. Ten tweede, het is alles om Zijnentwil. Ik en u, wij kregen niets, was het niet om de verdiensten van Christus. Niemand kreeg ooit iets dan om Christus' wil. Krijgt u een overtuiging, een gebed, genade: u kreeg het niet als het niet om Christus' wil was. Het is alles om des Heeren, om Christus' wil, Dan. 9:17. Hebben wij wijsheid, heiligheid, gerechtigheid: het is om Jezus' wil. Wordt ons Geest, genade, leven, zaligheid geschonken: het is om Christus' wil.
3. Ten derde, door wie krijgen wij het alles? Wie is het die het in ons werken moet? Meent u dat Christus een ledig aanschouwer van Zijn schapen is? Nee, Hij stelt ze de genade voor, Hij beweegt ze, Hij werkt de genade in hen, Hij moedigt ze aan, Hij is de Schutter Die de pijlen schiet. Als Zijn Woord het doet, dat is zoveel of Hij het Zelf doet. Leven zij! door het geloof in Hem, Hij heeft het verdiend en Hij woont door het geloof in hen. Ik kan dat niet begrijpen, zult u zeggen; maar wij zullen het u doen begrijpen. Hij werkt zo in hen gelijk de stam des wijnstoks in de ranken; gelijk als het hoofd in al de leden des lichaams werkt, zo werkt Hij in hen krachtadig. Kunt u het nu begrijpen? Kunt u het natuurlijke begrijpen, zo zult u het andere ook vinden als wij het u doen zien. Het Hoofd Christus werkt niet alleen, maar het Hoofd werkt in al de leden, en al de leden werken ook.

U zult zeggen: Ik begin het enigszins te zien, *maar hoe is Christus het alles?* Dat verwachten wij dat u ons zult doen zien.

Wij hopen het ook te doen, en zo zullen wij u eens voeren voor die grazige weiden, en eens doen staan aan die volle tafel. Zet dan uw hart en oren open. Hoe is Hij het alles?

1. In de raad des vredes.
2. In de Bijbel.
3. In geheel Zijn kerk, en in de ordinantie van Zijn kerk.
4. In de gezelschappen van Gods volk.
5. Christus is het alles in hun ontmoetingen die zij hebben.
6. In alle staten.
7. In al de genaden die Zijn volk bezit.
8. In alle tijden die Zijn volk beleeft. Wij hopen dat ons het geheugen zo zal kunnen volgen, dat wij het u zo zullen kunnen zeggen.

1. Ten eerste, Christus is het alles in de raad des vredes. Was Hij daar niet verschenen, ik stond hier niet om dit te prediken, en u zat hier niet om het te horen.

- De Vader zei: *er is een bittere kelk te drinken!* Was Hij daar niet verschenen, ijdel was onze prediking, ijdel uw geloof, en wij waren nog in onze, zonden, en bij de dood zouden wij in de hel en in het verderf moeten dalen. Ik heb verzoening gevonden, zei Hij, laat deze in het verderf niet nederdalen, Job 33:24. Zo ziet u het goed.
- Bekijk Jezus eens in de raad des vredes: daar moest God de Vader Zijn deugden als het ware openleggen. En Hij zei tot Hem: zij hebben volkomen hun genoeg in U.
- De Geest zei: *Ik heb er ook genoeg in.* Jezus trad in de schuld. Wij moesten leren ons daaraan te gewennen: wij zouden wel tot onderhandeling met Jezus komen. Ik hoop dat God er u toe brengen zal. Hij is het alles in die raad des vredes, Zach. 6:13.

2. Ten tweede (wij zullen u bij elk stukje zo'n klare bevassing zoeken te geven, wij kunnen het niet veel uitbreiden, dan zouden wij al te lang wezen): Christus is ook het alles in de Bijbel. Stond er geen Christus in, wat was het een dode letter! Wat waren al de histories en voorzeggingsen? Dan hadden wij geen Bijbel, en wie zou er op het prediken acht geven? Maar nu is er Christus, de Alfa en de Omega in, de trouwe en waarachtige Getuige, Openb. 1:8 en 3:14. De getuigenis van Jezus is de geest van al de profetieën, Openb. 19:10, van Mozes, van de Profeten en de Psalmen, Lukas 24:44. Dat er Christus het alles in is, dat doet ons de Bijbel hoogschatten. Dat deed onze voorouders, als zij er maar een blaadje van hadden, het verbergen, ja zij lieten er zich om aan een staak branden. De Joden zeiden dat het boek Esther hun niets waard was, omdat er de Naam van Jehovah niet in voorkomt. Maar wij zeggen tegen hen: ze komt er wel terdege in voor, van voren tot achteren, namelijk in die wonderlijke regering en voorzienigheid die de Heere erin gehouden heeft. In de Bijbel is Jezus het alles van voren tot achteren.

3. Ten derde, Christus is het alles in Zijn kerk, in al de ordinantiën van de kerk. Wat zouden wij met de kerk doen, was er geen Christus in? Maar Christus is er het alles, in het Oude en Nieuwe Testament. Wat was de hogepriester geweest, wat het reukaltaar, wat de gouden tafel, was er geen Christus? Christus was er het alles. Daarom zegt Paulus dat er dingen waren, die enigerwijze tegen hen waren, in die wettische bediening, maar het Evangelische was vóór hen, Kol. 2:14. Wij moeten ook belijden in het formulier van het Avondmaal, *dat wij midden in de dood liggen*. Dat is kort en duidelijk, neem het maar mee, dat is gezond, u zult het voelen. In het Nieuwe Testament zou de naam van die stad genoemd worden: DE HEERE IS ALDAAR, Ezech. 48:35. *Waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, zei Christus, daar ben Ik in het midden van hen*, Matth. 18:20. Hij wandelt in het midden der gouden kandelaren, Openb. 2:1. In de kerk is dan Christus het alles. Wat zouden de heidenen met hun tienenden doen? Eén Joodse man aangrijpen, en zijn slippen grijpen en zeggen: *Wij zullen met u gaan, want wij hebben gehoord, dat God met ulieden is*, Zach. 8:23. En zij zouden komen lopen, Jesaja 55; waarom? Om des Heiligen Israëls wil, vers 5. Hij is het fundament waar de ganse kerk op gebouwd is, want niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, namelijk Christus, gelijk Paulus zegt in 1 Korinthe 3:11. Hij is de Petra, de rots, waar wij op gebouwd zijn, Matth. 16:18. Hij is het alles in de ordinantie van de kerk, in de preek, in de gebeden der kerk, in het Avondmaal, gelijk Hij het tevoren was in het Pascha en in de besnijdenis: Christus was toch alles.

4. Ten vierde, Christus is het alles in de gezelschappen der vromen. Hij is het alles in hun huis en in hun binnenkamer. Want Hij maakt hun gezelschappen kostelijk, en dat zij stichtelijk en dierbaar zijn. Christus is eronder. David was wel geweest waar koningen en prinszen waren, maar hij wilde liever bij de geringere wezen. Waarom? Omdat er Christus was. Mozes was opgevoed aan het hof van Farao, maar hij verkoos liever de versmaadheden van Christus dan de rijkdommen van Egypte, Hebr. 11:26. Komt men in een vreemde stad of dorp, waarom vraagt men naar vrome mensen? Omdat er Christus is. Christus is het alles in de gesprekken: neem er Jezus eens uit, het gehele gesprek is koud. Al spreekt u van de Geest Gods, van bewerkingen, u moet nooit Christus vergeten, of het is koud. Hij moet ook het alles in uw huis zijn: neem er Christus uit, dan is het maar een kooit vol onrein gevogelte. Hij moet het alles zijn in uw binnenkamer. Wat is uw bidden als U Christus niet aanbidt? Dan bent u maar als een eenzame mus op het dak, en een steenuil der woestijn gelijk.

5. Ten vijfde, Christus is het alles in al de ontmoetingen van Zijn kinderen. In armoede is Christus hun schat. In het weinige dat ze hebben, hebben zij Christus tot een zegen. In hun versmaadheden al is Christus hun kroon en roem. In hun tegenspoeden is Christus al hun troost. In voorspoed is Christus hun blijdschap. In vervolging is Christus hun schuilplaats. In het water en het vuur is Christus bij hen. In gevangenis is Christus hun gezelschap. Onder de vijanden is Christus hun Helper. *Vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne. Wanneer u zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; en wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden en de vlam zal u niet aansteken. Want Ik ben de HEERE uw God, de Heilige Israëls uw Heiland*, Jesaja 43:1-3. Vrees niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid; Jesaja 41:10. In kommerlijke dingen en ontmoetingen is Christus hun trouwe Regent, Die hen wel regeert, Die hun alle dingen zal doen medewerken ten goede, Rom. 8:2. In hun verlegenheid is Hij hun Raadsman, Die hen zo wèl heeft beraden.

Geloofd zij God, Die mij altijd wil zijn

Een Raadsheer, Die mij zo wèl heeft beraden. Psalm 17: 4, Datheen

Zijn Naam is Raad, Jesaja 9:5. In hun noden is Christus Degene aan Wie zij hun nood klagen: u bent toch in alle dingen, gelijk wij, verzocht geweest, zeggen zij, u bent de barmhartige Hogepriester, Hebr. 4:15.

6. Ten zesde, Christus is het alles in hun staten en gestalten. O, wat al verwisselingen van gestalten zijn zij onderworpen! In hun strijd is Christus hun Schild.

- In hun donkerheid is Christus hun Licht: *De HEERE, zeggen zij, is mijn Licht en mijn Heil, voor wie zou ik vrezen?* Psalm 27:1.
- Als zij in duisternissen wandelen en geen licht hebben, dan betrouwen en steunen, zij nog op Hem, Jesaja 50:10.
- Zijn zij in dodigheid, Christus is hun Opwekker Die komt kloppen aan hun hart, en roept: sta op, Mijn liefste, en kom.
- Zijn zij in verachtering, dan is Christus het alles, en Hij zegt: Versterk toch het overige, dat sterven zou, Openb. 3:2. Wel, Mijn vriendin, gij hebt uw eerste liefde verlaten, Openb. 2:4.
- In hun vallen is Jezus hun Ophelper. Dat zien wij in David en Petrus: zij werden opgeholpen.
- In hun zwakke genaden is Hij het alles. Als zij zeggen: ach Heere, ik ben zulk een gekrookt rietje. Daarvan zegt Hij: Ik zal het niet breken, maar u staande houden, Matth. 12:20.
- Als zij zeggen: ach Heere, ik heb zoveel verdorvenheden; daarvan zegt Christus: Ik zal uw kooltje niet uitblussen. Zodat zij moeten zeggen: Ik ben mijns Liefsten, en Zijn genegenheid is tot mij, Hoogl. 7:10. Dan is het alles wel. Ja dan is het: Gij voert mij in het wijnhuis, Hoogl. 2:4. Mijn ziel wordt lieflijk omhelsd, Jesaja 38:17. Wat dunkt u?

7. Ten zevende, Christus is het alles in de genaden die zij van node hebben. Zijn zij uitverkoren, wedergeboren, hoe krijgen zij het dan om Christus?

- Hebt u een nieuw leven van node, uitverkorene, Ik schenk het u, Ik zal het in u doorwerken, zegt Hij.

- Hebt u verzoening met God van node, u moet het van Mij krijgen, in Wie God de wereld met Zichzelf verzoend heeft, 2 Kor. 5:19; dat is in Mijn bloed, waarin u de verlossing hebt, Ef. 1:7, en dat u reinigen kan van alle zonde, 1 Joh. 1:7.
- Nog eens, hebt u dorst en honger naar Mijn gerechtigheid, Ik zal u verzadigen.
- Kunt u in de rechtvaardigmaking niets meebrengen, breng Mij mee.
- En in de heiligmaking: laat Mijn gehoorzaamheid uw volmaking wezen.
- In uw gebed: laat Ik de oorzaak wezen waarom u bij God aandringt. Ik ben het gouden reukaltaar dat uw gebed aangenaam maakt.
- Behalve dat, in uw aanneming tot kinderen: daar ben Ik de grond van, Ef. 1:5.
- Zult u volharden: van Wie zal het moeten komen dan van Mij?
- Hebt u hoop op de hemel: van Wie hebt u het dan van Mij?
- En is er nog enige genade in het welgeordineerde verbond: Ik ben er de grond van, Hebr. 7 en 9. Wat Zegt u? Dat is het zevende.

8. Nu het achtste: Christus is alles in allen in alle tijden.

In de tijd van uw geboorte, in de tijd van uw wedergeboorte, in de tijd van uw vreemdelingschap, en in die tijd wanneer u ter wereld uit moet.

- In de tijd van uw geboorte: wie was daar het alles? Daar werd dat kindje naar de Doop gebracht, en zo van de buik af op Jezus geworpen. Daar werd gezegd: *U komt de belofte toe en uw kinderen*, Hand. 2:39. Wie was daar toen het alles dan Christus?
- In de tijd van uw wedergeboorte: wie was daar het alles, toen Jezus u zo naakt uitschudde, en zei: uw gestalten, tranen, deugden zijn het niet waarop u voor God bestaan kunt, het moet Christus zijn?
- In de tijd van uw vreemdelingschap: wie was daar, toen Christus het oog op u had? En zo zal Hij u ten einde brengen.
- In de tijd van uw lijden: wie is het dan? Christus! Daar zegt Hij: *Vrees geen der dingen die u lijden zult*, Openb. 2:10; *Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten*, Hebr. 13:5. Aan het einde van uw kruis zult gij gekroond worden.
- Christus is het alles, niet alleen in alle tijden, maar ook als u ter wereld uit moet. Dat moet u na de middag horen, wie dan de enige troost is op het sterfbed. Daar zal dan de christen, met zijn armen uitgebreid en met zijn ogen open en op Christus geslagen liggende, uitroepen met Hizkia: *O HEERE, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg!* Jesaja 38:14, en met Jakob: *Op Uw zaligheid wacht ik, o HEERE!* Gen. 49:18, en met Stéfanus, Hand. 7:59: *Heere Jezus, ontvang mijn geest!*
- Wie is het alles als zij in de hemel komen? Christus. Daar zullen zij het Lam volgen en leggen hun kronen voor Hem neer, en zeggen: *Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed*, Openb. 5:9.
- Wie is het alles in de opstanding, en in het oordeel? Christus. *Ik leef, zal Hij dan zeggen, en gij zult leven*, Joh. 14:19. *Waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn*, Joh. 12:26.
- Wie zal het zijn ná de opstanding? Christus. *Dan zullen zij altijd met den Heere wezen*, 1 Thess. 4:17.
- En als Hij dan het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben, *dan zal God zijn alles in allen*, 1 Kor. 15:24, 28.

Daar hebt u onze acht stukken.

IV. Zij mochten zeggen: *Wat kan ons dat helpen, als het voor ons niet is? Heeft daar iemand deel aan?*

Ja, het is voor mensen, maar niet voor de duivelen. Hadden zij daar hoop op, ach, hoe zouden zij woelen om de hemel te bestormen! Voor de verdoemden is het ook niet. Hadden die er hoop op, wat zouden zij schreien en bidden, en heel de stad als in roer stellen.

Baxter (1615 tot 1651) verhaalt in zijn *'Eeuwig duurende ruste der heiligen'* dat er in de paapse tijden een predikant stierf, die zij op hun paapse wijze begroeven, en zo zongen zij bij het lijk hun paapse liederen.

- Zij riepen tot de dode: antwoord ons waar gij zijt. Zo gebeurde het, door het rechtvaardig oordeel Gods, dat de dode oprees, en hun antwoordde: 'Acura'; ik ben door het rechtvaardig oordeel Gods *geoordeeld*. Zij waren zó verschrikt, dat zij hem de eerste dag niet naar het graf durfden brengen.
- Op de tweede dag kwamen zij weder, en zeiden: antwoord ons waar gij zijt. Het gebeurde weer: de dode rijst op, en hij zegt: 'Jedurabel', ik ben door het rechtvaardig oordeel Gods *veroordeeld*.
- Op de derde dag kwamen zij weer, en zeiden: antwoord ons waar gij zijt. De dode rees weer op, en zei: 'Condemnatus', ik ben door het rechtvaardig oordeel Gods *vervloekt*; wat zulk een beroering onder hen bracht, dat één onder hen daardoor tot de allerstrikste paapse orde ging. Hij was *geoordeeld, veroordeeld en vervloekt*.

Christus is het alles, maar niet voor elk, hoofd voor hoofd, niet voor alle mensen. De Schrift bepaalt het tot zekere personen: het zijn uitverkorenen, geroepenen, heiligen, standvastigen, Zijn schapen, Zijn gemeente. En dat Christus niet voor alle mensen is, dat wordt krachtig getoond door David en de profeten, het is ook de taal der apostelen, Christus heeft het ook bevestigd. *De weg is nauw, die tot het leven leidt, de poort is eng, en weinigen zijn er, die denzelven vinden en op dezelve wandelen*, Matth. 7:14, en Matth. 22:14: Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. En in 1 Petrus 2 wordt Christus de één een ergernis genoemd, maar de ander is Hij uitverkoren en dierbaar. En het oordeel toont het ons: de schapen zullen gezet worden tot Zijn rechterhand, maar de bokken tot Zijn linkerhand, Matth. 25. Tot de een zal Hij zeggen: *Komt, gij gezegende Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld*, vers 34; maar tot de ander: *Gaat weg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is*, Matth. 25:41.

Nog eens, deze tekst toont het ook dat buiten Christus geen besnijdenis noch voorhuid enige kracht heeft. Een Jood te zijn, baat niet, een heiden te zijn, schaadt niet, of het een woeste Scyth of barbaar is, dat hindert niet. Het is voor alle naties zonder onderscheid. Voorheen was er onderscheid, maar nu niet meer.

Hoe is Christus nu het alles? In bespiegeling of in blote kennis en bevattingen? Nee, maar door *verwerving en toepassing*, en zo komen zij dan in het bezit. Het was niet genoeg dat Hij het hun verworven had, maar daar ging Hij het ook toepassen. Daar gingen zij prediken onder allerlei slag van mensen: *Alles is uwe; doch gij zijt van Christus*, 1 Kor. 3:21, 23.

V. Nu ons laatste stukje: *mogen wij op Paulus' zeggen staat maken?* Verdient het geloof? Is het een man van kennis en ondervinding? Mogen wij het op zijn woord aannemen, dat de Heere Jezus zo hoog is? Ja.

1. Hier geldt dit zeggen in 1 Korinthe 7:10: dit zeg niet ik, maar de Heere, Die zegt het mij, Die geeft het mij in. Die dwingt er mij als het ware toe dat ik het zeggen zou.
2. Dat zeggen komt overeen met de Profeten, Psalmen en Mozes: het is een Goddelijke taal in al de boeken.

3. Als ik dit zeg, dan zeg ik iets wat aller aanneming waardig is, wat zich veraangenaamt als een Goddelijke waarheid aan uw hart, en dat woord wordt een oordeler der gedachten.
4. Wil u een betere man hebben? Was er wel iemand die een meerdere ondervinding had dan hij? Hij wist wat het was een Jood te zijn, hoe zij roemden en Christus verachtten.
5. Hij was veranderd in de volle loop of ren van zijn zondig leven.
6. Hij was in de derde hemel opgetrokken geweest, hij had de Heere gezien, 2 Kor. 12.
7. Hij kende onderscheid tussen natuur en genade.

Zeg dan nu niet, wil Paulus zeggen: *wat raakt dit de heidenen?* Dat was tevoren zo, maar nu niet. Want nu prediken wij Jezus aan barbaren, aan de allerwoeste volkeren; er is nu niets meer onrein dan dat iemand *onrein* heet.

Toepassing

Geheel onze preek is ter oefening. Wij hebben evenwel nog een woord tot een stichtelijk slot en ter toepassing.

Toehoorders, wij zijn christenen, maar wat is hij gelukkig die Christus als dat alles heeft! U zult misschien zeggen: ach God, hadden wij dat alles! In Prediker zei de koning: *Eet uw brood met vreugde en drink uw wijn met goeder harte; want God heeft alreeds een welgevallen aan u en behagen aan uw werken*, vers 7. Wie deel aan Jezus heeft, wat is hij niet alleen gelukkig, maar wat is hij rijk! Vraag eens een christen naar zijn rijkdom. Hij heeft soms geen eigen huisje om in te wonen, en nauwelijks een bed om op te liggen, maar Jezus Christus is zijn Schat. *Tot op deze tegenwoordige ure lijden wij honger en lijden wij dorst, en zijn naakt, wij hebben niets*, zei Paulus, *en nochtans bezitten wij alles*, 1 Kor. 4:11 en 2 Kor. 6:10. Ja, wat weet een christen altijd waar hij naartoe kan gaan in alles wat hem ontmoet! Christus zegt: *Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij*, Joh. 14:6. *Zonder Mij kunt u niets doen*, Joh. 15:5. Kom door mij naar God, anders zult u Hem als een verterend Vuur vinden Hebr. 12:29. Ga naar Jozef, zei Farao; *ga naar Christus*, zegt God; en Hij zal u reiskost geven. Hij is vol en milddadig, Hij heeft wijn en melk, Jesaja 55:1.

Wat behoorde een christen met Christus tevreden te zijn, al hadden zij niemendal in de wereld! Neem de harp en loof God. Die de zon heeft, kan een kaars wel missen; hebt u Jezus, u kunt het schepsel wel wat missen. Wat ontbreekt u? In Hem is het alles. Wat onderscheid is er tussen de christen en Christus! Maar wat onderscheid is er tussen het schepsel en de Schepper! Christus is het alles, het schepsel is maar een gebroken bak, als de aarde die ledig en woest was. Waarom laat u dan uw oog gaan over hetgeen niets is? Het kan niet één beroerde gestalte stillen voor wie God in het oog heeft. Als u daar moet gaan sterven, en de brand van de gloeiende hel, het helse vuur wordt voor u gereed gemaakt, wat baat dan eer, ambten, goed? Laat het schepsel lopen, als u deel wilt hebben aan Jezus, Hij is alles.

Wat kan het een mens baten die in het water ligt, en hij ziet de regenboog, bij welke God Zich verbonden heeft dat Hij de aarde niet meer door het water zal laten vergaan, en hij moet verzinken? Wat kon het de eerste wereld baten dat er een ark was? Zij moesten in de wateren verzinken. Zo is het ook: wij prediken dat, maar wat kan het ons baten zo wij er geen deel aan hebben?

Wie heeft er geen deel aan, en wie wel? Daarmee hopen wij te eindigen.

a. Voor wie is Christus het alles niet?

1. Ten eerste, die hun alles stellen in veel goed te hebben van deze wereld. Daar spreken zij over, daar dromen zij van, daar werken zij om. Als zij dat verkregen hebben, dan is het: *Neem nu rust, mijn ziel, eet en drink, wees vrolijk, u hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren*, Lukas 12:19. Hebt u eer, goed, staat verkregen: zo u Christus, dit alles, in al die overvloed mist, gaat u verloren, al kon u hele koninkrijken tellen.
2. Ten tweede, voor wie hun deugden hun alles zijn, die hovaardig zijn op hun kennis, op hun gaven, op hun deugden; en zij lopen zo van de ene deugd tot de andere. Geloof het (al bent u deugdzaam): mist u Christus tot uw alles, zo zijn uw deugden meer om Gods toorn te verwekken dan om ze te stillen, zij zijn maar een wegwerpelijk kleed, Jesaja 64:6, en als een schuldbrief die tegen u is. Wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo moet gij nog zeggen: *Wij zijn maar onnutte dienstknechten; want wij hebben maar gedaan, hetgeen wij schuldig waren te doen*, Lukas 17:10. Zij zijn als een schuldbrief tegen u, die u getekend hebt. Als u Christus niet hebt, dan bent u nog vervloekt.
3. Ten derde, wie zijn alles in de zonde heeft. Dan blaken zij van blijdschap, zij zijn niet te stuiten, zij zijn daar niet af te krijgen, die is hun een lekkere bete, zij willen er niet in lastiggevalen worden.
4. Ten vierde, die Soms eens naar Jezus lopen zal: als hij eens ziek wordt of er eens van heeft horen prediken, gelijk nu. Misschien zult u het vanavond wel eens doen, maar het zal niet langer duren, het is maar als een morgenwolk, Hoséa 6:4. Uw beweging om Christus duurt ongeveer maar zo lang totdat uw beste klederen uit zijn. Is het eens Avondmaal geweest, dan moet men er eens van spreken.

Toehoorders, goed en vrienden te hebben, en een eerlijk bestaan, Christus nu en dan eens aan te lopen ... dat is niet genoeg, er ontbreekt u wat, het ontbreekt u aan het beste, dat enige nodige: *u hebt Christus niet tot uw alles!* U zou Christus en Béliel in u wel samen willen laten wonen. Christus mag uw tong, maar uw hart niet hebben. U wilt Hem nog wel op uw lippen, maar niet in uw hart hebben.

b. U zult zeggen: houd mij toch niet langer op; *voor wie is Christus dan het alles?*

1. Ten eerste: ach Heere, zegt zo een eenvoudig, ach dat u voor mij het alles waart in de tijd en in de eeuwigheid! Ik zie, Heere Jezus, dat God met mij niet te doen kan hebben buiten U.
2. Ten tweede, en dat zie ik ook, dat ik ook met God niets doen kan buiten U.
3. Ten derde, ik wil liever alles missen dan U. Mozes, de apostelen, zij hebben het alles verlaten en zijn de Heere gevolgd. Zo hebben ook de martelaren gedaan: zij wilden liever alles missen, tot hun leven toe.
4. Ten vierde, ik heb zulk een dorst en verlangen naar U, mijn ziel schreeuwt naar U; moet ik bidden, ten Avondmaal gaan, moet ik ergens wezen: o, mijn ziel dorst zo naar U!
5. Ten vijfde zegt zo een: o God Die ik vertoornd heb, ik wijs U op geen tranen, gebeden, deugden, noch op een gestalte, maar alleen op de Heere Jezus Christus. Wees ik U op iets anders, dat bed zou te kort en dat deksel te smal wezen. Ik wijs u op geen kentekenen. Nee, Heere, dan zo, dat ik eruit bewijzen wil dat ik deel aan Jezus heb.
6. Dan, ten zesde, zegt zo een: allerliefste Heere, mocht ik het eens weten! Zeg het eens tot mijn ziel: *Ik ben uw Heil*, Psalm 35:3. Is het zo, Heere, daar komt vrede in

mijn hart. Durft u het wel ontkennen, zou u het wel in Gods tegenwoordigheid durven zeggen, dat Hij uw alles niet is? Zij zijn zo al dikwijls eens verzekerd door Gods Geest, en vastgezet. Wat is uw troost in leven en in sterven? Zeg het eens! En geraken zij daar eens toe, dan is het: *ach Heere, kom eens met Uw verblijdende genade.*

7. Ten laatste, voor wie Christus het alles is, die zegt: Wat zal ik U vergelden? Kwam U in de raad des vredes voor mij? Ging u de bittere kelk drinken? Trad u in de schuld? Gaf Gij Uw Geest om mij te overtuigen? Ik weet niet wat ik er U voor zal geven. Wel, wat zou u geven, dan dat u zegt: ik ben Uw knecht en dienstmaagd? En dat zeg ik hartelijk: in leven en in sterven zal ik de Uwe zijn, Heere Jezus; leef ik, ik leef U; sterf ik, ik sterf U; in leven en in sterven zal ik de Uwe zijn. Kent u zulke dingen? En dat is geen praat die zij doen door snoeven, maar dat doen zij zo stil, hun hart leggende bij die zaak.

Maar hoe velen zijn er hier, die nog hunszelfs zijn, en wier tong, als zij dit zouden moeten zeggen, aan hun gehemelte zou kleven, en zij zouden beginnen te stamelen! En wederom velen zijn er, wier tong, als de Heere hier Zelf was en hun vroeg of Christus hun alles was, aan hun gehemelte zou kleven, en zij zouden beginnen de woorden te stamelen als zij het ontkennen zouden! Zou u niet moeten zeggen: Christus is mij het alles in mijn leven, en als ik sterf, dan zal nog mijn oog op U zijn, en dan zal ik U nog aankleven? Als u zó voor het gericht komt: de Heere zal uw werk bevestigen en kronen.

Maar zondaar, wie zal Gods toorn voor u stillen? Wie zal het voor u verantwoorden? Wie zal uw sterkte wezen als u sterft?

En kinderen Gods, die nu nog niet veel verkwikking hebt in uw ziel, u zult misschien nog eens uitschreeuwen moeten:

Hij verkwikt mijn ziel, die zeer is verslegen,

Om Zijns Naams wil leidt Hij mij in Zijn wegen. Psalm 23:3, Datheen

Maar zondaar, breng al uw goed van de wereld eens op uw doodsbed, en laat uw gezelschap bij u komen; zie eens of het u wel verkwikken kan.

U die dit gehoord hebt, ach dat u naar de roepende stem des Heeren hoordet! Hoort, gij doven, en schouwt aan, gij blinden, om te zien, Jesaja 42:18. En ik hoop dat dit in uw hart en oren klinken zal: *Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, o alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer!* Jesaja 45:22.

Ik hoop dat de Heere dit gesprokene zal zegenen aan ons en aan ulieden, tot Zijn eer, om Zijns Zoons Jezus Christus' wil. Amen.

EENENDERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:12

Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.

Op een dankzegging na het Avondmaal

De Zaligmaker zei eens, Joh. 16:26 en 27: *Ik zeg u niet, dat Ik den Vader voor u bidden zal; want de Vader Zelf heeft u lief.* Hij wilde zeggen: u hebt niet van node dat Ik zou bidden dat de Vader u lief mocht hebben, want Hij heeft u al van eeuwigheid liefgehad, gelijk geschreven is: *Jakob heb Ik liefgehad*, Rom. 9:13. En Kol. 3:12: *Zo doet dan aan, als uitverkorenen Gods, heiligen en beminden, de innerlijke bewegingen der barmhartigheid.*

Een ziel kan de eeuwige liefde Gods niet zien, of het moet in hem werken drie zaken:

1. verwondering;
 2. wederliefde;
 3. hartelijke dankzegging.
1. Het moet in hem werken grote verwondering. *Ach God*, zegt zo een, *hebt U mij lief, terwijl Gij zo groot zijt en ik zo klein! Daar kan ik in eeuwigheid niet bij komen.* De Zaligmaker stond daarvoor stil in verwondering, Joh. 3:16: *hebt U de wereld also liefgehad!* En Johannes stond daar ook voor stil, 1 Joh. 3:1: *Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft.* En Paulus zei, Ef. 3:19: *Ach Heere, het is een liefde, die de kennis te boven gaat, het is zo hoog, ik kan er niet bij; en dat terwijl U niemand behoeft. Zo een verwondert er zich over, en dat, zegt hij, terwijl U mij noch iemand behoeft.*
 2. Ten tweede, zo verwekt het zulk een wederliefde. Het is de zon eigen niet alleen te verlichten, maar ook te verwarmen. Zo is de liefde Gods aan iemand die God liefheeft: zij verlicht hem zijn ogen, en zij verwarmt hem zijn ziel. Als de liefde Gods in het hart komt, dan begint dat schepsel te zeggen: *ik heb U zo hartelijk lief, ik heb U zo ongeveinsd lief*, volgens de 18^e Psalm, vers 2. David wilde zeggen: *doe mij geen moeite aan, ik heb de Heere lief*; de 116^e Psalm, vers 1. Petrus, als het hem gevraagd werd door de Heere Jezus Christus: *Hebt gij Mij lief?* antwoordde: *ja, Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb*, Joh. 21:17. Zodat als de liefde Gods in een mens levendig is, u hem dan zo zult vinden, dat hij zegt: *ik zou die Schriftuurplaats met geheel mijn hart wel onderschrijven: Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maranatha!* 1 Kor. 16:22.
 3. Ten derde, het is ook een dankbaar mens, die van geen stilzwijgen houdt. Al spreken zij dikwijls niet veel, dat kunnen zij niet altijd verzwijgen, als de liefde Gods in hun hart gaande is. Ik weet wel dat er zwijgende, christenen zijn, maar als de liefde Gods gaande wordt, dan zullen zij wel spreken. Dan zeggen zij: *ik moet het vertellen wat God aan mijn hart doet*, als zij iemand hebben met wie zij vrij omgaan. Ik moet het zeggen, zei de man, dat God aan mij welgedaan heeft, en daarom: *Komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest, en ik zal vertellen wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft*, Psalm 66:16. Ja, dan gaan zij hun blijdschap met dankzegging uiten. Dan is het: *Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden*, Psalm 103:2. *Dankt de HEERE, want Hij is toornig op ons geweest, maar Zijn toorn is afgekeerd*, Jesaja 12:1. *Ik ben zeer vrolijk in den*

HEERE, Jesaja 61:10. En gelijk het in al die plaatsen gezegd wordt, zo zegt Paulus het ook in dit hoofdstuk, waar wij u het 12e vers uit voorgelezen hebben.

In de zeven eerste verzen bezieet hij de liefde Gods over zulke goddelozen. Die aanbidt hij, en daar verwondert hij zich over. O Kolossenzen, zei hij, heeft God u lief, zulke gruwelijke mensen! Dat niet alleen, maar van het zevende tot het elfde vers spreekt hij ook van de wederliefde. Hij bekent dat, sedert dat zij de genade in waarheid gekregen hadden, zij zich in alle godsvrucht hadden gaan oefenen.

En in ons vers ziet hij hun dankbaar hart: "U bent het met mij eens geworden, laat ons tezamen eens danken, ik en u, dat Hij ons allen bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht, zeggende: *Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.*"

Wij hebben

- I. ten eerste te bezien een schone erfenis die de Kolossenzen deelden.
 - II. Dan, God de Vader had ze daartoe bekwaam gemaakt.
 - III. Verder, hun dankbaar gemoed: zij smolten er over weg. Dat zijn onze drie zaken.
- Ten eerste, een schone erfenis. Wat zijn de mensen in hun schik als zij eens een groot goed erven! Maar hier is het een erve der heiligen, met al de heiligen, in het licht.
 - Als iemand een mens al een groot goed laat erven, dan kan hij hem nog niet bekwaam maken om het goed te gebruiken. Maar God is het Die deze erfgenamen bekwaam maakt om daaraan deel te hebben en deze hun erfenis goed te gebruiken.
 - Als iemand zijn erfgenamen zijn goed laat erven, dan zijn zij dikwijls niet dankbaar. Maar hier wel: al die heiligen in alle tijden en plaatsen zult u horen zeggen: *Dankende den Vader.*

I. Ten eerste moeten wij zien het grote goed dat zij erven.

U zult zeggen: *wat is toch het grote goed dat zij erven?* Wat is toch der vromen erfdeel? Het zijn wat arme geringe mensen: hebben zij iets te erven in en na dit leven? Jazeker. Men rekent een kind van een rijk mens zo gelukkig, omdat hij de erfgenaam van al zijns ouders goed moet zijn, en men rekent een koningskind gelukkig, omdat hij de erfgenaam van de koning moet zijn. Maar dat is hier niet bij te vergelijken. Een Ahasvèros' erfenis, Salomo's schatten zijn er niet bij te vergelijken.

U zult zeggen: *wat erven zij dan allemaal?*

1. Ten eerste, zij erven geheel de wereld; alles is hunne, zo zegt Paulus. *Alles is uwe*, 1 Kor. 3:21. Zij hebben het alles verloren door de zonde, maar in de Heere Jezus hebben zij het weer alles gekregen, zij zijn erfgenamen van de wereld.

Ja praatjes, zegt de wereld, *zij hebben er wat aan.*

Dat is soms waar, dat zij er niet veel aan hebben, en soms is het niet waar. Er zijn er wel die er een groot deel in hebben, maar doorgaans hebben zij er het allerkleinste in. Maar al hebben zij er een klein deel in, zij hebben het in de zegen Gods, en zij hebben een vergenoegdheid in het kleine, meer dikwijls dan de wereld in het grote. En dan hebben zij nog de zorg Gods over hen. De Goddelijke voorzienigheid die God in heel de wereld houdt, doet hun alle dingen medewerken ten goede, Rom. 8:28.

Arme kinderen Gods, zult u zeggen, *is dat alleen hun erfenis?*

Nee, maar dan hebben zij nog wat te erven.

Wat is dat?

2. Ten tweede, al de goederen van het genadeverbond: de roeping, de wedergeboorte, het geloof, de rechtvaardigmaking, de heiligmaking, de vertroosting. Zo staat er in Spreuken 8:21: *Hij doet Zijn liefhebbers beërven dat bestendig is, en vervult al hun schatkamers*. Wijn en melk, zonder prijs is voor hen, Jesaja 55:1. Dan erven zij daar nog bij al de beloften Gods die in heel de Bijbel zijn! *U komt de belofte toe*; staat er in Handelingen 2:39. Lezen zij de Bijbel, en komen zij aan een belofte, zij zeggen: ik mag ervan zeggen: *mij komt de belofte toe*. Lezen de onwedergeborenen de Bijbel, en komen zij aan een vloek, men moet zeggen: *u komt de vloek alsnog toe*.

3. Ten derde, bij de genadegoederen zo erven zij ook de heerlijkheid, Matth. 25: *Beërft het Koninkrijk, dat u bereid is*, vers 34. Dat is een erfenis, die onbevlekkelijk en onverwelkelijk en onverderfelijk is, 1 Petrus 1:4.

4. Nog eens, ten vierde. *Dat zijn allemaal goederen*, zult u zeggen, *maar erven zij God wel?*

Ja, God is hun erfdeel en al hun Goed. Asaf zei: *God is de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid*, Psalm 73:26. De Kerk zei: *De HEERE is mijn Deel, dat zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen*, Klaagl. 3:24, en in Psalm 16:6 lezen wij: *De snoeren zijn mij gevallen in lieflijke plaatsen; ja, een schone erfenis is mij geworden*. Als het schepsel ontbreken zal, en als zij geen goed van het genadeverbond meer van node zullen hebben, dan zal God Zelf hun Deel zijn.

Dat is nu een *erfenis*.

Waarom?

1. Zij doen er niemendal toe.
2. Wij zijn het ook niet waard, het is buiten ons, het is de vrijmachtige genade Gods die ze ons doet erven.
3. Omdat het een goed is dat op een testament steunt. Niemand kan een testament breken. Wat ons bij testament vermaakte is, moeten wij hebben, Gal. 3.
4. Ook wordt dit terecht een erfenis genoemd, omdat elk zijn erfdeel krijgt: in de tijd genade, en na de tijd heerlijkheid. Elk krijgt van de genade en van de heerlijkheid zijn portie en mate en deel. Paulus zegt, 1 Kor. 12: de Geest van God deelt elk zijn portie die hij hebben moet, de groten en de kleinen in de genade, een iegelijk in het bijzonder, gelijkterwijs Hij wil, vers 11.
5. Het is een erfenis omdat de dood des testamentmakers er tussenkomt, de dood van de Heere Jezus, Hebr. 9:16.
6. Een erfenis, omdat in een erfenis de erfgenamen genoemd worden met naam en toenaam. Is er iemand die erven wil, en zijn naam is niet genoemd in het testament, het komt hem dan niet toe. Deze erfgenamen worden genoemd: *het is een erve der heiligen*.

Wat zijn er al heiligen! In de hemel zijn heiligen, en op de aarde zijn heiligen. In de hemel, daar is de heilige God; de Middelaar is heilig, de Geest van God is heilig, de engelen zijn heilig, de zaligen die daar reeds binnen zijn, zijn heilig. Er was een heilige Adam voor de val, en op de aarde zijn er ook nog die *heiligen* genoemd worden. De wereld geeft ze die namen na tot smaad; maar God geeft ze die naam tot een erenaam.

Zij worden genoemd in het Woord: *heiligen der hoge plaatsen*. Wereld, meent u dat Gods kinderen door God zó genoemd worden als door u? Hij geeft hun die naam tot sieraad. Maar u zegt: *zij zijn geveinsd*. Doch God zegt: *zij zijn oprecht*. U zegt: *het zijn*

schijnheiligen. Maar God zegt: het zijn de heiligen der hoge plaatsen. Span u nog eens voor een korte tijd in. Hoe zijn zij heilig?

1. Ten eerste, door afzondering. God haalt ze uit de hoop van de wereld, opdat zij niet zouden leven als anderen.
2. Ten tweede zijn zij heilig door de toegerekende gerechtigheid en heiligheid van Christus, in Dewelke zij volmaakt zijn, Kol. 2:10.
3. Ten derde, door een ware afkeer die God hen van de zonden geeft.
4. Ten vierde, zij worstelen en strijden tegen de zonden, Gal. 5, Rom. 7. *Ik wilde graag heilig zijn, zeggen zij.*
5. Ten vijfde, zij zijn heilig in hun begeerten. *Ach God, zeggen zij, ik heb meer lust tot heiligheid dan kracht.*
6. Ten zesde, zij zijn heilig in hun verwachting en uitkomst. Zij hebben die verwachting dat hun uitkomst heiligheid zal zijn, en dat zij al hun verdorvenheid eens voor de deur van de eeuwigheid zullen neerleggen.

Het is een erve der heiligen; een erve die hen heiligt. Die heiligen hebben een erfenis. God, Die de Testamentmaker is, stelt de heiligheid als een van Zijn goederen. God zegt: *Ik ben die God, Die de heiligmaking in u begint, en Die ze in u voortzet in al uw wandel.*

Nog eens, het is een erfenis van die heiligen. Heiligheid, dat is de weg naar de hemel. U kunt anders in de hemel niet komen. *Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien*, Matth. 5:8. En de heiligheid is het document en bewijs van die erfenis. Daarom, bent u een heilige, die heiligheid zal tot in eeuwigheid blijven. Daarom vindt u dat zij met lange witte klederen zullen bekleed worden, Openb. 7:13. Als een reine maagd zullen zij de Heere voorgesteld worden zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, Ef. 5:27.

Maar wat zijn de redenen dat hier gezegd wordt dat het een erve der heiligen *in het licht is*? Wil dat zeggen dat elk van die erfenis verzekerd moet zijn?

Nee, het is dit te zeggen: het is geen besloten testament, dat niet geopend mag worden dan in de eeuwigheid; het is ook geen testament dat slechts geopend wordt ná de dood; maar het is in het licht. En dat is waar in vier opzichten.

1. Ten eerste, de erfgenamen zijn in het licht, in tegenstelling tot toen zij in de natuurstaat waren en leefden: Eertijds, toen u in de natuurstaat waart, waart gij duisternis en donkerheid, maar nu u in de genadestaat zijt, bent u licht in den Heere, zei Paulus, Ef. 5:8. Toen in de natuur zag u in die erfenis Gods niet, u wist niet dat het eeuwig goed te genieten was in die God te dienen. Maar toen u in de genadestaat kwam, begon u het te zien. Toen begon u God te kennen, en de weg die naar Hem toe leidt, wat u nooit van tevoren zag.

Nu, zegt God, bent u uit de duisternis geroepen tot het licht, *opdat u zou verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaarlijk licht*, 1 Petrus 2:9. Paulus zegt, Rom. 13: *Eertijds waart gij kinderen des nachts; maar de nacht is voorbijgegaan en de dag is nabijgekomen; nu zijt gij kinderen des daags; laat ons dan afleggen de werken der duisternis en aandoen de wapenen des lichts. Laat ons, als in den dag, eerlijk wandelen*, vers 12, 13. Dan zal Hij u geopende ogen geven om u uw erfdeel onder de geheiligden te doen zien, Hand. 26:18.

2. Ten tweede, het is een erve der heiligen *in het licht*. Als zij eerst beginnen te erven, zien zij het juist zo niet. Zij zijn in het eerst wel zo geslingerd, hun hart buigt hen wel zo neer, zij kunnen het besluit zo niet opmaken; maar zo u een erfgenaam en één van de heiligen wordt, u zult evenwel tot verzekering en tot licht van uw staat komen. Toen die erfgenamen uit Handelingen 2 daar zo uitschreeuwden, hadden zij nog geen licht. Maar het hoofdstuk is niet uit, of zie ze eens: daar eten zij tezamen in eendrachtigheid, in eenvoudigheid, en met zulk een vreugde, vers 46, 47.

3. Ten derde, het is een erve der heiligen *in het licht*, dat is gesteld tegen de donkerheid der verberging die een kind Gods wel krijgt. Na licht krijgen zij wel eens donkerheid. Maar, wandelt u in het donker, zeg dan: God zal de donkerheid wel eens op doen klaren. Moet u vandaag zeggen: *Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet*, als de bruid in Hooglied 3:1. Dat zal niet altijd zo blijven, en er komt wel weer eens een schijnseltje, zodat u de andere dag moet zeggen: *Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik Hem*, vers 4. En dat u moet zeggen: de Heere heeft mij weer vreugde en blijdschap in mijn hart gegeven, Psalm 4:8. Hij heeft tot mijn ziel gezegd: *Ik ben uw Heil*, Psalm 35:3, en mij doen smaken de zekerheid mijner zaligheid.

4. Ten vierde, het is te zeggen een erve *in het licht* der heerlijkheid, waar geen David meer zal moeten zeggen: doe mij smaken de zekerheid van mijn zaligheid. En daar zal geen Job moeten klagen: waar zijn de vorige dagen, toen de lamp Gods over mijn tent lichtte, toen ik bij Uw licht mijn tent doorwandelde, als in Job 29:2, 3. Daar zal geen Asaf zeggen: *Mijn ziel weigert getroost te worden*, Psalm 77:3. Zij zullen daar tot het volle licht komen. Daar zal geen wolk wezen. Daar zal niet één kind Gods in donkerheid wezen, noch in het donker verkeren.

II. Ja, zal iemand zeggen, ik ben zo goddeloos, wie kan dat geloven dat zulk een tot zulk een hoge staat zou komen: Wie is tot deze dingen bekwaam? Niemand van noch uit zichzelf. Wij kunnen die erfenis niet kennen, niet schatten, niet zoeken van nature. En zo komen wij met de apostel tot het tweede stuk. Vindt God de mensen onbekwaam tot die erfenis (gelijk Hij doet), de Vader maakt hen bekwaam om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.

Hier meldt hij den Vader, de eerste Persoon in het Goddelijke Wezen. Waarom meldt hij de eerste Persoon? Van Hem verwacht men het testament en de zegen. Ach, wil hij zeggen, wilt u de erfenis hebben, zie op God, de Vader van de Heere Jezus Christus. Hij is het Die de goede gaven doet nederdalen, Jak. 1:17. Die Vader had kinderen in de genade. Wel, een kind verwacht natuurlijk de erfenis van zijn vader. *Al het mijne is uwe*, zei eens die vader tegen zijn zoon, Lukas 15:31. Een vader vergadert toch schatten voor zijn kinderen. *Al het Mijne is uwe*, zegt God ook tegen Zijn kinderen in de genade, opdat zij in al hun noden het oog op Hem zouden slaan, die hen niet zal afslaan in alles wat zij van node hebben. Paulus zegt: Indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Jezus Christus, Rom. 8:17.

Nu, die Vader maakt ze bekwaam om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht. Dat geeft dit navolgende te kennen.

1. Ten eerste, hun vorige onbekwaamheid. Dat de natuurlijke mens niet bekwaam is om geestelijk goed te erven, is waar. God te lieven en te dienen zou zijn grootste kruis zijn. Geestelijk goed kent hij niet, noch kan hij van nature kennen. O, dat is voor hem in de rouw te gaan. Hij is onbekwaam om iets goeds te denken of te

doen, 2 Kor. 3:5. Waren ik en u in de natuur gebleven, meent u dat wij bekwaam zouden geweest zijn om in de hemel te gaan, met vromen te verkeren, met God om te gaan? Ach nee, wij hadden er noch lust noch trek toe.

2. Ten tweede geeft het te kennen onze onmacht. Wij zijn even onmachtig als onbekwaam om boven in de hemel te komen. Wij nooit onze onmacht en onbekwaamheid te boven, zo God het niet deed. Hoe kan een Moorman zijn huid veranderen? Daar is geen doen aan, dan door een geheel nieuwe schepping.
3. Ten derde geeft het te kennen hoe onwaardig dat zij zijn. Ach, zei Petrus, *ik ben zulk een zondig mens, Heere, ga uit van mij*, Lukas 5:8. *Ik ben niet waardig*, zei die hoofdman, *dat Gij tot mij in zoudt komen*, Matth. 8:8.
4. Ten laatste drukt het uit de waardig- en bekwaammaking van die onwaardigen en onbekwamen, want God maakt ze ertoe bekwaam, dat is:

- Ten eerste, Hij acht ze en schat ze er waardig toe. "Uitverkorene, beminde, zegt God, u bent het die Ik waardig acht voor Mijn troon te staan. Acht u het uzelf niet waard, Ik zal het evenwel doen. U die zulk een edelmoedigheid en liefde voor Mij hebt, dat u alles voor Mij zou overhebben, en aan Mijn voeten sterven wilt, liever dan Mij te verloochenen, en ziet op de vergelding des loons, Ik zal ze u ook geven."
- Ten tweede. *Ik zal er u toe in staat stellen, om hier in de genade en namaals in de heerlijkheid bij Mij te verkeren.* Hierin is God onderscheiden van alle mensen. Een koning die vroom is, hij zou wel graag hebben dat zijn kind, die zijn erfgenaam moet zijn, ook vroom was, en bekwaam om na hem te regeren. En een vroom mens wilde wel dat zijn kind ook vroom was, en bekwaam om de erfenis die hij nalaat, te kunnen erven en gebruiken. Maar zij kunnen het niet geven. Regenten mogen ambten uitdelen aan hun goede vrienden, maar zij kunnen ze geen bekwaamheid geven om die te bedienen. Maar God zegt: *als Ik iemand deze erfenis geef, zo maak Ik hem ertoe bekwaam.*

Wat doet God dan? Zo dadelijk als God iemand tot de hemel en die erfenis bekwaam maakt, zo maakt Hij hem bekwaam tot een omgang en verkeer met God, en dan doet God eender met hem als Hij met Saul deed: gij zult koning over gans Israël zijn, zei God, en wat deed God toen? Hij gaf hem een koninklijk hart, een koninklijke geest. Als God tegen een uitverkorene zegt: u zult Mijn erfgenaam zijn, van genade en heerlijkheid, wat doet God dan?

1. Dat zegt Paulus in het 13e vers: *Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis*, en overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde. Daar telt Paulus het op wat God dan doet.
2. In de tweede plaats, dan maakt Hij u bekwaam, als Hij uw ogen en gedachten op de Heere Jezus brengt, zodat u zegt: *ik moet in Jezus zijn, ik kan niet buiten Hem zijn.* Dan maakt Hij u bekwaam, als Hij u uw oog op Zijn Zoon doet werpen, zodat u zegt: buiten Hem ben ik verloren, weiger mij toch Jezus niet, geef mij Zijn gerechtigheid, heiligheid en gehoorzaamheid!
3. Ten derde, God maakt er u toe bekwaam, met dat Hij zulk een afkeer van de zonden in u werkt. Ja dan, als u begint door te breken in heiligheid, zodat u een ander wel eens met beleid' onder handen durft te nemen, om ze te vermanen, te bestraffen, te bidden en te zeggen: *leef toch zo niet tot oneer van God.* En als u die afkeer van de zonde begint te tonen in het minste en in het meeste. O, die zo graag hier heilig leven, die zullen zo goed gepast zijn in de hemel.

4. Ten vierde, dan maakt God ze bekwaam, als Hij hen zo met de jaren doet opgroeien in het werk der genade en des geestelijken levens. Zij nemen zo al stilletjes toe. Hebt u ze in een jaar of twee niet gesproken, en ontmoet u ze dan eens, u kunt zien dat zij sterk gevorderd zijn: zij zijn kloeker, vaster, geestelijker, zodat hun pad is als een schijnend licht geworden, zij gaan voort, Spr. 4:18.
5. Ten vijfde, dan maakt God ze bekwaam, als Hij hun zulk een vast voornemen geeft om het met Hem te houden: al moest ik arm worden en bedelen, zeggen zij, ik vraag nergens naar, naar geen dreigementen noch beloften, naar geen tegenspoed noch voorspoed, noch naar al wat er in de wereld is; ik moet volharden en volstandig blijven tot het einde toe, zal ik zalig worden, Matth. 10:22. Met een voornemen des harten zoeken zij bij den Heere te blijven, Hand. 11:23, evenals die jongelingen: Wat scheelt ons de oven, al was zij nog zo heet, zeiden zij; en Daniël zei: wat schelen mij de leeuwen? Dan. 3 en 6. Hierom zei Paulus ook: *Zo dan, mijn geliefde broeders, zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere*, 1 Kor. 15:58.
6. Ten laatste, als God hen bekwaam maakt, dan zeggen zij: dat moet ik gaan tonen in daden. U moogt ze wel bezien en horen. Waarin tonen zij het dan dat zij bekwaam gemaakt worden? Ach, in die achting die zij voor God hebben: zij kiezen God en de genade Gods. "Als ik dat heb, Heere, zeggen zij, dan heb ik genoeg; dan zal ik zo vol blijdschap en moed zijn, al moest ik gaan bedelen. Heere, wat zou het zijn, al gaf u mij grootheden op de aarde, eer, goed en staat, en ik moest U missen, wat had ik eraan? Maar al moest ik gaan bedelen, als ik maar mocht getrouwd zijn. Uw gunst, liefde en vrede is mij meer waard dan al wat er onder de zon is.

Als u nog niet bekwaam gemaakt bent, dan kent u daar nog niemendal van; maar de minste en de meeste van die er ook toe bekwaam gemaakt zijn, kennen het. Als God u in zulk een gestalte stelt, zou u dan niet bekwaam zijn tot de erfenis? U die hier zo'n verlangen hebt om in de hemel te komen, om daar te verkeren, die zo'n verlangen naar God hebt en naar heiligheid, die dat nu gekregen hebt ... is het niet recht dat u in een eenzaam hoekje op uw knieën valt en God dankt?

III. Nu komt Paulus met al de Kolossenzen, en zegt: *Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft*. Wilt u er wat groots van zien, van die erfenis, lees dan Efése 1:3: *Gezegend zij de God en Vader van onzen Heeren Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegeningen in den hemel in Christus Jezus*. Lees dan 1 Petrus 1:3-5: *Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden; tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u, die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd*.

U zult zeggen: Hoe moet zo een wezen, als hij God zal danken? Als hij zegt: *Dankende den Vader*, hoe moet hij dan zijn?

1. Ten eerste, dat gaat gepaard met de uiterste verwondering. O God, zegt hij, wat is de arme mens, dat u hem zo gedenkt, en wat ben ik onder de mensen? Zo een is zo

verwonderd, en roept uit: *Waarom acht U mij zo groot? Waarom zet Gij uw hart op mij? Wat is er in mij?*

Gij weet ook wel dat wie niet dan onere

Niets anders zijn dan stof en stank onrein. Psalm 103:7, Datheen.

Een volle hater Gods ben ik van nature, o God, ik wilde U niet dienen, ik had er mijn vermaak in als ik tegen U opstond. Wat hebt u in mij gezien? Lees Deuteronomium 7:7, 8; let er toch op, daar zei Mozes tegen Israël: God heeft u niet verkoren omdat die natie een groot volk was, maar omdat Hij u liefhad.

2. Ten tweede; ach Heere, zeggen zij, dat reken ik niet voor wat kleins, maar voor wat groots. *O, hoe groot is Uw goed, dat u weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen!* Psalm 31:20; gelijk geschreven is: *Hetgeen het oog niet heeft gezien en het dor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God weggelegd heeft voor die Hem vrezen, en bereid heeft dien, die Hem liefhebben,* 1 Kor. 2:9. Maar mijn oog zal het eens zien, mijn oor zal het eens horen, en het zal in mijn hart eens opkomen, wat u doen zult aan diegenen die U liefhebben.

3. Ten derde. Ach Heere, zeggen zij, ik kan het niet vergeten, ik kan het uit mijn gedachten niet krijgen of stellen: hoe ben ik dus? Wat hebt U met mij gedaan? En er gaat niet één dag noch één gebed voorbij, of zij danken de Heere. Allerliefste Heere, zeggen zij, hoe hebt u de mensen zo liefgehad, die U haatten, die van de godsdienst zulk een afkeer hadden! Die weldaad zweeft altijd in hun hart, die vergeten ze niet, maar zeggen steeds met David: *Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam. Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden,* Psalm 103:1, 2.

4. Ten vierde zeggen zij: *nu wil ik gelijk het een erfgenaam past, mij gaan gedragen.* En zij zijn zo vol blijdschap en liefde, en gespeend van de wereld, gelijk een kind omtrent zijn vader doet: hij zoekt hem alleen maar te behagen. Als u een erfgenaam Gods bent, dan meldt u en spreekt u van die erfenis het meest. Hoort u een erfgenaam van de wereld spreken, wat zijn schat is: het is gezondheid, leven, goed, eer. Maar een kind van God zult u horen melden van God, van de Middelaar, van hun genaden, van hun hart, van hun verdorvenheden, van het sterven, van hetgeen na de dood is. Daar liggen zij zo alleen in een eenzame plaats op hun knieën voor God, en danken met zoveel verwondering. Ik kan dat niet vergeten, zeggen zij. Durven anderen van hun goed te spreken, laat ons van het genadegoed spreken, zeggen zij, en daar geraken zij wel tot gejuich, en zij roepen uit: *Wat is uw knecht, Heere HEERE? Wat zal ik U vergelden?* En zij staan zo verlegen, 2 Sam. 7:18, 19, en Psalm 116:12. Verder durven wij ons niet te uiten. Wij zullen het daarbij laten, om niet teveel noch te lang te zijn in dit stuk.

Toepassing

Nu hebben wij nog een kort woord tot ons hart. Ach, mochten wij het hart van onbekeerden en van bekeerden nog innemen! Dat is ons restantje, een woord ter toepassing.

Onbekeerden, die alsnog niet bekwaam zijt voor de hemel, wij moeten drie of vier vragen aan u doen.

1. Ten eerste, hoe kunt u zo verkeerd oordelen dat Gods kinderen tevergeefs God dienen, dat er geen loon is? Zij worden duizendvoudig beloond; God heeft nooit

tot het huis Jakobs gezegd: Zoekt Mij tevergeefs, Jesaja 45:19; Ik ben uw Loon zeer groot, zei God tot Abraham, Gen. 15:1.

2. Wij moeten u nog een vraag doen. Wereld, waarom denkt u dat de staat van Gods kinderen een treurige staat is, blijde zijn, dat zij God niet eens danken? O, u bent van die gedachten gelijk die hoveling was van Nebukadnézar: zou ik u de lekkernijen van 's konings tafel niet geven, zei hij tegen die jongelingen die verzochten van het gezaaide te eten, u zou geheel vervallen! Probeer het, zeiden zij, en bezie ons dan eens. Hij deed zo, en toen zag hij dat hun aangezichten vetter en gladder waren dan van hen die de spijs des konings gegeten hadden. Zo is het hier ook.

De wereld denkt dat als Gods kinderen God dienen, dat zij dan treurig zijn. Wel, wereld, zij leven vrolijker en dankbaarder dan u doet. Van Stéfanus lezen wij: zij zagen dat zijn aangezicht als van een engel was. Wel, er zijn geen blijder noch dankbaarder mensen dan de vromen zijn. Maar zij zijn niet blij in uw vrolijkheid, in dansen, in springen, in zot geklap; maar het is een blijdschap in God en in Goddelijke zaken. Sálomo kende de wereldse en de geestelijke blijdschap, hij had het allebei beproefd; maar tot die wereldse blijdschap, tot dat lachen zei hij: u bent onzinnig, en tot die vreugde: Wat maakt deze? Pred. 2:2. Ziet u het wel, geliefden, dat zij bij der vromen blijdschap niet te vergelijken is?

3. In de derde plaats, onbekeerd mens, ach, mocht God u ook eens bekwaam maken om aan deze erfenis deel te hebben! Wij vragen: waarom rekt u Gods kinderen zo arm? Zij zijn het waarlijk niet, al hebben de meesten uitwendig niet veel. Zij zijn zo vergenoegd, er is zulk een zegen in het weinige dat ze hebben: u zult ze in hun kleine en arme hutjes veel meer horen zingen dan u doet in uw schone huizen. Als u het hoorde, het zou een stichtelijk lied of een Psalm zijn; maar het uwe is maar een zondig lied.

Wereld, die niet bekeerd bent, wat roemt u op uw erfenissen en op uw rijkdommen, dat u veel goed hebt en rijke ouders? In één ogenblikje, in één nacht kan het allemaal van u weggenomen worden. En duurt het lang, u bent maar zo veel te zondiger, en u scheidt er zo veel te moeilijker van: dan kunt u uw ziel niet los maken van al uw goed.

4. Onbekeerde, mogen wij u nog wel een vraag doen? Waarom beeldt ge u in, dat u ook deel aan deze erfenis hebt? Er mogen hier bekommerde harten zijn, die overtuigd zijn, die zeggen: *ik vrees dat ik er geen deel aan heb*. Maar een onbekeerde beeldt het zich in, en waarom? U bent immers niet heilig, u spot met heiligheid, u spot met vroomheid, u hebt God tot uw Vader niet. Gaat u wel met God om, gelijk als een kind doet met zijn vader en moeder? Doet u het niet, dan bent u niet bekwaam gemaakt. U dankt ook God niet.

U zult zeggen: *ik dank wel*.

Ja maar, u zult met uw dankzegging verloren gaan. Hoe menige Israëliet is er met zijn dankoffer verloren gegaan! U dankt God zonder grond. Hoe menig christen zal er met zijn dankzegging naar de hel gaan! U bent niet bekwaam tot deze erfenis, u bent slechts bekwaam tot een andere erfenis, met de onheiligen en de duivelen, in een stikdonker land. U zult een erfenis met de duivels hebben, met hen zult u moeten verkeren, gelijk u op de wereld gedaan hebt in het bedrijven der zonden. En gelijk u op de wereld met zondige mensen verkeerdt hebt, zo zult u er dan eeuwig bij moeten zijn.

U zult zeggen: *dat hoop ik niet.*

Maar uw hoop, daar zult u mee vergaan, en het zal ermee gaan gelijk met Agag: de man meende te leven, en hij werd terstond in stukken gehouwen. Het zal met u gaan gelijk met de inwoners van de eerste wereld: zij hoopten dat er, geen vloed zou komen, maar zij kwam evenwel. Wij vrezen dat er zijn die waarlijk denken: ik geloof dat niet; dat is maar een taal van kinderen en verwarde gemoederen. En zal uw ongeloof Gods waarheid tenietdoen? Kan dat? Zonder bekering en heiligmaking zal niemand God zien, Hebr. 12:14.

U zult zeggen: *ik hoop het op het laatst nog eens te doen.*

En dan zal er geen ontkomen aan zijn. Hoe zult u het ontvlieden, zo u op zo grote zaligheid geen acht neemt? Hebr. 2:3. Dan zult u uzelf verfoeien, schreien, u beklagen, als het te laat zal zijn, en dan zal er geen tijd meer zijn, Openb. 10:6. Dan zal het u gaan gelijk Korach, Dathan en Abíram: zij schreiden zo, dat heel Israël vlood; en wat hielp dat nare gehuil toen, als het te laat was?

U zult zeggen: *hebt u dan geen raad?*

Meent u dat? Ja, dan hebben wij raad.

1. Lees dikwijls het testament waar de erfgenamen en de erfenis in beschreven zijn. In Handelingen 8 zat de kamerling ermee op zijn schoot.
2. Let erop wie er de erfgenamen in zijn: het zijn geroepen, gelovigen, heiligen, geroepen heiligen.
3. Onderzoek u zonder vleierijen of er zulke bewijsstukken en bewijzen in u zijn. Zou elk u niet belachen, als u zonder enig bewijs iemands erfgenaam wou wezen? Er zullen er mogelijk zijn die zeggen: ik kan het niet lezen. Wel, schaam u daarover, en zet u dan waar het klaar uitgelegd en gepredikt wordt.
4. Bid dikwijls om er een deel in te hebben, en zeg tot God: wat baten kronen, gezondheid, voorspoed, als ik Uw genade mis? Bileam bad er wel om: *ach HEERE, zei hij, mijn ziel sterve de dood der oprechten*, al was hij een tovenaars. Het komt van rechtswege u niet toe. Rust dan niet, voordat u het krijgt, en zie welke werkingen u hebt. Zo ze goed zijn, zoek ze te bewaren; maar zo ze niet goed zijn, werp ze van u weg.

Nog een woord tot Gods kinderen. Moet dit u niet een spoorslag tot heiligheid zijn? Laat het de wereld voor een kwade naam rekenen, als men *heilig* genoemd wordt, Gods kinderen rekenen het hun een erenaam. Wel, uw bewijsstuk aan de hemel moet heiligheid zijn. Heiligheid is een deel van uw erfenis. Als hier iemand heilig is, die heeft al een deeltje van de volmaaktheid. Daar komt uw licht, vrede en blijdschap op. Als u niet heilig zijt, hebt u niet veel licht te verwachten. Heeft zich iemand aan zijn kant de ganse dag gekwet in heiligheid, als hij dan 's avonds voor God komt, dan heeft hij zoveel vrijmoedigheid; maar als er een zonde in ons verblijft, die doet het licht weggaan. Die hier heilig zijn, die zullen zulk een grote glans in de hemel hebben, en zij hebben het hier op aarde al.

Kinderen van God, nog een woordje van onderzoek of wij heilig zijn. *Ja, daar schort het mij*, zult u zeggen, *ik ben geen heilige, en ook niet bekwaam gemaakt tot die erfenis.* Zeg dat zo vlug niet. Weet u wie er heilig is?

1. Ten eerste, die het zo graag wezen zou, wiens opzet is daarnaar te staan, die er zo op gezet is. Wie is een rein en kuis mens op de wereld? Die zo op reinheid gezet is. Kent u dat niet, al is het dat u nog zo onheilig zijt?

2. Ten tweede, die zijn heilig, die zulk een zin hebben in de heilige mensen. Een rein mens in de wereld: hij schuwt een smerige mens, hij is graag bij nette; zo is het ook, zulke zijn zo graag bij heilige mensen.
3. Ten derde, een heilige, hij bidt zo dikwijls om heiligheid, dat gebed van de Heere Jezus: Heilige Vader, heilig ze in Uw waarheid; heilig mij, zeggen zij. Of dat van Paulus in 1 Thessalonicenzen 5:23: De God des vredes Zelf heilige u geheel en al, ziel en lichaam, en in Hebreeën 13:21: Hij volmake u in alle goed werk.
4. Ten vierde, zo een worstelt met onheiligheid: Ik geef het niet gewonnen, ik kan zo niet zijn, ik wil heilig zijn; zegt hij.
5. Ten vijfde, ach, zijn verdorvenheden drukken hem zo, hij wil heilig zijn.
6. Ten zesde, hij roept menigmaal uit met Paulus: *Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van en uit het lichaam der zonde en dezes doods?* Rom. 7:24.
7. Ten zevende, zo een zegt: ik durf aan geen genade te denken, als de verdorvenheden zo sterk in mij zijn; de moed ontvalt mij, als ik niet heilig en omzichtig leef; ik moest veel voorzichtiger leven.
8. Ten achtste, de beste heiligen, ach, dat zijn zulke onheiligen in hun ogen: al hun gerechtigheid is maar als een wegwerpelijk kleed in hun ogen, Jesaja 64:6.
9. Ten negende, (leg er uw gemoed bij) moet u niet menigmaal uitroepen: *Ach, mijn kleine heiligmaking! Ach, hoe weinig vruchten draag ik!*
10. Ten tiende, ach allerliefste Heere, ik kan geen moed hebben: al had ik al heiligheid, ik kan op mijn heiligheid niet zalig worden; dan zou ik de grootste onheilige zijn; ik moet in de Heere Jezus zijn.

Kunt u er nu uit? De minste die genade heeft, kan er niet uit of hij moet zeggen: God heeft mij ertoe bekwaam gemaakt. Dat sta ik toe: u zult dan ook de erfenis krijgen. Vertrouw erop, als op het woord van Een, Die niet liegen kan, Titus 1:2. Als u zult overwonnen hebben, zo zal Hij u de kroon des levens geven, Openb. 2:10. U zult in uw hoop niet beschaamd worden, uw begeerte zal eens volbracht worden. Is dat geen hartsterkend woord tegen uw armoede, tegen kastijding, tegen de voorspoed der goddelozen?

Kinderen Gods, wat scheelt u het maan- of sterrenlicht van de wereld, als u het zonlicht van Gods gunst moogt hebben? Wat scheelt u een gedaante, als u de zaak hebt? Wat scheelt u het zienlijke, als u het onzienlijke hebt? Of wondt u het allebei wel hebben? Is God dan niet vrijmachtig? Is Hij niet wijs in u klein te maken? Is Hij er niet heilig in? Het is dikwijls in gezegende kinderen Gods gezien, die het allebei bezaten, het goed van de wereld en genade, dat ze zo heilig niet eens waren. David, die was toen evenzo heilig, als hij van de troon was, als toen hij erop zat. Is God gehouden u dubbel te geven? Zoek volmaakt in Christus te wezen, strijd tegen uw verdorvenheden. Als onze heiligmaking volmaakt moest zijn, dan was het uit met mij en u. Wij zullen zo moeten worstelen met vallen en opstaan, en God zal ons zo leiden tot de dood.

Die dit niet ontkennen kunt, ga in het eenzame naar God, erken het, verwonder er u over, smelt er over weg, en zeg: Heere, hebt u dat aan mij, aan mij, Heere, gedaan? Hetgeen wij in onze aanspraak zeiden: die, in wie de liefde Gods gaande was, zeiden: *wat zullen wij gaan doen, dan te erkennen de onverdiende genade, en God verheerlijken dat Hij er ons toe gebracht heeft.* En Hij zal u misschien haast in het volle bezit brengen. Mogelijk zal de tijd haast komen, dat God u van alles af zal leiden, en tot Hem nemen. Er zijn er ons al velen vooruitgegaan: die broeders en zusters verwachten ons ook al. De mondige kinderen raken wat eerder in het bezit van

hun erfenis, maar de onmondige hebben ze ook te wachten. Als uw reis op aarde ten einde zal zijn, dan zult u met al die heiligen mede een erfenis hebben, en elk zal dan genoeg vervuld worden, tot al de volheid Gods. Dat wens ik, dat de Heere mij en u elk geven zal! Amen.

TWEEËNDERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:13a

Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis.

Petrus riep eens uit: *Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, 1 Petrus 1:3.*

Wat wilde Petrus daarmee zeggen?

1. Ten eerste, dat de vromen van die aard zijn, dat zij de genade niet ontkennen willen; zij zullen ze liever bekennen; zij hebben er grote angstvalligheid in hun hart over om de genade toch niet te ontkennen; zij zouden ze liever belijden, en met Paulus uitroepen: *Door de genade Gods ben ik wat ik ben; en Zijn genade die Hij aan mij bewezen heeft, is niet ijdel geweest, 1 Kor. 15:10, en met diezelfde Paulus zeggen: eertijds waart gij dood in zonden en misdaden, maar nu zijt gij levend gemaakt, Ef. 2:1, 5. Zij willen het dan liever bekennen.*
2. Petrus geeft er dit door te kennen, dat zij het herinneren, die dag. Het is de gezegendste dag, zeggen zij, onder al de dagen mijns levens; het is de beste dag, die ik ooit beleefd heb; het is de dag, op welke God mij ontmoet is. Ik herinner mij, zeggen zij, een éertijds en een nu: eertijds waren wij zo niet gelijk wij nu zijn, maar wij zijn door de genade Gods zo geworden. 1 Kor. 6:11: *Eertijds waart gij dat en zo, maar nu zijt gij afgewassen, gij zijt geheiligd, gij zijt gerechtvaardigd in den Naam van den Heere Jezus en door den Geest onzes Gods. Hij heeft u, die eertijds verre waart, nabij gebracht, Ef. 2:12-16, en in 1 Timótheüs 1:1 tot 16 zegt Paulus: eertijds was ik een vervolger, een godslasteraar, maar nu is mij barmhartigheid geschied. Paulus herinnerde het zo, en Petrus ook.*
3. Ook geeft het te kennen hun grote verwondering als zij het werk der genade krijgen. *Ik ben veel te gering, Heere, en te klein. Wie ben ik, zeggen zij, dat u aan mij gedacht hebt?* En zij barsten wel eens uit in de lof van God. Dan kunnen zij wel eens uit de honderdste Psalm zingen:

Bekent dat Hij een Heere zij

Die ons zonder ons toedoen vrijdag

Gemaakt heeft en verworven fijn

Tot schaapkens goed der weiden Zijn. Psalm 102:2

Gij hebt het gedaan, en niet wij, noch enige mensen, vers 3. En uit Psalm 115:1: *Niet ons, niet ons, o HEERE, maar Uw Naam zij de ere.* Dan begrijpen zij dat zo: Gij hebt ons geroepen uit de duisternis tot Uw wonderbaarlijk licht, opdat men Uw deugden zou verkondigen, 1 Petrus 2:9. Dan staan zij met Paulus, en zeggen: *Uit God, en door God, en tot God zijn alle dingen. Hem zij de eer en de heerlijkheid tot in der eeuwigheid, Rom. 9:36.*

De apostel Paulus komt hier gelijk als Petrus. Hij ontkende de genade Gods niet, hij herinnerde het, hij dacht eraan, en hij dankte den Vader, *Die ons, zegt hij, bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht; Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde.*

Wilt u de schrijver van deze brief weten? Het was voorheen een vervolger; nu was het een prediker van Christus en voorstander van Zijn zaak. Aan wie schrijft hij? Aan zulken, die nooit dit woord vóór dezen gehoord hadden. Die, voor wie het voorheen verborgen geweest was, die nooit het woord der genade gehoord hadden, die

verkondigt hij het: aan enkele Kolossenzen, goddeloze mensen; daar doet hij zulk een wens, die wenst hij zoveel goeds toe, voor hen had hij zijn gebed. *Ik bid nooit, zei hij, of ik denk aan u, en ik dank de Vader voor u.*

U hebt een sierlijke inleiding in de twee eerste verzen. De stof van de brief is kort. *Kom, zegt hij, laat ons God eens danken over die erve der heiligen in het licht, daar heeft Hij ons bekwaam toe gemaakt.*

Hoe? *Hij heeft ons getrokken uit de macht der duisternis, en overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde.*

Zij mochten zeggen: *Paulus, geschiedt dat zonder rantsoen?*

Nee, *in Denwelken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden*, in het 14e vers. De kostbare prijs van Zijn bloed is dat rantsoen.

Maar is dat rantsoen dan van zulk een waarde, is dat zo groot en zo kostbaar is?

Ja, Jezus is zo groot en zo dierbaar, dat ik het u naar waarde niet zeggen kan. Zijn waardij wordt wonderlijk getoond in de Schrift. Er staat in de Schrift: *die den Heere Jezus niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maranatha!* 1 Kor. 16:22. Jezus alleen is der vromen Schat. Hij is het Hoofd, zij de leden. Hij heeft voor hen geleden.

Lijdt Hij nu nog?

Niet als Middelaar, maar Hij lijdt nog in Zijn leden en in Zijn zaak. Hij lijdt in Zijn gemeenten, die Zijn leden zijn, en in Zijn zaak.

Zij mochten zeggen: *willen wij er niet liever mee ophouden?*

Ach Nee, zei de apostel, blijf bij de Heere. U hebt uw geliefde predikanten nog: Épafras, Onésimus, en ik; wat hebben wij al aan u gedaan, en wat is God lankmoedig over u, dat Hij u nog niet met een aardbeving heeft weggestormd en omgekeerd! Blijf dan in de Heere; wij wilden u wel als volmaakt voorstellen. Komen er anderen, die zeggen dat zij een betere leer hebben, neem ze niet aan. Dat hebt u in het tweede hoofdstuk.

Waarmee kwamen zij? Met wat oude versleten ceremoniën; het waren wat wereldse hoofden vol winderige wijsheid, vol bijgeloof. Als u naar hen zou horen en naar hun zin leren doen, om kruis en haat te ontgaan, en het goede te genieten, dan is Christus u ijdel. Maar is Christus voor u opgewekt en bent u met Christus opgewekt, zoekt dan ook de dingen die boven zijn. Daar gaat hij elk opwekken om waardig te wandelen, en wekt er ook elkander toe op. Heren, wek er uw knechten toe op; man, uw vrouw, en ouders, uw kinderen, en vrienden en burens elkander. En zo komt hij allengskens tot een sierlijk en stichtelijk slot, en met een liefdegroet gaat hij hun al het goede toewensen. Dat is zo de korte inhoudt van deze brief.

Verleden rustdag hebben wij het 12e vers gezien, wat wij al overlang beloofd hadden, en het dertiende ook; dat beginnen wij dan heden.

Waar wij ten eerste in hebben de deerlijke toestand van al de zondaars, waar Paulus en al de Kolossenzen van nature in waren. Wat was dat?

- Ten eerste, te zijn onder de macht der duisternis en des duivels.
- Ten tweede, de grote weldaad die God hun bewezen had.
 - Die was tweërlei; de eerste was: Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis;
 - de tweede: Hij liet het daar niet bij, maar Hij heeft ons ook overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde.
- Ten derde, laat ons nu op onze knieën vallen en God danken. Daar kunt u nu zien, hoe God ons bekwaam gemaakt heeft tot die erve der heiligen in het licht. Luister

een weinig, wij zullen u niet te lang kunnen ophouden, maar kortelijk deze drie zaken met u overwegen.

- I. Ten eerste moeten wij zien de deerlijke toestand van elk mens in de natuur.
- II. De eerste weldaad: *Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis*. Het andere, de tweede weldaad, is een andere stof, op een andere tijd te beschouwen.
- III. Het derde: *Dankende den Vader*, waar u in ziet hoe God ze bekwaam gemaakt heeft tot die erfenis.

I. Wat het eerste aangaat, des zondaars toestand is deerlijk. Dat zouden wij u in vele plaatsen van de Schrift kunnen tonen. Doch om het niet alles op te halen: hier in deze plaats wordt gezegd dat hij in een macht der duisternis is. Hoe deerlijk was het met Noach gesteld, dat hij in die ijdele wereld moest wonen! Hoe deerlijk was het voor Lot gesteld, dat hij in Sódóm moest wonen! Hoe deerlijk voor Israëel, in Egypte te wonen! Hoe deerlijk was het met David gesteld, toen hij moest uitroepen: *O wee mij, dat ik een vreemdeling in Mesech ben, en dat ik in de tenten Kedars woon!* Psalm 120:5. Hoe deerlijk zou het voor ons zijn, als wij eens uit Nederland moesten en onder de barbaren of Turken moesten gaan wonen! Maar dat alles is er niets bij, het is nog veel erger onder de macht der duisternis te leven; het is nog veel beter onder de barbaren of Turken dan onder de macht der duisternis.

Onder de macht, wat is dat te zeggen? Dat is onder het gezag, de macht, heerschappij der duisternis, dat is het gezag, de macht, de heerschappij des duivels. Daar leeft elk mens onder van nature. *Het is de macht des satans*, Hand. 26:18. *Het is de ure en de macht der duisternis*, Lukas 22:53. In Matthéüs 12:29 wordt hij genoemd *den sterke*, en in Lukas 11:21 *de sterk gewapende*, en in Eféze 6 oefent hij zulk een geweld, vers 11-13. Het is een wrede tiran, hij jaagt de ziel naar de hel toe, en als hij ze daar in heeft, dan wordt hij haar beul, voor al de trouwe dienst. Dat wordt *de macht des satans* genoemd vanwege de heerschappij, macht en gezag, die hij heeft over de zondaars. Zijn macht over hen is verschrikkelijk groot. Hij brengt ze onder zijn macht, maar hoe krijgt hij ze onder zijn macht? Door overwinning, en door de rechtvaardigheid Gods.

1. Hij krijgt ze onder zijn macht, want hij heeft ons allen overwonnen in die oorlog tegen Adam en Eva: toen won hij de slag, en toen zijn wij allen overwonnen, toen heeft hij ons allen overwonnen, en wij zijn hem tot knechten geworden door het begaan van die eerste zonde. Petrus drukt het zo uit in 2 Petrus 2:19: Want van wien iemand overwonnen is, dien is hij tot een dienstknecht gemaakt.
2. Ook zijn wij onder zijn macht gekomen door de rechtvaardigheid van God. Toen de mens van God was afgefallen, toen gaf Hij hem aan de duivel, gelijk de justitie de misdadiger overgeeft aan de cipier. Wij zijn gevangen van die tiran, Jes. 49:25. De cipier doet het rechtvaardig, dat hij de misdadiger gevangen houdt. Toen de cipier Paulus en Silas in de binnenste kerker deed, was hij daar niet in te berispen, de justitie had het hem geboden. God zei ook tegen de duivel: *zij zijn allemaal uwe, heb er de macht en het bewind over*.
3. Niet alleen zijn zij in de macht der duisternis door overwinning en door rechtvaardigheid Gods, maar hij gebruikt ook zijn macht, hij gebruikt geweld over hen. Hoe zo? Hij zet ze van binnen tot zonden aan, hij doet ze van binnen als gloeien in de zonden. (De duivel, die voer in Judas, Lukas 22:3.) En van buiten verlokt hij ze. Doe de zonden, zegt hij, en u zult aanzien, gemak, eer en weelde

hebben, zoveel als u wilt: wat kunt u een man worden! U zult rijk bij de zonden worden.

4. Hij bezet de gedachten van al de gevangenen. U moet u niet bekeren, zegt hij; het is nooit tijdig; de zonden zijn licht, en dan zijn zij weer eens al te zwaar. Ja, er is al te veel kruis, zegt hij, op dat pad.
5. Hij jaagt de zondaar alle dagen tot de zonden, zodat er geen tomen aan is. Al ligt daar een vader op zijn knieën, en bidt zijn kind met tranen dat hij van die weg zou afkomen: *nee*, zegt hij, *ik moet mijn wil doen, en hij wil naar het smeken van zijn vader of moeder niet horen*. Dan raken zij in de heerschappij der zonden, en zij zijn gejaagd' en bezet, zodat u nooit een gevangen mens zo geboeid gezien hebt als deze, eer dat de genadige God de boeien afdoet. Er is geen gevangen man zo vast aan de boeien, als een zondaar aan de zonden: aan zijn liegen, vloeken, dobbelen, spelen, en wat dies meer is; anders hebben zij geen lust in hun leven, als zij de zonden niet mogen doen.

En als zij de duivel dan al trouw gediend hebben, dan krijgen zij nog slagen. Zij krijgen slagen van God door Zijn oordelen; zij krijgen slagen in hun consciëntie; zij komen onder de vreze des doods, het beven voor het oordeel, het schrikken voor de hel; zij schrikken voor Gods alwetendheid. Zij zoeken zich te pleisteren met loze kalk, al weten zij dat het niet helpen kan, en zij zoeken de breuk op het lichtste te genezen, maar het kan alles niet helpen. Daar liggen zij onder de macht des satans, als een lam onder de klauwen van een leeuw.

Nu komt God, en Die zegt: *er is een macht der duisternis*. Dat is te zeggen:

1. Er is een regent, de duivel, die vorst der duisternis, die hen beheerst.
 2. Er zijn er die beheerst worden, en dat zijn duisterlingen.
 3. Hun werken zijn duister.
 4. Zij gaan naar de eeuwige duisternis, zo God ze niet voorkomt met genade.
1. Ten eerste, hun koning, die vorst der duisternis, Beëlzebul, woont in het donker; daar is voor hem noch zijns gelijken nooit licht van uitkomst, er is voor hem of zijns gelijken nooit een middel van uitkomst.
 2. Ten tweede, er is een macht der duisternis, dat is, al de onderdanen zijn ook duisterlingen. Wilt u een blinde wijs maken hoe de kleuren zijn, u kunt niet. Wilt u een zondaar wijs maken hoe gevaarlijk de dienst der zonden is, u kunt niet, hij heeft er geen ogen toe om het te zien, de duivel heeft hem de ogen verblind, 2 Kor. 4:4. Al zegt u het nog zo, hij kan het niet begrijpen, hij gaat al maar voort; gelijk een mens die blind is, zo gaat hij naar de hel; wat u hem zegt van dood, hel, oordeel, hij merkt het niet. Zou het niet droevig zijn, als u daar een blind mens langs de straat zag gaan, als u hem niet stuiten kon, en hij ging regelrecht naar het water, of als u een blind kind regelrecht naar het vuur zag gaan?
 3. Ten derde, zij moeten al hun werk in het donker doen. De duivel zegt: laat uw werk in het licht niet komen, dan zou het openbaar worden, maar u moet ze in het donker doen, in het heimelijke, Ef. 5:12. Die dronken zijn, zijn des nachts dronken, 1 Thess. 5:7; dan dansen ze en springen ze. Dat toont Paulus in die plaatsen.
 4. Er is een macht der duisternis, dat is te zeggen, zo die duisterlingen voor hun dood niet gered worden, zo zal de Rechter tot hen zeggen: Bindt deze zijn handen en voeten, als zij zo zullen staan om hun ziel uit te blazen, en neemt hem weg, en werpt hem uit in de buitenste duisternis, Matth. 22:13. Zal dat niet treurig zijn, als

de Rechter dat dan zeggen zal? Het is een droevige toestand voor de zondaar, och arme! En kan hij er zich wel van ontdoen? Och nee.

II. Maar nu komt daar een God bij die mensen: *Die ons getrokken heeft*, zegt Paulus, *uit de macht der duisternis*. David zag eens een lam van de kudde in de muil des leeuws: hij rukte het eruit. Paulus zei eens: God heeft mij uit den muil des leeuws verlost, 2 Tim. 4:17. De engelen grepen Lot bij de hand, en zij zeiden: wij zullen niets kunnen doen zo u er niet uit zijt, uit Sódóm. God rukte Israël uit Egypte. Daniël werd getrokken uit de kuil der leeuwen. Ebed-Melech zei tot Jeremía: *laat ik u uit die kuil trekken, opdat u bij de stank niet vergaat en sterft; grijp dit en dat vast, wat ik u geef*, Jer. 38. Ruben komt bij de put, waar zij Jozef in gelaten hadden: *laat ik er u uit trekken*, zegt hij, maar hij was er al uit. Wat doet God als hij een mens trekt uit de macht des satans? Ach, arme zondaar of zondares, zegt God, u bent zo overheerst van de duivel, laat Ik u eruit trekken, en Hij trekt ze eruit: *Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis*.

Getrokken, ja uitgetrokken, wel, wat is dat dan? Aan wie geschiedt het? Wie doet het? Waarom wordt dat onder trekken vertoond? Het is alzo heerlijk, het Woord Gods en het werk Gods, waar u het bezieet. Geliefde toehoorders, er geschiedt een trekking, en weet u wat er dan geschiedt? Hoor, eenvoudig en zonder bewimpeling van woorden:

1. Ten eerste zegt God: zondaar of zondares, meent, u dat Ik het niet weet wie dat u bent? Ik ken uw hardheid, uw verstoktheid. Meent u dat Ik geen macht heb om u te straffen? In één ogenblik zou Ik het kunnen doen, en u tot een voorbeeld kunnen stellen, zodat er een gehele stad van waagde; maar Ik ben lankmoedig over u. U vloekt, speelt, tergt Mij; maar Ik ben lankmoedig over u, Ik verdraag u met veel lankmoedigheid, Rom. 9:22.
2. Ten tweede, Ik draag u niet alleen in de rijkdom van Mijn verdraagzaamheid, maar Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, gedachten des vredes en niet des kwaads, Jer. 29:11. Arm mens, u bent nog Mijn vijand en vijandin, en alsnog onder de macht des duivels, maar u bent een uitverkoren vat, Ik ken u bij name, u bent Mijne, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, Jer. 31:3. U moogt Mij nog zo haten, maar Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, eer dat u enig goed of kwaad gedaan had, Rom. 9:11.
3. In de derde plaats, daar komt God bij dat schepseltje dat zo overheerst wordt van de duivel, en Hij zegt: u zal Ik brengen waar het licht van het Woord is, of Ik zal het Woord brengen waar u woont; daar zal Ik u laten onderwijzen, daar zal Ik u teksten uit dat Woord laten voorkomen, die op uw hart het meest zullen wege; Ik zal u knechten met zulke talenten geven, die naar uw gemoed' geschikt zijn, en naar uw wens. In Handelingen 2 had u Parthers, Meders, Elamieten, inwoners van Mesopotámië, Frygië, Pamfylië: die moesten daar allen komen naar Jeruzalem waar het Woord was. Hoe zullen zij geloven, indien zij niet horen? Hoe zullen zij horen, zonder die hun prediken? Hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Rom. 10:14, 15.
4. Ten vierde, als God ze nu op de akker heeft, voor het net, onder de bediening, op de dorsvloer, dan let Hij zeer wanneer Zijn besluit moet baren voor een uitverkoren vat. Daar arresteert Hij ze dan, of het in een vreemde stad is, of in een eigen: Ik arresteer u voor Mijn genade, zegt God, en is de duivel sterk, Ik ben nog sterker, nu kom Ik in het huis van die sterk gewapende, en Ik zal er u uit halen, nu zal Ik aan u verheerlijkt worden.

Daar begint dan wat om te gaan. Daar slaat God dan de koorden van Zijn Geest om hun hart en om al wat binnen in hen is. Het uitwendige koord van de bediening kan het niet doen; maar als Zijn Geest erbij komt, dan gaat het werk voort. Hoe gaat het dan toe? Er zijn er hier wel die het gekregen hebben. Het gaat er zo toe:

- Ten eerste, God werkt door Zijn Geest op hun verstand; het is gelijk alsof een blinde, die nooit een zon gezien heeft, zegt: Wat zie ik? Ik begin wat te merken. Dan staat een zondaar evenals de verloren zoon: die tevoren in herbergen gewend was te zitten, die zit daar nu op een stukje land, en daar komt hij tot zichzelf. Petrus had in de gevangenis tussen twee soldaten geslapen; daar komt een engel, die maakt hem wakker, hij maakt de boeien los en leidt hem uit: hij wist niet wat hem gebeurde, en als hij op de straat was, zo kwam hij tot zichzelf. Zo is het ook: Heere, zegt zon mens, wat zie ik, wat ik nooit gezien heb! Wat is de duivel lelijk! Wat bent u schoon! Wat heb ik gedaan! Hoe zot en slecht heb ik geleefd!
- Ten tweede; dan begint God door Zijn Geest te werken op Zijn oordeel. Hij begint acht te geven op zaken, zonder vleierijen. Ik ben verloren, zegt hij; ik was zo goddeloos en ik wist het niet, ik leefde daar als een vervloekte en wist het niet.
- Dan, ten derde, begint zo een te redeneren: Hoelang ben ik zo geweest! Wat is er al aan mij gedaan! Hoe heb ik zolang zo kunnen blijven!
- Dan werkt de Geest van. God op zijn tong: hoe zal dat nog aflopen? Ik ben zo verlegen en radeloos; wat moet ik doen?
- Ten vijfde, dat zinkt hem dan met een gewicht op het hart: mij is bange, zegt hij.
- Dan werkt God op hun droefheid: zij worden als was, zij smelten in tranen.
- Dan gaan zij in eenzame plaatsen, en vallen op hun knieën voor de Heere, en kiezen een ander leven. *Heere, zeggen zij, ik walg van dat vorige leven; ach, had ik het niet gedaan! Ik wil er van af, en ik zal en ik moet eraf, en ik moet doorbreken om de Heere te gaan dienen, ik kan het niet meer tegenstaan, ik geef het gewonnen; ach Heere, hoe beschaamd word ik over mijn vorig leven!* Wat zei Petrus toen hij de Heere driemaal verloochend had, en Hij hem driemaal vroeg of hij Hem liefhad? Ja Heere, zei hij, U weet alle dingen, u weet, dat ik U liefheb; en hij werd bedroefd, Joh. 21:17. Zo ook: ach Heere, zeggen zij, de zonde kan ik niet meer lijden, de duivel kan ik niet meer ter wille zijn, de wereld kan ik niet langer dienen, ik kan het niet verdragen dat ik zolang gezondigd heb, de duivel zolang ter wille geweest ben, en de wereld zolang gediend heb, en dat ik zo tegen U gewoeld heb, en dat ik veel jaren geleefd heb onder zo'n bediening waar ik zoveel gelegenheid had om tot andere gedachten gebracht te worden. En dan scheiden zij zich dadelijk af van de zonde, ook van diegenen die hun anders het liefst en nuttig en voordelig zijn, zij mijden de gelegenheden waardoor zij tot zonden zouden gebracht worden, en zij vallen op hun knieën met tranen voor de Heere, en komen met Hem in een verbond.

Zie, op zulk een wijze trekt God. Dan zijn zulke gestalten hun niet onwaardig, maar zij hebben er zulk een achting voor. *Ik wilde dat ik zo bleef*, zeggen zij, *zo week, zo dorstend naar God, zo zuchtende, zo klein, zo treurende over de zonden; ach, dat dat niet over mocht gaan! Het is mij goed zo te zijn, het stuit mij niet tegen de borst, het is mij niet te veel.* Dat is het trekken.

Daar laat God het dan niet bij, maar *zet ze over in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde*. Doch dat is een andere stof. Ik zeg nu slechts: Hij brengt ze dadelijk over. Wilt u dat in levendige voorbeelden zien? Die zijn er vele, aan wie God dat gedaan heeft.

- Wilt u het zien, ga dan bij een Manasse in het gevangenhuis: wat zat hij in de macht der duisternis, en hoe week werd hij toen God er hem uittrok! 2 Kron. 33.

- Ga en sta eens bij Johannes de Doper: als hij predikte, wie kwamen er al tot hem, en hoe riepen ze uit: en wij, wat zullen wij doen? Lukas 3:10-14.
- Ga dan eens onder het kruis van Christus bij dat koppel moordenaars: daar trekt God er een die tevoren als een wild beest was, die valt voor de Heere in, Lukas 23:40-42.
- Ga en sta eens onder de boom waar Zachéüs in de takken hing, Lukas 19. De Heere ziet op hem, en zie, zijn tijd die was de tijd der minne, het was om uit de takken te vallen. Hij zei tot hem: Zachéüs, haast u en kom af, en Hij trekt hem uit de macht der duisternis, vers 5.
- Ga en sta eens op de weg van Damaskus, bij een Paulus: hij was zo voorzien van documenten tegen dat volk, hij blaakte en brandde in ijver om ze te vervolgen; houd op, man, zegt God; daar viel hij op de knieën voor de Heere Jezus neder, hij kon niet meer woelen; ik geef het op, zei hij: *Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?* Hand. 9:6.
- Ga eens onder de goddeloze Kolossenzen: o, wat gruwelijke monsters waren het! Dat kunt u in het 3e hoofdstuk zien.

Nu komt Paulus en hij zegt: *Die ons getrokken heeft*, mij en u. Lieve mensen, waar zou u onder de Kolossenzen tevoren hebben horen zingen een Psalm of geestelijk lied? Waar zou u de predikanten gevonden hebben, die hen van de genade Gods predikten? Daar hadden zij nu een Epafras, een Archippus, en een Paulus die deze brief aan hen schreef, en zegt: *Die ons getrokken heeft*. Zou men daar een vader of moeder gevonden hebben, die hun kind tot de vreze Gods vermaande en tot een heilige wandel? Zou men daar wel kinderen gevonden hebben die hun vaders gehoorzaam waren in de Heere?

Maar wie heeft het gedaan? Deed Epafras het? Deed Archippus het? Nee, God de Vader deed het. Trekt dan de Vader, en de Zoon niet? Ook de Zoon, want in Johannes 12:32 wordt het de Zoon toegeschreven: *En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot Mij trekken*. Het wordt ook de Geest toegeschreven. Alle drie de Personen in het Goddelijke Wezen moeten ons dierbaar zijn. Hier wordt het de Vader toegeschreven. De Vader trekt en werkt van Zichzelf door de Zoon en door de Geest. Hoe kunt u geloven, zo het de Vader u niet gegeven heeft? *Niemand, zei Christus, kan tot Mij komen, tenzij de Vader Die Mij gezonden heeft, hem trekke*, Joh. 6:44; er is geschreven in de Profeten: *En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk, die het van den Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij*, vers 45. Wij geloven dat hier bijzonder de Vader gemeld wordt, om te tonen de kracht van Jezus rantsoen, en hoe aangenaam dat het Hem was: al Mijn volmaakheden hebben genoeg in dat rantsoen, zei de Vader. En heb Ik u bij de duivel, die cipier, in bewaring gesteld, maar Ik trek u eruit. Evenals Paulus en Silas; toen zij bij de cipier in bewaring gesteld waren, stuurden ze daar van de justitie, en zeiden: Laat die mensen los, laat ze eruit! *Maar niet alzo*, zeiden ze, *maar dat zij zelven komen en ons uitleiden*. Zij deden zo; en als zij hen uitgeleid hadden, begeerden zij, dat zij uit de stad gaan zouden, Hand. 16:35-39.

Daar komt nu God de Vader, en Die zegt: *kom uit de macht des satans, Mijn recht is voldaan, Ik heb niets meer tegen u*. En als God dat zegt, dan kan de satan ze niet langer houden. Eerst is het rechtvaardig dat hij ze gevangen houdt, maar als hij Gods kinderen daarna wil houden als het recht haar genoeg heeft en voldaan is, dan is het tirannie. Als het recht voldaan is, en de cipier wil de gevangene dan niet laten volgen,

dan is het tirannie. Eerst houdt de duivel ze ook rechtvaardig, maar als God ze trekt, en hij wil ze niet laten volgen, dan is het. tirannie.

Nu, dit wordt bij *trekken* vergeleken. Waarom?

- Ten eerste: "ach, zegt God, hoe ver bent u van Mij afgeweken, zondaar, hoe diep bent u gezonken in de zonden! U moet er uitgetrokken worden."
- Ten tweede. "U hebt er geen macht toe; of Ik al zeg: *u moet uw weg, die u voorheen bewandeld hebt, verlaten*, u kunt niet; also min als een Moorman zijn huid veranderen kan, also min kunt gijlieden goed doen, die geleerd en gewend zijt kwaad te doen," Ier. 13:23.
- Ten derde. "U bent er onwillig toe. Stond het aan u, u kwam nooit uit de macht der duisternis. u bent er zo tevreden, u leeft er zo wellustig, u bent er in zulke goede doen, u zou nooit uit dat gevangenhuis der zonden komen, u liet Mij gaan."
- Ten vierde. "U bent onwillig; wij willen niet naar U horen, zegt u; wij willen naar de Heere niet gaan, laat Hem zeggen wat Hij wil."
- Ten laatste, het trekken had ten gevolge: de Heere werd u te sterk, er begon licht te komen, u begon te walgen van uw vuile klederen, en u kwam van uw weg af tot Mij, en u zeide: *HEERE, Gij hebt mij overreed en ik ben overreed geworden, Gij zijt mij te sterk geweest en hebt overmocht*, Jer. 20:7.

III. Nu komt het derde stuk: *Dankende den Vader, Die ons zo bekwaam gemaakt heeft, Die ons zo getrokken heeft.*

Dat ziende, hoe God ze bekwaam maakt, dat is een weldaad, waardig dat zij erom op hun knieën vallen, en zeggen: "Heere, bent U zo goed? Heere, hebt U naar mij gezien? U had mij niet nodig Heere. U kon wel aan mij verheerlijkt worden, al wandelde ik naar de hel, al had ik in de zonde voortgegaan en gestorven. Heere, moest ik, één uit zovelen, getrokken worden? Wat is dat groot! Ik ben het niet waard, het is Uw vrijmachtige genade, dat zal ik mij herinneren, en melden, en zeggen: *Loof den HEERS, mijn ziel, en vergeet geen van al Zijn weldaden*; en in het bijzonder die niet, dat Hij u uit de duisternis geroepen heeft om Zijn deugden te verkondigen, Psalm 103:2, 1 Petrus 2:9. Heere, ik heb krachten, en stemmen, en tongen tekort om U te prijzen. God kwam en trok mij om mij een erfgenaam te maken, en Hij maakt mij bekwaam om nabij Hem te wezen en heilig te leven."

"Ik maak u, zei God, een erfgenaam van genade en heerlijkheid, en Ik zal niet rusten, voordat u ten volle op de erve zult zijn. Ik zal u volstandig maken tot het einde toe. Ik heb de Goddelijke dingen doen kennen, doen lieven en met uw hart begeren, zodat u nooit beter zijt dan als u nabij met Mij verkeren moogt: hoe meer dat u van die erve krijgt, hoe liever."

Toepassing

Toehoorders, is elk woordje u en mij schoon? Is dit bijzondere, dit nodige u ooit ontmoet? Dit is het wat u voortreffelijker maakt dan uw naaste. Is het ons ontmoet, mij of u? Heeft God ons zó getrokken? Hoor, u die hier bent en wie het niet ontmoet is. U zult zeggen: waaraan zal ik het klaar kunnen kennen?

1. Ten eerste, wie dit niet ontmoet is, die zó nog niet getrokken bent, ... daaraan kunt u het kennen, dat die uw vijanden zijn, die u willen trekken. U bent vijanden van hen die tot u, evenals tot Elia en Micha zeiden: gij zijt beroerders, ik haat u. Evenals de Galaten tegen Paulus zeiden: gij zijt onze vijand geworden, Gal. 4:16.

- Als er een predikant is, die een talent heeft om u te trekken, die is uw vijand, u wilt niet getrokken wezen.
2. Ten tweede, die is het nog niet ontmoet, die met zoveel plezier zijn vorige zonden ophaalt, en zegt: daar en daar heb ik zulke zonden begaan. Zij zouden wel wensen om opnieuw jong te worden, om de zonden zo nog eens te kunnen doen. Hoe menigeen zit hier wellicht, die dat met vermaak en blijdschap wel ophaalt en wilde dat hij nog eens zó leven mocht?
 3. Ten derde, daaraan kunt u ze kennen: zij trekken de zonde zelf naar zich; er is geen een zondige gelegenheid, of zij willen er zijn; zij trekken de zonde naar zich als met dikke wagenzelen, Jesaja 5:18. Of God zegt: breek uw werelds-zijn af, breek dat nodeloos pronken af, heb geen gemeenschap met de zonden; of dat vader of moeder zegt: mijn kind, doe de zonden toch zo niet: ... *die gelegenheid*, zeggen zij, *mag ik niet voorbij laten gaan*.
 4. Ten vierde, zij verwijderen zich van de middelen, waar die roeringen en trekkingen zijn. Felix zei: ach man, ik ben al te bevreesd, voor ditmaal ga heen; houd op; als ik gelegen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen en weer eens horen, Hand. 24:25. Zijn zij er eens, dan is het: *ik wilde dat de kerk al uit was*. Zij komen er niet veel, zij zijn zo benauwd dat zij getrokken zouden worden, het is of zij er voor schroomden en schrikten.
 5. Ten vijfde, zij zijn zulke vijanden van hun consciëntie: als zij zwijgt, dan zijn zij er vriend van, maar als zij spreekt, dan kunnen zij het niet verdragen. Zij mag niet spreken, of het moet wat ontschuldigen zijn; zij moet hen niet kloppen, niet bevreesd of verschrikt maken.
 6. Ten zesde, van het roeren en overtuigen van de Geest, daar is zo een ook vijand van, dat kan hij niet verdragen. De ellendige aan dat badwater letter op de roering van het water, en die drieduizend zielen op het Pinksterfeest, hoe riepen zij uit op de roering des Geestes! Maar zij niet; zij mogen eens zeggen: *gij beweegt mij bijna*, zoals Agrippa, maar verder komen zij niet.
 7. Ten zevende, zou u getrokken zijn, en zou u er God niet eens om gebeden hebben, en gezegd met de Kerk: *Bekeer ons, HEERE, tot U, zo zullen wij bekeerd zijn*, Klaag. 5:21? Vergelijk Jeremia 31:18, en Hooglied 1:4: *Trek mij, en wij zullen U nalopen!* Zou u voor God niet eens gezegd hebben: *ach Heere, kom toch met Uw Geest, sla de banden en touwen van Uw Geest en van het Woord der genade aan en om mijn hart met macht, en ruk mij uit deze tirannie, ruk mij toch uit de macht des satans, ik val U deemoedig te voet?*

Kent u zulke mensen niet, die dat zo doen? Wat zegt u nu? Hoe staat het met u? Bent u zó een, die zou moeten zeggen: ik vind al die kentekens niet? Wel, droevig bent u gesteld. U bent nog onder de macht des duivels. Hoe droevig is het!

U moet alles doen wat hij zegt. Hij jaagt u naar de hel. Laat u nog raden, want er zal u niets naarder in de hel zijn, dan dit te overdenken, dat u onder de bediening der genade was toen u op de wereld leefde, en dat u er soms zulke nepen kreeg, dat u het niet verbergen kon. Ja, u had wel zulke opzet en voornemen, u deed zulke beloften, die u moest opgevolgd hebben, maar u deed het niet, u liet het sprankeltje uitgaan.

Ach God, zult u dan moeten zeggen, ik was misschien in de hemel gekomen, had ik die zoete roering opgevolgd!

Weet u wanneer u het niet opvolgt?

Als u overtuigd wordt, en u wilt het niet weten: u gaat het verbergen, u dooft het sprankeltje door zonde of zorgeloosheid of door tot een verkeerde religie over te gaan. U wilt liever een religie zoeken die buiten het Woord is, dan dat ge u zou laten

trekken. Let er toch op, al zou u bij mensen gaan die van een dwalende religie zijn, om uw benauwdheid weg te nemen, maar in de hel zult u zeggen: *was ik toch naar die predikanten en naar die vromen gegaan, als er een beroering in mij kwam*, het zou misschien gebleven zijn!

U zult zeggen: aan wie is het gebeurd, wie zijn getrokken uit de macht der duisternis? Deze:

1. Ten eerste, die zulk een noodzakelijkheid daarin zien. Wij hebben geen noodzaak om zulken te bewijzen dat zij bekeerd moeten zijn: ik moet bekeerd en getrokken worden, zeggen zij, ik ben onder de macht des duivels. De naam en de zaak van die trekking te horen is hun geen last, zij kunnen geen vreemde namen over de wedergeboorte verdragen.
2. Ten tweede; ach, wij hebben geen moeite om te bewijzen dat die gelukkig is, die getrokken is: dat zijn gelukkiger mensen dan ik of iemand weet, zegt zo een; ach, dat ik wist dat het mij ooit gebeuren zou, ik zou mij gelukzalig achten!
3. Ten derde, zij zijn zo moede te zondigen, en zij zouden daarom van de wereld willen, omdat zij de zonden zo moede zijn, als zij dan wisten dat zij eeuwig volmaakt heilig zouden wezen. Wat heb ik een dertig of veertig jaar, minder of meer, gedaan? Ik ben de zonden zo moede, ik schaam mij daarover en walg daarvan, ach, het doet mij zo zeer, dat ik zolang zo gezondigd heb.
4. Ook zeggen zij: ach, ik kies U te dienen, Heere, laat er aan vast zijn wat er wil, ik kies het met al het aankleven van dien, al wat er aan Uw dienst vast is. Laat er komen wat wil, ik kies U gulhartig, het is geen gedwongen spel, het stuit mij niet tegen de borst, ik doe het met zulk een vrije consciëntie.
5. Dan ten vijfde, zo een is zo teder omtrent de zonden. Wat geven de overblijvende verdorvenheden hun al werk! Wat hebben zij te waken! Zij passen zo op, zij waken en bidden, opdat zij niet in verzoeking komen, naar Jezus raad, Matth. 26:41.
6. Ten zesde, zij doen moeite om ook anderen te trekken: de man om de vrouw te trekken, en ouders om hun kinderen te trekken, het volk om hun dienstdoden, vrienden en bekenden om elkander te trekken; zij doen er moeite toe om ze mee te trekken, zij hebben medelijden met hen. Komt u daar bij een vader of moeder, die zult u daar zien staan schreien bij hun kind, en horen zeggen: *ach, mijn kind, mocht ik u toch bekeren; ach, dat u ook koos bekeerd te worden en God te dienen*. Zij nemen ze eens mee onder hun eenzaam gebed.
7. Ten zevende: ach Heere, zeggen zij, ik diende alle dagen Uw trekking wel te voelen! Trek toch maar, hoe harder hoe liever, hoe meer hoe liever, bij alle gelegenheden; ik heb geen lust tot bedrog, u bent mijn Getuige.

Wat denkt u? Bent u er één van? Moet u, dan niet zeggen: *Dankende den Vader*? Nu hebben wij geen tong noch kracht om dat te melden, maar wij moeten uitroepen: ik dank U, God Vader, ik dank U, God Zoon, ik dank U, God Heilige Geest; wat hebt U mij gedaan, dat U mij zo getrokken hebt?

Zij danken ook het middel, dat God gebruikt heeft om hen te trekken. Galaten, zei Paulus, u zou uw ogen wel voor mij uitgegraven hebben, Gal. 4:15.

Die de Heere nu zo bekwaam gemaakt heeft, die mag zich de beloften Gods toepassen en al de goederen van het genadeverbond. Zij hebben God tot hun Deel al in de tijd, en dan hebben zij nog een heerlijke verwachting na de tijd. *Van de zonde vrijgemaakt*

zijnde, en Gode dienstbaar, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven, zegt Paulus, Rom. 6:22.

Misschien zal hier een verlegen hart zeggen: *ach, ik ben niet getrokken.*

Welke reden?

Ik ben niet verbrijzeld genoeg, nog niet verlegen, nog niet bedroefd genoeg.

Misschien zullen wij dat in de toepassing van de volgende woorden aantonen; dat zou nu al te lang zijn.

Laat ons maar de Heere aanhangen, totdat Hij ons na de genade de heerlijkheid zal doen erven. Amen.

DRIEËNDERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:13b

En overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde.

Wij lezen dat als iemand van de zonde vrijgemaakt is, dat hij dan bij zichzelf niet meer kan blijven leven, maar hij wordt Gode dienstbaar gemaakt, en hij heeft vrucht tot heiligmaking, en de uitkomst en het einde van dat alles is het eeuwige leven, Rom. 6:22. Nooit is er een uitverkorene, of God maakt dat hij van de heerschappij der zonde wordt vrijgemaakt. Door de krachtadige roeping komt hij van onder de macht der duisternis; en die zo krachtig van God geroepen is, na korte of lange tijd gaat hij alleen, en hij valt voor God op zijn knieën met tranen in zijn ogen, en hij komt in een verbond met God en de Heere Jezus.

U zult zeggen: hoe gaat dat toe, hoe doen zij dat? Zo:

1. Ten eerste: "ach Heere, zegt zo een, ik zie dat ik van nature onder een verbroken verbond ben; ik ben in een verbond met de duivel, met de zonde, met mijn eigen driften, maar ten aanzien van U onder de breuk van een heerlijk verbond, en ik heb het verbond overtreden als Adam, Hoséa 6:7. Die dood is over mij en over alle mensen gekomen door de breuk van dat verbond."
2. Ten tweede, *ach Heere, ik kan niet gerust zijn in zulk een toestand*. Zal iemand verloren zijn, en zal hij gerust, stil en tevreden zijn? Zal men er zijn tranen niet over zien, zijn klachten er niet over merken, zijn kermen er niet over horen, in zijn huis en in zijn gezelschappen? O, die zijn verloren toestand ziet, hij wordt zo neerslachtig.
3. Hoe gaat het toe als iemand Gode dienstbaar gemaakt wordt? O, hij scheidt zich af van zijn vorige heer, en van al zijn oude vorige heren, de duivel, de wereld, de zonde, met wie hij het tevoren zo eens was. *Weg eigeninbeelding, en eigengerechtigheid, en vorige zorgeloosheid*, zeggen ze, en zij breken dat verbond. Dat deugt niet, zeggen ze, en zij bezien de eis van God, en die is: *Wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht*, Gen. 17:1. Schrijf met uw hand: *Ik ben des HEEREN!* Jesaja 44:5. Weet dat gij des HEEREN zijt, Psalm 119:106. Wees God getrouw, en heb Hem lief, Psalm 116:1. Daar heb ik niemendal tegen, zeggen zij, daar ben ik in tevreden, dat staat mij zo wel aan.
4. Hoe gaat het nog meer toe? Als iemand Gode dienstbaar wordt, zo brengt God ze dan in dat gezicht, om te onderzoeken of zij wel langs de rechte weg gekomen zijn. Dat gaan zij dan onderzoeken, of het is langs de weg van overtuigingen, van tranen, van zoeken, van bidden, van worstelen, van strijd. God houdt zo'n weg langs welke Hij de mensen trekt. Soms doet Hij het hard. Soms zacht; dan komt Hij eens iemand voor met Zijn goedertierenheden. In het eerst komt Hij wel soms iemand voor of Hij hem met Zijn liefde zou overstelpen: daar legt Hij touwen van liefde aan hem, Hij trekt hen met touwen der liefde, als met mensenzelen, Hoséa 11:4.
5. Ten vijfde doet God het door de Heere Jezus; anders kan men tot Hem niet komen. Zo iemand de Heere Jezus niet heeft aangenomen, die kan tot God niet komen. *Ik heb Hem gegeven*, zegt de Vader, *tot een Verbond des volks*, Jesaja 42:6. Dan wordt de Heere Jezus de Parel, de Schat, de Fontein van zo een; en zijn Hoofd. *Ik, zeggen zij, kan zonder U niets doen*, Joh. 15:5.
6. U zult denken: als God dat gaat werken, wat werkt dat in hen? Dan worden zij zo dankbaar, zo vol blijdschap en liefde tot God. Nu, zeggen zij, heb ik het zo goed,

nu ben ik erdoor; nu dat ik zo met de Heere ben, vraag ik naar niemand, ik zal mijn weg op den HEERE wentelen, Hij zal het maken, Psalm 37:5.

Dit is het wat de apostel sprak onder de Kolossenzen. U hebt uw roeping verkregen, zegt hij, wat moet nu het gevolg zijn dan dat u de Heere liefhebt? U bent vervuld met vruchten der gerechtigheid; zoek te wandelen waardiglijk uw roeping. Hoe waren zij gesteld? Dankbaar.

U doet zo goed, zegt de apostel, ik wil het mét u doen: *Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht*, vers 12.

Nu komt de apostel in dit 13e vers een weinigje nader, en hij toont het middel dat God gebruikt heeft. Het eerste middel bij de roeping was ook een trekking: *Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis en van onder de macht des duivels*. Dat hebben wij laatst gezien: hoe God ze van onder die tiran haalt, en hoe dat dan zo'n ziel gesteld is.

Toen bleef ons nog de tweede weldaad over: *En overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde*.

U zult denken: *hoe kan God dat doen, en Wie heeft dat voor ons verworven, en is dat rantsoen van zulk een waarde en waardigheid?*

Ach, ja dat is het. Dat gaat de apostel dan al verder beschrijven, en van Hem Die het rantsoen is, zegt hij: *Alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen; en Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem*, enzovoorts.

Met de eerste zullen wij ons nu hier niet ophouden, maar met de tweede weldaad, waar wij in te bezien hebben:

- I. Ten eerste, de Zoon van Gods liefde heeft een Koninkrijk.
- II. Dan, de genadige en krachtige daad Gods aan die geroepen en getrokkenen, die Hij overzet in dat Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde.
- III. Verder, dat is waardig om erover op uw kniën te vallen en God ervoor te danken.
- IV. Ten laatste, aan wie God dat zo gedaan heeft, die heeft Hij bekwaam gemaakt. Dat zijn onze vier stukken.

- Ten eerste, de Zoon van Gods liefde heeft een Koninkrijk.
- De daad Gods aan die getrokkenen: Hij heeft ons overgezet in dat Koninkrijk.
- Daar danken zij God voor.
- Daarin ziet men nu hoe zij bekwaam gemaakt zijn tot die erfenis.

I.

Het eerste is: als God komt trekken uit de macht der duisternis (zo'n schepsel mag leven zoals hij wil, en zo tevreden zijn te leven, zonder wet en zonder koning), dan doet God met zo'n schepsel gelijk Hij met Israël deed, toen Hij ze uit de tirannie van Egypte verlost: zij mochten niet meer leven naar hun zin, maar daar kwam God met Zijn woord, en Hij zei: *daarnaar zult gij leven*. Zo komt God ook, en Hij zegt: *Wilt u nu leven naar uw zin? Uw oude koning, uw eerste man is dood, u bent nu vrij van die wet des mans, wat wilt u doen? Mij gaan verlaten?*

Ach, zeggen zij, dat late de Heere verre van mij zijn! Zo'n ziel kan zonder talmen zeggen: ik heb geen lust om te hinken op twee gedachten; u bent mijn Koning, Heere, zeggen zij, Uwe zal ik zijn.

Tot deze getrokkenen zegt de Heere: *Ik heb een Zoon, het is een Zoon van Mijn liefde, en Die heeft een Koninkrijk.*

1. Ik heb een Zoon, Ik heb zo geen één Zoon meer dan die Ene; Ik ben over niemand zo Vader als over die Ene. Ik ben Zijn eeuwige Vader, en Hij is Mijn eeuwige Zoon; Ik ben Zijn eigen Vader, en Hij is Mijn eigen Zoon; Ik ben Zijn natuurlijke Vader, en Hij is Mijn natuurlijke Zoon; het is Mijn Zoon, in Wie Mijn beeld is. Of u Hem ziet, of dat u Mij ziet, dat is één en hetzelfde. Het is die Zoon voor Wie Ik Mij bemoeid heb dat Ik Hem bekend zou maken, en Ik zal het geen volk toelaten dat zij Hem zo niet als Zoon zullen erkennen. Ik zal Mij aan die Zoon gelegen laten liggen, hoe Hij erkend wordt. Omdat Hij de Zoon is, heb Ik een verdrag van genade met Hem gemaakt in de eeuwigheid. Omdat Hij de Zone Gods is, kan Hij en Ik dat doen. Ik heb het ook bekendgemaakt in het Woord: zo goed als er één artikel in het Woord duidelijk is, zo is het ook van de Zone Gods. Ik heb Hem verder bekendgemaakt als de Zone Gods door de opwekking uit de doden, door Hem eer en heerlijkheid te geven, door Hem de Geest te geven zonder mate, zodat er geen een, die waarlijk geroepen en getrokken is,, een ketter in dat stuk kan zijn. Ik zal Mijn Geest in hun hart laten werken, zodat zij Hem zullen belijden als de Zone Gods, en zij zullen moeten uitroepen als Petrus: Wij hebben geloofd en bekend, dat gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods, Joh. 6:69. Die daaraan komt, de Zone Gods niet te willen erkennen, die is een ketter. Wij hebben geen gedachten dat dit een kind van God kan wezen.

2. Dat is Mijn Zoon, zegt God, en die Zoon is die Zoon van Mijn liefde. Er wordt zo dikwijls van de liefde Gods gesproken in het Woord. Dan is het eens: God is Liefde, enkel Liefde, 1 Joh. 4:8. Wat een liefde heeft God tot de zondaars! Maar wat een liefde heeft God tot de Zoon van Zijn liefde!

- De Zone Gods is een schoon voorwerp genoeg, een vermakelijk Voorwerp om te bezien, als u Hem beziet als God: als Middelaar, als de Zone Gods. Al Zijn leden rusten niet alleen op Hem, maar God de Vader zegt: Ik berust in Hem, dat is te zeggen, Mijn ziel heeft een welbehagen in Hem, al Mijn volmaaktheden hebben hun genoegen in Hem, Hij is Mijn Knecht, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft, Jesaja 42:1.
 - Ten tweede, de Zoon van Mijn liefde, want Ik ben ook het Voorwerp van Zijn liefde. Hij werd door de ijver van Gods huis verteerd, Psalm 69:10. Als de Vader onteerd werd, zo toonde Hij dat Hij de Vader ook liefhad. Hij wilde het bittere ondergaan, opdat de Vader geëerd werd: o, zei Hij, Ik wil Uw wil doen, opdat de zondaars U ook lief zouden hebben!
 - Ten derde, uit Johannes 17:12 blijkt dat Hij de Zoon van Gods liefde was: Die u Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, want die was daartoe geschikt en bereid, die was geen zoon van Gods liefde. God zegt: Ik heb nevens Hem niemand in de hemel, u moet ook nevens Hem niemand op de aarde hebben.
 - Nog eens, Hij is Die om Welke de liefde Gods uitgelokt wordt tot de zondaars. God zou in liefde op geen een zondaar gezien hebben, was het niet om die Benjamin, die Zoon Zijner liefde. Maar nu is het: Gij zijt begenadigd in den Geliefde; Ik heb u uitverkoren in Hem, Ef. 1:4, 6.
4. Die Zoon van Gods liefde had een Koninkrijk. Nu moet u geen lage gedachten van Hem maken; het is geen aards koninkrijk dat Hij op de wereld zou stichten. *Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld*, sprak Hij, Joh. 18:36. Maar wat doet Hij? Daar heeft Hij er een op de wereld, maar het is geen aanzienlijk Koninkrijk. Hij verkiest

onderdanen die aller afschrapsel en aller uitvaagsel zijn, een schouwspel voor de engelen en de mensen, verachte fakkels op de wereld. Dat volk en die Zoon Die God heeft, maken een Koninkrijk uit.

Hij heeft een Koninkrijk *hier beneden*, en Hij heeft er *Boven* een. Als de vromen sterven, dan zijn zij in dat Koninkrijk in eeuwigheid. Dat is het Koninkrijk der heerlijkheid.

- Hij heeft er hier *op aarde* ook een, en wat is dat er voor een? Dat is anders niet dan die onderdanen die de Heere Jezus in Zijn Kerk heeft, in wie Hij door Woord en Geest wil werken. Het is een arm hoopje; het is het onwijze, het dwaze, het verachte, 1 Kor. 1:26-28. Weet u wat voor een volk dat is? Dat de wereld niet verdragen kan, en dat de duivel niet verdragen kan.
- Dan heeft Hij een Koninkrijk in de hemel: als zij gaan sterven, dan gaat hun ziel naar Christus, hun Hoofd. Daar is Hij in een menselijke gedaante, en grote macht en eer. Daar zijn zij dan ook onder de geesten der volmaakte rechtvaardigen, Hebr. 12:23. Maar daarna, in de opstanding, zal Hij het Koninkrijk aan God en den Vader overgeven, 1 Kor. 15:24; dat is, voor de ziel en na de opstanding zal Christus altijd de Heerlijkste wezen onder de verheerlijkten, en zij zullen eeuwig erkennen: door U kreeg ik de trekking, de overzetting, en de heerlijkheid, u hebt dat verworven. Hij zal daar altijd als de hoogste onder al de broederen wezen. Die nu in het eerste maar is, in de trekking, die zal het andere ook wel krijgen, dat kan nooit missen: zij worden getrokken en overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde. Maar die Zoon heeft God verheven boven al het zienlijke en onzienlijke, boven de machten en tronen van de wereld. Die onderdanen nu zijn in het zuiden en noorden. Daar komt God met Zijn Woord, en Geest, en daar vergadert Hij ze allen tot een Koninkrijk en lichaam. Maar Hij gebruikt ze tot verscheiden kwaliteiten: sommigen zijn zichtbaarder dan de anderen, de ene is verborgener dan de andere, gelijk de leden van een lichaam: het ene lid is zichtbaarder dan het andere. En elke onderdaan is tot een teken en tot een wonder, tot een wonderteken van de genade en macht Gods. Als u een mens zag die uit de doden opgewekt was, men zou zeggen: *dat is een wonder*; en elk is hier een wonderteken.

En die allemaal voegen zich bijeen, en zeggen als Ruth tot Naómi: *Uw volk is mijn volk en uw God mijn God*, Ruth 1:16. Al die onderdanen staan onder die Koning, Die in de hemel is, aan de rechterhand Gods, 1 Petrus 3:22. Daar is ook hun hart, en zij hebben grote achting voor Hem, en zij zoeken Hem consciëntieus te gehoorzamen. *Ik ben met U tevreden*, zeggen zij, en zij genieten ook 's Konings vriendelijkheid, trouw, macht en bescherming. *Ik zal zo met u zijn*, zegt de Koning, in al wat u ontmoet. Zij genieten een toegang tot de Koning in al hun noden, in hun kommer, in hun verval, in hun moedeloosheden en hun donkerheden. *U mag wel tot Mij komen*, zegt de Koning, *wat ligt er op uw hart?* Spreek het maar alles uit.

Door de omgang van zo'n mens, door de bewerking des Geestes, zo geniet hij vrede, liefde, gerechtigheid, rust, kalmte. Zo een vraagt dan nergens naar: hij wentelt zijn weg op de HEERE; zijn Koning zal het wel maken. In al zijn ongelegenheid wendt hij het naar zijn Koning toe.

II. Nu komt Paulus en die meldt de weldaad: *u bent overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde*. Het is de gelijkenis van een mens, die door een andere heer wordt overgezet uit zijn land in een ander land. Dat is er zo een flauw beeld van. Toen

Jozef de Egyptenaars gekocht had, zette hij ze over door een politieke voorzichtigheid van het ene einde tot het andere einde van het land. Het is ook schriftuurlijk. Jozef zei, toen zijn broeders hem naar Egypte verkocht hadden: *Ik ben diefelijk ontstolen uit het land der Hebreëen*, Gen. 40:15. Rabsaké zei tot de kinderen Israëls: *kom over tot mij, en ik zal u overzetten in een land dat als ulieder land is*, 2 Kon. 18:31, 32. Zondaar, daar komt de Heere, en Hij zet u over in het rijk van de Heere Jezus Christus.

Wat zal dat wezen, dat overgezet te worden, als zij al getrokken zijn? Is dat trekken dan niet genoeg? Is het te zeggen, dat zij gedoopt worden, belijdenis doen moeten, en dat zo'n christen een uitwendig onderdaan wordt?

Ach nee, dat is het niet.

Wat is het dan?

Zet uw hart nog eens een weinig op de zaak; wij begrijpen het zo, naar het Woord. Als zo een getrokken wordt (hij heeft dikwijls de duivel en de zonden lang gediend, eer dat hij uit het geweld des duivels gehaald wordt): "Ach Heere, zegt hij dan, de haren van mijn vlees rijzen te berge, als ik denk om verdoemd te worden; ach Heere, en ik heb evenwel zoveel zonden begaan. En dan zegt hij: zalig te worden, vergeving van zonden te hebben, U tot mijn God te hebben, Uw liefde en vriendschap te genieten, aan mijn zijde U te vrezen, te lieven, te verheerlijken, zijn zulke schone en beminnelijke dingen, dat ik mijn ziel niet gerust kan stellen of ik moet ze hebben. Ach, zegt zo een, getrokken, hoe zal ik daar eens in gerustgesteld worden? Hoe zal ik die schrik van mijn hart kunnen krijgen van verloren te gaan? Daar zet hij het op een schreien, op een zonden belijden, op een laten van de zonden, op een betrachten van de deugden; daar neemt hij dan zijn algemene toevlucht naar toe; dat mag en moet ik doen, zegt hij; ja, hij moet en hij mag; maar hij doet het alles verkeerd. Ach, zij hadden gedacht dat zij er God mee bewegen zouden, en zij menen: nu zal God mij wel genadig wezen.

Wat doet God de Heere dan aan die getrokkenen die zo werken? "Gij arm wurmpje, zegt God, meent u Mij daarmee te bewegen?"

En Hij beschikt dikwijls in Zijn voorzienigheid het zo dat zij vallen in zonden, na hun opzet, tegen hun bidden en strijden, en dan staan zij moedeloos te zien. Al wat ik gewonnen had, zeggen zij, heb ik verloren; ik vrees dat het niet zal gaan. Ik ben al Uw genegenheid kwijt, Heere, zeggen zij, en zij zijn zo niet meer aangedaan in het bidden, zij zouden het wel alles willen laten steken. Maar God wil het niet laten steken. Wat doet God dan?

Hij doet ze de zaak wat nader inzien en wat beter overleggen en wat schriftuurlijker aanmerken. Hij doet ze de zaak zo diep inzien, dat zij beginnen te zeggen: *ach Heere, ik kan niets doen, dan om Uw toorn te verwekken; mijn tranen, mijn deugden, het is alles zo verfoeilijk en walgelijk voor U, omdat het alles zo zondig is.*

Als God ze zover gebracht heeft, dan brengt Hij ze tot een andere werking. *Ach Heere, zeggen zij, u kunt met mij niet handelen in mijzelf, ik heb geen gerechtigheid om voor U te bestaan en vergeving van zonden te verkrijgen en te maken dat de vijandschap teniet gemaakt wordt.*

Daarop komt God, en Die geeft ze dan een begrip van het werk. "Ik kan niet met u verzoend worden, zegt God, dan door een volkomen genoegdoening aan Mijn rechtvaardigheid, in het volmaakt gehoorzamen van de wet, en het dragen van de straffen die de zonde verdiend heeft. Niemand kan volmaakt zalig worden dan door een volmaakt heilig leven en een volmaakte onderhouding van de ganse wet, en bent u volmaakt heilig?"

Ach Heere, nee, zeggen zij, wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kleed, Jesaja 64:6.

"Kunt u de straf dragen die er te dragen is?"

Ach Nee, Heere, hoe zou een stoppeltje kunnen bestaan bij een verterend Vuur? Jes. 33:14. En wat is het slot daarvan? Ik ben tot het een of tot het andere niet bekwaam; aan mijn zijde is het radeloos; ik lees dat de engelen begerig waren om in het werk der verlossing in te zien: ik ben er ook begerig toe. Er is een Middelaar, een Borg, een Losser, Die het doen kan, dat weet ik. Ik bevind ook dat het noodzakelijk is dat er een Borg is. Ik bevind dat die Borg de mensen met God kan verzoenen; en ik moet ook een Borg hebben Die mij met God verzoent.

Zo zijn er duizend christenen, die zover komen. Maar dan komt God, en Die brengt hen tot een dieper onderzoek, en zij zoeken de Heere Jezus van nabij te kennen. In de eeuwigheid, in de vervulling, en hoe Hij weer verheerlijkt is, en in Zijn ambten en naturen. *Heere, zeggen zij, ik heb de Persoon leren kennen.*

Als zij nu de Persoon van nabij hebben leren bezien, bij het kleine licht des Geestes dat zij bij hun trekking gekregen hebben, dan komt God en vraagt ze: "Zou u die Man nu bekwaam erkennen om door Zijn lijden en sterven en volmaakte gehoorzaamheid u met God te verzoenen?"

Ach Heere, zeggen zij, daartoe erken ik alleen Hem bekwaam. U alleen, Heere Jezus, zeggen zij, u alleen hebt de woorden des eeuwigen levens, Joh. 6:68. Heere Jezus, God kan in U mij, zondig mens, met Hem verzoenen, en u kunt mij geven wijsheid, gerechtigheid, en een volkomen verlossing, 1 Kor. 1:30. Ach, hoe onnoemelijk gelukkig is hij die U tot zijn Zaligmaker heeft! Wie in U begrepen is, die is gelukkiger dan hij weet. Wou U toch voor mij zijn! Ik vrees van nee. Dan zegt zo een: ach Heere, waart U zo gewillig om mij aan te nemen als ik gewillig ben om U aan te nemen en door U zalig gemaakt te worden, mijn behoud en zaligheid was zeker.

Als die getrokkenen zover zijn, dan beginnen zij een beetje moed te hebben. Komen zij onder een preek of in een stichtelijk gezelschap, lezen zij een stichtelijk boek, zij scheppen een beetje moed. *"Ik zal mij nauw van zonden gaan wachten, zeggen zij, en zo de Heere Jezus zoeken te bewegen dat Hij Zich over mij ontferme."*

En och arme, zij weten niet wat zij zeggen. En dan beschikt God wel in Zijn voorzienigheid dat het zo donker wordt van alle kanten, en dat hun verdorvenheden zo verschrikkelijk gaande worden als zij wel ooit geweest hebben, zodat zij beginnen te zien hun hatelijkheid en walgelijkheid, hun geesteloosheid en hun onmacht ten goede. God maakt ze zo klein als een wormpje, zodat zij zeggen: *ik geef het nu voor heel mijn leven op.* Als zij dan zo een tijd lang hun hoofd te pletter gelopen hebben, dan komt God, als Hij ze overzet, en Hij doet ze kennis krijgen. Zij komen tot een weinigje meer licht, maar daar loopt zo al wat tijd mee door. Zij beginnen hun religie eens te doorzien.

De vermoeiden en de belasten, zie ik, zeggen zij, dat de Heere Jezus nodigt dat zij tot Hem zouden komen, Matth. 11:28. Die onder de last der zonden en de vloek en eis der wet gebukt gaan, en bij zichzelf niet leven kunnen. Ik zie dat Hij die nodigt. Heere, zeggen zij, en zo een ben ik.

Verder: ik hoor Hem zeggen, dat die ziek zijn, dat Hij die genezen wil, en ik hoor de Vader zeggen: als gij door de Heere Jezus tot Mij komt, Ik zal u niet uitwerpen, maar Ik zal u alles vergeven wat u tegen Mij bedreven hebt; zou ik dat geluk wel eens hebben? Zou ik het mij wel eens mogen toepassen? Ik zie ernaar uit, ik reikhals ernaar, ik verlang ernaar; ach Heere, waart Gij de mijne! Gelijk een hert schreeuwt

naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, zij dorst naar U, U te missen is mij ondragelijk, Psalm 42:2, 3. Heere, ik ben zo naakt, geef mij toch klederen, geef mij toch die mantel der gerechtigheid, Jesaja 61:10. Ik heb zoveel zonden, geef mij toch die eeuwige gerechtigheid Uws Zoons, opdat ik voor U mag kunnen bestaan, Dan. 9:24. Ga mij toch niet voorbij, Heere Jezus, ik moet Uw voorbede hebben, Uw rantsoen, de verlossing door Uw bloed, Ef. 1:7.

Daar blijft zo'n ziel bij, met zoveel droefheid en strijd, totdat zij eindelijk de vrijmoedigheid krijgt om Hem aan te nemen en alles op Hem te laten rusten. Als zij Hem aanneemt: ach Heere, zegt zij, ik versterf als het ware aan U. Zoals een Jakob toen hij met Hem worstelde: hij hield Hem vast, en hij zei: *Ik zal U niet laten gaan*, Gen. 32:26. Ach Heere, zeggen zij, ik kan niet van U, ik kan U niet meer uit mijn gedachten zetten, ik geef het alles in Uw hand, in donkerheid, in strijd, in blijdschap, in het licht. Hij is de mijne en ik ben de Zijne, in mijn zwakheden en verdorvenheden. Heere Jezus, wees toch altijd mijne!

Dan komt die getrokkene, Hem zo aangenomen hebbende, en hij zegt: Vader, is dat nu mijn Middelaar niet? Heeft Hij de zonde niet volkomen betaald voor mij? Zijn zij mij nu niet vergeven? Mag ik nu al de particuliere beloften, en al de beloften tegelijk, mij nu niet toepassen? Dewijl ik hetgeen dat U in de beloften meldt, hoe zo een gesteld moet zijn, niet kan ontkennen, mag ik ze mij dan nu niet toepassen?

Dat is nu die onderhandeling van de ziel met de Heere Jezus en zo met God. Dan beginnen zij te voelen hetgeen de Heere Jezus belooft: kom tot Mij; en gij zult rust vinden voor uw ziel, Matth. 11:29. Het is zo goed, zo kalm, God de Vader, Mijn hart, het Woord heeft niets tegen U.

Nu, dat geschiedt niet in één reize en daarmee gedaan, en dat dan daarna naar dat werk niet meer zou moeten omgezien worden, maar dat is zo alle dagen: door geloofsoefeningen genieten zij zo'n vrijmoedige toegang, en zij hebben de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, die hun harten en zinnen bewaart in Christus Jezus, Filipp. 4:7. Zij nemen toe in de liefde Gods en in de heiligmaking, zij zoeken de dingen die boven zijn, die bedenken zij, daar spreken zij van, Kol. 3:1, 2. *Ach Heere Jezus*, zeggen zij, *wat bent U mij den wonderlijke Middelaar en lieve Koning!* De liefde, die zij tot God en tot hun Middelaar hebben, laat ze niet toe te zondigen. *Drie-enig God*, zeggen zij, *wat hebt U mij een gunst bewezen!* *Ach, laat het mij niet toe te zondigen, al was er geen hemel tot beloning noch een hel tot straf!*

Dat is nu overgezet te worden. Die het genadewerk in hun hart hebben, zullen die onderhandeling des geloofs wel kennen. U hebt het misschien nooit zo gezien. Wij moeten het evenwel uitbreiden en ordentelijk uithalen. Kent u het nog zo niet, u zult het dan daarna misschien nog kennen.

Waarom drukt Gods Geest het uit onder die spreekwijze van overzetten?

1. Ten eerste, om te tonen dat niet alleen een onherborene onmachtig is tot de bekering, maar dat ook een getrokkene onmachtig is het geloof in zich te werken zonder de voorkomende genade Gods. Het minste stapje naar de Heere Jezus kunnen wij in onszelf niet werken: *Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God*, 2 Kor. 3:5. Het minste neerdruipe traantje is van God. God moet ons overzetten zowel als trekken.
2. Ten tweede, het geeft te kennen de trouw Gods. Hij zal het werk Zijner handen niet laten varen, Psalm 138:8. Begint Hij een goed werk, Hij voleindigt het ook,

Filipp. 1:6. Hij is toch een volmaakt Werkmeester, de Rotssteen, Wiens werk volkomen is, Deut. 32:4. Hij trekt niet alleen en laat dan het werk halverwege steken? Nee, maar Hij zet ze ook over die Hij getrokken heeft.

3. Ten derde, het staat in onze keuze niet om het te weigeren. Hij zal het er door brengen. *Ik zal zien*, zegt God, *wiens woord bestaan zal, het hunne of het Mijne*. Waar u en ik niet door kunnen ... *Ik zal er u door helpen*, zegt God. Hij doet gelijk een schipper; als iemand zegt: wie zal mij over dat water helpen? *Stap maar in*, zegt hij, *ik zal er u over helpen*. Met God is het ook: *Ik zal u overzetten*. Zo gaat het: ach Heere, zegt een getrokkenene, ik zal nooit overgezet worden! *Ik zal u overzetten*, zegt God.
4. Ten vierde, het geeft te kennen de veiligheid. Ik zal u op Mijn handen dragen, Ik zal het weren wat u de weg hinderlijk zou maken, Ik zal u helpen.
5. Ten vijfde, het geeft de zekerheid te kennen. In 't eerst staat men zo beschroomd, de vrijmoedigheid ontbreekt, en er loopt dikwijls maar een weinig tijd door, en het gelijkt dezelfde mens niet meer. Als u Paulus eens gezien had, Hand. 9, toen hij eerst getrokken werd: hij at niet en dronk niet, in drie dagen en nachten, vers 9. Ach, hoe verlegen was hij! Maar zie hem eens daarna; Filipp. 3: Ach, zegt hij, mocht ik maar in Jezus gevonden worden, ik zou er wel alles voor overhebben, en ik acht buiten dat, alles schade en drek, vers 8, 9. En in 2 Timótheüs 4:7, 8: *Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning lief hebben*. God maakt het zo, dat u op het laatst zegt: *ik ben over, ik ben in U, Heere Jezus, en U in mij*, Joh. 15:4.

Nu komt er: *wie zal dat doen, Paulus, wie is het?*

Die. *Die* ons getrokken heeft.

Is Hij dan geen Naam waard?

1. Ik heb Hem al genoemd in het 12^e vers, wil hij zeggen, ik moet die Naam niet tot een stopwoord gebruiken, daartoe is hij veel te waardig.
2. Bovendien, ik behoef Hem geen Naam te geven: het werk geeft de naam, het is de vinger Gods.
3. Ik ben zo opgenomen met het werk en met de liefde Gods, dat ik om geen Naam denk. Ik denk dat, als er van het werk gesproken wordt, elk God moet kennen.

Zijn dat nu zulke fraaie mensen aan wie het geschiedt?

Nee, maar het is aan mij geschied en aan u, Kolossenzen; aan ons, die zulke goddelozen waren, zulke snoden. Aan u, Kolossenzen, hier aan een heer, daar aan een vrouw, daar aan een dienstmeisje, aan een knecht, aan een kind, aan een burger. U mag wel wezen als degenen die dromen, Ulieden Kolossenzen; het woord van Christus woont rijkelijk onder u! Wie had dat ooit gedacht?

III. Nu het derde stuk (o waardige en grote genade): *Dankende de God en de Vader*. O, het is niet wat kleins, ik zie er zoveel grootheid in, en doe uw ogen open om het met mij te zien; acht het toch niet klein, van onder de macht des duivels getrokken te zijn!

Wie doet het?

God, Die het aan ons niet schuldig was.

Aan wie?

Aan zulke gruwelijke mensen als u bent! Die heeft Hij krachtig getrokken, overreed, overgezet in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde.

IV. Het vierde en laatste stuk is: kijk hoe God u *bekwaam gemaakt heeft*, getrokken uit de macht der duisternis, en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde, en zo bekwaam gemaakt om een erfgenaam te zijn hier van genade, en om ook de erve der heerlijkheid hierna te bezitten. En u bent niet alleen zalig in Gods besluit, en in de beloften, en in hope en verlangen, maar u geniet er de eerstelingen al van, en u bent reeds zalig in uw Hoofd.

Toepassing

Zie, daar hebt u onze vier stukken. Kennen wij dat? Zijn wij getrokken en overgezet? Spreek oprecht: of wij ons elk ophouden of bezwaren; die het misschien nog niet gekregen hebt, u moet u onderzoeken; laat ons elk dan oprecht handelen.

- Hoe menigeen is hier die zal moeten zeggen: *ik ken het niet?*
Zo God over enige onkunde met vlammend vuur wraak zal doen, zo zal het over deze zijn, over dit stuk.
- Een ander zal zeggen: ik heb het niet nodig, ik heb mijn vermaak in de zonden.
En weet u wel, dat u al stervende in uw schoenen gaat, en met uw ene been in het graf? Hoor, bent u niet te beklagen: *Wee goddeloze, het zal u kwalijk gaan?* Jesaja 3:11.
- Een ander is dikwijls eens bewogen, hij kan het alles niet met droge ogen horen, en als hij thuiskomt na de preek, gaat hij wel eens alleen. Het is alles wat goeds, sta het maar niet tegen.

Maar waaraan zal het blijken dat het daar evenwel niet recht is?

Hieraan: zulk een ontroerend prediken schuwt hij, hij verbergt het dat hij zo overtuigd was, hij gaat het overdwarsen, hij komt niet meer terug waar hij de klem had, of niet gemakkelijk. Hij gaat weer in de zonden goddeloos voort, en hij gaat bij die hem pleisteren met loze kalk, en die de breuk op het lichtste genezen, waar men maar letterlijk is, waar hij gemakkelijk hoort, en gemakkelijk zitten kan, en ongemoeid heen kan gaan. Dat is een teken dat het niet goed is.

Ach, kunt u zonder Jezus rantsoen leven? Kunt u in de hemel komen zonder getrokken te worden uit de macht der duisternis, en zonder overgezet te worden in het Koninkrijk van den Zoon van Gods liefde?

Nee, zegt u, wij zijn christenen jaar en dag geweest, waar ziet u ons voor aan? Wij zijn gedoopt, wij gaan ten Avondmaal, wij zijn lieden die bekwaamheid en gaven hebben; waar ziet u ons voor aan?

Dat laat ik u oordelen uit hetgeen wij gezegd hebben wat het was overgezet te worden. Wat een vreemdeling bent u ervan! Hoe ontbloot bent u ervan als u rechtuit zou spreken! Al dat uitwendige doet niet mee: of u een lidmaat, of een predikant bent, en gaven hebt. *Niet allen die daar zeggen: Heere, Heere! zullen ingaan in het Koninkrijk der hemelen*, Matth. 7:21.

- Een ander zegt: ik zou wel willen overgezet worden, maar de Koning ziet te nauw; ik moet wat meer ruime christelijke vrijheid hebben.
O dwaas, staat het u anders niet aan: uw bloed zij op uw hoofd! De Koning zegt van Zijn vijanden, die niet willen, dat Hij Koning over hen zij: *Brengt ze hier en slaat ze voor Mijn voeten dood*, Lukas 19:27. En Hij zal u ook eens overzetten. Waaruit en waarover zal Hij u zetten? Uit al uw goed en inbeeldingen in het koninkrijk des duivels. Uw hart moet beven en vervaard zijn: u zult van God uit de wereld gezet worden om in eeuwigheid Zijn gramschap te dragen. Ach, hoe zult u

dan om de Heere Jezus kermen! Ach, mochten wij er u nog toe opwekken! U kunt God hier zo danken voor een kleed en als u het alles uitwendig zo naar uw zin hebt. Maar als u hieraan komt, dan kunt u Hem niet danken, u hebt God nooit voor waar geestelijk goed kunnen danken.

Iemand zal zeggen: *ik vrees, als ik mijn hart rechtuit zal spreken, dat ik het mis.*

En waarom?

"Dat zal ik u zeggen. Ik ben nooit ontsteld genoeg noch beroerd genoeg over de zonden. Als ik zie op een Paulus, wat was hij benauwd! De stokbewaarder, wat stortte hij tranen in het gevangenhuis aan de voeten der apostelen! Wat sloeg die tollenaar op de borst! Ik bevind dat voor die drieduizend lieden op het Pinksterfeest de stad bijna te nauw was: zij schreeuwden overluid uit op de straten. Maar ik ben zo benauwd niet."

Ik antwoord u:

1. Wij moeten u een vraag doen: *hoe hoog moet uw ontsteltenis gaan, zodat zij hoog genoeg is?*
U zult zeggen: *dat weet ik niet.*
2. Hebt u wel ooit gelezen dat God het bepaald heeft hoe hoog zij gaan moet?
U zult zeggen: *nee.*
3. Hebt u niet gelezen dat God het bepaald heeft dat zij niet te hoog moet gaan?
U zult zeggen: *ja.*
4. Zo vragen wij u nog een vraag: gaat uw verslagenheid niet hoog genoeg als u radeloos wordt en radeloos gaat spreken; gaat zij zelfs dan de mate niet te buiten die God gesteld heeft?
5. Bent u dan tevreden als u radeloos bent en benauwd? Kunt u dat tot uw middelaar stellen?
6. Kan u iets in de wereld voldoen dan de genade Gods in Christus?
Als u nu uw hart rechtuit zoudt spreken, zou u niet moeten zeggen *dat u al overgezet bent?*

Maar iemand zal zeggen: "Ik vrees evenwel dat ik nog niet overgezet ben. God is zo heilig en rechtvaardig, en ik ben zulk een grote, zulk een oude, zulk een zware zondaar of zondares; ik heb de Geest zo dikwijls bedroefd; ik heb de genade zo dikwijls kracht en geweld aangedaan; ik heb niet naar de nepen van mijn consciëntie gehoord; ik ben zo vervallen; ik was voorheen beter dan nu; ik vrees dat ik nog met het vlees eindigen zal."

Schort het u daar? Ik vraag u dan:

1. Is verloren te gaan u een ondragelijke last? Moet u niet zeggen, dat er als het ware een doodskoude over uw hart gaat als u om verloren gaan denkt?
2. Ten tweede, is het zondigen u wel dragelijk? Is het u niet het grootste ongenoegen? Kent u wel een zwaardiger last dan de zonden? Moet u er niet over uitroepen: *wat ben ik een slecht schepsel, ach, ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?* Rom. 7:24.
3. Ten derde, wilt u wel tot de losse kant overslaan? Moet u niet zeggen: Nee? Heeft niet uw huis, familie, kamer, stad gewaagd van hetgeen er in uw hart is omgegaan? Als het anderen zagen, hebben zij niet van u gezegd, zelfs tot onder de goddelozen: *in die man, vrouw, jongeling, dochter, hoor ik dat God werkt?*
4. Ten vierde, heeft de wereld niet een haat tegen u? Geeft zij u haar liefde wel? Zegt ze niet: *ik kan met u niet te doen hebben met al dat getalm?*

Een ander zal zeggen: *ach God, ik ben nog niet overgezet!*

Het kan nog wel wezen van sommigen; evenwel moeten wij te dezen aanzien enige tekenen geven, die de kleinsten en de grootsten in de genade kennen en ondervinden. Wij vragen u:

1. Ten eerste, kent u wat het is bekommerd te zijn om Jezus, de Middelaar? Bent u daar in uw gedachten niet over bezet, zodat u zegt: Ach Heere, zou ik wel in Christus komen? Zou ik in eeuwigheid in Hem begrepen zijn? Ben ik in dat tweede Hoofd? O, dat is zulk een zoet teken.
2. Ten tweede, bent u wel verlegen om Hem geworden? Zegt u: ach Heere Jezus, daar zijn mij geen naarder gedachten, dan dat ik moet denken dat ik U mis, en geen vrolijker, dan dat ik denk dat ik U geniet; zou ik U nog wel ooit genieten? Als zij daaraan denken, dan kunnen zij wel zweten van verlegenheid. Er is mij niets naarder dan dat ik moet denken dat ik U mis, en niets vrolijker dan te denken van U te genieten.
3. Ten derde, hebt u God ooit wel eens kunnen danken voor de Middelaar? Ach, wij leven zo versuft! Vrouw, kende u de Gave, en wie Hij is, Die tot u zegt: *Geef Mij te drinken*, lezen wij, Joh. 4:10. Mens, kende u de Gave, u zou van Hem begeren niet alleen, maar ook uitroepen: *Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk*, Jesaja 9:5. Zie de lofzang van Simeon, van Maria, van Zacharias.
4. Ten vierde, kunt ge u met uw gestalten behelpen? Met schreien en bidden? Met uw hart eens in liefde tot God bewogen te voelen? Kunt ge u daarmee behelpen, als u eens goed kunt bidden, of onder een preek bewogen bent? Moet u niet zeggen: in 't eerst hielp het zo wat, maar nu niet meer?
5. Ten vijfde, wijst u God op uw gestalten, deugden, kentekens?
Moet u niet zeggen: *och nee, op niemand dan op Christus?*
Er is geen ander fundament om op behouden te worden. Heeft Hij uw achting?
Zegt u: *wat is eer en achting als ik Jezus mis?*
Gaat u met zuchting naar Hem te bed, en staat u daarmee op? Als u wakker bent, zucht en schreit u dan tot Hem? Verliest het bij u te Zijnen opzichte al wat er in de wereld is? Ach, kleeft u Hem dagelijks aan als een arme, naakte en uitgeschudde? Gaat u dagelijks door Hem tot God?

Is het zo met u gesteld, u bent dan al overgezet; niet alleen getrokken uit de macht der duisternis, maar God heeft u overgezet in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde. Niemand heeft het gedaan dan God. Die heeft u bekwaam gemaakt om te erven, Die heeft u overgebracht in het rijk der genade, en Hij zal u nog eens overzetten in het rijk der heerlijkheid, veilig, krachtdadig, doorbrekend; dat zal óók in uw keuze niet staan. U zult dan Vader, Zoon en Geest eens eeuwig daarover verheerlijken; en alzo zult u altijd met den Heere wezen, 1 Thess. 4:17.

De Heere zegene Zijn Woord, aan ons en aan ulieden, tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil. Amen.

VIERENDERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:14

In Denwelken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden.

Wij lezen in Sálomo's Prediker, hfdst. 2:8: *Ik vergaderde mij ook zilver en goud, en kleinodiën der koningen.* Dat zei die wijze en die grote koning.

Zilver en goud is altijd zeer begeerd geweest in de wereld. Om zilver en goud, daarom doet men verre reizen; Sálomo zond er schepen om naar Tarsis, om het alle jaren daarvandaan te halen. Om zilver en goud graaft en werkt men, om het te verkrijgen, tot zwetens toe. God, en de natuur, heeft die schatten in de aarde besloten, Spreuken 3. Om het goud en zilver te verkrijgen, daar jaagt en draaft de mens om. Daar is geen reis te ver toe, geen werk te zwaar, geen gevaar te groot, geen nacht te koud, geen dag te heet toe. Als hij dat maar kan verkrijgen, in korte of lange tijd, dan is alle arbeid wel verzoet, als hij maar wat zilver of goud verkrijgen kan, en daartoe neemt hij zijn tijd wel waar.

Het zilver en goud zijn ook zulke dingen die menig mens tot zonden brengen. Zij móeten het hebben, sommigen, al zouden zij er hun ziel en hun leven om verliezen en vermoorden. Om het zilver te verkrijgen, daarom verried Judas zijn Meester. En in Jozua 7 wilde Achan het zilver hebben; al wist hij dat hij erom verbannen zou moeten worden, hij stal van het verbannene. Het zilver was zo schoon in de ogen van Micha, die Efraïmiet, dat hij van zijn moeder duizend zilverlingen stal, Richt. 17. Zij zouden zeggen tot het fijne goud: *u bent mijn vertrouwen*; en het goud zouden zij tot hun hoop, en daarop hun vertrouwen zetten. Maar zo had de man Job niet gedaan, Job 31:24. Om goud en zilver te verkrijgen, zouden zij voor de duivel nedervallen, om hem te dienen. Om goud en zilver te verkrijgen, zouden zij alle zonden doen. Die rijke jongeling had er zoveel mee op, dat hij liever de Heere Jezus wilde verlaten, dan het goud en zilver, Markus 10. Démas kreeg de tegenwoordige wereld lief, en verliet de zaak van de Heere Jezus, 2 Tim. 4:10. Het zilver en goud zijn ook van de allergeachtste dingen die er onder de zon zijn. Ziet men een man met een gouden ring of met een kostelijk kleed in een vergadering komen, meteen is hij geacht, Jak. 2. God heeft er Zelf de genade, de hemel, de heerlijkheid door uitgedrukt.

Maar de Heere wilde dat men Hem achtte boven goud en boven zilver, en dat men zou zeggen: is dat goud en zilver zó geacht, is er niet iets beter?

Goud en zilver, hoe geacht het is, het is vergankelijk. Waar is de gouden plaat die de hogepriester aan zijn voorhoofd droeg? Waar is de gouden tafel waar de toonbroden op lagen? Waar is Sálomo's troon? Waar zijn Ahasvéros schatten? Zij zijn alle vergaan; het slijt alles met zijn gebruik. Ja, al is het goud en zilver vergankelijk, men kan er nogal veel mee doen in de wereld. Men kan er een misdadige mee afkopen van de rechter: *het geschenk verblindt de ogen*. Men kan er een Turkse slaaf mee vrijkopen. Men kan met zilver en goud heel wat doen in de wereld.

Maar al kan men er al veel mee uitrichten, men kan er evenwel niet één ziel mee afkopen. Al had men een huis vol zilver en goud, dat was geen genoegzaam rantsoen, want de verlossing der ziel is te kostelijk, Psalm 49:9. O, u kunt er niet één ziel mee vrijkopen. Al won iemand geheel de wereld, en hij leed schade aan zijn ziel, wat zou hij geven tot lossing van zijn ziel? Markus 8:36, 37.

U ziet wel waar dat wij heen willen. Er is wat kostelijker dan goud en zilver, en dat is *de genade Gods in Christus*. Dat rantsoenbloed, dat Christus gegeven heeft tot verlossing voor de schade der ziel, daar is al het goud en het fijne goud van Ofir niet bij te vergelijken, ja, al het goud van de wereld haalt daar niet bij. Er is zo geen rantsoen, dan in het bloed van de Heere Jezus. Wel, hoe geacht moest dat dan zijn? Daar moest elk naartoe vlieden, om dat te hebben in zijn plaats. Dat was bij Paulus zo geacht, en ook bij Petrus. *Ik wil u hebben*, zei Petrus, *niet naar zilver of goud, maar naar het bloed van Jezus Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam*, 1 Petrus 1:18, 19; Paulus wilde daar de gemeente van Kolosse ook naartoe hebben in onze tekst. *Ik en Timótheüs*, zei hij, *hebben u wat te zeggen van Christus en Zijn bloed, want in Hem hebben wij de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden*.

Hij heeft een schone inleiding van het eerste tot het 11e vers. Daar doet hij hun een zegenwens, en heft een dankzegging voor hen op, en verwondert zich over hun liefde en over hun gebeden en standvastigheid, en vermaant hen dat zij bij de Heere blijven zouden. In het 12e vers komt hij tot de stof zelf. *Heb ik God gedankt*, zegt hij, *dat u toegekomen zijt, kom, laat ons het tezamen doen, val ook op uw knieën, dankende den Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht*. Hoe wonderlijk is het in de genade! Als men in de wereldse erfenissen met vele erfgenamen is, men dankt daar niet over, maar men is er nijdig over, omdat de erfenis verkleind wordt. Maar hier dankt men God: hoe meer erfgenamen dat er in de genade zijn, hoe heerlijker dat het is.

Hoe doet het God dat Hij ze bekwaam maakt om te erven?

Dat zal ik u zeggen, zegt de apostel in het 13^e vers: "Hij heeft ons getrokken uit de macht der duisternis."

En wat nog meer? Heeft Hij ons in onze tranen en overtuigingen laten steken?

"Nee, dat doet Hij nooit. Heeft God wel ooit iemand in zijn tranen laten smoren? Nee, maar Hij zet hen over in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde, de Heere Jezus. Zij konden niet rusten in hun gestalten, zij moesten een Ander hebben."

U zult denken: *kan God dat doen, tot Zijn heerlijkheid; heeft dat iemand verdiend of verworven, opdat ik en opdat u, Kolossenzen, daar deel aan zouden hebben? Ach, wij zijn zulke lelijken; om wiens wil heeft het die liefste Heere dan gedaan?*

"Om Zijnentwil, in Denwelken wij de verlossing hebben door Zijn bloed. En dat heeft God gedaan aan zulke verschrikkelijke zondigen, als u eens wilt zien in Kolossenzen 3:6, 7. Het heeft er al grof gegaan, maar nu hebt u de vergeving van uw zonden en misdaden."

U zult denken: *dat begrijp ik nu, om Wiens wil de vergeving van de misdaden is en de verlossing; maar u zult er bij denken: is er wat meer in dat rantsoen dan in ander bloed? Is dat rantsoen van zulke waarde? Is het zo kostelijk?*

"Jazeker. Laten wij u, zegt de apostel, dan eens brengen tot die andere natuur; bij die natuur die bloed heeft, zo heeft Hij ook een andere natuur die geen bloed heeft, en zo is Hij het Beeld des onzienlijken Gods. Daar gaat hij dan de Heere Jezus in Zijn luister voorstellen, en hij zegt niet alleen: Hij is het Beeld des onzienlijken Gods, maar hij noemt Hem ook de Eerstgeborene alle creaturen, en hij doet erbij: al wat groot is en al wat schepsel is, dat is, alle dingen zijn door Hem geschapen."

Zie, geliefden, wij moeten ons wat gewennen aan de Heere Jezus, en ons zo altijd niet ophouden met wedergeboorte, gestalten, kentekens: wij moeten de Heere Jezus hebben. Het 12^e en 13^e vers hebben wij u getoond, thans het 14^e, en misschien zullen

wij, tot heerlijkheid van de Heere Jezus, Zijn glans er u ook wel eens bij tonen, hoe dat Hij het uitgedrukte Beeld Gods is. Wij moeten van de Middelaar geen geringe gedachten maken, alsof Hij maar een mens was; daarom komt de apostel en hij zegt: *bezie Hem eens terdege!*

In dit 14^e vers hebben wij te bezien:

- I. De heerlijke toestand van een zondaar waar hij in zit. U kunt om geen verlossing denken, of u moet om een heerlijke toestand denken waar zo een uit verlost wordt.
- II. Dan hebben wij te bezien de verlossing zelf.
- III. Het rantsoen door Zijn bloed.
- IV. Wie dat hebben: Wij hebben dat, zegt de apostel.
- V. Hoe dat dan daarin gezien wordt hoe krachtig dat God kan trekken en overzetten.

- Ten eerste, u kunt om geen verlossing denken of u moet om een ellendige toestand denken.
- Dan, u kunt om geen verlossing denken of u moet denken: er is een bevrijding uit die ellendige toestand.
- Dan, u kunt er niet aan denken of u moet om de prijs en het rantsoen denken.
- Verder moet u denken dat er zijn die er deel aan hebben: dat zijn wij, zegt de apostel.
- Ten laatste moeten wij dat zien dat God heeft kunnen trekken en overzetten, en dat het alles tot heerlijkheid Gods is, en hoe God hen bekwaam gemaakt heeft tot die erfenis der heiligen in het licht, en hoe zulken dan dankbaar moeten zijn.

I. Wat het eerste aangaat, *ach, hier is een heerlijke toestand waar de zondaar in is, en hoe is die?*

1. Hij zit in de gevangenis van de duivel; hij is een gevangene, en is dat niet erg? Als u iemand naar de gevangenis ziet leiden, is het niet erg voor zo een? Jozef zei: *ach, het smart mij zo dat ik hier zitten moet*; en hij zei tot de schenker: *gedenk toch aan mij, opdat ik hier uitkome!* Hoe smartelijk was het Jeremia in de gevangenis, in die kuil met slijk gelaten te worden! Wat smarten had een Micha, toen de koning zei: *zet deze in het gevangenhuis, en spijs hem met water en met brood der bedruktheid!* Hoe smartelijk was het voor Petrus in het gevangenhuis te zitten tussen twee krijgsknechten gebonden! Hand. 12.

Zondaar, ik en u zijn gevangenen van nature. U hebt nooit een mens zo geboeid zien zitten als een zondaar. Wat zijn de boeien? Elke zonde is als een keten, elk zondig gezelschap is als een gevangenhuis. Uw hoogmoed is als een keten, uw hovaardij, uw drift. En anderen hebben weer andere zonden waar zij aan gebonden zijn, waar zij niet uit kunnen. U zou eerder een gevangen man zijn ijzeren boeien afdoen, dan die boeien.

2. Ach, hoe ongelukkig is een zondaar! Hij wordt overheerst en onderdrukt door tirannie. Er is niets ongelukkiger dan te zijn onder de regering en onderdrukking van een tiran, en onder consciëntiedwang te leven. Israël schreeuwde onder de lasten, zij moesten hun kindertjes op het water werpen, Ex. 1. Zij moesten het beeld aanbidden, Dan. 3. Daniël mocht geen god aanbidden dan de koning, Dan. 6. Ach, onze toestand is heerlijk, wij zijn onder de tirannie van die helse geest; wij staan niet dan kwaad te denken en te doen, en zo wij nog iets goeds doen, het is om onze eigengerechtigheid

op te richten. Dan, wij vermoorden onze ziel en de ziel onzer kinderen, wij kweken ze op voor en naar de hel, wij komen niet in Gods huis. Het is een geweldhebber, die ons overheerst, een heer en een vorst der duisternis. Hij is een koning van deze eeuw, en de zondaar willigt hem graag in, en hij wordt er ook toe genoodzaakt, hij is aan alle kleinigheden en grootheden vast.

3. Nu is de zondaar bij het recht Gods strafbaar. Zou Ik Mij over u niet vertoornen, zegt God, zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk als dit is? Jer. 5:9. Zou Ik Mij niet vertoornen dat u met uw kinderen naar de hel gaat? En dat is niet alléén zijn ongeluk, maar hij is zo ongelukkig vanwege zijn grote misdaden en schulden. Een mens in de wereld rekent hem ongelukkig die veel schuld heeft. Heere, zei die schuldenaar, ik ben U tien duizend talenten schuldig, en ik heb niets om te betalen, Matth. 18:24, 25. De zondaar heeft dwaasheden niet om sommen, schulden tegen de Heere; misdaden heeft hij begaan tegen God, tegen zijn huis, tegen het land, tegen de kerk, tegen de wet Gods; hij heeft misdaden tot aan de hemel toe, grote, grove, onverschoonlijke: Wie zou zijn afdwalingen verstaan? Psalm 19:13. Daardoor is hij gevallen in de grootste en in de diepste armoede. Is het niet deerlijk als een Lázarus te zijn? Wij zijn misgaan van al ons goed. Is het niet deerlijk als een Job te zijn? Die was de armste van het gehele Oosten. De zondaar is als Naómi; zij moest zeggen: Noemt mij Mara. Zo is het met de zondaar; hij is misgaan van al zijn goed, hij is Gods beeld kwijt, de zegen en de hemel heeft hij verloren; en dan (is het niet droevig?) moet hij altijd met een bevend hart leven, onder verschrikkelijke veroordelingen en benauwdheden; hij is gejaagd en vol angst, hij loopt van zonden tot vrees, en van vrees tot zonden; hij durft aan het sterven, aan God, noch aan het oordeel niet te denken; het is droevig gesteld met de zondaar.

II. Daarop komt de apostel en hij zegt: voor zulke erge toestand is een verlossing. Wat is die verlossing? Dat is de verlossing dat zij uit de natuurstaat overgaan tot de genadestaat.

1. De gevangenis van de zonden gaat open; de banden waar zij mee gebonden waren, die gaan af, die touwen hebben zoveel macht niet meer, zij verscheuren die touwen, zij zijn er zo niet mee vastgebonden, zij kunnen de zonden gemakkelijker verlaten; die touwen waar zij mee gevangen waren, zijn zo vast niet meer, zij krijgen wat meer ruimte, de strik wordt gebroken, en zij ontkomen, Psalm 124:7. Het huis van de sterkgewapende gaat open; zij verlaten de vorige weg en gedachten.

2. De duivel heeft zulke macht niet meer, zij hebben ook zulk een vreze niet meer voor hem. Ik ben het met u niet eens, zeggen zij, ik heb op mijn knieën uw dienst opgezegd, of u brult of niet, ik heb gezegd: *ik ben uw knecht niet meer, maar des HEEREN knecht*, Psalm 116:16. Dat is het tweede stuk: *Ik zal hen van het geweld der hel verlossen*, Hoséa 13:14, van dengene die het geweld des doods had, dat is den duivel, van hem worden zij zo los, zij worden uit zijn geweld gered, Hebr. 2:14. Ik vraag naar u niet, al deed u mij nog zo veel, zeggen zij.

3. Het derde is: het recht en de rechtvaardigheid Gods is ook voldaan, zij schrikken en beven zo niet meer voor de rechtvaardigheid Gods; God heeft Christus voorgesteld tot een Verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, Rom. 3:25. Er is geen grimmigheid of toorn noch afkeer van hen bij de HEERE, Jesaja 27:4; *Ik zal niet eeuwiglijk verbolgen zijn, zegt God, Ik zal niet op u toornen, noch u schelden*, Jesaja 54:9.

4. Het vierde is: ach, de zonden en misdaden, groot en zwaar, het is hun alles vergeven wat zij gesproken, gedacht en gedaan hebben, het is hun allemaal kwijtgescholden, als een wolk en nevel, het is weg. Ik werp ze achter Mijn rug, zegt God. Mijn zoon, Mijn dochter, uw zonden zijn u vergeven, Ik ben met u verzoend, het is u allemaal vergeven, grote en kleine zonden. Het is u volkomen vergeven, daar zal niet één zonde van geëist worden. Het is u zó vergeven, dat Ik zelfs medelijden heb met uw overblijvende zwakheden, en dat Ik Mij over u ontferm gelijk een vader over zijn kind, Psalm 103:13.

5. Nog eens, behalve dat alles, zo worden zij verlost van al hun armoede, en zij krijgen al hun goed terug. Jobs laatste was meer gezegend dan zijn eerste. Daar is het beeld Gods weer, zegt God, en de hemel, de zegen, de aarde, het is alles uwe, zij zijn rijk in God. Het is alles uwe, doch gij zijt van Christus, 1 Kor. 3:21, 23.

6. Ten laatste, van een beroerde consciëntie, van het schrikken voor het oordeel en het beven voor de dood worden zij verlost, en zij krijgen in plaats van dat, vreugde en blijdschap in God, Soms tot juichens toe. En nu en dan komen zij wel tot een verlangen naar de dood, naar de eeuwigheid, en naar het oordeel, in plaats van te schrikken. Daar hebt u ons tweede stuk.

III. Nu het derde: is er geen behoorlijk rantsoen? Jazeker: *in Denwelken wij hebben de verlossing door Zijn bloed.*

U zult vragen: *krijgen zij die verlossing?*

Ja zij.

Hoe krijgen zij die verlossing? Geven zij ergens vijf sikkelen tot losgeld? In exodus 30 werden zij gewezen tot offeren naar de wet; zonder bloedstorting geschiedde er geen vergeving.

Wij antwoorden: dat waren de zwachtels waar dit rantsoen in was; God neemt het ene weg om het andere daarvoor in de plaats te stellen. Vraagt u het een Sociniaan, hoe hij verlost wordt, die zal u wijzen op de Goddelijke barmhartigheid, zonder genoegdoening aan de wraakoefenende gerechtigheid Gods. Wij zeggen met Abraham: *Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?* Gen. 18:25. De Sociniaan loochent de wraakoefenende gerechtigheid Gods, maar de barbaren wisten ervan, waar Paulus bij was te Melite, Hand. 28:4. De papisten wijzen u op hun goede daden, maar wij zeggen met de Kerk *dat wij geen gerechtigheid hebben*, Jesaja 64:6: *Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed.* Vraag het Gods Geest, vraag het Paulus, die zal het u zeggen: *In Welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed.* Het is in de Zoon van Gods liefde, Die hij in het 13^e vers gemeld had, Die in de raad van God stond en de Borg werd! Hij is van de Vader beloofd, en Hij is ertoe van God gezalfd. *In Denwelken*, dat is, in Hem, Die zo bekend staat als de Losser. Ik weet mijn Verlosser leeft, Job 19:25; er zal een Verlosser uit Sion komen, Jesaja 59:20. Uw Verlosser is de Heilige Israëls, Jesaja 41:14, Die zegt: Vrees niet, want Ik heb u verlost, Jesaja 43:1.

U zult zeggen: *wel, is Hij waarlijk de Losser, de Zone Gods? Heeft Hij de kwaliteiten en hoedanigheden van een losser?*

Wat voor hoedanigheden moest de losser hebben eer hij een losser kon zijn? Bijzonder drie:

1. Ten eerste, hij moest de nabestaande zijn, uit het midden van de broederen. Maar van Christus zegt Paulus: *Hij Die heiligt, én zij die geheiligt worden, zijn allen uit één; om welke oorzaak Hij Zich nietschaamt hen broeders te noemen*, Hebr. 2:11. *Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood tenietdoen zou dengene die het geweld des doods had, dat is den duivel, en verlossen zou al degenen die met vreze des doods door al hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren*, vers 14, 15.

2. Ten tweede, een lossers moest gewillig zijn. Maar hoe gewillig was Hij! Hij heeft er ook nooit berouw over gehad, maar heeft het werk der verlossing uitgevoerd tot het einde toe. Die lossers, van wie wij lezen in het boek Ruth, was die niet gewillig? De Heere Jezus zei ook: *Zie, Ik kom, zie, hier ben Ik, Uw wil doe Ik gaarne; Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen*, Psalm 40:8, 9.

3. Ten derde, hij moest een bekwaam rantsoen hebben om de verlorene te kunnen lossen. Nu, dat heeft de Zone Gods alleen, een bekwaam rantsoen. Derhalve, hier moest een bekwaam rantsoen neergelegd worden, in hetwelk het recht van God in de hemel genoeg had, opdat de rantsoeneerder uit kracht van het rantsoen de gerantsoeneerden kon eisen voor de Zijnen van de justitie en gerechtsdienaars onder wie zij gesteld waren in de gevangenis, opdat Hij ze niet alleen kon begeren, maar dadelijk, tegen wil en dank des duivels, kon bewerken en hen tot een eigendom maken.

- Hij moest kunnen gaan naar het gevangenhuis, en met voldoening van God de Vader ging Hij in het gevangenhuis, en Hij zei: *U moet niet langer hier zijn, kom eruit, volg Mij! Er is geen misdaad meer waarom u hier zitten zou; kom eruit! Zei Hij tegen de gevangenen, en volg Mij.*
- Hij moest macht hebben om de gevangenen te bewerken en te doen zeggen: *ik ben gewillig, Heere, om U te volgen.* Hij moest ze tot tranen van berouw brengen.
- En Hij moest de duivel de mond stoppen, en tot hem zeggen: uw aanspraak is uit, ik heb ze verlost, u kunt ze in de eeuwige dood niet brengen. U hebt hen gejaagd naar de hel, en nu wou u wel eeuwig hun beul zijn, maar u kunt niet; tot hiertoe, maar niet verder kunt u hen houden. De justitie heeft er niets tegen, die laat hen los. Het is gelijk met een gebonden cipier: de gevangene neemt de sleutels, en hij gaat uit het gevangenhuis. Zo komt Christus, en Hij bindt de duivel, en Hij komt in het gevangenhuis en gaat er met de verlost vandoor, en zij weten in het eerst niet, met Petrus, wat hun overkomt, Hand. 12.

U zult zeggen: *Wat is nu het rantsoen?* Ik heb daar nu gehoord en gezien wie de Lossers is, en de hoedanigheden die Hij heeft; maar wat is het lam ten brandoffer, waar is nu het rantsoen, hoe kan het recht genoeg hebben? Waar is het rantsoen te vinden?

Paulus zegt: *door Zijn bloed.* En daar vinden wij overal van in het Oude en Nieuwe Testament. Wij vinden er duidelijke teksten van in het Oude Testament: *Ik heb verzoening gevonden*, Job 33:24. *Ik ben Borg voor u*, Jer. 30:21. Hij had Zijn ziel in arbeid gesteld, opdat Hij zaad zou zien, en Hij is een schuldoffer geworden, Jesaja 53:10, 11. Daar hebt u het rantsoen in het Oude Testament.

U zult zeggen: *is die grote prijs in het Nieuwe Testament ook te vinden?*

Ja, Hij zal Zijn ziel geven tot een rantsoen voor velen, Matth. 20:28. Hij is een rantsoen voor allen, 1 Tim. 2:6. Hij heeft Zijn gemeente verkregen door Zijn eigen bloed, Hand. 20:28. Hij heeft Zichzelf voor ons overgegeven, opdat Hij ons zou

verlossen van alle ongerechtigheid, Tit. 2:14. In Welken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, Ef. 1:7. Dat bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel, Hebr. 12:24.

Dat bloed, zult u zeggen, is dat eigenlijke bloed het rantsoen, dan zijn wij ervan ontbloot, want er is nu geen bloed van Christus meer.

Ik antwoord: dat eigenlijke bloed is het niet, daar werd de aarde snee besproeid, en daar werd het vervloekte kruishout mee besproeid dat nat werd van de prikkelen van de doornenkroon, ja de beulen werden daarmee besproeid, die Zijn handen en voeten doornageld hebben.

Wat zal dan het rantsoen zijn?

Zijn lijden, dat met bloed gepaard ging, dat bloedige lijden van de Heere Jezus, de Zoon van Gods liefde, dat is het rantsoen, en dat wordt hun toegepast door de werking van Gods Geest, in het hart van de gelovigen, en van hen door het geloof aangenomen; en dan daar zo mee gewrocht, dat reinigt de consciëntie.

U zult denken in uw hart: *waarom heet dat lijden Zijn bloed?*

1. Ten eerste, om uit te drukken de zwaarte en de pijnlijkheid van dat lijden. Wat was het zwaar om te voldoen aan Gods rechtvaardigheid! Wat was het zwaar de zonden van de wereld te dragen! Hoe werd Hij geperst, als dezelve geëist werden, Lukas 12:50. *Nu is Mijn ziel ontroerd, zei Hij, en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure*, Joh. 12:27. Kan het zijn, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan, Matth. 26:39. Het kostte Hem zuchten, het kostte Hem schreien en bloedig zweten. Hoe zwaar moest het zijn! Het bloed liep Hem van alle kanten van Zijn lichaam af, elk zweetgaatje was als een wond, Lukas 22:44. Hoe pijnlijk was het zo'n doornenkroon op Zijn hoofd te krijgen, zo met een stok geslagen te worden in Zijn handen en voeten doorgraven te worden, en levend op zulke verse wonden te moeten hangen aan het hout!
2. Ten tweede, het wordt bloed genoemd omdat de Geest wil tonen dat hier het tegenbeeld is van al dat bloed dat gestort is in het Oude Testament. Wat is er toentertijd veel bloed gestort! Hier hebt u het tegenbeeld van al die lammeren, en stieren, en bokken, en kalveren, Hebr. 9:11-14.
3. Ten derde, om uit te drukken dat God waarachtig was. Hij doet de zondaar de dood niet aan, maar die natuur doet Hij sterven, die gezondigd had. Het dreigement was: u zult de dood sterven; hier wordt het volbracht.
4. Nog eens, bloed, opdat wij zouden bedenken dat dit lijden met bloed begonnen is in de besnijdenis, en het is geëindigd met het uitstorten van de laatste druppel bloed. Hij heeft bloed gestort totdat Hij de laatste kwadrantpenning betaald had, opdat wij zouden verkondigen den dood des Heeren, 1 Kor. 11:26.
5. Ten laatste, bloed, opdat wij zouden gedenken wat een liefde de Borg had. Wat een liefde had Jakob voor Rachel. Wat een liefde had David voor Absalom! Wat een liefde had Mozes voor Israël! Wat een liefde had Paulus voor zijn maagschap naar het vlees! Doch dat was maar in wensen, maar dit in doen: *Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zet voor zijn vrienden*, Joh. 15:13.

Daar is nu het rantsoen; voor onze zonden heeft Hij Zijn leven afgelegd, en voldaan aan Gods rechtvaardigheid voor onze diepe armoede. Paulus zegt: *In Welken wij hebben de verlossing, namelijk in Christus*. Hij heeft in de vrederaad voor ons gestaan als de Losser, Hij kwam in de tijd, Hij is gestorven en heeft voldaan aan de Goddelijke gerechtigheid, hetwelk eeuwig in de hemel erkend zal worden, waar Hem ter ere zal worden uitgeroepen: *Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit*

alle geslacht en taal en volk en natie, Openb. 5:9. Hij verwierf en verdiende de Geest Die van Hem uitging, en Hij gaf de bediening des Geestes, om de gevangenen te verlichten, te trekken, en Hij leeft altijd en eeuwig om voor hen te bidden, Hebr. 7:25. Hij bewaart ze in Zijn hand, en Hij zegt: *Niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken*, Joh. 10:28 en 17:12.

IV. Nu, dat hebben wij, zegt de apostel. Ofschoon een gevangene een rede van pardon hoort van de regenten, en hij kan het niet horen als voor hem, wat helpt het dan? Of een gevangene hoort dat een ander wordt losgelaten, wat kan het hem helpen? Wie zijn het die verlost worden? Zijn het de duivelen in de hel?

Nee die zal God niet verlossen in eeuwigheid. Zijn het de verdoemden? Nee, voor hen is geen verlossing meer; in eeuwigheid is die hun ontzegd. Zijn het de inwoners van de eerste wereld? Nee, die zijn allang in de hel, en zij blijven daar. Mocht die boodschap aan de afgrond geschieden, mocht hun dat nog eens een jaar gebeuren, mochten zij nog eens een jaar leven onder de hoop van zalig te worden, wat een gebed en geschrei zou er in dat huis zijn! Hoe zouden zij naar Gods huis lopen! Nee, die zijn het niet.

Wie dan?

U, Kolossenzen, ik en u, wij hebben die verlossing. Dat u het bent, is om te verwonderen. Wat waren u hatelijke mensen! Maar wat is het om te verwonderen dat ik het ben, zulk een gruwelijke, ik die tevoren een godslasteraar was en een vervolger en een verdrukker, ja die de grootste der zondaren ben, mij is barmhartigheid geschied, 1 Tim. 1:13. Ik die een Jood was, en u, Kolossenzen, die heidenen waren. Ik had niets beters, waarom ik zou geroepen worden, en u ook niet. Dat u en ik geroepen zijn, zal altijd om het rantsoen zijn. Wij met elkander hebben aan deze verlossing deel. U, daar een ouder, ginder een heer, daar een knecht, daar een vrouw, daar een kind, Kol. 1:6, en 2:6: U hebt Jezus aangenomen; het werk, dat is gedaan.

Daar is nu de zwaarigheid opgelost: voor wie is het? Aan allerlei slag, aan heren, knechten, kinderen, vaders. Wij hebben het, Hij heeft het ons gegeven.

Maar het heeft er naderhand grof gegaan, zodat God daarna de ganse stad nog door een aardbeving heeft omgekeerd en weggenomen.

U zult misschien denken: u zegt het zo vrijmoedig, maar is het wel waar? Is de verlossing in de plaats des zondaars die God getrokken heeft?

Och, jazeker. Voor wie en waarom is de Heere Jezus anders in de wereld gekomen dan om zondaren zalig te maken? 1 Tim. 1:15. Hij heeft Zijn gemeente met Zijn eigen bloed gekocht en verkregen, Hand. 20:28, Openb. 5:9. De straf die op Hem gekomen is, heeft die ons den vrede niet aangebracht? Is door Zijn striemen ons de genezing niet geworden? Jesaja 53:5. Als des mensen overtredingen geëist werden, werd Hij toen niet verdrukt? vers 7. Het gruwelijke Sociniaans gevoelen is dat Hij slechts als een martelaar geleden heeft. Ach nee, maar het is in onze plaats. Hij heeft het in de plaats van de zondaars gedaan, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, 1 Petrus 3:18. *Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem*, 2 Kor. 5:21. Gelijk een beest in plaats van de offeraar geofferd werd, gelijk de ram in plaats van Izak, zo is het ook.

Komen de vruchten van dat lijden niet over hen in de bekering en in de overzetting in het rijk des Zoons Zijner liefde? De gaven des Geestes, komen die niet over enige mensen? Ja. De zinnebeelden, onder welke de Heere Jezus vertoond wordt, drukken die het niet uit? Ja, Hij is het Hoofd, zij zijn de leden; Hij is de Borg, Losser, Mid-

delaar: is het Die niet eigen voor de leden te zorgen, en de verloren schuldigen terecht te brengen? Hij is de tweede Adam, de tweede Mens, en hetgeen Hij gedaan had, werd aan de Zijnen toegerekend, 1 Kor. 15:47.

V. Ziet u nu de weg hoe God het doet, zonder nochtans enige van Zijn volmaaktheden te verduisteren, tot heerlijkheid van Zijn liefde, waarheid, macht, rechtvaardigheid? Ziet u wel wat het gekost heeft om u te trekken? Ziet u nu hoe u van God bekwaam gemaakt wordt om deel te hebben aan de erve der heiligen, met al de heiligen in het licht? Ziet u nu hoe het past dat ik en u op onze knieën vallen en zeggen: *Dankende God en den Vader?* Zo groot is die verlossing, en wij zijn het zo onwaardig, het is niet gering.

Daar hebt u de zaken die wij moeten zeggen over dit vers. Daar ligt de waarheid in zijn luister. Daar kunnen ik en u niets tegen, de duivel kan er zelfs niets tegen, al gaat hij rondom u, zoekende u te verslinden.

Er komt mij iets te binnen, zult u zeggen, dat diende eerst weggenomen te worden eer ik het kan denken dat ik aan die verlossing deel heb. Zouden wij verlost zijn, wel de duivel gaat, naar Petrus zeggen, om ons als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden, 1 Petrus 5:8. En Paulus riep uit: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods? Rom. 7:24. Ja, wat al pijlen worden er op ons geschoten!

Hoor, wees niet te haastig.

1. Van de vloek, van de hel, van de verdoemenis hebt u een gehele verlossing, Christus een vloek geworden zijnde voor ons, Gal. 3:13. Van Gods toorn bent u geheel verlost, zodat, al is het dat er iets is, dat is maar ongenoegen, dat is geen toorn. Paulus zegt dat wij, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, door Hem zullen behouden worden van den toorn, Rom. 5:9.
2. Maar van de strijd tegen de duivel bent u maar ten dele verlost. In Eféze 6 hebt u heel die wapenrusting tot die strijd.
3. En van de zonden bent u ook in zo verre maar ten dele verlost: de heerschappij bent u wel kwijt, maar de kwelling niet. Het is gelijk met een gevangen man: hij is door al de vertrekken gebroken, maar bij ene wordt hij tegengehouden, daar kan hij niet uit. Hij was al de ketenen en boeien bijna kwijt, maar aan ene blijft hij nog vast. Zo is het ook met de overblijvende verdorvenheden.
4. U moet evenwel een volkomen verlossing nog verwachten, waar het gehele schepsel naar zucht: *Want het schepsel, als met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods. Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om diens wil, die het der ijdelheid onderworpen heeft; op hope dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods*, Rom. 8:19-21. Al de onvolmaakte genade zult u eens kwijtworden.

Toepassing

Ach, zult u zeggen, dat ik eens wist dat ik verlost was! Wat helpt het of ik al hoor dat er zo'n verlossing is, als ik er geen deel aan heb!

Dat is waar, als wij er geen deel aan hebben, zal het ons maar bezwaren dat ik het gepredikt heb en u het gehoord hebt. Wij hebben een woord ter vermaning; onderzoek of u verlost zijt. En daar hebben wij verscheiden redenen toe om dat op uw hart te leggen.

1. Ten eerste, het is de uitdrukkelijke last van God, 2 Kor. 13:5: *Onderzoekt uzelfen of u in het geloof zijt, beproeft uzelfen*. Doet u het niet, zo bent u ongehoorzaam, en dat is een zonde der toverij, zei Samuël tegen Saul, maar gehoorzamen is beter dan slachtoffer, 1 Sam. 15:22, 23. De Heere zal met vlamvend vuur wraak doen over degenen die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn, en die zich bijgevolg niet onderzoeken, 2 Thess. 1:8, en Joh. 3:36: *De toorn Gods blijft op hem*, de ongehoorzame. Hier zitten er wellicht velen die deze gehoorzaamheid nooit geoefend hebben.
2. Ten tweede, wie dat wij zijn, wij zijn zeker een van beide: verlost of niet verlost. Nochtans bent u het niet allebei, al bent u een van beide. God kent zulk een tussenbeide-staat niet, en wij ook niet. Of u rijk of arm of burgerlijk zijt, u bent maar één van beide.
3. Ten derde, het is ook mogelijk te weten. Wij moeten er niet van zeggen: wie zal ten hemel opklimmen om het voor ons te gaan vragen, of aan gene zijde der zee varen om het te vernemen, Deut. 30, Rom., 10. Het Woord is nabij ons, de tekenen zijn klaar, de ondervinding is gevoelig. Het is zo dat Paulus het ruimuit zegt van zichzelf en van de Kolossenzen.
4. Ten vierde, wat doet Gods kinderen zo kleinmoedig zijn en zo dubben? Is het niet uit gebrek dat zij de conclusie niet kunnen opmaken? Wat doet de zondaar zo vrijmoedig zijn hoofd opsteken? Gebrek aan onderzoek. Hij weet wel dat het dan niet in orde zou zijn, en dat hij dan dikwijls mismoedig zou worden. Hij heeft geen grond om gemoedigd te zijn. Maar die er kennis aan hebben en die God het licht doet zijn, die zijn zo, gemoedigd en zo vrolijk, bij hen is een vrolijk hart, waar Sálomo van zegt, *dat het is een gedurige maaltijd*, Spr. 15:15. Die zult u als helden zien, maar dat getal is niet groot. Twee zijn er dikwijls op het veld: de een heeft het, de ander niet. Twaalf dikwijls in een huis: een of twee hebben er deel aan, en dikwijls tien of elf niet.
5. Ja, het uitstel is zo gevaarlijk, de tijd loopt ras, zij wacht naar niemand; men mag zichzelf geen één dag zekerheid beloven, ja, men mag het niet uitstellen tot het doodsbed; men kan niet weten of men dan niet buiten zijn verstand zal liggen. Men mag ook niet naar de eeuwigheid gaan op een ijdele hoop: dan zou het alles bedrog zijn, dan zouden al de pleisters van loze kalk afgerukt worden.

Gelooft u hetgeen wij zeggen? Wij weten dat u het gelooft. Brengt het geen tranen in uw ogen, zodat u zegt: *verklaar het mij toch, zonder omslag en zonder bewimpeling van woorden, wie een verlost is, en wie geen verlost is?*

Eerst moeten wij u dit zeggen, hetgeen Jeremía zei: *of ik het u al zeg, u zult het niet ter harte nemen, en u zult het niet geloven*. Zij zeiden: *wij zullen immers horen, en zij riepen God tot Getuige*. Wij moeten zeggen: wij vrezen dat u ze weigeren zult te horen. Het onze moeten wij evenwel doen. Wilt u het weten wie er in begrepen is en wie niet? God zegt het ons klaar, let er toch op. Die is er niet in begrepen:

1. Ten eerste, voor wie de zonden, het zondige leven, de duivel te dienen, onder zijn macht te staan, zijn vermaak is. Is al uw vermaak en plezier in de zonde te dienen, zondig en zorgeloos daarheen te wandelen? Waarlijk, dan bent u nog geen verlost.
2. Ten tweede, als dat uw droefheid en meeste last zou zijn, als uw vermaak zou moeten wezen bidden, lezen, God lief te hebben. Als dat uw droefheid zou zijn en last, dan hebt u er geen deel aan.

3. Ten derde, als u zo zegt: ik wil blijven die ik ben, ik bid om geen ander hart. Hij noemt die klank van woorden wel eens: *ach, bekeer mij*; maar het is met geen aandacht, hij wil zijn hardheid en zorgeloosheid houden. Die heeft er alsnog geen deel aan.
4. Ten vierde, die er geen deel aan heeft, heeft ook niet graag de gestalte van de bekeerde: die is het hem tot last, nederig, beschaamd, week te zijn. Ach, u bent nog onder de macht der duisternis gebonden.

Wel, zult u zeggen, geef mij er ook enige waar ik aan kan weten of ik deel heb aan die verlossing.

Als u dezelve tekenen omkeerde, dan zou u ze daar al hebben. De zonde is u geen vermaak, maar het bidden, Psalmen zingen, lezen en horen van het Woord. God lief te hebben is uw grootste blijdschap, en als u een hard hart hebt, dat is uw droefheid. De gestalte van de bekeerde hebt u zo lief. Dat kunt u niet hebben, en geen verlore zijn. Maar wij zullen u nóg enige tekenen geven.

1. Ten eerste, als u een verlore bent, ach, u zult uzelf zo klein vinden, in uw beste deugden zult u zoveel lelijkheid vinden. *Ik ben maar niemendal*, zult u zeggen, *een dode hond, wat zou de Koning naar mij zien? Wat zou u naar mij zien, Heere, naar mij, zo'n zondaar?* De zondaar kent dat niet. Waar stelt ge u voor te boek? Bent u zo mooi in uw ogen zo rechtvaardig als de Farizeeër, Lukas 18?
2. Ten tweede, zo een zal over zijn slechte staat en natuur, die hij al vanouds gehad heeft, zulk een pijn en smart kennen. *Ach, wat heb ik een verdorven aard en natuur, en wat heb ik er pijn en smart over!* Ofschoon zo iemand week in zijn hart is, hoe beschaamd staat hij evenwel in zijn hart! In de eerste overtuiging, toen God hem de banden opende, hoe naar was het! Hoe dikwijls wordt zo een gevonden met tranen en zuchtingen! En als hij bij mensen of in een gezelschap onverwacht moet komen, hoe gauw droogt hij dan wel zijn tranen af! En hij zet dan wel een blijmoedig aangezicht, opdat het niemand zou weten, al was hij van binnen als de dood, opdat hij niet gevraagd zou worden, en dus is hij evenwel stil, al is hij in zulk een engte. En zijn er die zulke engten niet gehad hebben, die staan in hun schaamte voor de Heere. Wat hebben zij een berouw over hun vorige leven! *Wat zou er van mij geworden zijn, Heere*, zeggen zij, *had U mij niet gestuit!* De zondaar integendeel, die is zo tevreden; het is zo gemakkelijk in uw natuurstaat.
3. Ten derde, de uitgangen van uw hart komen uit een recht begin naar een recht einde. Zij beginnen zo verkeerd niet meer te werken, hun hart gaat gedurig naar de Heere Jezus uit. In het eerst werkten zij meer met tranen, gestalten, Schriftuurplaatsen. Niet dat die te verwerpen zijn, maar nu werken zij meer met de Heere Jezus. Waren zij eens week, konden zij eens bidden, kwam hun een Schriftuurplaats voor, dan waren zij wat getroost; konden zij niet bidden, niet schreien, kwam hun geen Schriftuurplaats voor, dan waren zij niets, en anders in hun schik; kwam er geen, dan waren zij onrustig. Het is wel goed, maar als zij recht gaan werken, ontdekken zij dat daar het rantsoen noch de prijs niet in is om te bestaan. Toen begonnen de uitgangen van hun hart naar Hem te gaan, die schoonste en dierbaarste. Dan is het: *met U moet ik voor God komen. Heere Jezus.* Zondaar, daar weet u niet van; de Heere Jezus is u eerder een Rots der ergernis, en een Steen des aanstoets; u moogt de Naam van de Heere Jezus kennen, maar u hebt Hem niet lief, en wat zegt Paulus? *Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maranatha!* 1 Kor. 16:22.
4. Ten vierde, zij maken van de Heere Jezus zulk een gebruik in hun zonden en struikelingen, in kruis en lijden en verlatingen, in gezondheid en ziekten en

sterven. *Ach God, zeggen zij, ik kan U niet missen! Heere Jezus, U bent mij het al in alles wat mij ontmoet; ik heb aan U een Voorspraak bij de Vader in mijn kruis; leer u mij hoe dat ik het opnemen en dragen moet; als u gescholden wierdt, hoe zweegt U? Ik durf niets verzoeken, o God, dan om Jezus wil, evenals Daniël bad: O onze God, hoor naar het gebed Uws knechts en naar zijn smekingen; en doe Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is; om des Heeren wil, Dan. 9:17. Hij is dat gouden reukaltaar, Die de gebeden der heiligen aangenaam maakt, Openb. 8:4. In leven en sterven zijn zij des Heeren, Rom. 14:8. En in het oordeel: ach God, zeggen zij, ik kan niet bestaan dan met Christus!*

5. Nog eens: *ach Heere Jezus, zeggen zij, ik moet alle dagen een toegang tot U hebben; als ik geen toegang heb, sluit mijn hart; als ik een toegang heb, dan ben ik vrolijk van geest; als ik geen toegang heb, dan ben ik als een mismoedige en bittere van geest.* Daarom staat geheel die schare van Gods kinderen Hem te omsingelen. Al moesten zij daar een verscheurd kleedje om dragen: *als ik U heb, zeggen zij, dan is het wel.* Maar als zij Hem niet hebben of vinden: de naaste Psalmen die er zijn, zijn dan hun taal, en dan is hun alles een last.
6. Nog eens, zij hebben zulk een lust om heilig te leven. *Heere, zeggen zij, ik ben Uw knecht, ik ben des duivels knecht niet meer, maar Uwe.* De anderen is de heiligheid een last, zij haten al wat heilig is.

Zie nu waar het besluit valt. Bent u geen verlostte, kunt u de verlossing dan nog langer missen? Kunt u eeuwige vlammen verdragen? Kunt u dan eeuwig de vergeving van uw misdaden missen? Kunt u buiten Hem verlost worden? Is uw tijd niet kort en kostelijk? Als u daar uitgestrekt zult wezen op het sterfbed, zal voor de gehele wereld geen verlossing te hopen of te kopen zijn. Bent u dan goedsmoeds en welgemoed een gevangene van de duivel te blijven, en tot in eeuwigheid een gevangene te blijven? Wat weerhoudt u? Is het Gods rechtvaardigheid? Was Hij dan niet in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende? 2 Kor. 5:19. Zijn het uw grote en langdurige zonden? Het kan er God niet op aankomen in dit rantsoen of u vele en grote zonden hebt, om ze u te vergeven.

Zegt u: *ik ben het onwaardig, en dat weerhoudt mij?*

Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE, het zij u bekend, Ezech. 36:32. Niemand kreeg het om zijn waardij; dit rantsoen is dat.

Als u zegt: ik zal niet getrouw blijven, ik zal afvallen.

Wel, God is getrouw, Die het goede werk begint niet alleen, maar het ook voleindigt, Filipp. 1:6. God kan Zijn vreze in uw hart geven, en maken dat u van achter Hem niet afwijkt, Jer. 32:40.

Is hier iemand die kan zeggen: ik zou moeten hellen naar de kant van de verlossing? Wel, wat moet u de Drie-enige God danken, en zeggen: *ere zij God de Vader, Die in Zijn wijsheid en goedheid mij die verlossing heeft gegeven; ere zij God de Zoon, voor Zijn trouw, dat Hij voor mij voldaan heeft; ere zij God de Heilige Geest, Die mij kennis daarvan gegeven heeft, mij overtuigd en getrokken heeft uit de macht der duisternis.* Die Drie-enige God, maak Die u gemeenzaam, eer Hem, verwonder u over Zijn genade, aanbid Hem, maak Zijn daden bekend, roep Zijn Naam aan, en vergeet gene van Zijn weldaden.

U zegt soms: *dit of dat zal ik nooit vergeten ...* maar vergeet dit nooit! U zult bij het einde van uw geloof en hoop ook aan het einde van uw zondigen komen, en aan het einde van uw kruis, strijd en donkerheid raken, en aan het einde van uw kommer. Met God zult u zo allengskens ten einde raken. En als u zult moeten sterven, zult u op dat

rantsoen ingaan, en u zult komen waar de Rantsoeneerder is. Dan zal Hij u nog volkomener verlossen, in de opstanding, waar Jobs nieren zo naar verlangden. Daar zal het zijn: *alle vrienden binnen, en alle vijanden buiten*. En daar zult u dan onder al de verlostten staan, en eeuwig erkennen en uitroepen: u bent geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, U en niemand anders hebt ons verlost, Openb. 5:9. Op het hoofd van die verlostten zal eeuwige blijdschap wezen, Jesaja 51:11.

Zie wat zaken God ons openbaart. En dat is voor zondaars, die van nature zo vijandig zijn! Wat moest dat op uw hart werken, zondaar! De wereld zal tegen Gods kinderen wel zeggen: *Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?* Zoals in Hooglied 5:9. God zegt het, in het vervolg van dit ons teksthofdstuk: *Hij is het Beeld des onzienlijken Gods*. En dan gaat God het in de Bijbel zeggen hoe het met die Verlosser staat. Dat zullen wij misschien in het vervolg ook tonen. Ik hoop ondertussen dat God dit zegenen zal aan ons. Amen.

VIJFENDERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:15a

Dewelke het Beeld is des onzienlijken Gods.

Wij lezen in 2 Korinthe 5:7: *Wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen*; dat is: wij zien nog niet wat wij moeten zien. De vromen hebben een wandel naar de hemel, en dat is geen lastig leven, naar de hemel te wandelen.

U zult zeggen: hebben zij dan een weg waar zij op wandelen?

O ja, het is een schone weg, waar men van leest in Matthéüs 7:14. Er gaan er maar weinigen op dat enge padje, het is maar een klein troepje. Het is een goede weg, en David bad: *Uw goede Geest geleide mij in een effen land*, Psalm 143:10. Zij gaan er gestadig op naar boven, zij worden erop geleid van de aarde naar boven. Gods kinderen hebben dan een weg waar zij op wandelen; en die weg beginnen zij. *Wanneer beginnen zij die weg?*

Als God begint ware overtuiging in hen te werken, dan beginnen zij hem, als Hij hen trekt uit de macht der duisternis, Kol. 1:13.

Gaan zij niet voort op die weg?

Ja, God brengt ze niet alleen op die weg, maar Hij doet ze allengskens voortwandelen op die weg; zij gaan alle dagen een stapje verder, en zij nemen toe als mestkalveren, Mal. 4:2. Zij worden niet alleen een kind in Christus, maar zij raken uit hun kindse jaren en worden jongelingen, zij komen tot de jongelingschap, zij worden mannen en vaders, zij worden een oud man, en zo gaan zij voort van deugd tot deugd, van kracht tot kracht, totdat een iegelijk van hen verschijnt voor God in Sion hier boven, Psalm 84:8.

En zij gaan niet alleen voort, maar zij hebben ook hun blijdschap op die weg. Als het God belieft, heffen zij eens een lied en Psalm op; u zult ze also wel eens horen zingen als schreien. Paulus zei daarom ook: *Verblijdt u in den Heere allen tijd*; wederom zeg ik: *Verblijdt u*, Filipp. 4:4. Verblijden zij zich naar de wereld niet, zij doen het in den Heere.

U zult zeggen: *hebben zij dan geen bittere ontmoetingen op die weg?*

Ach, ja, vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, Psalm 34:20. Zij hebben dikwijls zo veel als zij dragen kunnen. Zie het in Asaf, Psalm 73.

U zult zeggen: *wel, komt er dan aan hun wandel geen einde?*

Och ja, er komt een stondeetje dat zij zullen ophouden van hun wandel. Er is een stondeetje in hetwelk zij op die weg komen, en er is een stondeetje in hetwelk zij er afkomen. *Let op den vrome en zie naar den oprechte, het einde van dien man zal vrede zijn*, Psalm 37:37. U zult in uw huis gaan en daar zullen er voor uw bed staan tegen wie u zult zeggen: ik zet de reisstaf daar neer, en ik ga naar boven, ik ga naar God. Zij komen zo aan het einde van hun geloof als zij de tijd hebben uitgediend, en verkrijgen dan ook het einde des geloofs, namelijk de zaligheid der zielen, 1 Petrus 1:9.

Waar zorgen zij in hun wandel het meest voor?

Voor het geloof. Zij geloven dat God is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken, Hebr. 11:6.

Waarom zorgen zij voor het geloof in hun wandel?

Hierom, zij moeten er geheel de wereld mee overwinnen, want dit is, zegt Johannes, de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof, 1 Joh. 5:4. Wat hebben Gods kinderen niet al door het geloof gedaan! *Ach Heere*, zeggen zij, door het geloof

worden de vurige pijlen des bozen uitgeblust, Ef. 6:16. Het geloof moet hun oog zijn waar zij de stad mee zien waar zij naartoe gaan, de stad die fundamenteën heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is, Hebr. 11:10. Het huis van hun Vader en God, dat ligt daar voor hun oog, Joh. 14:2. Het geloof moet hun staf wezen, waar zij van tijd tot tijd wat op rusten en op steunen, en waar zij de vijanden mee afkeren. Het geloof moet hun hand wezen, met welke zij, de belofte Gods ziende, dezelve omhelzen en aangrijpen, Hebr. 11:13. Het geloof moet hun voet zijn met welke zij naar God gaan.

Als dat nu zo is, dat zij doorgeloof wandelen, wandelen zij dan wel door zien en aanschouwen?

Ach nee.

Zien zij dan niemendal?

Och ja, zij zien veel, maar het is als in een duistere rede, het is nog geen aanschouwen, 1 Kor. 13:12.

Zien zij nu veel?

Och, ja.

Wat voor gezichten krijgen zij al onderweg?

Zij zien God Drie-enig, Vader, Zoon en Heilige Geest, werkzaam in natuur en genade. In de schepselen zien zij Gods grootheid. Zij zien het verbond der genade in al zijn omstandigheden en omvang.

En wat staat er nog meer voor hun oog?

Het Beeld des onzienlijken Gods. U hebt nooit zulk een beeld gezien. De Eféziërs schreeuwden eens over dat beeld waarvan zij meenden dat het uit de hemel gevallen was: *Groot is de Diána der Efézieren!* Hand. 19:34. Maar hier hebt u zo'n Beeld dat uit de hemel gekomen is; *het Beeld des onzienlijken Gods*. Dat hebt u misschien nooit gezien. Evenwel, ik en u moeten het doen. Het moest ons zo gemeenzaam zijn, om er God in te zien.

Wij hebben een voornemen om over dat Beeld nu alleen te spreken.

De apostel Paulus, Timótheus, Épafras en al de vromen, wat voor schone gezichten hadden zij hier! Hier zagen zij een heer, daar een knecht, daar een vrouw, daar een dienstmeisje, daar een kind: ouden, jongen, van allerlei slag werden er bekeerd en toegebracht. Zij werden als een vuur om aan hen te schrijven.

Wat horen wij, schreven zij, werkt God in u? Dat was niet te ontkennen, maar dat was duidelijk. Wel, zei Paulus, ik word er zo door opgewekt dat ik geen één gebed kan doen, of ik moet zeggen: *Heere, bevestig dat werk, bekrachtig het, laat het een blijvend goed werk zijn, waardoor u verheerlijkt wordt!*

Maar het is of God zegt: *u ligt altijd en bidt en roept voor die gemeente, maar moet er ook niet eens voor gedankt worden?*

Ik word bewogen, zegt Paulus als het ware daarop, om op mijn knieën te vallen als ik alleen ben, als het niemand weet, om ook voor u te danken; Kolossenzen. U sukkelt zo, of uw werk wel goed is, maar ik heb er zoveel klaarheid van dat u erfgenamen zijt, ik ben erin gerust.

Zij mochten denken: wel man, hoe spreekt u zo van ons? Weet u dat zeker?

Ja, zegt hij (bezie het 13^e vers), u bent getrokken uit de macht der duisternis. Hoe? Krachtadig heeft God u getrokken. Ulieden waren geen geringe goddelozen, maar voorname; dat zult u vinden in Kolossenzen 3 en 4. U waart als met touwen gebonden aan de zonden. Daar kwam God, en Die trok u; Epafras deed het niet.

Als nu een mens zo getrokken is, laat God hem dan zo staan?

Ach nee, maar Hij brengt ze naar de Heere Jezus toe, naar de Zoon van Gods liefde.

Dat kan niet helpen, getrokken te zijn, zo u niet verder komt.

Wat doet God dan, als Hij een mens tot Christus brengt? Hij zet Hem over in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde. Dat hebben wij u in 't brede getoond. Maar hoor kort: Hij breekt het verbond met de duivel, wereld, zonde, eigengerechtigheid, en Hij doet hem naderen tot de Heere Jezus, en in het eenzame maakt hij met die Koning een verbond, en hij begint te zeggen: *Ik ben des HEEREN, en met zijn hand te schrijven: Ik ben des Heeren*, Jesaja 44:5. Dan zet hij hem in het geloof. En wat doet God dan? Dan zet Hij hem in de liefde, en dan maakt Hij hem getrouw aan Hem.

Zij mochten denken: man Gods, u spreekt zo, maar kan God de Vader dat aan zulke goddelozen doen? Vanwege Zijn natuur is God een verterend Vuur.

Als u Hem beschouwt in Zijn rechtvaardigheid, zo zou Hij het niet kunnen doen zonder voldoening door lijden en gehoorzaamheid. Dat hebt u in het 14^e vers: *In Denwelken wij hebben de verlossing door Zijn bloed.*

Wat zal er nu van de zonden worden?

Zij zijn alle vergeven en kwijtgescholden.

Er mocht een zwaarigheid in hun hart komen (dat zag de apostel tegemoet), dat zij zouden zeggen: *is dan dat rantsoen van zulk een waardij, is daar zulk een waardige prijs in?*

Dat zal ik u tonen, zegt hij, wat waardij erin is; en daar komt hij tot de Zoon van God: zou het niet van waardij zijn, daar het is het bloed van zulk een Persoon, Die het Beeld is des onzienlijken Gods, en de Eerstgeborene aller creaturen? Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten: alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen; en Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem. Bedenk eens wat een Persoon het is.

In onze woorden hebben wij dan:

- I. De onzienlijke God.
- II. Het Beeld van de onzienlijke God.
- III. Waarom Paulus dit stelt achter de verlossing en het rantsoen.

- Ten eerste, zeg ik, de onzienlijke God;
- ten tweede, het beeld des onzienlijken Gods;
- ten derde, waarom Paulus dit voegt achter de verlossing.

I. Wat het eerste aangaat, wij hebben hier het woord *God*.

- Dat is een Naam die op het Goddelijke Wezen ziet,
- óf op de eerste Persoon,
- óf op de tweede Persoon,
- óf op de derde Persoon in dat Wezen.

Het is een woord dat ziet op het *Wezen Gods*, dat grote volmaakte Wezen, in Wiens tegenwoordigheid wij elk hier zijn. Het ziet op dat zalige Wezen dat van Zichzelf het wezen heeft, en dat het wezen geeft aan al Zijn besluiten, dreigementen, beloften. Het is dat Wezen dat ook aan alle schepselen het wezen geeft. Wie dat Wezen niet erkennen wil, die moet zijn ziel geweld aandoen. Daar bent u allemaal wel toe te krijgen, om te erkennen dat er dat Wezen is. Er is niemand meester van die gedachten dat er een God is: al was het duivel of mens, die er zich baas van maken wil, hij moet sidderen. Is er een mens die zegt dat er geen God is, hij zegt het daarom, omdat hij er zo voor schrikt en vervaard is; zelfs die schrik, en dat hij dat zegt, is er een bewijs van

dat er een God is. Dat grote Wezen, zo er iemand is die dat uit zijn hart wil zetten, het is een mens van geen waardigheid, en hij stelt zichzelf in gevaar dat God het licht, dat nog in hem is, tot een rechtvaardig oordeel zou doen ondergaan, en hem overgeven in een verkeerden zin, om te doen dingen, die niet betamen, Rom. 1:28.

Dit woord God zal hier zien op *de Vader*. Dat kunt u altijd zien of dat woord God de Vader beduidt, als namelijk die God spreekt tot óf van Zijn Zoon, óf als de Zoon spreekt van Zijn Vader. Het is hier, zeker de Vader, van Wie de Heere Jezus de Zoon is. Dewijl het woord God de ganse Godheid beduidt, zo kunnen wij hier die niet uitsluiten.

Deze God is de Onzienlijke: van Hem is geen kleur of figuur te maken. Hij is de Onzienlijke voor onze lichaamsogen. God is een Geest, Joh. 4:24. *Een geest heeft geen vlees en benen*, Lukas 24:39. Deze God is ook de Onzienlijke voor het oog van onze ziel. Al was het ook het allerscherpst gezicht, wij hebben geen oog om zulk Goddelijke dingen te aanschouwen. Als het oog, niet alleen des lichaams, maar ook der ziel, God zou willen zien, zo zou men moeten zeggen: *Wie zal tot de volmaaktheid toe den Almachtige vinden?* Job 11:7. Ik kan noch mag gaan in dingen mij te hoog en te wonderlijk, Psalm 131:1. Het is de onzienlijke God, *Die een ontoegankelijk licht bewoont, Denwelken geen mens gezien heeft noch zien kan*, 1 Tim. 6:16. Hem heeft nooit een mens gezien met zijn lichaams- of zielsogen. Mozes zei eens tot God: *Toon mij nu Uw heerlijkheid*, Exod. 33:18. En God antwoordde hem krachtig: *Dat kan niet zijn, maar zal Ik u Mijn achterste delen doen zien? Die zal Ik u vertonen, en Ik zal u doen zien hoe dat Ik werkzaam ben in Mijn eigenschappen, maar Mijn aangezicht zal niet gezien worden, ja u zou Mijn aangezicht niet kunnen zien; want Mij zal geen mens zien en leven*, vers 20-23. Waarom? Als God maar wat veel van Zijn heerlijkheid liet zien, zo beefden en sidderden ze, en zo waren zij bevreesd. Mozes ook, hoewel God het niet voorhad hem te verteren, maar door de grote glans werd hij verschrikt. God de Heere, als Hij wat wonderlijks wilde vertonen, zo vielen de mensen als dood voor Zijn voeten, gelijk Johannes in Openbaring 1:17. Als God wat veel van Zijn glans vertoont, dan weet men niet wat men is of wat men doet; toen de Heere Jezus van gedaante veranderd werd: *zij wisten niet wat zij zeiden*, Matth. 17.

En evenwel zo is God zienlijk. Het is wonderlijk, Hij is zienlijk en onzienlijk. De zon, die is ook zienlijk en onzienlijk. Bezie ze, u zult ze nooit zien: u moogt enig licht zien, maar zult u dat gloeiende licht zien en ogen houden? Als u de zon wilt bezien, dan bent u meteen weg. Zo is het ook met God:

- Hij is de Onzienlijke, maar Hij geeft Zich evenwel te zien, aan engelen en aan de zielen die boven zijn, Openb. 4.
- Hij gaf Zich te zien aan de profeten, gelijk als aan Jesaja, hfdst. 6.
- Hij gaf Zich te zien in een voorspel van Christus menswording, Gen. 18.
- God geeft Zich te zien in Zijn schepselen, in Zijn werken van voorzienigheid, Rom. 1:20.
- Hij geeft Zich te zien in Zijn Woord, en in Zijns Geestes werkingen, en in de ontmoetingen van Zijn kinderen: daar laat Hij ze zien Zijn sterkheid, en Zijn eer laat Hij ze in het heiligdom aanschouwen, Psalm 63:3. Mozes, die hield zich vast, als ziende den Onzienlijke, Hebr. 11:27.
- Dan laat Hij Zich ook zien in dit Beeld van de onzienlijke God. Daar hebben wij nu de onzienlijke God.

II. *Die heeft een Beeld*, want Paulus zegt: *Dewelke is het Beeld des onzienlijken Gods*. Wat is een beeld?

Het is dat, wat iets vertoont van de gedaante van hem wiens beeld het is, en daartoe wordt het voortgebracht, om dat te vertonen, en om hetgeen zo een in zijn aard en natuur is, recht uit te drukken. Wij hebben wonderlijke dingen in het woord aan beelden. Er is een beeld waar Paulus van zegt: *En gelijkerwijs wij het beeld van den aardsen gedragen hebben, also zullen wij ook het beeld van den Hemelsen dragen*, 1 Kor. 15:49. Hij zag op dat beeld, dat de zondigheid en sterfelijkheid onderworpen was, dat wij in Adam gedragen hadden, en dan zag hij op de opstanding: daar was dat geestelijke Beeld, Christus.

Wij lezen een wonderlijke plaats, 1 Korinthe 11; daar leert Paulus *dat Christus was het Hoofd eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, maar God het Hoofd van Christus*. Het is wonderlijk: Christus was het Hoofd van een iegelijk man in dat bewind, en die heerschappij, die een man als het hoofd over de vrouw heeft; in die bescheiden regering en het gezag dat een man over zijn vrouw heeft, zo is Christus het Hoofd eens iegelijken mans; maar God is het Hoofd van Christus.

Is God het Hoofd van Christus?

Ja, als Middelaar, zoals Hij in de gestalte van een dienstknecht kwam, zo was Hij aan den Vader dienstbaar in Zijn lijden en gehoorzaamheid. Dan kunt u verstaan die plaats waar Christus zegt: De Vader is meerder dan Ik, Joh. 14:28; niet naar Zijn Goddelijke natuur, maar als Middelaar. Dan kunt u verstaan die plaats, 1 Korinthe 3:23: u bent van Christus, en Christus is Gods. Dan kunt u verstaan die diepten Gods, 1 Kor. 15:27, 28: *Hij heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat Hem alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, Die Hem alle dingen onderworpen heeft. En zo wanneer alle dingen Hem zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles en in allen.*

Nu moeten wij zien: mag men wel beelden maken? Van God niet. *Bij wien zult gij God vergelijken? Of wat gelijkenis zult u op Hem toepassen?* Jesaja 40:18. God Zelf sprak in Deuteronomium 4:15, 16: *Wacht u wel voor uw zielen, dat gij van Mij toch niet enige gelijkenis maakt, enig gesneden en gegoten beeld, opdat gij u daardoor niet verderft, want gij hebt Mij niet en geen gelijkenis van Mij gezien, ten dage als Ik op de berg Horeb uit het midden des vuurs tot u sprak.* Zou het penseel van een mens God naar Zijn aard kunnen trekken? Ach nee, zulken zijn er niet die dat kunnen doen. Het mag noch kan niet zijn. Evenwel zijn er beelden van God die wij kunnen bekijken.

- De volmaakte mens, geschapen naar Gods beeld: wat een zweem had hij naar dat Goddelijke Wezen!
- In de engelen die staande gebleven zijn, kunnen wij Hem ook bezien. Hij had in Zijn engelen klaarheid gesteld, Job 4:18. Zij zijn als een vlammend vuur, in hen is als geen duisternis, Psalm 104:4.
- Bezie u Adam vóór de val; het beeld Gods straalde in alles in hem door: *Ik heb den mens recht gemaakt*, zegt God, Pred. 7:29, en Gen. 1:27: God schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld Gods schiep Hij hem.
- Bezie hem ná de val; er zijn nog zoveel sprankeltjes van dat beeld in hem gebleven. In zijn consciëntie had hij het kennelijke Gods ingeschapen, en een ingeschreven licht van de wet die God hem gegeven had, waarom Hij zei in Genesis 9:6: *Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mens vergoten worden; want God heeft den mens naar Zijn beeld gemaakt.*

- De man met betrekking tot de vrouw, 1 Kor. 11:7, wordt genoemd het beeld en de heerlijkheid Gods; in die goedertieren regering die hij over de vrouw heeft, zo beeldt God Zijn goedertieren regering over Zijn schepsels af.
- De overheden worden ook *goden en zonen Gods of kinderen des Allerhoogsten* genoemd, Psalm 82:6.
- Elke uitverkorene is naar Gods beeld herschapen, Kol. 3:9, 10 en Ef. 4:24. Met dat de nieuwe mens hem aangedaan wordt, zo ziet u dat beeld. Hij wil meteen God gaan kennen op een geestelijke wijze, en God gaan liefhebben en verheerlijken. Daar beginnen zij te zien hoe zij tevoren waren. Zij worden de Goddelijke natuur deelachtig, 2 Petrus 1:4.
- En dan is er nog een wezenlijk, volmaakt en allerheerlijkst Beeld Gods, en dat is de Heere Jezus: *Dewelke is het Beeld des onzienlijken Gods.*

U zult zeggen: Is dat waar? Is Hij het wezenlijke Beeld Gods? Kan men God in Christus zien? Is God de Vader en God de Heilige Geest, en zo de ganse Godheid, in Hem te zien? Ja, Hij is dat Beeld daarvan. U leest in 2 Korinthe 4:4: Die het Beeld Gods is. Daar voegt de apostel er niet bij: des onzienlijken Gods. En in Hebr. 1:3: *Dewelke, also Hij is het Afschijnsel Zijner, namelijk Gods des Vaders, heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid.* U kunt de zelfstandigheid des Vaders in Hem zien. U moet u hier wat inspannen: er zijn diepten Gods in de Middelaar te zien. Vraagt u de Socinianen naar de reden waarom Hij het Beeld Gods is, ... weet u wel wat zij zeggen zullen, om welke reden Hij het is? Omdat Hij God, de wil Gods, en het Evangelie geopenbaard heeft en bekendgemaakt. En zo misbruiken zij de tekst, Joh. 1:14: Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid. En Johannes 1:18: *Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, heeft Hem ons verklaard.* Dat het zó niet is, dat is duidelijk: want dan is Mozes, dan zijn de profeten, en al de evangelisten, en Paulus ook het beeld Gods; want die hebben ons ook God en het Evangelie gepredikt en ontdekt. U kunt dat voelen, dat dit mis is.

Vraagt u nu naar de Schrift, waarom dat Christus het Beeld Gods genaamd wordt. Dat is om drie redenen. Wij zullen u drie redenen daarvan geven.

- Ten eerste, omdat hij de waarachtige God is met de Vader en de Heilige Geest.
- Ten tweede, omdat Hij als God en mens aan al Zijn volk dat vertoond heeft.
- Ten derde, omdat Hij als Middelaar in het werk der genade en der verlossing het ganse Wezen Gods en al de deugden Gods vertoont. Het ganse Wezen Gods wordt in Christus gezien, in het werk der verlossing.
Let er toch op, u moet er u wat toe inspannen.

1. Ten eerste, wegens Zijn Goddelijke natuur, zo hoeft Hij het geen roof te achten Gode evengeliek te zijn, Filipp. 2:6. Dat mochten de engelen doen toen zij de Godheid wilden roven. Dat mocht Adam doen toen hij door ingeven des duivels de Godheid roven wilde. De duivelen doen het nog in de wereld: hij is de god dezer eeuw, 2 Kor. 4:4. Dat mag de antichrist doen, die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt, 2 Thess. 2:4. Zij mogen zich de Goddelijke dingen toe willen eigenen, maar zij roven het. De Zoon van Gods liefde doet dat niet, tegen Wie de Vader zei: *Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd*, Psalm 2:7. Al Mijn Goddelijke Namen, eigenschappen, werken, eer zijn in U, Mijn Zoon, zowel als in Mij. Zij zijn als paarden van grote glans aan de kroon des Zoons, zodat Hij tegen de

vijanden vrijmoedig nog kan zeggen: *Ik ben de waarachtige God en het eeuwige Leven*, 1 Joh. 5:20. Al de volheid der Godheid woont zowel in Hem als in de Vader, Kol. 2:9. Het oneindige Wezen Gods is en woont zowel in de Zoon als in de Vader. Als u de Vader zag, u zou geen ander Wezen zien dan als u de Zoon ziet, en al wat in de Geest te zien is en in de Vader, dat is in de Zoon te zien. U ziet in Hem een eenheid des Wezens, en een Drieheid der Personen. Daarom kon Hij zeggen tegen Filippus: Wat wilt u de Vader zien? Meent u dat u dan een andere God zoudt zien dan Mij? Waarom zegt u: Heere, *toon ons den Vader, en het is ons genoeg?* "Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien", Joh. 14:8, 9. *Ik en de Vader zijn één*, Joh. 10:30. Drie zijn er Die getuigen in den hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn één, 1 Joh. 5:7.

Let er toch op: deze God (onze God, zo wij er deel aan hebben) is de waarachtige God en het eeuwige Leven. Thomas was daarna geleerder dan Filippus toen hij zei: *Mijn Heere en mijn God*, Joh. 20:28.

2. Ten tweede, als u Hem bezieet als God-mens; in geheel Zijn gedrag en omwandeling als God-mens, zo verkeerde Hij onder de mensen als God geopenbaard in het vlees, gelijk Paulus zei, 1 Tim. 3:16. U hebt er nooit een gezien, in naturen, daden, leven, lijden en sterven, in wie het beeld Gods zo gezien werd als in de Heere Jezus. Engelen, Adam, vromen mogen het hebben door herstelling, maar het komt er niet bij: Hij heeft den Geest ontvangen, doch niet met mate, Joh. 3:34. Hij is gezalfd met vreugdeolie boven Zijn medegenoten, Psalm 45:8, behoudende nochtans elke natuur haar volmaaktheden, de menselijke natuur haar eindige. Wat een wijsheid was er in Hem te zien! Wat een heiligheid! Wat een oprechtheid! Wat een zachtmoedigheid! Wat een nederigheid! Wat een gehoorzaamheid! Hoe onderworpen was Hij aan de wil van Zijn Vader! Hebt u ooit zo'n mens gezien? En dat alles was in Hem onveranderlijk, volmaakt, en het kan Hem niet ontnomen worden. De duivel had de eerste Adam verleid, hij zocht het de tweede ook te doen, maar hij kon niet. Hij is dat Beeld waar al Gods kinderen in alle tijden zoveel mee op gehad hebben.

3. Ten derde, Hij is het Beeld Gods in het Middelaarswerk. In de bediening van het Middelaarsambt, daar ziet u *geheel de Godheid*: u ziet er God in Zijn deugden en volmaaktheden, u ziet de Onzienlijke in dat Beeld. *Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard*, zoals niemand het ooit gedaan heeft of doen kan, Joh. 1:18. De dienaars antwoordden: *Nooit heeft een mens also gesproken gelijk deze Mens*, Joh. 7:46. En Hij zei Zelf: *Alle dingen zijn Mij van Mijn Vader overgegeven; en niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand kent den Vader dan de Zoon en dien het de Zoon wil openbaren*, Matth. 11:27. Het is een moeilijke tekst. Zo wordt Hij het Beeld des onzienlijken Gods voor een ziel aan wie God Hem gaat openbaren.

Als u erop letten wilt hoe Jezus in Zijn Middelaarsbediening het Beeld Gods is, dan ziet u de grote daden Gods. Nooit heeft God zo Zijn heerlijkheid vertoond als in de Middelaar.

Wat doet de Heere Jezus van God Zijn Vader zien als het Beeld des onzienlijken Gods?

1. Ten eerste, zo doet Hij de ziel zien dat in God alle gelukzaligheid is voor een schepsel. Ach, dat doet Hij hun klaar zien, dat welgelukzalig dat volk is, welks God de HEERE is, Psalm 33:12, en dat God goed is, een noodzakelijk Goed, een vergenoegend Goed; die dat Goed heeft, kan niet méér bezitten; Hij is een algenoeg-

zaam Goed; wie die Algenoegzame tot zijn Deel heeft, die mag wel zeggen: De snoeren zijn mij gevallen in lieflijke plaatsen; ja, een schone erfenis is mij geworden, Psalm 16:6. Dat zien wij in Christus, dat God het enige algenoegzame Goed Zijns volks is. Dat zien wij in de Heere Jezus, omdat Hij de Weg, de Waarheid, en het Leven is, zonder Welke wij tot God niet kunnen gaan, Joh. 14:6. Daarom schreeuwt zo'n ziel zo om Jezus. Het is Gods kinderen in het Oude en Nieuwe Testament, zolang de wereld gestaan heeft en nog staan zal, alle om Jezus te doen, omdat Hij hun doet zien dat God de algenoegzame God is, hetwelk Hij niet wezen kan voor hen dan in de Heere Jezus. Zelfs als u schreit over uw zonden, dan heeft God nog veel tegen u over die daad, maar als u het in Christus kunt doen, dan is het goed.

2. Ten tweede doet Hij zien hoe dat algenoegzaam Wezen onderscheid maakt tussen mensen en mensen: de ene schrijft Hij in het boek des levens, en de andere in het doodsboek, en Hij schrijft onder die in het doodsboek staan: *Ik zal Mij aan u verheerlijken door recht aan u te doen*. Maar die in het boek des levens geschreven staan, onder hen zet Hij: *Ik zal Mij aan u verheerlijken in genade aan u te bewijzen in Mijn Zoon*; en zo doet Hij zien dat er zijn vaten der barmhartigheid, en vaten des toorns, Rom. 9:22, 23. U kunt in Jezus niet zien, of u ziet dat dit zo allemaal volgt. Dan zien zij in Jezus die Onzienlijke in de eeuwigheid, in die wederzijdse onderhandeling en dat contract, waar Zich alle drie de Personen tezamen verbinden om dat werk der zaligheid voor de uitverkorenen niet alleen te beginnen, maar ook voort te zetten en te volmaken. Daartoe verbinden Zich de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest.

Daar zegt de Vader: *Wie zal tot Mij naderen? Wie heeft er een rantsoen?*

Daar komt de Zoon Gods, en Hij nadert met Zijn hart tot God: *Ik zal het doen*, zegt Hij, en Hij nadert zo met Zijn ganse hart tot God.

De Vader zegt: *wie zal het bittere ondergaan?*

Ik, zegt de Zoon.

De Vader zegt: *wie zal zijn staat verminderen, en dienstbaar en onderworpen aan Mij zijn?*

Ik, zegt de Zoon.

Daar geef Ik het dan in Uw hand, zegt de Vader, *het ganse werk zal door Uw hand voorspoedig voortgaan*. En God heeft een welgevallen in de Zoon: *U staat Mij wel aan*, zegt God de Vader. *Ik zal er niet meer toe zeggen, U zult het voleinden*. *Daar zijn al de uitverkorenen in Uw hand, zij zijn Uwe, allen die in het boek des levens geschreven zijn, Ik heb ze u gegeven*. Daarom wordt dat boek des levens genoemd het boek des levens des Lams, waarin hun namen zijn geschreven, Openb. 21:27.

De Geest van God verbindt Zich om de Getuige van dat alles te zijn, en om de Middelaar in staat te stellen om dat uit te voeren, en om al de uitverkorenen te trekken, als de Vader en de Zoon Hem zenden, anders kan Hij niet gaan. Als dan Gods Geest komt, zo is het een klaar teken, dat de Vader en Zoon Hem zenden.

3. Nog eens, dan doet Hij zien, dat daaruit voortgevloeid is dat God deze wereld geschapen heeft. Hij zegt, daaruit kunt u zien dat Ik er zoveel duizenden zalig gemaakt heb, en dat Ik de mens in den beginne volmaakt geschapen heb, doch valbaar, en dat Ik hem onder een hoofd begrepen heb, om alle uitvluchten te benemen, en opdat u beschaamd zou zijn, als u zou denken dat Ik zo kwalijk gedaan heb. Daar ziet u dan uit voortvloeien dat de duivel de mens heeft aangerand, en hij is gevallen, en hoe God voorgehad heeft de mens in Zijn Zoon weer te herstellen, te weten al de uitverkorenen,

en dat God meer heerlijkheid daarin vertoond heeft dan Hij ooit vertoond heeft in het scheppen van engelen of mensen.

Dat Beeld des onzienlijken Gods ziet u in Jezus. In Jezus ziet u waar het vandaan komt dat de duivelen en de verdoemden alle genade ontzegd wordt; dat kunt u in Christus Jezus zien, dat er in de hel geen genade is, maar dat de genade voor mensen is, die erover beroerd worden, al was hij dan de grootste zondaar.

Weet u wie de eerste en grootste was?

Dat was Adam. Zo dadelijk werd hij niet beroerd, of God heeft hem door Zijn genade verkwikt door de belofte des Evangelies, Gen. 3:15, welke belofte de eerste moederbelofte is van al de andere.

4. Hoe is Hij nog meer het Beeld des onzienlijken Gods? Zo, dat u in Hem kunt zien wat God voorhad in al dat beslag van die Goddelijke instellingen tot de godsdienst in het Oude Testament. God zei tegen Mozes: *Ik zal u in de kloof van de rotssteen stellen, en u zult Mijn achterste delen zien.* In de instellingen van de godsdienst zou hij God zien. De bruid zei: ik zie Hem kijken door de vensteren, blinkende door de traliën. Door de traliën van de Goddelijke instellingen zag zij God, Hoogl. 2:9. Ziet u God wel, geliefden, door de traliën van de Goddelijke instellingen, als God u in Jezus stelt? Wat waren de schaduwen en geheel de bediening geweest, was er dat Beeld niet geweest? Zij zagen God door de traliën van die instellingen: het ware Tegenbeeld van die rots en van geheel die godsdienst maakt het alles goed Zo is het nog in het Nieuwe Testament. Ziet u de Heere in de Doop, in het Avondmaal, in de instellingen?

5. Nog eens, Christus is het Beeld in de verwerving en de toepassing van Gods gunst. In de verwerving ziet u God als staan in Zijn grote Majesteit, en daar ziet u Hem in Zijn wijsheid, heiligheid, rechtvaardigheid, barmhartigheid, trouw, waarheid, macht. Daarin heeft God Zichzelf zo te zien gegeven. Hij was trouw in Zijn woord; Hij hield David Zijn woord dat Hij beloofd had; dat gaat alles te boven. Zijn mensenliefde, Zijn heiligheid, Zijn waarheid is nooit zo gezien als in de verwerving van Gods gunst door dit Beeld.

En in de toepassing daarvan ziet u Gods vrijmachtige particuliere genade. Daar ziet u dat er twee op één bed zijn: de een is een kind Gods, en de ander een kind des duivels. Daar ligt u bij elkander, vrome en onvrome, daar ziet u zo de vrijmachtigheid Gods: de ene is des Heeren, en de andere valt in de hel. U ziet ook de lankmoedigheid, de genade, de barmhartigheid, de macht Gods. Nooit zouden wij zo de volmaaktheden Gods gezien hebben, als in de toepassing van de zaligheid.

6. Ten laatste, u kunt in de Heere Jezus zien hoe God in de heerlijkheid wezen zal. Komt Hij hier in en door Jezus tot de ziel van vrede spreken, zij verblijden, zij vermaken, zij verkwikken zich; ja, komt Hij de ziel hier dronken maken, liefelijk omhelzen, troetelen, kussen, ruimte geven, dan kunt u daarin zien. Doet God dat in het onvolmaakte in Christus, dan, zeg ik, kunt u in dat Beeld zien wat Hij in het volmaakte zal doen als zij Hem zullen kennen gelijk Hij is, als zij Hem gelijk zullen zijn, als hetgeen ten dele is tenietgedaan zal worden. Moet men niet zeggen: is het nabij God zijn hier zo goed, wat zal het dan zijn, waar verzadiging zijn zal van vreugde, en liefelikheden aan Gods rechterhand zijn zullen eeuwig en altoos?

Wat zegt u, is het niet een wonderlijk Beeld? Zo is de Heere Jezus het Beeld des onzienlijken Gods naar de Schriftuur; dat is zo volgens onze leer, en volgens de Schriftuur.

III. Hoe brengt de apostel dit bij? Dat is ons derde stuk. *In Welken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, Dewelke is het Beeld des onzienlijken Gods.*

Geliefden, wees niet te haastig, het komt er zo schoon bij; God kan anders geen verlossing schenken dan in dat Beeld.

Zij mochten zeggen tegen Paulus: "Zou het bij God zo staan als er in de Bijbel geschreven is, zou men het bij God zo vinden? Er staat zoveel in de Bijbel: is God geen verterend Vuur? Zal Hij ons niet verslinden? Wij zijn zo zondig, ach God, wij hebben zoveel tegen U gezondigd. U bent een oneindig God; de zonde, tegen een oneindig Wezen begaan, brengt die ook niet een soort van oneindigheid mee? Ach God, is er een rantsoen, een prijs, een losgeld in de wereld? O Heere, is er zo'n losgeld in de wereld dat al de zonden en straffen die ik verdiend heb, opwegen kan? Is er zo'n rantsoen dat niet alleen mijn zonden kan betalen en wegnemen, maar al de zonden van al de uitverkorenen in geheel de wereld, dat voor veel duizenden uitverkorenen al die straffen dragen zal? Ach Heere, is er zo'n rantsoen, hoe is dat te begrijpen, zo iemand Die voor al die duizenden uitverkorenen in de wereld betalen zal, die onheiligheid hebben in hun natuur en daden ... waar God op zal zeggen: *Ik vergeef het u volmaakt, al is het dat u nog zo veel onvolmaaktheden hebt, van het begin van uw leven tot de dag van uw dood?* Heere, zal ik niet bedrogen uitkomen als ik op dat rantsoen afga? Mag ik er wel op afgaan en mij gerust neerzetten? Zal ik niet te licht bevonden worden? "

Och, nee.

Waarom?

- Het is de Zone Gods Die de Rantsoeneerder is, de Zoon van Gods liefde, Die het Beeld des onzienlijken Gods is. De Koning, in Wiens rijk u zijt, is Gods Zoon, en zo heeft Hij het Wezen Gods in Zich, zowel als de Vader, Wiens Beeld Hij is, behalve dat Hij de Zoon van Gods liefde is.
- Maar hoe bewijst Paulus het nog meer? Konden wij God wel anders beminnen als er die Zoon van Gods liefde niet was? Het is Zijn enige Zoon, in Welke Zijn ziel een welbehagen heeft, en Hij heeft bij Hem eer en heerlijkheid, als de Eerstgeborene aller creaturen.
- Nog eens: zijn niet alle dingen door Hem geschapen, en bestaan niet alle dingen tezamen door Hem? Hij is het in Welke al de volheid der Godheid lichamelijk woont, Kol. 2:9. U zult niet bedrogen uitkomen: Hij heeft een natuur die bloeden kan; dat niet alleen, maar Hij heeft ook een Goddelijke natuur, en daar is Hij zó mee verenigd, er is zulk een knoop tussen die beide naturen, die nooit kan gebroken worden.

Nu wil ik het aan uw overdenking geven of dat niet een schoon rantsoen is, of daar wel einde of paal aan is. Nu kunt u zien hoe de Vader uw Goed is. Bekijk Jezus, in Wiens Koninkrijk u bent, dat is het gewicht en de grond. Maar nog een woord ter

Toepassing.

Verwonder u nu nooit, al vindt u in het Woord de Heere Jezus gering. *Moest de Christus niet al deze dingen lijden?* Lukas 24:26. Moest Hij niet een rantsoen worden? 1 Tim. 2:6. Verwonder u niet als u Hem ook verhoogd vindt: Hij moet de toepassing u kunnen schenken, ja, Hij moest uw vertrouwen tot Hem kunnen uitlokken, opdat, als u Hem beleed, u dan al uw versmaders zou kunnen antwoorden. Verwonder u niet dat Gods kinderen voor de Heere Jezus alles overhebben, dat zij hun staat voor Hem

willen verminderen, dat zij voor Hem willen lijden. Verwonder u dat zij niet altijd zo spreken; al de rechte vromen gaan hun leven niet uit, of Jezus is in hun mond en in hun gebed, zij omsingelen Hem in alle hoeken van de wereld.

- Vraag niet: Wat is uw Liefste meer dan eens anders liefste? Hoogl. 5:9. Hij is zo nodig; Hij is maar alleen, Hij heeft Zijns gelijken niet; Hij is zo begeerlijk in al wat aan Hem is, vers 16. Verwonder u liever dat de vromen niet meer van Hem spreken, en dat zij u niet meer aanspreken om u naar Hem toe te willen hebben, als u Jezus onteert, dat zij niet ijveriger zijn, dat zij zoveel niet doen als die van Eféze voor dat beeld: daar was een geroep van meer dan een uur: *Groot is de Diána der Efézeren*, Hand. 19:34.
- Vraag niet: waarom zijn zij vervloekt die de Heere Jezus niet liefhebben, waarom komt Gods toorn op die niet in Hem geloven? Vraag niet: waarom zullen zij niet ontvlieden die de Zoon ongehoorzaam zijn, waarom wil Hij ze voor Zijn voeten doodslaan, die niet willen dat Hij Koning over hen is?
Hij is God; verwerpt u Hem, u verwerpt de Drie-enige God.
- Vraag niet: hoe zal zo'n goddeloze kunnen bekeerd worden? Hij is het Beeld des onzienlijken Gods, Hij heeft een arm met macht, Hij is de Sterke God, Jesaja 9:5. *Allen die de Vader Hem geeft, zullen tot Hem komen, en die tot Mij komt, zegt Hij, zal Ik geenszins uitwerpen*, Joh. 6:37. Bent u een gegevene, u moet wel toekomen, al was u als een duivel.
- Vraag niet: waarom hebben de christenen geen beelden in hun kerk? Eens kwamen de heidenen, en die vroegen: waarom hebt u geen altaren?
Wij, zeiden zij, eren geen altaren, wij eren ook geen beelden, wij hebben een Beeld in de kerk, en dat is Jezus, het Beeld des onzienlijken Gods. Zo is het ook: wij mogen geen beelden hebben; *gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken*, zegt God in het tweede gebod. Onze vaders hebben op een wonderlijke wijze eens de beelden doen wegstormen aan alle plaatsen.

Gave nu God dat er in onze kerk óók geen beelden waren, dat al de beelden eruit genomen werden!

1. Ten eerste, die slaapbeelden, die daar zitten te slapen onder het lezen, bidden, prediken: zij zijn half weg; daar zitten zij als een dood beeld; die beelden moesten weg.
2. Ten tweede, die geveinsde beelden, die zo'n gedaante vertonen. Er zijn zulke gedaante-christenen: zij maken zo'n gedaante met hun handen, en met hun ogen omhoog te heffen. Er zijn sommige christenen, die hun hart niet in de godsdienst brengen: hun lichaam is er, maar hun ziel is er niet; God weet het; zij hebben geen hart onder het lezen, bidden, horen, zingen, aalmoezen geven. O, het moest alles zo oprecht zijn: *Mijn zoon, geef Mij uw hart*, Spr. 23:26. Maar God mag wel klagen: *Dit volk nadert tot Mij met zijn mond en zij eren Mij met de lippen, doch hun hart doen zij verre van Mij*, zoals in Jesaja 29:13.
3. Wij wilden dat ook uit de kerk die zwier- en pronkbeelden weg waren. Daar komen zij als wereldse poppen. Doch zo lief als u uw zaligheid hebt, en als u Gods ontfermingen hebt, laat het. Hoe mismaakt, godtergend, onkuis het is, ze doen het, en laten het God en mensen aanzien. O, daar zitten zij en pronken als een pronkbeeld, en zij vragen er niet naar of God er hun vijand om is. Wij zeggen het u van Godswege, dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is, Jak. 4:4. Die genade hebt en het ook al doet, wij zeggen u: u doet overspel, u boeleert met boelen, en u verlaat de Heere.

4. Anderen, die pronken op hun gaven: hier op een preek- en bidgave, anderen op huisdeugden. Geloof ons, beter is een tollenaarsgestalte dan een farizeese, Lukas 18.
5. Het beeld der zonde moet ook weg; dan zullen wij met Gods beeld verzadigd worden, Psalm 17:15. De wortel der zonden moet weg, men moet ze niet zoeken te bemantelen of te bedekken: is het gedichtsel der gedachten onzes harten niet te allen dage alleenlijk boos? Gen. 6:5. Dat beeld, dat moet eruit, of u zult in de hel vallen; dat beeld van de duivel wil God uit ons hebben. U hebt veel meer hart voor de duivel dan voor God, u loopt veel naarstiger naar de kroeg dan naar de kerk, naarstiger naar de zonden dan naar de deugd, naarstiger naar een ijdel gezelschap dan naar een vroom gezelschap ... dat moet weg! God wil zulke beelden in de kerk niet hebben.

Wij moeten u nog met drie of vier woorden aanspreken.

1. Ten eerste, arme zondaar, u wandelt als in een beeld. Zo staat er in Psalm 39:7: *Immers wandelt de mens als in een beeld.*
2. Mogen wij het niet zeggen, dat God uw beeld veracht? Als God zal opwaken, zal Hij uw beeld verachten, Psalm 73:20. Opmerkelijk is hetgeen men leest in 2 Koningen 23: daar ziet Josía al die tekens op de graven. Wat zijn dat voor tekens? Hij haalt er de benen uit en verbrandt ze. Zo zal God ook doen: al werd u begraven met een wapen in de kerk, God zal uw benen eruit halen, en Hij zal u verbranden. Wat zegt u daarvan? Hoe zult u het maken als u voor God zult komen? Dan zult u staan als een marmeren of metalen beeld, omdat het zo tegen uw gedachten met u uitvalt.
3. Mogen wij nog een woord spreken? Sta naar dat Beeld des onzienlijken Gods; ik en u zullen anders nooit gelukkig zijn. In Daniël 3 moesten zij dat grote beeld aanbidden, of zij werden in de vurige oven geworpen. Hier richt God een heerlijk Beeld op: u moet er u aan onderwerpen, of Hij zal u in een eeuwig Tofeth werpen. Vrees niet dat u dit beeld tevéél kunt eren. Hij weende wel omdat zij Hem niet eerden; Hij lokt en nodigt u. Die wil, zegt Hij, die kome. Wat is het wonderlijk! Daar vertoont God Zichzelf in dat Beeld, hoe liefderijk en genadig Hij is, hoe vreselijk Zijn toorn is. Hij vertoont zo Zichzelf in Zijn Zoon. U kunt er niet te ver af zijn, als u maar in dat Beeld tot God wilt komen. Wat is de bediening liefelijk waar dit beeld vertoond wordt! Wat heeft een predikant een gelukkig talent, die de mensen naar Jezus zoekt te brengen, en niet tot zichzelf, niet tot de wet, niet tot zijn tranen, niet tot zijn tekens, maar die doet gelijk Filippus met Nathanaël, en gelijk de apostelen, Handelingen 2. Paulus en Silas zeiden tot de stokbewaarder: *Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden*, Hand. 16:31. Wat moet u er God niet voor danken als dat u klaar getoond wordt!

Vromen, nog een woord tot u. Hoe maakt u het met dit Beeld? Maakt u er geen gebruik van? Ei, maak het u gemeenzaam; zie dat Hij door het geloof in uw hart mag wonen.

Zegt u: *onderricht mij, hoe moet ik Hem bezien?*

Zo:

1. Ten eerste, met uw ganse hart moet u zeggen: ik vind geen beter. *Wel, Petrus, zei Christus, wat zegt u van Mij? "Heere, zei hij, Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods," Matth. 16:16. Als Hij zegt: wat zegt u van Mij; zeg dan als de apostelen bij Johannes: Wij hebben geloofd en bekend, dat gij zijt de Christus, de*

Zoon des levenden Gods, Joh. 6:69. En zeg met Johannes: Gij zijt de waarachtige God en het eeuwige Leven, 1 Joh. 5:20.

2. Ten tweede, gebruik het zo, dat u zegt: *ach, ik wil U wel eer geven.* Zij moeten allen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren: u zult den Vader niet eren, als u Mij niet eert, zegt Christus, Joh. 5:23. Dat is de dadelijke eer, dat u zegt: *ach, ik zal U met mijn tong belijden, ik zal mijn knieën voor U buigen, Heere Jezus, waarachtig God, waarachtig mens, rechtvaardig mens, waarachtig God en mens in één persoon, U erken ik, uit Uw hand verwacht ik alle dingen, uit Uw hand verwacht ik mijn eeuwig geluk. Heere Jezus, ik had de bediening niet gehad, was het niet om U. Ik heb geen een overtuiging, geen weekheid des harten, geen Geest van God gehad, dan om U, Heere. Dat ik een voornemen gekregen heb om het naar God te wenden, dat is om U.*
3. Hoor naar Hem. De Vader zei: *Deze is Mijn geliefde Zoon, in Welken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem, Matth. 17:5.* Als Hij Zichzelf u aanbiedt, en u wilt Hem, neem Hem dan ook, pas Hem uzelf toe; als u wilt, u mag Hem voor uzelf toepassen, Openb. 22:17. Bent u benauwd, belast, kom naar Hem toe, toon Hem uw gedaante, Hij kan het wel verdragen. *Ik raad u, zegt Hij, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt, Openb. 3:18.* U moet bij Hem zijn, en naar Hem horen. Hoort, zegt Hij, aandachtiglijk naar Mij, neigt uw oor en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven, Jesaja 55:2, 3. *Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij, Joh. 10:27.*
4. Zeg: *op U vertrouw ik in nood en dood, ik heb niemand dan U, Heere Christus; maak het met mij, zoals het U belieft, ik lig hier voor Uw voeten en vertrouw het U toe.*
5. Nog eens, die Hem goed gebruikt, verblijdt zich met dat Beeld. Zo zegt Petrus: *In Denwelken u nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, 1 Petrus 1:8.* Hij Zelf zei: *Uw hart zal zich verblijden en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen, Joh. 16:22.* Waarom? U behoeft niet te schrikken voor al de eigenschappen Gods: zij zijn voor u in dat Beeld, daarmee ziet u God aan als uw verzoenend Vader.
6. Die gebruikt het goed, die zo zegt: "Ach Heere, ik moet naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden, 2 Kor. 3:18. Ik moet niet meer zijn als ik tevoren was; ik moet, Heere Jezus, zijn als U, in die dingen waar U in na te volgen zijt. In die liefde en in die achting voor Uw Vader, en in dat verlangen naar Hem, en ik moet allengskens nog heerlijker worden, gelijk die gevleugelde geesten, die als met ongedekt aangezicht het aangezicht Gods zien, Matth. 18:10."
7. U moet Hem veel gebruiken, en dat moet u niet moede worden, want daar zijn de grootste gemakkelikheden van de wereld in; dat zijn de galerijen en de hoven waar dit Beeld Zijn tegenwoordigheid vertoont. Ei, word dit Beeld niet moede, laat het telkens opnieuw van u begeerd worden. Het oog dat Hem gezien heeft, kan niet terugzien, Jesaja 32:3.
8. Ten laatste, verlang van tijd tot tijd eens om erbij te wezen, bij dat Beeld, dan zult u zo bij de onzienlijke God wezen. Sálomo zegt: *Het oog wordt niet verzadigd met zien, Pred. 1:8.* Dat heeft hier in het bijzonder zijn waarheid, want het oog wordt hier niet verzadigd van zien. Wat zal dat dan voor een zien wezen? Met ongedekt aangezicht God te aanschouwen. *Als u zult opwaken, dan zult u met Zijn beeld verzadigd worden, en u zult Zijn aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, Psalm 17:15.* Nu, dat gunne God mij en ons elk, tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil. Amen.

ZESSENDERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:15b,16

De Eerstgeborene aller creatuur. Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten: alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen.

Wij lezen dat Asaf zei: *Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde*, Psalm 73:25. Dat hebben wij al dikwijls gezegd, en al hebben wij het al dikwijls gezegd, zo mogen wij het nog meer zeggen. Als wij het als een vroom mens zeggen, dan doen er drie of vier dingen zich duidelijk in op. Allen die dit zeggen, letten er dikwijls niet op.

Wat voor dingen doen er zich dan wel op?

1. Ik kan zonder God niet leven.
2. Ik kan tegen God niet leven.
3. Boven God heb ik niets.
4. Nevens God heb ik niets.

1. Ten eerste doet er zich duidelijk in op, dat zo een het zonder God niet stellen kan. Al kwam er een duivel, die zei: *ik zal u al de koninkrijken van de wereld geven, laat God varen*. Zo een zou zeggen: *ik kan niet, want wat zou het een mens baten, zo hij de gehele wereld gewon en hij moest schade lijden zijner ziel?* Matth. 16:26. Niet alleen is dat duidelijk; maar zij kunnen het zonder God niet houden, want, zeggen zij, *dan zou ik een vreemdeling zijn van de verbonden der beloften, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld*, Ef. 2:12.

2. Ten tweede, zeggen zij: "Ik kan tegen God niet zijn; in mijn ganse hart kan ik dat niet vinden dat ik meer een vijand van God ben; ik ben dat lang genoeg geweest toen ik in mijn natuurstaat nog leefde, Rom. 8:7. Ach, wat was ik van God vervreemd, een vijand door het verstand in de boze werken, Kol. 1:21. Nu ben ik geen vijand van God meer; hij zij het die het wil zijn, maar ik niet. Wat zou ik gelukkig wezen, mocht ik met Abraham *een vriend Gods* genoemd worden, Jak. 2:23. Daar liggen de wapens, ik wil niet meer strijden tegen God, maar ik heb een vermaak in de wet Gods naar den inwendigen mens, Rom. 7:22."

3. Dan doet er een derde zich duidelijk op: dat zij niets hebben boven God. Niets rekenen zij boven God te zijn. Wie zal een kaarslicht boven het zonlicht rekenen? *Wie is U gelijk in majesteit*, zeggen zij tot God, *wie mag in den hemel tegen U geschat worden?* Psalm 89:7.

4. Een vierde doet er zich klaar op: dat zij in geheel de wereld niets nevens God hebben. Dat is niet te zeggen dat God enige gelijkheid met het schepsel heeft. Er zijn dingen die gewogen kunnen worden, die evenwichtig zijn als u ze in een weegschaal legt. Men zegt: *ik weet geen keus te maken, het ene is zo goed als het andere*. Dat is hier zo niet; niets kan men zeggen dat zo veel waard is als God. *Wie mag in den hemel tegen den HEERE geschat worden? Wie is den HEERE gelijk onder de kinderen der sterken?* Niemand, Psalm 89:7. Als u het alles wat op de aarde is, zou in de weegschaal stellen met de Heere, men zou ervan moeten zeggen, als in Daniël 5:27:

Gij zijt in weegschalen gewogen, gij zijt gewogen, en gij zijt te licht bevonden. David zegt, Psalm 62:10: *Immers zijn de gemene lieden ijdelheid, de grote lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen, zouden zij tezamen lichter zijn dan de ijdelheid.* IJdelheid der ijdelheden, zegt de Prediker; ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid, Pred. 1:2. God, Die haalt het op, Die weegt het meeste.

U zult zeggen: *tonen zij wel dat er zulke dingen in hun hart zijn?*

Ja.

Wanneer?

Dan als God aan de ene kant, en alles wat er in heel de wereld is, in tegenstelling komt, als ze voor God en heel de wereld de keuze moeten doen. Al stond dan daar hun liefste moeder en zei: laat er boven God iets zijn; dan zeggen zij in navolging van de Heere Jezus: *Vrouw, wat heb ik met u te doen?* Joh. 2:4. Al stond daar dan een hartelijk beminde vrouw en zei: laat God varen; zij zouden als Job zeggen: *gij spreekt als een der zottinnen spreekt*, Job 2:10. Al was er een zeer lieve vriend, die zei: laat er nog wat zijn nevens God. Zij zouden zeggen, als Christus tot Petrus sprak: *Ga weg achter mij, satanas, gij zijt mij een aanstoot*, Matth. 16:23. Het komt in hun hart niet op, zij hebben er geen beweging of trek toe. Dat is dan duidelijk: zij kunnen van God niet af.

Maar wat zien zij in Hem? Is er dan zoveel in God?

O jazer, en dat is ondoorgrondelijk en onuitsprekelijk, dat is die Schat in de akker. God is het heerlijke Deel, dan zijn hun de snoeren in een lieflijke plaats gevallen, in Hem is de zaligheid. Hij doet hun zoveel goed, en wat hebben Gods kinderen al weldaden van Hem ontvangen!

Wij zullen u een weinig door de weldaden heenleiden, in dit ons teksthoofdstuk genoemd, en u zo brengen tot onze tekst.

Wat was Kolosse een goddeloze stad! Maar daar leefde een wakker man, Épafras, die vol vuur en geest was: die steekt geheel de stad in brand. Daar komt hij voor de Heere en Zijn zaak uit; daar wordt een heer, een knecht, een dienstmeisje, een vrouw getrokken, het raakt er alles in beweging. Daar beginnen de koningen en de groten zich tegen hen te stellen. Daar geraakt Epafras bij de apostelen des Heeren, en ook bij Paulus, en hij verhaalt hun hoe dat het er al stond. Hij zei: daar komt een aanzienlijke gemeente, maar het is er niet zonder gevaar. Daar zijnde bij Paulus, Timótheüs en anderen, zo onderneemt Paulus in de Naam en kracht Gods om ook iets aan die gemeente te doen. Bij die gelegenheid komt deze brief.

Paulus zei: ik heb van u gehoord, en sedert dat ik van u gehoord heb, zo denk ik aan u in den gebede. Ik kan geen één gebed doen, of ik moet uwer altijd gedenken. Ik heb gehoord van uw geloof, en dat uw werk waar werk is, sedert dat u de waarheid gekend, en erkend, en aangenomen hebt. Daarop zegt hij: "laat ons op onze knieën vallen, en de Vader danken, dat Hij u bekwaam gemaakt heeft om een erfgenaam te zijn en deel te hebben in de erve der heiligen. U bent mede-erfgenamen van die eerste weldaad Zie toch uw geluk, het is niet klein, en hoe komt u tot zulk een geluk?"

In het 13^e vers zegt hij: de Vader trok u. U bent lang gebonden geweest, maar u werd getrokken uit de macht der duisternis, en getrokken zijnde, kreeg u weer een andere weldaad. Liet God u toen zo staan in uw tranen, overtuiging, droefheid? Nee, maar Hij zette u over in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde.

U zult in uw hart wellicht denken: *waar kwam dat vandaan, We verwierf het?*

Dat zal ik u zeggen: er is een verlossing, door een prijs, het bloed van Hem, in Denwelken wij de verlossing hebben. Denk nu niet: hoe zal het met mijn zonden gaan; want in die verlossing is opgesloten de vergeving der zonden; laat ons zo opklimmen. Is dat rantsoen dan zo kostelijk, kan dat opwegen tegen al mijn zonden en al de

zonden van die verlost zijn en nog verlost zullen worden? Ja, die verlossing heeft zulke waardij.

Waarom?

Wel, let eens op de Persoon die de Verlosser is. Hij heeft niet alleen een lichaam waar Hij vlees en bloed in heeft, maar hebt u wel opgemerkt (in het 13^e vers), het is de Zoon van Gods liefde. Dat stond te bewijzen. Is Hij de Zoon niet, Hij Die het Beeld is des onzienlijken Gods? Dat hebben wij toen bewezen. Als Hij nu de Zone Gods is, zo is Hij God, en dat Hij dat is, dat zal ik u gaan tonen uit Zijn werken, want door Hem zijn alle dingen geschapen. Dat niet alleen, maar Hij is eeuwig. Hij is vóór alle dingen, en zo draagt Hij alle dingen door het Woord van Zijn kracht. Dat ziet u in het 17^e vers. Hij is de Zoon van Gods liefde, zo is Hij God. Dat heeft God getoond in verscheiden zaken, bijzonder in Hem heerlijkheid en hoogheid te geven. Hij is hoog boven alle schepselen, de Eerstgeborene aller creaturen. De heerschappij is op Zijn schouder, Hij is onze Koning, Jesaja 9:5. Ziet u het dan niet, dat er een volk is dat Zijn Naam belijdt? Dat noemt men nu een koninkrijk.

Is Jezus dan Koning?

Ja (in het 18^e vers): Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk Zijner gemeente, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn, de Allereerste.

Ja, mochten zij zeggen, wij hebben zoveel gebrek, wij zijn zulke ledige vaatjes; zal er in Hem gevonden worden wat wij nodig hebben?

Ja, het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou, al de volheid woont in Hem, vers 19.

Zij mochten zeggen: Paulus, er maalt ons nog wat in onze gedachten; wij zien nu wel dat de Kerk door die Middelaar wel zal geregeerd worden, maar kunnen wij daar wel staat op maken dat het bij de Rechter, Die wij vertoornd hebben, met ons wel staat?

Och ja, God is geen vijand meer van de uitverkoren en toegebrachte zondaar, er is vrede gemaakt tussen hemel en aarde, het is allemaal verzoend en tot één geworden door die verlossing. Dat hebt u in het 20e vers.

Nu (in het 21e vers) mochten zij denken: *wij hebben het zo grof gemaakt.*

Nu, daarom zegt hij: *u bent ook verzoend.*

Dat zou u moeten bewijzen, Paulus.

Dat kan ik wel doen, zegt hij. Kunt u wel God tot uw Vader gekregen hebben, kunt u wel een erve met al de heiligen in het licht gekregen hebben, kan de Vader u wel getrokken hebben en overgezet in het Koninkrijk des Zoons Zijner liefde, kan de Heere u verlost hebben, zonder dat u met Hem verzoend bent? En in het 22^e vers: wilt u nu het einde zien? Het was *opdat Hij u heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich stellen zou*. Dat is Zijn oogmerk, en dat verkondig ik u, en die verkondiging heeft zegen, en u voelt het ook dat u gefundeerd wordt en in die hope des eeuwigen levens groeit. U bent er zo mee ingenomen, dat u er wel voor zou willen lijden, en u zou blij zijn als u voor Gods en Jezus zaak lijden mocht.

Hoe, zult u zeggen, zijn er dan nog restanten en overblijfselen van het lijden van Christus?

Er zijn geen overblijfselen als Middelaar; dat is voldaan, maar er zijn overblijfselen in Zijn, zaak, Naam, knechten. Nu zal het op een volharden aankomen. Hij is Jezus, de Hoop des levens, de Hoop der heerlijkheid, vers 27. Weet u een ander, een beter? Nee, eerder een erger. Dat is zo het beloop.

Wij hebben een stuk van de grootheid van Christus te bezien in een deel van het 15^e en het gehele 16^e vers, waar wij in te bezien hebben:

- I. Jezus, de Zone Gods, is de Auteur van alle dingen.
- II. Hij is de Hoogstgeborene boven alle schepselen.
- III. Waartoe Paulus dit hier inbrengt.

- Ten eerste, zeg ik, Jezus is de Auteur van alle dingen.
- Dan, Hij is de Hoogstgeborene van alle schepselen.
- Ten laatste, waartoe stelt Paulus dit hier in?

I. Wat het eerste aangaat, u hebt hier schepselen, dingen: *alle dingen*. Omdat die nu zoveel zijn, sorteert ze de apostel niet.

Wat is scheppen en wat zijn schepselen?

Dat is een werk van God naar buiten. Toen er geen schepsel was, zo is God werkzaam geweest naar binnen in Zichzelf; gelijk als wij, als wij niets naar buiten vertonen, dan zijn wij met onze gedachten werkzaam naar binnen, maar met dat wij het naar buiten vertonen, zo is het als ware een schepsel. Zo is het hier ook. God heeft gedachten in Zijn hart, in Zijn Wezen gehad, maar toen Hij die naar buiten ging brengen, toen waren het werken, toen waren het schepsels.

- Er zijn nog andere werken Gods dan het schepsel, maar het schepsel is het eerste werk Gods.
- Maar dan zijn er nog werkingen Gods omtrent het schepsel in de onderhouding en regering.
- Dan zijn er nog werken die tegen die voorzienigheid staan, en dat zijn wonderwerken.
- Dan zijn er werken Gods in straf te oefenen aan de zondige en vijandige mens.
- Dan zijn er werken naar buiten in genade, die God belooft, bekendmaakt, uitvoert in het genadeverbond.
- Dan is er dat werk dat God wat nieuws zou scheppen op de aarde: de vrouw zou den man omvangen, Jer. 31:22. Een maagd zou zwanger worden, Jesaja 7:14. *Gij hebt Mij het lichaam toebereid*, zei de Middelaar, Hebr. 10:5.
- Dan is er dat werk, de uitverkorenen te herscheppen.
- En dan zal er nog een laatste werk zijn, dat God, als Hij de laatste uitverkorene zal toegebracht hebben, een nieuwe hemel en een nieuwe aarde scheppen zal, 2 Petrus 3:13.
- Dan zal Hij ze na het houden van het gericht een ander gelaat geven.

Nu, het schepsel is het eerste werk Gods naar buiten. Die schepselen zijn nu veel in hun getal, verscheiden in soort. Wat zijn er al schepsels! Wou u die in orde verhaald hebben? Dat kan niemand doen, zij zijn zo veel, wij weten de getallen niet. De apostel wist ze zelf niet; daarom noemt hij ze dingen: *alle dingen*; en dat zegt hij tot tweemaal toe (in het 16e vers).

Maar Paulus, dat is zo algemeen.

Ik zal nader komen, zegt hij: de dingen die in de hemelen zijn; ik zal nog nader komen: en de dingen die op de aarde zijn.

Dat is nog al te algemeen, Paulus, U moet het nog bepaalder zeggen.

Ik zal het doen, zegt hij: die zienlijk en die onzienlijk zijn.

Hebt u nu in die zienlijke en onzienlijke niet iets bijzonders in het oog, Paulus?

Ja, tronen, heerschappijen, overheden, machten. Let op. Onder al die dingen heeft God schepselen. En bezie die hemel eens en al wat daar is, de hemel der hemelen, de drie

hemelen zowel als het paradijs Gods, al dat heil dat daar is, die gloed van lichten, die waterwolken, die uitspanningen, met al wat erin is. Dat is de hemel.

Behalve dat, bezie de aarde eens, hoe dat God die aarde in het natuurlijke heeft doen bestaan. De wateren bedekten de aarde, daar maakte God leegte en kolken waar Hij de wateren in vergaderde als in een vat. Die in de vaten en leegten zijnde, zo zette Hij ze palen. Daar heeft Hij Zijn deuren, sloten en grendelen: het zijn palen die zij niet overtreden mogen, dan op Gods bevel. Daar wordt het droge gezien, dat is die wonderlijke aarde waar wij zo op leven en wandelen, en al het schone wat daar op is.

De apostel komt dichterbij, en hij zegt: ik zal het bij elkander grijpen; alle dingen, zegt hij, die in de hemelen en op de aarde zijn, die zienlijke en die onzienlijke dingen.

De *onzienlijke* dingen, wat zijn dat?

Er zijn onzienlijke dingen die schepselen zijn: de engelen en de zielen der mensen, afgescheiden van het lichaam of verenigd met een lichaam.

- Daar leven al die engelen, in de hemel, die legioenen, die duizendmaal duizenden. Daar heeft elk mens een indruk van, dat die er zijn, dat er geesten boven leven die God daar verheerlijken. Elk heeft er een indruk van dat er na de val engelen in de hel zijn.
- Daar heeft elk ook een indruk van, dat er een ziel in ons lichaam is, die na de dood ook eeuwig blijven zal. Van die ziel kunnen wij geen figuur, kleur noch gedaante maken; zij kan met handen niet getast worden, zij is voor des schepsels lichaamssoog verborgen. Dat alles wordt nu onzienlijk genaamd, omdat men door het geloof hier meest op ziet.

Maar *zienlijke* dingen is al wat men zien, voelen, tasten kan, uit welke zienlijke dingen Gods onzienlijke dingen verstaan en doorzien worden, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, Rom. 1:20, en door welke wij tastende God vinden, Hand. 17:27.

Nu komt de apostel en die zegt: *vraagt u mij wat ik allermeeft in het oog heb*; weet u wat? Het zijn tronen, heerschappijen, overheden, machten.

Wat verstaat u door die tronen, heerschappijen, overheden, machten?

1. Ten eerste de engelen die in de hemel zijn, die onzienlijke geesten, en daar is grond toe in het Woord. Daar staat dat de Heere Jezus ver is boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, die in de hemel is, en allen naam die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstige, Ef. 1:21. Wij hebben nog meer grond: De veelvuldige wijsheid Gods wordt door de gemeente bekendgemaakt aan de overheden en de machten in den hemel, Ef. 3:10. En Kol. 2:10: In Welke gij volmaakt zijt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht. En 1 Petrus 3:22: De engelen en machten en krachten zijn de Heere Jezus onderdanig gemaakt.

U zult in uw hart denken: *waarom heten de engelen zo?*

- Om te tonen die grote orde die er onder die duizendmaal duizenden is. Zijn er geen sterren aan de hemel zonder orde, ook geen engelen in de hemel; heeft God de sterren in orde aan de hemel geschikt, ook de engelen in de hemel, al weten wij het niet; gelijk God meer heerlijkheid in het ene schepsel gelegd heeft dan in het andere, zo doet Hij in de engelen ook.
- Dat niet alleen, maar ook doet God het opdat Hij de heerlijkheid van de Zone Gods zou vertonen, opdat wij zouden zeggen: zijn de engelen zo groot, wat moet dan de Zone Gods zijn? Gelijk degene die een huis bouwt, meer eer waard is dan het huis, zo is ook de Schepper verreweg meer eer waard dan het schepsel.

- Omdat God en Zijn Zoon de engelen gebruiken zouden in de wereld omtrent de heerschappij en de machten. Wat hebben zij wel gedaan in de hoven der groten, in de legers! Tot wat diensten heeft God ze gebruikt! Zij legeren zich rondom de vrome mensen. De engelen krijgen namen, gelijk u ziet van de regenten, Psalm 82:6: *Ik heb wel gezegd: gij zijt goden, en gij zijt allen kinderen des Allerhoogsten*; zo heten zij ook tronen, heerschappijen, overheden, machten.

2. U zult zeggen: *hoe komen de mensen tot dat aanzien in de wereld; er zijn er immers die zulk een groot bewind en bestel van God gekregen hebben?*

U moet weten: die mensen leefden eerst in huisgezinnen, de ene komt zo al uit de ander voort bij wege van huwelijken en voorttelingen; de mensen vermenigvuldigden, het waren zondige mensen. Zij zeiden: wij zien dat er iets ontsteld is, wij zouden ons ruïneren. Daar komen zij bij elkander onder de schikking Gods, en zij komen met elkander overeen: laat ons eens opstellen, zeggen zij, hoe dat wij graag gezegend leven zouden. En daar noemen zij enige privileges en voorwaarden. Laat ons zien, zeiden zij, dat wij met elkander overeenkomen en onder ons uitkiezen die de bekwaamste zijn om ons te regeren. Daar zien zij naar de beste, de wijste, de bekwaamste, en zij leggen hun de condities voor, en zeggen: *daarop moet u ons zweren dat u ons zult beschermen*. En zij zeggen wederom: *dan zult u ons zweren dat u ons getrouw zult zijn*. Daar zweren zij elkander; en zij zeggen: als er iets nodig is voor het algemeen, zult u ons schattingen eisen. Zo komt de regering in de wereld.

Dit was zo fraai in het oog van de goddelozen, dat zij lust kregen om die mensen, die daar zo ordentelijk leefden, te storen in dat gelukkige leven. Dat waren rovers, die op hun zwaard leefden, die gedurig dat geruste volk lastig vielen. Nu, dat heeft in de wereld zo zijn gang gegaan.

Daar komt nu de Heere Jezus, en Die heeft Zijn uitverkorenen onder die dwingelanden, en daar begint nu deze en dan die getrokken te worden. Zo ging het onder de Kolossen die onder de goddeloze regering in het hart gegrepen werden.

Hoe vond u het in de wereld gesteld?

Er waren sommigen op tronen, sommigen waren heerschappijen, machten, overheden.

- Het gebeurde in de koninkrijken waar de koning op de troon was. Er was eens een Adóni-Bézek, die had zeventig koningen met afgehouden duimen tot zijn vermaak onder zijn tafel.
- Het gebeurde waar wereldmachtige vorsten waren. In Daniël 2:3, 4: daar hebt u Assyriërs, Perziërs; zij doodden wie zij wilden, en zij behielden in het leven wie zij wilden.
- Dan waren er tronen die tirannen waren: zij wierpen onder de leeuwen, in de oven, Dan. 3 en 6. Jezus zegt in Matthéüs 20:25: *Gij weet, dat de oversten der volkeren heerschappij voeren over hen, en de groten gebruiken macht over hen*.
- In de brief van Judas lezen wij van degenen die de heerschappij verwerpen, vers 8.
- Dan vond u er die overheden waren, en dat waren stadhouders die van de koningen gezonden werden; en wij moeten alle menselijke orde ondergaan en onderdanig zijn, 1 Petrus 2:13, 14.
- Dan zijn er mindere regenten; en er is geen macht dan van God, Rom. 13:1.

Daar hebt u dan die tronen, machten, overheden, heerschappijen, zienlijke en onzienlijke dingen, engelen, mensen, in de hemel en op de aard.

Maar wie heeft dat alles gemaakt?

Jezus Christus. De Drie-enige God is de Schepper der einden der aarde, die Vader der geesten. In het bijzonder wordt het ook wel de Zoon toegeschreven. Hij dan is de oorsprong van alles.

- Er waren er die dachten dat de engelen God daarin behulpzaam geweest zijn en fatsoeneerders zijn geweest.
- Anderen zeggen: het is er al van eeuwigheid, er is geen begin. Anderen: het komt er bij geval, en zo zal het weer weggaan.
- Anderen zeggen: bij het licht der natuur zien wij dat het uit niet is voortgebracht. Elk wilde daaraan om de christen zijn gevoelens op te dringen, Kol. 2.
- Het is geschapen zei de apostel, en Christus heeft het geschapen.

Dit bestek is in het hart van de Heere Jezus geweest. Als God van al de schepselen, zo heeft Hij ze geroepen alsof het er reeds stond. Het schepsel was er niet, maar het verscheen) op Zijn roepen. Niet alleen verscheen het, maar daar zijnde, zo bezag de Heere het, en Hij zei: *zie, het is zeer goed*, Gen. 1:31. Het gezien hebbende, zo ordonneert Hij elk tot het zijne. *Gij*, zegt Hij, *zult dat, en gij zult dat zijn*. En Hij zei van wat gebruik elk wezen zou, en dan sprak Hij er Zijn zegen over. Daar is het schepsel voortgebracht en wordt iets, en door Zijn formering wordt het zulk een schepsel, en door Zijn versiering wordt het een schoon en aangenaam schepsel.

Wie heeft nu dat alles gemaakt?

De Heere Jezus Christus: door Hem, door dat Woord, de Heere Jezus, zijn alle dingen geschapen. Tot Hem wordt gezegd: *Gij, Heere, hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen*, Hebr. 1:10, en Joh. 1:3: *Alle dingen zijn door hetzelfde Woord gemaakt, en zonder Hetzelfde is geen ding gemaakt, dat gemaakt is*. Paulus zegt: *Door Welken Hij, God de Vader, de wereld gemaakt heeft*, Hebr. 1:2. En nu komt de apostel en zegt *dat het door Hem alles gemaakt is*.

Is dat te zeggen: *door Hem als een middel, hetwelk werkzaam was omtrent de stof? Of als een medehelper, gelijk een knecht die zijn meester helpt?*

Nee, maar door Hemzelf is het voortgebracht. Paulus zegt, Rom. 11:36: *Uit God, door God, en tot God zijn alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem*, door Welke alle dingen gemaakt zijn. Zo zegt Paulus: ik ben geroepen niet van mensen, noch door een mens, maar door Christus Jezus Zelf, Gal. 1:1. God is er de Werkmeester van, Christus is de Werkmeester en Auteur van al de schepselen. Er wordt gezegd: door Hem, en er kan geen instrument wezen van niets. Kan een schilder wel in de lucht schilderen? Hij is de Oorzaak, de Auteur van alles: *alle dingen zijn door Hem geschapen*.

Hoe nog meer? Ook tot Hem.

Wat is dat nu?

Dat is tot Zijn eer, en opdat Hij er de Eigenaar van zou wezen, ja het bestel zou ook Zijne zijn, over alles. Ik zeg: tot Hem, dat is, *tot Zijn eer*. Zo vertellen al Zijn werken Zijn heerlijkheid, Psalm 19:2. Er is geen schepsel op uw tafel, en u kunt er geen aan uw lichaam zien of in uw huis, of elk verkondigt Zijner handen werk. Salomo zegt: *De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil, ja ook den goddeloze tot den dag des kwaads*, Spr. 16:4. Ziet u dan nu tronen, machten, schepselen: de Middelaar heeft het alles tot Hem gemaakt.

Wat wil dat nog meer zeggen? Dat is, opdat het schepsel zou uitroepen dat Hij er de eigenaar en de erfgenaam van is, en dat alle dingen Zijn voeten onderworpen zijn, Ef. 1:22. Door Hem is de wereld gemaakt, en bijgevolg, gelijk er staat in de 24^e Psalm

vers 1: *De aarde is des HEEREN, mitsgaders haar volheid*, dat is tot Zijn beschikking, opdat Hij er de regering over zou hebben. Geheel de voorzienigheid is in Zijn hand: Hij zet de koningen af en Hij bevestigt de koningen, Dan. 2:21; en in Spreuken 8:15,16 zegt Hij: *Door Mij regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid. Door Mij heersen de heersers en de prinsen, al de rechters der aarde.*

Zie daar, geliefden, hebt u de Auteur van alles. Is dat nu niet een hoge Middelaar? Of iemand nu zegt: *wat wilt Gij dat ik doen zal*; of dat hij zegt: *ik vraag naar God niet*; de Middelaar zal het u wel wijs maken, en zeggen: *Heft uw hoofden op, u poorten, ja heft op, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga!* Psalm 24:9.

II. Ons tweede stuk is de hoogheid van de Middelaar onder al die schepselen, als Paulus Hem noemt: *de Eerstgeborene aller creatuur*. Er moet op gemerkt worden dat er staat, niet de Eerstgeschapene, maar de *Eerstgeborene* aller creaturen. Uit iemand geboren te zijn of van iemand geboren te zijn, dat is iemands wezen deelachtig te wezen; geschapen te worden, dat is uit niet voortgebracht te worden, maar van iemand geboren te worden, dat is zijn natuur en wezen deelachtig te zijn. De Vader, van Wie Hij geboren is, Die is eeuwig, zo heeft dan ook de Middelaar een natuur die eeuwig is, en zo heeft Hij een natuur, dewelke het beeld is des Vaders; Hij is des Vaders Eerstgeborene, en dat is Hij van eeuwigheid. Zo zegt Hij, Spr. 8:24: *Ik ben geboren als de afgronden nog niet waren; als nog geen fonteinen waren, zwaar van water.* Hij is dan de Eerstgeborene:

1. Als Gods Zoon. Zo is Hij de Eniggeborene van de Vader, Joh. 1:18. Hij heeft een hoge geboorte van de Vader, die levendig beschreven wordt in Psalm 2:7, Micha 5:1, Spreuken 8:24, Johannes 5:26, zodat hetgeen tot Hem gezegd wordt, tot geen engelen of schepselen gezegd kan worden: *Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd*, Hebr. 1:5.
2. Hij is ten tweede ook de Eerstgeborene als Middelaar. Paulus noemt Hem: *de Eerstgeborene onder vele broederen*, Rom. 8:29; *de Eerstgeborene uit de doden*, Kol. 1:18. *Als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld*, ... zegt Hij in Hebr. 1:6. Wij zijn niet gewend aan zulke dingen veel te denken als wij tegenwoordig prediken, en wij zijn daar al in te beschuldigen.

Hoe is Hij nu de Eerstgeborene als Middelaar?

Zo, dat al wat men van een eerstgeborene kan zeggen, op een veel heerlijker wijze van de Middelaar kan gezegd worden.

a. De eerstgeborene, Jakob zei ervan: *Mijn kracht is het, en het begin mijner macht*, Gen. 49:3. Hoe is het met Jezus, de Middelaar? O, zegt de Vader, *Hij is als het Begin van Mijn werk: eer er enig schepsel was, zo was er de Middelaar*. Paulus zegt: *Hij is de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn*, vers 18. Hij is het Begin der schepping Gods, Openb. 3:14. Hij is het Begin van het werk der schepping, en het Begin als het ware van het werk der verlossing, toen Hij zei: *Zie, Ik kom, hier ben Ik, en Ik heb lust om Uw wil te doen*, Psalm 40:8, 9.

b. Een eerstgeborene onder de kinderen, die hebben de ouders zo lief, hij heeft de eerste en de hoogste liefde. *Men zal over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene*; daarbij heeft hij grote liefde als het een eniggeborene is, want er wordt gezegd: *Zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enigen zoon*, Zach. 12:10. De Vader, Die heeft Hem lief. Dat getuigde Hij uit de hemel, Matth. 3:17. Hij Zelf zei dat Hij des Vaders Voedsterling was, Spr. 8:30. Hij is

de Geliefdste onder al de schepselen. God heeft geen schepsel noch engel zo lief als Hij de Middelaar heeft.

c. Wat was het een wonderlijke zegen, een eerstgeborene te zijn! Als God over een huisgezin een zegen had uitgesproken, dan moesten zij er de erfgenamen van wezen. Daarom wilde Jakob zo graag de zegen erven. Ach, de Heere Jezus is de Allergezegendste, Hij is dat gezegende en zegenende Zaad voor allen; de uitverkorenen worden gezegend in Christus, Ef. 1:3. In Hem moet u de zegen erven, in Hem zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden, Gen. 28:14.

d. Hoe was het met een eerstgeborene? Hij had een dubbel deel onder zijn broederen, en zijn broeders hadden maar een enkel deel. Jozef, die kreeg een dubbel deel: hij erfde in de plaats van Ruben. Zo is het met Jezus: Hij erft het alles, het schepsel en al wat er is, Hij krijgt den Geest niet met mate, Joh. 3:34. Hij is gezalfd met vreugdeolie boven Zijn medegenoten, Psalm 45:8. De Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN rust op Hem, Jesaja 11.

e. Een eerstgeborene werd tot regent over zijn broederen gesteld, gelijk Jakob, die daarom zo benijd werd van Ezau. Jezus, de Middelaar, is de Regent van alle schepselen: Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, tot de dag des oordeels toe, Matth. 28:18. De einden der aarde zijn Zijne: *Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting*, Psalm 2:8. Hij zou heersen van de zee tot aan de zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde, Psalm 72:8. Het zou Hem alles onderdanig zijn.

f. Ten laatste, de eerstgeborene moest de godsdienst verrichten, die moest 'de predikant' zijn. Alle eerstgeborenen zullen Mijne zijn, zei God, Exod. 13:2. En die moesten een traktement hebben, al de eerstelingen moesten haar hebben. In Numeri 18:12 zei God: geef Mij de Levieten voor alle eerstgeborenen, en die zult u tot een traktement de eerstelingen van alles geven. Zo komt nu Jezus, en Die verricht de godsdienst, en Hij zegt: Ik neem Mijzelf die eer niet aan, maar God heeft Mij daartoe geroepen, Hebr. 5:4, en dat niet naar de ordening van Aäron, maar naar de ordening van Melchizédek, vers 6. Ik laat er Mij zoveel aan gelegen liggen, zegt God, dat Ik het U zweer: Gij zult staan om Priester te zijn, Psalm 110:4, en die dingen te doen, die bij God te doen zijn, Hebr. 5:1. Zo is Hij dan de Eerstgeborene van en onder alle creaturen.

III. Nu hadden wij het derde te bezien: waartoe de apostel dit inbrengt. Hoe komen zulke dingen bij de verlossing door Zijn bloed te pas?

- Ten eerste, verwonder u niet, of vraag niet hoe groot dat de Middelaar is, en of Hij wel God is.
Hij is de waarachtige God en het eeuwige Leven, Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof behoefde te achten Gode evengelijk te zijn, Filipp. 2:6.
- Verder, vraag niet: is dat rantsoen van zulke waardij?
Het is het bloed van zo Een, Die zowel de waarachtige God is, als Hij een waar mens is.
- Nog eens, vraag niet of het van een oneindige waarde is, en zeg niet: "Wat helpt het mij; nu ben ik wel bekeerd, maar ik ben nog onder de woedende wrede machten; ik ben wel bekeerd, dat is erdoor, en ik ben tot de Heere Jezus Christus

overgegaan, maar hoe kom ik er nog geheel door? Hoe zal het met ons gaan? Er zijn twisten, verdeeldheden, vervolgingen, de goede leraars raken wij kwijt, kwade krijgen wij mogelijk in de plaats, wij zijn weinig in getal, ons hoopje is van de geringsten, wij hebben geen heerschappijen voor ons, wij hebben geen machten die vóór ons zijn, maar wel die ons tegenstaan: hoe komen wij er nog door? Wij zien niets tegemoet dan dat wij zullen moeten bezwijken; elk heeft nog wel een grote die voor hem is, maar het is al tegen ons: wie kan er bestaan? Hadden wij nog een aanzienlijke of koning onder ons, met wie het wat nader kwam dan met een Agrippa, een Féstus, een Felix! Agrippa zei wel tot Paulus: gij beweegt mij bijna een Christen te worden, Hand. 26:28. Felix werd wel zeer bevreesd, Hand. 24:25. Maar hadden wij er die wat verder kwamen, zodat zij dan voor God werden! Het is wel waar dat er soms wel een groot man of vrouw getrokken wordt, maar zij kunnen niets doen: zo dadelijk als zij getrokken zijn, zij zijn op hetzelfde ogenblik een pest in het oog van de wereld, en daarom is het ons een raadsel hoe het nog gaan zal!"

Ei, laat uw hart u niet ontvallen, zegt Paulus, Jezus is het alles, uw Middelaar is Koning, Die heeft het bewind over alles, het zal goed gaan, Hij roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren, Rom. 4:17. In de eerste schepping zei Hij: *Daar zij licht*, en daar werd licht, Gen. 1:3. Kan Hij dat in het natuurlijke doen, Hij kan het ook in het geestelijke doen. *Gij zult Mij hebben*, zegt de Heere Jezus, *en is dat niet genoeg?*

Zie, daar hebt u onze drie stukken; *wij moesten u tot de grootheid van Christus brengen*.

Toepassing

Nu hebben wij nog een woord voor ons hart ter toepassing.

U zult zeggen: ik dacht dat de Middelaar zo gering was, er zou immers een Rijsje uit een dorre aarde voortkomen, en Hij zou immers veracht en versmaad zijn onder de mensen, Jesaja 11:1 en 53:3. Ik antwoord u:

1. In de eerste plaats, let er toch een beetje op, hebt u wel bedacht dat Hij twee naturen heeft, dat Hij in de ene veracht is geweest en dat Hij in de andere God is? Hebt u wel bedacht dat het Woord van Hem spreekt in twee staten, van een staat der vernedering en een staat der verhoging?
2. Ten tweede, is het niet zo, dat die Middelaar zo veracht is en veracht wordt, dat dit doorgaans geschiedt van natuurlijke mensen? Moet u niet zeggen: *ja, en dat wel meest onder de kleinen en de groten?* Erger u dan niet, laat Hij u niet minder zijn, of u Hem in de kribbe ziet, of dat u Hem met eer en heerlijkheid gekroond ziet; laat Hij u niet gering wezen, al ziet u Hem in Gethsémané en in de zaal van Kájafas, en al ziet u Hem geselen, en bloeden, en aan het kruis hangen op Golgotha: Hij is en blijft toch God, en dat alles heeft Hij ondergaan in uw plaats, opdat Hij u kopen zou en u naar Hem toe lokken (zo u er deel aan hebt), om voor u te voldoen aan de Goddelijke gerechtigheid; het is u ten goede.

U zult misschien in uw hart denken: wie werkt er goed omtrent Jezus, de Middelaar, als zo'n Hoogverhevene, en wie kwalijk? Die werken er verkeerd mee:

1. Ten eerste, die zulk een hoogachting voor het schepsel hebben, voor degenen die enige macht en bewind hebben en op tronen zitten, en die het schepsel eren boven Jezus. Zitten er hier niet die voor een groot mens meer eer en achting betonen dan

voor Jezus, de Middelaar? Wat een eerbied hebben zij voor het schepsel, en wat een vertrouwen stellen zij op het schepsel!

2. Ten tweede, die werken niet goed, die meteen zo vrezen als het schepsel hoog is, bijzonder als het hoger is dan zij, en het schijnt hun tegen te vallen, dan schudden zij als de bomen des wouds. Mozes ouders schroomden de toorn des konings niet, zij zagen door het geloof op God. Maar hoe dikwijls bent u wel zo bekommerd over een toornig mens, dat u niet kunt slapen? Het is of aan hun macht het alles hing.
3. Ten derde, die werken niet goed, die zich aan de hoogheid van Jezus, de Middelaar, niet veel gelegen laten liggen. Hebt ge u ooit wel eens ingespannen om! Zijn hoogheid te aanschouwen? U zult om uw onkunde in de hel gaan, al had u anders geen zonden.
4. Ten vierde, die werken niet goed, die altijd werkzaam zijn omtrent Christus in de staat der vernedering te beschouwen, dat Hij geboren is, geleden heeft, gestorven is, maar niet in Zijn verheerlijking.
5. Ach, die werken niet goed met Jezus, die nooit van het schepsel genoeg hebben. U wilt niemand boven u zien of u bent bedroefd, en als u maar veel van het schepsel hebt, dat is uw leven. U hebt nooit zoveel moeite gedaan om God tot uw God te hebben als het schepsel te verkrijgen, daarom wroet u in de aarde, totdat u naar de aarde gaat. Hebt u ooit wel eens ingespannen aan de Heere gedacht, om Hem tot uw God te hebben? Die gedachten, die pijnigen u, maar als u veel van het schepsel verkrijgt, dan is het: Neem nu rust, mijn ziel, u hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren; eet, drink, wees vrolijk, en u hebt aan het schepsel zo genoeg, Lukas 12:19.
6. Die werkt niet goed, die zich aan het schepsel zo vast maakt, zodat, als hij ervan moet: zijn gehele huis is in roer, dan wil hij er niet van gescheiden zijn. Hoe node scheidt hij ervan, van hetgeen waar hij zijn hart op gezet heeft!
7. Hij werkt niet goed, die de Heere Jezus voor Zijn schepseltjes nooit eens dankt. Wat heeft Hij al aan mij en u gegeven? Moet Hij zowel niet gedankt zijn als de Vader? Wij zijn aan alle kanten schuldig.
8. Ten laatste, die werken ook niet goed, die Jezus zo groot niet willen hebben, en als het ware zeggen: ben ik tot Jezus geschapen, moet Hij bewind over mij hebben? Ik wil het niet hebben; en daar is altijd wat ontsteld, Hij doet het niet eens naar de zin.

Vrome, klopt uw hart niet? Moet u niet zeggen: God in de hemel, daar heb ik ook deel aan? Moet u niet zeggen: liefste Heere Jezus, ik werk ook niet goed? Er is evenwel onderscheid tussen u en een mens die geen genade heeft.

1. Als er zo gepredikt wordt: die genade hebben, willen dat wel lijden, maar de anderen willen het niet weten.
2. Die genade heeft, is er zo beschaamd en bedroefd over. *Wat een oneer heb ik U aangedaan, Heere Jezus, zeggen zij, ik ben er zo geslingerd over dat het schepsel mij zo bezet had!* Zij treuren erover voor de Heere. Maar die anderen doen dat niet, die hebben daar geen indruk over, die kennen daar geen schuld over.
3. Die genade heeft, die zegt: *ach Heere, ik hoop het te verbeteren, als u mij invloed belijft te geven, en Geest en kracht; ei, laat ik dikwijls daartoe een opwekking hebben!* Maar de anderen kennen dat niet.
4. Die genade heeft is Soms zo los van het schepsel, dat hij er niet naar vraagt: *ik wil er mijn vertrouwen niet op stellen, ik wil mij aan mijn Maker overgeven.* Maar dat is zo bij de anderen niet.

Maar wie werkt er nu goed omtrent de Heere Jezus, als zulk een Hoogverhevene?

1. Ten eerste, die het de allergrootste geleerdheid rekt de Heere Jezus te kennen. Alle geleerdheid buiten dat is hem geen speld waard. Als ik Jezus, de Middelaar, niet ken, zegt zo een, dan heb ik niemendal; al kende ik dan honderd dingen, zo is al die kennis mij geen speld waard. Paulus zei: Om de uitnemendheid der kennis van Jezus Christus mijn Heere, acht ik alle dingen schade en drek te zijn, Filipp. 3:8. Als u Jezus kent, dan hebt u een Godgeleerdheid in de Bijbel, die al de wijsheid van de allergestudeersten overtreft.

2. Ten tweede, die gebruikt Hem goed, die omtrent de hoogheid van de Heere Jezus van tijd tot tijd eens bezig raakt. Hij houdt eens op met al zijn bezigheid, en raakt het gehele scheepsel wel eens kwijt, en staat zo eens stil, en zegt: "Mijn Heere, mijn Maker, laat de naam van koningen geprezen worden, en die op tronen zitten, laten zij die grootheid geven, laten zij de engelen prijzen in dewelke God klaarheid gesteld heeft, maar bij Uw oneindige heerlijkheid zijn zij allemaal maar als een druppeltje aan de emmer en een stofje aan de weegschaal, Jesaja 40:15. Als ik voor U sta, moet ik met verwondering uitroepen: *O HEERE, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde!*" Psalm 8:2.

3. Ten derde, die werkt goed, die zo zegt: nu vrees ik geen scheepsel. Christus sprak tot Zijn discipelen, Matth. 10:26: Vreest u dan niet voor degenen die het lichaam doden en de ziel niet kunnen doden; maar vreest veelmeer Hem, Die, nadat Hij gedood heeft, beide ziel en lichaam kan werpen en verderven in de hel. Wat scheepsel zal u leed doen? Aan de ene kant, zegt de Heere Jezus, hebt u Mijn liefde, en aan de andere kant Mijn macht, en Ik heb het u beloofd, dat Ik u niet begeven en u niet verlaten zal! Hebr. 13:5. En aan de ene kant zo ben Ik de Eigenaar van alles, en aan de andere kant moet het alles onder Mij staan: Ik kan alle scheepsel op Mijn gezag onder Mij doen staan. Daarenboven, elk scheepsel staat Mij gewillig ten dienste om u te helpen, en om u in uw zwakheden te sterken. Als Ik u stillen wil, wie zal dan beroeren? Geen scheepsel zal u van Mijn liefde scheiden, al is het, dat Ik soms eens moet zeggen: waar is uw geloof, kleingelovige, waarom hebt u gewankeld?

4. Ten vierde, die gebruikt dit goed, die op die Middelaar vertrouwt, en het met Hem en Zijn zaak houdt, in armoede en rijkdom, in een bloeiende stand en in vervolging, in voorspoed en tegenspoed, en die in alle geval zijn zaak Hem zo toevertrouwt en de zaak van de gehele kerk, al was het dat er de koningen en de duivelen tegen waren.

5. Ten vijfde, die gebruikt dit goed, die in dat vertrouwen evenwel het zoekt te doen met weldoen, 1 Petrus 4:19. *Ik wil evenwel van Uw weg niet afgaan*, zegt zo een, maar zij wensen te zijn als lichten in een krom en verdraaid geslacht, en zij zeggen als Paulus: *Ik heb met alle goede consciëntie voor God gewandeld*, Hand. 23:1. Zij zoeken onergerlijk te leven, en komt hun dan enig lijden over, dan is het nooit als een kwaaddoener.

6. Ten zesde, die gebruikt dit goed, die Hem zo zoekt te dienen als zijn Maker en Middelaar. Zo een gaat eens alleen, en hij zegt: *mijn Maker, mijn Middelaar, mijn ogen zijn op U geslagen*. Zo deden zij in de 121^e, 123^e en 124^e Psalm. Gelijk de ogen van een knecht geslagen zijn op de handen van zijn heer, en als de ogen van een dienstmaagd op de handen van haar vrouw, en als de ogen van een kind op de handen

van zijn ouders, om hulp van hen te verwachten, zo zijn onze ogen op U geslagen. *Onze hulp*, zeggen zij, *is in de Naam van U, o HEERE, Die hemel en aarde geschapen hebt*. Daarom zeggen wij gedurig als in een kort voorgebed, als wij bij elkander komen in Gods huis: onze hulp, en ons beginsel zij in de Naam des HEEREN.

7. Nog eens, hij gebruikt dit goed, die zegt: ik zie nu genoeg in Zijn rantsoen; is dat rantsoen niet kostelijk, ik behoef niet meer. Die naar die Verlosser gaat, en zo wenst in Hem begrepen te zijn, en die het duidelijk is: hij is er zo over tevreden, zo tevreden met Hem en Zijn rantsoen; en die daar deel aan hebben, die acht hij zo gelukkig. De rechtvaardige is hier voortreffelijker dan zijn naaste, Spr. 12:26. Die in Hem is, heeft het alles. Paulus zei: *Alles is uwe, omdat gij van Christus zijt*, 1 Kor. 3:21, 23.

8. Die er deel aan heeft, ontvangt het schepsel in Zijn gunst, en in een geheiligd en gezegend recht in Christus; hij gebruikt het matig tot zijn noodzaak, en hij heeft onder hetzelfde zijn Godvruchtige vermaken; hij misbruikt het niet tot pronkerij noch overdaad, opdat het schepsel niet zuchte over hem; hij is niet als een verloren kind, die al het goede verkwist dat zijn vader hem gegeven heeft.

Wederom, zij gebruiken het met dankzeggingen: uit Uw hand kwam het, zeggen zij tot God, en als God het eist, zo geven zij het weder met dankzegging, met Job, die zei: *De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de Naam des HEEREN zij geloofd*, Job 1:21. Het kwam niet alleen uit Uw hand, zeggen zij, maar ik heb het zo lang gebruikt. Is het een predikant, een man, een vrouw, een kind, een vriend, ik geef het U uit Uw hand, ik moet eraf, ik geef het U weder, en ik dank U dat ik het zo lang gehad heb, en dat u het zo gezegend hebt aan mij.

Dit doen zij op zulk een wijze: u hebt mij dit leven gegeven, Heere; en als God hen dan opeist zeggen zij: ik geef het U weder; deze ziel hebt u mij gegeven, ik geef ze U weder: *In Uw handen beveel ik mijn geest*, Lukas 23:46. *Heere Jezus, ontvang mijn geest*, Hand. 7:59. Op zulk een wijze, dan leven wij recht.

9. Ten laatste. Ja, die Jezus van tijd tot tijd eens dankt in het verborgene, als het hem welgaat, als hij wat licht, wat klaarheid krijgt, en dan zegt: ik dank U, Heere, dat ik een schepseltje ben; het heeft U liefd mij niet alleen een schepseltje te maken (maar dat behoefde U niet gedaan te hebben, U was het niet gehouden mij een redelijk schepsel, een mens te maken): alsof dat niet genoeg was, U maakte mij een deelgenoot van de verlossing door Uw bloed. U hebt Uw bloed voor mij gestort. Ik dank U, dat U mij een veranderd mens hebt willen maken, en dat U dat aan zo een hebt willen doen, dat U tot mij zei: *geef de HEERE de hand, en nader tot Zijn heiligdom*.

Dan: ach, ik wilde wel bij U zijn, ik ben hier al zo lang onder de schepselen geweest; mijn Maker, mijn Man, HEERE der heerscharen is Uw Naam, ach, ik wilde dat ik bij U was! Paulus zei: *ach, ik wilde wel bij de Heere Jezus zijn, ik wilde daar wel wezen waar mijn Middelaar is!* Filipp. 1:23.

Meent u dat wij Hem daar niet danken zullen voor het schepsel dat wij hier genoten hebben? Wij vinden dat evenzo goed als over de verlossing, Openb. 4:11: *Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen*. Zij zullen Hem voor de troon daarover verheerlijken. Daar gaven zij immers Gode en het Lam eer en dankzegging dat Hij hen geschapen had, en ook dat Hij hen had gekocht, Openb. 5:9. Zouden wij hier niet eens om denken?

Wij houden ons wel op met dingen die niet bezienswaard zijn, en daar laten wij ons door verslingeren, maar daar zal het de loffelijke bezigheid zijn God te danken, en de Middelaar, zowel voor het schepsel als voor de verlossing.

Vindt u nu zulke werkzaamheid in uw hart? Kent u zulk een gestalte? Kent u ze niet, het is nog niet buiten hope, u kunt ze nog krijgen. Ik hoop dat dit gepredikte er een middel toe wezen mag om ze te verkrijgen! Amen.

ZEVENENDERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:17

En Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem.

Wij lezen in Johannes 1:29: *Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.*

Er is geen lammetje geslacht op Gods bevel, in het Oude Testament, of de Heere Jezus werd erdoor afgebeeld. De kamerling leest, Jesaja 53:7: *Als een lam werd Hij ter slachting geleid.* Hij wist niet waar het op zag, maar de Geest van God gaf het hem te kennen door Filippus. *Het ziet op de Heere Jezus*, zei Filippus, Hand. 8:35. Hij wordt het Pascha of Paaslam genoemd, Dat voor ons geslacht is, 1 Kor. 5:7; en Openb. 5:12: *Het Lam Dat geslacht is*; en in Openb. 13:8: *Het Lam, Dat geslacht is, van de grondlegging der wereld.*

Er mocht geen lammetje geslacht worden, of het moest onbestraffelijk zijn, het moest de keur kunnen doorstaan van de priesters naar de wet. Daarop zinspeelde Petrus, 1 Petrus 1:18, 19: *Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Jezus Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam.* De priesters moesten de keur daarover doen, of het gaaf en fris was, of het niet te verkrompen van leden, of het niet te lang was, of het schoon en aangenaam was. Als iemand een slechte bracht, dart zei God: *Vervloekt zij die bedrieger*, Mal. 3:9. De Heere Jezus Christus moest ook zo zijn: Hij moest de keur van allen kunnen doorstaan, er moest geen bedrog in Hem zijn, 1 Petrus 2:22. Hij moest wel een mens zijn uit de mensen; *gelijk de kinderen des vleses en des bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden*, zegt Paulus, Hebr. 2:14. Maar Hij moest niet zijn gelijk andere mensen, met zonden: *den broederen in alles gelijk*, vers 17, *uitgenomen de zonde*, zonder zonde, Hebr. 4:15. Hij heeft de keur van allen doorstaan. Van wie?

1. Ten eerste, van God Zijn Vader, die de allernauwste keur had, en Die heeft Hem vrijgekeurd, Jesaja 53:11: *Mijn Knecht*, zegt Hij, de Rechtvaardige. Hij liet zeggen door de engel aan Maria: *Dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden*, Lukas 1:35.
2. Wiens keur heeft Hij nog meer uitgestaan? De duivelen zelfs schreeuwden uit, Markus 3:11: wij weten dat Gij zijt de Christus, het Heilige Gods, de Zone Gods. Ja, de verrader Judas riep uit: *Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed*, Matth. 27:4. Pontius Pilatus getuigde het menigmaal, zeggende: *Ik vind geen schuld in dezen Mens*, Lukas 23:14, Joh. 19:4, 6, en Pilatus vrouw liet hem boodschappen: *Heb toch niet te doen met dien Rechtvaardige*, Matth. 27:19. De ene moordenaar sprak tot de andere: deze Mens lijdt onschuldig, want Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan, Lukas 23:41. De hoofdman gaf ook een getuigenis van zijn onschuld, zeggende: *Waarlijk, deze Mens was rechtvaardig*, vers 47. Hij Zelf durfde het Zijn bitterste vijanden wel eens voor te leggen en tot hen te zeggen: laat er iemand van u allen zijn die Mij overtuigt van zonden: *Wie van U overtuigt Mij van zonde?* Joh. 8:46. Dat was niet omdat de Heere Jezus hardnekkig was, of omdat Hij het niet wilde bekennen, of omdat Hij niet overtuigd wilde zijn, of omdat het zo verborgen was dat er niemand achter kon komen, of zo er iemand achter kon komen, dat Hij het evenwel loochende: Nee, het tegendeel is waar. Ja, wat ingevingen er ook in het listige hart des mensen komen, wat vurige pijlen des duivels, er is er nooit een opgestaan die zeggen kon dat er zonde in Hem is, in Zijn geboorte, leven, lijden of dood. Wij mogen tegen elk wel zeggen: gord uw lende-

nen, als een man; waar hebt u enig onrecht in Hem gevonden, wie kent er enige zonden in Hem? *Hij is Dien, Die geen zonde gekend heeft*, 2 Kor. 5:21.

3. Niet alleen is Hij onstraffelijk en onbevlekt, maar Hij is het Lam Góds. Ach, God heeft er Hem toe geschikt, gelijk Hij Abraham de ram beschikte in plaats van Izak, Gen. 22. Hij is het Lam Gods, dat is te zeggen: God rustte in dat Lam, Hij had een volkomen genoegen in dat Lam, Jesaja 42:1, Matth. 3:17. Dan is het te zeggen, dat wij door dat Lam deel aan God moeten krijgen, of wij krijgen God nooit tot ons Deel, Joh. 14:6. Dat Lam is God Zelf, de waarachtige God en het eeuwige Leven, 1 Joh. 5:20; *God boven allen te prijzen in der eeuwigheid*, Rom. 9:5.

U zult zeggen: *wat doet dat Lam Gods?*

Johannes zal het u zeggen: het is het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt, van al de uitverkorenen. Al hun vlekken en onvolmaaktheden neemt Hij weg, van hun zondige ontvangenis en geboorte, al hun schulden en misslagen.

Wel Johannes, wat wilt u dat wij met dat Lam Gods zullen doen?

Zie op Hem, zegt hij, Hij is het Lam Gods, ken Hem, aanbid Hem, kus Hem, geloof in Hem, werp uw belaste gemoed voor Hem neder, stel op Hem uw vertrouwen; in Hem, in zulk Een moet u uw verlossing hebben. Hij is zo groot, zo beminnelijk, zo machtig. Gelijk het Johannes wil, zo hebben het al de apostelen gewild, en zij hebben de Heere Jezus Christus gedurig voor ogen gesteld, *in de verlossing door Zijn bloed*, en zo zeggen zij tegen elk lidmaat: *laten wij u dat Lam Gods eens doen zien*. En daar hebben wij ons nu ook enige tijd mee bezig gehouden. Ik noch u zullen ooit bij God komen, zo wij in Hem niet begrepen zijn.

In Kolosse, die goddeloze stad, was wat wonderlijks te zien. Het waren wilde mensen, en daar kwam een predikant, wiens naam Épafras was. Die predikte daar onder hen; hij had een wonderlijk talent van God gekregen. De Heere, Die schikte het zo. Wat gebeurt er? Hier wordt een knecht bekeerd, daar een heer, daar een vrouw, daar een kind, daar een dienstmaagd, zij worden geraakt. Wat had dat voor een gevolg in zo'n goddeloze stad? Paulus was er nooit geweest; hij krijgt de tijding; hij was er blijde over dat God ook op andere plaatsen wrocht waar hij niet was, en dat hij er ook anderen toe gebruikte om het Koninkrijk van Christus te bevorderen.

Ik kan het niet zeggen, zegt hij, hoe blij dat ik erover ben, God heeft er mijn hart over geroerd om Hem te danken. Ik kan, zegt hij, niet eens alleen gaan of ik moet de Heere danken, al is het dat ik afwezig van u ben. Ik moet het niet alleen doen, maar verbeeld u of ik bij u was, laat ons tezamen op onze knieën vallen en *danken den Vader, dat Hij ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht*. Dat hebt u in het 12e vers.

Hoe is dat geschied? Wat heeft God dan gedaan?

Hij heeft ons getrokken uit de macht, het rijk, der duisternis. Ja, dat hadden zij ondervonden; dat is waar, zeiden zij, dat kunnen wij niet ontkennen. Als zo'n mens getrokken wordt: hij raakt in beroering.

Maar zal hij nu met zijn tranen en deugden zo wel uitkomen?

Nee.

Laat God het werk dan laten steken?

Nee, maar *Hij heeft ze overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde*, Hij heeft ze naar de Heere Jezus toegebracht, vers 13.

Maar wie voldoet er nu voor hen?

Dat zal ik u zeggen in het 14e vers; er is een verzoening. Wij rebben de verlossing in die Zoon van Gods liefde door Zijn bloed, Hij leeft een prijs, een rantsoen waar Hij ze

mee heeft vrijgekocht van het verderf en voor al hun misdaden betaald, en zo konden ze allemaal hun vergeven worden.

Ja maar, mochten zij zeggen, betaling slechts gelijk Mozes voor het hardnekkige Israël, en David voor Absalom, en Paulus voor de Joden, met voor hen te willen lijden, daarmee was de zonde niet verzoend. Is deze verzoening dan wat meer, is dit rantsoen van zulke waardij?

Dat gaat hij tonen, en hij zegt: Ja, het is meer; Hij Die hier lijdt en betaalt, is het Beeld des onzienlijken Gods, vers 15. Kunnen wij God niet zien, in Hem kunnen wij Hem zien, en in Zijn werk kunnen wij God zien. Hij is ook de Eerstgeborene aller creaturen. De allerverlegenste en die daar met tranen staan, zij zijn alle door Hem gemaakt, en. Hij heeft er de beschikking over, en de macht, en het bewind over allen die hen verdrukken.

In de kerk van de Kolossen mochten zij zeggen: *de magistraatspersonen zijn tegen ons, en geheel de wereld zal tegen ons komen.*

Dat kan allemaal niet helpen, zei Paulus, "u hebt zulke grote Verlosser, die de Koning is van al de koningen, want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen", vers 16.

Zij mochten zeggen: *hoe zal ons bestaan zijn in de wereld, hoe zullen wij blijven kunnen?*

Dat gaat hij tonen, hoe zij zullen kunnen bestaan, in de natuur, in de kerk, in de genade, in het gericht.

Zij mochten zeggen: *wij worden zo benauwd in onze handel en wandel, onze nering, het zal alles tenietlopen.*

Ach nee, *de Heere Jezus is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem*, vers 17. Zo ver waren wij gekomen.

Om dit versje u goed te doen zien, zo zullen wij u dit tonen:

- I. Dat de Heere Jezus Christus vóór alle dingen is.
- II. Dat alle dingen door Hem bestaan.
- III. Waartoe de apostel dit bijbrengt.

- Ten eerste, zeggen wij, de Heere Jezus is vóór alle dingen.
- Ten tweede, alle dingen bestaan tezamen door Hem.
- Ten derde, het oogmerk van Paulus waarom hij dit hier terneder gesteld heeft.

I. Van Wie spreekt de apostel?

Het is *Hij*.

Wie is die Hij van Wie hij spreekt?

Het is die Verlosser, die Borg, van Wie hij tevoren gemeld had; hij was nog niet ten einde, hoor; wil hij zeggen, ik heb u nog niet genoeg gezegd van Hem. De wateren zullen nog al hoger gaan. Hij staat gelijk de bruid, Hooglied 5 van het 10^e tot het 16^e vers; met verwondering staat zij, en zij doet zulk een wonderlijke en heerlijke beschrijving van Hem. Zo doet Paulus hier ook een beschrijving, en als hij het al gedaan zal hebben, zal hij er ook wel onder moeten zetten: *Zulk een is mijn Liefste, en zulk een is mijn Vriend, gij dochteren van Jeruzalem*. Ik heb u de helft, wil hij zeggen, nog niet aangezegd, ik ben nog niet klaar met Hem te beschrijven. Hij is gezalfd van God de Vader en beloofd; .Hij is de. eeuwige en de eniggeboren Zone Gods, Die het

Beeld is des onzienlijken Gods, de Eerstgeborene aller creaturen, door Welke alles gemaakt is; maar ik zal u nog meer van Hem zeggen.

Wel, wat zegt u dan van Hem? Hij is, juist gelijk God van Zichzelf zegt, Exod. 3:14: IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL. U kunt nooit van Hem zeggen: Hij is en Hij was niet; noch: Hij was en Hij is niet, maar altijd: *Die is, en Die was, en Die komen zal*, Openb. 1:8. Van Zijn lichamelijke tegenwoordigheid kan Hij zeggen: Mij zult gij niet altijd hebben, Matth. 26:11, en evenwel kan de apostel zeggen: Hij is, en Hij is altijd. Meent u dat wij maar een Jezus, een Zaligmaker, in de Bijbel hebben in woorden en titels? Ach Nee, maar *Hij is*. Dat is onze fout, dat wij niet altijd daaraan denken dat Hij is, dat Hij ooit geweest is, God en mens, en dat is Hij nog.

Hij is *vóór* alle dingen, dat ziet op de tijd die *voorafgegaan* is.

- Matth. 8:29: bent u hier gekomen, zeiden de duivelen tot Hem, om ons te pijnigen *vóór* de tijd?
- In Joh. 10:8 zegt Jezus: Allen, die *vóór* Mij geweest zijn, dat zijn dieven en moordenaars.
- Matth. 24:38: In de dagen *vóór* den zondvloed, zo aten zij en dronken zij.
- Romeinen 16:7: Die *vóór* mij in Christus geweest zijn.

U ziet dan dat dit: *vóór* alle dingen te zijn, ziet op een eerder, en de Heere Jezus Christus is zo *vóór* alle dingen. Laat ons nu onze en uw gedachten eens leiden hoe dat Hij *vóór* alle dingen is.

1. Ten eerste, Hij is *vóór* Zijn menswording, eer dat Hij ooit een menselijke natuur aangenomen had, Joh. 1:14: *Het Woord is vlees geworden*; Gal. 4:4: *God heeft Zijn Zoon uitgezonden*; 1 Tim. 3:16: *God is geopenbaard in het vlees*. Al die uitdrukkingen tonen ons dat Hij een wezen had dat mens kon worden, dat de menselijke natuur kon aannemen, en dat Hij een wezen had voor Zijn zending en komst in de wereld.
2. Ten tweede, Hij is *vóór* Johannes de Doper, al is Hij na hem geboren geworden. *Die na mij komt*, zei Johannes, *is voor mij geworden, want Hij was eer dan ik*, en Hij was nochtans ná Johannes geboren, Joh. 1:15. Dat zijn spreekwijzen welke te kennen geven dat Hij een ander wezen had, behalve dat Hij uit Maria had aangenomen.
3. Hij was *vóór* Abraham, de vader van al de gelovigen. Abraham, uw vader, zei de Heere Jezus tot de Joden, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien en is verblijd geweest, Joh. 8:56. De Joden zeiden tot Hem: *Gij hebt nog geen vijftig jaren, en hebt Gij Abraham gezien?* Hoe kan dat wezen? vers 57. Hij antwoordde: *Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: eer Abraham was, ben Ik*, vers 58.
4. Hij is *vóór* al de zichtbare en zienlijke dingen: zij hebben alle hun begin en wezen van Hem gekregen. 1 Joh. 2:14: *Ik heb u geschreven, vaders, want gij hebt Hem gekend, Die van den beginne is*. Joh. 1:1, 2: *In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Alle dingen zijn door hetzelfde Woord gemaakt, en zonder Hetzelfde is geen ding gemaakt, dat gemaakt is*. De Heere Jezus zei Zelf in Spreuken 8:22: *De HEERE bezat Mij in het beginsel Zijns wegs, vóór Zijn werken. Ik was geboren als de afgronden nog niet waren; als nog geen fonteinen waren, zwaar van water; alear de bergen ingeest waren; vóór de heuvelen was Ik geboren*, vers 24, 25, zelfs wanneer er geen oudheden der aarde waren, *vóór* den aanvang van de stofjes der wereld, vers 26.
5. Ten vijfde, Hij heeft een eeuwigheid van voren, en zo is Hij zonder begin, en ook is Hij zonder einde: *Hij is de levende God en een eeuwig Koning*, Jer. 10:10. Van

eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God, Psalm 90:2. En Micha 5:1: *Zijn uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid*. Jesaja 9:5: *Vader der eeuwigheid*. Hebr. 9:14: Hij heeft Zichzelven door den eeuwigen Geest Gode onstraffelijk opgeofferd, en Hij is door die eeuwige Geest opgewekt, 1 Petrus 3:18. En Hij heeft niet alleen een eeuwigheid van voren, maar ook van achteren. Zo moest Hij onsterfelijk zijn, en eeuwig blijven, Psalm 102:28 vergeleken met Hebr. 1:12: *Gij zijt Dezelfde*, en Uw jaren zullen niet ophouden, ofschoon het al zal vergaan, vers 11. Er wordt van de Vader gezegd: *Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde*, maar van de Zoon ook, Openb. 1:8. Daar stond Hij aan de rechterhand van Johannes, die daar als dood nederviel op zijn aangezicht, en Hij stak Zijn hand uit en richtte hem op, en zei: *Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde*.

6. Nog eens, het is te zeggen dat Hij is vóór het werk der verlossing geweest. Let er eens op.

- Hij is vóór al de besluiten Gods;
- Hij is vóór de verkiezing;
- Hij is voor het eeuwige contract tussen Vader en Zoon, in de raad des vredes, vóór de openbaring daarvan;
- Hij is vóór de duivelen in al hun gewoel en tegenstand in dat werk, om het teniet te doen. Volg het eens op met uw gedachten.

- a. Hij is vóór al de besluiten Gods. Wat is dat naar onze menselijke bevattingen? Er was tevoren een geestelijk Wezen dat een wil had, dat was een Wezen dat wilde; het was een Wezen dat besluiten en raadsragen had. Zo zegt de Heere Jezus in Spreuken 8:30: *Ik nu was Mijns Vaders Voedsterling*, in Wie de Vader Zichzelf zag, in Wie Hij als Zijn beeld zag, in Wie Hij het uiterste genoeg had. In alles was het even gelijk een vrouw of een moeder, die haar kind tederlijk liefheeft. Wat doet nu, zo'n moeder met haar kind? Zij heeft zulk een genoeg in haar kind, zij troetelt het, zij zet het op haar knieën, zij troost het, Jesaja 66:13. Zo komt God, en Hij zegt: *Ik heb zulk een genoeg in Mijn Zoon, als een moeder in haar lief kind*. *Ik was spelende*, zegt de Zoon, *in de wereld Zijns aardrijks*, Spr. 8:31. De Heere Jezus Christus was vóór al die raadsragen en besluiten.

- b. Hij was vóór de verkiezing, Ef. 1:4: *Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, in Christus, vóór de grondlegging der wereld*. Er is geen één verkorene, of Christus wordt er verondersteld: hij is in Hem voor de grondlegging der wereld.

- c. Hij is vóór het contract, voor die raad en het contract dat er gehouden is tussen Vader en Zoon. Dat er zo'n raad des vredes is, bewijzen wij uit Zacharia 6, Jeremia 30, Psalm 2, Psalm 40. Zo is Christus dan voor dat, waar de Vader Zijn wijsheid vertoonde en het middel bedacht, en de wijze gedachten die Hij had om Zich te verheerlijken in sommigen te verkiezen.

Hij stelde de Zoon de zware voorwaarden voor, Hij deed een eis wat Hij doen zou: die de Middelaar zal zijn, Die zal tot een schuldoffer worden, Zijn staat verminderen, een bittere kelk drinken. Hij stelde Hem ook de beloften voor: *"Ik zal Hem rechtvaardigen, en Ik zal Hem zaad doen zien*, Jesaja 53:10. Maar, zei Hij, Gij zult gescholden worden, vervolging en tegenstand hebben, maar dan zal Ik U rechtvaardigen. Ik zal U de einden der aarde geven tot Uw bezitting, Gij zult de heidenen hebben tot Uw erfdeel", Psalm 2:8.

De Zoon, Die aanvaardt het, Hij komt in een contract, Hij gaat het aan: "Mijn Vader, zegt Hij, hier ben Ik, Uw wil doe Ik gaarne, Ik neem het op Mijn rekening om het uit te voeren, en als Ik het zal uitgevoerd hebben, dan zal Ik Mijn loon eisen, en Ik zal over die zaak triomferen, en Gij zult Mij weer de heerlijkheid

geven, die Ik bij U had, eer de wereld was, en Ik zal eisen dat U al de Mijnen, die Gij Mij gegeven hebt, ook eens zult verheerlijken en zaligen, want Gij hebt Mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld, Joh. 17:5, 24.

- d. Nog eens, Hij was eer er nog enige vernedering was. Hij was vóór de belofte en vóór het contract, eer dat nog plaats had; Hij was vóór de duivelen in al hun verschrikkelijk werk en toeleg om dat ganse werk der verlossingen en zaligheid te hinderen, opdat het door de Heere Jezus niet toegepast werd, opdat er niemand in heel de wereld in Hem geloven zou, vóór al die sprongen en listen des duivels.

II. Maar nu is Hij niet alleen vóór alle dingen, *maar ook bestaan alle dingen tezamen door Hem*. Nu komt een ziel, en die zegt: door de verlichte ogen des verstands zo zie ik, niet alleen dat Hij vóór alle dingend, maar ik zie nog meer in Hem; *wat al dingen bestaan er tezamen door Hem!* Komt ge eens in Egypte, hoe dat ganse volk in die honger daar bestond: het was door Jozef, die houdt elk de mond open, tot de kleine kindertjes toe. Hoe bestond Israël in de woestijn? Het was door God, in die huilende wildernis richtte God hen een tafel toe. Zou het ook niet door de Heere Jezus geweest zijn? Dat is duidelijk, de Middelaar kunt u daar klaar in vinden; Jesaja 63:9: *In al hun benauwdheid was Hij benauwd, de Engel Zijns aangezichts heeft hen behouden; door Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij hen verlost; en Hij nam hen op en Hij droeg hen al de dagen vanouds.*

Niet alleen dat, maar hoe gaat het in het Nieuwe Testament, hoe bestaan Gods kinderen in de kerk? Door niemand anders dan door de Heere Jezus hebben ze hun bestaan, in hun beroep en nering, in hun huizen, in hun handel en wandel. U denkt er dikwijls niet om: het is alles door de Heere Jezus, Hij draagt alle dingen door het woord Zijner kracht, Die Zijn bestaan heeft vóór alle dingen, Hebr. 1:3. De heidenen spreken van een sterke *Atlas*, een sterk man, die de wereld op zijn rug had: u ziet het dikwijls wel uitgeschilderd of uitgehouwen, zo'n man met de wereld op zijn rug, zo'n wereldkloot; u zou dikwijls niet eens weten wat het is. Doch dat is in waarheid onze Heere. Wat heeft Hij wonderlijke werken gedaan!

Nog eens, al de wonderen die u ziet doen, die doe Ik alleen, zegt Hij in Psalm 33:9: *Ik spreek maar, en het is er; Ik gebied maar, en het staat er.* In Psalm 147:15 staat: *Zend Gij Uw gebod en bevel op de aarde, Uw woord loopt zeer snel.* En in Nehémia 9:6: Hij maakt het alles levend. Er is geen één wonder of de Heere Jezus doet het. Hij doet het alles bestaan, en daar is de erkenning voor de troon eeuwig over; daar is het: "wij danken U, Heere Jezus, en erkennen dat wij door U al ons bestaan hadden op de wereld, en wij hebben het ook door U in de hemel." *Door Uw wil zijn wij, en zijn wij geschapen*, Openb. 4:11.

Het zijn wonderbare dingen: de Heere Jezus Christus doet het alles bestaan; al de volkeren in heel de wereld bestaan door Hem; in de natuur, en in de kerk, en in het geestelijke hebben zij hun bestaan door Hem, en in het gericht. Ach Heere, wat is dat alles, te bestaan in de natuur, en in de kerk, en in het geestelijke, en voor het gericht, als de hemelen met gedruis zullen voorbijgaan, als de goddelozen niet zullen kunnen bestaan, want de goddelozen zullen niet bestaan in het gericht, noch de zondaars in de vergadering der rechtvaardigen! Psalm 1:5.

Laat ons onze gedachten nog wat inspannen.

Hoe zullen alle dingen door Hem bestaan?

Er zijn duizend dingen in de wereld: hoe verscheiden zijn zij in hun aard, hoe verscheiden in hun waardigheid, hoe verscheiden in hun nuttigheid! Wat al duizenden dingen ziet u boven, wat al ziet u eronder, wat al grote en wat al kleine dingen; niets is

er overtollig, niet één stuk teveel, niets strijdt er tegen elkander, niets vergaat er, maar elk blijft in zijn soort. In 2 Petrus 3:4 zeiden de spotters: *Alle dingen blijven also gelijk ze zijn van het begin der schepping der wereld af aan*. Het is zo, niets keert er tot zijn vorig niet, elk blijft zo in zijn soort: de geringe dingen, de meer gefatsoeneerde; de grote dingen verdonkeren de kleine niet, het ene verbreekt het andere niet, niets is er onnodig, niets is er tevergeefs, de grote dingen geven aan de kleine geen luister, noch de kleine aan de grote, ja alles blijft, het is en heeft in zijn soort luister. Het allergeachtste wordt niet verborgen, en het geringste wordt niet vergeten; wat allermeest geacht wordt, heeft zijn bestaan door de Heere Jezus. Als u met uw gedachten eens wilt opklimmen: er zijn duizenden grote en ook kleine dingen.

1. In de derde hemel, daar zijn de engelen die geen verlossing nodig hebben, die door Christus niet verlost zijn. Door wie hebben zij hun bestaan? Het is door Jezus, het staat onder Hem, Kol. 2:10, Ef. 1:21. Zij staan ten dienste bereid van diegenen die de zaligheid beërven zullen, Hebr. 1:14. Het zijn krachtige helden, die Zijn woord doen, Psalm 103:20. Hij geeft hun het bestaan.
2. Gaat u naar de tronen, naar der koningen hoven: van wie hebben die hun bestaan? Van de Zone Gods, die Middelaar der Kerk. De ziel van al wat leeft, de geest van alle vlees des mensen is in Uw hand, zei Job, hfdst. 12:10. Zegt Hij tot de prinsen: keer weder tot stof, zij keren weder tot hun aarde, en van elk van die is waar: Zijn geest gaat uit hem, hij keert weder tot zijn aarde; te dienzelfen dage vergaan al zijn aanslagen, Psalm 146:4. De geest der vorsten is in Zijn hand: Hij zet de koningen af en Hij bevestigt de koningen, Dan. 2:21. En in Spreuken 8:15 zegt Hij Zelf: *Door Mij regeren de koningen*. Was het dat niet, er zou geen één kind Gods in de wereld kunnen bestaan. Ik zal Mij tegen de hoogmoed der golven zetten, zegt Hij, en Hij snijdt den geest der vorsten af als een tros druiven, Psalm 76:13.
3. Wilt u met ons eens zien hoe elk uwer in het natuurlijke zijn bestaan door de Heere Jezus heeft? Al het schepsel moet Zijn wil doen, al die schepsels die er zijn: de zon, de maan, de sterren, de ordening van nacht en dag, zomer en winter, het moet alles Zijn wil doen, Jer. 31:35, 36, Gen. 9:12. Dat is Mijn verbond van den dag en Mijn verbond van den nacht, zegt Hij, dat Ulieden niet kunt vernietigen, zodat dag en nacht niet zijn op hun tijd, Jer. 33:20.
4. Geliefden, ga en bezie eens al die dingen die in de natuur bestaan niet alleen, maar bezie ook eens de dingen in de kerk. De christenen in die eerste tijd, die zo gehaat waren ... hoe bestonden zij? Was het niet door de Heere Jezus? In hun nering werden zij gedrukt, zij werden vervolgd, beproefd door honger, dorst, naaktheid: het kon alles niet helpen, Jezus deed ze bestaan in hun huis, in hun waardigheid, in hun beroep, in hun leven. Als gehele koninkrijken verwoest werden door pest, oorlogen, brand, wie deed ze bestaan in hun bedrijf, handel en wandel? De Heere Jezus gaf ze wat ze nodig hadden. Zij gaven om geen overheden noch machten, leven noch dood, tegenwoordige noch toekomstige dingen, 1 Kor. 3:22. Vrees niet, zei de Heere Jezus Christus, de aanstaande verdrukking, ga maar zonder buidel en zonder male, Ik zal met u zijn en u beschikken wat u van node hebt, en Ik zal het de duivel en de wereld laten aanzien.
5. Bezie ze eens in het geestelijke, hoe hebben zij daar hun bestaan? Hoe komen engelen en vromen tot een geluk, tot een staat? Het is alles in Christus; zij worden in Christus allen tot één vergaderd. Zie eens in de kerk: hoe komen de Joden en heidenen tot één religie, tot één geloof? Hoe leven zij in vrede? Het is alles in Christus, in Welke noch besnijdenis enige kracht heeft, noch voorhuid, Gal. 5:6 en 6:15; want Hij is onze Vrede, Die deze beiden tot één gemaakt heeft, Ef. 2:14.

6. Nog eens, beziet u de vrome mensen in het werk der genade, hoe bestaan zij in dat werk? Terwijl zij duizendmaal vrezen of hun werk wel waarheid is, en of het niet weer over zal gaan, terwijl zij het duizendmaal omverwerpen en tegen de grond, smijten, het blijft evenwel. Hoe hebben zij hun bestaan in hun overtuigingen, en als zij als een teder kind zijn, in hun eerste begin? De Heere Jezus doet het, Hij houdt Zijn hand aan hen, het gekrookte rietje verbreekt Hij niet, Jesaja 42:3. Hij is getrouw, het werk Zijner handen laat Hij niet varen, Psalm 138:8. Hij geeft ze zulk een kracht van ondersteuning, zulke middelen, zulke invloeden van Gods Geest, en dat dikwijls zo onverwacht, dat zij niet weten hoe zij het krijgen, en zij krijgen het evenwel.
- Hoe kan een ziel bestaan? Hoe kunnen de vromen boven en de vromen beneden met elkander bestaan? En hoe kunnen de vromen boven en beneden tot één worden? Is het niet alles in Christus, uit Welke alle geslachten zijn die in hemel en op aarde wonen? In Wie bestaan zij boven en wij beneden? Hoe komen wij eens bij elkander? In Christus: het geslacht dat Boven is, is er door Christus gekomen, en dat beneden is, zal er door Christus komen.
 - Hoe zullen zij in het gericht bestaan, als de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, hoe zullen zij dan bestaan in dat onweder? In Christus, want er is geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, Rom. 8:1. Daar zal Hij als God, als Rechter, en als Middelaar Zijn kracht vertonen, en Hij zal zeggen: *Zie, Mijn knechten zullen eten, doch gijlieden zult hongeren; zie, Mijn knechten zullen drinken, doch gijlieden zult dorsten*, Jesaja 65:13. Vreest gijlieden hun vreze niet en verschrikt niet, Jesaja 8:12. Daar zullen zij dan bestaan aan de rechterhand Gods, als de Rechter zal zeggen: Komt, gij uitverkorenen en gezegenden Mijns Vaders, gekochten met Mijn bloed, veranderden door Mijn Geest, kom nu hier en beërft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld, Matth. 25:34.
 - En hoe zullen zij eeuwig in de hemel bestaan? Alweer door de Heere Jezus Christus, en zo zullen zij eeuwig bij Hem blijven en altijd met den Heere wezen, 1 Thess. 4:17. Wat zaken zijn dat, bij zo'n Persoon! Wat een heerlijk bestaan!

Nu hadden wij te zien of wij *door* Hem bestaan als een instrument of als een werkende Oorzaak. Ik zeg met één woord: niet door Hem als een instrument, maar als een werkende Oorzaak. *Uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam*, Jesaja 54:5.

III. Nu het derde: waartoe brengt Paulus dit bij?

Volk, wil hij zeggen, uw werk is zo teder, heb evenwel moed, uw Hoofd is en blijft, en Die zal u staande houden. Moet u uw geliefde Epafras missen, gaat het u alles tegen, het is geen nood. Waarom niet? De Heere Jezus is vóór alle dingen, Hij is vóór Epafras, en alle dingen bestaan tezamen door Hem. Of dan uw goed u benomen wordt, of u kommer hebt hoe u naar het lichaam bestaan zult: wentel uw weg maar op den HEERE en vertrouw op Hem, Hij zal het maken. Psalm 37:5. Wees niet wankelmoedig, Hij zal u het Koninkrijk geven en Zijn gerechtigheid, en zullen de andere dingen u dan niet toegeworpen worden? Matth. 6:33. Zeker zal Hij het doen, Hij zorgt voor u. Zal Hij de musjes en de raven doen bestaan, en zal Hij u niet doen bestaan? Hoeveel gaat u dezelfde te boven? Vreest dan niet, Matth. 10:31. Zal Hij u het leven geven, en zou Hij u geen kleedje geven? Zal Hij u het leven geven, en zal Hij u geen brood geven? U zult zo gezegend worden, dat het meel in de kruik en de olie in

de flessen soms niet verminderen zal. Hij zal bij u de staf des broods niet verminderen.

Wel Kolossenzen, meent u in het geestelijke om te komen? Ach nee, Hij zal u doen bestaan. Hij zal u de Geest der genade, der gebeden, des geloofs, der hoop, der liefde geven, ja Hij zal maken dat het blijvend werk in u is, het zal niet overgaan, maar groeien. Maak staat op Zijn voorzienigheid; als u in honger en dorst naar de ziel geraakt, en in honger en dorst, naaktheid en gevaar naar het lichaam, wees evenwel welgemoed: dat alles zal u niet scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere, Rom. 8:39. Eerder dan dat Hij Zijn volk door gebrek zou laten vergaan hebben, zo zou Hij een wonder gedaan hebben door de hand van Mozes. Mozes, als hij op de berg was ... God onderhield hem zonder spijs, veertig dagen en nachten lang; Elia onderhield Hij ook veertig dagen in de woestijn; Paulus kon zeggen: Ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben. En ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te hebben, Filipp. 4:11, 12. Ik acht ook alle dingen schade en drek te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijn Heere, Filipp. 3:8. Wacht dan op de zorg van de Heere Jezus, uitwendig en inwendig zal Hij u doen bestaan, en eeuwig; u zult als de berg Sion zijn, die niet wankelt, Psalm 125:1.

Dat was het wat wij over het 17^e vers dachten te spreken. Nu hadden wij nog een stichtelijk slot, een woord ter toepassing.

Toepassing

Ach, vraag nu nooit: Hoe komt het dat de duivelen en verdoemden, die in de hel zijn, niet verteren? Hoe komt het dat die drie jongelingen in de oven niet verteerden? Hoe komt het dat de wereld, die zo oud is, waar geen mens ooit de hand aan houdt, niet vergaat? Hoe komt het dat de ark, die God op de wateren deed drijven, niet verdoerf? Hoe komt het dat de ziel, die van de duivel zo omringd wordt, niet gescheiden wordt van de liefde Gods en van Christus? Hoe komt het dat het rantsoen en de verlossing van Christus van zulke waarde is, voor duizenden mensen? Hoe komt dat alles?

Ach, God de Vader heeft er de kwitantie op gepasseerd.

Vraag dan niet: Hoe komt het dat God de Vader op het gepasseerde woord van de Heere Jezus zoveel duizenden ten hemel heeft gebracht, terwijl Hij nog niet voldaan had? Hebr. 2:10. Hoe komt het dat het rantsoen van Christus in alle tijden van evenveel kracht is? Hoe komt het dat al de vromen Christus zo aanhangen?

Dit raadsel is hier ontvouwd: *Hij is het Beeld des onzienlijken Gods*, het is alles door Hem gemaakt, Hij is de Eerstgeborene aller creatuur, Hij is zulk een heerlijk Persoon, door Hém zijn alle dingen geschapen, Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem. Dat is de reden. Ach, Hij is zo groot, zo heerlijk!

Hoe komt het dat al de vromen in hun nood tot de Heere Jezus gaan?

Ach Heere, zeggen zij, de ganse aarde is Uwe en al haar volheid, en zou u voor mij niet een stukje hebben?

Hoe komt het dat de vromen in verborgen plaatsen zeggen: Heere Jezus, ik kan het niet langer verdragen, kom toch tot mij, ik kan geen uitstel lijden, kom mij te hulp?

Het is omdat de Heere Jezus zulk een heerlijk Persoon is. Daar wij zulk een Zaligmaker hebben, waarom spreken wij van tijd tot tijd niet meer van Hem en met Hem? Waarom handelen wij niet nu en dan met Hem? Wel, u mag het wel doen, Hij is toch God, barmhartig en genadig, Hij vergeeft al onze gebreken. En in Mij, zegt Hij,

hebt u al hetgeen u van node hebt. Zeg dan dikwijls: Heere Jezus, wees toch de mijne in leven en in sterven.

Geliefden, *wij bestaan door Hem*. Weet u wie een recht gebruik van dit gezegde maakt?

1. Ten eerste, die hierdoor opgewekt wordt om de Heere Jezus te kennen. Jer. 9:24, 25. Weet u wat wijsheid is, zegt Hij? Mij te kennen, en te verstaan dat Ik de HEERE ben. O, de Heere Jezus te leren kennen, dat doet Mozes naar Farao gaan, dat doet de jongelingen in de vurige oven gaan, dat doet Daniël in de kuil der leeuwen gaan.
2. Ten tweede, weet u wie hier nog meer een recht gebruik van maakt? Die zo uitermate gering en nederig bij zichzelf worden. Lieve Heere Jezus, zeggen zij, moet ik door U bestaan, en zou ik daarop verheven zijn en hovaardig? Indien ik arm was, en een rijke nam mij, en onderhield mij, zou mij hoogmoed passen? Lieve Heere Jezus, hoe nederig moest ik zijn, heb ik mijn bestaan niet van mijzelf? Wijsheid, rijkdom, macht, daar kan de allergrootste niet op bestaan, noch kan de kleinste door zichzelf bestaan. Heere Jezus, doet u mij bestaan, laat ik dan nederig wezen!
3. Ten derde, die zich zo verplicht ziet om de Heere te dienen. Is hun ziel lui en traag, dan zeggen zij: waak op, mijn luie ziel, elk gaat u voor, zon, maan, sterren, kruiden, planten, wateren, het is alles tot Zijn eer, en zult u de Heere Jezus niet willen dienen, van Wie u uw bestaan en wezen hebt? Indien eens een mens een arm kind van de straat opnam en groot kweekte, en zette het aan zijn tafel en in nering, en als het dan tegen hem opstond, zou dat wel te verdragen zijn? Wel, zeggen zij tegen hun trage ziel, de Heere heeft u in een beroep gesteld, opgevoed, en naar de ziel doen bestaan, en zult u nu de Heere tegenvallen?
4. Ten vierde, die tegen zijn bekommerde ziel zegt: wilt u door de kommer verslonden worden? Geef uw zaken in de hand des Heeren: de kommer heeft u al zoveel kwaad gedaan; doet zij het u nog niet? Wel dan, vertrouwt op den HEERE tot in der eeuwigheid, want in den HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen, Jesaja 26:4. Al moet u wat minder hebben, en armer worden, hebt u wel half zoveel verwacht? Geef dan de kommer in Zijn hand; alles bestaat door Hem. U moet niet groots zijn. Hebt u niet veel om door de woestijn door te gaan, u zult ze evenwel ten einde raken. Wat beleven wij zo al kommer! Laten wij ze bij de Heere Jezus nederleggen.
5. Ten vijfde, die gebruiken dit goed, die zo dikwijls denken: ik vrees dat mijn overtuigingen nog zullen overgaan; genade, weekheid, blijdschap, verwondering, het zal *niet helpen*; *help u mij, Heere! En die dikwijls daarom gaan bedelen, en zeggen: ik verga en zal nog omkomen, zo U niet helpt en Uw hand aan mij houdt*.
6. Ten zesde, die zo ziet dat de Heere Jezus de beschikking heeft over Zijn zaak en knechten. Hij is vóór al de knechten. Als God ze dan wegneemt, zegt Hij: *Ik ben de Eerste en, met de laatsten ben Ik Dezelfde*.

U, Heere Jezus, zult niet scheiden, en niemand wordt er weggenomen dan op Uw believen; niemand zal er ook langer leven, dan het U belijft; er zal er geen langer bestaan dan het U belijft, de predikanten ook niet. Niemand kan zichzelf een bestaan geven; wij moeten allen doen wat Hem belijft.

Het bittere, wat ons ontmoet is voor acht dagen, weet elk, van hem die gestorven is. Toen stond hij nog op de predikstoel. Als eens iemand gezegd had, dat binnen acht dagen ons zulks zou ontmoet hebben, wij zouden het niet gedacht hebben. Die toen nog stond, staat nu niet meer onder ons. U weet wie ik bedoel. Het is

onze medebroeder, die hier gestaan heeft bij de drieëntwintig jaren, of tweeëntwintig jaren en een half, min of meer. Zolang heeft hij hier gestaan, en als hij hier niet was, toen heeft hij op andere plaatsen gestaan. Hij heeft zijn bestaan gehad naar het uitwendige door de Heere Jezus Christus, en naar het inwendige was het ook door de Heere Jezus Christus dat hij bestond. Die staat hier niet meer. Die zegen onder hem hadden, het was door de hand des Heeren. Dat u een geestelijk bestaan kreeg, was door de zegen Gods, door de Heere Jezus Christus. Uw predikant deed u niet bestaan. Dat u in de genade staat, en dat u naar het uitwendige bestaat, is door Hem, het is door ons niet. Dat u het geestelijk leven hebt, daar was Hij het middel van. Wat het was, het was evenwel door de Heere Jezus dat gij bestondt, door Welke alle mensen bestaan.

Zegt nu iemand, die overgebleven is na hem. *Hoe zal ik bestaan, ik ben die man kwijt die God aan mijn hart gezegend heeft, en ik was nog niet van hem verzadigd; en zegt u: moet ik die missen?*

Wel, ga naar de Heere Jezus, door Welke hij nu ook bestaat, voor de troon van God, ga naar de Zone Gods, om door Hem te bestaan. Zegt u: wie is het, die u bedoelt? Het is **Plancius**¹, die God zo lang onder ons gelaten heeft. Wij hebben het lang tegemoet kunnen zien; u ziet het aan anderen en aan mij ook al tegemoet, dat ziet u tegemoet, dat u binnen weinig jaren dezulken, van wie u ook nog niet verzadigd zijt, niet meer vinden zult, zo het nog zo lang aanloopt.

U zult zeggen: *zal het dan alles weg zijn waar God zegen onder geeft en waar wij door gesticht zijn, wat zal dat dan te zeggen wezen?*

Wel, weet u het wel, dat wij de schat in aarden vaten dragen, dat zij moeten gebroken worden? God zult u niet verliezen.

Laten dan nu de regenten, ouderlingen, diakenen, hun ogen openhouden in het verkiezen van een predikant! Zij zien wel waar de gemeente heen wil. Laten er zulken verkozen worden, als zij weten dat de gemeente graag heeft. Zij moeten weten dat zij maar vertegenwoordigers en als een schilderij van de gemeente zijn. Laten zij dan in het voorstellen zulken voorstellen als de gemeente graag heeft. God zal het van hun handen eisen. Het is niet behoorlijk dat zij meesterachtig zijn en hun zin doen: zij moeten er zulken verkiezen die hun hart op de kudde zetten. Zij zien het wel dat de kudde nog niet verzadigd is van zulk een voedsel, maar dat zij ernaar snakken. U die er wat in te zeggen hebt, doe dan uw ogen open. Maar de gemeente moet ook met God handelen, en heeft zo niet stil te zijn. Handel als die Macedónische man, die riep: *kom over en help ons!* Dat de gemeente Gods zo stil is, dat is niet behoorlijk.

U mag niet zeggen: *wij hebben onze zin; laat de anderen sterven, het mag gaan zo het wil.*

Dat is niet behoorlijk, aan Gods zaak is niet behoorlijk voldaan. Wij moeten vrijmoedig en rechtuit spreken, en eenvoudig; wij weten dat wij gelijk hebben.

Verder zullen wij ons niet uitbreiden. Wij weten dat een van onze medebroeders, zo God wil, het stuk breder zal zoeken te doen; wij zullen dat gans aan hem overlaten. Het zal wel waard zijn dat ge er u bijvoegt en er acht op geeft. Die zal het omstandig doen. Opschikken moeten wij elkander niet, dan hebben wij ons loon al weg. Wij moeten in waarheid en rechtuit zoeken te spreken, dan gaat het naar binnen, en daar, zegt men dan, was de oprechtheid het kleed en de mantel. Dan prijzen wij elkander genoeg als wij het niet doen, wij moeten oprecht van elkander spreken.

¹ Jacobus Plancius, die van Maassluis naar Middelburg kwam. Hij werd bevestigd 26 september 1700. En overleed op 11 december 1722.

Is hij niet meer, gelijk hij hier niet meer is, en als ik niet meer zal zijn, en als anderen niet meer zullen zijn, en als u hier niet meer zult zijn, dan hoop ik dat wij met elkander bij de Heere zullen zijn Boven. Het is er beter dan hier. Het is hier goed om goede talenten te hebben, stichtelijk te horen. Boven zal het evenwel beter zijn, bij de Heere Jezus, bij al de dienstknechten Gods. Wij zullen er zoveel vinden die wij gekend hebben.

Ik hoop dat ik en u zo gelukkig zullen zijn, dat wij elkander voor de troon zullen vinden. Vertrouw God uw zaken toe. Niemand van de Zijnen is er verloren gegaan, Joh. 17:12. Hij zal al de Zijnen daar brengen waar Hij is, en bewaren in de kracht Gods.

Ik besluit met het zeggen van Håbakuk: In den HEERE zullen wij van vreugde opspringen, al was er geen rund in de stal, Hab. 3:17, 18. Laat ons toevloeien tot de sterkte des Heeren, Die altijd Dezelfde is, Psalm 102:28. Alzo zegt de HEERE: zo Ik Mijn verbond met dag en nacht niet teniet zal doen, zo zal Ik ook Mijn verbond met u niet teniet doen, Jer. 33:20, 21. *Wees dan stil, eer en vrees God, en wij hopen eens eeuwig voor Zijn troon Hem te dienen. Amen.*

ACHTENDERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:18

En Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opat Hij in allen de Eerste zou zijn.

Wij lezen: *Wetende dat u niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdel wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam, 1 Petrus 1:18, 19.*

Het zou een kostbaar bloed geweest zijn, had Mozes zijn bloed voor Israël gestort, en David voor Absalom, en Paulus voor zijn broederen die zijn maagschap waren naar het vlees; het zou een kostbaar bloed geweest zijn, hadden zulke grote mannen hun bloed gestort voor zulke slechte mensen; maar het bloed van Christus is daarbij niet te vergelijken in waardij. Waarom noemt Petrus dat *een dierbaar bloed*?

1. Ten eerste, omdat het een bijzonder bloed is, het heeft zijns gelijke niet, zulk een bloed is er maar één. Naómi had een lossen, die nog nader was dan Boaz, maar er is er hier zó maar Eén: *De zaligheid is in geen ander; want er is ook geen andere naam onder den hemel, die onder de mensen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden, Hand. 4:12.* Er is geen ander fundament dan één, namelijk Jezus Christus, 1 Kor. 3:11. *Heere, tot wien zullen wij heengaan? gij alleen hebt de woorden des eeuwigen levens, Joh. 6:68.*
2. Omdat allen die het kennen, er zulke achting voor hebben: *U die gelooft, is Hij dierbaar, 1 Petrus 2:7.* Zij hebben voor niets in geheel de wereld zulk een achting als voor het bloed van de Heere Jezus: daar zouden zij hun goed en bloed en alles voor overhebben. O, dat bloed kiezen zij voor alle dingen, dat schatten zij boven alles. Al de ware gelovigen, van het begin tot het einde van de wereld, zouden alles daarom schade en drek rekenen, Filipp. 3:8. Dat kunnen zij absoluut niet missen, even zo weinig als dat Rachab het scharlaken snoer kon missen, en even zo weinig als dat de kinderen Israëls het bloed van het paaslammetje aan de posten van de deur misten.
3. Omdat het zulke dierbare weldaden hun beschikt: de verzoening met God, bevrijding van Gods toorn, van de vloek der wet, van de macht der zonde, van het geweld der hel, van de macht des duivels; en het geeft alle verkwikkend goed voor het hart dat men zou kunnen wensen, voor tijd en eeuwigheid.
4. Omdat het overtreft al het kostelijke dat er in de wereld is. Wat is goud, wat is zilver, wat zijn kleynodiën der koningen, wat zijn engelen, wat zijn mensen, wat zijn beesten? Dit overtreft het alles.
5. Omdat het degenen die deel aan dit bloed krijgen ten aanzien van hun personen zo kostelijk maakt. Zij worden *de beminden Gods, Kol. 3:12; die van den Heere bemind zijn, 2 Thess. 2:13.* Hij noemt ze *Zijn dierbare zoon, Zijn troetelkind, Jer. 31:20; kostelijke kinderen Sions, Klaagl. 4:2.* Zij worden genoemd *de heerlijken in den lande, Psalm 16:3. De rechtvaardige is voortreffelijker dan zijn naaste, Spr. 12:26.*
6. Omdat het zulk een heerlijk Persoon, omdat Hij Zijns gelijke niet heeft. Zo is er geen één meer in de wereld bekend, Hij is God geopenbaard in het vlees, 1 Tim. 3:16, en Hij is uitverkoren en dierbaar bij God, bij de engelen, en bij de vromen, 1 Petrus 2:6.

De apostel Paulus toont dat ook, wat een dierbare Persoon het is, en dientengevolge wat een dierbaar bloed Hij heeft, in dit ons teksthofdstuk.

Er was wat gebeurd in die stad, te Kolosse! Daar was van God een getrouw man gezonden. Men weet haast niet hoe die wrocht voor de Heere, en God zegende het rijkelijk. Paulus, die had hen nooit gezien; die krijgt daar kennis van. *Ik ben blij*, zegt hij, *over de genade Gods die onder u werkt*. Daar wrocht de Heere in een heer, in een mevrouw, in een knecht, in een dienstmeisje, in ouders en kinderen, in rijk en arm. *Ik doe*, zei Paulus, *haast nooit een gebed, of ik bid voor u*. Ja gemeente, verbeeld u dat u bij mij zit, en laat ons tezamen op onze knieën vallen en danken de God en den Vader van onze Heere Jezus Christus; dat Hij zulke grote dingen aan u gedaan heeft (in het 12^e vers).

Zegt u: hoe komen wij tot zulk een groot geluk?

In het 13^e vers hebt u het middel: Hij trok u uit de macht der duisternis, uit de natuurstaat. En waar bracht Hij u? Hij zette u over in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde. In het 14^e vers hebt u de verlossing, teweeggebracht in Zijn rantsoen.

Ja, mochten zij zeggen, *onze zonden liggen ons zo op het hart*.

U hebt, zegt hij, ook vergeving gekregen in dat bloed.

Is dat bloed dan zó kostelijk?

Jazeker. Wilt u eens zien Wiens bloed dat het is? Bezieet u Hem in betrekking tot God, dan is Hij het Beeld des onzienlijken Gods. U kunt God in Zijn Wezen en in Zijn werken in Hem zien. Ziet u op Hem in betrekking tot de schepselen, dan is Hij de Eerstgeborene aller creatuur, vers 15. Ja, alles is door Hem en tot Hem geschapen; alle dingen bestaan tezamen door Hem.

Zegt u in uw hart: *maar wij hebben geen tronen, noch heerschappijen, noch overheden, noch machten*.

U behoeft er geen; de Heere Jezus heeft die alle gemaakt, u behoeft daar niet naar om te zien.

Zegt u in uw hart: *wij zullen er niet doorkomen*.

U dwaalt, de Heere Jezus is vóór alle dingen.

Zegt u: *wij zijn als een blote kudde geiten, zij zullen ons geheel en al verslinden*.

Dat zal niet wezen, Hij zal voor u zorgen. Dat hebt u in vers 16, 17. En weet u welke betrekking de Heere Jezus tot Zijn Kerk en tot u heeft? Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn, in onze tekst. Geliefden, wij vrezen dat wij al te veel vreemd zijn om de Heere Jezus te bezien. Let eens op.

- I. Ten eerste wil Paulus zeggen: ik heb nog niets gedaan; hoor nog meer, ik heb nog zoveel te zeggen van die heerlijke Heere, dat als zovele parels aan Zijn kroon is; wil ik het u eens doen zien? *Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden*.
 - II. Ten tweede, waartoe zegt u dat, Paulus, waartoe is dat? Opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.
 - III. Ten derde, Paulus, waartoe brengt u dat bij? Opdat u zou zien wat een waardig rantsoen Hij heeft: of de zonden nu nog zo groot, zijn, kunt u nu niet zien dat u daarin de verlossing kunt hebben?
- Ten eerste, ik moet u de Heere Jezus nog meer doen zien: Hij is niet alleen het Begin, en de Eerstgeborene uit de doden, maar Hij is ook het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente.
 - Ten tweede, waarom is de Heere Jezus Christus dat? Opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.

- Ten derde: Paulus, hoe brengt u dat te pas? Ik wilde u de waarde van dat bloed doen zien.

Wij hebben zulke zonden; kan dat in Christus alles opgewogen worden?

Och, jazeker. Ei lieve, geef uw aandacht, het zijn grote dingen die wij spreken moeten, en die u horen moet.

I. Ten eerste, Hij is het Begin. Wat zou men daarvan maken, naar de kracht van het grondwoord? Dat is een geluk dat wij dat zo mogen horen.

1. Het is te zeggen: Hij is de Oorzaak van alles.
 2. Hij is de aanvang van een werk.
 3. Hij is de Prins, de Vorst, de Overste van alles.
1. Ten eerste, Hij is het Begin, de Oorzaak van alles. Hij is het Begin der schepping Gods, Openb. 3:14. Hij is het Begin van al dat werk.
 2. Hij is de Aanvang van een werk, waar een werk mee aangevangen wordt, gelijk een fundament het begin is van een gebouw, en zo is de eerste steen het begin van het gebouw. Onze liefste Heere Jezus is het fundament van de zaligheid, waar wij allen op gebouwd, worden, 1 Kor. 3:11,12. Hij is de Hoeksteen, Ef. 2:20.
 3. Het beduidt een Prins, een Overste, een Vorst, een Heirschapper te zijn. In Kolossenzen 1:16 hebt u tronen, machten, heerschappijen, overheden: maar Jezus overtreft die alle. In Openbaring 1:5 wordt Hij genoemd de Eerstgeborene uit de doden, en de Overste van de koningen der aarde.

Nu zult u zeggen: in welke betrekking wordt Jezus hier *het Begin* genoemd? Is het met betrekking tot de schepping? Nee, dat was al gezegd in het 16^e vers, en van de onderhouding in het 17^e vers. Waar ziet het dan hier op? Op de Kerk waar Hij het Hoofd van is.

Hoe is Christus het Begin der Kerk?

1. Ten eerste, Hij is er de Oorzaak van dat zij er is, en dat er een enig lid is. Er zou anders nooit een Kerk geweest zijn. God heeft ons uitverkoren in Hem, vóór de grondlegging der wereld, Ef. 1:4. Was het dat niet, er was geen Kerk.. God heeft wel een Kerk verkoren, maar het zou geen uitwerking gehad hebben; was de Middelaar niet tussenbeide gekomen. Ook Hij is er de Oorzaak van dat er een lidmaatje, een waarachtig lidmaatje is, die de weldaden van de Kerk geniet: de verzoening met God, wijsheid, gerechtigheid, heiligheid en volkomen verlossing, 1 Kor. 1:30. De Heere Jezus is het Begin: God kan geen verzoening, geen vergeving der zonden geven, was er de Heere Jezus niet. Hij is het Begin en als de Oorzaak van alle genade in het hart, van de vernieuwende genade in het hart. Dat de uitverkorenen een traan laten, dat zij overtuigd zijn, dat zij liefde tot God hebben, dat hun hart veranderd is, van Wie is het? Is het niet van de Heere Jezus? Dat zij eerst overtuigd zijn, bewerkt worden, bij de Heere blijven, is alles van Hem.
2. Ten tweede, Hij is niet alleen het Begin, de Oorzaak, maar Hij is ook de Aanvang van een werk, gelijk een fundamentsteen het begin niet alleen, maar de aanvang van een gebouw is. Er staat in Jesaja 28:16: *Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion, een beproefden Steen, een kostelijken Hoeksteen, Die wel vast gegrondvest is.* De eerste steen is de aanvang van een werk; de Heere Jezus is geworden tot een Hoofd des hoeks, waar al de ledematen zich op willen gaan gronden, Psalm 118:22. Spreekt er een of spreken er duizend, zij zulten allen zeggen: ik moet op U gegrond zijn, Heere Jezus. Hij zegt Zelf, Matth. 16:18: *Op deze Petra zal Ik Mijn*

gemeente bouwen. Hij is ook de Volmaking van een werk, het Begin van de gehele oogst, waar de gehele oogst in volmaakt wordt, en zo wordt hier getoond dat Hij ook de Volmaking van een werk is: doch een iegelijk in zijn orde; de Eersteling Christus eerst, en dan daarna die van Christus zijn, 1 Kor. 15:23. Hij is het eerste Steentje, maar er zal ook een tijd komen dat het laatste steentje er wezen zal: Christus zal het altemaal sluiten.

3. Ten derde, Hij is ook de Prins, de Overste onder al dat volk, de Vorst en de Gebieder der volkeren, Jesaja 55:4; *de heerschappij is op Zijn schouder*, Jesaja 9:5. Het is wonderlijk: in de wereld zijn koningen wel het hoofd van een volk, maar zij zijn het begin van een volk niet; eerst is het volk en dan de koning; maar hier is eerst het Hoofd, en dan het volk. Daarom vindt u dat de Heere Jezus zo dikwijls Zelf zegt in het Woord: *Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde*, zoals in Openbaring 1:8. De koningen komen altijd uit het volk, maar niet het volk uit het hoofd. God wil ons tot verheven dingen opleiden; daarom staat er van de Heere Jezus: *Ik ben de Eerste, en met de laatsten ben Ik Dezelfde*, Jesaja 41:4.

Paulus, had u nog wat te zeggen? Ja, zegt hij, dat Hij is de Eerstgeborene uit de doden. Wij zijn nu nog levend, maar als onze ziel van ons lichaam zal scheiden, dan zullen wij ook dood zijn. Wat is er een grote gemeente der doden! De ene valt voor, en de andere na, de dood wijkt voor niemand. Die een dag heeft dat hij geboren is, zal ook een dag files doods krijgen. Hoe menig een is er al geveld! Wij zullen ook allen geveld worden. Hoe menig een zal er nog na ons geveld worden! Het zal een grote gemeente der doden zijn. Naar het Woord zullen die doden allemaal weer leven. Daar zijn duizend bewijzen van in het Woord: Die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, Dan. 12:2; de dorre doodsbeenderen zullen leven, Ezech. 37. Het moet een epicurist, sadduceeër, en atheïst zijn, een man van geen goede naam, die dat niet gelooft. Er zijn er zo velen opgewekt in het Oude Testament en in het Nieuwe, voor, in en na Christus dood. Wij zullen dat niet allemaal uitbreiden, dat zou ons te veel zijn, dan zouden wij te lang moeten wezen.

Maar hoevelen dat er opgewekt zijn en nog opgewekt zullen worden, *Christus is evenwel de Eerstgeborene uit de doden.* Wat is dat te zeggen?

1. Ten eerste, Hij is door Zijn eigen kracht opgewekt. Zo is er niemand opgewekt, noch zal er iemand opgewekt worden. Breekt dezen tempel, zei Hij, en in drie dagen zal Ik denzelven weder oprichten, Joh. 2:19, en 10:18: *Ik heb macht om Mijn leven af te leggen en Ik heb macht hetzelfde wederom aan te nemen.* Hebben Elísa, Petrus, en Paulus, en andere vromen iemand opgewekt, het was door de kracht van Christus.
2. Hij is het door Wiens kracht wij allen opgewekt zullen worden. De opstanding van Christus is van zulk een gevolg, dat zij niet alleen verwekt de geestelijke opstanding; maar zij is van zulk een kracht, dat als wij dood zijn, zij ons opwekken zal. Hij zal ons opwekken als Middelaar en als God, op Zijn last, gelijk Hij Lázarus wekte op Zijn last: *Lázarus, kom uit!* Joh. 11:43.
3. Hij is door Zijn waardigheid en om. Zijn eigen verdienste opgewekt. Dat Hij de Zone Gods was, bewees Hij krachtig uit de opstanding uit de doden, Rom. 1:4. Maar wij, die opgewekt worden tot zaligheid, worden om Zijntentwil opgewekt, zodat wij moeten zeggen: *Hij is ons een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden*, Hebr. 5:9.

4. Geen één dode die opgewekt zal worden, zal zoveel heerlijkheid hebben als de Heere Jezus. Allen die zalig zullen worden, zullen het verheerlijkte lichaam van Christus gelijkvormig zijn; maar Hij zal ze evenwel allemaal overtreffen, Hij zal overvloeiende in heerlijkheid zijn. Dat is niet te zeggen, hoe heerlijk de Heere Jezus wezen zal. De Heere Jezus zal als een Parel in de hemel wezen, en zij zullen allemaal moeten zeggen: *U overtreft ons allen!*

Paulus, is er nog wat te zeggen? Och ja, ik ben nog niet ten einde, de wateren vloeien nog hoger: *Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente.* U bent een gemeente, die is het lichaam van Christus, en daar is Hij het Hoofd van.

Wat is hier de gemeente? Zijn dat alle mensen?

Nee, alle mensen zijn niet uitverkoren, alle zijn niet gekocht, de meeste zijn zonder Geest.

Zijn het dan de engelen?

Nee, van de engelen mag Hij het Hoofd zijn, maar Hij is er de Middelaar niet van.

Hoe is Hij het Hoofd van de engelen?

Zo, dat Hij ze geschapen heeft, en dat zij door Hem bestaan, en van Hem geregeerd worden, Kol. 2:10. Hij is het Hoofd der engelen, doch Hij is het niet als Middelaar, maar als hun Maker, door Welke zij bestaan, en Die hen bevestigd heeft nadat zij zijn staande gebleven, voor Welke zij nederknielen. Hij is het Hoofd als Middelaar der gemeente.

Wat is de gemeente?

Dat is het getal van uitverkorenen, en geroepen, gelovigen, geheiligden, die uit de macht der duisternis getrokken zijn, en overgezet in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde, vers 13. Die allen, die tot de gemeenschap Gods en van Christus behoren; dat gehele hoopje, die er geweest zijn en nog zijn zullen, hetzij op aarde strijdende of triumferende in de hemel. Wij geloven dat er niet een dag voorbijgaat, dat er niet een ten hemel binnenkomt, die boven de strijd raakt. Deze gemeente nu draagt uitermate veel namen. Wij zullen ze niet alle ophalen, maar bij deze naam blijven. Hier wordt ze genoemd *de gemeente*, en dan eens *de gemeente des levenden Gods*, 1 Tim. 3:15, en in Hebréeën 12:23: *de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemel zijn opgeschreven.*

Die gemeente wordt ons onder veel beelden vertoond, maar geen schoner is er dan deze, dat zij vertoond wordt onder het beeld van een lichaam. Wij vinden dikwijls dat zij een lichaam genoemd wordt, gelijk ook in dit hoofdstuk, vers 24: *voor Zijn lichaam, hetwelk is de gemeente.* En onder andere plaatsen, die Paulus meldt, vinden wij ook Efése 1:22, 23: *En heeft Hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen; Welke Zijn lichaam is.* En in Éfeze 4:4 zegt hij: *Eén lichaam is het en één Geest.* En in Efése 5:30 zegt hij: *Wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijn benen, been van één been, en vlees van één vlees.*

Wat is dat nu te zeggen? Ziet dit op Christus menselijk lichaam, dat Hij uit Maria heeft aangenomen?

Nee, maar dat Hij het Hoofd des lichaams is, namelijk der gemeente, dat ziet op dat verborgen geestelijk lichaam, gelijk Paulus het elders uitdrukt. Er kan haast geen zoeter beeld zijn waar de Kerk onder vertoond wordt, dan onder het beeld van *een lichaam*:

1. Wat een kunstig stuk werk is een lichaam! Al de leden van een lichaam, de minste en de meeste: de allerwijste moet er voor stilstaan. David zei tot God: *Gij hebt mij op een wonderbaarlijke wijze gans vreselijk gemaakt*, Psalm 139:14; en Job zei in

hoofdstuk 10:8: *Uw handen hebben mij gemaakt.* Wat een wonderwerk is elk lidmaatje van dat geestelijk lichaam! Die vloeker, die moorder, bidt die nu om genade? Hoe kan het wezen! Een mens, die als een duivel gelijk was, wordt die nu als een engel? Dat zijn tekenen en wonderen in de wereld. De Heere Jezus zei: Gij hebt Mij en de Mijnen als een teken en wonder gesteld, Jesaja 8:18. In Jesaja 55:13 staat: *Het zal den HEERE wezen tot een naam, en tot een eeuwig teken, dat niet uitgeroeid zal worden.* Bekijk uzelf, bekijk wat u tevoren waart: bent u nu niet als een wonder, u die tot een waar lidmaatje gemaakt zijt?

2. Wat zijn er veel leden in een lichaam! De Joden verhalen dat er zoveel leden in ons lichaam zijn als er dagen in het jaar zijn. Bekijk de Kerke Gods, wat al leden zijn er! Zij zijn als de sterren aan de hemel, zij zijn een grote schare die niemand tellen kan, op haarzelf aangemerkt, het krioelt er van mensen. Als u eens al de vromen bijeen zag, wat zou het een menigte zijn! Paulus zegt: *velen*, Rom. 12:5. Johannes zag een grote schare, die niemand tellen kon, Openb. 7:9. Als u ze eens allen zag die in honderd jaar tijd in deze stad geweest zijn: wat een menigte zou het wezen!
3. Elk lid in een lichaam doet zijn werk. Zo is het met de Kerk ook, elk lidmaatje doet zijn werk: een knecht, een dienstmeisje, die werken zowel als een predikant, elk naar de verscheiden gaven die God hun geeft, Rom. 12:6. Elk zoekt tot eer van die Koning te zijn: een kind in zijn kindergebed, en een man in zijn mannelijk gebed, elk maakt dat hij iets tot eer van de Koning doet, in bidden of spreken.
4. Al de leden maken een lichaam uit, en de leden in een lichaam twisten niet tegen elkander, maar het is er alles zo in vrede. Zo is het ook met de leden van het lichaam van Christus: het is alles zo vrede onder de ware vromen, behalve dat er verdorvenheden in hen zijn die zij in elkander dikwijls niet verdragen kunnen; maar als het goed is: *Zie, hoe goed en hoe lieflijk is het, dat broeders ook tezamen wonen, in eendracht*, Ps.133:1. Dan zijn zij als broeders, als een kudde schapen. Zo komt de Geest en Hij drukt uit wat een vreedzaamheid dat er onder hen is, wanneer Hij zegt: *zij zijn als één hart en één ziel*, Hand. 4:32: Der menigte van degenen die geloofden, was één hart en één ziel. Met hun allen nu maken zij één lichaam uit. *Wij velen zijn één lichaam in Christus*, zegt Paulus in Romeinen 12:5. En Christus Zelf zegt: *Een enige is Mijn duive, Mijn volmaakte*, Hoogl. 6:9.
5. Nog eens, er zijn zulke verborgen leden aan het lichaam. Een lidmaatje van dit geestelijk lichaam is dikwijls ook zo verborgen. Het ene lid van een lichaam ziet men meer dan het andere. In het geestelijke ook: het ene ligt meer onzichtbaar voor het oog dan het andere. Sommigen zijn verborgen leden, hun genaden worden dikwijls door een ander zo niet gekend, en zij kennen ze dikwijls zelf zo niet. Paulus zei: ik heb een inwendige mens zowel als een uitwendige, Rom. 7:22; en Petrus spreekt van *een verborgen mens des harten*, 1 Petrus 3:4. Zij kennen ze dikwijls zelf zo niet.
6. Eindelijk, die leden van een lichaam zijn niet naakt, men zorgt dat het zijn klederen en zijn sieraad heeft. Zo is het in het geestelijke lichaam ook. Er zijn zo veel klederen: zij hebben wapenen waar zij mee bekleed zijn; zij hebben Christus gerechtigheid en heiligheid die hen aangedaan worden; zij hebben de nieuwe mens; ja, allerlei gestikte klederen en heilige sieradiën, Psalm 45:15 en 110:3.
7. Ten laatste, een lichaam heeft een hoofd. Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der gemeente is, Ef. 5:23.

Bedenk eens, hoe heerlijk is het alles! De Geest zegt dat de Heere Jezus is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente. Dat kunnen wij niet voorbij, of wij moeten eens zien hoe en waarom dat Hij het Hoofd is, te weten om verscheidene redenen:

1. Ten eerste, een hoofd is op een lichaam het verhevenste, dat al de leden bijna heerlijk en schoon maakt, Kol. 2:19. Niets is er dat het geestelijk lichaam en al die leden heerlijker maakt dan Christus. Hij is de Schoonste van al de mensenkinderen, ja, veel schoner dan de mensenkinderen, Psalm 45:3. Hij is het Hoofd boven allen, en zij zijn allen in Hem volmaakt, Kol. 2:10.
2. Ten tweede, er is maar één hoofd op een lichaam. Hebt u iets gezien wat meer dan één hoofd had? Stond er iets in de kerk op met zeven hoofden, dat was een monster. Maar hier is de Heere Jezus het enige Hoofd. Er is maar één bruidegom, één man, één meester, één herder, één koning.
3. Ten derde, het hoofd verenigt al de leden met elkander. Zo is Christus ook het Hoofd, uit Welken het gehele lichaam bekwamelijk samengevoegd en tezamen vastgemaakt is, Ef. 4:15, 16. Was er dat Hoofd niet, de leden liepen alle vaneen, maar nu willen zij allemaal naar Jezus. *Dat*, zeggen zij, *is onze Middelaar*, en onze enige troost in leven en in sterven. En zo groeien zij allen tezamen op, door al de bindselen en samenvoegselen, door al de middelen, bedieningen en bewerkingen.
4. Ten vierde, wat doet een hoofd? Het geeft het leven en de geest door al de leden heen; uit het hoofd komen al de levensgeesten. De Heere Jezus, Die het Hoofd is, zendt alle genaden door al de leden heen. Dat is afgebeeld door de Hogepriester: de olie die op zijn hoofd werd uitgegoten, daalde neder tot op den zoom zijner klederen, Psalm 133:2. *Zonder Mij*, zegt de Heere Jezus, *kunt u niets doen*, Joh. 15:5. Gij hebt de zalving van den Heilige, en weet alle dingen, 1 Joh. 2:20. Er vloeit van de Heere Jezus zoveel geest voor elk lidmaatje, als het Hem belijft hun mede te delen.
5. Nog eens, het hoofd regeert het lichaam. Zo regeert Hij al de leden niet alleen, maar Hij geeft ook aan al de leden order, en zij zijn Hem onderdanig, gelijk de vrouw de man, die haar hoofd is, onderdanig is. *Dat is onze Koning*, zeggen zij, en zij roepen Hem toe: *Heere, wat wilt U, dat ik doen zal?* Hand. 9:6, *geef mij wetten, regeer mij, ik heb niemand dan U, leid mij*, Psalm 25:5.
6. Ten laatste, het hoofd en het lichaam zijn van één natuur. Het is een onaanzienlijk lichaam, waar het hoofd van goud is en het lichaam ten dele van modderig leem. Christus is den broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde, Hebr. 2:17 en 4:15. De leden van dat geestelijk lichaam zijn geest van Zijn geest, en vlees van Zijn vlees, been van Zijn benen, Ef. 5:30. Hij heeft ook zo'n menselijke natuur als zij, bij Zijn Goddelijke natuur; Hij is als de kinderen des vleses en bloeds deelachtig geworden, Hebr. 2:14.

II. Maar waartoe is nu dit alles?

Opdat Hij in allen de Eerste zou zijn, de gewichtigste, de waardigste, de Prins, de Heerschapper, opdat elk zou zien dat Jezus boven hen is. Al wat in de hemel is, dat is heerlijk, en waardig, en zalig, maar het haalt alles bij Jezus niet, hetzij dat het volmaakt gebleven is of herschapen is. Hoewel God Hem een weinig minder gemaakt had dan de engelen, dat was maar voor een korte tijd, Hij was daarom niet minder dan de engelen, en daarna werd hij weer met eer en heerlijkheid gekroond, Hebr. 2:9. *Want daartoe is Christus ook gestorven en opgestaan en weder levend geworden, opdat Hij beide over levenden en doden heersen zou*, Rom. 14:9. Over al de engelen, hemelingen en duivelen, over al de tronen, machten, heerschappijen, overheden, over al de groten der aarde, in de staat, in de kerk, in de rechtspraak, in de krijgsmacht,

over klein en groot, rijk en arm, en over alles wat er is, heerst Hij. Diegenen die door de Heere Jezus genade in de tijd gekregen hebben, en die door Hem in de heerlijkheid zijn ingeleid, die zullen allemaal moeten zeggen: U overtreft ons, U bent de Prins, de Overste, de Heere, en wij moeten ons allemaal voor U nederbuigen, en U aanbidden. U bent op de troon, en wij liggen ervoor neder, en roepen uit, dat U de heerlijkste, de voornaamste, de uitmuntendste bent. En is er een mens, die toen hij op aarde leefde, niet wilde dat Jezus Koning over hem zou zijn: de tijd zal komen dat hij op zijn knieën voor Hem zal komen kruipen, en dat zijn tong Hem belijden zal. Ja, de tijd zal komen dat die allen, aan wie Jezus nooit geopenbaard is en nooit aan geopenbaard zal worden, als de elementen branden zullen, dan zullen uitroepen: waarlijk, Deze was Gods Zoon. Zelfs de duivelen zullen er nog voor moeten sidderen. Al het schepsel, geheel de Kerk op aarde, de verheerlijkte Kerk in de hemel, ook de engelen en duivelen, ook die Hem niet gekend hebben, en aan wie Hij wel bekend is geweest, en die niet wilden dat Hij Koning over hen was, zij zullen allen voor Hem buigen moeten.

III. Nu ons laatste stuk: *waartoe brengt de apostel dit bij?*

Om te tonen de waardigheid van het rantsoen; dat was zijn oogmerk. Moet dat niet een kostelijk rantsoen zijn, van Hem Die de Prins en het Hoofd is, het Beeld van de onzienlijke God, de Eerstgeborene aller creatuur, door Welke alle dingen geschapen zijn, Die vóór alle dingen is, de Eerstgeborene uit de doden, Die het Hoofd van het lichaam is, Die in alles de Eerste is? Heeft dat nu geen gewicht om al uw zonden weg te nemen? Al de zonden van u allen in dat rantsoen zijn even zo veel alsof u een kool vuur in de zee smeed: hoe gemakkelijk kan dat gedempt worden! Weet u waartoe hij het bijbrengt?

Lieve gemeente, wil hij zeggen, u bent in zoveel druk, maar schep moed, de Heere Jezus is zulk een grote, Hij heeft het alles gemaakt, het is alles in Zijn beschikking, Hij kan ermee doen wat Hem belijft, het heeft alles zijn bestaan door Hem, Hij doet het alles bestaan en Hij doet ook u bestaan. Ge hebt zo geen persoon in een engel noch in een mens, dat kan in geen engel noch mens voorvallen noch plaatshebben; laat het dan gaan zo het wil, dit Hoofd zal al de leden regeren, en zal Hij dan, zolang wij leven, het minste lidje gebrek laten hebben? Ach nee, maar Hij koestert ze, al was het dat ze kwalen hadden, Hij verbindt ze en geneest hen. Daar hebt u ons 18^e vers.

Bent u nu nog niet uitgeput, Paulus?

Nee, het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou, vers 19. Dat zullen wij in het toekomstige ook nog zoeken te spreken, als het God belieft, hoe dat Hij de volheid is voor elk ledig hartevaasje. Tot een stichtelijk slot nu nog een woord ter toepassing.

Toepassing

Ei, bezie dikwijls het sieraad en heerlijkheid van de Heere Jezus, en laat Zijn schoonheid uw hart naar Hem toe lokken. Ach, wij doen dat zo weinig, het is alsof er geen schoonheid noch heerlijkheid in Hem was. God de Vader heeft Zijn lof en heerlijkheid, God de Heilige Geest ook, elk in Zijn orde in de bedeling der genade, maar moet er iemand boven Jezus lof hebben? De Vader en de Geest hebben lof en eer, maar al de gekochten zullen ook de Zoon lof en eer geven, en zeggen: u bent het Begin, de Eerstgeborene uit de doden, in allen de Eerste, het Hoofd des lichaams,

namelijk der gemeente. Bedenk het eens, zo wij in de hemel zullen komen, wij zullen een uitermate grote heerlijkheid in de Heere Jezus zien.

Nog eens, hier staan wij soms en dubben: in welke vergadering is de ware kerk, de waarachtige genadeleer; het kan niet wezen, of wij hebben daar al dikwijls eens over gedubd. Kwam de Heere Jezus tot de Zijnen, zij namen Hem niet aan, de Joden verwierpen Hem, Joh. 1:11. Er is de antichrist, er zijn zoveel sekten opgestaan, deze leer is zoveel kruisen onderworpen, zodat ik moet denken: lieve Heere, waar is de ware kerk? Hier kunt u er uitkomen. Waar u Noach vond, vond u de ark; waar u de hogepriester vindt, vindt u de tabernakel; waar u de Levieten vindt, daar vindt u de godsdienst die God toen gegeven had; maar waar u Deze vindt, Die het Hoofd is, het Begin, in allen de Eerste, daar zult u de ware kerk vinden. Waar u Die vindt, Die het Beeld des onzienlijken Gods is, kunt u niet twifelen, of daar is de ware kerk.

Laat ons nog een trapje hoger gaan. Elk wil nu een toren bouwen, welkers opperste aan de hemel reikt; elk meent zalig te worden, elk meent dat hij een waar lid is, dat hij ook Jezus tot zijn Hoofd heeft, en het is voorwaar bij de meesten enkel inbeelding: *zij bouwen gelijk de dwazen op een zandgrond*. Wij willen wel bij die ingebeelde lidmaten wat blijven staan, die het menen dat de Heere Jezus hen op Hem gebouwd heeft. Wilt u het eens zien, wie de Heere Jezus *niet* tot hun Begin hebben?

1. Ten eerste, die niet eens overdacht heeft noch de kosten overrekend, wat het kost een lidmaat van Christus te zijn. Het kost tranen, gebeden, bespottig, smaad, tegenloop, verachting. Men moet zijn vader en moeder verliezen, goed en bloed, dat kost het wel. Hebt u ooit uw deur wel eens toegesloten, en het overrekend of het u zo duur aanstaat? Wat zegt uw hart? Wie heeft er zijn deur toegesloten met overleg? Wie heeft gezegd: *Heere, zou het mij wel zo duur aanstaan, een lidmaatje te zijn, bespot, gesmaad te worden, mijn goed en leven ervoor over te hebben?*
2. Ten tweede, hebt u de kosten overrekend, en dacht u dat u het uithouden zoudt? Zo iemand zegt: ja, ik heb mijn deur gesloten en de kosten overrekend, en ik denk dat ik het wel uithouden zal; en zegt u dat zo maar lichtzinnig? In Mattheüs 26 zei Petrus het ook eens zo lichtzinnig: *Al werden zij ook allen aan U geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden*, vers 33. De zonen van Zebedeüs zeiden ook eens zo lichtzinnig: *Wij kunnen die drinkbeker drinken en met die doop gedoopt worden*, Matth. 20:22. Maar het komt dan daarna zo kleinmoedig uit. Bedenk eens, als iemand begint te bouwen, en hij volhardt niet, maar hij houdt op, hoe dat hij bespot wordt. Dan zijn ook al de kosten en de moeite van het lidmaatschap verloren.
3. Ten derde, waarop dacht u dat Jezus uw Hoofd was, wat fundament had U? Ach, u bouwde op verkeerde fundamenten, op uw doop, op een goede opvoeding, dat u zulke vrome ouders had, dat u onder hun gebeden was opgevoed, op uw burgerlijkheid, op ten Avondmaal te gaan, op uitwendige zegeningen, op plichten en deugden waar u geen gebrek in zag; u hebt wat gaven, u hebt wat kruis, u kunt misschien wel eens bidden. Ach, bouw er niet op, dat zijn geen gronden waarop u kunt zeggen: *Jezus is mijn Hoofd*.
4. Een ander zegt: u hebt gelijk, ik leg Christus alleen tot mijn fundament. Ik zeg: Christus zonder plichten deugt niet, en plichten zonder Christus deugen ook niet, het deugt allebei niet, het moet samen gepaard gaan.
5. En hoe menig is er die het uitstelt! Hij zal zich nog wel eens bekeren, en een lidmaat van Christus worden; hij zal nog eens opnieuw beginnen en uit de grond

het eens optrekken. Hij denkt: ik ben wat verachterd, ik zal misschien nog zo lang leven; en hij ziet niet in welk gevaar hij leeft. U hebt wellicht noch uur noch tijd, en als u gaat sterven, dan zult u er wellicht noch lust noch kracht toe hebben. Arm schepseltje, is Hij uw Hoofd niet, wat bent u dan een arm schepseltje!

6. Zit er hier een, die, zelfs geen uitwendig lidmaat is, wat beeldt ge u al in dat u ook al op Hem gebouwd zijt, en deel aan dat Hoofd hebt? U poogt zelfs niet eens om een uitwendig lid te worden, wat zou u doen om een verder gebruik van Hem te maken?

Ach, laat ons onszelf onderzoeken of de Heere Jezus ons Hoofd is, ons Begin.

1. Ten eerste, zo'n schepseltje zal dikwijls gezien hebben op Zijn schoonheid, grootheid en heerlijkheid, en het sluit zijn oog voor al wat buiten Hem is, en het ziet op die schoonheid: daar vestigt het zijn oog op, met aandacht, met liefde, met verwondering, en het kan zijn oog van Hem te zien niet voldoen: *De ogen dergenen, die zien, zullen niet terugzien*, staat er in Jesaja 32:3. En zij sluiten hun oog voor al wat vergankelijk is, voor hun deugden, voor hun valse gronden, die kunnen hen allemaal niet helpen.
2. Ten tweede, zij willen ook nooit meer omzien naar het zienlijke en vergankelijke, noch naar hun verkeerde fundamenteën; zij denken aan de vrouw van Lot, en zeggen: dat is eens voor altijd weg.
3. Ten derde, zij zijn wonderlijk voldaan over de al overklimmende heerlijkheid die er in de Heere Jezus is. *U bent mijn enige troost*, zeggen zij, *in leven en in sterven, mijn ledig harte vaatje moet in U vervuld worden, ik zie naar niets anders om*.
4. Ten vierde, zij komen zo dagelijks naar Hem toe. Er is in Hem aanlokkelijke heerlijkheid en gewilligheid genoeg voor de ganse Kerk, om naar Hem te gaan, om vervuld te worden, en er is geen een lidmaatje, of het komt zo alle dagen naar Hem toe.
5. Ten vijfde zeggen zij: *ik moet in U begrepen zijn; ik stond onder mijn eerste hoofd Adam in een verbond der werken dat gebroken is; toen ben ik geraakt onder de duivel, dat tweede hoofd. Maar ik moet nu in U begrepen zijn, in U gevonden worden, Filipp. 3:9. Anders kan ik in eeuwigheid niet behouden worden*.
6. Ten zesde, zij tonen dat zij een levend lidmaat zijn, in hun gevoel, in hun begeerte, in hun hongeren en dorsten, in hun werkzaamheid, in hun bidden, lezen, strijden: zo vertonen zij dat zij leven.
7. Ten zevende, zij willen ook graag onder Hem staan, en door Hem geregeerd worden. Ach, zeggen zij, *Uw regering is zo volmaakt goed, zo zacht, zo zoet, Uw regering is vol ontferming, ik leg mij voor Uw regering neder, doe met mij wat u wilt. Heere, zeggen zij, wat wilt U, dat ik doen zal?* Hand. 9:6. En zo is hun opdragen gedurig aan hun Hoofd.
8. Ten achtste, zij erkennen dat zij gedurige invloeden van Hem nodig hebben. Gelijk de invloed van uw ziel op uw lichaam nodig is, zo is de invloed van de Heere Jezus in alles nodig: in uw bidden, lezen, ter kerk gaan, ten Avondmaal gaan. Het is bij hen gedurig: *Heere Jezus, maak mij toch bekwaam, alle bekwaamheid is uit U, Christus moet in ons leven*.
9. Nog eens, let er toch op, er is zulk een nauwe vereniging tussen Christus en hen; en hun gebeden, medelijden, gaven en bekwaamheden, die besteden zij alle aan elkander tot nut. Zij zijn zo nauw met elkander en met de Heere Jezus verenigd, als een fundament met zijn gebouw, als een ent met de stam, als een hoofd met het lichaam. Ja, hoor het de Zone Gods Zelf uitdrukken: *Vader, zegt Hij, Ik bid voor*

hen, opdat zij allen één zijn, gelijkewijs U, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn, Joh. 17:21.

10. Voeg er dan ten laatste dit bij: In allen zijt Gij, zeggen zij, de Eerste geworden, en zij komen Hem eren, gelijk er in de 72e Psalm staat, dat zij zouden komen met gevouwen handen en gebogen knieën en de Heere ere geven: *De ingezetenen van dorre plaatsen zullen voor Zijn aangezicht knielen, ja, alle koningen zullen zich voor Hem nederbuigen*, vers 9, 11. Waarvoor eren zij Hem? Voor hun overtuigingen, voor de koping, voor dat Hij ze van tijd tot tijd eens opwekt om te bidden, voor hun blijven in de genade, en dat Hij het werk heeft doen doorbreken, voor hun zoeken en voor hun vinden. Hij is zo in alles de Eerste.

Zegt u in uw hart: *zulk een ben ik niet?*

Ach, wat bent u dan? Dan bent u zonder dat Hoofd, zonder Christus, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld, Ef. 2:12. Dan bent u nog onder de eerste Adam, en dan bent u nog onder een ander hoofd, de duivel, die werkt dan in u, die is dan in alles de eerste in u, het begin van al uw goddeloosheid is uit hem, en u zult in de gemeente der doden weldra moeten rusten, en u zult ook opgewekt worden, en dan naar uw hoofd, de duivel, moeten, en met uw vervloekte ziel in dat vervloekte lichaam moeten, en dan in die verschrikkelijke gemeente der vervloekten moeten. Wat zegt uw hart?

Moet u op de valse tekenen *nee* zeggen, en op de goede *ja*? Zie dan verder het heil des Heeren aan. Heeft Hij het werk in u begonnen, Hij zal het voleindigen, Filipp. 1:6.

Is Hij het Begin van uw genadewerk, Hij zal u als Zijn bruid in heerlijkheid inleiden, waar de vloer en de straten van goud zijn, en de poorten van paarden. Behoren ik en u tot dat Hoofd, wij zullen daar komen, waar Hij is, en wij zullen daar al dat heerlijke en grote zien, met al de verheerlijkten.

Wij zullen God de Vader zien, en de Heilige Geest, en de Zoon, en wij zullen voor eeuwig erkennen: *Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht en taal en volk en natie, van welke nationaliteit en afkomst u bent*, Openb. 5:9. Dan zal de Zoon aan God en den Vader het Koninkrijk overgeven, en evenwel in allen de Eerste blijven, *en dan zal God zijn alles in allen*, 1 Kor. 15:24, 28. Amen.

NEGENENDERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:19

Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou.

Wij lezen in Spreuken 23:5: *Zult gij uw ogen laten vliegen op hetgeen niets is?* Dat moest die man zeggen, die zoveel ondervinding had, van de zichtbare dingen. Hij stelt daar het niets tegenover het alles, en hij zegt: waarom laat u uw ogen vliegen op hetgeen niets is? Hij verstond door dat niets al de zichtbare schepselen. Het draagt voorwaar een slechte naam. Na de val is het schepsel der ijdelheid en der verderving onderworpen, Rom. 8:20. Waarom, zegt hij, laat u uw ogen vliegen op hetgeen niets is? Waarom noemt hij het schepsel niets?

1. Er is niets in om een beroerd gemoed te stillen. Als een geest verwond is, al had u nog zoveel van het schepsel, het kan uw hart niet stillen; evenmin als een gouden kroon een koning die moet gaan sterven. Wat kon het paradijs Adam helpen, toen hij gezondigd had? Hij moest eruit, Gen. 3:24. Wat kon de gehele wereld Kaïn helpen, toen hij zijn broeder vermoord had? Wat kon een heel paleis Saul helpen, toen God van hem geweken was? Wat konden een prachtig gezelschap en koninklijke lekkernijen die verschrikte koning te Babel helpen, Daniël 5?
2. Er is in het ganse schepsel niets om zo een te vervullen die de hemel in het oog gekregen heeft: dan wordt het ganse schepsel niets, dan kan men zijn goed aan de voeten der apostelen brengen, dan is het aan de naaste plaats om vertrappt te worden, Hand. 5. Wat is een kaarslicht bij het zonlicht? O, een mens die de hemel in het oog gekregen heeft: hij is blind omtrent al die zienlijke dingen, hij vindt er niet in wat zijn hart vergenoegen kan. Paulus schreef in 2 Korinthe 4:18: Wij merken de dingen niet aan die men ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk.
3. Er is niets in voor een mens als hij moet gaan sterven. Dan ziet men dat de wereld noch al het goed der wereld ons ooit tot genade kan brengen. Breng eens ambten, eer, weelde bij iemand die gaat sterven: *ach, zegt hij, ik heb er geen lust aan, zij bezwaren mij maar.* Als u daar ligt, zal dat alles voor u geen speld waard zijn. Als iemand gaat sterven, dan is hij eerst recht in staat om een gezond oordeel over het schepsel te vellen; dan zegt zo een: *wereld, wat geef ik om u, wat geef ik om de aarde, om het schepsel, als ik maar mijn ziel behouden mag?*
4. Er is niets in het schepsel om enig waar geestelijk goed voor te kopen, en u kunt er ook geen één koortsje mee afkopen. Wat zou u er de zonde mee afkopen, u kunt er geen één overtuiging mee kopen, niet één gave Gods. Zo u het ervoor geven wilde, men zou moeten zeggen: *Uw geld zij met u ten verderve*, zoals in Handelingen 8:20. Waarom laat u dan uw ogen vliegen op hetgeen niets is?

Wij hebben al lang genoeg het niets gezien; is er niet wat, dat iets is, is er niet het alles? Ja, dat is er; hoor er een Jakob van spreken, ga hem eens tegen toen hij zijn broeder Ezau ontmoette, en hoor eens wat de man zeggen zal: *Ik heb alles, mijn broeder*, zei hij, Gen. 33:11. Let eens op Paulus uitdrukking, 1 Kor. 3:21: *Alles is uwe!* En in 2 Kor. 6:10: *Als niets hebbende en nochtans alles bezittende.* Wie is dat alles? Het is God in Christus in de gemeenschap des Geestes te genieten, het is de Heere Jezus Christus, het is God de Vader, het is de Heilige Geest. Dat is het alles wat Paulus in zijn gebed had in 2 Korinthe 13:13: *De genade van den Heere Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij en blijve met u allen. Amen.* Wie is dat alles, Die het alles bezit, door Wie wij aan dat alles komen? *Dat is Christus, Die is alles en in allen*, Kol. 3:11. Hij is de volheid, die vol van

genade en waarheid was, Joh. 1:14. En in onze tekst zegt Paulus: *Het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou.*

Er was wat gebeurd te Kolosse. Daar zendt God een man, die van een zwaar talent was. Die is daar bezig, hij is wakker onder hen, God zegende het. Hij kon zeggen: die heer, die vrouw, die knecht, dat dienstmeisje, dat kind, is aldaar geboren. Zijn dienst was er zó gezegend, en dat komt de apostel Paulus ter ore, dat daar een hoop, een menigte komt. Ik moet er een brief naartoe schrijven, zegt hij, ik kan het niet zeggen hoe blij dat ik ben, ik moet er God voor danken, nu ik het hoor wat daar gaande is. En verbeeld u, zegt hij, dat ik ook bij u ben, en dat ik u allemaal bijeen roep, en dat wij zo met elkander nederknielen en zeggen: *Dankende de God en den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht*, vers 12.

Zij mochten zeggen: *Welk middel heeft God daartoe gebruikt? Was het een Epafrodítus die het deed? Welk middel gebruikte God?*

De Vader trok u uit de macht der duisternis.

Nu getrokken zijnde, liet Hij u staan?

Nee, maar Hij zette u over in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde, vers 13.

Wel Paulus, mochten zij zeggen, wie verwierf dat?

Dat zal ik u zeggen, zegt hij; die Koning had een kostelijk bloed, een rantsoen en een prijs: daardoor verkreeg hij dat, vers 14.

Is die verlossing dan van zulke waarde?

Ja, zij is van een oneindige waardij; naar dat de Man is, zo is de verlossing van waardij: de Man is van een oneindige waardij, de prijs ook. Daarop gaat hij tonen, wie de Verlosser is. Het is de Zone Gods, Hij is God, Hij is boven de tronen, boven de machten, en boven alles: *Alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen*, vers 15,16. Zij mochten zeggen: *man, wij hebben geen moed, al het gezag van geheel de wereld is tegen ons; wij zullen nog door armoede vergaan.*

Het zal niet zijn, zegt hij, want de Heere Jezus is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem, vers 17. Hij zal u doen bestaan in het lichamelijke en in het geestelijke, en Hij zal u ook doen bestaan in het gericht Gods.

Zij mochten zeggen: wel man, wat betrekking heeft dat nu op ons?

Die grote betrekking, dat Hij niet alleen uw Koning is, maar Hij is het ook met het goedvinden van Zijn Vader: *Die heeft Hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen*, Ef. 1:22. Want hij vervolgt: *En Hij is het Hoofd des liehaams, namelijk der gemeente, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn*, vers 18.

Zij mochten denken: wel man, zal er in Hem zoveel zijn als er nodig is om door de tijd in de eeuwigheid gelukkig uit te komen, zullen wij dan met blijdschap aan God kunnen denken, zullen wij dan in een verzoende staat met God komen, zal het met kennis en goeddenken van de Vader zijn?

Ja, "want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou", vers 19.

Zullen wij dan met blijdschap aan God kunnen denken?

Ja, want Hij heeft door Hem vrede gemaakt, enzovoort.

Zij mochten denken: u spreekt van zulke grote dingen, maar is het wel waar?

Ja.

Wij zijn tot het 19^e vers gekomen, dat als het magazijn en schathuis is voor al Gods kinderen. Om dat goed te verhandelen, zo zullen wij letten:

- I. Ten eerste hierop: er is een volheid; die wordt ál de volheid genoemd, en die woont in de Heere Jezus Christus.
- II. Ten tweede, dat die fontein van volheid gesproten is uit de fontein van Gods welbehagen.
- III. Ten derde, hoe net dit vers geschikt is in orde en rang op de vorige verzen, op het vorige verhandelde.

Span u wat in, het zal u niet kunnen vervelen, het moet u ook niet vervelen.

- Ten eerste, al de volheid woont in Hem.
- Dan, Christus, die volle Fontein, is geopend door de fontein van Gods welbehagen.
- Ten laatste, hoe goed geschikt de apostel dit versje laat volgen op het voorgaande.

I. Wat het eerste aangaat, *volheid*.

Er zijn veel schepsels die daar de afbeeldingen en zinnebeelden van zijn, waar de Heere Jezus onder vertoond wordt.

- Een fontein, die is vol: de Heere Jezus Christus wordt daaronder vertoond, Jesaja 12:3, Zach. 13:1.
- Zo ook een volle put, een volle rivier die aan al zijn oevers vol is; de Heere Jezus Christus is die Put van levende wateren, Hoogl. 4:15. In Hem zijn rivieren van alle genade en zegeningen.
- U hebt een boom die vol blad en vruchten is: de Heere Jezus is als een boom vol bladeren, de Boom des levens, die zijn vruchten geeft: van maand tot maand gevende zijn vrucht, Openb. 22:2.
- Er is een zon vol licht: de Heere Jezus Christus is die Zon der gerechtigheid, Mal. 4:2.
- Hij is een Hoorn vol van zaligheid, Lukas 1:69.
- Er is een overvloeiende beker, Psalm 23:5; wie daar te gast is geweest, die heugt het lang.
- Er is een zee vol water.
- Er zijn grazige weiden waar een overvloed van gras is. David zingt ervan in die Psalm.
- Er is Een Die des Geestes overig heeft, er is Een Die meer dan een zegen heeft.

Paulus zegt: *er is een volheid*. Er kan in een ledig vat een volheid zijn; er kan in iets volheid zijn, die maar voor hemzelf is; er kan een volheid zijn, die aan een ander wordt meegedeeld. Er kan een volheid zijn in een ledig vat, ledig en vol. Ja, geef nog een vat, zei de moeder van Christus, en wat vol is, zet het weg. Er kan een volheid zijn in een maat, een neergeschudde en neergedrukte maat. Er kan een volheid in de tijd zijn: de tijd die God bestemd heeft om een zaak te doen, die raakt vol, daar ontbreekt geen één minuutje noch momentje meer aan, Gal. 4:4. Er kan een volheid zijn in een mens, er kan een volheid zijn in een ziel, er kan een volheid zijn in een ledige ziel door het ontvangen. Zo staat er in Éfeze 3:19: *Opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods*; en in Efeze 4:13: *Totdat wij allen zullen komen tot enigheid des geloofs en der kennis van den Zone Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus*. Er is een volheid van iemand die zulk een wezen heeft, dat hij niets behoeft buiten zich. En wie is dat? Dat is God, het Goddelijke Wezen, de drie Personen in dat Wezen, want God wordt van mensenhanden niet gediend als iets behoevende, Hand. 17:25. De grootste koning van de wereld moet van buiten door de mensen gediend worden, maar God kan zeggen: *Ik ben God, de Algenoegzame*, Gen.

17:1. Er is een volheid, die voor zichzelf vol is, maar die zijn volheid niet voor zichzelf houdt, maar uit zijn volheid de ledige gaat vervullen. Zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, Hand. 2:4. Stéfanus was een man, vol des Heiligen Geestes, Hand. 7:55. De hongerige vervult de Heere met Zijn goederen, Lukas 1:53.

Nu, de volheid woont in Hem, wat is dat?

1. Ten eerste, de Heere Jezus Christus heeft een volheid in Zich, tot de verrichting van het werk Zijns Middelaarsambts, waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken allen die door Hem tot God gaan, Hebr. 7:25, waarom Zijn arm Hem heil beschikt heeft, waarom Hij naar niemand van de volkeren had om te zien. *Ik heb de pers alleen getreden en er was niemand van de volkeren met Mij, en Ik heb hen getreden in Mijn toorn en heb hen vertrapt in Mijn grimmigheid, en hun kracht is gesprengd op Mijn klederen en al Mijn gewaad heb Ik bezoedeld. Want de dag der wrake was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlostten was gekomen. En Ik zag toe, en er was niemand die hielp; en Ik ontzette Mij, en er was niemand, die ondersteunde; daarom heeft Mijn arm Mij heil beschikt, en Mijn grimmigheid, die heeft Mij ondersteund, Jesaja 63:3-5.*
2. Ten tweede, ten aanzien van Zijn menselijke natuur had God Hem de Geest gegeven, doch niet met mate, Joh. 3:34. Hij ontvangt van de Geest zoveel in die natuur, als Hij nodig had tot uitvoering van Zijn Middelaarsambt.
3. Ten derde, er is een volheid in Christus, die Hij niet inhoudt, maar mededeelt en laat vloeien in de ledige vaatjes. Ga met uw ledige ziel tot deze Fontein, u zult er niet ledig vandaan komen: *Uit Zijn volheid ontvangen wij allen, ook genade voor genade, Joh. 1:16.* Als wij de Heere Jezus Christus bezien, zo moeten wij zeggen: Wij bezien zo een, Die boven en buiten dat iemand zou kunnen bidden of denken vervullen kan, Ef. 3:20. Als wij Hem hebben, dan wensen wij niet meer. In Hem is een magazijn, waar alle geestelijk goed in is opgesloten.

Derhalve, wandel met uw gedachten eens met ons in het te beschouwen. Hizkia toonde eens al zijn schatten aan de gezanten van Babel, maar hij zondigde erin, hij verhovaardigde er zich op, het was of hij zei: *door mijn verstand heb ik al dit goed verkregen.* Maar als wij deze volheid bezien, daar zullen wij niet mee zondigen; laat ons ze dan een weinig bezien. Wat voor volheid heeft de Heere Jezus in Zich?

1. De volheid van het Goddelijke Wezen kunt u in Hem zien: Hem ontbreekt van het Goddelijke Wezen niets: *Want Drie zijn er Die getuigen in den hemel; de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn Eén.* Eén in Wezen, één in volheid, 1 Joh. 5:7. U moet niet denken aan Hem als Een Die de Godheid geroofd heeft. Nee, Adam en de duivelen wilden dat eens doen, maar Deze moest niet zeggen: het is een roof. *Hij behoefde het geen roof te achten Gode evengelijk te zijn, Filipp. 2:6.*

- Hem ontbreken geen Goddelijke namen: de Naam Gods is in het binnenste van Hem, Exod. 23:21.
- Hem ontbreken geen Goddelijke volmaaktheden; Hij had er geen minder dan God de Vader en de Heilige Geest.
- Hem ontbreken geen Goddelijke werken. Zodat wij gewis van Hem mogen zeggen: *de volheid der Godheid woont in Hem.*

2. Bij die volheid zo is er een volheid in Hem van genoegdoening. Hij heeft aan alles genoeggedaan waaraan genoeggedaan moest worden. Hij moest genoeg doen aan al hetgeen dat van Hem voorspeld en voorzeggd was, aan al hetgeen van Hem was

afgeschaduwd, waar de gelovigen op gezien hadden. Hij moest genoegdoen aan de waarheid, gerechtigheid en heiligheid Gods. Hij moest genoegdoen aan de wil van Zijn Vader, zo des besluits als des gebods. Als Hij van de wereld zou scheiden, zo scheidde Hij niet, voordat Hij vrijmoedig kon zeggen en uitroepen, voor allen die er stonden: Het is volbracht, Joh. 19:30. Hij moest voldoen aan al hetgeen van Hem voorzeggd was door de profeten van Zijn geboorte en levensloop, en aan hetgeen van Hem voorzeggd was van Zijn lijden en dood. Hij moest zijn uit een maagd, Jesaja 7:14. In de stad Bethlehem moest Hij geboren worden, Micha 5:1, op die tijd, voorzeggd in Daniël 9:25, uit dat huis, en uit die stam, uit het huis en geslacht van David, Jesaja 11:1. Hij moest voldoen aan hetgeen zij voorzeggd hadden aangaande Zijn levensloop, aangaande Zijn vluchten naar Egypte, en dat Hij zou arm wezen, te Názareth verkeren, te Galiléa prediken, en dat Hij Zijn leer zou bekrachtigen met zoveel wonderwerken, zodat die Hem kennen wilde, maar op Zijn wonderwerken had te zien, en die kon zeggen: dat is Hij, van Wie de profeten gesproken hebben, Matth. 11:2-6. Hij moest voldoen aan hetgeen van Hem voorzeggd was van Zijn lijden. Er was voorzeggd dat Hij zou zijn veracht en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten en verzocht in krankheid, Jesaja 53:3, een Steen des aanstoots, Jesaja 8:14. Hij had geen gedaante noch heerlijkheid, Jesaja 53:2. Hij zou edik tot Zijn drank hebben, en gal tot Zijn spijze, Psalm 69:22; en het lot zou over Zijn kleed geworpen worden, Psalm 22:19. Hij moest aan het kruis gehecht, en gedood, en uitgeroeid worden, Dan. 9:26. De Zaligmaker, dat alles Zich te binnen brengende, zo zegt Hij in Zijn laatste reis naar Jeruzalem tegen Zijn apostelen: daar ga Ik nu naartoe, opdat aan de Zoon vervuld zou worden al hetgeen van Hem voorzeggd was door de profeten, Matth. 20:18, 19. Hij moest ook aan al de schaduwen genoegdoen, aan alle die waarvan de Geest duidelijk voorzegt dat het schaduwen waren die op Hem zagen, als het paaslam, het manna, het water uit de steenrots, het zondoffer, de hogepriester, die eenmaal des jaars in het heilige der heiligen ging met bloed, de rode vaars, en wat dies meer is: daar heeft Hij allemaal aan voldaan, zodat de apostel Paulus, die zo bekwaam was in de voorbeelden, het toonde dat Hij eraan voldaan heeft, in zijn brief aan de Hebreeënen. En zo is Christus dan geworden het Beeld der zaken zelf, Hebr. 10:1. Hij moest voldoen aan de waarheid, gerechtigheid en heiligheid Gods, waar Hij aan voldaan heeft door Zijn heilige ontvanging en geboorte, door Zijn ziel te stellen tot een schuldoffer, en Hij is door lijden volmaakt. Wij moesten een Christus hebben Die een heilige ontvanging en geboorte had, of in eeuwigheid hadden wij God niet kunnen zien. De gerechtigheid Gods kon niet voldaan worden, dan door iemand die heilig was, in zijn ontvanging, geboorte, lijden en dood. En dat was Hij ook, zodat de duivel zelfs moest zeggen: *Gij zijt het Heilige Gods.*

Hij moest voldoen door lijden, en met één offerande heeft Hij in alle eeuwigheid voldaan en volmaakt al degenen die geheiligd worden, Hebr. 10:14. Daar is een blijk van in Zijn opstanding, en in de zending van Zijn Geest, nadat Hij ten hemel gevaren was, en in het eisen van Zijn loon, en in Zijn voorbede. Dat waren allemaal blijken dat Hij voldaan had, en volkomenlijk kan zalig maken degenen die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden, Hebr. 7:25. Hij moest voldoen aan de wil des besluits: *Ik ben gekomen, zei Hij, om niet Mijn wil, maar om Uw welbehagen te doen, Uw wil doe Ik gaarne*, Psalm 40:9. Niet gelijk Ik wil, Vader, maar gelijk u wilt, Matth. 26:39. *Ik ben gekomen om den wil Mijns Vaders te doen*, zei Hij in Johannes 6:38. Petrus zei: *zij zijn waarlijk vergaderd tegen Uw heilig Kind Jezus, om te doen al wat Uw hand en raad tevoren bepaald had, dat geschieden zou*, Hand. 4:27, 28. Aan de wil van Gods gebod moest Hij ook voldoen. Zo betaamde het Hem alle

gerechtigheid te vervullen, Matth. 3:15. Hij is Zijn Vader in alles gehoorzaam geworden, Filipp. 2:8.

De tweede Adam is niet gevallen, Hij is niet in overtreding geweest, waarom Hij zo vrijmoedig durfde zeggen: *Vader, verheerlijk Uw Zoon; Ik heb voleindigd het werk, dat u Mij te doen gegeven hebt*, Joh. 17:4. Hij moest zo voldoen dat noch God, noch duivel, noch enig schepsel enige beschuldiging tegen Hem kon inbrengen.

3. Bijgevolg zo is er nog een andere volheid; in Hem is ook een volheid van de Geest Gods. *God heeft Hem de Geest gegeven*, Jesaja 61:1, Lukas 4:18. Hij was vol des Geestes, Die Hij ontvangen had niet met mate, Joh. 3:34. De Geest Gods daalde gelijk een duif op Hem neer, Matth. 3:16. Daar zit die duif op de ware Ark. Op Hem rustte de Geest der kloekmoedigheid, der dapperheid, der tedere vreze Gods, Jesaja 11:2. Het was wat anders met Hem dan het met Elia was; Elisa zei tot hem: ach, geef mij twee delen van uw geest; en hij had zelf zo weinig. Christus kreeg en had de Geest zonder mate, Joh. 6:63. De Geest moest tot Zijn beschikking wezen, om het werk dat Hij opgenomen had, uit te voeren.

4. Er is ook een volheid van geestelijke zegeningen in Hem, die ik en u niet missen mogen.

- (1) Ten eerste een volheid van gerechtigheid, in welke al de leden van het geestelijk lichaam voor God bestaan zullen, en om welke God hun al hun zonden zal vergeven. Hij is DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID, Jer. 33:16.
- (2) Ten tweede, er is in Hem een volheid van heiligmaking. *Ik heb zulk een kleine heiligmaking*, zegt een kind van God.
Zie op die grote Jezus, zegt God, *Mijn duive, Mijn volmaakte, in Hem bent u volmaakt*, Kol. 2:10, in Zijn gehoorzaamheid, Rom. 5:19; zie daarop!
- (3) Ten derde, in kiem is een volheid van bijstand. *Ach God*, zegt een kind Gods, ik kan er niet door; kan ik bidden? Kan ik geloof oefenen? Kan ik strijden? Kan ik mijn vijanden te boven komen? In mij is geen kracht; wie is tot deze dingen bekwaam? Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft, zei Paulus, Filipp. 4:13. En God Zelf zegt, Jesaja 41:14: Vrees niet, u wormleer Jakobs, u volksleer Israëls. Ik help u. De duivel is overwonnen door het bloed des Lams, Openb. 12:11. Wij zijn meer dan overwinnaars, door Hem, door Christus, Die ons liefgehad heeft, en kracht geeft, Rom. 8:37.
- (4) Ten vierde, in Hem is een volheid van gunst Gods. *Die ons begenadigt in den Geliefde*, Ef. 1:6. *Hij doet ons alle dingen medewerken ten goede*, Rom. 8:28, en Hij verschoont ons, gelijk als een man zijn zoon verschoont, Mal. 3:17.
- (5) Ten vijfde, in Hem is een volheid van vrede Gods. Gij waart vijanden Gods van nature, en ik ook. Hij maakte vrede. Dat is een parel aan Zijn kroon, dat Hij is de Vredevorst, die rechte Melchizédek, Jesaja 9:5. Hij is onze Vrede, Ef. 2:14. Wij hebben vrede bij God door Jezus Christus onzen Heere, Rom. 5:1.
- (6) Ten zesde, er is een volheid van voorbede in Hem. God zegt nooit tot Hem: *loop Mij niet aan, hef geen geschrei voor hen op*. Hij maakt zelfs onze gebeden aangenaam, en Hij is het Die de Vader altijd hoort, Joh. 11:42. *Wij hebben een Voorspraak bij den Vader, namelijk Jezus Christus, den Rechtvaardige*, 1 Joh. 2:1.
- (7) Ten zevende, in Hem is een volheid van vergelding. Is er iemand die om Zijns Naams wil smaadheid lijdt ... *Zie, Ik kom haastelijk, zegt Hij, en Mijn loon is met Mij*, Openb. 22:12. Ik ben u vooruitgegaan om u een plaats te bereiden, Joh. 14:2.

Zie, dat zijn de volheden van Christus. Moet men daar niet over uitroepen: *O diepten des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods!* Rom. 11:33. Er is een hoogte, breedte, lengte, diepte in deze volheid. Deze volheid nu wordt niet verminderd; van eeuw tot eeuw zijn er al zovelen zalig geworden, en zij is niet verminderd. En hoe zou zij verminderd worden? Al de volheid woont in Hem. De zon kunt u immers haar licht niet benemen. De lucht is voor de vogelen, de aarde geeft haar gewas, maar deze Volheid deelt Zichzelf mee, en al zijn er nog zo veel die door Hem vervuld worden, Hij wordt niet verminderd. De naakten kleedt Hij, de hongerigen spijs Hij, de verlegenen geeft Hij raad, de treurigen troost Hij, de gevangenen verlost Hij uit de gevangenis, de bestredenen komt Hij te hulp, de aangevochtenen is Hij een schild. Hij is de Schepper van alles; zo kan er dan geen ledigheid zijn die Hij niet zou kunnen vervullen. In wat toestand en mate van ledigheid iemand zou mogen wezen: *Ik kan het allemaal*, zegt Hij, vervullen. Wat ziet u zo op elkander? Zei Jakob tegen zijn zonen, ik heb gehoord dat er koren in Egypte is, Gen. 42:1, 2. Wij mogen wel zeggen: *Wat zien wij zo op elkander? Hebben wij dan niet gehoord dat er een volheid in de Heere Jezus Christus is? Wat wordt u dan van dag tot dag zo mager, gij koningskinderen?* Loop naar die volheid toe.

U zult zeggen: Is het wel de waarheid? Is er zulk een volheid in Hem? Ja het, maar het is geen volheid als van een die zich voorstelt om te vertrekken; het is geen volheid gelijk de heerlijkheid Gods in de tempel was, voor een tijd; het is er ook geen gelijk de heerlijke stralen die op Mozes aangezicht lagen, die hij bedekken moest en die bij zijn dood van zijn aangezicht verdwenen; het is er geen gelijk God enige gaven aan een mens geeft, voor een tijd, die door de ouderdom verwelken en met de dood vergaan; Nee, het is een volheid die blijft, die nooit verliest, die onverminderlijk is, onveranderlijk, onafscheidelijk; het is een volheid die blijvend is; het is een wonen, een rusten als in Jesaja 11:2: De Geest rustte op Hem; gelijk als een mens die lang gezworven heeft: hij neemt voor zijn dood nog een weinigje rust; gelijk een schat in een kas of kabinet opgesloten wordt opdat zij van geen dief gestolen zou kunnen worden, zo zijn al de schatten van wijsheid in Hem verborgen, Kol. 2:3. Kortom, het is een volheid die onverminderlijk is, onveranderlijk, onafscheidelijk. Wat man is hier zo rijk, dat hij niet zou kunnen verminderd worden? U kunt de zon haar licht niet verminderen; men weet soms nog wel raad om de stralen wat te beletten, dat zij ergens niet in schijnen; maar deze volheid, Zijn geboorte, verlossing, gehoorzaamheid, is zo vers en levendig, als toen Hij aan het kruis Zijn ziel overgaf in de handen van Zijn Vader: *Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid*, Hebr. 13:8. Hoeveel er door Hem vervuld zijn: die volheid staat niet stil, er is nog plaats. Het is een volheid die onveranderlijk is. Hemel en aarde zullen veranderd worden; maar Gij zijt Dezelfde, Hebr. 1:12. Zij is onafscheidelijk, die volheid kan van Gods kinderen niet afgescheiden worden. U, zegt Hij, zult van Mij niet scheiden met uw ledig hartevaasje, en als u de wereld uit zult moeten, dan zal Ik nog met Mijn handen vol kronen en met een zee vol algenoeenzaamheid voor u staan.

II. U zult zeggen: hoe komt het dat hier zulk een volheid is? Dat is ons tweede stuk: Het is des Vaders welbehagen geweest dat het zo zijn zou. Hoe heerlijk is dat weer! De Zoon spreekt ervan in Lukas 12:32: *Vrees niet, gij klein kuddeken, want het is des Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven*. Hier spreekt er Paulus van. De Vader spreekt ook van Zijn welbehagen: *Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb*, Matth. 3:17. Het woord Vader staat hier niet in

de grondtekst, maar het voorgaande en het volgende wijst het uit; het is dan goed dat het er bijstaat. Wat vloeit er nu uit het welbehagen des Vaders?

Er is tweeërlei welbehagen in God: een welbehagen van besluiten, en een welbehagen van vermaak en genoegen is er in iets dat Hij aan iemand gegeven heeft. Er is er een van schikking. Zo staat er in Jesaja 46:10: *Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen*. Waarom wordt dat een welbehagen genoemd? Daar hebben wij u geen reden van te geven dan Zijn wil; of Hij iemand iets geeft of ontnemt, dat is Zijn wil: *Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil*, Rom. 9:18. Het is Zijn believen. *Kan Ik*, zegt God, *met het Mijne niet doen wat Ik wil*? Er bewoog God niets om het zo te schikken, dan Zijn welbehagen. Hij had een schikking dat Hij Zich aan sommigen zou verheerlijken in hun verdoemenis, maar Hij had ook een andere schikking, dat Hij Zich in sommigen zou verheerlijken in genade. Doch het zij u bekend, o mens, *Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE*, Ezech. 36:32. Het is zo het behagen Gods.

Dan is er nóg een behagen, dat is dat Hij genoegen neemt in iets dat Hij in iemand legt of vindt. Hij verkwikt, Hij verblijdt er Zich als in. Op een oneigenlijke wijze heeft dat in God plaats. Zo spraken de engelen: *Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen*, Lukas 2:14. Zo spreekt God: *Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik een welbehagen heb*, Matth. 3:17.

Een Sociniaan zegt: Christus is God omdat het God behaagd heeft Hem zo te noemen. Spreken wij zo? Nee. Wij zeggen: Hij is God omdat Hij een Goddelijke natuur heeft, omdat Hij geboren is van God, Psalm 2:7, omdat Hij het Beeld is des onzienlijken Gods, Kol. 1:15. Hij was des Vaders Voedsterling, Spr. 8:30. God vermaakte Zich in Hem; al Zijn volmaaktheden hadden hun genoegen in Hem. U kunt wel merken dat de apostel hier in het bijzonder het oog heeft op die volheid die Hij als Middelaar bezit, om al die ledige vaatjes te vervullen. Dat was het welbehagen Gods, dat al de volheid als Middelaar in Hem wonen zou. Dat sluit in zich:

1. Ten eerste, het behaagt Mij, zegt God, vaten der barmhartigheid tot Mijn eer te stellen; daar wil Ik geen reden van geven, gelijk de pottenbakker geen reden geeft wat hij van het leem wil maken: hij maakt er zulk een vat uit als het hem lust.
2. Ten tweede, het is Mijn behagen, dat Ik, de tweede Persoon van eeuwigheid verkies om dat uit te voeren. Wij zijn uitverkoren in Hem, Ef. 1:4. *In Christus wil Ik Mij verheerlijken*, zegt God, *aan sommigen*.
3. Ten derde. "Mijn behagen is geweest U, Mijn Zoon, voor te stellen (als u het op U neemt, de harde voorwaarden die u zult moeten ondergaan, zal Ik Mijn genoegen in U hebben): u zult naar de wereld moeten gaan, Uw staat moeten verminderen, een bittere kelk moeten drinken, en Ik zal die menselijke natuur die bekwaamheid geven dat zij met de Goddelijke zich zal kunnen verenigen tot uitvoering van dat werk. Mijn behagen is dat elke uitverkorene op zijn tijd, die Ik hem bepaald heb, in de wereld zal komen en tot ledigheid gebracht zal worden; Ik zal hem zijn armoede doen zien, zodat het zeggen zal: *ach Heere, wat moet ik nu gaan doen, hoe zal ik tot U komen?*" Dit is naar de stijl der Schrift en naar de ondervinding van elk; als God zo in hen komt werken, roepen zij uit: *Wie en wat ben ik? Een dode hond. Wat is de mens dat u zijner gedenkt, en wat ben ik onder de mensen? Ik ben niet waard Uw kind genaamd te worden*. God heeft een behagen in geheel de uitvoering van het Middelaarsambt; al Zijn volmaaktheden rusten in de Middelaar, en Hij schept Zijn behagen in al de verlost. Hij zegt van en tot hen: *Mijn lust is*

aan haar, Jesaja 62:4. Zo is het des Vaders welbehagen geweest, dat al de volheid in Hem wonen zou.

III. Hoe komt dat nu te pas? Daarmee toont de apostel dat Hij in staat was om het Hoofd der gemeente te wezen, en om al de leden te vervullen: *Alle dingen bestaan tezamen door Hem*. Kunt u het nu wel merken dat u voor geen overheden of machten te vrezen hebt? Maar Hem moet men dienen: *Hij is vóór alle dingen, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden*. Nu kunt u zien dat Zijn verlossing van een oneindige waarde is. Hij is het Die met eer en heerlijkheid gekroond is, Hebr. 2:9. Hij overtreft al de engelen en mensen.

Toepassing

Laat ons nu nog een woord tot een stichtelijk slot spreken, een woord ter toepassing. Daar hebt u dat heerlijke van de Middelaar. U kunt uw vragers wat antwoorden als zij tot u zeggen: *Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?* Hoogl. 5:9. Paulus meldt het in vers 15-19. Jozef gaf aan zijn broeders, gerechten, maar Benjamins gerecht was vijfmaal groter dan dat van zijn broeders, maar het gerecht van Gods kinderen is nog veel groter. Jozef kreeg wat vooruit van zijn vader, maar Christus is in allen de Eerste geworden, vers 18. Hij is gezalfd met vreugdeolie boven Zijn medegenoten, Psalm 45:8. Hij is boven de engelen, Hij is boven al de schepselen. Er is geen engel tegen wie gezegd is: *Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd*, Hebr. 1:5. En Hij is veel schoner dan de mensenkinderen, Psalm 45:3. Ach, het Woord Gods zegt zulke schone dingen van Hem. Mozes, Aäron, Melchizédek, hoe groot zij waren, Hij overtreft ze allen. Stéfanus was een man vol des geloofs en des Geestes, maar bij de volheid van Christus is het maar als een druppeltje aan de emmer. Hij is boven al de schepselen. Is er enige volheid in het schepsel, is er hardigheid in een rots, water in de zee: wat is dat bij deze volheid? Zou men er niet van mogen zeggen zoals Gideon eens zei: *Zijn niet de nalezingen van Efraim beter dan de wijnoogst van Abiëzer?* Richt. 8:2. Zijn des Heeren Jezus volheden niet beter dan al de volheden die er in de gehele wereld zijn? Zij is des Scheppers, des Middelaars volheid. Waarin overtreft Hij al de volheden? In Zijn begin: een eeuwige volheid woont in Hem, een eeuwige van voren en achteren; in engelen en grote mannen, in hen is geen eeuwigheid. Hij overtreft allen in mate: engelen en mensen en hemelingen wordt het toegemeten, maar in Hem is een volheid die onmetelijk is. Hij overtreft allen in mededeelzaamheid. Hij deelt mee aan al Zijn leden.

Onthoudt u het, mensen, engelen, vrome predikanten, zij kunnen u van hun genade niemendal meedelen, maar van de Heere Jezus is waar: *Uit Zijn volheid ontvangen wij allen, ook genade voor genade*, Joh. 1:16. Het is een betere put dan Jakobs put, waar de Samaritanen zo van spraken: *Zijt Gij meerder*, zei die vrouw tegen de Heere Jezus, *dan onze vader Jakob, die ons den put gegeven heeft?* Joh. 4:12. Wie maakt U Uzelf gelijk, wilde zij zeggen. Toen God tot Mozes zei: Verzamel het volk, zo zal Ik hun water geven om te drinken, toen zong Israël dit lied: *Spring op, gij put, zingt daarvan bij beurte. Gij put, dien de vorsten gegraven hebben, dien de edelen des volks gedolven hebben, door den wetgever, met hun staven*, Num. 21:16-18. Mogen wij dat van de Heere Jezus niet zeggen? Moeten wij geen reien maken, en zeggen: spring op, mijn ziel, over die Put der levende wateren die uit Libanon vloeien? Hoogl. 4:15.

Mogen wij de verdoolde wereldwicht niet wel eens aanspreken en zeggen: Wat woelt en slaaft u zo voor uw zondige nooddruftige lichamen, en misschien voor het overtollige? En als u het gekregen hebt, maakt het u misschien spijtig en hovaardig. Hoe zit u toch zo naarstig van de morgen tot de avond? Waarom zijn er zoveel tranen op uw wangen, zoveel zweetdruppelen langs uw lichaam? Weet u niet dat over u, gelijk over het ganse schepsel, die vloek is uitgesproken: *In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten?* Gen. 3:19. En daar vergaapt gij u evenwel aan; en het schepsel in zoveel overvloed verkregen hebbende, maakt het uw spijs wel zoeter en uw slaap wel geruster? Kan niet de minste pijn, een ongemakkelijke trekking van een zenuwtje al uw vermaak wegnemen?

Grijpt u niet mis als u ernaar grijpt? Wat zal u al het zienlijke baten als u voor God zult komen? Hoor, God zegt: *sta naar Mijn Koninkrijk, en de rest zal u geworden*, Matth. 6:33. Werkt niet om de spijs die vergaat, maar om de spijs die blijft tot in het eeuwige leven, Joh. 6:27. De Zoon des mensen roept: *Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is?* Jesaja 55:2. Of wilt u dit nog niet horen? Dan moet God zeggen: *Ontzet u hierover, u hemelen, en, zijt verschrikt, wordt zeer woest, gij aarde. Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan: Mij, de Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelf uit te houwen bakken, gebroken bakken, die geen water houden*, Jer. 2:12, 13. En voor al uw moeite moet u dan nog eeuwig naar de hel. Bent u dan niet goed betaald? Mogen wij u niet nog eens aanspreken, christenen, die uzelf zo rijk maakt en geen ledigheid kent? U bent van dat geslacht, dat rijk in zijn ogen is, en niemendal heeft. Weet u wel dat u onder dat geslacht zijt dat zich inbeeldt: wij zijn heren; en dat u met uw inbeeldingen verloren zult gaan? U bent evenals die dwaas, die meende dat al de schepen die in de haven voor de stad kwamen, zijne waren, en hij had er niemendal eigendom aan.

U zult zeggen: dat zijn wij niet. Wel, wees niet te haastig; weet u wie dat zijn? Die nooit Jezus volheid zien. U doet zoveel niet om de Heere Jezus te genieten, dat u er ooit eens een knie om buigt in het eenzame. Als u de Heere Jezus bezieet, zouden velen van die hier zitten niet moeten zeggen: *wat deel hebben wij aan Jezus?* Geen deel hebt u eraan die een andere volheid zoekt: de wereld en het schepsel en alle inbeeldingen. Bent u onder dat volk niet, dat zegt: ik bezie Jezus nu en dan eens? Wanneer was het? Als u eens hard gedrukt werd, als uw consciëntie u eens benauwde, als u eens ziek werd, als het eens biddag was, als het met land en kerk niet goed stond, als het Avondmaal was, als u eens tot onderzoek werd aangezet, als u onder een ernstige preek eens bewogen werd, zodat u moest uitroepen: *gij beweegt mij bijna een Christen te worden*, als Agrippa, Hand. 26:28. Of als u onder een gezelschap van levende christenen geweest zijt; dan moet men wel eens zeggen: *Is Saul ook onder de profeten?* 1 Sam. 10:12. Vindt u geen volheid in uw eigen deugden als die jongeling in Markus 10:20? Wij zullen enige tekenen stellen waar u het aan kunt weten, dat u nog geen zin hebt in de volheid die er in de Heere Jezus is. Laten wij u vragen:

1. Ten eerste, kunt u wel lijden dat de zondaar zo laag gesteld wordt? De kennis van uw ellende is van uw religie dikwijls weg. Paulus zegt: *Zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed*, Gal. 6:3.
2. Ten tweede, als men het u bewijst, moogt u het wel lijden? Al predikte men long en lever aan stukken, en al predikte men nacht en dag, zo zou men u nog niet vast kunnen zetten; het is of men tegen een oven gaapt, als men zegt dat u zo ellendig zijt.
3. Ja, ziet u ten derde wel dat er in uw beste deugden zonde is? Ach, u schat uzelf zo hoog, u telt uw deugden zo op, u zoekt in uw eigengerechtigheid te bestaan.

Paulus, vóór zijn bekering, wilde ook zo'n toren bouwen van eigengerechtigheid, maar toen God hem ontdekte, vlood hij naar Jezus, die ware Rots. Lieve zondaar, bent u zó gesteld, weet dan dat u een ongelukkig schepsel zijt. U hebt een ingebeeelde en gewaande volheid als u slechts een volheid van deugden hebt.

U zult zeggen: *wat wilt u van mij hebben, ik ben weltevreden, het is wat mij betreft goed.*

Daarom bent u ongelukkig zodat men wel over u schreien mag. Ach, wist u het nog op deze uw dag wat tot uw vrede is dienende! Na deze tijd zult u geen tijd meer krijgen. Als u sterven moet, wat zal dan uw grond zijn? Als God, en de duivel, en uw consciëntie u zullen aanvatten? Zal het uw eer wezen? Die zal met u nederdalen in het graf. Zal het uw goed zijn? Goed doet geen nut ten dage der dodelijke krankheid. Zal het uw gezelschap zijn? Dat zal van u vlieden. Zal het uw dobbelen en spelen zijn? Dat zal uw hart dan een dodelijke smart zijn. Zal het God, zal het Jezus, zal het de Geest zijn? Die zelfs is in een vijand tegen u gekeerd. Zullen het uw inbeeldingen zijn? Dan zult u met een droom des hemels in de hel zinken.

U zult zeggen: is er dan geen ander soort?

Jazeker. Is er niet nog iemand? Zei Samuël tegen Isaï. Er is nog een kleine jongeling, zei hij. Wij zeggen: er is nog een ander slag, en dat zijn die ledigen. Zijn ik en u daar één van? Die zo ledig is, waaraan is die te kennen?

1. Ten eerste: ach Heere, zegt hij, wat een gebrekkelijk mens ben ik! Ik heb gebrek aan een week hart, ik heb gebrek aan een dankbaar hart, ik heb gebrek aan bidden, aan geloof, aan liefde, aan voorzichtigheid, aan nederigheid. bent u zo een? Er is er geen gebrekkelijker dan zij in hun ogen.
2. Ik en u moeten er ons naast leggen: het is zulk een klein en nederig schepsel voor God. Anders bent u maar als een waterzuchtige; zijn dikte is zijn ziekte, en zijn ziekte is zijn dikte. *Ik heb overvloediger gearbeid en meer gedaan*, zei Paulus, *dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is*, 1 Kor. 15:10. Allen kunnen noch durven dit zeggen wat Paulus zei: *Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij*, Gal. 2:20. Zij durven niet te zeggen: *Christus bidt voor mij, en de Geest Zelf bidt voor en in mij riet onuitsprekelijke zuchtingen*, Rom. 8:26.
3. Ten derde: het is zulk een bedelaar, het is zulk een bidder, hij presenteert menig verzoek. Wat zenden zulken menige zuchtingen naar boven, en wat zeggen zij dikwijls: *ik kan van Uw deur niet af, ik moet een kruimpje hebben!*
4. Ten vierde, ik ben bereid te wachten, zegt hij, totdat Gods Geest komt, als het Hem belooft in Mij te werken, hard of zacht, ik wacht en ben tevreden met de Goddelijke voorwaarde, om niet.
5. Ten vijfde: zij waarden de genade zo hoog. Als de genade in hen overvloedig wordt, zo verheffen zij de goedertierenheid Gods, en het pardon dat zij verkregen hebben van de Vorst des levens. Paulus zei, 1 Tim. 1:14: *De genade des Heeren is zeer overvloedig geweest.*
6. Ten zesde zegt zo een: *Ach Heere Jezus, wat hebt u voor mij gedaan! U bent die Schat in de akker, u bent die Parel van grote waarde, u bent het Die mijn ziel liefhebt, u bent mij dierbaar, ik heb niemand nevens U in de hemel, en nevens U lust mij ook niets op de aarde.*
7. Ten zevende. Ik wijs God in leven en in sterven op niemand dan op Jezus; niet op mijn plichten, niet op mijn deugden, niet op mijn goede gestalten, niet op kentekens. Zal ik ooit bij God komen, het zal in en door Christus moeten geschieden. *Heere, ik heb U in mijn leven, en in mijn dood, en aan het Avondmaal*

nergens anders op te wijzen dan op Jezus. En dat, zeggen zij, is mij de allerminnelijkste predikant, die mij naar de Heere Jezus brengt. Wel, mijn vriend, zeggen zij, dan brengt u mij van mijn vals werk af.

Kent u dat, dan bent u gelukkig en gezegend. Het is des Vaders welbehagen, dat ook voor u in Hem al de volheid wonen zou. Hij heeft een volheid voor uw ledigheid; open maar, ja doe uw mond wijd open, en Hij zal hem vervullen, Psalm 81:11. Hij zal u geven zoveel genoeg is. Erken het ook als u wat krijgt: het is door Jezus dat u het krijgt, dat Lam Gods. En als u zo bevindt dat u wat krijgt, vermaak u erin. bent u nu met die volheid niet weltevreden? Bent u er niet mee voldaan? Moet u niet zeggen: ik heb niemand nevens U? U bent de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid? Psalm 73:25, 26. Blijf met uw ledigheid bij Hem liggen, en Hij zal u vervullen, en brengen tot die mate van genade, die het Hem belieft, en dan zal Hij u in heerlijkheid opnemen, waar volle verzadiging is der vreugde, en lieflijkheden aan Gods rechterhand, eeuwiglijk en altoos, Psalm 16:11.

De Heere zegene Zijn Woord aan ons en aan ulieden, om Zijn Zoons wil. Amen.

VEERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:20

En dat Hij door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelven, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn.

Wij lezen: *Gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en gij hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer*, Jak. 5:11. Dat is waar, dat is in onze God in volle kracht waar. In Hem wordt dat gehoord en gezien, dat onze God zeer barmhartig en een Ontfermer is.

1. Dat zien wij in al de namen en eretitels die God draagt. In de tweede brief aan de Korinthiërs wordt Hij genoemd de Vader der barmhartigheid, hfdst. 1:3, en in Eféze 2:4 staat: *God, Die rijk is in barmhartigheid*.
2. Ook wordt het gehoord en gezien wanneer God Zich ontfermt over de allergoddelooste zondaren. Dat zien wij dan in voorbeelden die God daar als een schilderij ophangt, voor het oog van een iegelijk. Toont God niet dat Hij een Ontfermer is, als de allergoddeloosten moeten zeggen, gelijk als een Paulus: *Mij is barmhartigheid geschied, daar ik een van de voornaamste zondaren ben*, 1 Tim. 1:13, 15? Ga eens naar het gevangenhuis bij een Manasse; ga en sta eens bij de moordenaar aan het kruis; zie eens wat daar gebeurde, op die nacht, aan de stokbewaarder in het gevangenhuis, Hand. 16.
3. Verder kunt u het horen en zien in die betuigingen en eden die God doet. Wat behoeft de grote God te zweren? Hij doet het evenwel. *Wel*, zegt God, *Ik zweer het u dat Ik geen plezier of lust daarin heb, dat u zou verloren gaan*. Hierom belastte Hij de profeet Ezechiël: *Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u dan, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?* Ezech. 33:11.
4. Waarin horen en zien wij het nog meer? In al de beloften die God doet. Die bekeerd worden, mochten denken: als wij al zo ver komen dat wij geloven dat God geen lust heeft in onze dood, zou er dan nog wel hoop voor ons zijn dat God ons de zonden zou vergeven? Kan God ze ons wel vergeven? Och ja; *zo gij u bekeert*, zegt God, *al uw vorige ongerechtigheden zullen niet gedacht worden*, Ezech. 18:23, 27, 28.
5. God toont het dat Hij een Ontfermer is. Waarin? Daarin dat Hij het woord der verzoening legt in de mond van mensen, om ze een zondaar bekend te maken, en niet in de mond van een engel. Als er een engel op de stoel stond, wij zouden schrikken en van hem wegvlieden; maar nu legt God het in de mond van mensen die van gelijke bewegingen zijn als wij. Als God het woord der verzoening Zelf sprak met een hoorbare stem uit de hemel, wij zouden zo ontsteld zijn, dat wij het niet zouden kunnen aanhoren: het zou zijn alsof er een donderslag geschiedde, wij zouden niet weten wat er gebeurde. Maar God heeft het woord der verzoening in ons, dat is, in onze mond gelegd, zoals Paulus zegt, 2 Kor. 5:19.
6. Dan wordt het gehoord en gezien dat God een Ontfermer is, als Hij de mensen zo aanraadt ten beste, dat zij Zijn sterkte zouden aangrijpen, en vrede met Hem maken, Jesaja 27:5, en Openb. 3:18: *Ik raad u, dat u van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij*

moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt. Wat wilt u doen, zegt God, verloren gaan of behouden worden? En opdat er geen gebrek aan enige zaak zou zijn, zo dwingt de Heere ons als het ware. In het Evangelie van Lukas zegt de Heere Jezus: Ga uit in de wegen en heggen; en dwing hen in te komen, hfdst. 14:23. Hij wil zeggen: schrei, smeeke voor hen, bid hen dat zij zich met God zouden laten verzoenen, 2 Kor. 5:20.

Geliefden, zo blijkt dat dan duidelijk, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer, zonder dat nochtans Zijn gerechtigheid of waarheid enigszins benadeeld wordt. In Exodus 34:6, 7 zei God tot Mozes: *Ik ben barmhartig en genadig, nochtans zal Ik den schuldige geenszins onschuldig houden.*

U zult zeggen: *hoe kan dat tezamen gaan?*

Dat gaat zo tezamen, dat er Een tussenbeide komt. *Ik verzoen Mijzelf in de Middelaar en om Zijnentwil*, zegt God, *en in Hem bewijs Ik de zondaar genade.*

Hier te Kolosse was de barmhartigheid Gods verschenen onder welke monsters van mensen, welke oude rebellen! Wat doet de Heere? Hij geeft hun een wakker predikant, die een man was die een brandend hart voor God had. Wat een zegen had hij op zijn dienst! Hier wordt een kind, daar een vader, daar een vrouw, daar een knecht en een dienstmeisje bekeerd. In het 13^e vers toont de apostel de krachtige trekking uit de macht der duisternis, en hoe zij werden overgezet in het Koninkrijk van Christus. Hoe ging dat toe? Zij verbraken het verbond met de duivel, en zij vingen een ander verbond aan met de Heere Jezus Christus. Hem gingen zij liefhebben, in Hem gingen zij geloven, Hem gingen zij dienen.

Kon God dat doen, ze zo overzetten?

Ja, dat kunt u zien in het 14^e vers. Er is een verlossing waar Hij het in deed: in het bloed van Christus, in Dewelke wij de vergeving hebben der misdaden.

Wel man, is die Persoon dan zo kostelijk Die deze vergeving teweeggebracht heeft?

O ja! En daarop gaat hij de heerlijkheid van Jezus Persoon beschrijven, van het 15^e tot het 17^e vers, wat wij u al verhandeld hebben. Daar moeten wij zo eens bij neerzitten, waar vertoond wordt de majestueusheid van beide naturen van Christus.

Wel, Paulus, mochten zij zeggen, *zou zo'n God onze Koning zijn?*

Ja, Hij is onze Koning, Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, God heeft Hem de gemeente tot een Hoofd gegeven, vers 18.

Zou er in Hem wezen alles wat ik nodig heb tot genade en heerlijkheid?

Ja, dat hebt u in het 19^e vers: *Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou.* Dat was het laatste wat wij verhandeld hebben. De apostel had in het 14^e vers gesproken van de verlossing, en dat stuk vat hij nu weer op. Ik wil u die verlossing, zegt hij, wel eens wat in doen zien, wat voor weldaden daar aan de zijde Gods en aan de zijde des zondaars uitgesproten zijn. Want hij vervolgt: *En dat Hij door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelven, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn. En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend, in het lichaam Zijns vleses, door den dood.* En dan beschrijft hij het einde van zulk een verzoening: *Opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onschuldig voor Zich stellen.* Als u het wilt onthouden, u kunt wel. Leg wat bij u weg, en als u alleen bent, neem dan de Bijbel op uw schoot, en zie het zo al na.

Wij hebben het 20^e vers u nu voorgelezen, en wat vinden wij daarin?

- I. Ten eerste, de grote weldaad der verlossing, wat dat ze is en waarin dat zij bestaat. God heeft vrede gemaakt met Zichzelf, Hij heeft Zichzelf verzoend.
- II. Ten tweede: op wat wijze en in wie deed Hij dat? In Hem of door Hem, zegt hij, door het bloed Zijns kruises. In Hem of door Hem, ten tweeden male, ik zeg het u.
- III. Ten derde: voor wie is het? Wat is daar allemaal in begrepen? Al wat in de hemel en op aarde is: alle dingen, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn.
- IV. Ten vierde: waaruit vloeit dat? Waren zij het waardig? Nee, het vloeide uit des Vaders welbehagen. Dat hebben wij in het 19^e vers. Let op de constructie en samenhang, zij is wat moeilijk voor een mens die niet terdege oplet, maar zij is gemakkelijk als u er goed op let.

Wij zullen het nog eens zeggen.

- Ten eerste, zo hebt u de grote weldaad. Wat was ze? God maakte vrede, Hij verzoende Zichzelf.
- Dan, door wie en in wie deed Hij dat? Door Hem, zeg ik, in Zijn bloed.
- Verder, wie is daarin begrepen? Alle dingen die in de hemel en die op de aarde zijn.
- Ten laatste, waaruit vloeit dat? Uit het welbehagen des Vaders.
Span u wat in; wij moeten het wel doen, en u moet het ook doen.

I. Ten eerste hebben wij de vrede die God maakte, en hoe Hij Zichzelf verzoende. Vrede kan ik niet noemen of u niet horen noemen, of dat stelt een oorlog vooraf. Een oorlog kan men wederom niet noemen, of die stelt een vrede vooraf. Wat is vrede? Dat is die eendracht die twee personen of partijen met elkander hebben, zodat het hart van de een tot de ander is, en zij vermaken zich in elkanders genegenheid en vriendschap. Dat is vrede. Er was vrede tussen God en tussen het allervolmaaktste schepsel, de mens, en er was vrede tussen God en de engelen voor de val. Het hart van de volmaakte mens was tot God, en het hart van God was tot die volmaakte mens. De engelen heeft God ook geschapen, en dat waren die geesten die met God leefden. Voor de val vinden wij in de Bijbel weinig van hen; wij vinden er niets van dan van hun blijdschap toen God deze wereld grondde. Toen was het *Hallelujah; toen zongen de morgensterren tezamen vrolijk en al de kinderen Gods juichten*, Job 38:7. Maar van de engelen na de val lezen wij veel. Wat heeft God een hart voor die uitverkoren engelen! 1 Tim. 5:21. Die duizendmaal duizenden leven daar tot Zijn dienst; God heeft klaarheid in hen gesteld; het zijn Zijn krachtige helden en gediensstige geesten, Psalm 103:20, Hebr. 1:14. Zij zijn daar wonderlijk bezig voor Gods troon, zij hebben een wonderlijke achting voor God, en blijdschap in God, en liefde tot God. In de derde bede worden zij gesteld tot een iegelijks voorbeeld: *Uw wil geschiede, dat is, geef dat elk zijn ambt en beroep zo doe, gelijk als de engelen in de hemel! Zij zien in de hemelen altijd het aangezicht Mijns Vaders, Die in de hemelen is*, zegt Christus in Matthéüs 18:19. Zie daar, die geesten leven in het uiterste vermaak, in de uitnemendste vreugde, en in het uiterste genoegen met God, en God met hen ook.

Gelijk er uitverkorenen waren, zo zijn er ook verworpenen. U zult zeggen: dat lees ik in heel de Bijbel niet. Maar u kunt van geen verkiezing lezen, of daar is een verwerping tegenover gesteld. Er is nooit iets in de uitkomst der zaak, wat in het besluit niet geweest is. God werkt alle dingen naar den raad van Zijn wil, Eféze 1:11. Dat kunt u allen vatten. Nu, van die verworpenen leest u in het Woord, wat hun zonde

was, en wat het oordeel is dat over hen gekomen is; en wat ze omtrent de mens deden. Wat hun zonde was, daar leest u van in de zendbrief van Judas vers 6. Zij wilden in zulk een volmaakte staat als zij geschapen waren, niet tevreden zijn; zij wilden liever uit de hemel zijn, dan dat zij geen God zouden wezen. Zo spreekt er het Woord van. U kunt dat begrijpen, dat *dát* hun zonde was. En als zij de mens tot zonde wilden brengen, dan zeiden zij ook: *gij zult God gelijk wezen*. Dat maalde hen in de kop. Zij zeiden tegen God: *wilt U ons dát niet laten zijn, dan willen wij in de hemel ook niet wezen*. Van hun oordeel kunt u lezen in 2 Petrus 2:4. En in de zendbrief van Judas staat: *zij worden bewaard met eeuwige banden onder de duisternis tot het oordeel des groten dags, met eeuwige ketenen der duisternis*, vers 6. Zij zijn als gevangen mensen; zij hebben reeds genoeg, maar zij moeten nog meer verwachten.

Wat hebben zij gedaan aan die volmaakte mens? Dat heeft God ook laten beschrijven, hun werk op aarde onder Gods toelating. God liet het toe wat de duivel Job aandeed. God liet het toe wat de duivel de volmaakte mens aandeed. Hij zag dat de mens in vriendschap Gods leefde: de mens had al zijn vermaak in God te bezien en aan God te denken; hij was blijde dat hij zulk een hart had. Hij was blijde over het verbond dat hij met God gemaakt had; hij was blijde dat de wet Gods in zijn hart geschreven was. Hij was blijde over het paradijs waar hij in was; dat was hem een zegel van een ander paradijs, de hemel. Hij was blijde dat hij de boom des levens had: die was hem een zegel, zo hij staande bleef, van het eeuwige leven. De duivel kan dat geluk van die mens niet verdragen; hij verzoekt hem tot zonde, en het heeft succes. De mens begaat de zonde; daar is hij gevallen, en sedertdien is de oorlog gekomen tussen God en de zondaar.

U moet niemendal laten vallen, van het eerste tot het laatste; wilt ge u inspannen, dan zult u er een bevassing van kunnen maken, van het eerste tot het laatste.

- God heeft die oorlog vertoond met namen, zoals in Jesaja 63:10: *God is hun in een vijand verkeerd, Hij Zelf heeft tegen hen gestreden*.
- Ook door zinnebeelden die vreselijk zijn, die er blijken van geven, van de vreselijkheid van Gods toorn, zoals een leeuw en een beer die van jongen beroofd zijn. God komt ons voor als een verterend Vuur, als een eeuwige Gloed, als een verschrikkelijk Rechter.
- God is een vijand van de zondaar geworden, en dat toont Hij in daden, want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, Rom. 1:18. Daar doet God de zondaar leven in die beroering van zijn gemoed. "De vloek, zegt God, is in al uw dingen te vinden; het zal zo niet gaan als u wel denkt. Ik zal op de weg uw Partij zijn, en dan zal Ik u nog brengen onder die bange gedachten van sterven. Ik zal u zo bang maken, dat u er niet aan zult durven denken. Ik zal Mij tegen al uw vrienden zetten, de duivel en de wereld, en tegen alles waar u uw hart op zet, tegen al de goddelozen met wie u het zo eens zijt, en Ik zal mij voegen bij allen met wie u geen vriend zijt. Ik zal de vromen helpen, en Ik zal ten langen leste, als u Mijn lankmoedigheid misbruikt hebt, u onder Mijn toorn werpen, en zie dan hoe u het maakt, of u dan die eeuwige pijn naar ziel en lichaam voor eeuwig zult kunnen dragen."

Er staat van Mozes dat hij de zachtmoedigste mens was in zijn eigen zaak, maar in de zaak Gods, toen zei hij tot de Levieten: *gord een iegelijk uw zwaard aan uw heup, en dood een iegelijk zijn vriend*. God is uitermate lankmoedig, maar als Zijn lankmoedigheid uit is, dan is Zijn toorn vreselijk, *dan is het vreselijk te vallen in de handen des levenden Gods*, Hebr. 10:31. Daar hebt u de oorlog.

Maar wat zegt Paulus nu? *God maakte vrede*. Wij lezen in Job 25:2: Hij maakte vrede in Zijn hoogten. Hij maakte vrede, anders zouden wij moeten denken dat alle hoop van behoudenis afgesneden was. Zijn heiligheid lijdt het niet dat Hij het een enig zondaar anders vergeven zou, of hij zou Hem gelijk moeten zijn. Zijn rechtvaardigheid eist dat het gewroken worde. En Zijn waarheid heeft de dood bedreigd. Paulus zegt, 2 Tim. 2:13: God, kan Zichzelf niet verloochenen. Nochtans, Hij maakte vrede in Zijn hoogten, buiten mij en u. *Ik doe het*, zegt God, *buiten iemands toedoen*. Aan Mijn verstand is geen einde. *Er is geen doorgronding van Zijn verstand*, Jesaja 40:28. *Ik heb een middel uitgevonden*, zegt God, *een Middelaar tussen Mij en u, Die God met de zondaar en de zondaar met God verzoent*.

God zei tegen Zijn Zoon: *Wilt u het wezen, Die genoeg geeft aan Mijn rechtvaardigheid, heiligheid en waarheid, in de plaats des zondaars?*

Ik aanvaard het, zei de Zoon, *Ik zal het doen*. *Geest, wilt u de begunstigde de verzoening in het hart brengen?*

Dat zal Ik doen, zegt de Geest, *Ik zal tot het hart van de zondaar gaan, overal waar U Mij zendt, al was het in het hart van nog zulke goddelozen, en al was het in het hart van nog zulke groten of nog zulke geringen*. De Heere Jezus is die Vredenvorst, Jesaja 9:5. Hij is het Middel des vredes, aan de zijde van de Vader; Hij is de Gezant, Eén uit duizend, Die verzoening gevonden heeft, Job 33:23, 24, Die de banier draagt boven tien duizenden, Hoogl. 5:10. God maakt vrede.

Maar vrede makende, met wie maakt Hij het? Met Zichzelf, tot Zichzelf. Hij verzoent Zichzelf, Hij heeft vrede, Hij heeft verzoening tot Zichzelf.

Wie is die Hij?

Niemand dan God; Die is de God des vredes.

Er kwamen er te Kolosse, die praatten van de vele engelen. In het 18^e vers van het 2^e hoofdstuk worden zij tot de engelen gewezen. Nee, zegt de apostel, hoor daar niet naar.

Wie heeft het dan gedaan?

De Vader, in het eerste hoofdstuk in het 12^e vers.

U zult zeggen; *wat is dat, tot Zichzelf?*

Dat geeft te kennen:

1. Ten eerste, dat God de beledigde Partij was. Hij was benadeeld. Engelen noch mensen waren niet benadeeld door God toen zij vielen. Waar heb Ik u mee vermoeid, zei God? Dat Ik u zo heerlijk geschapen heb, en in het paradijs gesteld heb? Derhalve is het billijk dat Hij Zelf verzoend is. Hij toont dat Hij de beledigde Partij was, en niet de mens.
2. Ten tweede, God heeft zo vrede gemaakt, dat de oneindige God Zelf moest zeggen: er ontbreekt niets aan. En zij moeten ook zeggen: er ontbreekt niets aan het werk der verlossing. Aan Gods verstand is geen einde. God zegt: *Ik ben voldaan als Ik een goddeloze genade geef en hem zijn zonden vergeef; daarmee geef Ik geen opspraak aan iemand. Er is niemand die er iets op zeggen kan; Ik zelfs niet: er is geen een volmaaktheid in Mij die ertegen strijdt*.
3. Ten derde zegt God: Ik heb Mijzelf in staat gesteld om Mij aan de zondaar mee te delen. Ik moest Mijzelf eerst in staat stellen om Mij als het zalige Deel aan de zondaar te kunnen geven, opdat de zondaar zou kunnen zeggen: *De HEERE is mijn Deel*, zegt mijn ziel, Klaagl. 3:24. *Hij is de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid*, Psalm 73:26.
4. Ten vierde, het is te zeggen dat al des zondaars geluk bestaat in met Mij te leven in vrede, gemeenschap, liefde, gemeenzaamheid. Wat zou het mij of u baten of de

gehele wereld ons deel was, als God onze vijand was? Paulus vraagt, Rom. 8:31: *Zo God voor ons is, wie of wat zal tegen ons zijn?* Maar als God tegen ons is, wie of wat zal er voor ons wezen?

5. Ten laatste doet God het opdat Hij erdoor verheerlijkt zou worden, van elk die het geluk had dat hij in die vrede begrepen was, opdat zij God zouden danken en verheerlijken met hun hart, en met hun tong ervan spreken zouden, en zeggen: "Wat een God is dat! Wie is U gelijk! Ik kan het niet begrijpen. Gij hebt Uzelf in staat gesteld om zonder enig nadeel aan Uw Goddelijk Wezen of Uw volmaakheden, Uzelf mee te delen, en zo gemeenzaam mee te delen, dat de zondaars met U verkeren kunnen, zodat Gij Uw vermaak in hen neemt, en zij in U." Zodat zij mede een hart voor God hebben. Zij kunnen van God niet vervreemd leven, zij kunnen niet leven noch sterven zonder God. Zij kunnen van God niet vervreemd leven: *Het is mij goed*, zeggen zij, *nabij God te wezen*, Psalm 73:28. Door die vrede stelt God Zichzelf in staat om een arm rebel tot Zijn kind te kunnen maken, tot de beminde van Zijn ziel in wie al Zijn behagen is. Hij noemt ze Zijn zuigelingen, Zijn lam, Zijn troetelkind, Jer. 31:20. En Hij stelt hen in staat om God *hun Vader* te noemen, *hun Vriend*.

II. Dit begrepen hebbende, moeten wij gaan zien: in en door wie doet God dat, en wat heeft die persoon gedaan? *In Hem doet God het, door Hem*.

Wat had Hij?

Een bloed Zijns kruises waar God het in deed.

Wie was hier de Persoon?

De Heere Jezus, de Zoon van Gods liefde, vers 13, het Beeld des onzienlijken Gods, vers 15, Die een natuur had die van een hoge majesteit was.

Had Hij niet meer dan één natuur?

Ja, in het 14e vers zei de apostel dat hij er één had die bloed had, en in ons vers toont hij het ook dat Hij een menselijke natuur had, bestaande uit lichaam en ziel, een natuur die lijden kan. Het is de Heere Jezus Die de waarachtige God was en het eeuwige Leven, 1 Joh. 5:20, *God boven allen te prijzen in der eeuwigheid*, Rom. 9:5, de Zoon van Gods liefde, vers 13.

- Vraag een Jood: die zal zeggen dat er verzoening en vrede gemaakt is in de offerande van de beesten. God neemt die weg, om dit Offer te stellen, Hebr. 10.
- Vraag het een Sociniaan, die zal zeggen: God doet het in Zijn barmhartigheid, zonder voldoening aan Zijn wrekende gerechtigheid. Die ontkent dat er aan de wrekende gerechtigheid Gods voldaan moet worden, tegen zo vele plaatsen in de Schrift, Rom. 1, Nah. 1.
- Vraag het een papist, die wijst u op de heiligen of op enige boete te doen, ofschoon de Schrift zegt: al hebben wij alles gedaan wat wij kunnen, zo zijn wij nog onnutte dienstknechten, Lukas 17:10, en Jesaja 64:6: *Wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kled.*
- Vraag het Paulus: *het is in en door Hem*, zegt hij.

U zult zeggen: was dat klaar en openbaar?

Ja, wij durven het, zegt de apostel, met veel vrijmoedigheid zeggen, wij herhalen het en zeggen het nog eens: door Hem, zeg ik, opdat wij het des te zekerder zouden maken: Ik zeg het u nog eens, zegt de apostel, en maak het u des te zekerder, en dat is mij niet verdrietig: *Die is het*.

Wat had hij dan, Paulus, waar God het om gedaan heeft?

Daar wijst hij ze op Zijn lijden, dat hij onder de naam van bloed uitdrukt, als hij zegt: *Door het bloed Zijns kruises*. Niet dat eigenlijke bloed; dat stoffelijke bloed

moeten wij er niet door verstaan, want dat kan geen één ziel heiligen. Daar werden de aarde en het kruishout mee nat gemaakt, daar werden de wrede beulen mee besprengd, die de hamer en de nagels namen om Hem ermee te spijkeren aan het kruishout, dat kon geen een ziel heiligen.

Wij moeten erdoor verstaan dat lijden in Zijn ziel en lichaam. Hoe bebloed zag Hij in het hofje, waar geen lichaamslijden bij was, als het zielslijden zo sterk was dat het Zijn bloed naar buiten uitdreef! Hoe bebloed stond Hij daar in de zaal van de hogepriester! Al Zijn gewaad was ermee bezoedeld. Hoe bebloed stond Hij daar in het rechthuis van Pilatus! Hoe bebloed was Hij toen zij Hem geselden, toen al die striemen op Zijn rug waren! Hoe bebloed was Hij als zij de kroon van doornen op Zijn hoofd zetten en met een stok daarin sloegen! Hoe bebloed zag Hij eruit, toen Hij uit het rechthuis ging en naar de gerichtsplaats, waar Zijn krachten en levensgeesten Hem ontgingen! Hoe bebloed zag Hij toen Hij daar naakt aan het kruis hing met al die verse wonden! Hoe bebloed was Hij toen Hij de laatste druppel bloed aan het kruis uitstortte, en zo de laatste kwadrantpenning betaalde!

Daarom noemt Paulus het *bloed*, omdat ál het lijden hier als tegelijk voorkomt, dat bloedige lijden, dat de menselijke natuur aan de ene kant deed, en de waardigheid die er de Goddelijke natuur aanbracht. Dat was dat voldoende lijden, waardoor Hij aan Gods rechtvaardigheid voldeed in de plaats van de ontfermden over wie God Zich in de eeuwigheid ontfermd had, en die Hij als vaten der barmhartigheid gesteld had. *Ik stel u in staat*, zei God, *om vrede te maken*.

Daar is de borgtocht, in het lijden van Christus in plaats van de uitverkorenen. Hebt u het ooit wel gezien? Zou u het wel kunnen bewijzen? Voor wie kwam Hij in de wereld? Voor wie was Zijn bloed? Was het voor Zijn gemeente niet? Voor wie stelde Hij Zijn leven? Was het voor Zijn schapen niet? Gelijk als David die sterven wilde: was het niet in plaats van Absalom? Was de ram niet in de plaats van Izak? Toen Paulus zei: *Ik zou wel wensen verbannen te zijn van Christus, was het niet voor zijn broederen?* Rom. 9:3. Toen Mozes zei: *Nu dan, indien u hun zonde vergeven zult! Doch zo niet, zo delg mij liever uit Uw boek, hetwelk u geschreven hebt*, was het niet voor Israël? Exod. 32:32. Jezus zei: *Ik stel Mijn leven voor Mijn schapen*, is dat niet voor de uitverkorenen? Joh. 10:11. Zie ook Titus 2:14, Handelingen 20:28, 2 Korinthe 5:21, en in onze tekst, een wonderlijke tekst.

De vruchten van Christus lijden, voor wie komen die? Is het niet voor de uitverkorenen? Voor wie is de verzoening met God? Voor wie zijn de gaven des Geestes en de voorbede van Christus? Voor wie is Jezus de Borg, Losser, Middelaar, Zaligmaker, Hogepriester? Al die namen, geven die niet te kennen dat Hij in hun plaats vrede met God voor hen gemaakt heeft? En dat God vrede met hen maakt, doet Hij niet dan op dat bloed, dat Hij in plaats van zulke schepselen aanneemt. Daar hebt u ons tweede stuk.

III. Nu het derde: wie is daarin begrepen? Dat wordt zeer ruim gesteld: *alle dingen, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn*. God heeft Zich in staat gesteld om in dat bloed met alle dingen die in de hemel en die op de aarde zijn, in vriendschap te verkeren. Let er toch op: er staat niet onder de aarde, omdat er voor de duivelen en voor mensen die in hun zonden gestorven zijn, geen verzoening is! Maar voor de dingen die in de hemel en op de aarde zijn; maar voor de duivelen niet, en voor die niet, die in hun zonden gestorven zijn zonder bekering.

U zult zeggen: *hoe heeft de Geest dat stuk zo breed uitgedrukt? Wordt daardoor geen grond tot de algemene genade gesteld?*

Ach nee, het Woord is vol om dat tegen te spreken, om de particuliere genade op de troon te stellen. Waar men een verkiezing en verwerping stelt, daar stelt men geen algemene genade. Christus zal Zijn volk zalig maken van hun zonden, Matth. 1:21. De vruchten van Christus' dood komen niet tot allen.

Vraagt u het de Remonstranten, die zeggen: God heeft engelen en mensen met Hem verzoend. Maar wij weten van geen verzoening Gods met de engelen.

Vraag het de rechtzinnigen, die zullen zeggen: God heeft Zich in staat gesteld om in vriendschap en op een gemeenzame wijze met die in de hemel en met die op de aarde zijn, te kunnen verkeren. Zo moeten wij dan vast stellen hetgeen er vooraf gaat, dat God alle dingen tot Zichzelf verzoend heeft, *hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn.*

Wat is er in de hemel, en wat is er op aarde?

- In de hemel, daar staan al de engelen; die stelt God in staat om in vriendschap met Hem te kunnen leven. De engelen hebben ook niets tegen de verlost des Heeren, maar zij zijn over hen vrolijk. Als er een engel op de wereld kwam, bij wie ging hij thuis? Bij een Lot. Waar legerden ze, met wie spraken ze? Was het niet met de vromen, met de verlost? Als God er nu nog een zond, bij wie zou hij gaan, dan bij het volk van God? Waar stond die engel met een vlammig zwaard? Gen. 3:24. Meent u dat dit nu zo niet is? Ach ja, zij staan nog gewapend tegen de zondaar. Hoeveel doodden zij er daar in het leger? En wat doen zij aan Gods kinderen? *Zij legeren zich rondom degenen, die de HEERE vrezen*, Psalm 34:8. Zij zouden ze wel op de handen dragen, Psalm 91:12, en in Genesis 32 komt een heirleger met Jakob. Ach, zeiden ze, u bent tot ons ook gekomen, tot de vele duizenden engelen, tot de algemene vergadering der rechtvaardigen, wij zijn uw mededienstkneden, wij kunnen u mede ten dienst staan, en als God het ons toelaat, zo doen wij het ook. Zij hebben het zoveel gedaan; als u de Bijbel van voren tot achteren leest, dan zult u het vinden. Er mag er hier niet één zijn, die dat niet doet. Wat al diensten hebben ze gedaan! Zie het eens in de vurige oven aan die jongelingen, en in de kuil der leeuwen aan Daniël. Zie het aan Petrus, als hij daar geboeid was tussen de twee krijgskneden in het gevangenhuis. Terwijl de engelen anders zoveel tegen ons hadden als God, en als zij tegen de duivelen hebben ... tegen de verlost hebben zij niets, maar voor hen hebben zij een hart.
- Maar niet alleen zijn er in de hemel engelen, maar daar waren ook zoveel duizenden zielen heengegaan op de borgtocht van Christus. Nu paste het God dat Hij de bevordering van die borgtocht bezorgde, dat de Heere Jezus ze volbrengen zou, en zo zegt God de Vader tot Zijn Zoon: *Ik eis dat u de borgtocht volbrengt; zij moeten niet alleen op Uw borgtocht binnen zijn, maar op Uw kruisdood.* En die zielen die in de hemel zijn op de borgtocht van Christus, zouden die wel eerder met heidenen verkeer hebben, met die onreine goddeloze heidenen? Maar die hebben nu niets tegen hen, God heeft hun die vriendschap met de heidenen ook medegedeeld, zodat ze daar van oosten en westen inkomen bij die zielen. Die, als zij leefden, het een doodzonde zouden gerekend hebben tot hen in te gaan, die steken nu hun hand in één schotel met Abraham, Izak en Jakob aan de tafel der heerlijkheid, en zij hebben er niets tegen, maar zij zijn zo blijde dat ze de vervulling van de profetieën en van de beloften zien. Een heidense ziel is zo aangenaam als een Joodse die op Christus voldoening naar de hemel gaat. In Handelingen 10 zei Petrus: Gij weet hoe het een Joods man ongeoorloofd is, zich te voegen of te gaan tot een vreemde, dat is, met een heiden te verkeren; ik mag in uw huis niet komen, vers 28. Maar die toen boven ging op de voldoening van

Christus, was zo aangenaam als die op de borgtocht van Christus binnenkwamen. Cornelius' ziel was toen zo aangenaam als de Joodse en de ziel van de Kolossenzen. De Joodse die in de hemel waren, hadden tegen hen niets, die er toen inkwamen van de heidenen: daar is zulk een vrede in die algemene vergadering, Hebr. 12:23. Daarvan leest u in de Openbaring. Daar had u de zielen uit alle geslachten en talen en volkeren en natiën, hfdst. 5:9. En in Handelingen 2:5 had u er die God vreesden: *van allen volke dergenen die onder den hemel waren, en die zullen ook daar komen*. Dat kunt u begrijpen. God en de engelen en al de Joodse gelovige zielen, die zullen tezamen verzoend zijn. Die tevoren, toen zij leefden, niet in uw huis zouden gekomen zijn, en die, toen zij leefden, zeiden: het is ongeoorloofd met u te verkeren; bij die bent u nu zo welkom.

Wat is er allemaal op aarde? En zijn die ook verzoend?

Ja, het zijn wonderlijke dingen. U hebt daar mensen als beesten, die de verzoening niet hebben willen; onder de Joden en heidenen; zij zouden zulken wel van de wereld jagen, die deel aan die verzoening hebben. Maar daar komt God, en Die maakt een leeuw tot een lam, en Hij maakt dat de beer en de koe tezamen weiden. Daar zijn uitverkoren vaten onder, en van hen zegt God: al waren u eertijds vervolgers, al waren u beulen.

Die de martelaars moesten berechten, die konden Soms hun ambt niet verrichten, zij legden hun ambt daar neer, al moesten zij met hun ambt hun kostwinning verliezen. Zij konden op het laatst geen scherprechters meer krijgen. Zij zeiden tegen de regering: *de justitie is voor dieven en schelmen en moordenaars, maar dat is, een ander volk*. Als God Zijn vriendschap aan een schepsel geeft, al was het dan een beul die zulken doden moest, hij zal met u verzoend worden. Zie het in een Paulus: ik heb er zoveel gebonden, zei hij, en gezeseld; ik dwong ze dat zij de Heere lasteren zouden, ik hield niet op, ik was boven mate woedende, totdat God mij ook verzoende.

Dat niet alleen, maar het gehele schepsel dat tegen ons gewapend is, lucht, water, vuur, zo God het niet belette; het heeft alles zijn wapenen; indien God vuur, water, lucht tezamen tegen ons wapende, wat zouden wij doen? Toen God met de zondaar verzoend werd, zei Hij tegen het schepsel: leg uw wapens daar neer. Er staat: *Met de stenen des velds zal uw verbond zijn, en met het gedierte des velds zult gij bevredigd zijn*, Job 5:23. Er staat daar een leeuw bij het dode lijk van de profeet: hij verscheurt het riet, 1 Kon. 13. De leeuwen mochten Daniël niet aanraken. Al het schepsel, alles is uwe, 1 Kor. 3:21, gelijk als vóór de val, ja alles moet u medewerken ten goede, Rom. 8:28.

Wat is er nog meer? Ach, er zijn uitverkorenen, zij zouden eerst elkander wel in een druppel water verdrongen hebben als zij konden. Maar als zij ook toegebracht zijn, dan omhelzen zij en kussen zij elkander, zij leven in vrede, zij zijn eensgezind, zij zijn als één hart en één ziel, Hand. 4:32, Joden en heidenen, den middelmuur des afscheidsels is gebroken, Ef. 2:14. Komt er nu een Jood bij een heiden, zij kunnen tezamen verkeren. Ja, uw consciëntie is met u bevredigd: God is met u bevredigd, zegt ze, ik kan u daarom niet benauwen, kloppen, beroeren. Zij hebben een goede consciëntie, een blanke consciëntie, een vrije consciëntie. En wat is het nu met het graf? Daar bent u ook mee bevredigd, en dat zal de kas zijn waar uw beenderen in hope zullen rusten, dat is de schoot waar uw stofjes in zullen liggen wachten naar die zalige verrijzenis tot uw blijdschap.

Wat dunkt u? Is dat nu niet naar de gezonde woorden Gods? Is dat nu niet een geheel andere voorstelling dan van hen die een algemene genade stellen? Al wat in de hemel en op de aarde is, zal met die verlost in vrede zijn, en de duivel en al de goddelozen, in een goede zin, kunnen u niets aandoen; zij moeten op het laatst zeggen: *er is aan dat volk niets te doen*.

Zie, toehoorders, daar hebt u ons derde stuk. O, wat voor grote dingen. Engelen en vromen, die nu leven, geleefd hebben, en ooit leven zullen, die zijn allen tot één, Ef. 1:10. Zij zijn vrienden, en zij zullen het eeuwig blijven. Kan er nu iemand in de stad leven die zulk een haat tegen dat volk heeft, dat hij er niet mee verzoend zou willen wezen? Er is misschien wel een bekeerde die u nu kent en nu haat, maar als u het geluk zult hebben van bekeerd te worden: u zult er naartoe lopen. Al de vromen van al de eeuwen, elk gekochte, elk lidje van de Heere Jezus, zal hier op de aarde, en daarna eeuwig, van die boom plukken al die vruchten die zij van node hebben tot genade en heerlijkheid tot in eeuwige zaligheid. Laat dan deze stof nooit uit uw gedachten gaan, als u kunt.

IV.

Nu, ons vierde stuk is: dat alles vloeit uit het behagen Gods. Er is geen andere reden van dan Zijn vrij believen. Is er in ons iets? Ach nee. Is er in enig schepsel iets? O nee, het is Zijn vrij believen. Heeft dat reden gehad, dat God de Vader mij en u mocht verkoren hebben? Heeft het reden gehad dat God de Zoon de borgtocht opnam? Heeft het reden gehad dat God de Vader en de Zoon de Heilige Geest toelieten in het hart te werken? Niet dan Gods vrij behagen. Heeft het reden gehad dat ik het moest zijn en u niet, die verkoren werd, of dat u het moest zijn en ik niet? Niet dan Zijn behagen. Dat er enig mens zalig wordt, is niet dan Zijn behagen. Zou men er iets tegen hebben kunnen zeggen, had het God beliefd al de zondaars verloren te laten gaan, zowel als de duivelen? Wat hadden wij er tegen kunnen hebben? Niets.

Daar hebt u onze vier stukken. *O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk zijn Zijn wegen! Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergouden worden?* Rom. 11:33-35.

Toepassing

Als wij nu nog een woord tot onze opwekking zouden spreken, zo zullen wij het zo zoeken te doen dat wij uitroepen:

1. Ach God, hoe verwonderd moeten wij hierover zijn! Sluit u eens alleen, en zie eens wat God doet. Niemand was Hij iets schuldig. Moeten wij niet zeggen: *o God, het is niet naar de wijze der mensen, het is boven alle menselijke wijsheid?* Als het ons op het hart komt, het is om geen geest te hebben, als men daar inkomt.
2. *Allerliefste Heere Jezus, zult u de schuld opnemen? Zult u de borgtocht opnemen, opdat de verlost met U leven zouden?* Wat moet dit een liefde van Christus zijn? :Daar is een hoogte, een lengte, een diepte, een breedte in, en het is zulk een liefde, die de kennis te boven gaat, Ef. 3:18,19.
3. Als u dat zo hoort en wij het spreken, waf moest het in ons werken? Wij moesten dat gerucht niet gehoord hebben, of wij moesten met de allersterkste drift ingenomen zijn om er deel aan te krijgen. Komt daar een zuiderkoningin om de wijsheid van Sálomo te horen: al hadden wij aan het uiterste einde van de wereld

moeten reizen, al was het maar om één preek te horen van deze vrede, het was het wel waard geweest. Kan de kamerling van Candacé, de koningin der Moren, zeggen: laat mij naar dat land gaan om ervan te horen; en is het u dikwijls te weinig om er eens uit uw huis naartoe te gaan? Als wij dat horen, moesten wij niet doen gelijk als de Tyriërs deden? Hand. 12:20. Zij overreedden Blastus en begeerden vrede. Kunnen gezanten van groten der aarde dat doen, zo om vrede smeken, ik denk dat wij het met tranen en worstelingen moesten doen, en aanhoudend zeggen: *ik kom op mijn blote knieën kruipen, Heere, en om vrede smeken.*

4. Ook moesten wij uitroepen: *o God, ben ik erin begrepen? Heeft God Zich voor mij in staat gesteld om mij met Zichzelf te verzoenen?*

U zult zeggen: *geef ons daar een weinig licht in, als u kunt, of wij er in begrepen zijn.*

Dat willen wij wel doen; hoor, wij moeten elkander met geen woorden ophouden, maar met wezenlijke dingen. Of wij al zeiden: God heeft de wereld met Zichzelf verzoend, en wij hadden er geen deel aan, het zou ons maar bezwaren. Of wij ons al met deze en gene praat ophouden, het zal op het merg van het woord aankomen. Laat ons dan zien of God Zich in staat gesteld heeft om mij en u met Hem te verzoenen. Die het heeft, weet u waar hij het uit besluiten kan?

- (1) Ten eerste, hij laat zich eraan gelegen liggen hoe God de God kan worden van een zondaar. Eerst malen ons in het hoofd onze zonden, overtuiging, bekering, geloof; zal ik wel licht krijgen? Zal ik nog wel eens heilig leven? Maar op het laatst dan is het: ach God, hoe kunt u de mijne worden? Hebt u dat ondervonden? Doorgaans zult u het zo vinden; eerst is het allemaal: ach, was ik bekeerd! Waren mijn zonden vergeven! Had ik het geloof! Waren mijn overtuigingen goed! Maar daarna is het: ach God, hoe komt U tot de uitvoering van dat werk?

Het is Mijn behagen, zegt God, dat elke uitverkorene op zijn tijd in de wereld zal komen, en tot ledigheid gebracht zal worden. Ik zal hem zijn armoede doen zien, en doen zeggen: Ach Heere, wat zal ik nog gaan doen? Hoe zal ik tot U komen? Dit is naar de stijl der Schrift, en naar de ondervinding van elk, dat zij moeten zeggen: "Wie en wat ben ik, een dode hond? Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt? En wat ben ik onder de mensen? Ik ben niet waard Uw kind genaamd te worden. Moeten wij nu niet zeggen: ach God, hoe kunt U de mijne worden?" En dat moeten wij niet inderhaast zeggen, maar in het eenzame.

- (2) Die er in begrepen is, zal niet alleen zijn ledigheid zien, maar hij zal ook ondervinden dat hij geen kwaad fundament wil leggen onder de staat van zijn ziel: deugden, opvoeding, gaven, bekwaamheden, huisgebed, kamergebed, alle dingen die hem tevoren zo mooi maakten. Ach God, *zegt hij, laat ik geen verkeerde grond leggen!* Zij kunnen zo schrikken en benauwd zijn voor verkeerde gronden.

- (3) Ten derde; zulk een grond, zegt zo een, om de vriendschap Gods te vinden, is er in geheel de wereld niet te vinden, maar in deze tekst: *het is de Heere Jezus, Die lokt en trekt mijn hart, daar ben ik in voldaan, maar in geen ander. Heere, nu wend ik mij naar U toe.* Die dat zal vinden, zal alleen gegaan hebben, en hij zal de kosten overrekend hebben, wat het kosten zou als hij met God bevredigd zou wezen.

"Ach God, zeggen zulken, het koste zoveel tranen, het koste zweten, ach Heere, het koste al mijn plezier, mijn lusten, mijn lekkere beten; het kost mijn man, vrouw, kind, ja het kost wel eigen leven. En zij gaan eens bij die kosten nederzitten, en zij zeggen: om de vriendschap Gods te hebben, zou ik het mij dát willen

laten kosten? Zo ver ik mijzelf ken, zeggen ze, ach ja, Heere, onder beding van genade en kracht."

- (4) Ten vierde; zo een weet dikwijls niet waar hij is als hij ingespannen wordt om die God ere te geven.

Vader, Zoon en Heilige Geest, zegt hij, U zij al de eer, van al het goede dat ik geniet, van geheel het werk der verlossing.

God de Vader, ere zij Uw Naam! Verkoor U mij? Stelde Gij Uzelf voor mij in staat om mijn God te worden?

Ere zij de Zoon! Ging U de borgtocht aan om ook mij te verlossen?

Ere zij U, o God Heilige Geest! Kwam U in mijn hart werken, waar zeven duivelen in woonden?

- (5) Ten vijfde. Zegt hij tot roem van Gods vrije genade, *er is geen andere reden dan Uw behagen, Heere, waar vandaan komt het mij dan door Uw behagen? Had u mij voorbijgegaan, wat had ik te zeggen gehad? Twee op één bed, en de ene belooft u aan te nemen, en de andere te verlaten? Kent u dat?*

- (6) Ten zesde. Kunt u langer wel lijden dat er vijandschap tegen die God in uw hart is? Moet u ook niet verzoend worden? Zegt u niet: *ik kan niet langer tegen U strijden, Heere, ach, hoe zeer doet het mij dat er nog enige vijandschap in mijn hart is?*

- (7) Ten zevende; kent u iemand die nog een vijand blijft, in uw huis of gezelschap, spreekt u ze niet wel eens aan, en vraagt u ze niet wel eens: *bent u nog een vijand? Wilt u nog geen vriendschap met God maken?*

- (8) Ten laatste, de vrede Gods, bewaart die uw hart en zinnen?

Zegt u, ik heb nooit zulke gedachten gehad. Geloof dan nog niet veel goeds van u. Die, in wie het werk nog maar in zijn begin is, gij zult er nog wel toekomen, u moet uzelf niet wegwerpen, God brengt er u allengskens toe, dat is die onderhandeling met God.

Zondaar, u hebt vrede, maar een slechte vrede, met de duivel, uw vijand, met de wereld die u vleit en verleidt. U volgt nu zo uw eigen zin op, en dat zal daarna dan eens worden Magór-missabib, *schrik van rondom*. Dan zult u kennen die knagende worm die niet sterft.

Kinderen Gods, wat is uw geluk groot! Dat heeft God aan u gedaan. In wie? In Hem. En hoe vast en onveranderlijk is het! Moest u het zijn? Dank en loof Zijn, Naam, geef Hem grootheid, en zeg: *aan zulk een dode hond? Ik ben het onwaardig!*

Hoe lelijk zijn wij elk van nature! Wel, die de Heere vreest, het is alles met u verzoend wat in de hemel en wat op de aarde is, en u zult ook eens gaan in de ruime zaal en de tegenwoordigheid Gods genieten. De vrede, door de Heere Jezus verkregen, zal ook voor u wezen, en u zult eens gaan in dat Jeruzalem, de stad des vredes. Daar zal dit alles verstaan worden, en daar zult u eeuwig vrede hebben, met God, met de engelen, en al de zielen die daar binnen zijn. En dan zult u zo eeuwig met God wezen en zeggen: *nu ben ik genoeg voldaan*. En zo zult u altijd met de Heere wezen; wat ik u en mij wens tot Zijn eer! Amen.

EENENVEERTIGSTE PREEK over KOLOSSENZEN 1:21

En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze weren, nu ook verzoend.

Wij lezen in Psalm 33:12: *Welgelukzalig is het volk, welks God de HEERE is.* Niemand is gelukzalig dan die God tot zijn vriend heeft: wie God heeft tot zijn God, is alleen gelukkig. Waarom?

1. Dezulken zijn uitverkoren mensen; God heeft ze liefgehad met een eeuwige liefde, zij zijn vaten der barmhartigheid, Rom. 9:23. Zij zijn beschikt tot een eeuwig geluk, en het zijn zulke mensen die tot eer van God zijn.
2. Behalve dat, het zijn mensen die in de tijd getrokken worden. God laat ze in de dood der zonden niet liggen, maar Hij trekt ze daaruit met kracht. Er komt een stondeke der genade en van minne voor hen, en zij worden des Heeren, Ezech. 16:6. Ik trok u met goedertierenheid, zegt God in Jeremia 31:3. *Omdat Ik u van eeuwigheid had liefgehad, daarom trok Ik u met koorden der liefde als met mensenzelen. Ik kon u daar onder de duivelskinderen niet langer meer zien,* zegt God.
3. Het zijn mensen van grote kennis. De wereld vat het zo niet, maar God wel. Er staat, Jesaja 54:13: *Al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn.* Die God tot zijn Leermester heeft, die heeft grotere kennis dan de allerwijste die Hem niet tot zijn Leermester heeft. Zij hebben de zalving van den Heilige, en weten alle dingen, 1 Joh. 2:20. Waarvan u met hen uit het Voord spreekt, zij weten ervan. Salomo, die bad om wijsheid, en hij verkreeg ze; zij doen ook zo. Jakobus zegt: *Indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt,* Jak. 1:5.
4. Het zijn mensen die dikwijls verlegen staan; maar niet gelijk als Kaïn en Judas; God laat hen nooit zo verlegen, maar zij zijn als Job: *Ach, zei hij, ik ben zo zondig! Heb ik gezondigd, wat zal ik U doen, o Mensenhoeder?* Job 7:20. Zij zijn als David in Psalm 130:3: *Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?* Zij zijn als de tollenaar in Lukas 18:13: *O God, riep hij, wees mij arme zondaar genadig!* Zij zijn zo verlegen. Waarover? Wegens hun vijand, de duivel, die om hen gaat als een briesende leeuw, zoekende hen te verslinden, 1 Petrus 5:8. Zij zijn zo verlegen over al die boze gedachten en inwerpingen en vurige pijlen des satans. Zij zijn dikwijls ook zo belast hierover, dat zij al de argumenten des duivels tegen hen niet kunnen oplossen, zodat zij in het verborgen wel uitroepen: *ach God, wat zal ik doen?* Zij zijn zo verlegen over het kruis: er is Soms een bittere beker voor hen, een beker van alsem, ja, wel een beker van bloed die zij drinken moeten. *Ach God, zeggen zij, hoe zal ik er door raken? Heere, wie zal die steen afwentelen?* Het is zulk een verlegen volk.
5. Zij zijn mensen die zeer klein bij hunzelf zijn: *Heere, ga uit van mij,* zei Petrus, *want ik ben een zondig mens,* Lukas 5:8. *Wat zou U bij mij doen? Heere, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen,* Matth. 8:8. Zij zijn zo nederig en klein over al de lichamelijke zegeningen, en zij zeggen met Jakob: *Ik ben geringer dan al deze weldadigheden en dan al deze trouw, die u aan Uw knecht gedaan hebt,* Gen. 32:10. Zij zijn ook zo klein over de geestelijke zegeningen, en zeggen met Paulus: *Mij, den minste der heiligen, de grootste der zondaren, mij is barmhartigheid geschied,* 1 Tim. 1:16 en Ef. 3:8. Daar hebt u de

- hemelse zegeningen. *Als U mij daar brengt, Heere, zeggen zij, in het bezit van die, dan zal ik mijn kroon voor Uw voeten nederleggen, en erkennen dat ik ze niet waardig ben.*
6. Het zijn mensen die zeer veel liefde tot de Heere Jezus hebben. *Ik ken niemand groter, zeggen zij, er is niemand hoger bij mij geschat, liefste Heere Jezus; U bezit mijn hart, en al mijn achting is voor U, Gij alleen zijt mij dierbaar, 1 Petrus 2:7. Er is niets dat bij U halen kan, U overtreft het alles, ik kan U niet te hoog schatten: al wat aan U is, is gans begeerlijk, Hoogl. 5:16.*
 7. Het zijn mensen dewelke in een verzoende staat met God leven. God zegt tegen hen: *Ik heb niets tegen u, Ik ben uw Vriend, en u bent Mijn vrienden, Joh. 15:15.* De apostel Jakobus zegt van Abraham: Hij is een vriend Gods genaamd geweest, Jak. 2:23. En Paulus zegt: *Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus; door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods, Rom. 5:1, 2.* Wij behoeven voor God niet te schrikken, maar wij mogen met blijdschap bedenken dat er zulk een God is. Het zijn mensen die van de allerdeerlijkste staat tot zulk een gelukkige staat gebracht zijn. Is er wel een ellendiger schepsel dan de duivel? Wie komt er het naast aan zijn ongeluk? De zondaar, in de natuur beschouwd, zo is hij ook verloren: ach; wat is hij ongelukkig gesteld!
 8. Nog eens, het zijn mensen die, als God hen gelukkig maakt, het zo niet kunnen aannemen; zij zouden wel zeggen: *"Heere, ik wilde dat U het mij eens ontdekte wat het is gelukkig gemaakt te worden, en hoe dat kan zijn!"* Wel, de engelen waren daar begerig toe, om dat in te zien, en die hebben er geen deel aan; mag ik dan niet begerig zijn om dat in te zien, hoe het kan geschieden, en of ik ook grond heb om te mogen denken dat het voor mij is, opdat ik gerust wezen mag? Ik zou meer deel aan dat werk kunnen hebben dan de engelen."
 9. Eindelijk, het zijn niet alleen begerige mensen, maar het zijn mensen dewelke God niet weigert hun begeerte te voldoen. De begeerte der rechtvaardigen zal God geven. Als u dat dichtbij bekijken wilt, daar zult u het Woord vol van vinden. U zult vinden dat God zulke bekwame mannen in de gemeente gesteld heeft, die daarin bezig waren; mensen die dat van de grond af toonden.

De apostel Paulus, willende dit de gemeente doen begrijpen, zoekt er een ruime bevatting van te geven in dit ons teksthoofdstuk.

Volk, zegt hij tegen de Kolossensen, ik heb van u gehoord.

Wat hebt u gehoord? Dat het er zo goed ging? Dat het er zo floreerde?

Nee.

Wat hebt u dan gehoord? Dat het er zo goddeloos was?

Ja.

En wat nog meer? Hebt u gehoord dat God in zulken wrocht?

Ja.

Hoe was u toen gesteld, Paulus?

Daarover dankte ik de Heere, ik was er zo blij over. Behalve dat, ik ging worstelen voor u.

Wel, wat worstelde u voor ons?

Ach dit, dat u sterk groeien mocht in de genade, dat u vruchtbaar mocht wezen, dat u tot alle erkentenis en gevoelen gebracht mocht worden. Ik was zo blij over uw geluk; als ik bij u was, ik zou zeggen: *laat ons met ons allen eens op de knieën vallen, en laat*

ons God eens danken, dat Hij u bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht, vers 12.

Zij mochten zeggen: wel man, hoe zullen wij daartoe komen, wij zijn zo onbedreven in het werk?

God doet het, zegt hij; Hij trekt u uit de macht der duisternis, en zet u over in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde, vers 13.

Zij mochten denken: wel man, u zegt dat zo, kan God het wel doen? Wie heeft dat verdiend?

Wij kunnen het niet doen, het is waar, maar er is een Ander in Denwelken wij de verlossing hebben; die verlossing hebt u door Christus' bloed, Die had een rantsoen voor u, vers 14.

Zij mochten denken: is dat dan zulk een groot Persoon, Die bloed heeft en gestorven is? Wel, dan is het immers maar een mens? Is dan dat rantsoen van zulk een grote waarde?

Ja, zegt hij, en dat gaat hij tonen, vers 15-17. Het is een grote Middelaar, Hij is Gods Zoon, en Hij heeft een betrekking op alles: *Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem.*

Wel, mocht iemand denken, is het zulk een groot Persoon, en is dat onze Koning?

Ja, zegt hij, God heeft Hem de gemeente gegeven, niet alleen tot onderdanen, dat zou te weinig zijn, maar tot leden; *Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn,* vers 18.

Zij mochten in hun hart zeggen: wel, man Gods, is er zoveel in Hem, dat Hij al de ledige vaatjes vervullen kan?

Ja het, er is in Hem een fontein van alle volheid die gevloeid is uit de fontein van Gods welbehagen, vers 19.

Zij mochten zeggen: Hoe kan God het doen? Is Hij dan niet rechtvaardig?

Dat zal ik u zeggen, zegt hij in het 20e vers: God heeft in de Heere Jezus Christus vrede gemaakt, en alles tot en met Zichzelven verzoend, alle dingen die in de hemel en die op de aarde zijn. God, Die beledigd was, moest verzoend zijn.

En waar kwam die verzoening vandaan?

God heeft het gedaan omtrent Zichzelf.

Zijn wij daar ook in begrepen, mochten zij zeggen, zulke goddelozen, die zolang zo gewapend geweest zijn tegen de Heere?

Ik moet het bekennen, Kolossenzen, zegt hij, dat u goddeloze mensen geweest bent, maar dat waart u eertijds, dat bent u nu niet meer, u bent nu ook verzoend, want Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend, vers 21. En het zal daar nog niet bij blijven.

Wat zal het dan nog meer worden?

U zult eens heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk gesteld worden voor Hem, vers 22.

Mogen wij daar zeker van zijn?

Ja, zegt de apostel, op het volharden zal het aankomen: zo u vast en gefundeerd blijft in het Woord en in de leer; daartoe heeft God mij tot een dienaar gesteld, vers 23.

Geliefden, u weet dat wij enige malen hierover gesproken hebben, en wij zijn nu gekomen tot aan het 21e vers. Het is een schone stof, waarin wij u zullen doen zien:

- I. Ten eerste: wat waren de Kolossenzen voor mensen? *Zij waren vervreemd van God, vijanden door het verstand in de boze werken; dat waren zij eertijds.*
- II. Ten tweede: wat waren zij nu? *Hij heeft u nu ook verzoend.*

III. Ten derde: wat kostte het? Wat was de prijs? Dat leest u in het 14^e vers: *door Zijn bloed*, in het 20^e vers: *door het bloed Zijns kruises*, en in het 22^e: *in het lichaam Zijns vleses, door den dood*.

IV. Ten vierde: waartoe brengt de apostel dit bij?

Dat zijn onze vier stukken.

- Ten eerste, wat waren zij tevoren?
- Dan, wat waren zij nu?
- Dan, in wie zijn zij dat?
- Ten laatste, waartoe dat hier gezegd?

I. Wat het eerste aangaat: wat waren zij voorheen? Vervreemd van God; eertijds waart gij vervreemd, vijanden door het verstand, en zij vertoonden zulks naar buiten in en door de boze werken.

Als een zondaar een ongeluk kan overkomen, dan is het wel de vervreemding. *Vervreemd te zijn* zult u in 't eerst zo niet kunnen vatten, maar als u er een beeld van krijgt, dan zult u het kunnen vatten. Het is het beeld van een man en vrouw, van ouders en kinderen, van twee goede vrienden, die leefden in liefde en vrede met elkander. Maar er valt wat voor, er komt eens het een of het ander tussenbeide, en het is zo niet meer daarna, het is of ze nooit kennis of liefde gehad hadden. Het is of de ouders zeiden tegen hun kinderen: *u bent mijn kinderen niet meer*. Het is of de man van de vrouw zei: *u bent mijn vrouw niet meer*. Zulken evenwel zouden nog met elkander kunnen verkeren. Nu kunt u enigszins zien wat vervreemding is tussen mensen.

Maar wat was zij hier in de Kolossenzen? Was zij dit, dat zij vervreemd waren van het burgerschap Israëls? De Joden, weten wij, mochten bij de heidenen niet komen, al had God uit enen bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt; en zij deden de Joden alle kwaad. De heidenen waren vervreemd van de kerk en van het genadewerk: vreemdelingen van de verbonden der beloften, geen hoop hebbende. Zij waren vervreemd van God, zonder God in de wereld, Ef. 2:12, vervreemd van het leven Gods, Ef. 4:18. Die laatste vervreemding, geloven wij, dat hier beoogd wordt.

U kunt aan geen vervreemding met God denken, of u moet denken aan een liefde en omgang die er tussen God en de mens plaatsgehad heeft. In de staat der rechtheid was God als een vriend, en de mens ook. Daar was een volle liefde en enigheid, daar was een wederzijdse omgang, God was hun een Verbondsgod, God en de mens hadden niet dan liefde in hun hart, daar was een verkeer in liefde en enigheid. Dat kunnen wij u bewijzen. In de onvolmaakte genadestaat vinden wij dat het plaats had: Henoch wandelde met God, Gen. 5:22. Asaf zei: *Het is mij goed nabij God te wezen*, Psalm 73:28. Hoeveel te meer moet dat dan onder het volmaakte schepsel plaatsgehad hebben! De, duivel zag dat, hoewel hij voor God sidderde; hij verzoekt dat schepsel tot zondigen, het heeft resultaat: daar wordt de mens vervreemd van God, daar vliegt hij van de Heere, hij verbergt zich, en God wordt van hem vervreemd; toen moest God Zich vertonen als een Rechter in Zijn rechtvaardigheid; en die staat is tot allen, bezittende dezelfde natuur en daden, overgegaan, Rom. 5:12. Daar komt nu die vervreemding. Wat is nu die vervreemding van God, als een mens, in liefde met Hem verkeer hebbende, vervreemd wordt; die vervreemding, wat is dat?

1. Ten eerste begint ze in een verschil in aard; u kunt het zien in Kaïn en Abel: wat verschilden zij in aard! Wat was er een vervreemding! Wat verschilden Jozefs broeders van hem! Zo is het ook: er is een geheel andere aard in God dan in hen.

God wil gediend zijn, heilig, volmaakt. *Ach, zegt de zondaar, ik kom met U niet overeen. Wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?* 2 Kor. 6:14. *U zult den HEERE niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God*, zei Jozua tot het volk, Joz. 24:19.

2. Ten tweede zult u in vervreemding vinden: als die niet overeenkomen, zo scheiden zij. Lot en Abraham, zij scheidden. Man en vrouw, zij scheiden. Zo is het ook tussen God en de zondaar: *Uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God*, Jesaja 59:2. De zondaren scheiden van God; zij hebben Hem niet graag in hun gedachten, zij hebben Hem niet graag bij zich, zij horen niet graag van Hem; zij zeggen tot God: *Wijk van ons!* Job 21:14. Zij scheiden zo geheel af van God.
3. Ten derde, in vervreemding komt liefdeloosheid, een walg en weerzin van elkander. Zo is het tussen God en de zondaar: daar komt liefdeloosheid, een weerzin, een walg van God, en God heeft een walg van hen. *Gij zijt de dochter uwer moeder, die een walg had van haar man. Mijn ziel walgt van u*, zegt de HEERE, Ezech. 23.
4. Ten vierde, het komt tot die hoogte, dat zulken vijanden worden. Zo is het met God; Die wordt een vijand van de zondaar, en de zondaar, die is door die vervreemding een vijand van God geworden. Bij mensen komt er wel vervreemding dat er geen vijandschap is, maar dat heeft hier niet plaats: *Wie met Mij niet is, zegt God, die is tegen Mij; en wie met Mij niet vergadert, die verstrooit*, Matth. 12:30.

De vijandschap Gods omtrent de zondaar zagen wij in het 20e vers. Nu moeten wij de vijandschap van de mens zien omtrent God. Paulus zegt: *Gij waart vijanden door het verstand in de boze werken*. Wat is een vijandschap? Dat is een haat van binnen, met toeleg om het van buiten te vertonen, om onze vijand te verbreken, zoveel als men kan. Nu is de zondaar een vijand van God geworden.

Hij draagt zulke namen in het Woord. Paulus zegt: *Wij vijanden zijnde*, Rom. 5:10, en in Lukas 19:27 staat: *Doch deze mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat ik over hen koning zou zijn, brengt ze hier en slaat ze voor mij dood*. Zij worden genaamd een boos en wederspanning volk. En gelijk hun naam is, zo is ook de daad. Zij doen alle werken die vijandig zijn, zij doen al wat vijandig is tegen de Heere. Sedert dat de mens de zonde begaan heeft, zo heeft hij een afkeer gekregen van de heiligheid, en dewijl God de allerhoogste heiligheid is, zo heeft hij geen bitterder vijand dan God. Sedert dat hij met de duivel in enigheid gekomen is, zo is zijn hand geweldig tegen God gesteld. Elifaz zegt ervan: *Hij strekt tegen God zijn hand uit, en tegen den Almachtige stelt hij zich geweldiglijk aan. Hij loopt tegen Hem aan met den hals, met zijn dikke, hoogverheven schilden*, Job 15:25, 26. Sedert dat de zondaar het met des duivels gezelschap gehouden heeft, heeft hij niet willen ontwaken uit de strik des duivels, 2 Tim. 2:26.

Het is zover gekomen, dat hij wel wenste dat er geen God was; hij bedroeft er zich over dat er een God is; hij wenste wel, als er dan nog een God is, dat Hij niet rechtvaardig was. O gruwel! Hij wenste wel dat de rechtvaardigheid en de heiligheid Gods vernietigd was. Krijgt hij zegeningen van de Heere, hij verdartelt eronder. Krijgt hij slagen, hij vliegt tegen God in: *En het zal geschieden, wanneer hem hongert en hij zeer toornig zal zijn, dan zal hij vloeken op zijn koning en op zijn God, als hij opwaarts zal zien*, Jesaja 8:21. Is er enig licht van God in hem, hij verkracht het, hij blust het uit, hij zondigt tegen het gebod Gods: *Zij zijn onder de wederstrevers des lichts; zij kennen Zijn wegen niet, en zij blijven niet op Zijn paden*, Job 24:13. Zo is

hij, dat de zonde oorzaak neemt door het gebod, Rom. 7:8. Hij wordt bovenmate zondigende, vers 13. *Hij is een kind des duivels, vol van alle bedrog en van alle arglistigheid, vijand van alle gerechtigheid*, Hand. 13:10: De rechte wegen des Heeren verkeert hij, en wordt hem genade bewezen, hij leert evenwel God niet liefhebben, en oefent Hij gerechtigheid, hij leert evenwel geen gerechtigheid, maar hij bedrijft onrecht in een gans richtig land, Jesaja 26:10.

Wat nog meer? Hij is in vijandschap met God, en hij houdt het met Zijn vijanden. De duivel, met hem leeft hij in vriendschap, die is zijn vader, zijn koning, zijn heer, die hij graag dienen wil. Hij heeft de wereld lief: of God zegt dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is, dat scheelt hem niet. Hij voegt zich bij de goddelozen, die zijn zijn metgezellen. Ja, hij voegt zich bij zichzelf, hij moet zijn zin hebben, het gaat zo het gaat, en hij zou wel elk mens tot een vijand willen zijn die met hem niet mee wil doen. Hij wil zelf niet ingaan, en hij belet anderen om in te gaan, ja hij zou wel zee en land omreizen om een ander nog erger te maken dan hij zelf is, Matth. 23:15. Hij haat de vromen, de vrienden van de Heere, Spr. 29:10. Hij bespot ze, smaadt ze, vervolgt ze; het zijn in zijn ogen pesten, sekten, beroerders, geveinsden, verachte fakkels, Job 12:4, 5.

Wat zegt de apostel nu van die? *Gij waart vijanden door het verstand*. Zo gaat hij aanwijzen de zitplaats van de vijandschap en de werkmeester van die vijandschap: al die vijandschap is door uw en in uw verstand. Dwaas zondaar, in al uw vijandschap tegen God bent u zo wijs, zo verstandig, u bent zo doortrapt en loos om de zonden te beraamen, te bedenken, te verzinnen, uit te voeren, u doet met beide uw handen wel dapper kwaad, Micha 7:3. U bent wijs om de zonden te doen, maar anders bent u onverstandig, Rom. 1:31. Uw verstand is de zitplaats van die vijandschap, het gedichtsel der gedachten uws harten is te allen dage alleenlijk boos, Gen. 6:5. Door uw verstand smeedt u ondeugdzame gedachten, Spr. 6:18. Het verstand wordt een werkmeester van de wil naar buiten, wat zij vertonen als zij in hun verstand iets gekookt hebben: dat moet er uitkomen.

De zonde is geen enkel niets, zij is wel terdege wat, zij is wel wat lelijks, het zijn doorgaans boze werken, waarom ook Paulus zegt: vijanden door het verstand in de boze werken. Met studie, opzet, voornemen doen zij de zonden, en die vijandschap in het verstand werkt gestadig iets uit, de ene of de andere boze werken, zodat men ervan moet zeggen: wat gruwel is dat! Dat verstand brengt de boze werken tot een hoogte. Gehele lijsten van zonden kunt u lezen in Romeinen 1, van het 18^e tot het 32^e vers. Wilt u ze onder de Kolossenzen lezen? Zie dan Kolossenzen 3:5, 6, 7.

Daar hebt u dan die vijandschap door het verstand in de boze werken zich vertonende.

En dat waart gij, zegt de apostel tot hen. Hij beticht ze daarvan, hij vleit ze niet, hij zegt: Weet u wat monsters u zijn? Zulken, die vervreemd waren, en vijanden door het verstand in de boze werken, dat is zo duidelijk als het daar voor uw ogen ligt; u bekent het zelf, uw beklemd hart toont het. Wij doen u geen ongelijk, gij waart dat, maar ... eertijds; nu bent u het niet meer! Doch het is nog niet lang geleden, het is misschien met sommigen nog maar een jaar dat u veranderd bent, u herinnert het nog wel wat u een jaar geleden was, dacht, sprak, ... hoe goddeloos! Vergeet uw oude leven niet, wil hij zeggen, wel, denk er al dikwijls eens aan, het zal u uw genade te klaarder doen zien en te meer doen waarderen.

II. Nu moeten wij zien wat zij *nu* waren.

Zulke scharlaken roden door de zonden, hoe ging het ermee? Wel, *Hij heeft u nu ook verzoend*, zegt hij. Dat u nu ook verzoend bent moet goed aangemerkt worden. Er was een verzoening door welke God de Vader verzoend werd. Hij werd volkomen voldaan, en Hem werd alle genoeg gegeven door de Middelaar. Dat had betrekking op alle dingen die in de hemel en die op de aarde waren. En die verzoening had kracht. Dat zagen wij in het 20e vers.

Dan is er een verzoening die de mens raakt, uit kracht van de eerste verzoening, door welke de Vader verzoend was. Die Vader en de Zone Gods hadden een sterke Geest, Die sterker was dan de geest der hel, Die de vijandschap weg kon nemen, en maken dat die mensen genegen waren om die Geest in zich te laten werken. Hoe nu de zondaar verzoend werd, moeten wij u openleggen.

God de Heere belooft die verzoening door welke Hij verzoend is, niet verborgen te houden. Hij had ze verborgen gehouden enige tijd, naar Zijn wil, onder de heidenen, maar nu deed Hij het niet meer, maar Hij maakte ze geheel de wereld door en ook aan de Kolossenzen bekend door die getrouwe en ijverige Epafras, die zo gezegend gewrocht had onder hen. Als een zondaar dat kan horen prediken, de vrede tussen God en hem, zou hij niet verplicht zijn daar naartoe te gaan, al zou hij een reis van drieëntwintig jaren moeten doen? Maar in plaats dat God de zondaar verplicht om daarheen te reizen waar het woord der verzoening gepredikt wordt, zo brengt Hij het woord der verzoening onder hen. Was het niet onze plicht, als het woord der verzoening gepredikt wordt, dat wij deden als de Tyriërs en Sidoniërs? Zij begeerden en baden om vrede, Hand. 12:20. Maar in plaats dat wij God zelf zouden smeken om vrede, zendt Hij Zijn gezanten, en Hij laat de zondaar bidden. Paulus zegt: *God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd. Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade; wij bidden u van Christuswege: Laat u met God verzoenen*, wees des Heeren liefhebbers, 2 Kor. 5:19, 20.

Ja, als God smeekt, dan krijgt Hij nog afslag, de zondaar laat dat zo vele jaren lang gaan, de Heere zegent hem, en Hij komt met vele argumenten, opdat de zondaar het gewonnen zou geven, Hij laat hem als het ware dwingen: *Dwing hen in te komen. Zeg: u moet het doen! Zoek ze zó te sterk te worden*, Lukas 14:23.

Maar als dat nu zo al is, al had u dan de geleerdste, de beweeglijkste, de aangenaamste, de bedrevenste in dat werk, dat kan allemaal niet helpen. U mag naar de kerk komen, ervan spreken, belijdenis doen, eens bewogen eronder zijn, zodat u zegt: *ach God, ik ben zo bewogen*; zodat u uit de kerk komt en zegt: *ach God, ik ben daar geweest, ik zie dat ik het nog mis; het kan alles niet helpen*; al moest u al eens zeggen: *ach God, ik zie dat de weg der verzoening U zo tot heerlijkheid is, en hij zou mij zo nuttig zijn, als ik hem insla en goedkeur, ik kan daar niets tegen hebben*. En er komt wel eens uit die vijandige borst: u beweegt mij bijna, ik ben zo bevreesd, zo verschrikt, zo beroerd als die verzoening verkondigd wordt! Zij zeggen wel eens: *het is zo bijzonder, zo aangenaam*; maar het kan alles niet helpen als God niet meer geeft.

Maar waar Hij de verzoening gaat werken, daar komt de Geest heimelijk in het hart werken. Wat doet de Geest?

Hij komt onder die bediening die hun aangenaam en lief is, waar zij soms enige beweging onder hadden, of waar zij tegen opstoven, daar gaat Hij en bewerkt hun bevattig. *Weet u niet*, zegt Hij, *dat u in een oorlog met God zijt, en dat dát uw ongeluk is? Al had u het alles vóór u, en u hebt God tegen u, wat zou het u baten?*

Ik begrijp dat, Heere, zeggen zij, en dat maalt in hun verstand. Ach God, zeggen zij, van wie u vijand zijt, diens staat is ongelukkiger dan van iemand.

Ja, zegt de Geest, *dat is uw staat, bezie uw ongeluk! God is uw vijand.*

Daar krijgen zij een besef van, en zij zeggen: *ach Heere, dat is mijn staat!*

Dan komt de Geest door Zijn heimelijke bewerking, en Hij maakt ze verslagen, zodat zij geen moed meer hebben.

Ik ben zo'n ongelukkige, Heere, zeggen zij, en ik heb het niet geweten; ach God, wat ben ik verlegen!

En de Geest neemt twee middelen waardoor Hij ze verslaat. Hij doet ze staan in het gezicht en in het gevoel van hun zonden, wat een vijand dat zij geweest zijn door het verstand.

Ach God, zeggen zij, dat zie ik en dat maakt mij verslagen.

Dan neemt hij dat middel van hun te geven zo enig gevoel van het gewicht van Gods toorn!

Is dat hier zo bang, zeggen zij, waar nog zoveel verruiming is, wat zal het dan in de hel wezen? Hier heeft nog elk medelijden met hen, maar wat zal het daar zijn? Dat verslaat hen.

Dan komt de Geest met Zijn heimelijke bewerkingen, en Hij werkt in hen droefheid.

Zij worden zo bedroefd dat zij zo gezondigd hebben, het smart hun aan het hart; dat werkt in hen belijdenis, schaamte, en hun consciëntie wordt zo beangst: *ach Heere, zeggen zij, mijn consciëntie veroordeelt mij voor Uw aangezicht.*

Zie, zo worden zij verzoend, zo geschiedt die tweede verzoening.

Dan komt de Heere, Die ze eerst als in de hel scheen te werpen, en Hij haalt ze eruit.

Weet u hoe de Heere dat nog verder doet? Kom, zet u wat.

Hij doet ze een straaltje van hoop voor hun ogen schijnen. *Heere, zeggen ze, ik weet niet wat het is, ik zie een straaltje van hoop, ik mag niet wanhopen.*

De Geest komt en zegt: *Er is een straaltje van hoop voor u. God sluit u niet uit, Ik ook niet: sluit dan uzelf ook niet uit.* Dan begint de Geest begeerte in hen te werken. *Ach God, zeggen ze, zou ik de verzoening nog wel krijgen, zou U mijn vriend zijn en ik de Uwe?*

Dat niet alleen, maar de Geest komt met Zijn heimelijke werkingen verder werken, en Hij zegt: *als Ik u was, Ik zou er eens om bidden.* Daar wordt Hij hun tot een Geest der gebeden, Zach. 12:10. Zij hebben nooit geweten wat bidden is, maar nu kunnen zij bidden, nu voelen ze wat bidden is.

Nog eens, de Geest in Zijn heimelijke werking beschikt van binnen in hen, zodat Hij zegt: *Hoe staat het met u? Was u tevoren een vriend van de Heere?*

Ach, nee, zeggen ze, maar ik was vijand. Maar allerliefste Heere, thans verklaar ik dat ik het verbond breek met de duivel en de wereld, en ik zeg het, Heere, en schrijf het met mijn hand, dat ik Uwe zal zoeken te zijn, en ik zoek in een nauw en vast verbond met U te komen; ik wil niets uitbedingen dan genade en krachten. Dan zeggen ze: *ik verklaar de oorlog aan de vijanden Gods, dat ik ze nooit meer ter wille of tot vriend zal zijn, maar ik zal hun vijand zijn, en noch duivel, noch wereld, noch al wat er is, zal mij van U scheiden. Ik verklaar, liefste Heere, zeggen ze, dat ik hartelijk mijn geluk bevorderen wil en mijzelf aan U overgeven; er mag mij ontmoeten wat er wil.* Dan, God zo vrede aanbiedende, zij nemen het aan, zij kunnen in die weg berusten. *Het is zo Goddelijk, zeggen ze, zo hemels.*

Dan komt de Geest met Zijn heimelijke werkingen, en Hij zegt: *daar staat de troon van God open, u kunt er naartoe gaan, en al wat er op uw hart ligt, leg dat voor God open, Hij zal u niet verachten.*

Zij doen ook zo; of zij al zeggen: *ik durf niet of ik kan niet*; zij zijn er evenwel alle dagen in bezig, met hun stamelende kindersmeking staan ze daar zo verlegen voor God. Nacht en dag zeggen ze: *ach Heere, ik verlang naar U, ik begeer U, ach, wou U mijn God zijn!*

En God moedigt ze zo al stil inwendig aan, tot een teken dat Hij vrede voor hen heeft, ofschoon Hij het hun nog niet toont. Hij stelt Zich wel eens vreemd aan, opdat Hij ze zou leren worstelen. *Laat Mij gaan, Jakob! Zei de HEERE. Laten gaan?* zei hij, *wel, dat zal ik niet doen, ik moest eerst een zegen hebben*, Gen. 32:26. *Wel Mozes, trek op! Optrekken?* Zegt hij, *wel, dat zal ik niet doen, of U zou mee moeten gaan*, Exod. 33:15.

Zij nu zó verzoend zijnde met God, de beminden Gods zijnde, zo beminnen zij Hem weder. Wat doet God dan wel? Hij geeft ze soms een nederdaling van Zijn liefde in hun hart; dan komt Hij Zich aan zulken openbaren, Joh. 14:21. Hij spreekt ze naar het hart, en zegt tot hun ziel: *Ik ben uw Heil*, Psalm 35:3. Zijn ze bedroefd, staan ze daar met tranen in hun ogen: wel, zegt de Heere, *Ik stel ze in Mijn register, Ik vergader ze in Mijn fles*, Psalm 56:9. Zijn ze zwak of krank van liefde, Hij ondersteunt ze met de flessen, Hij versterkt ze met de appels, Zijn linkerhand is onder hun hoofd, met Zijn rechterhand omhelst hij hen, Hoogl. 2:5, 6. Ik wilde u wel eens een blijkje van Mijn liefde geven, zegt Hij, en Hij omhelst ze en kust ze met de kussen Zijnsmonds, Hoogl. 1:2. Hij geeft ze sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwde geest, Jesaja 61:3. *Al wat Ik heb*, zegt de Heere, (en wat heb Ik niet al!) *dat is voor u, en Ik zal op Mijn tijd, orde en trappen, zoals Ik het goedvind, u verkwikken*.

Als dat gebeurt, dan krijgen ze de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, Filipp. 4:7. Dan moeten ze wel zeggen: *nu heb ik genoeg; uw pijlen, duivel, treffen mij niet meer; het kruis drukt mij niet meer, en de zonden zijn mij vergeven*. Zij hebben nu bij die toeleiding vrede en blijdschap, en dat genietende zeggen ze: *ik kan niet leven, Heere, als ik voor U niet leef, ik schijn niet te leven of geheel mijn leven moet daarnaar gericht zijn*.

Dan komt de Geest met Zijn heimelijke werkingen, en Hij toont hun de gedachten Gods over zo'n ziel, en hun hart wordt ook vastgezet. *Kunt u*, zegt de Geest, *de goede gedachten Gods over u wel ontkennen?*

En Hij begint hun ook te geven een sterke moed, zodat ze beginnen te zeggen: *ach God, het gaat alle verstand te boven*.

Zie, dat is die tweede verzoening, die vloeit uit kracht van die eerste verzoening met welke God Zichzelf verzoende. Zo komen God de Vader en Zoon, die hebben een Geest, Die sterker is dan de geest der hel, en Die past die verzoening toe aan zulken die vervreemd waren.

"Wel, zegt Paulus, ik wens dat u die *verzoening in alle erkenenis en gevoelen moogt hebben*, dat bid ik voor u. U, zegt hij, zijt nu ook verzoend. Wie heeft het gedaan? Is het de Vader of is het de Zoon? Hij, de Vader, heeft het gedaan, en de Zoon heeft het gedaan, Die een lichaam des vlees had, die Heere Jezus had dat teweeggebracht. Dat deed Epafraas niet, dat kan ik niet doen, zegt Paulus, dat deed Hij aan u, die zulke monsters en zulke vijanden eertijds waart; u bent nu zo gesteld. Wil ik eens achter uw hart komen, zegt hij, en het eens levendig beschrijven hoe u geweest bent en nu bent? Nu bent u in de levendige bewerking, maar het zal u niet altijd zo levendig zijn. Ga eens naar binnen, is het zo niet? Ik weet het, ik mag het vrijmoedig zeggen: Hij heeft

dat aan u nu gedaan; Hij heeft het al aan meer gedaan, maar nu heeft Hij ook uw hart geraakt.

Mocht het hier ook zo zijn aan degenen die hier zitten! Er zitten er hier wel aan wie het gedaan is; mochten er ook zitten aan wie het gedaan werd! Nu, er zitten er ook wel aan wie het nog gedaan zal worden. Daar hebt u nu ons tweede stuk: *het is gedaan, u bent vrienden geworden*.

III. Over het derde stuk kunnen wij kort zijn, omdat wij daarvan al gesproken hebben in het 14^e en 20^e vers. En in het 22^e vers zegt de apostel: *het is geschied in het lichaam Zijn vleses, door den dood*. De Heere Jezus heeft drie lichamen; een wonderlijk Persoon is Hij.

- Hij heeft ten eerste een geestelijk lichaam; dat is Zijn Kerk en gemeente, vers 18.
- Dan heeft Hij een verheerlijkt lichaam; dat is in de hemel, , Filipp. 3:21.
- Dan had Hij een zwak lichaam als Middelaar; dat is nu het verheerlijkte lichaam, dat kan niet meer sterven, dat is gedaan. Er zitten er hier wel voor wie Hij het gedaan heeft.

Wat heeft Hij dan in het lichaam Zijns vleses gedaan? Toen heeft Hij ze door de dood gekocht. Zo er één brief is die zwaar is om te verstaan, zo is het deze; het is een verheven brief. Laat ik het u eens kort zeggen. God heeft Zijn Zoon voorgesteld tot een Verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, Rom. 3:25. En Die had gezegd: *Ik heb verzoening gevonden*, Job 33:24. Die Gezant, die Uitlegger, die Eén. Uit duizend, Die de banier draagt boven tienduizenden, Die had de Vader toegelaten om over de verzoening te spreken, Hij had Hem erkend in staat te zijn, Hij had er Hem toe geordineerd, Jesaja 53. Hij had Hem afgeschaduwd op die jaarlijkse verzoendag, én er was van Hem voorzeggd dat Hij de Heiland en Verlosser zijn zou, Jesaja 43:11 en 44:24. En Hij had de verzoening daargesteld, toen Hij, de toorn van God, van duivelen en van mensen, heeft gedragen in de plaats van u, toen Hij begon te zeggen: *Ik heb Mijn ziel tot een rantsoen gesteld voor velen*, Matth. 20:28. Uit kracht van die verzoening is God nu met u, en bent u nu met Hem verzoend.

IV. Nu ons laatste stuk. Waartoe brengt de apostel dit bij? Om de kinderen Gods en ook de Kolossenzen alle gedachten te benemen: *hoe kan God het doen?* Zo is Hij voldaan, Hij heeft genoeg in het rantsoen. Waartoe brengt Hij het nog meer bij?

- Kolossenzen, wil hij zeggen, u maakt dikwijls zoveel werk van gestalten, ik wilde er u wel af hebben, en u op deze verzoening wijzen, die er is tussen God en Christus.
- Nog eens, ik wilde u aan de Heere Jezus doen denken; ik wil het ook zelf practizeren; ik heb het gedaan, en u moet het ook doen; u moet de dood des Heeren verkondigen totdat Hij komt.
- Ja, nog eens, ik doe het opdat u stil zou staan van verwondering, dat zulke booswichten tot zulk een geluk gebracht worden; het is zo duidelijk onder u, het is maar zo onlangs geleden, met sommigen wellicht nog maar een maand of jaar.

Zij mochten denken: *ach God, hebben wij daar deel aan?*

Ach ja, zei de apostel, dat kan ik gegronde zeggen, u hebt nog meer te verwachten, het zal er nog niet bij blijven, u moet nog eens onbeschuldiglijk en onberispelijk voor Hem gesteld worden. Dat alles heeft de dood van Christus kunnen teweegbrengen, dat u door de Geest van Christus bent wedergeboren en het geloof gekregen hebt, en dat niet alleen, maar Hij zal u nog meer geven. U leeft nog, na dit leven hebt u meer te

verwachten. Dat wil hij dat ze op hun hart leggen, en roept ze toe: *blijf bij hetgeen u gehoord hebt, word niet bewogen door allerlei wind van leer, ik wilde dat u alle andere leer verwierp, ik kan u geen beter wijzen; kent u een beter of wijzer?*

Ach nee.

Is de leer van hen die u als een roof vervoeren willen door de filosofie en ijdele verleiding naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, beter? Gelijk hij daarvan gewaagt in het tweede hoofdstuk, vers 8.

Ach nee, moesten zij zeggen, maar erger.

Daar hebt u dan onze vier stukjes.

Toepassing

Een predikant moet een toepassing maken. Maar bent u dan tevreden als zij het doen? Op elke preek moeten er twee toepassingen zijn: één van de predikant, en één van de toehoorders. Als de predikant een toepassing gedaan heeft, dan moet u er ook een doen, een verschrikkelijke of een goede.

U zult zeggen: *heb ik hier geen deel aan, of heb ik er deel aan?*

Als nu een predikant een toepassing maakt, dan moet u niet zijn als een schutter die een pijl ziet vliegen: hij duikt weg opdat zij hem niet treffen zou; maar u moet u ervoor zetten, opdat de pijlen uw hart mochten treffen.

U zult zeggen: *wat zult u zeggen tot een toepassing, waar zult u het beginnen?*

Dat weten wij haast niet, maar wij moeten uitroepen: *Ach Heere, doet U dat aan rebellen die in een vol vuur tegen U zijn? Doet U dat, o God, aan rebellen die U niet nodig had, die U niets schuldig wast, die van U niets waardig waren te ontvangen, die slechts waardig waren als een rebel aan handen en voeten gebonden en in de hel geworpen te worden?* Moeten wij elk niet zeggen: *Heere, komt U tot mij van vrede spreken? Komt U mij de vrede voorstellen, mij verzoeken, mij bidden, en dat zo langdurig?*

Kunt u daarbij? Ik, kan er voor mij niet bij. Zou men daar wel bij kunnen, als er een koning van de wereld was, en als die het aan een arm gevangen man, aan een rebel deed, en als die rebel dan nog niet zou willen, en als hij hem dan kwam smeken? Ja, zou u het uw knecht of uw dienstmeisje wel willen doen die u ongelijk aangedaan hadden? Moeten wij dan niet verbaasd staan als u er dan aan de andere kant bij ziet, als die vrede verkondigd wordt, dat zij niet eens willen luisteren? Ja, het gaat wel zo, als zij komen waar zij verkondigd wordt, dat men zegt: ik zal dezulken mijn aandacht niet verlenen.

Geliefde toehoorders, wij kunnen er hoe langer hoe meer niet uit. Als er een gevangen man was die sterven moest, en het pardon werd hem gepresenteerd, en hij wilde het zelfs niet eens lezen, maar nam het uit de hand des rechters en scheurde het aan stukken, zou u niet moeten zeggen: wat schrik is dat!

Geliefde toehoorders, wij zijn zulken! Daar komt de grote God tot mij en tot u met het woord der genade: wij lezen of onderzoeken het niet eens, wij nemen het niet eens in onze hand. Wel, geloof het, u zult niet alleen uw leven verliezen, als u het niet doet, maar, zegt God, dan zal Ik u in de hel moeten drukken. En het kan allemaal niet helpen: wij zijn verschrikkelijk vijandig.

- De enen willen de weg der verzoening niet eens kennen.
- Anderen, haar niet kennende, zijn er niet verlegen over.
- Anderen willen er geen belijdenis van doen.
- Anderen zeggen: wel, is dat aandringen, ik haat zulk een prediken en zulke predikanten die zo aandringen.

- Anderen zeggen: Jezus is mij een dwaasheid, een Steen des aanstoots, een Rots der ergernis.
- Anderen: ik heb nooit gedachten aan die verzoening noch aan de Heere Jezus, en zo ik ervan spreek, het is maar met mijn lippen en verwaand, het gaat mij niet in het hart. Maar tot zulken zeg ik: laat de pijlen niet over uw hoofd vliegen!
- Anderen willen liever niet ter kerk komen waar het woord der verzoening gepredikt wordt, en als zij er zijn, het is of zij er niet horen, ja als zij er zijn, het is of zij vrezen dat zij overtuigd zouden worden. Of God hun laat bidden of niet, zij willen vijand blijven. *Als ik uit de kerk ben, zeggen zij, zo het Woord klem op mijn hart gehad heeft, ik zal het gaan verzetten. Zou ik daaraan altijd zo denken, dan zou ik wel ziek worden.*

Wij zouden u evenwel niet graag zó laten gaan. Wij moeten u een hoofdvraag doen in onze toepassing, uit onze preek.

U zult zeggen: *wat is dat?*

Dit: of u gelooft, en of u het voor God zoudt durven verklaren, dat u met God verzoend zijt. Of u voor God en uw geweten zoudt durven zeggen: *ik ben een verzoende met God.*

Zeg niet: *dat is een vreemde vraag, u mag nog zo aandringen, het raakt mij niet, ik zal het wegwerpen.* Och, het raakt u evenwel mensen.

Zeg ook niet lichtzinnig: *ja, ik meen, God is met mij verzoend.*

Ik blijf bij de vraag: durft u voor God verklaren dat u een verzoende bent? Als u gewillig bent, dan zult u alleen gaan en onderzoeken of u dit volgende in uw leven ondervonden hebt:

1. Ten eerste, dan zult u hartelijk overtuigd geweest zijn van al uw zonden die u tegen God begaan hebt. Zijn de zonden u en mij geen vijand, en kennen wij geen vijandschap tegen God, dan mist u het wel terdege.
2. Ten tweede zal daarop volgen moeten, dat u er zo hartelijk beschaamd en verlegen over bent. *Ik ben zolang Uw vijand geweest, en dat ik er nog zoveel van in mijn hart vind, dat maakt mij belast, verlegen, beladen; dat doet mij op mijn borst en heup kloppen.* Zondaar, die ons hoort, bent u nooit zo geweest, dat uw kamer en huis u te bang was, bent u stil en gerust op uw droesem, en een vijand van bekommering, dan mist u het nog.
3. Ten derde, ik zal moeten ondervonden hebben en u, dat wij voor de Heere Jezus, de Middelaar van de verzoening, zulk een achting hebben. Wij zullen dan gezegd hebben: *ik moet sterven als ik Jezus niet heb; als dat Rantsoen voor mij niet is, moet ik vergaan. Ik kan de Vader nergens anders op wijzen dan op die Fontein van het levende water, Die de banier boven tienduizenden draagt. Ik acht de smaadheden van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten van de wereld; moet ik om U gesmaad worden, dat acht ik meer dan een koning te zijn.*

Is Jezus u dierbaar? Zult u op niemand voor God komen dan op Hem, in Zijn armen? En zegt u: *ik weet tot Wie ik moet gaan?*

Zondaar, moet u niet zeggen dat het bij u zo niet ligt? Rijkdom, eer, weelde, wellust, is meer bij u dan Christus. U zou wel zeggen: wat is uw Liefste meer dan een anders liefste?

4. Nog eens. Kunt u zeggen: *ik heb geen zin in de zonde, daar liggen de wapens, daar ligt al de vijandschap, Heere, voor Uw voeten.* Het is lang genoeg der heidenen wil volbracht, het is langgenoeg zo goddeloos en ijdel geweest. De

tovenaars brachten hun boeken om te verbranden, en al de dingen waar zij de zonden mee gepleegd hebben, zouden zij wel verbranden.

Zondaar, u bent zo niet. Als u iemand van de zonden af wil hebben, het is of men u van uw leven af wil hebben, het is of men u uw leven wil benemen.

5. Nog eens. Die verzoenden, zijn die uw lief gezelschap, en eert u die?

Zondaar, daar hebt u een haat tegen, u schaamt u hunner. Zo de man bekeerd wordt: de goddeloze vrouw schaamt zich met hem te verkeren. Zij zouden zich schamen als zij er in een gezelschap van de wereld mee kwamen.

Overleg het nu wel. Wij zouden meer toepassing dienen te hebben, maar misschien, zo God er ons hart toe bewerkt, zullen wij nog een toepassing tot dit vers maken; het is toch het allerwezenlijkste of God met mij en u verzoend is! Dit zullen wij dan bewaren tot een volgende preek. Onderzoek nu elk uw gemoed, en antwoord voor God oprecht. *Ik hoop dat de Heere dit gezegde zegenen zal, aan mij en ulieden, tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil. Amen.*

TWEEËNVEERTIGSTE PREEK OVER KOLOSSENZEN 1:21, 22

En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend, in het lichaam Zijns vleses, door den dood, opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich stellen.

Wij lezen in 1 Korinthe 4:1: *Alzo houde ons een ieder mens als dienaars van Christus en uitdelers der verborgenheden Gods.* De predikanten hebben grote en sierlijke namen in het Woord. Dan worden ze eens wachters genaamd, Ezech. 3:17, dan eens arbeiders, 2 Tim. 2:15. En onder vele namen die zij dragen, zo dragen ze ook deze, dat zij genoemd worden *dienaars van Christus*, en ook in het bijzonder *uitdelers der verborgenheden Gods*.

Die naam doet ons denken dat de kerk een plaats is waar vele gasten zijn, waar een groot maal is, waar ook een tafel is, welke bediend wordt. Er staat in Psalm 23:5: *Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders.* Hier is een vette maaltijd, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen, die gezuiverd zijn, Jesaja 25:6. Die tafel wordt bediend. Wat wil dat zeggen? Dat het geschiedt of het de vijanden lief of leed is, of zij het graag of niet zien. Zo wordt de bediening *een tafel* genoemd, Psalm 69:23: *Hun tafel worde voor hun aangezicht tot een strik.* De bediening wordt een tafel genoemd in Maléachi 1:12 waar men leest dat ze zeiden: *Des HEEREN tafel is ontreinigd, en haar inkomen, haar spijs is verachtelijk.*

De gasten, welke zijn die? De mensen die in de kerk komen en die gaan, dan in deze of in gene kerk zien wat er opgedist wordt. In Handelingen 10:33 zeiden ze tegen Petrus, door de mond van Cornelius: *Wij zijn allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u voor ons van God bevolen is.*

Wie bedienen die tafel? De predikanten bedienen die tafel, in de kerk, naar de talenten die ze gekregen hebben, en naar dat ze zien dat het nodig is. Zijn er in de gemeente onvaste kleine kinderen in de genade, die voeden ze met melk. Zijn er mannen in de genade, die zetten ze vaste spijs voor. Als zij zien dat het nodig is, nemen zij deze of gene stof die zij hun voorstellen. En als zij een stof hen voorgesteld hebben, dan hebben zij het niet na te laten een toepassing te maken. Zij moeten ook niet alleen in het algemeen, maar tot de toehoorders in het particulier spreken, en zeggen: *dat raakt die, en dat raakt die; dat is uw bescheiden deel, en dat het uwe.*

Aan die tafel zittende en neergezeten zijnde, zo moeten zij niet alleen algemeen prediken, maar zij mogen de toehoorder niet laten gaan, zonder dat ze het gepredikte toegepast hebben, zij moeten het op het hart zoeken te binden. De handen des goddelozen mogen zij niet sterken, noch het hart des rechtvaardigen bedroeven, Ezech. 13:22.

Een predikant mag van de predikstoel niet gaan zonder dat hij een toepassing gemaakt heeft. God zegt tegen Ezechiël: *houd dat toch altijd op uw hart, dat u de goddeloze en de vrome waarschuwt*, Ezech. 33:7. Tot de goddelozen zult gij zeggen: gij zult den dood sterven als u zo voortgaat, maar wilt ge uzelf bekeren, God zal het u vergeven, u behoeft dan geen zwaarigheid over uw vorige zonden te maken, Hij zal ze u alle vergeven. *Hij vergeeft menigvuldiglijk*, vers 8, 9. En tot de rechtvaardigen zult gij zeggen: *als u niet volstandig blijft tot het einde, al uw vorige deugden en gerechtigheden zullen niet gedacht worden*, vers 13.

Een predikant moet zijn als die profeet in 2 Koningen 9:5: zij moeten iemand noemen. Hij komt daar in een gezelschap, en hij zegt: Ik heb een woord tot u. Tot een van u allen.

Tot wien van allen? Zei de hoofdman.

Tot u, o hoofdman, zei de profeet. Zo moet een predikant ook doen en zeggen: ik heb het Woord aan u. God zei tot Nathan: ga naar het hof van de koning en behandel de koning in het particulier, 2 Sam. 12. Daar komt hij, en hij neemt het zwaard van Gods Woord, en dat zette hij de koning op zijn hart; hij zei: *gij zijt die man!* vers 7.

Daar komt God en Hij zegt tot Ezechiël: ga eens naar het hof en spreek de koning eens aan, en zeg eens: *Onheilig, goddeloos vorst van Israël, wiens dag komen zal dat God zeggen zal: die kroon zal Ik stellen omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd; ja, zij zult niet zijn, totdat Hij kome, Die daartoe recht heeft, en Dien ik dat geven zal,* Ezech. 21:25-27.

God zei tegen de blinde profeet Ahia: daar komt de vrouw van Jeróbeam; zij zal zich vreemd aanstellen, maar spaar ze niet, zeg: *ik heb een hard woord aan u; zo en zo zult u tot haar spreken,* 1 Kon. 14:5. Zo is het gegaan in het Oude Testament, maar zo gaat het ook in het Nieuwe Testament. Die uitdelers der verborgenheden Gods komen en geven elk zijn deel. Johannes de Doper deed zo: *gij adderengebroedsels,* zei hij, *wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn?* Matth. 3:7. Het is u niet geoorloofd, zei hij tegen Herodes, uw broeders vrouw te hebben, Matth. 14:4. En in Handelingen 13 zei de apostel tot Elymas: *O gij kind des duivels, gij zijt des duivels eigendom, u bent vol van alle bedrog en van alle arglistigheid, u bent een vijand van alle gerechtigheid,* vers 10. Hij sprak tot die tovenaars persoonlijk, en zo wil het God hebben, dat ze zowel het wee als het wel zeggen. Want het is: *Zegt den rechtvaardige, dat het hem wel zal gaan; dat zij de vrucht hunner werken zullen eten. Wee den goddeloze, het zal hem kwalijk gaan; want de vergelding zijner handen zal hem geschieden,* Jesaja 3:10,11.

U ziet dan waar wij heen willen. Daar willen wij heen, dat een predikant op de predikstoel tot een vrome en een onvrome onderscheiden spreken moet: niet maar in het algemeen, maar elk zijn bescheiden deel moet hij zoeken toe te brengen. Waarom moet hij dat doen?

1. Zijn bediening brengt het mee. Hij is een herder, en moet die zijn hart niet op de kudde stellen? Hij is een uitdeler; als iemand een uitdeler in een huis is, moet die maar in het algemeen delen, of moet hij elk kind zijn deel geven? Moet nu een herder niet op zijn schapen letten, en een uitdeler niet zeggen: dat is úwe, en dát uwe?
2. In het algemeen te prediken, dat treft dan niemand, maar in het particulier te spreken, dat doet nut. Spreekt u in het algemeen, dat treft niet één mens; legt iemand toe om met zijn geweer maar in het algemeen te schieten, dat treft niemand. Maar een predikant in het particulier predikende, treft de toehoorder. De apostel was eens in een doorluchtig gezelschap; daar ziet hij de koning Agrippa, zo zegt hij: *Geloofst gij, o koning Agrippa, de profeten? Ik weet, dat gij ze gelooft,* Hand. 26:27. Daar pakt hij des konings ziel aan, en hij had hem zo graag gegrepen. De apostelen stonden daar op de straten van Jeruzalem; de toehoorders waren zo ontzet over hetgeen zij gehoord en gezien hadden; de apostelen predikten tot hen in het algemeen, dat de Heere Jezus zo'n groot Persoon was, Die gestorven en opgestaan en ten hemel gevaren was; dat ging zo ver allemaal goed, dat konden zij horen; maar toen ze in het particulier gingen prediken en zeiden: *Dezen Jezus Dien gij gekruist hebt,* toen werden zij verslagen in het hart, Hand. 2:36, 37. De

Heere Jezus, ziende Zachéus op de boom, zei tot hem: *Zachéus, haast u en kom af; want Ik moet heden bij u in Uw huis komen en blijven;* toen werd hij in het hart getroffen, Lukas 19:5.

3. Nog eens ten derde, waarom moet er zo in het particulier gepredikt worden? Dat brengt de mensen tot indruk en tot kommer. Er is er dan geen een, of hij zegt: *Wat past er voor mij? Wat is mijn deel?* Zo deed de Heere Jezus onder Zijn twaalf apostelen: *Een van u allen*, zei Hij, zal Mij verraden; geheel het gezelschap werd ontroerd, een iegelijk van hen begon tot Hem te zeggen: *Ben ik het, Heere?* Matth. 26:21, 22. Als wij zeiden: allen die in deze kerk zitten, zullen niet in de hemel komen, en als u dat zeggen geloofde, zou u niet zeggen: *mijn God, zal ik er komen?* Het is evenwel waar, dat u er niet allen in zult komen, want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren, Matth. 22:14. Geloofde u het, u zou naar uw huis gaan met een kloppend gemoed, en u zou zeggen: *zou ik er komen?* U zou een samenspraak met elkander erover houden als u uit de kerk kwam. Als men zo particulier spreekt, dan zegt men tot de toehoorder, als Elifaz tot Job: *Hoor het en bemerk u het voor u*, Job 5:27.

Men moet niet uit de kerk komen zonder voor zichzelf gehoord te hebben: als men uit de kerk komt, en men heeft voor zichzelf niet gehoord, dan kan men er geen nut van hebben. Als een predikant aan het toepassen komt, zo dadelijk geraakt hij er niet aan, of het volk raakt ook aan het toepassen. Als de preek van een predikant welgesteld en gezegend is, zo moeten er drie toepassingen wezen. De toepassing, zegt men, is de ziel van een preek. Wij zeggen: als een preek welgesteld en gezegend is, moeten er drie toepassingen wezen. Een predikant mag van stoel niet gaan, voordat hij voor zichzelf en voor de toehoorders een toepassing gemaakt heeft. En de gemeente, die moet er ook een maken. En als het de genadige God belijft: zou de preek gezegend zijn, dan moet de Geest het aan ons toepassen, zoals Hij aan Lydia deed, welker hart Hij opende, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd, Hand. 16:14. Onthoud dat altijd: als een preek welgesteld en gezegend is, zo moeten er drie toepassingen wezen; de predikant moet er een maken voor zijn eigen ziel en voor de toehoorders; de toehoorders moeten er ook een maken voor hun eigen zelf; en als het de genade Gods belijft, zo diende er de Geest ook een te maken, want zal het gezegend zijn, moet Die het aan ons hart thuis brengen.

De grote apostel Paulus vinden zij zo bezig. Er was een wonderlijk man in die goddeloze stad, te Kolosse, gekomen. Men zou zeggen: hoe zal het werk Gods daar komen? Daar is een ijverig man, hij komt hier en daar vol vuur des Geestes, hij komt te Kolosse. Hij ziet hoe goddeloos het daar was, zijn hart werd heet en brandende voor de eer van God. Men zou zeggen: onder zulke goddeloze gezelschappen tot eer van God te spreken, kan dat helpen? Ja, hij doet het, hij werpt het net uit, en God zegent het. De ene en de andere uit de familie komen tot genade: hier wordt een kind veranderd, daar een man, daar een vrouw, zij worden bekeerd. De man ziet dat, hij houdt aan, en God zegent het meer en meer. Daar komt als een kleine kerk in de stad; het gaat er zo krachtig, dat die lieve en trouwe predikant het niet verzwijgen kon. Het geraakt zo aan de oren van Paulus. Daar wordt de liefde van de apostel gaande; hij schrijft eens aan hen. Wel volk, zei hij, ik heb van u gehoord, maar ik kan het niet zeggen hoe blij ik was toen ik van u hoorde. Ik viel op mijn knieën, en ik dankte God voor u, en ik bad voor u.

Wel, wat bad u voor ons?

Dit, dat u sterk groeien mocht in de genade, dat u vruchtbaar in de genade mocht worden, dat u gevoelige genade mocht krijgen, dat u in alle erkenning en gevoelen mocht leven, dat u volstandig mocht blijven. Schone gebeden, treffelijke zaken! Verbeeld u, wil hij zeggen, dat ik daar bij u onder al die nieuwe bekeerden ben, en laat ons met elkander op de knieën vallen en God danken dat Hij u bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht, vers 12. Daar komt die man aan het uitdelen van de grote verborgenheden Gods, hij deelt grote verborgenheden uit. Wat? Volk, zei hij, hoe komt u aan zulk een geluk? Dat zal ik u tonen in het 13^e vers: *God trok u uit de macht en heerschappij der duisternis en des duivels, en Hij zette u over in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde.*

Daarop komt hij tot een ander stuk: *wie verdiende dat?*

Jezus heeft dat voor u verdiend: *In Denwelken wij de verlossing hebben* (in het 14^e vers). Die heeft dat teweeggebracht door Zijn bloed, en daar ging mee gepaard de vergeving van al uw zonden.

Was dat rantsoen van zulke waardij?

Ja, want Hij is het Beeld des onzienlijken Gods, de Eerstgeborene aller creaturen. Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen; en Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem, vers 15-17. Aanmerk, wil hij zeggen, hoe groot een Persoon het was: Gods Zoon, de Maker van alles, de Heere van geheel de wereld; alles bestaat tezamen door Hem; in het lichamelijke bestaat u ook door Hem, en in het geestelijke, en in het eeuwige.

Zij mochten denken: *heeft Hij dan zulk een betrekking op ons?*

Ja, want Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn, vers 18. Is Hij het Hoofd van de gemeente, zou Hij met hen als Zijn leden verenigd zijn, en dan niet voor hen zorgen?

Zij mochten zeggen: *zullen wij wel genoeg aan Hem vinden, zoveel als wij van node hebben?*

Och ja, want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou; vers 19.

Ja, maar hoe staat het met de Goddelijke rechtvaardigheid: kan Hij zulken de zonden wel ongestraft vergeven?

God heeft alle dingen tot Zichzelven verzoend, vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, vers 20. Hij heeft de wapens, die Hij tegen u zou kunnen gebruiken, neergelegd, Zijn rechtvaardigheid is tegen u niet meer gekant, u bent met Hem verzoend, en Hij is met u verzoend, u kunt Zijn vijanden niet meer blijven. Dat was u eertijds, maar nu bent u ook verzoend. Zie, zo particulier komt hij, en hij zegt: *En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend, in het lichaam Zijns vlees, door den dood, opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich stellen.* Deze zijn de woorden van onze tekst.

Wij hebben daarin hun ongelukkige toestand:

- I. Zij waren van God vervreemd en vijanden door het verstand in de boze werken, doch dat waren zij eertijds.
- II. Dan, hun heerlijke en gelukkige toestand: *maar nu zijt gij ook verzoend, in het lichaam Zijns vlees, door den dood.*

- III. En dan het grote einde, waartoe: *Opdat Hij u heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich zou stellen, hier in genade en daarna in heerlijkheid.*

Maar, zegt hij, u moet blijven in het geloof, en lijden moet u niet ontzien, gelijk ik het niet ontzien heb, die ook uw dienaar geworden ben, in het vervolg van dit hoofdstuk. Toen wij onlangs over een gedeelte van deze woorden tot u spraken, was de tijd te kort om zulk een brede toepassing, als ons paste, daarover te maken. Wij zeiden daarom: misschien, zo God er ons hart toe bewerkt, zullen wij er nog een toepassing over maken. Dat is nu ons voornemen, en tot dat einde hebben wij u deze woorden voorgelezen, welke wij eerst bij wijze van herhaling en uitbreiding in het kort met u zullen beschouwen, en dan tot de verdere toepassing overgaan.

I. Wij hebben dan ten eerste te zien hun ongelukkige toestand.

Vervreemd te zijn, is dat niet ongelukkig? Is het niet droevig, als ouders van hun kinderen vervreemden? Hoe droevig is het als de vrouw van de man vervreemd is! Wat was het droevig voor de verloren zoon! Hij was van zijn vader vervreemd, en zijn vader was van hem vervreemd. Kolossenzen, wil Paulus zeggen, het is met u eender als een vrouw die van haar man vervreemd is, en gelijk kinderen die van hun ouders vervreemd zijn: zo bent u van God vervreemd. U diende de afgoden en u leefde alsof er de waarachtige God niet was; u was vervreemd van Christus, en u kende zelfs geen Middelaar; u was vervreemd van het verbond der genade, en God zei tot u: *Lo-Ammi, u bent Mijn volk niet.* U was vervreemd van het burgerschap Israëls, u was onder de bediening van het genadeverbond niet. U was vervreemd van de hope des eeuwigen levens, ja, u wist zelfs van geen hope des eeuwigen levens. U was vervreemd van het leven voor God, zo vreemd als de verloren zoon was van de gehoorzaamheid aan zijn vader. Wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? En wat samenstemming heeft Christus met Béliel? 2 Kor. 6:14, 15. Uw zonden maakten een scheiding tussen uw God en tussen u. U was afgescheiden van de liefde, vrede en gemeenschap Gods; het was of er nooit liefde, vrede, gemeenschap met God geweest was; het was of u geen maaksel van Gods hand was; het was of er geen werk der consciëntie noch wet in u was.

Boven dat, *zij waren vijanden door het verstand in de boze werken.* Wat is dat, een vijand te zijn? Dat is iemand te haten met zijn hart, wat dan naar buiten openbaar wordt in hem alle afbreuk te doen. Waren zij zo? Ja, zij waren haters Gods, Rom. 1:30. Zij liepen tegen God aan met hun hals, zij wilden Hem en Zijn rijk afbreuk doen. De HEERE zag eens of er iemand was die Hem liefhad en die God zocht.; maar nee, elk was even goddeloos, zij streden eendrachtig tegen de HEERE, Psalm 14:2, 3. Het is droevig als er een vijandschap is uit een wortel van vijandschap.

Zo was het met hen gelegen, want zij waren vijanden *door het verstand*, het zat in hun ziel. Als het kwaad van binnen is, dan kunt u het er zo gemakkelijk niet uit krijgen. Wijs waren zij om kwaad te doen, maar goed te doen wisten zij niet. De goddeloze is heel wijs en schrander om kwaad te doen, hij is als een smidse van ondeugdzame gedachten. Die vijandschap had haar zitplaats in hun verstand; zij scherpten hun verstand tegen God in dingen die de leer van de genade en Godzaligheid aangingen; in dingen van de leer waren er bij hen overleggingen en hoogten die zich verhieven tegen de kennis Gods, 2 Kor. 10:5. Zij wilden gaan in dingen, die hun te hoog en te wonderlijk waren. Zij deden niet als Paulus, die zei: Ik ben niet te rade gegaan met vlees en bloed, Gal. 1:16. Zij waren vijanden van die dingen die de leer der genade aangaan, en van die dingen die het geestelijke aangaan, en wel vijanden in het

verstand. Paulus zegt: *De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem een dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan*, 1 Kor. 2:14. Vraag hem wat bidden is, wat geloof is, wat de vrede met God is, wat het is in gemeenschap met God te leven: hij kent het niet. *Ik geloof*, zegt hij wel, *dat het zo moet zijn, maar ik heb er geen zin in*. Van godzalig te leven is hij vijand, en hij leeft naar de eeuw dezer wereld, Ef. 2:2. De zonde neemt haar oorzaak door het gebod, Rom. 7:8. Het gebod gekomen zijnde, zo is de zonde levend geworden. Zij werden goddeloos, omdat God heilig wilde gediend zijn. Het ging er uitermate grof, zij toonden het in vele boze werken. In Kolossenzen 3 toont Paulus hun boze werken, en hij telt een gehele lijst van gruwelen op: het waren zulke boze, werken, namelijk hoererij, onreinheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid, en gierigheid, welke is afgodendienst, vers 5. Ook gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, vuil spreken uit de mond, vers 8. Als die boze vijgen, die vanwege hun boosheid niet konden gegeten worden, zo was u, en zo waart gij allen! Doch dat waart gij eertijds, en het is zo lang niet geleden. Zijn er geen onder u die maar even uit het rijk der duisternis gekomen zijn? Zal hij het niet moeten bekennen?

II. Hun heerlijke en gelukkige toestand.

Maar zijn zij zulke vijanden van God geweest, hoe komen zij tot zulk een geluk als zij nu bezitten? O, de rechtvaardigheid Gods had ze kunnen doden in hun vijandschap, de aarde had haar mond kunnen openen om ze er alle in te besluiten; de Heere had kunnen zeggen: *Brengt deze Mijn vijanden hier en slaat ze voor Mij dood*, Lukas 19:27. Maar in plaats van dat, wat doet de Heere met zulke monsters? Daarom gaat hij ook tonen hun geluk, en waardoor zij het verkregen hebben, als hij zegt: *Hij heeft u nu ook verzoend, in het lichaam Zijns vleses, door den dood*.

De Heere is een Ontfermer, Hij doet niet altijd naar Zijn recht, Hij handelt ook veeltijds naar Zijn ontferming; Hij ontfermt Zich over de goddelozen die Hem telkens getergd hebben, Hij begeert de dood des zondaars niet, en daarom waren zij nu ook verzoend. Maar waardoor? *In het lichaam Zijns vleses, door den dood*.

De Heere Jezus heeft verscheiden lichamen. Hij had in het Oude Testament wel menigmaal voor een tijd een lichaam, dat Hij aannam tot een voorspel van Zijn menswording. Maar dat was geen lichaam waar vereniging was tussen ziel en lichaam, die vaneenscheiden kan door de dood. Het was geen lichaam waar vereniging was tussen de Goddelijke en de menselijke natuur, die niet scheiden kan: die is nooit gescheiden nadat zij er gekomen is, zelfs niet door de dood, en zij zal nooit scheiden. De Heere Jezus heeft drie lichamen.

- Eén dat Zijn geestelijk lichaam is, namelijk Zijn gemeente.
- En dan nog één, Zijn verheerlijkt lichaam, dat Hij nu nog heeft in de hemel.
- En dan nog het lichaam Zijns vleses, dat, nadat het opgewekt is, ten hemel is gevaren, en dat hetzelfde is wat het was vóór de dood; het is hetzelfde in wezen, alleen maar in hoedanigheden veranderd.

Dat lichaam Zijns vleses waar Paulus hier van spreekt, welk was dat dan? Dat is dat lichaam in hetwelk Hij de dood kon smaken, en een rantsoen is geworden voor allen, 1 Tim. 2:6. *Hij is gekomen in de gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde*, Rom. 8:3. In dat lichaam Zijns vleses heeft God u nu ook met Zich verzoend door den dood, waardoor Hij een Verzoening geworden is voor onze zonden, 1 Joh. 2:2.

Wat is dat nu te zeggen: *Hij heeft u, die eertijds zulke van God vervreemde vijanden waart, verzoend?*

Dit: Hij heeft u in de verzoening begrepen, in Christus bent u met God verzoend, *want God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende*, 2 Kor. 5:19.

En wat is dat te zeggen: *Hij heeft u nu ook verzoend*?

In het vorige zagen wij hoe dat God aan Zijn zijde verzoend werd. Uit kracht nu van die eerste verzoening, met welke God Zichzelf verzoende, heeft God u ook met Hem verzoend.

Wat doet dan God, als Hij die haat en vijandschap uit het hart wegneemt?

Let er eens op, kort. Er is een Geest Die sterker is dan de geest der hel; Die komt tot zo'n vijand, en Hij gaat zulken inwendig bewerken. Hij doet ze hun vijandelijke aard zien, Hij zet ze vast, en doet ze zien dat ze zulke vijanden van God zijn. Hij brengt ze tot een openhartige belijdenis: *ik ben een vijand geweest; al wat ik gesproken, bedacht, gedaan heb, daar heb ik mijn vijandschap in vertoond*.

Dan doet hen de Geest stilstaan en zien dat zij zo grote God tot hun vijand hebben. Wat monster ben ik! zeggen zij. Als een arm kind zijn vader tot een vijand had, en als een arm mens een koning tot een vijand had, wat slechte toestand zou dat zijn! Maar wat deerlijke toestand is dit, een vijand van de grote God te zijn, Die te haten en alle afbreuk te doen, en tegen Hem te strijden!

Dan komt de Geest, en Die verslaat ze daarover, en Hij doet ze treuren. *O God*, zeggen zij, *het smart mij dat ik U zo bedroefd heb*. Dat werkt in hen een droefheid naar God, 2 Kor. 7:10. Heb ik, zeggen zij, zoveel tijd doorgebracht in een oorlog tegen God?

Dan komt de Geest, en Die doet ze als van verre zien, dat er voor zulke vijanden een straaltje van hoop is. *U moet het niet gaan opgeven*, zegt Hij, nee, er is hope deze aangaande.

Daarop komt de Geest en zegt: *er is voor u hoop, Ik sluit u niet uit, Mijn woord sluit u niet uit, geen predikant mag u uitsluiten, niet één vroom mens mag u uitsluiten, u mag het dan ook niet doen*.

Daarop komt de Geest, en Die ontdekt ze de Middelaar, en maakt dat zij het niet langer zonder Hem stellen kunnen.

Daar schreeuwen zij om in het rantsoen van Christus begrepen te zijn. *Ach Heere*, zeggen zij, *laat ik de Uwe zijn!*

Dan brengt de Geest ze daartoe, dat zij graag belijdenis doen van die waarheid, hoe God de God van een arm verlegen zondaar kan en wil worden in Christus. Paulus zegt: *Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met den mond belijdt men ter zaligheid*, Rom. 10:10. Zij belijden het met de mond, en als zij hun hart onderzoeken, zo zeggen zij wel: mij dunkt dat ik zeggen kan dat ik het ook met mijn hart geloof.

Dan komt de Geest, en Die verwekt dat, dat zij er zulk een schoonheid in zien, en zeggen: *Dat is een Parel van grote waarde, dat is die Schat in de akker, mijn Heere!* Dat is waard dat ik er alles om verlaat: vader, moeder, zuster, broeder, ja ook mijn eigen leven; buiten dat is er niets dat zulk een waardij heeft. Dan komt de Geest en werkt in hen zulk een volkomen goedkeuring in die weg der verzoening.

Ach Heere, zeggen zij, *Uw weg van verzoening is goed, al keurde ik ze niet goed*. En dan komt God, en Hij doet ze begrijpen en goedkeuren dat die weg Hem tot zulk een eer is, en voor mij, zeggen zij, is er zulk een troost, heil en blijdschap in, ik kan zo volkomen op dat rantsoen rusten.

Dan komt de Geest en zegt: *u bent zo bekommerd over uw zonden, maar zal Ik ze u vergeven? Ik kom van Godswege, en zeg het u aan, die daar zo schreit en verslagen zijt, dat ze u vergeven zijn om dat rantsoen, en Ik wil hebben dat u het ook aannemen zult*.

Daarop zegt zo'n ziel: "is het voor mij, wel, ik neem het dan met een waarachtig geloof aan, met al die weldaden die daar uitvloeien, niet alleen de rechtvaardigmaking, maar ook de heiligmaking, de vrede Gods en de bewaring, en geef U, Heere, dat ik zolang bij U blijven mag als ik leef!"

Daarop werkt de Geest zo in hen, dat zij zeggen: "zal ik mij nu aan dat zalige Wezen niet wedergeven. Dat zo tot mijn heil voor mij gezorgd heeft? Ach Heere, zeggen zij, ik ben Uw knecht, Uw dienstmaagd, ik zal het met U en de Uwen houden, en tegen die allen zijn die tegen U zijn, en ik wil met alles wat ik heb en kan tot Uw dienst wezen, ik beding niets uit dan genade en kracht om tot Uw eer en dienst te kunnen wezen.

Daarop komt God, en Die zegt: "Uw zonden zijn u vergeven, Ik gedenk uwer zonden niet meer, uw pak van zonden is weggenomen, ja Mijn hart is tot u, laat Ik u eens omhelzen, nacht en dag zal Mijn troon voor u open wezen; zeg maar wat er op uw hart ligt, pleit en worstel en stel vragen voor, Ik zal uw vriend zijn, en er zal niets tegen u zijn in het allerminste."

Dan schenkt Hij hun de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, die hun harten en zinnen bewaart in Christus Jezus, Filipp. 4:7. Zij ondervinden de liefde en genegenheid Gods tot hen, en dan gaan zij ook in liefde en vreze Gods leven. *Ach Heere, zeggen zij, hoe hartelijk heb ik U lief*, Psalm 18:2. En die vrede moeten zij niet misbruiken, maar die moet hun harten en zinnen heilig bewaren. Wat dunkt u van dat stuk?

III. Het grote einde, waartoe.

Nu komt de apostel, en die gaat dat toepassen. U hebt uw ongelukkige toestand voorheen gezien, en ook uw gelukkige toestand nu. God heeft u nu ook verzoend, en het is nog maar zo onlangs geleden, u herinnert het nog, ik hoef het u niet te bewijzen, het is nog niet lang geleden. Maar dit is het grote einde waartoe: *Opdat Hij u heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich zou stellen, hier in genade en daarna in heerlijkheid*. U moet dan ook wandelen waardiglijk den Heere tot alle behaaglijkheid, in alle goede werken vruchtdragende, en wassende in de kennis Gods, Kol. 1:10. U moet wandelen in al de geboden en rechten des Heeren onberispelijk, en Hem dienen zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen uws levens, Lukas 1:6, 74, 75. En dan kunt u ook verzekerd zijn dat Hij u eens Zichzelf zal heerlijk voorstellen, een gemeente die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, maar die heilig is en onberispelijk, Ef. 5:27.

Thans zullen wij hierover niets meer zeggen, want wij zijn voornemens, als het God belieft, over dit grote einde in het vervolg breder tot de gemeente te spreken.

Toepassing

Ter toepassing zullen wij u een hoofdvraag doen, waar ik en u elk op moeten antwoorden. Ik vraag u dan of u, die hier zit en ons hoort, voor God en uw geweten wel durft verklaren, dat dit geluk u ook gebeurd is, dat u ook met God verzoend zijt? Hebt u ooit wel durven zeggen, als u in bedaardheid ging neerzitten: *ik heb ook deel aan die verzoening*? Ik zal nu niet veel tot bestraffing gaan zeggen van die nog vijanden zijn, maar dat lust mij nu liever, u en mijzelf te vragen, of ik en u voor God zouden durven verklaren: tevoren was ik ook Uw vijand, maar nu ben ik ook verzoend in het lichaam Zijns vleses, door den dood?

Hier zullen er buiten twijfel zitten, die zeer verscheiden erop zullen antwoorden.

1. Er zitten misschien kleinen die zullen zeggen: ik durf het niet te zeggen dat ik verzoend ben, ja, ik geloof het niet, ik heb al te veel gezondigd, tegen teveel licht, ik durf het niet te zeggen.
2. En er zitten er misschien die zeggen: die vraag raakt mij niet, die kan ik zo dadelijk verwerpen als u die stelt, en ik wil er niet op antwoorden, ik ben gerust, ik zal het erop laten aankomen.
3. Een derde zegt wellicht lichtzinnig: ja, ik ben ook verzoend, zonder grond, op valse grond.
4. Een vierde zal zeggen: Wat vraag is dat die u in de kerk doet? Ik geloof niet dat er iemand ooit dat zeggen kan, dat hij met God verzoend is. Ach arm schepseltje, gelooft u het niet? Is er niemand die dat weet? Dat is een leugen, en daar ligt een klauw van de duivel achter. U hebt het niet, en daarom gelooft u het niet; u mist het niet alleen, maar u wilt het niet onderzoeken. Die zaak die de apostel zo op het hart der Kolossenzen legde, die bezat hijzelf: Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, om de verdiensten van Christus, hebben vrede bij God, zegt hij in Romeinen 5:1, en in Filippenzen 4:7: Onze vrede, zegt hij, gaat alle verstand te boven. En zegt u dat u het niet gelooft dat zij er is?
5. Een vijfde zal zeggen: Ach, hoe gelukkig zijn zij die deel aan die verzoening hebben! Ik geloof dat er zijn die dat bezitten, die het zeggen kunnen. Wat is dat een zalig deel! Ach, kon ik het ook zeggen!
6. Een zesde zal zeggen: Ik geloof dat er zijn die het geluk hebben, en ik geloof dat God er tekentjes van geeft. Ach, dat u er eens enige stelde! Ik zou mijzelf voor God in eenzaamheid ernaast leggen en zien of ik ze bezat.
Die laatsten zullen misschien hier het meeste nut van hebben, en wij zullen, om aan derzelver begeerte te voldoen, deze kenmerken opgeven:

- (1) U zult dit ondervonden hebben, en dat zal u bijblijven tot het einde toe, ik en u zullen dit ondervonden hebben: *ons eertijds*. O God, zullen wij zeggen, dat kan ik nooit vergeten: zo hard, zulk een vijand van God te zijn! Wat zat er een goddeloosheid in mijn hart, wat een vijand was ik van U! U bedenkt dan dikwijls uw eertijds en uw nu, en dat blijft zo tot het doodsbed toe. Als u uw eertijds bedenkt: u zult er beschaamd over zijn, en uw hart zal kloppen als u eens bedenkt in wat gezelschap u wel geweest hebt en hoe dat ge u wel aangesteld hebt. Bleek het niet in alle opzichten dat u een vijand waart door het verstand in de boze werken, wijs om kwaad te doen? *Ach Heere, zeggen ze, dat weegt zo op mijn hart, ik ben er als was over, dat smart mij zo aan het hart.*
Wat denkt u, zondaar? Daar hebt u geen kennis van, u leeft altijd even gerust zou u wel zeggen kunnen, dat u dit teken vindt, die nooit een traan voor God van kommer over uw vijandelijke aard geschreid hebt?
- (2) Ten tweede zult ge u voor God zo veroordeeld en radeloos hebben aangesteld, uitroepende: *Wat zal ik doen? Ik ben een kind des doods, waardig slechts van U weggeworpen te worden; ik ben met de gehele wereld voor U verdoemelijk vanwege al mijn grote misdaden*, Rom. 3:19. En zij tellen dan gehele registers van misdaden op, en om alle deze, zeggen ze: "Heere, ben ik waardig verdoemd te worden: al wierp U mij in de hel, ik had niets te zeggen, dan dat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken en rein in Uw richten, Psalm 51:6. Het zou recht zijn als U mij wegzond en zei: Ik wil met u niets te doen hebben, en: heb Ik u gevonden, o Mijn vijand?"

Zondaar, kent u dat? Hebt u ooit die aandoening van uzelf voor God gehad? Maar wat is het? *Ik zal niet verloren gaan*, zegt u, *God is zo wreed niet*.

En u schrikt voor Gods rechtvaardigheid niet, en u zegt niet: daaraan zal moeten genoeg geschieden door mijzelf of door een ander, en u weet van geen bekommering of u er deel aan hebt.

- (3) Ten derde, bent u ziek geworden om de genade Gods? Kunt u niet leven, of moet u genade hebben, of het uitwendig nog zo goed gaat? Zegt u, ik kan het niet harden of houden in deze wijde wereld zonder dat? O, ze gaan niet te bed, noch worden ze wakker, noch staan ze op, of ze zuchten om genade en om de gemeenschap Gods. *Ach*, zeggen ze, *ik ben zo ziek om dat rantsoen, om de gunst Gods, om die vrede, om verzoening! Ach Heere, wat kan het mij alles helpen, als U mijn vijand zijt?*

Zondaar, zulk een gestalte mist u; voor God en uw hart kunt u dat niet verklaren.

- (4) Ten vierde, u kunt dan zo niet meer leven als u eertijds leefde. Maar zondaar, u kunt uit de oorlog niet scheiden, u kunt uw ijdel, dartel, werelds leven, waar u de zonden in gedaan hebt, niet verlaten. En gij vromen kunt het er niet meer harden, maar u zegt: het is lang genoeg der heidenen wil volbracht, het is lang genoeg de wil des vleses en der gedachten gedaan.

- (5) Ten vijfde zult u vinden dat u alle kruisen van de wereld beter zult kunnen dragen dan de overblijfsels van uw verdorvenheid. Paulus kan beter die pijn en smart door de roeden en geselingen verduren, dan dat lichaam der zonde. U hoort hem nooit zo kermen over zijn ketenen, als over het lichaam der zonde, Rom. 7. Zo is een zondaar niet: hij kan die rechterogen, -handen en -voeten zo gemakkelijk gebruiken.

- (6) Ten zesde, die met God verzoend zijn, die eren ook de met God verzoende mensen, en die zijn al hun lust, gezelschap en vermaak. Van hen kan hij geen kwaad horen, maar met hen houdt hij het, en hij zegt tot God: *Ik ben een gezel van allen, die U vrezen, en van hen, die Uw bevelen onderhouden*, Psalm 119:63.

Zondaar, vindt u niet een haat in uw hart tegen hen? U schaamt er u over zo iemand van de uwen zo een is, u wou wel dat ze zo niet waren.

- (7) Ten zevende, de boodschappers van goede tijdingen, in hen hebt u dan zulk een lust, die gezanten van Christus' wege hebt u zo lief, u zou er dikwijls wel al te veel liefde aan geven, om die boodschap die zij aan u doen.

Maar een zondaar niet. *Laat ze bidden, ik wil ze niet horen*, zegt hij.

Zie daar hebt u de tekentjes of u met God verzoend bent.

- Bedenkt u dikwijls uw eertijds, en blijft u dat zo bij?
- Weet u van zulk een zelfveroordeling en radeloosheid?
- Bent u zo ziek naar genade en verzoening?
- Is het u zo te doen om voor God te leven?
- Kunt u de overblijvende vijandschap niet verdragen, en kunt u niet meer leven, of u moet de wapens neerleggen?
- Eert u die God vrezen, en bent u een gezel van die in een verzoende staat heilig voor God leven?

- De boodschappers van goede tijding, bewijst u die alle eer en liefde? Een predikant die een talent heeft om u uit uzelf naar de Heere Jezus te drijven, hebt u die het allerliefst?

Nu blijven wij bij onze hoofdvraag: *kunt u voor God verklaren dat u een verzoende zijt met God?*

Wij geloven dat de meesten, als zij erop zouden moeten antwoorden, zouden moeten zeggen: *ach nee, ik ben nog niet verzoend.*

Anderen, als wij daar zo op aandringen om dat te willen weten, zouden zeggen: *Wel predikant, is dat prediken en vragen voorstellen? Wel, waar ziet u ons voor aan? Wij leven stichtelijk, wij zijn gezegend!*

Wij zeggen: Laat dat waar zijn, dat antwoord voldoet aan die vraag niet. Enerlei wedervaart de goddelozen en de vromen, naar, Sálomo's zeggen, Pred. 9:2. Niet allen die daar zeggen: Heere, Heere! zullen ingaan in het Koninkrijk der hemelen, Matth. 7:21.

Als dat vervalt, zal een ander zeggen: *ik zou wel willen met God verzoend zijn, maar het moest zo nauw niet gaan; ik zal in vrede leven, en zoeken anderen te stichten, en mij wachten van de schijn des kwaads en mij overal zo consciëntieus in zoeken te gedragen, maar er moet een weinigje ruimheid zijn.*

Wij zeggen: Hoe krijgt u het zo snoed? Zal God de vijandschap die hij tegen de zondaar heeft, nederleggen, en zult u in de wapens blijven? Wel, als u zo spreekt, uw bloed zij op uw hoofd! Wilt u Gods vriendschap hebben, en zult u Hem uw tedere liefde weigeren?

Maar dat ontvallende, zal een ander zeggen: *ik wil wel een vriend van God zijn, maar ik kan mijn verdorvenheid niet te boven komen, ik kan er niet van scheiden.*

Ik antwoord: Het is waar, u kunt niets in uzelf, een mens kan van zichzelf niets; maar in dat zeggen ziet u wel dat u niet wilt. Achter die onmacht schuilt u met luiheid en nalatigheid. U kunt zoveel dingen doen die u niet doet, het schort aan uw wil meer dan aan uw macht. Zou u niet meer de Bijbel kunnen lezen dan u doet? Zou u niet meer kunnen bidden dan u doet? Zou u niet meer onder het gehoor kunnen komen? Zou u niet meer bij de vromen kunnen gaan? Zou u uw vloeken, uw dobbelen en spelen niet kunnen laten? Wat u kunt, dat wilt u nog niet.

Ach Heere, zult u zeggen, dat argument ontvalt mij ook al!

Wat zult u dan voor antwoord op de vraag doen?

Als u zo aandringt, moet ik uitroepen, zult u zeggen: *gij beweegt mij bijna*, als een Agrippa weleer deed, Hand. 26:28.

Is het niet verder? Wat bent u dan ongelukkig! Bijna, en als u dan niet verder komt, dat is veraf. Zondaar, hoe dwaas bent u evenwel! Zal een man die gevangen zit, en van de koning pardon wordt aangeboden, zeggen: koning, u beweegt mij bijna dat ik het aan zou nemen? Zou dat niet geheel dwaas zijn?

Al wederom ben ik mijn argument kwijt geworden, zult u zeggen, *ik zal dan op zoete bewegingen en gestalten heengaan, en ik zal mij wat beraden.*

Ik antwoord: Hoelang? Totdat de tijd weg is? Als een gevangen man zei: ik zal mij wat beraden of ik het pardon wil aannemen, zou het niet de uiterste dwaasheid zijn?

Een ander zal zeggen: *het ontvalt mij alles; ik moet zeggen: ik geloof niet dat die verzoening voor mij is, ik ben al te goddeloos, en het al te onwaard.*

Als u dat uit een recht gevoelig gezicht zegt, dan zeg ik: houd moed, het ligt niet aan wat u geweest zijt, wat voor een vijand en wat voor een trap van vijandschap u vertoond hebt; des Heeren Jezus rantsoen is machtig te voldoen voor de allergrootste zondaar.

Een ander zal zeggen: *ik zou wel willen met God in vrede leven, maar het zal toch niet gaan, ik zal toch niet, ik zal toch al wederom gaan zondigen als ik al vrede gemaakt heb.*

Ik antwoord u: ik beken het, ik ook; maar als u valt en u doet het met geen studie noch opzet, als u dan zo valt, zo zal Hij ons niet wegwerpen, Hij zal de zaken in uw hand niet alleen laten staan, maar Hij zal u bewaren in Zijn kracht, 1 Petrus 1:5.

Als nu al die antwoorden overlegd zijn, zo vraag ik: *wat is het uwe?*

Zo nu iemand zegt: *u hebt het mijne nog niet gehad....*

Wel, wat is het dan?

Dit zal het misschien zijn: als ik mijn hart rechtuit zal spreken, ik mis de verzoening, ik heb niet een levendig blijke gevonden dat ik eertijds in zulk een vijandschap met God was, en ik heb niet één tekentje gevonden, als u ze noemde dat ik nu met God verzoend was, ja daar ging als een doodskoude over mijn hart als u ze noemde, en ik moest zeggen: *mijn God, ik mis het nog.* Zou er wel enige moed voor mij wezen, zou ik het niet moeten opgeven?

Hoor, vleien moet ge u niet, maar opgeven moet u ook niet. Hebt u dan nog enige raad? Meent u het zo oprecht, kom aan dan.

1. Opgeven moet u het nooit. Dat is mijn eerste raad. Als u ons zoudt nageven dat wij u tot een kwade wanhoop zouden zoeken te brengen, dan zou u van ons liegen. Wij zeggen: Val nooit tot een kwade wanhoop, ei lieve, wanhoop niet, u bent nog in de hel niet, er is nog een heden van genade, God is nog zo machtig om u te trekken als Hij, het geweest is om het de Kolossenzen te doen. Zij waren niet beter van nature dan U. Ei, maak dan uw hart niet hard, noch uw oren zwaar; ei lieve, let er toch op, opgeven moet u nooit doen, de verdiensten van Christus zijn nog zo krachtig als zij ooit geweest zijn, het bloed van Christus is nog zo vers als toen het eerst gestort was, en zij die genade hebben, waren tevoren zo goddeloos als u nu zijt.
2. U zult zeggen: wat zult u mij dan nog voor raad geven? Deze: handel oprecht, in de hoop dat God het zegende, en belijd het voor God dat u Zijn vrede en vriendschap onwaardig zijt. Zeg: *Heere, ik heb zo zwaar tegen U gezondigd (bedek het niet), en zo lang gedaan wat kwaad is in Uw ogen*, Psalm 51:6. Ei, bedek het niet, want Sálomo zegt: *Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen*, Spr. 28:13. In Lukas 15:21 gaat die verloren zoon zo te werk, en de heilige mannen beleden het zo. Zie wat David deed, Psalm 32:5.
3. Ga eens alleen, en u kunt wel eens schreien, al was het maar uitwendig in het begin, gelijk als een Achab, al was het nog maar een droefheid naar de wereld in het begin; u schreit wel eens over het verlies van de wereld.
4. Ik raad u: belijd het zo, in de hoop dat God het zegende (span u nog wat in), zeg: "Ach God, buiten uw verzoening in Christus is er voor mij niet dan verloren te gaan, en dewijl ik dat weet, zo zal ik komen kruipen met tranen aan Uw voeten, en U bidden om genade; ik zal dagelijks met mijn ootmoedige smekingen tot U komen om U mijn zonden te belijden, of het U belieft mij dezelve te vergeven, en zo U, Heere, de gouden scepter van genade mij belijft toe te reiken, ik zal het eeuwig erkennen met dankzegging, en ik zal zeggen: *Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam. Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest; Die uw leven verlost van het verderf, Die u kroont met*

goedertierenheid en barmhartigheden. Barmhartig en genadig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid. Hij doet ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden. Zo ver het oosten is van het westen, zo ver doet Hij onze overtredingen van ons, Psalm 103:1, 2, 3, 4, 8, 10, 12. Zo zal ik U dan mijn dankzegging zoeken toe te brengen.

5. Zeg: Heere, indien Gij Uw vergramd aangezicht niet van mij af zult keren, mijn hart beeft erover, ik zal evenwel Uw rechtvaardigheid belijden, en verkondigen dat u alle eer waardig zijt, al moest ik verloren gaan, al doodde U mij.
6. Zeg: *Heere, daar lig ik nu voor Uw voeten; sterf ik of leef ik, kom ik om, zo kom ik om, ik kan niet opstaan, ik kan niet van U weg, ik smEEK U, verdoem mij niet. Hier zal ik sterven, al biddende, al betuigende, al smekende, dat ik graag Uw vriendschap hebben wilde.* Is dat niet een goede weg? Naakt u langs die weg tot God, en zou God tot u niet genaken? Och ja.
7. Nog eens, voeg dan bij uw Godvruchtige smekingen een overgavel aan de Heere. Ga, beter uw leven, al moest u verloren gaan, doe wat u kunt. Kunt u uw ijdelheden, uw vloeken en dobbelen, ja dat zondige leven dat u tot hiertoe geleefd hebt, niet laten? Herodes liet wel zoveel om Johannes wil, en zult u om Gods wil niets doen?
8. Ten laatste, kunt u zover komen, al moet u verklaren dat u geen kracht hebt, zeg: *Heere, Uw vijanden zijn mijn vijanden, en ik zal met dat volk meedoen dat het met U houdt, ik zal het met dat klein hoopje houden.*

Wat zegt nu uw hart? Als u die weg insloeg, denkt u dat het niet gezegend zou zijn? Hoe menigeen is er die vijand was, die deze weg insloeg, en is een vriend Gods geworden!

Iemand zal mogelijk zeggen: *ik heb het alles aangehoord, en ik ben ontdekt geworden dat ik nog niet verzoend ben, u hebt mij openbaar gemaakt.*

Geliefden, die gevonden hebt dat u nog niet verzoend zijt, volg de raad die wij u zo-even gegeven hebben, op, en wij hopen dat de Heere het aan u zegenen zal.

Er zijn nu nog andere dingen van anderen ook, die zullen zeggen: *ja, ik heb het voor dezen wel durven zeggen, maar nu niet.*

Hoe kreeg u het? Waar? Wanneer?

Een ander zal zeggen: *indien ik al zeg dat ik vrede heb, het is misschien een zorgeloze vrede. Die stoffen zijn schoon en heerlijk, maar wij hebben nu geen tijd of kracht daartoe om dat alles te beantwoorden.*

Nu, wij zouden daartoe eens een uitstapje moeten doen van onze gewone stof, of uit Romeinen 5:1: *Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door Jezus Christus onzen Heere.* Of uit Filippenzen 4:7: *De vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus.* Wij zullen er dat misschien invoegen, en laten onze stof eens staan, als het God belieft.

Wij denken uit Filippenzen 4:7. Daar zullen wij dan die stukken bij zoeken te voegen,

- dat de een zegt: ik heb de tekenen dat ik er niet onder ben.
- Een ander: ik had het eertijds, maar ik ben het kwijt, hoe krijg ik het wederom?
- Een ander: ik leef stil, is het geen zorgeloosheid?

En dan zullen wij dat zoeken te brengen bij deze onze stof, en dan daartoe wederkeren.

Dan zullen wij het nu hier bij laten, maar dit alleen moeten wij nog zeggen. Hebt u op de tafel van de bediening nu iets voor u gevonden, ga nu elk naar uw huis, en scheid

en deel, en ga nu zelf een toepassing maken. Wij hebben er één zoeken te maken, en ik hoop dat Gods Geest er ook een aan u maken zal.

Nu ik wens dat de Heere al dit gesprokene zegenen zal tot Zijn eer! Amen.

Deze vervolgpreken zijn uitgegeven in het boek: *Des Christens Heil en Cieraat, voorgesteld in vijf en veertig Predicatieën over Fil. 4:7 en Kol. 1:22.*